Ady Endre

összes költeménye

MEK elektronikus kiadás, 1999

Ady Endre összes költeménye

HUNGARIAN ELECTRONIC LIBRARY

ÚJ VERSEK – 1906

E versek mind–mind a Léda asszonyéi, aki kedvelte és akarta őket. Én el szoktam pusztítani a verseimet fogyó életem növő lázában, mély viharzásokon és poklok tüzében. Ennek a néhány versnek megkegyelmeztem. Engedtem őket életre jönni, s átnyújtom őket Léda asszonynak.

GÓG ÉS MAGÓG FIA VAGYOK ÉN...

Góg és Magóg fia vagyok én,
Hiába döngetek kaput, falat
S mégis megkérdem tőletek:
Szabad–e sírni a Kárpátok alatt?

Verecke híres útján jöttem én,
Fülembe még ősmagyar dal rivall,
Szabad–e Dévénynél betörnöm
Új időknek új dalaival?

Fülembe forró ólmot öntsetek
Legyek az új, az énekes Vazul,
Ne halljam az élet új dalait,
Tiporjatok reám durván, gazul.

De addig sírva, kínban, mit se várva
Mégiscsak száll új szárnyakon a dal
S ha elátkozza százszor Pusztaszer,
Mégis győztes, mégis új és magyar.

LÉDA ASSZONY ZSOLTÁRAI

A MI GYERMEKÜNK

Bús szerelmünkből nem fakad
Szomorú lényünknek a mása,
Másokra száll a gyermekünk,
Ki lesz a vígak Messiása,
Ki majd miértünk is örül.

Ha jönnek az új istenek,
Ha jönnek a nem sejtett órák,
Valamikor, valamikor
Kipattannak a tubarózsák
S elcsattan hosszú csoda–csók.

Mások lesznek és mink leszünk:
Egy napvirág–szemű menyasszony
S egy napsugár–lelkű legény.
A tubarózsa illatozzon
S áldott legyen a mámoruk.

S áldott legyen, ki: te meg én,
Ki az övék, kiért mi sírtunk,
Kit forró lázunk eldobott,
Öleltetőnk, kit sohse bírtunk,
Ki másoké: a gyermekünk.

Kit napvirág és napsugár
Új igére, új dalra termett,
Áldott legyen, ki eljövend,
Az idegen, nagyálmú Gyermek,
Kit küldtek régi bánatok.

A VÁR FEHÉR ASSZONYA

A lelkem ódon, babonás vár,
Mohos, gőgös és elhagyott.
(A két szemem, ugye, milyen nagy?
És nem ragyog és nem ragyog.)

Konganak az elhagyott termek,
A bús falakról rámered
Két nagy, sötét ablak a völgyre.
(Ugye, milyen fáradt szemek?)

Örökös itt a lélekjárás,
A kripta–illat és a köd.
Árnyak suhognak a sötétben
S elátkozott had nyöszörög.

(Csak néha, titkos éji órán
Gyúlnak ki e bús, nagy szemek.)
A fehér asszony jár a várban
S az ablakokon kinevet.

MERT ENGEM SZERETSZ

Áldott csodáknak
Tükre a szemed,
Mert engem nézett.
Te vagy a bölcse,
Mesterasszonya
Az ölelésnek.
Áldott ezerszer
Az asszonyságod,
Mert engem nézett,
Mert engem látott.
S mert nagyon szeretsz:
Nagyon szeretlek
S mert engem szeretsz:
Te vagy az Asszony,
Te vagy a legszebb.

A KÖNNYEK ASSZONYA

Bús arcát érzem szívemen
A könnyek asszonyának,
Rózsás, remegő ujjai
Most a szivembe vájnak.
Érzem az illatát is ám
A rózsás, gyilkos ujjnak
S véres szívemre szomorún
A könnyek hullnak, hullnak.

Az ajka itt mar édesen,
A haja ide lebben,
Az egész asszony itt pusztít,
Itt, itt: az én szivemben.
Bosszút itt áll az életért,
Aknát itt ás a multnak.
Véres szívemre szomorún
A könnyek hullnak, hullnak.

Nagy az én bűnöm. Vesszen is,
Kire a végzet mérte,
Hogy a könnyek szfinksz–asszonyát
Megérezze, megértse.
Maradjon szent talánynak Ő,
Maradjon mindig újnak.
Véres szivemre szomorún
A könnyek hullnak, hullnak.

FÉLIG CSÓKOLT CSÓK

Egy félig csókolt csóknak a tüze
Lángol elébünk.
Hideg az este. Néha szaladunk,
Sírva szaladunk
S oda nem érünk.

Hányszor megállunk. Összeborulunk.
Égünk és fázunk.
Ellöksz magadtól: ajkam csupa vér,
Ajkad csupa vér.
Ma sem lesz nászunk.

Bevégzett csókkal lennénk szívesen
Megbékült holtak,
De kell az a csók, de hí az a tűz
S mondjuk szomorún:
Holnap. Majd holnap.

HUNYHAT A MÁGLYA

Hunyhat a máglya
Ezek a szomorú, vén szemek
Nem néznek soha másra.

Léda, elűzhetsz:
E vén, hű kutya–szemektől
Sohasem menekülhetsz.

Szerelmi máglya
Fölgyujtja tán újra a véred:
Hiába, mindhiába.

Jönnek a rémek:
Ezek a szomorú, vén szemek
nem engednek. Néznek.

HIÁBA KÍSÉRTSZ HÓFEHÉREN

Én beszennyezlek. Én beszennyezlek
A leghavasabb, legszebb éjen:
Hiába kisértsz hófehéren.

Színem elé parancsolom majd
Fehér köntösös szűzi árnyad,
Saját lelkemből fölcibállak.

Hiába libeg félve, fázva:
Telefröccsentem tintalével,
Vérrel, gennyel, könnyel, epével.

Hiába reszket, hiába reszket:
Befoltozom gyanuval, váddal,
Bepaskolom mérges csalánnal.

S míg libeg búsan, szerelemben,
Én kikacagom kósza árnyad,
Felé fúvok: menj, elbocsátlak.

VAD SZIRTTETŐN ÁLLUNK

Vad szirttetőn mi ketten
Állunk árván, meredten,
Állunk összetapadtan,
Nincs jajunk, könnyünk, szavunk:
Egy ingás és zuhanunk.

Véres hús–kapcsok óvnak,
Amíg összefonódnak:
Kékes, reszkető ajkunk.
Míg csókolsz, nincsen szavunk,
Ha megszólalsz zuhanunk.

TÜZES SEB VAGYOK

Tüzes, sajgó seb vagyok, égek,
Kínoz a fény és kínoz a harmat,
Téged akarlak, eljöttem érted,
Több kínra vágyom: téged akarlak.

Lángod lobogjon izzva, fehéren,
Fájnak a csókok, fájnak a vágyak,
Te vagy a kínom, gyehennám nékem,
Nagyon kivánlak, nagyon kivánlak.

Vágy szaggatott föl, csók vérezett meg,
Seb vagyok, tüzes, új kínra éhes,
Adj kínt nekem, a megéhezettnek:
Seb vagyok, csókolj, égess ki, égess.

A FEHÉR CSÖND

Karollak, vonlak s mégsem érlek el,
Itt a fehér csönd, a fehér lepel.
Nem volt ilyen nagy csönd még soha tán,
Sikolts belé, mert mindjárt elveszünk,
Állunk és várunk, csüggedt a kezünk
A csókok és könnyek alkonyatán.
Sikoltva, marva bukjék rám fejed
S én tépem durván bársony–testedet.
Nagyon is síma, illatos hajad,
Zilálva, tépve verje arcomat.
Fehér nyakad most nagyon is fehér,
Vas–ujjaim közt fesse kékre vér.
Ragadjon gyilkot fehér, kis kezed:
Megállt az élet, nincsen több sora,
Nincs kínja, csókja, könnye, mámora,
Jaj, mindjárt minden, minden elveszett.
Fehér ördög–lepel hullott miránk,
Fehér és csöndes lesz már a világ,
Átkozlak, téplek, marlak szilajon,
Átkozz, tépj, marj és sikolts, akarom.
Megöl a csend, ez a fehér lepel:
Űzz el magadtól, vagy én űzlek el.

A MÁSIK KETTŐ

Csókoljuk egymást, együtt pihenünk,
Áltatjuk egymást, hogy egymásra vártunk,
Halvány az ajkunk, könnyes a szemünk,
Sápadt a lángunk.

Piros kertek közt futott az utunk,
Piros, bolond tűz lángolt sziveinkben,
Egymás szemébe nézni nem tudunk,
Itt sápadt minden.

Csókoljuk egymást biztatón, vadul,
Nappalba sír be minden csókos estünk,
Hiába minden, csók ha csókra hull,
Hideg a testünk.

S piros kertekből, úgy tetszik nekünk,
Közelg egy leány és egy ifju ember
S mi, ím, egyszerre forrón ölelünk,
Nagy szerelemmel.

EGY ÓCSKA KONFLISBAN

Királyném, kigyultak a lángok,
Aranyos hintónk, íme, száll,
Ma a nép közé vegyülünk el,
Te a királyné s én a király.
Lásd, ez a fényes kocsitenger
A villámfényes fák alatt
Miérettünk hullámzik, fénylik,
Hogy téged s engem lássanak.
Királyném, bocsásd le a fátylad:
Ma este kegyosztók leszünk.
(Döcög, döcög az ócska konflis
És mi sápadtan reszketünk.)

Királyném, megölnek a vágyak.
Sohse vágyott, mint te meg én,
Földi pár úgy az élet–csúcsra
És sohse volt még íly szegény.
Vágy, élet és sugár a lelkünk
És utunk mégis koldus–út,
Jogunk van minden fényességhez,
Amit az élet adni tud.
Király vagyok és te királyné,
Hát trónunk sohse lesz nekünk?
(Döcög, döcög az ócska konflis
És mi sápadtan reszketünk.)

LÉDA A HAJÓN

Hurráh, jön az Öröm hajója
És hozza Lédát már felém.
Virágos, pompás szőnyegén,
Én asszonyom, már látlak, látlak:
Hajadban a vérvörös rózsa.
Ugye kivánsz? Én is kivánlak.
Hurráh, mi rég nem láttuk egymást.

Óh, jaj, szédülök itt a parton,
Óh, jaj, most mindjárt itt leszel,
Kérdezlek majd és kérdezel
És összecsap két szomju–lélek
És fejemet kebledre hajtom.
Jaj, ne. Ne jöjj. Reszketek, félek.
Óh, jaj, mi rég nem láttuk egymást.

IMA BAÁL ISTENHEZ

Óh, Baál, Nagyúr, ez az irgalom–óra,
Mi itt a gályán most hozzád kiáltunk,
Nézz hát reánk, reánk, két kárhozóra.
Nem énreám. Hisz én mi vagyok? Féreg.
Pártütő isten, összetépett lélek,
Elesett titán. De itt van a párom:
Kegyetlen, nagy Baál, jóságodat várom.
Bús asszony–ember, de lelke Nap üszke,
Szomorú szemű, de nagyszomjú, büszke,
Didó királynő, csókolva is vádló,
Hajh, beteg csókú, de mindenre váró,
Bíborra termett, egyetlenegy némber.
Óh, Baál, állj mellénk lelked kegyelmével.
Minden–Pénzeknek trónján valahol
Fordítsd felénk fényes, kegyetlen arcod.
Én harcolnék. Megharcolnám a harcot,
Tudok alázva élni, lélek–áron,
De nézz reá: királynő az én párom,
Selyemvánkost áztathat csak a könnye,
Selyemzászlót lengethet csak a gályánk.
Óh, öntsd reánk aranykönnyed folyását,
Óh, öntsd reánk, véres aranyak atyja,
Óh, nézz reánk, a két legkoldusabbra.
Ha ide néznél, vad aranyszived
Összeszorulna. Könnyed eredne
S úszó, sötét gályánk szőnyegére
Óh, hullna az arany, hullna egyre.

A TÓ NEVETETT

Alkonyban szálltunk
Együtt a tavon,
Idegen ölű,
Ringató ölű,
Félelmes ölű,
Mélyvizű tavon.
Régi kínoknak
Bús köntösében
Úsztunk a tavon
S az éjre vártunk.

Öreg hajósunk
Karja reszketett,
Havas ormokról
Zúgtak a szelek,
A tó harsogott,
Hívott, kiabált,
Zúgott, jajgatott,
A tó nevetett.
Szálltunk, hajóztunk.
(A kínjainkat
— Súgtam csendesen —
Oldjuk végre fel.
Szent sír ez a tó,
Szerelmes karú,
Titkot őrző.
Ez ölelni tud,
Örökre ölel
És áldva ringat.
Nem tudja senki,
Ha ő átkarol,
Zuhanjunk, gyere.)
Ő néz, néz reám
És búsan tekint
És vágyón tekint
A partok fele.
Szállunk, rohanunk:
Óh, menni, menni,
Óh, élni tovább,
Bús kínok alatt
Járni, szenvedni,
De lenni, lenni.
A tó nevetett
Utánunk vadul,
A mélyvizű tó,
Idegen ölű,
Szerelmes ölű,

Áldott karú tó.
A tó nevetett
S bármerre megyünk
Azóta mindig:
Minden alkonyon
Halljuk nevetni.

MEG AKARLAK TARTANI

Őrjít ez a csókos valóság,
Ez a nagy beteljesülés,
Ez a megadás, ez a jóság.

Öledbe hullva, sírva, vágyva
Könyörgök hozzád, asszonyom:
Űzz, kergess ki az éjszakába.

Mikor legtüzesebb az ajkam,
Akkor fagyjon meg a tied,
Taposs és rúgj kacagva rajtam.

Hóhérok az eleven vágyak,
Átok a legszebb jelen is:
Elhagylak, mert nagyon kivánlak.

Testedet, a kéjekre gyultat,
Hadd lássam mindig hóditón,
Illatos vánkosán a multnak.

Meg akarlak tartani téged,
Ezért választom őrödül
A megszépítő messzeséget.

Maradjon meg az én nagy álmom
Egy asszonyról, aki szeret
S akire én örökre vágyom.

CSAK JÖNNE MÁS

Hódolni kergettem elébed
A vágyak éhes csapatát,
Nomád, vad, büszke csapatát
A vérnek.

Irigyellek, szánlak, utállak,
Szerencsés koldusasszonya,
Királyi koldusasszonya
A Vágynak.

Csak tudnék én mást úgy kivánni,
Mint téged. Óh, csak jönne más.
Egy más asszony. Valaki. Más.
Akárki.

A LÉDA SZÍVE

Boszorkák dobáltak meg
A bús csodáknak ligetében.
Én nem féltem. Én sohse féltem.
De a szeretőm elszaladt.
Szép szeretőm: az ifjú Mosoly.

*

Sírtak s nevettek a boszorkák.
Köd volt és a gyászos, vak éjben,
A bús csodáknak ligetében
Zuhogva hulltak a szivek
S én elfödtem az arcomat.
Sziveket dobtak a boszorkák.
Én nem féltem. Én sohse féltem.
A bús csodáknak ligetében
Állottam búsan, egyedül.
A ködből hulltak a szivek,
Csúnya, kicsiny, kemény szivek.

*

Egyszerre szétszálltak a boszorkák,
Könnyesen, csöndben és fehéren,
A bús csodáknak ligetében,
Egy asszony jött fényben felém
S én ráemeltem arcomat.

*

Szemembe nézett s szivéért nyúlt,
Az arcomon még most is érzem:
A bús csodáknak ligetében
Arcomhoz vágta a szivét,
Meleg, beteg, szegény szivét.

LÉDA PÁRISBA KÉSZÜL

Van valakim, aki Minden,
Aki elhagy, aki itthagy:
Páris, Páris, állj elébe,
Térítsd vissza, ha lehet.

Állj elébe s mondd meg néki,
Hogy én fiad vagyok, Páris,
Elűzötten, száműzötten,
Messze tőled. De fiad.

Mondd meg néki, hogy te küldted
Magad helyett bús fiadnak,
Kis szerelmét az életnek
Ne vegye még tőlem el.

Élni, élni, be jó volna,
Ámulni még. Páris, Páris,
Üzend meg a leányodnak:
Hogyha elmegy, meghalok.

AZ UTOLSÓ MOSOLY

Óh, nagyon csúnyán éltem,
Óh, nagyon csúnyán éltem:
Milyen szép halott leszek,
Milyen szép halott leszek.

Megszépül szatir–arcom,
Megszépül szatir–arcom:
Mosoly lesz az ajkamon,
Mosoly lesz az ajkamon.

Üveges, nagy szememben,
Üveges, nagy szememben
Valaki benneragyog,
Valaki benneragyog.

Mosolyos, hideg ajkam,
Mosolyos, hideg ajkam:
Köszöni a csókodat,
Köszöni a csókodat.

VÉN FAUN ÜZENETE

Bús maskarája a világnak,
Apolló, a faun–mező:
Üzenek néked, Léda. Várlak.

Tavasz van itt a Duna–tájon
És én olykor vért köhögök,
Szép itt az élet, csupa álom.

Pán–kereső utamba most már
Mámor–gályák utasa, én,
Itt állok a zord Bizonyosnál.

A lelkem még ronggyá–szedettebb,
Testem röpítné könnyű szél
Hádesz felé. És, és: szeretlek.

Új dalokat nem hallasz tőlem,
Csókom sincs csókolnivaló,
De kellesz e tavasz–időben.

Hogy akkor majd reám hajoljál,
Fülembe csókold, mit te tudsz
»Csúf faunom, Apolló voltál.«

VÁRNAK REÁNK DÉLEN

Sikongnak a meleg szelek
Messze Délen, messze Délen,
Várnak reánk, várnak reánk
Valahol egy tengerszélen.

Ott hallgattuk valamikor
Lármáját nagy, kék vizeknek.
Nem hallunk mi, nem hallunk mi
Soha szebbet, soha szebbet.

Bárka áll a kék vizen most,
Útra indul talán már ma,
Ha lekésünk, ha lekésünk,
Sohse tér meg az a bárka.

Sikongnak a meleg szelek.
Kék tengernek kék vizében
Üresen úszik a hajónk
Messze Délen, messze Délen.

HÉJA–NÁSZ AZ AVARON

Útra kelünk. Megyünk az Őszbe,
Vijjogva, sírva, kergetőzve,
Két lankadt szárnyú héja–madár.

Új rablói vannak a Nyárnak,
Csattognak az új héja–szárnyak,
Dúlnak a csókos ütközetek.

Szállunk a Nyárból, űzve szállunk,
Valahol az Őszben megállunk,
Fölborzolt tollal, szerelmesen.

Ez az utolsó nászunk nékünk:
Egymás husába beletépünk
S lehullunk az őszi avaron.

A MAGYAR UGARON

A HORTOBÁGY POÉTÁJA

Kúnfajta, nagyszemű legény volt,
Kínzottja sok–sok méla vágynak,
Csordát őrzött és nekivágott
A híres magyar Hortobágynak.

Alkonyatok és délibábok
Megfogták százszor is a lelkét,
De ha virág nőtt a szívében,
A csorda–népek lelegelték.

Ezerszer gondolt csodaszépet,
Gondolt halálra, borra, nőre,
Minden más táján a világnak
Szent dalnok lett volna belőle.

De ha a piszkos, gatyás, bamba
Társakra s a csordára nézett,
Eltemette rögtön a nótát:
Káromkodott vagy fütyörészett.

EL A FALUBÓL

A kis harang a régi,
Mely belezúg a csöndbe,
A szürkeség a régi,
Fölévirít a tavasz.

Minden, minden a régi,
De én hol élek, járok?
Nem voltam ilyen messze,
Nem voltam soha, soha.

Belehalok, ha mondják,
Hogy én itt szálltam útra,
Megtagadom a csókot,
Amely útra inditott.

Én a bolondos zajnak,
Én a cifra városnak
Vagyok a kóbor lelke,
Ne gyalázz meg hát, falu.

Óh, kapj fel innen, Város,
Ragadj el innen, Város:
Kik messze kiröpültek,
Sohse térjenek haza.

BÚCSÚ SIKER–ASSZONYTÓL

Nem kellek. Jól van. Jöjjön, aki kell.
Lantot, hitet vígan szegre akasztok.
Kicsit pirulok. Én és a Siker?
Jöjjenek a tilinkós álp arasztok,
Jöjjenek a nyafogó ifju–vének,
Jöjjenek a finom kultúrlegények.
Nem is tudom, hogy mi történt velem,
Hát sokat érne itt a győzelem?
S én száz arcban is kináltam magam,
Vénleánykodtam. Pfuj. Már vége van.

Ügyes kellner–had famulusa tán?
Éhes szemben vörös, vadító posztó?
Legyek neves hős kis kenyércsatán?
Fussak kegyért én, született kegyosztó?
Eh, szebb dolog kopott kabátba szokni,
Úri dölyffel megállni, mosolyogni,
Míg tovább táncol kacsintva, híva
A Siker, ez a nagy hisztérika.
Nyomában cenkek. No, szép kis öröm.
Ezekkel együtt? Nem, nem. Köszönöm.

ÉNEK A PORBAN

Roggyant a lábam, süppedt a mellem,
Itt az ideje, össze kell esnem.
Lerogyok vígan, elnyúlok bátran,
Lalla, lalla,
Rokkantak halmán, nagy éjszakában.

Nagy rokkanásom kinek se fájjon,
Nem első hullás ezen a tájon:
Ki magyar tájon nagy sorsra vágyik,
Lalla, lalla,
Rokkanva ér el az éjszakáig.

Mocsaras rónán bércekre vágytam,
Egy kis halomig hozott a lábam.
Forró, szűz lelkünk rakjuk a sutra,
Lalla, lalla,
Be megjártad itt, óh, Zaratusztra.

Ám néha mégis szóljon az ének
Bús ég–vivásnak, átok–zenének,
Csalogatónak. Hadd jöjjön más is,
Lalla, lalla,
Rokkanjon más is, pusztuljon más is.

A TISZA–PARTON

Jöttem a Gangesz partjairól,
Hol álmodoztam déli verőn,
A szivem egy nagy harangvirág
S finom remegések: az erőm.

Gémes kút, malom alja, fokos,
Sivatag, lárma, durva kezek,
Vad csókok, bambák, álom–bakók.
A Tisza–parton mit keresek?

KÖLTÖZÉS ÁTOK–VÁROSBÓL

Nekropoliszban zene zendült
Egy süket, őszi napon.
Én már meghaltam akkor régen
S feküdtem vörös ravatalon.

Sírt az ajtóm. Csöndben belépett
Valaki és nevetett,
Valaki, kiért sokat sírtam
S akit halottan is szeretek.

Megsimogatta sárga arcom
És kacagott, kacagott:
»Fény–emberem, idekerültél?
Csúf Budapest a ravatalod?«

»Hát nem emlékszel már a fényre,
Mely déli sírokra száll?
Itt Budapesten csúf az élet
S ezerszer csúfabb a halál.«

»Gyere innen Átok–városból,
Gyere, halottam, velem,
Itt nem lehet szépet álmodni,
Itt nincsen könnyes, nagy szerelem.«

És kezeim puhán megfogta
És kacagott, kacagott
S azóta déli temetőbe
Készül egy szegény halott, halott.

LELKEK A PÁNYVÁN

Kipányvázták a lelkemet,
Mert ficánkolt csikói tűzben,
Mert hiába korbácsoltam,
Hiába űztem, hiába űztem.

Ha láttok a magyar Mezőn
Véres, tajtékos, pányvás ménet:
Vágjátok el a kötelét,
Mert lélek az, bús magyar lélek.

KORÁN JÖTTEM IDE

Későn jött az az asszony,
Aki néz, akit áldok
És ez a Puszta megöl,
Hol hasztalan kiáltok.

Óh, ez a nagy sivatag,
Óh, ez a magyar Puszta,
Szárnyaimat már hányszor
Sározta, verte, húzta.

Ténfergek s már az sincsen,
Ami könnyre fakasszon:
Korán jöttem én ide
S későn jött az az asszony.

A KRISZTUSOK MÁRTÍRJA

Vad, nagyszerű rajongást oltott
Az Érnek partja énbelém,
Csupa pogányság volt a lelkem,
Gondtalan vágy és vak remény.
Forgott körültem zagyva módon
Lármával, vadul a világ
És én kerestem egyre–egyre
Valami nagy Harmóniát.

Paraszt Apollónak termettem,
Ki dalos, erős és pogány,
Ki szeretkezve és dalolva
Dől el az élet alkonyán.
Pogány erőtől, daltól, vágytól
A lelkem immár nem buzog,
Megöltek az evangélisták,
Az életbölcsek, krisztusok.

A LELKEK TEMETŐJE

E föld a lelkek temetője,
Ciprusos, árva temetője,
Sok vér ömlött itt valaha
S maggyilkos méreg lett belőle.

Itt azok éltek, kik nem éltek,
A legkülömbek sohse éltek,
Itt meddő a nagy gerjedés
S százszor boldogok a vetéltek.

Ez a szomorú magyar róna,
Halálszagú, bús magyar róna,
Hány megölt lélek sikoltott
Bús átkot az egekig róla.

Óh, boldogok itt, kik nem éltek,
A legkülömbek sohse éltek,
Itt meddő a nagy gerjedés
S százszor boldogok a vetéltek.

IHAR A TÖLGYEK KÖZT

Száradjon ki az iharfa,
A büszke fa, a magyar fa,
Amely engem gyökerével
Bever, lehúz, ide láncol.

Leveleit elhullassa,
Virágait korán esse,
Sohse lássa, sohse lássa,
A szent Napot terebéllyel.

Lombtalan lomb a mi lombunk,
Virágölő a virágunk,
Árnyéktalan az árnyékunk,
Miért legyünk erdő csúfja?

Álljunk az Égnek meredten,
Lombtalanul ő is, én is.
Tölgyek között, tölgyek között
Nyomorultul miért éljünk?

ELŐZÖTT A FÖLDEM

Az én földem aludni akar,
Itt most szent, néma árnyak ingnak.
Engem ideűztek a hegyek,
Ez az én földem. Itt ütök
Téli tábort az álmaimnak.

Kék hegyek ködje omlik ide,
Hóharmatos a tarka avar,
Az én földem aludni akar:
Pedig én ide ünnepre jövök,
Fura lányokkal jövök ide:
Rózsa–lugas kell, nászágy kell nekünk,
Hahó, vén alvó, itt megpihenünk.
Meddő álmok e sápadt némberek,
Menyasszony mind, az egész sereg,
Elmúlt a nyár s ez mind nászágyra vár:
Ködharangok búgnak, zene szól,
Jön a vőlegény a hegyek alól.

Hideg ez a sík, fátyolos arcú.
Átgázolom a ködtakarót. Csönd.
Dobogok lábammal a földön,
Hiába költöm, hiába költöm:
Az én földem aludni akar.
Károgó varjak csapata száll,
De néma, de csöndes az avar.

»Megjöttem. Hallod? Én vagyok itthon,
Aki rég elment, az a fiad.«
Bomlik a fátyol, reszket a sóhaj,
A hullafoltos, vén Alvó riad.
»Honnan jössz?« »A városból jövök,
Hozzád jövök, már rég hazavágyom.«
»És mit akar itt e cifra sereg?«
»E cifra sereg? Hát látod te is?
Ez mind csak álom, néhány nyári álom.
Forrók, buják, meddők szegények,
Együtt bolyongtunk, velük élek,
Nem tudta megáldani sehogy
Szomjas méhüket a városi nyár,
Erődért jöttünk a nagy pillanathoz,
Ez a meddő sereg csodádra vár.«

A köd kavargott, rám ült, befedett,
Átokzsivaj zúgott az avaron:
»Legyetek meddők, így akarom.
Bomló, beteg vágy nászt itt nem terem,
Az én síkomon nyílt a szerelem.
Itt a Jövő az úr a csók felett,
Itt nyáron szeret, aki szeret.
Űző vágynak itt nem üt csókos óra,
Pusztulj innen város beteg lakója,
Itt szűz világ van, álomnak szaka
S nem villámfényes nap az éjszaka,
Betelő a vágy, testes az álom,
Az élet mindig győz a halálon,
Itt álom és csók tiszta és egész,
Utánuk nem láz jő: szent pihenés.
Itt kínzó láz nem pusztít a sziven:
A sík ölel, terem és megpihen.
Az én sík–lelkem benned a lélek,
Neked nem kellett a sík–élet:
Szólít a város, várnak a hegyek,
Én idegennek ágyat nem vetek.
Bús álmaiddal vándorolj tovább,
Oda, hol egymás öldöső fele
A Csóknak és Termésnek istene,
Oda, hol célja, rendje nincs a csóknak
S becsük van a magtalan álmodóknak,
Hol betelő vágy nincs s örök a láz:
Itt nincs már csók, megérett a kalász.«

Kalásztalan, bús lelkem indult,
Elhalt a ködharangok hangja s a zene
S én szálltam az álom–lányok csapatával
A város fele.
A szárnyam súlyos, szörnyű nesztelen,
Nézem a várost és nincsen szemem,
Sírnék: nincs könnyem, szólnék: nincs szavam,
Csak szállok búsan, némán, magasan:
Elűzött a földem.

TALÁLKOZÁS GINA KÖLTŐJÉVEL

Hahó, éjszaka van,
Zúgó vadonban őrület–éj,
Hahó, ez itt a vaáli erdő:
Magyar árvaság,
Montblank–sivárság,
Éji csoda és téli veszély.
Hahó, a lábam félve tapos:

Amott jön Gina és a költő
És fölzendül a vad Iharos.
Csont–teste vakít
A nagyszerü vénnek,
Ginát vidáman hozza kezén,
Hahó, Gina él.
Engedd a kezedről:
Ez az én asszonyom,
Az enyém.
És zúg az erdő, Gina remeg.
Léda. Kiáltok.
Léda. És néz reám
A csontváz–isten, lelkemnek atyja,
Néz és nevet.
Fölém mered csont–karja
A homlokomig, simogatón, felém
És az erdőn kigyullad a fény.
Hahó, száll Léda, Gina fut
S a fák közt az örök egyedülség
Bús, magyar titka zúg.
Hahó, őrület–éj.
Szent csont–lábakhoz
Vergődve esem
És zúg az erdő sorsot–hirdetőn,
Félelmesen.
S homlokomon simogat kezével
A Montblank–ember,
Én szent elődöm, nagy rokonom
S itt érezek
Egy szent kezet azóta mindig,
Egy csont–kezet
A homlokomon.

A MAGYAR UGARON

Elvadult tájon gázolok:
Ős, buja földön dudva, muhar.
Ezt a vad mezőt ismerem,
Ez a magyar Ugar.

Lehajlok a szent humusig:
E szűzi földön valami rág.
Hej, égig–nyúló giz–gazok,
Hát nincsen itt virág?

Vad indák gyűrűznek körül,
Míg a föld alvó lelkét lesem,
Régmult virágok illata
Bódít szerelmesen.

Csönd van. A dudva, a muhar,
A gaz lehúz, altat, befed
S egy kacagó szél suhan el
A nagy Ugar felett.

A DALOLÓ PÁRIS

EGY PÁRISI HAJNALON

Sugaras a fejem s az arcom,
Amerre járok, száll a csönd, riad,
Fölkopogom az alvó Párist,
Fényével elönt a hajnali nap.

Ki vagyok? A győzelmes éber,
Aki bevárta, íme, a Napot
S aki napfényes glóriában
Büszkén és egyedül maga ragyog.

Ki vagyok? A Napisten papja,
Ki áldozik az éjszaka torán.
Egy vén harang megkondul. Zúghatsz,
Én pap vagyok, de pogány pap, pogány.

Harangzúgás közt, hajnalfényben
Gyujtom a lángot a máglya alatt,
Táncolnak lelkemben s a máglyán
A sugarak, a napsugarak.

Evoé, szent ősláng, Napisten.
Még alszik itt e cifra rengeteg,
Én vártam, lestem a te jöttöd,
Papod vagyok, bolondod, beteged.

Sápadt vagyok? Piros sugárt rám.
Boldog Ad–üköm pirosabb legény
Volt, ugyebár, mikor papod volt?
Hej, sápadok már ezer éve én.

Szent Napkeletnek mártirja vagyok,
Aki enyhülést Nyugaton keres,
Táltosok átkos sarja talán.
Sápadt vagyok? Óh, fess pirosra, fess.

Gyűlölöm dancs, keleti fajtám,
Mely, hogy kifáradt, engemet adott,
Ki sápadtan fut Napnyugatra,
Hogy ott imádja Urát, a Napot.

Hogy volt? Mindegy. Fáradt a vérem,
Imádom a fényt, lángot, meleget,
Keresek egy csodát, egy titkot,
Egy álmot. S nem tudom, mit keresek.

Keleti vérem, ez a lomha,
Szomjuhozóan issza Nyugatot:
A Napisten legbúsabb papja,
Rég kiszórt, fáradt sugara vagyok.

Egy nóta csal. Rég dalolhatta
Szent Ázsiában szép, vad, barna lány.
Egy illat űz, csodavirágból
Lehelte tán be egyik ősanyám.

Valami ősi, régi rontás
Száll előttem s én lehajtom fejem,
Várok valamit. S amit várok,
Nem dicsőség, nem pénz, nem szerelem.

Mit várok? Semmit. Egy asszony
Utamba állt és néha csókot ad:
Sohse látott ez a csókos Páris
Betegebb és szomorúbb csókokat.

Várok. Lesz egy végső borzongás,
Napszálltakor jön, el fog jönni, el
S akkor majd hiába ébresztnek
Könnyes csókkal és csókos könnyüvel.

Elmúlik a Napisten papja,
A legfurcsább és a legbetegebb,
Aki fáradt volt, mielőtt élt
S aki még Párisban sem szeretett.

Evoé, szent ősláng, Napisten,
Kihuny a láng, Páris riadva zúg,
Új csatára indul az Élet,
A nagyszerű, a pompás, a hazug.

Én is megyek, kóbor, pogány hős,
Új, balga Don, modern, bolond lovag,
Ki, mi van is, irtja, kiszórja
Önlelkéből az áldott álmokat.

Sugaras a fejem s az arcom,
Zúg a harang, megyek lassan tovább:
Megáldozott a dús Párisnak
Kövein a legkoldusabb nomád.

HÁROM BAUDELAIRE–SZONETT

I.

Örökkön hajt a Démon, űz, kisérget,
Halk levegőként úszkálgat körültem,
Tüdőmbe suhan s én gyötrődve égek
Örökös vágyban, szomjúságban, tűzben.

Néha, mert tudja, imádom a Szépet,
Elém a legszebb némber képét hozza,
Képzelt okot ad, száz hazug mentséget
S kapatja ajkam gonosz italokra.

Isten arcától így visz messzebb, messzebb
Engem lihegőt, fáradtat, tépettet,
El, a nagy Untság bús sivatagára.

Zavart szemembe kap s előttem vágtat
Piszkos rongyok és nyitott sebek árnya
S egész rémes tára a Pusztulásnak.

II.

Édes és kínos a pislogó lángba
Meredni s várni téli éjben, csöndben,
Miként száll, száll föl a multaknak árnya,
Míg a harangok búgnak kint a ködben.

Boldog a harang, mely vénhedten is cseng
S ifjú torokkal küldi messze tájra
Hívó, szent dalát, mindig bátran, frissen,
Miként őrsátor vén, hű katonája.

Csak az én szegény, bús lelkem repedt el
S ha hideg éjek rémét dalsereggel
Vágyik elűzni, hangja csuklik, retten:

Mintha egy vértó partján elfeledten
Holttestek alatt sebesült hörögne,
Ki ott vész kínban, lenyomva örökre.

III.

Bűvös, szép őszi ég vagy, tündöklés, rózsaszirom.
Bennem a szomorúság tengere sírva árad
S ha visszafut, otthagyja fanyar, bús ajkaimon
Maró emlékezetét keserű iszapjának.

Kezed hiába csúszik alélt keblemen tova,
Amit keres, barátnőm, marcangolt hely, üres rég,
Széttépte azt az Asszony vad karma, éhes foga,
Óh, ne keresd a szívem, az állatok megették.

Palota volt a szívem s a tömeg befertőzte,
Most benne orgiáznak, gyilkolnak, civódnak ott.
Meztelen kebled körül parfüm szálldos felhőzve.

Lelkek kemény korbácsa, óh, Szépség, Te akarod.
Lobbantsd fel ünneppiros lángjával tűzszemednek
A rongyokat, amiket a rablók itt feledtek.

JEHAN RICTUS STRÓFÁIBÓL

I.

Koldusait a csóknak és reménynek,
Kiket legyőzött, letiport az Élet,
Ha dús leszek majd, én, a koldus, árva,
Behívom egy új, fényes palotába.
Milyen sereg lesz. Már előre látom:
Jönnek rongyokban, véznán, halványon,
Akiknek mindig hazudott az Élet,
A megcsömörlők, undorodtak, vének,
Akiknek hátát véresre taposták
Birkózni tudó, ügyesebb legények.

Ház lesz. Tán kunyhó. Vagy egy deszka–pad tán,
De irgalom fog lakozni felette,
Nem mint a jó szív sok bűzös barakkján,
Hol elkönyvelik az irgalmasságot
S hol nem lel senki könnyre, szeretetre.
Ház, hol nem hull ránk megvetés és átok.

*

Istenem. Egy ház. A mienk egészen.
Hol nincs házmester, fertály és robot–nap,
Hova a fáradt bátoran benyithat,
Csak érezze, hogy a földön van éppen
S piheghet bátran, szabadon és mélyen.

II.

Él minden szívben egy bolond Kiméra,
Van mindenkinek álom–szeretője:
Ráleltem én is már a magaméra.
Enyém. Ne fájjon a más feje tőle.

Hajh, mert veszett egy legény vagyok én ám:
Amíg mások a vackon szenderegnek,
Én egy Madonnát hivogatok némán,
Nagyasszonyát az esett embereknek.

Bolond kis eset. Sokszor sírni késztet:
Nyakig a szennyben, mindig akkor látom,
Mikor a hátam gyönge egy ütésnek
S bőröm egy garast nem ér örök áron.

Mikor húz a sár s mint a puskafojtást,
Úgy rágom össze fogammal a szitkom,
Mikor vergődöm és dühöngök folyvást,
Akkor jelensz meg, én sugaras Titkom.

Ott, a barakkban, ott látom az ágyon,
Őt, a csodásat, szűzet és fehéret.
— Te, Te, Királynő, én rongy nyoszolyámon?
S elszáll holt fénnyel, mire odaérek.

Hogy ki? Nem tudom. És sohase kérdem.
Úgy kél föl bennem, mint nyáreste Holdja,
Úgy lobog, mint a fáklya csodafényben,
Ő az én lelkem lobbantó koboldja.

Éjem és Sorsom egy mély katlanában
Valahol les rám. Melle nyíló rózsa,
Úgy tüzel, úgy ég két szeme a vágyban,
Bennük buzog tán minden Idők csókja.

Ő tán a Szépség, Irgalom? Be várom.
S Ő énreám vár. Be régen is várhat,
Míg átgázolok könnyen, véren, sáron.
Ő nem csufolja az én rossz ruhámat.

Óh, messze van még. Szent, sápadó árnya
Behull vermén a titkos, barna Estnek,
Síroknak földjén lehet a hazája,
Hol süket kéjjel, álomban szeretnek.

De egyszer, nyirkos, gyilkos éji órán,
Óh, borzalom és keserűség Éje,
Könyörülsz majd az aszfaltok lakóján
S szűzen, csókosan elküldöd eléje.

De kit? (Óh, rongyos koldus, bamba, léha,
Hogy a te vágyad vágyakat fakasszon?
Nézted tükörben vánnyadt tested néha?)
Hol az a híres, csókos, szűz Menyasszony?

Én Istenem. Hisz olyan mindegy végre,
Azért szeretne, hogyha élne, vóna.
(Baktass, rohanj hát tovább a vad éjbe
S álmodj, ha még tudsz, álmok álmodója.)

ESTE A BOIS–BAN

Befödte lelkemet és Párist
Muzsikás, halk, szomoru este.
Eltévedtünk. A nagy Bois–ban
A kocsim az utat kereste.
És mintha rólunk ki se tudna,
És mintha minket ki se várna,
Baktattunk álmos gördüléssel.
Nagymesszirő́l zúgott a lárma,
A fákon át hívtak a mécsek,
Szomorú volt nagyon a lelkem,
A kocsis nótát fütyörészett.

Nagy éjszakába mintha hullnánk,
Csoda–világba, végtelenbe,
Új, titkos földre, új időbe,
Új létezésbe; új jelenbe,
Szent árnyak kerengtek előttünk.
Hahó, kocsis: kis, fehér házba,
Amott, amott. Hahó. Repüljünk.
Hajts, hajts. A múltba, ifjuságba.
Ott. Látom. Jaj. Villámos élet,
A nagy Bábel útjára hágtunk.
Sírtam. A kocsis fütyörészett.

A GARE DE L'EST–EN

Reggelre én már messze futok
S bomlottan sírok valahol:
Most sírni, nyögni nem merek én,
Páris dalol, dalol.

Én elmegyek most, hazamegyek,
Már sziszeg, dohog a vonat,
Még itt van Páris a szivemen
S elránt az alkonyat.

Most fűt bolond–sok álmom alá
A füttyös, barna szörnyeteg.
Holnap fehérebb én leszek–e?
Vagy a svájci hegyek?

Holnap fehérebb én leszek, én,
Téli sírkertek szele jő,
Küldi már a csókjait nekem
A magyar Temető.

Óh, az élet nem nagy vigalom
Sehol. De ámulni lehet.
Szép ámulások szent városa,
Páris, Isten veled.

Az én hűtlen, beteg istenem
Ülje itt mindig vad torát:
A tűzcsóvás, felséges Öröm.
Dalolj, dalolj, tovább.

Tőled hallja a zsoltárokat
E koldus, zűrös, bús világ
S az életbe belehazudunk
Egy kis harmóniát.

Dalolj, dalolj. Idegen fiad
Daltalan tájra megy, szegény:
Koldus zsivaját a magyar Ég,
Óh, küldi már felém.

Fagyos lehellet és hullaszag
Száll ott minden virág felett.
Elátkozott hely. Nekem: hazám.
A naptalan Kelet.

Mégis megyek. Visszakövetel
A sorsom. S aztán meghalok,
Megölnek a daltalan szivek
S a vad pézsma–szagok.

Megölnek s nem lesz mámorom,
Kinyúlok bután, hidegen.
Páris, te óriás Daloló,
Dalolj mámort nekem.

Csipkésen, forrón, illatosan
Csak egyszer hullna még reám
S csókolná le a szemeimet
Egy párisi leány.

Az alkonyatban zengnének itt
Tovább a szent dalok.
Kivágtatna a vasszörnyeteg
És rajta egy halott.

PAUL VERLAINE ÁLMA

Álmodom egy nőről, akit nem ismerek,
Forró és különös, áldott, nagy Látomás,
Aki sohasem egy s aki sohase más,
Aki engem megért, aki engem szeret.

Mert ő megért. Neki, óh, jaj, csupán neki,
Bús, áttetsző szivem többé már nem talány,
Sápadt homlokomnak verejték–patakán
Frissítve omolnak az ő szent könnyei.

Barna, szőke, vörös? Óh, nem tudom én, nem.
A neve? Emlékszem: lágyan zendül, mélyen,
Mint kedveseinké ott lenn, a sírba, lenn.

Nézése hallgatag szobrokénak mása,
Szava messziről jön, komoly, bús, fénytelen:
Mint elnémult drága szavak suhanása.

A SZAJNA PARTJÁN

A Szajna partján él a Másik,
Az is én vagyok, én vagyok,
Két életet él két alakban
Egy halott.

A Duna partján
Démonok űznek csúfot velem,
A Szajna partján álmokba von be
Százféle, szűz szerelem.

Rákacag Páris
S a boldog Másik visszakacag,
Itt röhejes mámorba kerget
Vijjogó, éji csapat.

Ott szebb vagyok, nemesebb, hősebb,
Sejtelem–csók minden dalom,
Szent Cecilia hajol lelkemre
Álmatagon.

A Duna partján
Céda lányhoz hajt durva öröm,
A bor ad álmot
S a poharamat összetöröm.

Ott: ring lelkem muzsikás alkony
Szent zsivaján
S úgy csókolom meg az életet,
Mint orkideát a Léda haján.

SZŰZ ORMOK VÁNDORA

SÓHAJTÁS A HAJNALBAN

Óh, pírban fürdő
Szépséges világ,
Pihent testeknek
Boldog, lomha kéje,
Rejtelmes, fényes,
Ezer puha fészkű,
Gyönyörű város.
Óh, szent hajnal–zengés:
Élet szimfóniája,
Csodálatos Élet,
Be jó volna élni.
Mennyi öröm zúg
És mind a másé,
Mennyi arany cseng
És mind a másé,
Mennyi erő küzd
És mind a másé,
Mennyi asszony van
És mind a másé,
Mennyi új kéj zsong
És mind a másé,
Mennyi szándék tör
És mind a másé,
Mennyi minden van,
Mennyi szép minden,
Mennyi szent minden
És mind a másé.

SZÍVEK MESSZE EGYMÁSTÓL

Valahol egy bús sóhaj szállt el
S most lelkemen pihen,
Valahol kacagás csendült most
S mosolyog a szivem.
Valahol szép lehet az élet,
Mert lány után futok
S valahol nagy lehet az átok,
Mert sírni sem tudok.

Valahol egy szívnek kell lenni,
Bomlott, beteg szegény,
Megölte a vágy és a mámor
Éppúgy, mint az enyém.
Hallják egymás vad kattogását,
Míg a nagy éj leszáll
S a nagy éjen egy pillanatban
Mind a kettő megáll.

A CSÓKOK ÁTKA

Valami szent, nagy éjszakán
Vad nászban megfogant az élet
S azóta tart a nász örökké,
Minden kis mozgás csókba téved.
Csókok világa a világunk,
Csókban fogan a gondolat,
Kicsi kis agyvelő–csomócskák
Cserélnek tüzes csókokat
S a legforróbb csókból szület meg
A legszebb, legnagyobb ige,
Mely hódítóan csap belé
A végtelenbe, semmibe.
S a leglanyhább csókból fakadt ki
A szürkeség, a régi mása:
Nincs vad párzás, nincs tüzes csók ma
S nincs a világnak messiása.
Úgy van talán: szép a világ s jó,
Mi vagyunk satnyák, betegek,
Jégfagyos csókokban fogantunk
S a fagy a lelkünk vette meg.
Szent kéj a csók és szent az élet,
A párzás végtelen sora
S átok a csók, átok az élet,
Ha nincs a csóknak mámora.
Az eltűrt csókok tunya nászán,
A langyos csókok éjjelén
Az átok egyre nő fölöttünk
S így lesz az élet lomha, vén
S így leszünk mi, párzó királyok,
Kopottak, búsak, betegek,
Kiknek csókolni szomjas tűzzel
Már nem szabad és nem lehet.
Ha szomjas ajkak szomjas csókot
Csak szomjas ajkra hintenek,
Ma ez a föld üdvök Olimpja
S nem laknak itt: csak istenek.

VÍZIÓ A LÁPON

Ez itt a láp világa. Szürke,
Silány, szegény világ. Megülte
Az örök köd, mely egyre rémít.
A láplakók közt várom én itt
Az én szép, fényes reggelem,
Bús esti köd rémít s borul rám,
De az a reggel megjelen.

Rémek között, gomolygó ködben
Elszürkül minden itt a lápon,
A lelkem villan néha–néha,
Szikráit a rémekre hányom
S hogy el ne izzék, hogy legyen:
A szürkeségből néha–néha
Kidugom büszke, nagy fejem.

Vagyok fény–ember ködbe bújva,
Vagyok veszteglő akarat,
Vagyok a láplakók csodája,
Ki fényre termett s itt marad
Ködomlasztó reggelre várva,
Várván, jön–e a virradat.

Az lesz virradat. Csoda–reggel.
Vulkánhegyek nőnek a lápon,
Jön a sugár egész sereggel,
Végigcikázik a világon.
Lángoszlop lesz, mi most ködös rém,
Lángfolyó lesz a szenny, salak
S a veszteglő bús akaratból
Lesz diadalmas akarat.

Talán vulkán–hegyekre lépek
Vérvörös, büszke lobogóval
És torlaszok fölött süvöltök
Rombolni hívó bomba–szóval,
A bűntengert szabadítom föl,
Hogy kiszakítson nádat, tölgyet,
Hogy végtől–végig hömpölyögjön,
Hogy megtisztítsa jól a földet,
Hogy tobzódjék a rég veszteglő,
A gátra szomjas akarat.

De lehet, hogy a vulkán–hegyre
Fölnevet hozzám egy alak.
Arany–vörös hajtenger födje,
Fehér hab legyen melle, válla,
Gyilkos szemű, forrón lehellő
Legyen majd ez az ördög lánya
S én elhajítom lobogómat,
Rohanok, bukom ő elébe,
Égetni vágyva, lángban égve,
Százszorozva duzzad föl bennem
A láp lenyűgözött hatalma:
Ráomlom gyilkos szerelemmel,
Beföd az arany–vörös tenger
S én elmerülök ölve, halva.

AZ ÉN MENYASSZONYOM

Mit bánom én, ha utcasarkok rongya,
De elkisérjen egész a siromba.

Álljon előmbe izzó, forró nyárban:
»Téged szeretlek, Te vagy, akit vártam.«

Legyen kirugdalt, kitagadott, céda,
Csak a szivébe láthassak be néha.

Ha vad viharban átkozódva állunk:
Együtt roskadjon, törjön össze lábunk.

Ha egy–egy órán megtelik a lelkünk:
Üdvöt, gyönyört csak egymás ajkán leljünk.

Ha ott fetrengek lenn, az utcaporba:
Borúljon rám és óvjon átkarolva.

Tisztító, szent tűz hogyha általéget:
Szárnyaljuk együtt bé a mindenséget.

Mindig csókoljon, egyformán szeressen:
Könnyben, piszokban, szenvedésben, szennyben.

Amiben minden álmom semmivé lett,
Hozza vissza Ő: legyen Ő az Élet.

Kifestett arcát angyalarcnak látom:
A lelkem lenne: életem, halálom.

Szétzúzva minden kőtáblát és láncot,
Holtig kacagnók a nyüzsgő világot.

Együtt kacagnánk végső búcsút intve,
Meghalnánk együtt, egymást istenítve.

Meghalnánk, mondván:
»Bűn és szenny az élet,
Ketten voltunk csak tiszták, hófehérek.«

HA FEJEM LEHAJTOM

Asszony ölébe ha lehajtom
Nagy, szomorú szatír–fejem:
Emlékezem.

Egykor nagy asszonyként bolyongtam
Forró és buja tájakon
Álmatagon.

Messze és mélyen az Időben
Én asszony voltam: termetes,
Szerelmetes.

Jöttek utánam vézna ifjak
Simán, vágyóan, betegen:
Emlékezem.

RETTEGEK AZ ÉLETTŐL

Hiába ragadnak szent mámor–hattyúk
Boldog, nagy Vizen,
Gágogását hallom józan ludaknak,
Nincsen semmi sem,
Ami megmaradjon.

Csukló zokogásom hallom előre,
Mikor nevetek,
Lelkem hollóinak károgásába
Tréfás verebek
Belecsiripolnak.

Vágyakozni félek. A Teljesülés
Jön és meggyaláz.
Nyugalom sem kell, hisz vágtat utána
Egy vad mén: a Láz.
Jaj, rettegek élni.

MIDÁSZ KIRÁLY SARJA

Susogó nádak mezejében járok,
Királyi bottal csapkodok kevélyen
És zúg a nádas csúfondáros mélyen,
Királyi bottal valamerre járok.

Értem a titkot, a nádi beszédet,
Susog a nádas s én messzekiáltok:
Nádi világ, ím, megjött a királyod,
Midásznak sarja szállott, ím, elébed.
S bármint kacagtok léha, lenge nádak;
Hódolni fogtok új Midász királynak,
Hódolni fogtok bizonyosan nékem.
Mert szent az ősöm, szent királyi trónom:
Ősömet áldom, trónomat megóvom
Itt, a susogó nádak mezejében.
Hallod–e, nádas? Be szép a világ itt.

Áldalak, nádas, óh, áldalak, Élet.
Szépségedért, mely a vaknak világít;
Nyugalmadért, mely keresi a harcot,
Igazadért, mely süket fülbe harsog.
Áldom én mindazt, amit te adsz, Élet,
Nagy gyávaságod, mely kifog a hősön
S áldom Midászt: én szamárfüles ősöm.

Óh, király–ősöm, be szép dolog élni
Szamárfüllel és ős királyi bottal,
Lelkendező, bolond, részeg robottal.
Óh, király–ősöm, be érdemes élni
Itt, a susogó nádak mezejében.

Áldalak újra, hálásan, kevélyen,
Minden kis percért, amelyben örültem
És kacaghat itt a nádas körültem:
Úr és vidám lesz Midász sarja itten,
Kacagj csak nádas, én hiszek a hitben.

Akárhogy is, de gyönyörü a reggel,
Mely jönni fog majd hírrel, győzelemmel,
Szépek a dalok, melyek fognak zengni
És érdemes lesz őrjöngve szeretni
A csókos asszonyt, ki majd eljön értem.
Szépek a vágyak, az álmok, a tettek,
A csókok, melyek ezután születnek
S szent vagyok én e részeg mámor–vérthen.

Az el nem dalolt csodaszép daloknak,
A sohsem csókolt csókos asszonyoknak,
A csak álomban élő büszke tettnek,
A szép holnapnak, meg nem érkezettnek
Vagyok királya, vagyok büszke hőse,
Aki útálja a mát, ezt a holtat,
Kinek az álma a szent, titkos Holnap
S a szamárfüles Midász volt az őse.

BÚGNAK A TÁRNÁK

Havas csúcsával nézi a napot
Daloknak szent hegye: a lelkem,
Gonosz tárnáktól általverten.

Álmok, leányok, bomlott ingerek,
Gondok, kínok vájták a mélyet:
Gyűltek a tárnák és a rémek.

Fent, fent a csúcson: nagy–nagy szűzi csönd.
Gondolat–manók csoda–tánca,
Lent: a rémeknek harsogása.

Lelkem tetőjén szent táncaikat
Fürge manók riadva járják,
Lentről, lentről búgnak a tárnák.

Egy pillanat és megindul a hegy:
A büszke tető táncos népe
Bevágódik a semmiségbe.

A SÁRGA LÁNG

Alágyujtott az álmaimnak
A sárga láng. Hamvadok, égek:
Merítsetek be arany–árba,
Adjatok, adjatok menedéket.

Egy vad muzsika kerget, őrjít,
Csörgő aranyak muzsikája.
Némítsa el már ezt a zenét
A bűvös pálca, az aranypálca.

Jöjjön az édes, süket este,
Hol dal nem hallik, láng se lobban:
Aludni akarok aranyágyon
Renyhén, meredten, jóllakottan.

A MESE MEGHALT

Mese–zajlás volt. Még élt a Mese
S egy tavaszon én valakire vártam.
Mese–zajlás volt. Zajlott, sírt a vágyam,
Parthoz sodort egy illatos mesét,
Parthoz sodort egy kósza asszony–árnyat.
Hol szedte? Merre? Nem tudom, de szép,
Új mese volt ez s az árny csodasápadt.
Mindig szerettem árnyat és mesét:
A legszebb mesét és a legszebb árnyat
Egy babonás tavaszi éjszakán
Addig kérleltem, míg életre támadt.
Mese–zajlás volt. Még élt a Mese.
Mese–zajlás volt. Meghalt a Mese
Ugyanez éjjel. Bénán, félve, fázva,
Élő mesére s élő asszonyára
Riadtan néztem. Nem az én mesém.
És ez az asszony, ez a csodasápadt?
Ez Minden–asszony, ez nem az enyém.
Tolvaj a lelkem, idegen csodákat,
Idegen árnyat terem és mesét:
A mese régi s rizsporos árnyat
Kérleltem egy tavaszi éjszakán;
Mikor a vágyam utolszor megáradt.
Mese–zajlás volt. Meghalt a Mese.

HARC A NAGYÚRRAL

Megöl a disznófejű Nagyúr,
Éreztem, megöl, ha hagyom.
Vigyorgott rám és ült meredten:
Az aranyon ült, az aranyon,
Éreztem, megöl, ha hagyom.

Sertés testét, az undokot, én
Simogattam. Ő remegett.
»Nézd meg, ki vagyok« (súgtam néki)
S meglékeltem a fejemet,
Agyamba nézett s nevetett.

(Vad vágyak vad kalandorának
Tart talán?) S térdre hulltam ott.
A zúgó Élet partján voltunk,
Ketten voltunk, alkonyodott:
»Add az aranyod, aranyod.«

»Engem egy pillanat megölhet,
Nekem már várni nem szabad,
Engem szólítnak útra, kéjre
Titokzatos hívó szavak,
Nekem már várni nem szabad.«

»A te szivedet serte védi,
Az én belsőm fekély, galád.
Az én szivem mégis az áldott:
Az Élet marta fel, a Vágy.
Arany kell. Mennem kell tovább.«

»Az én yachtomra vár a tenger,
Ezer sátor vár énreám,
Idegen nap, idegen balzsam,
Idegen mámor, új leány,
Mind énreám vár, énreám.«

»Az egész élet bennem zihál,
Minden, mi új, felém üget,
Szent zűrzavar az én sok álmom,
Neked minden álmod süket,
Hasítsd ki hát aranyszügyed.«

Már ránk szakadt a bús, vak este.
Én nyöszörögtem. A habok
Az üzenetet egyre hozták:
Várunk. Van–e már aranyod?
Zúgtak a habok, a habok.

És összecsaptunk. Rengett a part,
Husába vájtam kezemet,
Téptem, cibáltam. Mindhiába.
Aranya csörgött. Nevetett.
Nem mehetek, nem mehetek.

Ezer este mult ezer estre,
A vérem hull, hull, egyre hull,
Messziről hívnak, szólongatnak
És mi csak csatázunk vadul:
Én s a disznófejű Nagyúr.

NE LÁSSATOK MEG

Ne adjatok rám aranyos palástot,
Nem kell a gyémántos korona,
De vigyétek a víg csörgő–sapkát is
S tarka köpenyeg sem kell soha.

Szürke–országnak vagyok a királya,
Láthatlan trónom nekem ragyog.
Amíg nem láttok, nem ékesítettek,
Nem rubrikáztok, addig: vagyok.

A KEZEK BÁBJA

Kezeket látok mindenütt,
Fekete raját a kezeknek:
Forró kezet és hideget,
Hivót, tolvajt és megadót,
Üszköst, vidámat és meredtet.

Én csak bús álom–báb vagyok,
Játékos kezek rángatottja,
Ők táncolnak táncot velem,
Ők dobnak a csillagokig
És ők merítnek a habokba.

Övék az álmom, a borom,
Az asszonyom, a szenvedelmem,
Sorstalan sorsom az övék
És akkor fog betelni majd,
Ha ők akarják, hogy beteljen.

Én a nagy áldozó vagyok,
A máglyagyujtók korcs utódja,
Elfogadom a kínokat,
Nincs egyebem, egy szivarom
És száll a füstje fölcsapódva.

Szivarfüstömbe hintsetek
Illatos port, már ég a máglya.
Várjatok egy kicsit, kezek,
Várjatok: a szivarom ég,
Elalszik mindjárt, nemsokára.

VÖRÖS SZEKÉR A TENGEREN

A tenger, ez a sápadt részeg,
Ezüstlávát ivott.
Reszket a Föld. Bús ragyogásban
Várunk valamit s szörnyű lázban.
A pálmás part inog,
Vadkaktuszok összehajolnak,
Sírnak a jázminok.

S ím, hirtelen violás árnyak
Csodás özöniben,
Messze, ahol az ár Eget ér,
Vörös szárnyú, nagy vizi szekér
Tör elő a Vizen.
Vörös szárnya repesve csapdos.
Megállott. Vár. Pihen.

Honnan jön? Mit hoz? Idetart–e?
Ő jön: az új vezér?
Milyen vörös iromba szárnya.
Új Hajnalnak a pírja, lángja
Vagy vér az, újra vér?
Várunk. S áll, áll a lilás ködben
A nagy, vörös szekér.

AZ ALVÓ KIRÁLYLEÁNY

Királyleányom, szűz Teljesedés,
Itt áll lovagod. Ez a mese–erdő:
Én vagyok itt a nagy életre keltő.

Ma a csodáknak éjjele vagyon,
Valóság lehet, mit csak álom festett:
Csak egy óráig őrizzem a tested.

S vissza se nézek, úgy futok tovább,
Várj új lovagot, újabb ezer évet,
Aludj az erdőn. Félek tőled. Félek.

JÁRTAM MÁR DÉLEN

Előttem el vad gépkocsik robognak,
Állok szirtjén mohos, avas romoknak,
Lelkemben Délnek pompája ragyog,
Bukik a nap és nézem a napot.

Jó éjszakát. Utolsó fénytivornyád
Részegít most, narancsvirágos ország
S míg lángok gyúlnak cifra partodon,
Én egy utolsót, búcsut álmodom.

Tegnap, igen, alig kétezer éve
S itt kacagott Gallián felesége,
Udvari nép közt itt ült trónusán
És itt zúgott a taps a vad tusán.

De csitt. Amott a romfalaknak alján
Nótázni kezd egy kóbor, béna talján:
»Csodás kék tenger, kék ég, kék hegyek,
Óh, nézzetek rám: én megyek, megyek.«

Ki ez a bárd? A mának hegedőse?
Vagy árny talán? A tegnap koldus–őse?
Előtte büszke, úri nép szalad
S a tányérjára nem hull pénzdarab.

S én álmodón, mámorral, könnyes szemmel
Szállok lejjebb, hol ül a nótás ember,
Lelkemben zendül nagy titkok szava
És összezúg a tegnap és a ma.

Tegnap, igen, ragyogott az aréna,
Tegnap, igen, itt ült a nótás béna
S az imperátor büszke asszonya
S a büszke nép rá nem nézett soha.

És akkor is az alkony, a bukó nap
Mámort adott egy ifjú vándorlónak,
Ki jött Keletről, arca halavány,
Poéta volt vagy nem is volt talán.

Belenézett a bukó, vörös napba,
Évezredek folytak egy pillanatba,
Lelke repült, szállt időn, téren át
S vitte zúgón a béna bárd dalát.

És álmodón, mámorral, könnyes szemmel
Megy, megy az is, hol ül a nótás ember,
Utolsó pénzét elébe veti
S a messzeségnek búsan vág neki.

MEGÖLTEM EGY PILLANGÓT

Megölök egy pillangót,
Óh, áldott isteni perc,
Szent kéje az ölésnek:
Minden gyűlöletemért
Hal meg e szines féreg.
Ki várja a holnapot:
Igy várja azt a holnap.
Vágjon elé a halál
Minden boldog mosolynak,
Szakadjon meg az erő,
Kezdetén nagy vívásnak,

Ne legyen víg lakoma
Az élet mindig másnak.
Tűz legyen minden arany,
Minden boldog csók méreg.
Szárnyad van, csapkodsz, örülsz?
Hát ezért öllek én meg.
S boldog vagyok, mert öltem.

A KÉK TENGER PARTJÁN

Ahol mások élnek, szeretnek,
Én eljöttem ide betegnek,
Csókot temetni, álmot dobni,
Nyugodt partokon nem nyugodni.

Mindig a holnapra mosolygok,
Elvágyom onnan, ahol bolygok,
Úgy vágytam ide s most már szállnék.
Óh, én bolond, bús, beteg árnyék.

A HAJNALOK MADARA

Virágporos, tüzes, szent szárnyát
Hiába verdesem, töröm,
Nem akar elmaradni tőlem
Az Öröm, az Öröm.

Virágport szitál a lelkemre,
Elkábít, mámorban ülök,
Bús, vad tüzek serkennek bennem:
Örülök, örülök.

Fölécsapok. Töröm a szárnyát.
Hess, hess. Óh, vidám hajnalok
Madara, mit akarsz te tőlem?
Meghalok, meghalok.

Ő csak szitál. Mind tüzesebben
Izznak az erek, idegek,
Csak a verejtékem lesz egyre
Hidegebb, hidegebb.

TEMETÉS A TENGEREN

Breton parton sújt majd az álom
S alszunk fehéren és halottan
Tengeres, téli, szürke tájon.

Jönnek erős, breton legények
S fejkötős, komoly, szűz leányok
S fölzeng egy bús, istenes ének.

Köd és zsolozsma. Zúg a tenger,
Vörös bárkára visznek minket
Könnyel, virággal, félelemmel.

S téli orkán vad szele dobban,
Vörös bárkánk tengerre vágtat
S futunk fehéren és halottan.

ÚJ VIZEKEN JÁROK

Ne félj, hajóm, rajtad a Holnap hőse,
Röhögjenek a részeg evezősre.
Röpülj, hajóm,
Ne félj, hajóm: rajtad a Holnap hőse.

Szállani, szállani, szállani egyre,
Új, új Vizekre, nagy szűzi Vizekre,
Röpülj, hajóm,
Szállani, szállani, szállani egyre.

Új horizonok libegnek elébed,
Minden percben új, félelmes az Élet,
Röpülj, hajóm,
Új horizonok libegnek elébed.

Nem kellenek a megálmodott álmok,
Új kínok, titkok, vágyak vizén járok,
Röpülj, hajóm,
Nem kellenek a megálmodott álmok.

Én nem leszek a szürkék hegedőse,
Hajtson Szentlélek vagy a korcsma gőze:
Röpülj, hajóm,
Én nem leszek a szürkék hegedőse.

VÉR ÉS ARANY

A HALÁL ROKONA

AZ ANYÁM ÉS ÉN

Sötét haja szikrákat szórt,
Dió–szeme lángban égett,
Csípője ringott, a büszke
Kreol–arca vakított.

Szeme, vágya, eper–ajka,
Szíve, csókja mindig könnyes.
Ilyen volt a legszebb asszony,
Az én fiatal anyám.

Csak azért volt ő olyan szép,
Hogy ő engem megteremjen,
Hogy ő engem megfoganjon
S aztán jöjjön a pokol.

Bizarr kontyán ült az átok.
Ez az asszony csak azért jött,
Hogy szülje a legbizarabb,
A legszomorubb fiút.

Ő szülje az átok sarját
Erre a bús, magyar földre,
Az új hangú tehetetlent,
Pacsirta–álcás sirályt.

Fénye sincs ma a szemének,
Feketéje a hajának,
Töpörödött, béna asszony
Az én édes jó anyám.

Én kergettem a vénségbe:
Nem jár tőle olyan távol
Senki, mint torz–életével
Az ő szomorú fia.

NÓTA A HALOTT SZŰZRŐL

Athénben kikeletkor,
Hajnal–órán, a réten
(Ihaj, evoé, Tavasz)
Halott szüzet találtak.

Szép volt még, mintha élne,
Kemény mellén virágok.
(Ihaj, evoé, Tavasz)
Igy kell szépen meghalni.

Egy kószáló poéta
Arra vetődött éppen
(Ihaj, evoé, Tavasz)
S faragta ezt a verset:

»Elszeretted előlem
Ezt a szép ismeretlent,
(Ihaj, evoé, Tavasz)
Jól tetted, hogy megölted.«

PÁRISBAN JÁRT AZ ŐSZ

Párisba tegnap beszökött az Ősz.
Szent Mihály útján suhant nesztelen,
Kánikulában, halk lombok alatt
S találkozott velem.

Ballagtam éppen a Szajna felé
S égtek lelkemben kis rőzse–dalok:
Füstösek, furcsák, búsak, bíborak,
Arról, hogy meghalok.

Elért az Ősz és súgott valamit,
Szent Mihály útja beleremegett,
Züm, züm: röpködtek végig az uton
Tréfás falevelek.

Egy perc: a Nyár meg sem hőkölt belé
S Párisból az Ősz kacagva szaladt.
Itt járt, s hogy itt járt, én tudom csupán
Nyögő lombok alatt.

EGY ISMERŐS KISFIÚ

Az a kisfiú jár el hozzám
Mostanában, nevetve, holtan,
Aki voltam.

Édes kölyök: beteg, merengő,
Körüllengi s babrálja lágyan
Szegény ágyam.

Vénülő arcom nézi, nézi
Csodálva s könnyét ejti egyre
A szememre.

S én gyermekként ébredek sírva
Százszor is egy babonás éjen,
Úgy, mint régen.

A HOTEL–SZOBÁK LAKÓJA

Öreg legény, boldog legény, hajh,
Nem sujtja soha Tűzhely–bánat:
Egyedül él és sorra lakja
Olcsón a kis hotel–szobákat.
Öreg legény, boldog legény, hajh,
Magtalanul, bölcsen, keserüen.

Öreg legény, boldog legény, hajh,
Egy szép napon ha összeestem,
Nem lesz kázus. Pincér jelenti
Itt, vagy Svájcban, vagy Budapesten:
Öreg legény, boldog legény, hajh,
Harminchat szám, harmadik emelet.

(Páris)

A PERCEK ARATÓJA

Nem zaklatnak már a régi miértek.
Nem kérdezek már: készek a válaszok.
Miért az élet, miért a viadal?
A fene bánja.

Nyilván akarja valami vak átok.
Nagy alázattal hajtom le a fejem.
Görgessen a perc, az ő dolga bizony,
Merre, mivégre.

Csak néha–néha torzul el az arcom.
Sokallom: mégis sok az én nyavalyám.
(Ejh, mégis, mégis aratok valamit:
Hullnak a percek.)

ELILLANT ÉVEK SZŐLŐHEGYÉN

Tort ülök az elillant évek
Szőlőhegyén s vidáman buggyan
Torkomon a szüreti ének.

Ónos, csapó esőben ázom
S vörös–kék szőlőlevelekkel
Hajló fejem megkoronázom.

Nézem a tépett venyigéket,
Hajtogatom részeg korsómat
S lassan, gőggel magasra lépek.

A csúcson majd talán megállok,
Földhöz vágom a boros–korsót
S vidám jóéjszakát kivánok.

KÖZEL A TEMETŐHÖZ

Egy ablaka lesz a szobámnak
És arcomon ezer redő
S száz lépésre a temető.

Kis temető a falu alján,
Olyan szelíd s mégis merész:
Holdas éjen szemembe néz.

Hajnalig bámulunk egymásra
S olykor a lelkem is remeg:
Jaj, a temető közeleg.

Engem is visznek titkos szárnyak
S már azt sem tudom, hogy vagyok,
Hogy élek–e? S a Hold ragyog.

Alszik a falu, én virrasztok,
Nézem, nézem a temetőt:
Itt van az ablakom előtt.

Síró, rettegő félálomban
Ezerszer is megkérdem én:
Én szállok, vagy ő jön felém?

A HALÁL ROKONA

Én a Halál rokona vagyok,
Szeretem a tűnő szerelmet,
Szeretem megcsókolni azt,
Aki elmegy.

Szeretem a beteg rózsákat,
Hervadva ha vágynak, a nőket,
A sugaras, a bánatos
Ősz–időket.

Szeretem a szomorú órák
Kisértetes, intő hivását,
A nagy Halál, a szent Halál
Játszi mását.

Szeretem az elutazókat,
Sírókat és fölébredőket,
S dér–esős, hideg hajnalon
A mezőket.

Szeretem a fáradt lemondást,
Könnyetlen sírást és a békét,
Bölcsek, poéták, betegek
Menedékét.

Szeretem azt, aki csalódott,
Aki rokkant, aki megállott,
Aki nem hisz, aki borús:
A világot.

Én a Halál rokona vagyok,
Szeretem a tűnő szerelmet,
Szeretem megcsókolni azt,
Aki elmegy.

A KÖDBE–FÚLT HAJÓK

Piros hajók kék Oceánon,
Öröm–zászlós, boldog vándorok,
Szép vitorlások, merre futtok?
Urak, urak: belső, bús örömök,
Halk mámorok.

Piros hajók, hé, hova mentek?
Öldökötökön egy néma áll,
Jeleket ad, tapsol, kormányoz.
Boldog tenger kedves hajósa ő:
A víg Halál.

Piros hajón vidám kormányos,
Hahó, nem mehetnék veletek?
Szeretek a Semmibe szállni,
Minden szépet, vakot, halálosat
Úgy szeretek.

Piros hajón, kék Oceánon
Borítsanak be sárga ködök,
Röpítsen a néma kormányos
S tülköljenek a ködbe–fúlt hajók,
Az örömök.

HALÁL A SÍNEKEN

Fáradt karokkal és kesergőn
Hideg síneket szoritok
S várom alkonyban a halált
Bábel alatt, rőt, őszi erdőn.

Nem ölelek többé, elég volt.
Nem ölelt vissza, eldobott
Az Élet: én szerelmesem
S dért sírt reám mindig az égbolt.

Élet, Élet: utcák leánya,
Elfonnyadt árván a karom.
Vége. Síneket ölelek
S jön a halálgép muzsikálva.

Már szállnak rám a tüzes pernyék.
Dübörög Bábel szekere
S ifjultan reszket a karom,
Már ölelnék, újra ölelnék.

Élet, Élet. S jön rám–zúdultan
Magtalan álmok bús raja,
Jönnek a nagy vágy–keselyűk,
Jön, jön fekete szárnyu multam.

S megölellek még egyszer, Élet,
Utolsót lendül a karom
S úgy fonódik be görcsösen
Küllőibe a szent keréknek.

A NAGY ÁLOM

Megálljatok, kínok, sebek,
Ne siessetek.
Meghalok én szépen, szabállyal,
De beszédem van a Halállal.

Akarom tudni, mit hozott
A szent átkozott?
Mint gyermekségem idejében,
Elalszom–e, nyugodtan, szépen?

A kis álom engem nevet,
Kerül és nem szeret.
Szép, nagy, komoly, altatlan álom,
Jó barát legyen a halálom.

A RÉG–HALOTTAK PUSZTÁJÁN

Napverte pusztán, lila ég alatt
Lángol a vörhenyes homok.
Egy óriás, tüzes kemence
A puszta. És én loholok.
És én loholok, loholok.

Forró haragját egyre ontja rám
Piros, dagadt arccal a nap.
Perzselt lábam agyamig lüktet,
Megállnék. »Siess. Nem szabad,
Siess. Nem szabad, nem szabad.«

Ez a puszta: a rég–halottaké
S készek a hűs ravatalok.
Jaj annak, jaj, aki megtudja,
Hogy halott. Hogy már rég halott.
Hogy már rég halott, rég halott.

A FIAIM SORSA

Úgy kötöm meg a szivemet is,
Miként strófákkal kötöm meg a dalt:
Keresem és kerülöm a vihart.

Utált béklyókért esdve futok,
Gyűlölöm és megáldom az eszem,
De ha feledni kell, emlékezem.

Faképnél hagynám százszor magam.
Mindig őrülten szépet akarok
S gyáva kutyaként a vágyba halok.

Fiaim: álmok, őrületek,
Apátok hű, jóságos: a Halál,
De meggyilkol anyátok: a Szabály.

A PLATÁN–FA ÁLMA

A Nap huga, zöld szemü lány,
(Kit imádnak álom–vitézek)
Megszánt egy holdas éjjelen
És megigézett.

Két lábam elhült s szétbomolt
Gyökerekként a mélybe szállva
S itt állok a fehér mezőn,
Mint árva platán–fa.

Girhes, szomorú derekam
Szökkenve büszke lombot ontott,
Lombom a felhőket veri
S elhagytak a gondok.

Állok: várom a Nap hugát
Némán a nagy éji mezőben
S koronámról hull a levél
Zörgőn, búsan, rőten.

SÍRNI, SÍRNI, SÍRNI

Várni, ha éjfélt üt az óra,
Egy közeledő koporsóra.

Nem kérdezni, hogy kit temetnek,
Csengettyűzni a gyász–menetnek.

Ezüst sátrak, fekete leplek
Alatt lóbálni egy keresztet.

Állni gyászban, súlyos ezüstben,
Fuldokolni a fáklyafüstben.

Zörgő árnyakkal harcra kelni,
Fojtott zsolozsmát énekelni.

Hallgatni orgonák búgását,
Síri harangok mély zúgását.

Lépni mély, tárt sírokon által
Komor pappal, néma szolgákkal.

Remegve, bújva, lesve, lopva
Nézni egy idegen halottra.

Fázni holdas, babonás éjen
Tömjén–árban, lihegve mélyen.

Tagadni multat, mellet verve,
Megbabonázva, térdepelve.

Megbánni mindent. Törve, gyónva
Borulni rá egy koporsóra.

Testamentumot, szörnyüt, írni
És sírni, sírni, sírni, sírni.

AZ ŐSZI LÁRMA

Hallottátok már?
Ősszel, amikor kavarog a köd,
Az éjszakában valaki nyöszörög.

Valami dobban.
Valaki minden jajt összelopott,
Valaki korhadt, vén deszkákon kopog.

Egy régi ember.
Míg élt, sohse volt csillag az egén
S most vágyna egy kicsit szétnézni szegény.

MEGCSÓKOLOM CSÓK–KISASSZONYT

Megcsókolom Csók–kisasszonyt,
Ki biztosan finom delnő.
Lehet, hogy csak addig élek;
Megcsókolom Csók–kisasszonyt.

Ez az egy nő érdemes lesz,
Valószinű, hogy nem él még.
Valószinű, nem fog élni.
Ez az egy nő érdemes lesz.

Könnyel mázolom be arcát,
Szemöldökét vérrel festem,
Sóhajt tűzök a hajába.
Könnyel mázolom be arcát.

Aztán eredj, Csók–kisasszony,
Megfizettem minden nőért,
Megfizettem minden percért.
Aztán eredj, Csók–kisasszony.

A HALÁL AUTOMOBILJÁN

Töff–töff, robogunk
Motólás ördögszekéren,
Zöld gépkocsin,
Éljen az Élet, éljen, éljen.

Töff–töff, csupa kín
E sárgolyó dühös harca,
De fátyolos
Az én arcom s a Léda arca.

Töff–töff, a Halál
Kacag. Érzi a mi hültünk.
Csúf az Élet,
Éljen. Mi legalább röpültünk.

HÁROM ŐSZI KÖNNYCSEPP

Őszi délben, őszi délben
Óh, be nehéz
Kacagni a leányokra.

Őszi éjben, őszi éjben
Óh, be nehéz
Fölnézni a csillagokra.

Őszi éjben, őszi délben
Óh, be könnyű
Sírva, sírva leborulni.

AZ ÉN KOPORSÓ–PARIPÁM

Éjfélkor jön az álom–fickó,
Kevés szavu, rossz szemü, fürge.
Dobol egy fekete koporsón,
Táncol bolondul a kezein
S röhögve mondja: »Ülj le, ülj le.«

És jön a másik, jön a többi,
Forognak, mint az ördög–orsók.
Csak a szemük néz mindig engem
S akit reszketve lovagolok,
Ezt a titokzatos koporsót.

A bal kezemben véres kantár,
Suhogó ostor van a jobban.
Gyí, gyí, kergetem a koporsót.
A fickó–had zúg, kereng, röhög
S a szívem csak nagy néha dobban.

És tótágast állnak a fickók,
Sötét van és kén–lángok égnek
S adnak, íme, újabb parancsot,
Tréfásat, vigat és iszonyút,
Ezek a kegyetlen legények.

»Kacagj, amíg a hajnal eljön,
Vágtass azzal a táltos–lóval.«
És én kacagva nyargalászok
Vérvevő álom–fickók között
Paripámmal, a koporsóval.

A FEKETE ZONGORA

Bolond hangszer: sír, nyerit és búg.
Fusson, akinek nincs bora,
Ez a fekete zongora.
Vak mestere tépi, cibálja,
Ez az élet melódiája.
Ez a fekete zongora.

Fejem zúgása, szemem könnye,
Tornázó vágyaim tora,
Ez mind, mind: ez a zongora.
Boros, bolond szívemnek vére
Kiömlik az ő ütemére.
Ez a fekete zongora.

A MAGYAR MESSIÁSOK

BESZÉLGETÉS EGY SZEKFŰVEL

Ha a magyar Helikon adta,
Hervatag a hitünk s a szekfünk.
Azért bánatba sohse essünk.
Kicsi virág, szegény virág,
Úgyis eldoblak, beszélgessünk.

Te tudod, hogy én adtam többet.
Fenének kellett, amit adtak
És az se, amit megtagadtak.
Kicsi virág, szegény virág,
Hagyjatok meg úrnak, Magamnak.

Magyar gomb–lyuk virággal is bús,
Rád mégis sokak foga vásott.
Mély, nagy szemem megbabonázott.
Kicsi virág, szegény virág,
Irigyelnek a zabolások.

Míg nem jöttem, koldusok voltak,
Még sírni sem sírhattak szépen.
Én siratom magam s a népem,
Kicsi virág, szegény virág,
De ha megunom, által–lépem.

Sok keresnivalóm itt úgy sincs,
Az ő Lomnicukon már ültem,
Tátrát és Karsztot átröpültem.
Kicsi virág, szegény virág,
Te tudod, hogy nem lelkesültem.

Én magamért vagyok s magamnak.
Akkor is, hogyha nótát mondok
S elpusztítnak rímek és gondok.
Kicsi virág, szegény virág,
Mért irigyelnek a bolondok?

Drága tudás az én tudásom
S egy szekfü is sok a magyarnak.
Irigy buták űznek, zavarnak.
Kicsi virág, szegény virág,
Hiszen eldoblak. Mit akarnak?

HAZAVÁGYÁS NAPFÉNY–ORSZÁGBÓL

Akkor én majd nem erre járok,
Nem Napfény–országban rogyok össze,
Magyar árok lesz az az árok.

Hajh, Erdélyország határszéle,
Hajh, régi, híres, bús Magyarország,
Jól hal meg ott a lantos–féle.

Volt, amíg élt, országút vadja,
De, ha az erő elfut inából,
Hazafias árok fogadja.

Álomlátó szeme meredten
Bámul a nagy, szürke, magyar égre,
Már nem könnyes s nem félve rebben.

Otthon süti végre magyar nap,
Otthon álmodik Napfény–országról
S kik rácsapnak: hazai varjak.

(Nizza)

MENEKÜLJ, MENEKÜLJ INNEN

Pocsolyás Értől elszakadt legény,
Sorvadva, várva itt tovább ne ülj.
Nem kellenek itt úri álmodók,
Menekülj, menekülj.

Rossz a világ itt: dacos Hunnia
Álmodva vívja a régi csatát.
Veri a Jövőt: balladát akar,
Balladát, balladát.

Homlokod sárgult, lázas a szemed,
Sejtő, beteg és finom a dalod.
És akarod még mindig a babért,
Akarod, akarod?

Dalaid könyvét dobd a tűzbe be,
Sorvadva, várva itt tovább ne ülj:
Pocsolyás Értől elszakadt legény,
Menekülj, menekülj.

HEPEHUPÁS, VÉN SZILÁGYBAN

Hepehupás, vén Szilágyban,
Hét szilvafa árnyékában
Szunnyadt lelkem ezer évet.
Paraszt zsályaként aludt el
S bús krizantém–fürttel ébredt
Hepehupás, vén Szilágyban.

Hepehupás, vén Szilágyban,
Hét szilvafa árnyékában
Várt volna még ezer évet,
Míg Idő jön a csodákra.
Óh, jaj nekem, hogy fölébredt
Hepehupás, vén Szilágyban.

GÉMEK AZ OLIMPUSZ ALATT

Olimpusz alatt gémek tanyáztak,
Fölrikácsoltak, áztak és fáztak.
Nagy akaratú, lápgázló gémek,
Ifjak és vének.

Igazi dalra máig se kaptak,
De itt maradtak, de itt maradtak.
Zsombék–lakásu, nagyétü gémek,
Sánták és vének.

Olimpusz ledőlt, lent sír a sárban
S ti rikácsoltok bőven és bátran.
Kis akaratu, s nagy lábu gémek,
Ifjan is vének.

Rikácsoljatok s éljetek bőven,
Hisz még csak most a Nap fölkelőben,
Homály–madarak, tág csőrü gémek,
Éhesek s vének.

Olimpusz mellett be jó pihenni,
Be jó ó–hangú madárnak lenni.
Nagy merészségű s kis vágyu gémek,
Sánták és vének.

Ti rikácsoltok s pénzt kaptok érte,
Mi belefúlunk bűnbe és vérbe,
Nagyokat lépő, mocsári gémek,
Ügyesek s vének.

Rikácsoljatok bőven és bátran
S vesszünk mi itt a magyar Mocsárban.
Magyar madarak, sár–faló gémek,
Ősek és vének.

Verje meg az Ég minden fajtátok,
Rajtatok ma sem fog még az átok,
Halászó, hízlalt, nagy nyakú gémek,
Sánták és vének.

GYÁVA BARLA DIÁK

Hadverő nem volt Barla diák,
Én jámbor, görögös, kopottas ősöm.
Elmaradt Töhötöm seregétől
Ama véres őszön.

Áthágta a Meszest a sereg,
Üszkös falvak küldtek utána átkot
S nem kereste a seregben senki
Kis Barla diákot.

Ő ott maradt a dúlt falvak között.
Virágos kunyhó épült a romokra
S kizöldült a megsebzett vidéknek
Minden véres bokra.

Zúgva nyargalt a hősi sereg
A reszkető, bérces Erdélyen által.
Barla maradt, rótt, szántott, álmodott
Egy kis szláv leánnyal.

FÖLSZÁLLOTT A PÁVA

»Fölszállott a páva a vármegye–házra,
Sok szegény legénynek szabadulására.«

Kényes, büszke pávák, Nap–szédítő tollak,
Hírrel hirdessétek: másképpen lesz holnap.

Másképpen lesz holnap, másképpen lesz végre,
Új arcok, új szemek kacagnak az égre.

Új szelek nyögetik az ős, magyar fákat,
Várjuk már, várjuk az új magyar csodákat.

Vagy bolondok vagyunk s elveszünk egy szálig,
Vagy ez a mi hitünk valóságra válik.

Új lángok, új hitek, új kohók, új szentek,
Vagy vagytok, vagy ismét semmi ködbe mentek.

Vagy láng csap az ódon, vad vármegye–házra,
Vagy itt ül a lelkünk tovább leigázva.

Vagy lesz új értelmük a magyar igéknek,
Vagy marad régiben a bús, magyar élet.

»Fölszállott a páva a vármegye–házra,
Sok szegény legénynek szabadulására.«

MÁTYÁS BOLOND DIÁKJA

»Diák, írj magyar éneket,
Diák, a Földön Dante is élt.«
Kacagott, kacagott a diák.

Latin ütemben szállt a dal,
Nem magyarul, sohse magyarul.
Vergődött, vergődött a diák.

Lelkében Petrarca dalolt
S keltek újféle magyar zenék.
Álmodott, álmodott a diák.

De néha, titkos éjeken
Írt s eltépte, ha magyarul írt.
Zokogott, zokogott a diák.

MEGÁRADT A TISZA

Megáradt a rest, magyar Tisza,
Vize Lajtától Oltig szalad.
Ujjongnak a ludak, a gémek
S azok a rabló, azok az ősi
Griff–madarak.

Ár, szürkeség, víz–gőz, pocsolya
S a nagy magyar Alföld felett
Fészketlenül, kiverve röpdös
Riadt szivekkel egy szép énekű
Madár–sereg.

Sebten kiválik, ím, gőgösen
Egy fény–tollú sármány–madár,
Bús dalba kezd. Lenéz az árra.
Föld int Nyugatról s a sármány–madár
Nyugatra száll.

A MAGYAR MESSIÁSOK

Sósabbak itt a könnyek
S a fájdalmak is mások.
Ezerszer Messiások,
A magyar Messiások.

Ezerszer is meghalnak
S üdve nincs a keresztnek,
Mert semmit se tehettek,
Mert semmit se tehettek.

EGY CSÚF RONTÁS

Szűz borzongások, pompás szavak,
Új, nagy látások királyfia volnék
S lelkemen, szép, pogány lelkemen
Egy csúf rontás ül, pusztít, bitorol még.

Jaj, hányszor csupán krisztuskodok
S minden igém kenetesen terül szét.
Jaj, hogy elfut a tollam alól,
Ami igaz, ami esztelenül Szép.

Pedig a szó nekem ópium,
Pogány titkokat szívhatok belőle
S új részegség vagy új gondolat
Nekem nem új: régiek temetője.

Finom, dalos titkokkal tele
A lelkem. S mégse apollói bátor,
Mégse merek. És úgy dalolok,
Mint egy ósdi, telt szájú prédikátor.

Egy urambátyám röpdös körül:
Mult századokból nagy pipafüst–szárnnyal:
Egy ősöm. Tollamra néz, dohog
S kezemre csap a füstös pipaszárral.

SZENT MARGIT LEGENDÁJA

Vallott nekem a Nyulak–szigete
Regék halk éjén. Ime, a titok:
Királyi atyja klastromba veté
Legendák szűzét, fehér Margitot.

Álom–leány volt: egy fojtott sikoly.
Ájulva hullt egy durva szó miatt.
S robogtak a királyi udvaron
Hajrázó, vad, bozontos férfiak.

Nyugatról várt sokáig valakit.
Nem vadbajszú, lármás, mokány nagyúr,
Dalos, törékeny, halk fiú legyen,
Asszonyos, kósza, könnyes trubadúr.

Már régen várt s megbénult szive.
Zúgott a vár, prüszkölő kún lovak
Hátán érkeztek hetyke magyarok.
Ő nem jött: egy csöndes álom–lovag.

Ő nem járt a Duna táján soha,
Egy halk dalu és halk csókú legény.
És Jézusnak áldozák Margitot,
Ki ott halt meg a Nyulak–szigetén.

A BEFALAZOTT DIÁK

Valahol, Erdély ősi szögében
Titkos, nagy kőház. Ósdi, mállott.
Alatta mélyen,
Bús boltok alatt süket falak
Őriznek egy diákot.

Század kialszik s új század lobban:
A diák ott vár elfeledten,
Befalazottan.
Lelke babona s árnyak hona,
De ő vár, meg se rebben.

Valami Nagyúr dobta le hajdan.
Tán a várkisasszonyra nézett.
Vagy büszke dalban
Zengett újszerüt vagy keserüt,
Szépet vagy szent–merészet.

Ott vár a diák. (A kőház tornya
Rég leomlott. Okos lakájok
S a sok tivornya
Megölték.) De vár, hogy sír a zár
S hogy fölenged az átok.

S messze, távolban, én érzem, látom:
(Óh, bús babonák vércse–kedve)
Ez az én átkom.
Én várok, lesek, vén könnyeket
Ejtvén egy pergamentre.

PÁRIS, AZ ÉN BAKONYOM

Megállok lihegve: Páris, Páris,
Ember–sűrűs, gigászi vadon.
Pandúr–hada a szájas Dunának
Vághat utánam:
Vár a Szajna s elrejt a Bakony.

Nagy az én bűnöm: a lelkem.
Bűnöm, hogy messzelátok és merek,
Hitszegő vagyok Álmos fajából
S máglyára vinne
Egy Irán–szagú, szittya sereg.

Jöhetnek: Páris szivén fekszem,
Rejtve, kábultan és szabadon.
Hunnia új szegénylegényét
Őrzi nevetve
S beszórja virággal a Bakony.

Itt halok meg, nem a Dunánál.
Szemem nem zárják le csúf kezek;
Hív majd a Szajna s egy csöndes éjen
Valami nagy–nagy,
Bús semmiségbe beleveszek.

Vihar sikonghat, haraszt zörrenhet,
Tisza kiönthet magyar sikon:
Engem borít erdők erdője
S halottan is rejt
Hű Bakony–erdőm, nagy Párisom.

EGY JÖVŐ KÖLTŐ

Mikor majd a magyar kertekben
Elfogyott az ember: a rózsa.
Marad egy szent, szomorú legény
S annak lesz még sírnivalója.

Jövő legény, be irigyellek,
Aki nótáját akkor zengi,
Mikor a mi nagy, magyar átkunk
Nem sínyli, hallja senki, senki.

DÉLIBÁB–ŐSÖM KÖD–VÁROSBAN

Fekete, komor árnyát
Láttam a Hortobágyon, az Égen.
Száz tornyú Köd–város előtt
Strázsált vad–kevélyen.

Vész–álmú, gyönge Isten,
Ki könnyes gőggel mered a Napba.
Olyan volt, mint én. Esküszöm:
Atyáimnak atyja.

»Atyám, a cifra ködben,
Megállj.« Ő álmodik. »Megállj.« Esengek
S ő szállt sötéten, álmodón,
Mint csoda–felleg.

Köd–város ingott–ringott.
»Jaj, szétszakad mindjárt ezer rongyra,
Atyám.« Rám néz s lép bátoran
Toronyról toronyra.

ÉN NEM VAGYOK MAGYAR?

Ős Napkelet olyannak álmodta,
Amilyen én vagyok:
Hősnek, borúsnak, büszke szertelennek,
Kegyetlennek, de ki elvérzik
Egy gondolaton.
Ős Napkelet ilyennek álmodta:
Merésznek, újnak,
Nemes, örök–nagy gyermeknek,
Nap–lelkűnek, szomjasnak, búsitónak,
Nyugtalan vitéznek,
Egy szerencsétlen, igaz isten

Fájdalmas, megpróbált remekének,
Nap fiának, magyarnak.
(S az álmosaknak, piszkosaknak,
Korcsoknak és cifrálkodóknak,
Félig–élőknek, habzó–szájuaknak,
Magyarkodóknak, köd–evőknek,
Svábokból jött magyaroknak
Én nem vagyok magyar?)

A DUNA VALLOMÁSA

Megtudtam, hogy titkokat rejteget
A mi Dunánk, ez a vén róka,
Mikről talán sohase álmodott
Az ősi barlang–tüzek óta
Ez a közönyös Európa.

Megloptam a vén Iszter titkait,
Titkait az árnyas Dunának.
Magyar földön ravasz a vén kujon,
Hisz látott ő búsabb csodákat.
De akkor pletyka–kedve támadt.

Vallott nekem, nem is tudom, mikor:
Tavasz volt és ő csacska–részeg.
Táncolt, dalolt, kurjongatott, mesélt,
Budapestre fitymálva nézett
S gúnyos nótákat fütyörészett.

Talán Szent Margit híres szigetén
Állott velem részegen szóba.
(Ma is félve kalimpál a szivem
S hajh, már régen késik e nóta.
Ugye, Iszter, vén folyam–róka?)

Nagy–komoly lett akkor a vén Duna.
Torkán hűlt vad, tavaszi kedve.
Olyan volt, mint egy iszákos zseni.
Alig mert nézni a szemembe
S én vallattam keményen, egyre.

»No, vén korhely, láttál egy–két csodát,
Mióta ezt a tájat mossa
Sápadt vized, árnyas, szörnyű vized,
Mely az öreg árnyakat hozza.
Gyónjál nekem, vén falurossza.«

»Mindig ilyen bal volt itt a világ?
Eredendő bűn, lanyha vétek,
Hideglelés, vergődés, könny, aszály?
A Duna–parton sohse éltek
Boldog, erős, kacagó népek?«

S halk mormolással kezdte a mesét
A vén Duna. Igaz az átok,
Mit már sokan sejtünk, óh, mind igaz:
Mióta ő zúgva kivágott,
Boldog népet itt sohse látott.

A Duna–táj bús villámháritó.
Fél–emberek, fél–nemzetecskék
Számára készült szégyen–kaloda.
Ahol a szárnyakat lenyesték
S ahol halottasak az esték.

»Sohse lesz másként, így rendeltetett«,
Mormolta a vén Duna habja.
S boldogtalan kis országok között
Kinyújtózott a vén mihaszna
És elrohant tőlem kacagva.

AZ AVAR–DOMB KINCSE

Zengett az Avar–domb
Őszi, csöndes éjeken
Apám kis földjén.
Zengett az Avar–domb,
Nekem zengett, csak nekem.

Vad népe Bajánnak,
Véres fejű avarok
Nekem üzentek:
»Vad népe Bajánnak
Neked kincseket hagyott.«

Zengett az Avar–domb,
Kiszöktem egy hajnalon
Az ősi kincsért.
Zengett az Avar–domb,
Mélyedt, mélyedt a halom.

Vad népe Bajánnak,
Béna lesz már a kezem:
Ások, csak ások.
Vad népe Bajánnak;
Azt a kincset keresem.

AZ ŐS KAJÁN

ÖZVEGY LEGÉNYEK TÁNCA

Szent György–nap éjén sipitók,
Nyugtalanok a denevérek:
Dohos várak ó termeiben
Táncolnak az özvegy legények.

Bolond és fehér valahány.
Lesik a szent, tavaszi Holdat.
Hopp–Sárit és Áve–Máriát
Váltva és bokázva dalolnak.

Khiméra asszony serege,
Buta valót öldös, ahol jár.
Kereszttel őket szent pap űzi
S bütykös bottal hájhasu polgár.

Szent György–napon három a tánc.
Éjfélkor egy tátongó sírnak
Mélyébe esnek hirtelenül,
Hol rózsák és asszonyok nyílnak.

Huhog lármájuk messzire,
Viszik a hírt gyors inu kémek:
»Hahó, a tisztelt romok között
Dőzsölnek az özvegy legények.«

S egy rózsát tép le mindegyik.
Egy sóhajt hörg, mert jön a Hajnal.
Egy Lédát keres: reá–mered
S meghal kék, csókra–torzult ajkkal.

Reggel hiába gyűl a nép,
Nyoma sincs dalnak, bálnak, sírnak:
Egy–két vér–csöpp s könny–folt a falon
S egy–két bolond, verses papír–lap.

JÓ CSÖND–HERCEG ELŐTT

Holdfény alatt járom az erdőt.
Vacog a fogam s fütyörészek.
Hátam mögött jön tíz–öles
Jó Csönd–herceg
És jaj nekem, ha visszanézek.

Óh, jaj nekem, ha elnémulnék,
Vagy fölbámulnék, föl a Holdra:
Egy jajgatás, egy roppanás.
Jó Csönd–herceg
Nagyot lépne és eltiporna.

A HALÁL–ÁROK TITKA

Iszapos, mély, fekete árok
A Halál–árok.
Oda kerülnek
A vén szerelmi csatárok.

Boldogak, kik vénen szerettek,
Holtig szerettek:
Kisérti őket
Száz, csókos, ifju eretnek.

Úgy halnak meg, hogy meg se halnak,
Ha meghalnak.
Tanui lesznek
Nagy, ölelő diadalnak.

Ifjak, akik csókolni tudnak,
Bolondul tudnak,
A Halál–árok
Babonás partjára futnak.

S pihennek a vén, csókos dalják,
A halott dalják,
Hanem a csókot
Jutalmul örökre hallják.

SÖTÉT VIZEK PARTJÁN

Ültem partjain Babylonnak
S ültem már partjain a Gondnak.

Láttam már apró szenvedelmet
S láttam beteg, hosszú szerelmet.

Lelkemet már nagy válság ülte
S voltam kis álmok kis őrültje.

Néhányszor, már–már, szinte hittem,
Néhányszor megjelent az Isten.

Hárfámat már fölakasztottam,
Hárfámat már leakasztottam.

Isten, kétség, bor, nő, betegség
Testem, lelkem összesebezték.

Voltam trubadur, voltam bajnok,
Rossz hátgerincem százszor hajlott.

Mennyi sok mindent odaadtam,
Amíg ily szépen elfáradtam.

Ülök, csapdos ár és hideg szél
Babyloni sötét vizeknél.

MOSTOHÁIM A BETŰBEN

Ujjuk tintás, arcukon betüs bánat.
Állnak,
Mintha testvéreim volnának.

Lángolnak szennyesen és ifjan vének.
Égnek
S nem tudják, hogy miért, szegények.

Tudnak ördög–konyhán mérget kavarni,
Marni
S nem tudnak se élni, se halni.

De bánat ül mégis mindnek az ajkán
Csalfán.
Akárhogy: mégis az én fajtám.

AKIK MINDIG ELKÉSNEK

Mi mindig mindenről elkésünk,
Mi biztosan messziről jövünk.
Fáradt, szomoru a lépésünk.
Mi mindig mindenről elkésünk.

Meghalni se tudunk nyugodtan.
Amikor már megjön a Halál,
Lelkünk vörösen lángra lobban.
Meghalni se tudunk nyugodtan.

Mi mindig mindenről elkésünk,
Késő az álmunk, a sikerünk,
Révünk, nyugalmunk, ölelésünk,
Mi mindig mindenről elkésünk.

A NYÁRI DÉLUTÁNOK

Mikor az Ég furcsa, lila–kék
S találkákra mennek a lyányok,
Óh, be titkosak, különösek
Ezek a nyári délutánok.

Járunk bolondul és ittasan
Nagyvárosi utcákon égve,
Fekete, szigoru vonalak
Rajzolódnak a nyári Égre.

A város árnyas és remegő,
Ezer tornya, kéménye, karja
Úgy mered a csókos Ég felé,
Mikéntha ölelni akarna.

Mint zavarodott szerelmesek,
Pírral s pihegve szemben állnak
Az Ég s a Város. Szivük dobog
Vad ritmusára a Halálnak.

Szemünk könnyes, mégis nevetünk,
Föl–föltekintve vágyva, félve
Arra, ki szép s kit nem ismerünk,
Hideg szeretőnkre, az Égre.

S ott fenn az Égen, ott valahol,
Egy–egy pillantást visszavetnek.
Sírván nevetünk az Ég alatt
S ott fenn, ott fenn, ott is nevetnek.

SÁRBAN VESZETT HÓ

Fehér hópelyhek, pici melódiák,
Gazdátlan álmok, fagyott angyal–szárnyak,
Jöjjetek, szálljatok, segítsetek
A sárnak.

Fent, a Semmiben, fehér, szűz a világ.
Óh, szép a Semmi, de jobb a valóság.
Jobb a sár, mint a köd s mint köd–kertben
A rózsák.

Sáros, édes Föld (milyen régi e dal),
Te vagy álmok s hópelyhek menedéke:
Élsz és sarad kacag a Semmire,
Az Égre.

RÓZSALIGET A PUSZTÁN

Éltem a Pusztán s megkisérteték:
Csengő, muzsikáló zsákkal a hátán
Jött, jött, jött kacagva a Sátán.

Tövises Pusztán, csalánok között
Szórta elémbe a kincset. Kiszórta
S virított nyomban ezer rózsa.

Dalolva járok s aranyat szedek.
Büszkén kacagom ki a tunya álmot:
Hiszen én rózsák között járok.

S csalános szik–föld lábamat töri,
Dalolok, míg serked vérem száz sebben.
Evoé, a rózsaligetben.

AZ ŐS KAJÁN

Bibor–palásban jött Keletről
A rímek ősi hajnalán.
Jött boros kedvvel, paripásan,
Zeneszerszámmal, dalosan
És mellém ült le ős Kaján.

Duhaj legény, fülembe nótáz,
Iszunk, iszunk s én hallgatom.
Piros hajnalok hosszú sorban
Suhannak el és részegen
Kopognak be az ablakon.

Szent Kelet vesztett boldogsága,
Ez a gyalázatos jelen
És a kicifrált köd–jövendő
Táncol egy boros asztalon
S ős Kaján birkózik velem.

Én rossz zsaketben bóbiskálok,
Az ős Kaján vállán bibor.
Feszület, két gyertya, komorság.
Nagy torna ez, bús, végtelen
S az asztalon ömlik a bor.

Ó–Babylon ideje óta
Az ős Kaján harcol velem.
Ott járhatott egy céda ősöm
S nekem azóta cimborám,
Apám, császárom, istenem.

Korhely Apolló, gúnyos arcú,
Palástja csusszan, lova vár,
De áll a bál és zúg a torna.
Bujdosik, egyre bujdosik
Véres asztalon a pohár.

»Nagyságos úr, kegyes pajtásom,
Bocsáss már, nehéz a fejem.
Sok volt, sok volt immár a jóból,
Sok volt a bűn, az éj, a vágy,
Apám, sok volt a szerelem.«

Nyögve kinálom törött lantom,
Törött szivem, de ő kacag.
Robogva jár, kel, fut az Élet
Énekes, véres és boros,
Szent korcsma–ablakunk alatt.

»Uram, kelj mással viadalra,
Nekem az öröm nem öröm.
Fejfájás a mámor s a hírnév.
Cudar álmokban elkopott
A büszke oroszlán–köröm.«

»Uram, az én rögöm magyar rög,
Meddő, kisajtolt. Mit akar
A te nagy mámor–biztatásod?
Mit ér bor– és vér–áldomás?
Mit ér az ember, ha magyar?«

»Uram, én szegény, kósza szolga,
Elhasznált, nagy bolond vagyok,
Miért igyak most már rogyásig?
Pénzem nincs, hitem elinalt,
Erőm elfogyott, meghalok.«

»Uram, van egy anyám: szent asszony.
Van egy Lédám: áldott legyen.
Van egy pár álom–villanásom,
Egy–két hivem. S lelkem alatt
Egy nagy mocsár: a förtelem.«

»Volna talán egy–két nótám is,
Egy–két buja, új, nagy dalom,
De, íme, el akarok esni
Asztal alatt, mámor alatt
Ezen az ős viadalon«

»Uram, bocsásd el bús szolgádat,
Nincs semmi már, csak: a Bizony,
Az ős Bizony, a biztos romlás,
Ne igézz, ne bánts, ne itass.
Uram, én többet nem iszom.«

»Van csömöröm, nagy irtózásom
S egy beteg, fonnyadt derekam.
Utolszor meghajlok előtted,
Földhöz vágom a poharam.
Uram, én megadom magam.«

S már látom, mint kap paripára,
Vállamra üt, nagyot nevet
S viszik tovább a táltosával
Pogány dalok, víg hajnalok,
Boszorkányos, forró szelek.

Száll Keletről tovább Nyugatra,
Új, pogány tornákra szalad
S én feszülettel, tört pohárral,
Hült testtel, dermedt–vidoran
Elnyúlok az asztal alatt.

ÁLOM ÁLOM HELYETT

Egy óriás jön messziről felém,
Gyilokkal, egyedül.
Kacagok: látlak, pilláimon
Éber manó–sereg ül.

Párnámba, érzem, kanócot lopott
Egy gonosz. Csitt: szelek
Rázzák a régi harangokat,
Sír valaki, remegek.

Ismét csönd. Jön már? Várom zsibbatag,
Nyögve, sírva hívom.
Most dalba fog a manó–sereg
S táncol a pilláimon.

Várok megint, egy nagy, sötét golyó
Gyulladt ki valahol.
Egy nagy szív lóg fényes üstökén
És zakatol, zakatol.

S valakit, aki talán sohse élt,
Látok most hirtelen.
Fekszik, mint én s az ágya felé
Csúszik a veszedelem.

Sikoltok: fény, megjött a kék Hajnal,
Szobámba bekacag
S szórja szomoru kacagással
Reám a kék sugarat.

AZ ÁHÍTOTT CSÖMÖR

Csak egyszer, csak egyszer
Rakhatnék elébük rakás aranyat,
A rosszak, a szépek, csodásak elé.
Csak egyszer, csak egyszer
Lakhatnék dúsan szerelemmel.

Csak egyszer, csak egyszer
Csapna a szivemre szent, lanyha csömör,
Az az áldott, az a híres, az a nagy.
Csak egyszer, csak egyszer
Búcsúzkodnék a szerelemmel.

Csak egyszer, csak egyszer.
Jóllaktam és hullna a büszke arany
Formás, csaló, pipogya lábuk elé.
Csak egyszer, csak egyszer
Számolnék el a szerelemmel.

CSENG AZ ÉLET

Cseng az élet harangszóval,
Cseng az élet hivogatón,
Cseng az élet, evoé.

Cseng az élet, mindig csengjen,
Cseng az élet, hadd támadjon
Mindig egy víg valaki.

Cseng az élet, hiszen mindegy,
Hogy ki örül az életnek,
Csak örüljön valaki.

Cseng az élet, hadd örüljön
Egy senki, egy senki úr,
Egy víg, szerény valaki.

VÁRÁS A TAVASZ–KUNYHÓBAN

Gyep–trónján a Tavasz–kunyhónak,
Öreg csont, újra itt ülök.
Tágult szemekkel és nyugtalanul
Hevülök.

A Tavasz–kunyhó fala: álom.
Szőnyege: mult. Tetője: vágy.
S avarra vetve gúnyosan, puhán
Kész az ágy.

A Zavar, a Tavasz leánya,
Minden sarokból rám nevet
S bedúdolnak ős, trágár dalokat
A szelek.

Ez az a nász, amit igérnek
S amit soha meg nem kapunk.
»Holnap«, súgja a végső Tavasz is
S meghalunk.

De várok a Tavasz–kunyhóban
S a nász–vágy mindig tegnapi:
Elment örökre, vagy sohse jön el
Valaki.

BOLYONGÁS AZUR–ORSZÁGBAN

Menton, november, Azur–ország
Nem volt soha kékebb.
Menjünk el innen, integetnek
A rózsaszínű párázatban
Csodálatosabb, azurabb vidékek.

Mentünk tovább, méla Cap–Martin,
Mindjárt itt az este.
Menjünk el innen, amott várnak
Alkonyos, áldott, enyhe csöndben
Szűz, nagy tájak, amott messze, messze.

És mentünk a csillagos éjben
S megyünk, amig élünk.
Óh, csodálatos Azur–ország:
Óh, Élet, milyen nagy és szép
Minden tájad, melyet el nem érünk.

A KARÁCSONY FÉRFI–ÜNNEP

Bethlehem, a te hajnalod
Férfi–hajnal volt. S férfi–bánat,
Hogy fia fogant Máriának.
Mienk az arany, myrrha, tömjén
S a nagy, fájó gondolatok.

Mienk az élet s kötelez:
Kisded–sírás velünk veszekszik,
A nagy Titok fejünkre fekszik.
Óh, testvérek, miénk az élet,
Bennünket biztat és sebez.

Óh, élni bús és élni szép:
Áldott az, aki befogadja.
Ma, akinek van édesanyja,
Hím testvérem, borulj elébe
S csókold meg sírva a kezét.

AZ ALVÓ CSÓK–PALOTA

Halálon innen, Életen túl,
Csak férfi–ember juthat oda,
Csak szomorú hím juthat oda,
Ködben, homályban alszik, alszik
A csók–palota.

Ezer szobában ezer asszony,
Fehér, szép asszony várva piheg,
Forró, nagy asszony várva piheg
S mint tűzharang, úgy csendül, úgy kong,
Úgy ver a szived.

Ajtót ajtóra lopva nyitsz ki,
Mindenütt asszony és nyoszolya,
Parfüm, tűz–asszony és nyoszolya,
Csók–labirint és ezer asszony
És ezer Soha.

Ott fogsz futkosni mindörökké,
Gyáván, vacogva, csóktalanul,
Jégvirágosan, csóktalanul
S barna hajadra a nagy Ősznek
Hóharmata hull.

ASSZONYOK A PARTON

Állt a parton ezer asszony
Keszkenővel és virággal,
Kik zokogtak, integettek
S én ujjongtam a hajón.

Jött az alkony s ködbe vontan
Állt a parton ezer asszony.
De még láttam a zsebkendőt,
De még hullott a virág.

Jött az éj és úgy sötétlett,
Mint a multunk, mint a bosszú,
Állt a parton ezer asszony
És én sírtam a hajón.

Mert nem láttam már egyet sem,
Sem keszkenőt, sem virágot
S úgy hangzott, mint egy mese:
»Állt a parton ezer asszony.«

MI URUNK: A PÉNZ

SÍRÁS AZ ÉLET–FA ALATT

Lentről nézem ős terebélyed,
Piros csodákkal rakott Élet.
Óh, jaj,
Te hitvány, te hitvány, te hitvány.

Nem áhitott így soha senki,
Nem tud téged más így szeretni.
Óh, jaj,
Hiába, hiába, hiába.

Csodáidból csak egyszer adnál,
Fiadnak csak egyszer fogadnál.
Óh, jaj,
Be várom, be várom, be várom.

Véremmel hívlak, csallak, várlak,
Véremmel gyűlöllek, imádlak.
Óh, jaj,
Csak nézlek, csak nézlek, csak nézlek.

És itt maradok, itt a porban,
Tudom, én tudom, eltiportan.
Óh, jaj,
Halálig, halálig, halálig.

ÜLÖK AZ ASZTAL–TRÓNON

Ülök az asztal–trónon,
Én, mámor–fejedelem
S fejemet, a süllyedtet,
Följebb–följebb emelem.

Nagy szemeim tüzelnek,
Fülemben ifju dalok.
Orrom, szám, szivem töltik
Muskotályos illatok.

Boros, nagy dicsőségem
Villámlik, szinte vakít.
Kiáltok: »Hozzatok, hejh,
Egy inséges valakit.«

»Ma királyi kedvem van,
Ma az élet meghatott,
Ma sajnálok, ma szánok,
Ma szeretek, ma adok.«

S az első bús jöttmentnek
Pénzecském megcsörgetem
S királyian, vidáman
Lábai elé vetem.

A NAGY PÉNZTÁRNOK

»Gyere.« (Szólott a nagy Pénztárnok
S ömlöttek elébem az ezrek.)
»Gyere, nyavalyás, nyűgös ember,
Most kifizetlek.«

»Bajjal születtél: itt az ára.
Néhány bankó, mert sok husáng ért.
Tekercs–arany a kora–csókért,
Az ifjuságért.«

»Szemed, szived, gerinced béna?
Zúg a fejed, kerül az álmod?
Én most mindent, amit csak adtál,
Aranyra váltok.«

»Itt a napszám, mert sokat sírtál.
Itt a vérdíj, hogy magyar lettél.
Itt a pénz, mert sokat nótáztál,
Sokat szerettél.«

»Nagyon hittél, nagy fizetést kapsz.
Elpoklosodtál: itt a bére.
Itt a kínod, itt a reményed
S a szíved vére.«

»Eredj.« (Szólott a nagy Pénztárnok
És én nem birtam elinalni.)
»Ki vagy fizetve, béna koldus
S most meg fogsz halni.«

ÖRÖM–VÁROS VOLT A HAZÁM

Arany–bércek, arany–kupolák,
Véremet az út pora issza,
Öröm–városból menekülök én
S nem mehetek sohase vissza.

Öröm–város volt az én hazám,
Most is sajog sanyaru testem.
Korbáccsal vertek ki, mert egy napon
Szomoruság bűnébe estem.

Futok, futok. Zengő városom
Átkot szórt a bús pártütőre.
Csak néha küld egy–két kis aranyat
Vékony örömre, borra, nőre.

Arany–bércek, arany–kupolák,
(Öröm–városnak örök pírja,
Ha pénz égeti koldus–zsebemet,
Tiértetek örülök sírva.

LÁZÁR A PALOTA ELŐTT

I.

Éjfél, valaki dúskál:
Neszt küld a drága palota.
Pénzt olvas valaki.
Zenék zenéje:
Nem hallottam még ilyet soha.

Selymes papirok,
Ím, halk és büszke zsoltárra gyújtnak.
Csilingelnek a kölyök–ércek.
Zeng az arany
S az én könnyeim hullnak.

S én a palotát támasztom.
Zúg, megtolul, viharzik a zene.
Milyen zsolozsma,
Mintha a világ
Minden öröme benne zengene.

Kié az a pénz?
Az én könnyeim hullnak.
Száradjon el a keze,
Gonosz és boldog keze
A nyomorultnak.

II.

Egy cifra házban
Örömben, lázban
Összegyültek a gazdagok.
Énekeltek a gazdagok
Egy cifra házban.

Az utca sarkán,
Íme, vad, harsány
Zsoltár zendül. Lázár dalol,
Fölnéz a házra és dalol
Az utca sarkán.

Mélyén az éjnek
Mint támad ének?
Elsápadnak a gazdagok,
Elnémulnak a gazdagok
Mélyén az éjnek.

S csönd, Lázár hallgat.
Tapsot a dalnak.
És tapsolnak a gazdagok,
Hahotáznak a gazdagok.
S csönd, Lázár hallgat.

III.

Ősszel és szomoruan jön meg
Az öreg Lázár a Bibliából
S a gazdagok félve köszönnek.

Lázár lélegzik, lépdel, hallgat.
Látatlanul vele érkeznek
Régi, nagy, béna, ős hatalmak.

Lázárnak néha melle hördül,
Szeretne egy nagyot kacagni,
De a szája sírásra görbül.

Lázár az örök őszi–béna
S a Földön még szokás örülni.
Ő is szeretne néha–néha.

Ő is szeretne táncra kelni
S rőt erdőkben, rőt szatirokkal
Tréfás dudánál énekelni.

Be is áll az öröm–piacra,
Rossz mellével asszonyokat vár
S valamit, amitől kacagna.

Óbort és mustot hoz elébe
A gazdagok megriadt nyája
S ő bekóstol az édes lébe.

Bekóstol s testét megcsiklandja
Olykor egy lány, olykor egy asszony
S ez a Lázár örök kalandja.

Asztmás melléből fuldokolva
Jön föl az Ősznek köhögése,
Mintha egy csúf kéj–sóhaj volna.

Erre a köhögős örömre
Elfakulnak szivek és arcok:
Ősz lesz. Mintha a Halál jönne.

A GAZDAGSÁG ÁLMA

Hűvös park, őszi reggelek:
Dér–ittasan leszállingóznak
Valakire
Vörhenyes tölgyfa–levelek.

Valakinek szeme ragyog,
Szórja a levelet marokkal
S cseng a szive:
»Halleluja, szép aranyok.«

Kél a nap s irigyen nevet:
Valaki boldog. Csönd a parkban
És hullanak
Garmadával a levelek.

JÚDÁS ÉS JÉZUS

Dühödt, lázongó szívverésem
Golgotai bazaltra vésem.
Krisztus, poétám, szent Alak,
Eladtalak.

Enyém volt minden áldomásod,
Én voltam a lelked, a másod,
Megkoszoruztam a fejed,
Szerettelek.

S eladtalak, én fejedelmem,
Mert az Élet az én szerelmem,
Mert én is álmodok nagyot:
Költő vagyok.

Nem hallgatom zsoltáros ajkad,
Nem kell szép, égi birodalmad.
Selymet, pénzt akar egy leány,
Vár, vár reám.

Galád vagyok? Galád az élet.
Bűve miért nincs az Igének?
Vággyal, kínnal miért gyötör
Pénzes gyönyör?

Írott kövem dobom a mélybe,
Megreng a Föld sok ezer évre
S késői bűnös, bús szemek
Megértenek.

CSAK EGY PERC

Egy perc és megcsókol az Élet,
Testem vidám, lángoló katlan.
Égnek a nők, a házak, utcák,
A szívek, álmok. Minden ég
És minden halhatatlan.

Egy perc és kis ördögök jönnek:
Üstökkel a lángot lohasztják.
Jön a kétség, a húnyás, nagy Fagy.
A sár jön s tán eszünkbe jut
Egy vasalatlan nadrág.

Egy perc és szörnyü buta balság
Ül mellünkre jeges üleppel.
Röhögést hallunk: »Lapos erszény,
Bajos ember, kis valaki,
No–no, lassan a testtel.«

Egy perc és meghal minden bennünk.
Meghal a mesebeli herceg,
Meghal az Öröm. S mi sóhajtunk:
»Rossz Isten, adnál legalább
Csak tízszer ennyi percet.«

HAVASOK ÉS RIVIÉRA

Havas üstökünket jégsapkás
Vihar–kölykök hada cibálja
S lábunk alatt Tavasz kacag,
Nyíló kaktusz, áloe, pálma.

Az Alpokon vagyunk a Végek,
Minden kis szél–ficsur bolondja
S lent a Nap a szent sugarat
S őrült kékjét a tenger ontja.

Mi csak szögeljük büszke kínban
Fejünket a hideg egeknek
S lábunk alatt finom urak
S parfümös asszonyok nevetnek.

Mi védjük őket, mi: a Végek.
Gémberedett, nagy testünk óvja
S végzi, hogy másoknak legyen
Sok–sok, boldog, tavaszi óra.

Meghalna, ha egyszer lerogynánk,
Az a Tavasz, ott lent a parton,
Meghalna pálma s a mosoly
Finom, együgyű, úri ajkon.

Ha mi egyszer egy dörgedelmes,
Rettenetes, nagy példát adnánk:
Hegy–bajtársak, egy szép napon
Mi lenne, ha lelátogatnánk?

UZSORÁS KHIRON KERTJE

Szebb tavasza Athénnek nem volt,
Nem is lesz annak soha mása.
Khiron volt az athéni ifjak
Uzsorása.

Dús hajlékra sohase hullt még
Annyi keserű legény–átok.
Sehol se nyíltak olyan szépen
A virágok.

Az élet szép: zengte a szent kert,
Khiron kertjében zene zengett.
Nem hallott Athén arany–ifja
Soha szebbet.

Khiron pénzéből kelt a mámor
Lanyha éjeken szerte–szerte.
Szállt az illat. Zengett, pompázott
Khiron kertje.

Hullt az átok és szállt az illat,
Bukott Athén sok szép legénye
S a virágok büszkén kacagtak
Föl az égre.

PÉNZ A REMETESÉGBEN

Beszálltam egy bús rengetegbe,
Égett nagy sebem, égett.
Üzengetett hozzám trillázva
Az Élet.

Ír–füvet fekélyes sebemre
Megbékült szívvel raktam:
Zúghatott a csúf, pénzes Élet
Miattam.

Éltem és a halálra vártam
S várván várva a véget:
Egy idegen ős–bozótomba
Betévedt.

»Vizet adj!« S én hűs vizet adtam
Bozótom fészerében
S pénzt dobott a vendég–gazember
Elébem.

S én nyomban vágytam a világot,
Én, a bús erdők foglya
S szaladtam vissza az Életbe
Zokogva.

VÉR ÉS ARANY

Nekem egyforma, az én fülemnek,
Ha kéj liheg vagy kín hörög,
Vér csurran vagy arany csörög.

Én tudom, állom, hogy ez: a Minden
S hogy minden egyéb hasztalan:
Vér és arany, vér és arany.

Meghal minden és elmúlik minden,
A dics, a dal, a rang, a bér.
De él az arany és a vér.

Nemzetek halnak s újra kikelnek
S szent a bátor, ki, mint magam,
Vallja mindig: vér és arany.

MI URUNK: A PÉNZ

Ha elfutnak a gyér aranyak,
Fölséges, nagy, úri magunkból,
Istenem, be kevés marad.

Tegnap még borzasztót vétkezett,
Ki szent Személyünket leszólta
S ma félénken fogunk kezet.

Másként néznek ránk az asszonyok.
Gyötrődünk, szökünk s mértföldekre
Árasztjuk a koldus–szagot.

Tegnap Dantét őrte meg agyunk
S ha tegnap Istennél több voltunk,
Ma gyáva rím–kutyák vagyunk.

S ha megjönnek a gyér aranyak:
Szabad megint Istennek lenni,
Két–három–négy napig szabad.

FUTÁS A GOND ELŐL

Fekete ördög,
(Gyí, gyí, csoda–ló)
Kerget a Gond, a
Fekete ördög.

Fekete ménen
(Gyí, gyí, csoda–ló)
Úgy jöttem ide:
Fekete ménen.

Nincs nekem álmom,
(Gyí, gyí, csoda–ló)
Itt a Dunánál
Nincs nekem álmom.

Pogánynak szültek,
(Gyí, gyí, csoda–ló)
Űz, kerget a Gond:
Pogánynak szültek.

Nyugat bús pírja
(Gyí, gyí, csoda–ló)
Meg ne vakítson,
Nyugat bús pírja.

Aranyak intnek,
(Gyí, gyí, csoda–ló)
Turánra gondolj:
Aranyak intnek.

Ázsia síkja
(Gyí, gyí, csoda–ló)
Parancsol nékünk,
Ázsia síkja.

Ott voltunk hősek,
(Gyí, gyí, csoda–ló)
Itt gyávák vagyunk,
Ott voltunk hősek.

Ott nem ismertük
(Gyí, gyí, csoda–ló)
Gondját a Pénznek,
Ott nem ismertük.

Fekete ördög,
(Gyí, gyí, csoda–ló)
Nyomunkban van a
Fekete ördög.

A ZOZÓ LEVELE

Párisba eljött egy legény,
Idegen volt a csókja s pénze.
Szegény Charles–om, ne szidj meg érte.

Bús virág a párisi lány,
Halvány kelyhét ahogy kinyitja,
Eljön a Pénz és leszakítja.

Kis testem borzad és remeg.
Ki vigyáz a szegény virágra?
Kell a harmat s a harmat drága.

Párisba eljött egy legény,
Idegen volt a csókja, pénze.
Szegény Charles–om, ne szidj meg érte.

PÉNZ ÉS KARNEVÁL

Élek és nézem, nézem
Az élet Karneválját
S néhány bátor koldussal
Imádkozom ekképpen:

»Óh, élet Karneválja,
Töméntelen vidámság,
Robogó, boldog órák,
Szép szüzek megadása,
Heves mámor–parázsok,
Megtalált múzsák, Szépség,
Óh, te áldott, hatalmas,
Galád, rossz isten: Pénz, Pénz,
Óh, szánj meg minket. Ámen.«

DÚS LOVAG NÁSZA

Szűz asszonyok: friss telivérek
S tüzes fiúk bilincsbe verve
Állnak.
Ez: halvány Dúsnak nászi terme.

Jön Dús lovag az asszonyával:
Virágosak, vánnyadtak, vének.
Fölbúg
Szerelmesen, búsan az ének.

Virágos ágy, csalóka tükrök,
Nehéz parfüm. A fény fölissza
Csókjuk
És százszorosan szórja vissza.

Bilincses ifjak, friss leányok
Állnak, várnak, tűrnek, figyelnek,
Sírnak
És nászdalokat énekelnek.

A NÉMA MADARAK

Ott húznak el minden délben,
Nyári délben,
A süstörgős, a fénycsóvás Nap alatt:
Arany–tollas, arany–boglyas
Madarak.

Kincs–madarak, csodás griffek,
Néma griffek,
Napba–néző, elátkozott keselyük.
Egy–egy gyémánt, büszke gyémánt,
A fejük.

Hangtalanok, büszke némák,
Könnyes némák.
Lehullnának, ha egy hangot ejtenek,
Szürkén, mint a szürke sorsu
Verebek.

S ott húznak el minden délben,
Nyári délben,
Sötét gőggel ragyogva a Nap alatt:
Arany–tollas, arany–boglyas
Madarak.

THAISZOK TAVASZI ÜNNEPE

Kék hajnal, most szalad
Fészkébe az éjjel,
Tavasz van.
Viszem a leányokat
Föl a hegyre
Síppal, hegedűvel, nyári zenével.

Kendőzött karaván,
Eleven, buja kertek,
Éji leányok.
Itt van az új Pán:
Gyertek utánam,
Szomorú Thaiszok, gyertek, gyertek.

A Duna harsog,
Ligetek zendülve köszönnek:
Ím, jön az új Pán
S az új leányok,
Az éji nimfák,
Budapest leányai jönnek.

A csókos város pihenjen,
Ez a tavasznak ő csoda–napja.
Szűz szerelemről énekeljetek,
Szegény leányok.
Ez egy napon
Csókját pénzért Thaisz se adja.

Festékes ajkaitok elé
A szent tavasz virágait tartom,
Virágra hulljon ma a csókotok:
Ma nem úr a Pénz.
Énekeljetek
És siessetek, mert jön az alkony.

Bús alkony, most rohan
Fészkéből az éjjel.
Budapest üzen:
Indul már a Pénz,
Megtört a varázs,
Menjetek leányok szerte–széjjel.

MAMMON–SZERZETES ZSOLTÁRA

Babilon sötét vizeinél ülve
Akasztom hárfám szent, szomoru fűzre,
Habok locsognak és süvölt az Élet.
Én atyám, Mammon: fohászkodik hozzád
Könnyek sarában a Te kis cseléded.

Ülök rabságban, sír, reszket a hárfa.
Szűz papod vagyok, már semmit se várva,
Hatalmat vágyam nem vesz soha rajtad.
Én atyám, Mammon, szomorú szűzségem
Vigasztald meg, hogy így jó s Te akartad.

Zúgd, hogy ez így jó s rongyságom nem átok,
Dervised vagyok, boncod, szent barátod,
Arany elkerül s elkerül az Élet
S örömödre van kincsekből kitudott
Bús, szűz életű, szegény kis cseléded.

Babylon sötét vizeinél ülve
Engedd, hogy arcom a Pénz elkerülje.
Engedd, hogy legyek szűz, szerzetes árva,
Engedd, hogy fagyjak boldog jégszoborrá
S boldogan zengjen téged ez a hárfa.

A LÉDA ARANY–SZOBRA

CSOLNAK A HOLT–TENGEREN

Piros–fekete glóriával
Feje körül, beevezett
Lelkembe újból az az asszony,
Akit én Lédának nevezek.

Holt–tengerét az ifjuságnak
Halk evezéssel szabja át
Két szép, fehér, meleg asszony–kar,
Két áldott, szent evező–lapát.

Sugarak cécóznak fölöttünk
S az Élet nagy ünnepet ül
S holt–tengeren szomorú csolnak
Sötétlik, siklik és repül.

Béke és halálos öregség
A csolnakon és lelkemen.
Holt–tenger a lelkem s az álmom,
De a csolnakot nem engedem.

Virágosan is erre járt volt
Kormányozó, bús asszonya.
Akkor még vidám volt a tenger
S halál nem sírt mélyéből soha.

Piros–fekete glóriával
Evezz, evezz csak csöndesen.
Én tudom, hogy lelkembe süllyedsz
S ott halsz meg majd, én szerelmesem.

ABSOLON BOLDOG SZÉGYENE

Csigás hajam,
Fényes hajam, barna hajam
Lobog a szélben.
Rohanok, rohanok
Fekete paripán,
Én, ifju isten,
Ura erőnek,
Ölni gyáva cenkeket.
S horkanva, óh, jaj, kiugrik

Alólam harci ménem.
Fényes hajam, barna hajam
Hó–karokra fonódik.

Trombita szól. Most valahol
Vert seregem fut.
Alázva minden.
Meghalt a büszke,
Nagyszerün kezdett,
Gyönyörü harc.
(Óh, esti szellő,
Libegtesd vígan
Bizsergő testét a
Megcsúfolt vezérnek
Léda pompás karjain.)

KERESZTTEL HAGYLAK ITT

Én meghalok, eressz el:
Itt hagylak egy kigyult kereszttel,
Mint Krisztus távozom.

Megcsókolom az állad,
Melled és két szent, puha vállad
S rajtad ég a kereszt.

ÖRÖK HARC ÉS NÁSZ

Én asszonyom, be jó, ha bántlak:
Mea–kulpázok, megtörök, sírok,
Várlak, kivánlak.

Én asszonyom, be jó, ha rossz vagy,
Szivemben százszor, százszor megöllek,
Űzlek, gyülöllek.

Én asszonyom, ugy–e, hogy így lesz?
Örök lesz a mi nagy csatázásunk
S örök a nászunk.

VALAMIKOR LÁNYOM VOLTÁL

Rossz éjszakák járnak erre,
Sietek a vallomással,
Tán utolsó vallomással.
Mit tudom én: tudom–é azt
Holnap is, amit tudok?
Sietek a vallomással.

Sohse volt így, sohse volt ez.
Szerelemnek kicsi volna,
Bolondságnak kicsi volna.
Úgy nevezd el, ahogy tetszik,
Mindegy, ha te akarod.
Szerelemnek kicsi volna.

Ki tudja, hogy holnap mint lesz?
Tán dadogva nem emlékszem,
Tán busongva nem emlékszem.
Te voltál a mindennél több.
Itt az írás, tanuság,
Ha dadogva nem emlékszem.

Ezer éve vagy több éve,
Valamikor lyányom voltál,
Az én biztos lyányom voltál.
Lyányom avagy feleségem?
Egyek vagyunk mi nagyon:
Valamikor lyányom voltál.

KÉT HAJDANI SZERETŐK

Két halottak lent feküdtek,
Két hajdani szeretők.
És feküdtek, csak feküdtek,
Ahogyan azt parancsolják,
Tisztesen, a temetők.
És feküdtek, csak feküdtek.

S arra jött egy régi sóhaj
S megreszkettek frissen ők,
Csontjaik vigan zörögtek,
Egymás felé nyujtózkodtak
Két hajdani szeretők.
Csontjaik vigan zörögtek.

S arra jött egy régi nász–éj
S újból elpihentek ők.
Fehér csonttal szurkos sírban,
Mint valaha, egymás mellett,
Két hajdani szeretők.
Fehér csonttal szurkos sírban.

És feküsznek, csak feküsznek,
De nem úgy, mint azelőtt.
Régi sóhaj, régi nász–éj.
Mikor fognak megbékülni
Két hajdani szeretők?
Régi sóhaj, régi nász–éj.

ADD NEKEM A SZEMEIDET

Add nekem a te szemeidet,
Hogy vénülő arcomba ássam,
Hogy én magam pompásnak lássam.

Add nekem a te szemeidet,
Kék látásod, mely mindig épít,
Mindig irgalmaz, mindig szépít.

Add nekem a te szemeidet,
Amelyek ölnek, égnek, vágynak,
Amelyek engem szépnek látnak.

Add nekem a te szemeidet.
Magam szeretem, ha szeretlek
S irigye vagyok a szemednek.

LÉDÁVAL A BÁLBAN

Sikolt a zene, tornyosul, omlik
Parfümös, boldog, forró, ifju pára
S a rózsakoszorús ifjak, leányok
Rettenve néznek egy fekete párra.

»Kik ezek?« S mi bús csöndben belépünk.
Halál–arcunk sötét fátyollal óvjuk
S hervadt, régi rózsa–koszoruinkat
A víg teremben némán szerte–szórjuk.

Elhal a zene s a víg teremben
Téli szél zúg s elalusznak a lángok.
Mi táncba kezdünk és sírva, dideregve
Rebbennek szét a boldog mátka–párok.

JÖJJ, LÉDA, MEGÖLELLEK

Szemed szomoru és gonosz,
Két mély gyehenna–fészek:
Marja ki sós könny a szemem,
Ha a szemedbe nézek.

Ajkad mohó és vértelen,
Mint hernyók lepke–rajban:
Ha csókosan remeg feléd,
Fakadjon föl az ajkam.

Öled hivó, meleg, puha,
Mint a boszorkány–pelyhek
Altató, bűnös vánkosa:
Jőjj, Léda, megölellek.

NEM MEHETEK HOZZÁD

Szép nyár van ott?
Itt nyara van minden pimasznak:
Én meghalok.

Nem akarod?
Te vagy az én szent bolondságom
S én meghalok.

Dalok, dalok,
Mások mehetnek, törnek, élnek
S én meghalok.

Fehér karok,
Tán nem is vártok. Nem öleltek:
Én meghalok.

Bús és balog
Mindenem: csókom, utam, sorsom
S én meghalok.

LÉDA A KERTBEN

Bús kertben látlak: piros hinta–ágy
Himbálva ringat.
Lankadt virágok könnyes kelyhekkel
Siratják a csókjainkat.

Álmodva nézlek: két piros felhő
Kószál az égen.
Csókokat gyarlón, himbálva váltnak
S meghalnak vágyak tüzében.

Két piros felhő: szállunk. A lángunk
Éhesen lobban.
S itt lent a kertben még a pipacs is
Szán bennünket jóllakottan.

SZENT JÚNIUS HÍVÁSA

Öreg és hűvös az én ajkam
S fejem körül lángol a Nyár
És Léda csügg az ajkamon.
Szent Június, könyörülj rajtam.

Napszúrásként küldd rám a Vágyat,
Szájam friss gyermek–száj legyen,
Szamóca–izű, illatos
Szája boldog, szép, szűz leánynak.

Öntözzem e szájjal csak egyszer
A Léda őszi szemeit:
Kigyúl majd lelkünkben a Nyár
S jön az Óra nagy üdv–sereggel.

Becsókolnék Léda szivébe
Egy ékes nárcisz–ligetet
S mint kaland–útján egy Zeusz,
Befeküdnék a közepébe.

BIHAR VEZÉR FÖLDJÉN

»Itt Bihar vezér lakott
S nótáztak méla szűzek.
Most daltalan ez a táj.
Nem félsz, Lédám?« »Nem biz én.«

»Éjfél van. Itt átkozott,
Ki a sírokat töri.
Én a sírokat töröm.
Nem félsz, Lédám?« »Nem biz én.«

»Ősöm keleti vitéz.
Dalokat ölt Nyugaton.
Serkentem a holtakat.
Nem félsz, Lédám?« »Nem biz én.«

»Te vagy a halott ara,
Én a halott mátkafi.
Ránkolvasnak a papok.
Nem félsz, Lédám?« »Nem biz én.«

»Jaj, be szépen süt a Hold.
Leszünk–e mi pirosak
S fölkelnek–e a dalok?
Nem félsz, Lédám?« »Nem biz én.«

»Itt Bihar vezér lakott.
Bús, babonás ez a táj
S tán holnap összeesünk.
Nem félsz, Lédám?« »Nem biz én.«

EGYEDÜL A TENGERREL

Tengerpart, alkony, kis hotel–szoba.
Elment, nem látom többé már soha,
Elment, nem látom többé már soha.

Egy virágot a pamlagon hagyott,
Megölelem az ócska pamlagot,
Megölelem az ócska pamlagot.

Parfümje szálldos csókosan körül,
Lent zúg a tenger, a tenger örül,
Lent zúg a tenger, a tenger örül.

Egy Fárosz lángol messze valahol,
Jöjj, édesem, lent a tenger dalol,
Jöjj, édesem, lent a tenger dalol.

A daloló, vad tengert hallgatom
És álmodom az ócska pamlagon
És álmodom az ócska pamlagon.

Itt pihent, csókolt, az ölembe hullt,
Dalol a tenger és dalol a mult,
Dalol a tenger és dalol a mult.

FEKETE HOLD ÉJSZAKÁJÁN

(Száll, száll fekete Hold,
Barna felhők pirultan égnek
Hulltán egy csúf, kóbor legénynek.

Nagymessziről dörög.
És fekszem ott félig halottan.
Futottam, sírtam, összerogytam.

Élet? Bor? Asszonyok?
Aléltan hulltam sárga rögre.
Be jó itt, jó itt mindörökre.

Száll, száll fekete Hold.
Csitt, csitt, ma fölkelnek a holtak,
Dalolnak, dalolnak, dalolnak.)

Árnyékok kara:
Csirátlan csókok csillagos rendje,
Örvényes vágyak, nagy áldomások,
Ember–sors titka s kicsike tett:
Ez volt ő.
Alleluja, alleluja,
Nádas Ér partján született.

Asszonyok kara:
Aludj, aludj,
Aludj, te szegény,
Dalos, szomorú,
Gyönge, szomorú,
Csókos, szomorú,
Csúnya legény,
Barna legény,
Aludj, aludj.

Árnyékok kara:
Ím, jött Keletről, Nap fia szinte.
Táncos csillagok csalták Nyugatra.
Hagyjuk aludni. Megérkezett.
Bús útját,
Alleluja, alleluja,
Kínnal rakták ki asszony–kezek.

Egy asszony:
Hess, hess, árnyékok,
Fekete Hold, bujj.
Én teritem be
Barna hajammal
Az elesettet.
Üszkös lelkében
Én gyújtogattam.
Lankadt inába
Én küldtem mérget.
Fényes szemébe
Könnyet én loptam.

Barna sorsába
Én küldtem lángot.
Én szúrom a tőrt
Furcsa szivébe.

(Száll, száll fekete Hold.
Csitt, csitt, lent fölkeltek a holtak,
Dalolnak, dalolnak, dalolnak.

Friss hajnal kacagón
Hiába csókolja az arcom,
Verejtékesen alszom, alszom.

Árnyas asszonycsapat
Lesi az én álmatlan álmom
Kóválygva, hogy szivemre szálljon.

S őrzi a szívemet
E babonás, végetlen éjen
Egy rossz asszony ébren, kevélyen.)

MÁRIA ÉS VERONIKA

Máriától Veronikáig
Ívelnek el a férfi–karok:
Veronikám, asszonyom, Lédám,
Én most álmodni akarok.

Álmodni csecsemő–karokról.
Csókold meleg szájjal a szemem:
Kereszt előtt, Halál előtt, most
Máriára emlékezem.

Ő küldött csókkal az életbe
S tudtam, hogy testem miért töröm:
Az életért. És mi az élet?
Asszony–öröm, asszony–öröm.

Ki szült s ki tanított a csókra?
Asszony. S a halál hajnalán
Altass, Lédám. Hadd álmodjam, hogy
Te vagy az anyám, az anyám.

A LÉDA ARANY–SZOBRA

Csaló játékba sohse fognál,
Aranyba öntve mosolyognál
Az ágyam előtt.

Két szemed két zöld gyémánt vóna,
Két kebled két vad opál–rózsa
S ajakad topáz.

Arany–lényeddel sohse halnál,
Ékes voltoddal sohse csalnál,
Én rossz asszonyom.

Hús–tested akármerre menne,
Arany tested értem lihegne
Mindig, örökig.

S mikor az élet nagyon fájna,
Két hűs csipőd lehűtné áldva
Forró homlokom.

A SZEMEMET CSÓKOLD

Inségemből hozzád
Fohászkodom sirással,
Akarod, hogy jó legyek?
A szememet csókold,
Hadd lássam a mélyben
Az elásott kincseket.

Álomban szegődött
Hozzánk és kék lángokkal
Lobogott a szent arany.
Te adtad az álmot.
Merre az arany–mély?
Mutasd meg, hogy merre van.

Ha meg nem találjuk,
Ha csak fázva didergünk,
Lesz–e nekünk szent napunk?
A szememet csókold,
Hadd lássak, hadd lássak,
Mert bizony elkárhozunk.

BÖLCS MARUN MESÉJE

»Volt egyszer.« Bölcs Marunról
Szól ez együgyü ének.
Legendás Eufrát körül
Ő tudta a legszebb meséket.

Ifjú, szerelmes sejkek
S vágyó, szűz asszony–rózsák,
Minden ékes szerelmi kert
Marunnak fizette adóját.

S jött Bajla, buja asszony,
Marun szemébe nézett.
»Volt egyszer.« Tovább mondani
Nem tudta soha a meséket.

A HOLNAP ELÉBE

HAZAMEGYEK A FALUMBA

Szigorú szeme meg se rebben,
Falu még nem várt kegyesebben
Városi bujdosóra.

Titkos hálóit értem szőtte
S hogyha leborulok előtte,
Bűneim elfelejti.

Vagyok tékozló és eretnek,
De ott engem szánnak, szeretnek.
Engem az én falum vár.

Mintha pendelyben látna ujra
S nem elnyűve és megsárgulva,
Látom, hogy mosolyog rám.

Majd szól: »Én gyermekem, pihenj el,
Békülj meg az én ős szivemmel
S borulj erős vállamra.«

Csicsítgat, csittít, csókol, altat
S szent, békés, falusi hatalmak
Ülnek majd a szivemre.

S mint kit az édesanyja vert meg,
Kisirt, szegény, elfáradt gyermek,
Úgy alszom el örökre.

ÍGY SZÓLNA A SZÓM

Kincstermemben, hol állna a trón
Arany–dobogón,
Lelki pórok szürke hadához
Majd szólna a szóm:

»No, falka, most már szép a dalom?
Itt a hatalom:
Kórusban bőgitek a himnuszt,
Hogyha akarom.

Ti? Nekem? Csiba már, pulyahad,
Csúf koldus–csapat.
Arany–zár van a szivemen már,
Hétzáru lakat.

Lédám, készülj az Útra velem:
Szépség, Szerelem.
Többi dalom neked yachtunkon
Elénekelem.

Más ég alatt, szűz hajnalokon,
Lármás habokon,
Életem, sorsom, átkom, üdvöm
Majd elzokogom.

S ha majd a Kéjtől mindent elszedünk,
Aludni megyünk.
Arany–hajónkkal, szent, holt dalokkal
Együtt süllyedünk.

Utat, mob. Könnyed hiába hull.
Megy, megy zordonul:
Király megy. Ruhátok se érje,
Amig elvonul.«

Kincstermemben, hol állna a trón
Arany–dobogón,
Lelki pórok szürke hadához
Így szólna a szóm.

DALOK TÜZES SZEKERÉN

Vad paripáim, hajrá.
Tomporotok ma véresre verem.
Ma én vagyok ifju Apolló.
No, ki jön utánunk?
Ki éri utol tüzes szekerem?

Gyí, keselyem: fiatal Bűn,
Gyí, jó lovam: fekete Álom,
Mi áttörünk, vad paripáim,
Ezen a szürke életen,
Mi áttörünk a barna halálon.

Kerekeim a sár ne érje,
Patáitokat semmi piszok.
Fény–országúton, hajrá, paripáim,
Nem vágnak elénk
Soha gyönge karú vén kocsisok.

Kis kordék döcögése
Átkát utánunk szórja, no, szórja,
Úgye, paripáim? Hol járunk mi akkor,
Hol jár már akkor
Az új daloknak ifjú Apollója?

KI AD TÖBBET ÉRTE?

Sok szépet fog adni a Halál.
Az Élet kissé szűken mérte.
Eladom, amit a Halál ad,
Ki ad többet érte?

Késő értés, késő szeretet,
Egy szó, amit ki sohse mondtak
S dicsőség. Végáron eladnám
Egy hiú bolondnak.

Olcsó vásár, a díj egy pohár
Titkos mámor–itallal telve,
Hogy haljak meg valami trágár
Nótát énekelve.

MARADHATSZ ÉS SZERETHETSZ

Előtte a fiatal nő–test
Parfüm–hírnöke jönne
És az öröm jönne utána,
Szemérmesen köszönne.

Nem hallott rólam, sohse látott,
Lábamnál ülve nézne
Hosszú órákig a szemembe
És szólna félve, félve:

»Leány vagyok, idegen, tiszta,
Nem látott férfi senki,
Szép vagyok, szegény és hazátlan,
Szeretnélek szeretni.«

S én visszanéznék a szemébe
S szólnék, mint bús beteghez:
»Leány, akaratod legyen meg,
Maradhatsz és szerethetsz.«

AZ ÉN KÉT ASSZONYOM

És meghalok és semmi, semmi.
Körülbelül két asszony fogja
Észrevenni.

Az egyik az édes anyám lesz,
A másik meg egy másik asszony,
Ki sirasson.

Be szép lesz: egy idegen sírra
Két asszony hordja a virágot
És az átkot.

AZ ELBOCSÁJTOTT LÉGIÓ

Katonáimat elbocsájtom,
Fegyvereiket isten ójja.
Idegen zsoldban is azok legyenek,
Kik nálam egykor voltanak:
Álmoknak légiója.

Versek, álmoknak légiója,
Harcoljatok ezután másnál.
Elfáradt, szegény, bús, vén vezéretek
Most egy kicsit elbujdosik
S megáll az elmulásnál.

Hajrá, én vitéz katonáim,
Olyan mindegy az, ki a gazda.
Harcoljatok avval, ki harcot akar
S hagyjátok el a harctalant,
Föl, föl, föl a magasba.

AHOL ÁRGYILUS ALSZIK

Vagyok én már: a Jövendőnek
Áldott, virágos méhében alszom.
Apró fiúk, csitri leányok
Hajnali lelkében szunnyadozik
Az én fényes Árgyilus–arcom.

Ők, a Jövendő, látnak engem.
Gyűlölöm ezt a víg, kicsi népet:
Szunnyadozó Árgyilus–arcom
Miért rejtik? Hogy Árgyilus vagyok,
Miért titok, amíg csak élek?

Szeretném megfojtani őket.
Csitri leány, apró fiu hátha
Hörögve fednék föl a Jövendőt:
»Balga nagyok, itt jár, köztetek él
Árgyilus, az álmok királya.«

AKIKNEK DAJKÁJA VAGYOK

Dajka vagyok, bő, magyar emlős.
No, sok rím–pólyás, gyönge gyermek,
Gyertek hát a mellemre, gyertek.

Szívjátok el sok–vérű szómat,
Tanuljátok el az erőmet.
Így nőnek a kicsik, így nőnek.

S ha duzzadt emlőm elfonnyad majd,
Ugye, kis rímes apró–szentek,
Utólag majd királlyá kentek?

S bámulom majd a daliákat,
Kik nőttek az én szívem kosztján,
Én, száraz dajka, agg oroszlán.

ÉNEK A VISZTULÁN

Isten vidám úr a Föld fölött:
Lengyelországot Isten óvja.
Polónia a vidám rabok
S törött sajkások víg hajója.

A Visztulánál hajdan s ma is
Tréfás, dalos halászok ülnek
S Polóniának asszonyai
Új és új lengyelt egyre szülnek.

Halat a Visztula s gyermeket
A lengyel asszony ad örökké.
Miért hát a Halál jelszava,
A sírból szálló »soha többé«?

Boldog hajó a vén gálya is,
Ha hátán gyermekek is futnak.
S nincs ott pokol és nincs ott Halál,
Ahol dalolni s szülni tudnak.

Isten vidám úr a Föld fölött,
Minden fajzatnak üdvössége.
Az Isten: Élet — halleluja —
S az Életnek nincs soha vége.

VÍG ÚRFIAK BORA

Víg úrfiak borából,
Bevallom, ittam én is.
Torkom azért reszelős,
Szivem azért fekete.

Vig úrfiak borától
Tán meg is részegedtem.
Utálni azért merek,
Gyűlölni azért tudok.

Vig úrfiak borában
Sok a mérges bölcsesség,
Sok a gonosz becsület,
Sok az ártalmas malaszt.

Vig úrfiak borának
Hírét örömmel költöm:
Csúf, mámoros éjszakák,
Nekem hajnalt hoztatok.

Vig úrfiak borához
Akarom elvezetni,
Akit a cél elkerül
S akit a sors bekerít.

Vig úrfiak borából
Kiszáll fennen a bosszú,
Az igazság, a csömör
S a fényes, nagyszerü harc.

A BÉLYEGES SEREG

Krisztus szent árnya s Heine ördög–arca
Táncolnak előttünk az uton.
Hull, hull a szitok, a röhej, a sugár.
Szaladnak a bélyegesek
S egy nagy csillag van a homlokukon.

Választott fajzat: messze előtte
Bitós, szomoru hegyek
S ők mennek rongyoltan, szórtan, bélyegesen
Bús ördögök, szent mordály–égetők,
Én veletek megyek.

Véretek, ha idegen is százszor,
Mégis az enyém, az enyém,
Véres ajkakkal mézes asszonyaitok
S nyitott szívvel baráti, hű fiúk
Átöntötték belém.

Büszke kárhozók, eldobhattok százszor,
A lelkem százszor utánatok oson.
Örök bolygók, örök riasztgatók,
Idő kovászai, megyek én is veletek
Bélyegesen, csillagoson.

Miénk ez a könnyes, nagy Élet.
Kórágyon és kereszt alatt
Hajrá, hajrá a Jobb felé.
Én csúnya, sárga–foltos seregem,
Futok veled és megáldalak.

PAP VAGYOK ÉN

Igéim bővek, zengők, nagyok:
Papoknak ivadéka vagyok.

Kálvin szirt–lelke játszott velem
S a szép hazugság lett kenyerem.

Korcs hegyi–beszéd minden dalom
S a hitem: egy pogány hatalom.

Jószágom, pénzem nincsen nekem
S mégis a Pénzt, a Pénzt hirdetem.

S egyszer, életem csúnya fokán,
Pap akartam lenni Kalocsán.

Rómához állott, kicsi hija,
Prédikátorék pogány fia.

Óh, hazugságnak örök tora:
Pap vagyok én, léha cimbora.

Pogány rímek, muzsikák között
Szomjazok valami örököt.

Pokollal lelkem alig rokon,
Mennyet várok nagy mámorokon.

Álmom az Ige, az Üdv, az Út:
Be hazug élet, óh, be hazug.

AGG NÉRÓ HALÁLA

Szép Rómám alszik s én virrasztok,
A büszke Nérót temetem.
Fiúk, új leányt és új poétát
Hozzatok ide nekem.

Hideg az én vörös palástom,
A lányt csak szememmel falom,
Nem ad már hőt boros Falernum
És fűzfa–nóta dalom.

Megmondanám annak a lánynak,
Hogy ő az Isten és nem én,
Hogy ezerszer boldogabb nálam
Egy kemény inú legény.

Megölelném az ifju költőt
És sírva szólnék: dalra fel.
Nincsen Olimpusz: az a költő,
Aki hisz és énekel.

Aranyaim elibük szórnám:
Boruljatok össze, nosza
És csendülne a muzsikások
Szerelmes, szent himnusza.

Vörös palástom rájuk dobnám,
Míg vonagolnak a gyepen
S akkor szúrjatok a szívembe:
Haljak meg szerelmesen.

Róma aludjék: ifju Cézár
Jöjjön utánam, akarom.
Érjen más által diadalmat
A csókom és a dalom.

ÁLOM EGY MÉHESRŐL

Páris helyett: falu csöndje,
Csöndes Ér, szagos virágok,
Zöngő méhek s hárs alatt
Hahotázó gyermekek,
Okuláré és karos–szék.

Méhes mellett hűvös álmok
S kik szakadtak ágyékomból,
Unokák és gyermekek,
Bolondok és pajkosak,
Babrálgatnák ősz szakálam.

Alkonyatkor ósdi könyvet
Ejtenék ki vén kezemből.
Fölöttem az Ég ragyog:
»Hess, aludni gyermekek,
Csillagot néz nagyapátok.«

Méhes alól a világot
Összevissza jól befutnám,
Mosolyogva, boldogan,
Ülve–szállva, gőgösen
Talán Párisban is járnék.

Holdas képpel, ezer boggal,
Száz titokkal, ígérettel
Jön az Élet s csalogat,
Kupát fogok s nevetek:
»Nem kellesz, sápadt boszorkány.«

Méhes mellől szent, nagy éjben
Békés lelkemből szállnának
Bátor, tiszta, szűz, erős,
Földszagú gondolatok
S küldném őket a világba.

A NAGY KÉZ TÖRVÉNYE

Látjátok, feleim, ti búsak,
Vigadók, harcosak, levertek?
Egy tréfás Kéz fölírta az égre:
»Ember–pajtások, erre gyertek.«

Bolond, nagy Kéz, iromba betűk:
Tíz öltő szeme belefárad.
S mire az írást jól kibetűzzük,
Már el is futott néhány század.

S mi táncolunk a nagy Kéz alatt.
S mennyi jóság hal meg kevélyen,
Véres fejjel és mennyi ős–szépség,
Mert betüket látunk az égen.

S a Kéz, a nagy, tréfás Kéz figyel:
Van még itt lenn hívő Pietró?
S ha a betüket már–már olvassuk,
Ő letörli s új betüket ró.

EGY JÖVENDŐ KARÁCSONY

Jön a karácsony fehéren
S énhozzám is jön talán majd
Valaki a régiekből.

Csöndesen lép a szobámba
S én köszöntöm: »Béke, béke.«
A küszöbön sápadt orvos.

És szorongva szól a vendég:
»Ma karácsony van, karácsony,
Emlékszel a régiekre?«

És bámulva és vidáman
És kacagva mondom én majd:
»Ma karácsony van, karácsony.«

És szorongva szól a vendég:
»Valami tán fáj a multból?«
Megmozdul a sápadt orvos.

És bámulva és vidáman
És kacagva mondom én majd:
»Hiszen én még sohse éltem.«

És hörögve mondom én majd:
»Ki a szobámból, pogányok.«
Döng az ajtóm és bezárul.

És hörögve mondom én majd:
»Hiszen én meg se születtem.
Karácsony van, száll az angyal.«

És a nagy, szomoru házban
Zsoltárokat énekelve
Hajnalig várom az angyalt.

AZ ÉN SÍRÁSOM

Akit én siratok, ne sírjon
S aki temet, az sírt ne ásson:
Én vagyok a temető–király
S mindenható az én sirásom.

Ha én sírok, a nagy Élet sír,
Múlás, bukás, csőd, sóhaj, átok.
Az eleve–elrendelés zúg,
Ha én fájdalmasat kiáltok.

Akit szeretek, annak könnyet,
Fájdalmat tudok kölcsönadni.
S halálban is szép lesz, babéros,
Akit én fogok elsiratni.

A HOLNAP ELÉBE

»Állj meg.« Ordít utánam az éjben
Cafra sereggel a Tegnap.
»Állj meg.« És én megyek, megyek.

»Állj meg.« Vágok a sűrü bozótnak,
Holdnak, pokolnak, fellegeknek
És egyedűl és egyedűl.

Vár, vár: futok a Holnap elébe.
Apám, anyám, papok és bárdok,
Nem kelletek, nem kelletek.

Ősök, árnyak, tegnapi legények,
Testvéreim vérben és kupában:
Undok Tegnap, maradjatok.

Megyek a bús, nagyszerű Sötétnek.
»Állj meg!« Nem. Előttem a Holnap.
Engem vár, engem, rohanok.

HA A SZEMEM LEFOGTÁK

Óh, elégtétel éjszakája,
Óh, gyönyörűség éjszakája:
Szememet már lefogták szépen
És senki sem emlékszik rája.

Senki se tudja, mint néztem rá,
Kire haraggal, kire kéjjel?
S ostoba kis emlékezések
Indulnak útnak szerte–széjjel.

AZ ÉRTŐL AZ OCEÁNIG

Az Ér nagy, álmos, furcsa árok,
Pocsolyás víz, sás, káka lakják.
De Kraszna, Szamos, Tisza, Duna
Oceánig hordják a habját.

S ha rám dől a szittya magasság,
Ha száz átok fogja a vérem,
Ha gátat túr föl ezer vakond,
Az Oceánt mégis elérem.

Akarom, mert ez bús merészség,
Akarom, mert világ csodája:
Valaki az Értől indul el
S befut a szent, nagy Oceánba.

AZ ILLÉS SZEKERÉN – 1908

AZ ÚR ILLÉSKÉNT ELVISZI MIND...

Az Úr Illésként elviszi mind,
Kiket nagyon sujt és szeret:
Tüzes, gyors szíveket ad nekik,
Ezek a tüzes szekerek.

Az Illés–nép Ég felé rohan
S megáll ott, hol a tél örök,
A Himaláják jégcsúcsain
Porzik szekerük és zörög.

Ég s Föld között, bús–hazátlanul
Hajtja őket a Sors szele.
Gonosz, hűvös szépségek felé
Száguld az Illés szekere.

Szívük izzik, agyuk jégcsapos,
A Föld reájuk fölkacag
S jég–útjukat szánva szórja be
Hideg gyémántporral a Nap.

A SION–HEGY ALATT

»ÁDÁM, HOL VAGY?«

Oszlik lelkemnek barna gyásza:
Nagy, fehér fényben jön az Isten,
Hogy ellenségim leigázza.

Az arcát még titkolja, rejti,
De Nap–szemét nagy szánalommal
Most már sokszor rajtam felejti.

És hogyha néha–néha győzök,
Ő járt, az Isten járt előttem,
Kivonta kardját, megelőzött.

Hallom, ahogy lelkemben lépked
S az ő bús »Ádám, hol vagy?«–ára
Felelnek hangos szívverések.

Szivemben már őt megtaláltam,
Megtaláltam és megöleltem
S egyek leszünk mi a halálban.

AZ ISTEN BALJÁN

Az Isten van valamiként:
Minden Gondolatnak alján.
Mindig neki harangozunk
S óh, jaj, én ott ülök a balján.

Az Isten könyörületes,
Sokáig látatlan és néma,
Csak a szivünkbe ver bele
Mázsás harangnyelvekkel néha.

Az Isten nem jön ám felénk,
Hogy bajainkban segítsen:
Az Isten: az Én és a kín,
A terv s a csók, minden az Isten.

Az Isten hatalmas nagy úr,
Sötétség és világosság,
Rettenetes, zsarnok lakó:
Lelkünkbe ezredévek hozták.

Az Isten az egyszerűség,
Unja a túlságos jókat,
Unja a nyugtalanokat
S a sokszerű, nagy álmodókat.

Az Isten engem nem szeret,
Mert én sokáig kerestem,
Még meg se leltem s akkor is
Kötődtem vele s versenyeztem.

Az Isten van valamiként:
Minden Gondolatnak alján.
Mindig neki harangozunk
S óh, jaj, én ott ülök a balján.

KRISZTUS–KERESZT AZ ERDŐN

Havas Krisztus–kereszt az erdőn
Holdas, nagy, téli éjszakában:
Régi emlék. Csörgős szánkóval
Valamikor én arra jártam
Holdas, nagy, téli éjszakában.

Az apám még vidám legény volt,
Dalolt, hogyha keresztre nézett,
Én meg az apám fia voltam,
Ki unta a faragott képet
S dalolt, hogyha keresztre nézett.

Két nyakas, magyar kálvinista,
Miként az Idő, úgy röpültünk,
Apa, fiú: egy Igen s egy Nem,
Egymás mellett dalolva ültünk
S miként az Idő, úgy röpültünk.

Húsz éve elmult s gondolatban
Ott röpül a szánom az éjben
S amit akkor elmulasztottam,
Megemelem kalapom mélyen.
Ott röpül a szánom az éjben.

AZ ÚR ÉRKEZÉSE

Mikor elhagytak,
Mikor a lelkem roskadozva vittem,
Csöndesen és váratlanul
Átölelt az Isten.

Nem harsonával,
Hanem jött néma, igaz öleléssel,
Nem jött szép, tüzes nappalon
De háborus éjjel.

És megvakultak
Hiú szemeim. Meghalt ifjuságom,
De őt, a fényest, nagyszerűt,
Mindörökre látom.

IMÁDSÁG HÁBORÚ UTÁN

Uram, háboruból jövök én,
Mindennek vége, vége:
Békíts ki Magaddal s magammal,
Hiszen Te vagy a Béke.

Nézd: tüzes daganat a szivem
S nincs, mi nyugtot adjon.
Csókolj egy csókot a szivemre,
Hogy egy kicsit lohadjon.

Lecsukódtak bús, nagy szemeim
Számára a világnak,
Nincs már nekik látnivalójuk,
Csak Téged, Téged látnak.

Két rohanó lábam egykoron
Térdig gázolt a vérben
S most nézd Uram, nincs nekem lábam,
Csak térdem van, csak térdem.

Nem harcolok és nem csókolok,
Elszáradt már az ajkam
S száraz karó a két karom már,
Uram, nézz végig rajtam.

Uram, láss meg Te is engemet,
Mindennek vége, vége.
Békíts ki Magaddal s magammal,
Hiszen Te vagy a Béke.

EGY RÉGI KÁLVIN–TEMPLOMBAN

Papunk ravasz, öreg bölcs,
Húsz éve is az volt már.
Templomunk Kálvin–templom,
Nincs benne cifra oltár.
A textus ma is Jézus,

Éppen úgy, mint húsz éve:
»Megtöretett a teste,
Megtöretett a teste,
Kiontatott a vére.«

Jártam turista–kedvvel,
Vonatoztam, hajóztam,
De templom rég nem látott
Így, imádkozó pózban.
Be jó volna kacagni
Húsz év után megtérve:
»Megtöretett a teste,
Megtöretett a teste,
Kiontatott a vére.«

A hívek nagy, szent hittel
Figyeltek ott körültem.
Én, ha nem kacaghattam,
Legalább is röpültem.
Ámenre tértem vissza
Húsz évből az igére:
»Megtöretett a teste,
Megtöretett a teste,
Kiontatott a vére.«

A SION–HEGY ALATT

Borzolt, fehér Isten–szakállal,
Tépetten, fázva fújt, szaladt,
Az én Uram, a rég feledett,
Nyirkos, vak, őszi hajnalon,
Valahol Sion–hegy alatt.

Egy nagy harang volt a kabátja,
Piros betükkel foltozott,
Bús és kopott volt az öreg Úr,
Paskolta, verte a ködöt,
Rórátéra harangozott.

Lámpás volt reszkető kezemben
És rongyolt lelkemben a Hit
S eszemben a régi ifjuság:
Éreztem az Isten–szagot
S kerestem akkor valakit.

Megvárt ott, a Sion–hegy alján
S lángoltak, égtek a kövek.
Harangozott és simogatott,
Bekönnyezte az arcomat,
Jó volt, kegyes volt az öreg.

Ráncos, vén kezét megcsókoltam
S jajgatva törtem az eszem:
»Hogy hívnak téged, szép, öreg Úr,
Kihez mondottam sok imát?
Jaj, jaj, jaj, nem emlékezem.«

»Halottan visszajöttem hozzád
Én, az életben kárhozott.
Csak tudnék egy gyermeki imát.«
Ő nézett reám szomorún
S harangozott, harangozott.

»Csak nagyszerű nevedet tudnám.«
Ő várt, várt s aztán fölszaladt.
Minden lépése zsoltár–ütem:
Halotti zsoltár. S én ülök
Sírván a Sion–hegy alatt.

SZERESS ENGEM, ISTENEM

Istenem földben, fűben, kőben,
Ne bántsuk egymást mostanában:
Sokat járok a temetőben.

Sokat emlegetlek, citállak:
Te vagy ma a legvalóbb Nem–Vagy,
Ős magyar névvel: az ős–Állat.

Szeress engem, ha tudsz szeretni,
Szeress engem, mert, jaj, utálnak
S olyan jó szeretettnek lenni.

Szeress engem s ölelj át szépen,
Mi, hajh, cudar világot élünk
S kenyértől függ az üdvösségem.

Úgy szeretnék szabad úr lenni,
De éltem, sorsom ki van mérve:
Így kell születni, így kell enni.

Így kell csókolni s megmaradni
És így kell nagyokat tervelni,
Kérni és mindig adni, adni.

A NAGY CETHALHOZ

Óh, Istenünk, borzasztó Cethal,
Sorsunk mi lesz: ezer világnak?
Roppant hátadon táncolunk mi,
Óh, ne mozogj, síkos a hátad.

Csúszós a hátad, mellyel tartod
Lelkünket és a mindenséget
S én csak két rossz, táncoló lábat
S reszkető szívet adok néked.

Sok félelmemet vedd el értük,
Melyek velőimbe befújnak.
Mutasd meg, hogy nem vagy keresztyén,
Nem vagy zsidó: rettentő Úr vagy.

Végy engem hátad közepére,
Hogy két gyönge lábam megálljon,
Hogy a szívem ne verje mellem,
Hogy néha rám szálljon az álom.

Vagy dobj le egyszer s mindörökre,
Ne táncolj, lógj, ne tréfálj mindig.
Nem bírom s holt csillagaid már
Nyúgodt fényük arcomra hintik.

A VIDÁM ISTEN

Összetévesztitek a Halállal,
Holott Ő a Halálnak is ura
S akkor vagytok a közelében,
Ha kötekedtek a Halállal.

Ha így szóltok: éljen az Élet,
Derít rátok a Halál ura,
Derít rátok s örül az Isten
Ha így szóltok: éljen az Élet.

ÁLMOM: AZ ISTEN

Batyum: a legsúlyosabb Nincsen,
Utam: a nagy Nihil, a Semmi,
A sorsom: menni, menni, menni
S az álmom: az Isten.

Vele szeretnék találkozni,
Az álmommal, nagy, bolond hitben
S csak ennyit szólni: Isten, Isten
S újból imádkozni.

Nem bírom már harcom vitézül,
Megtelek Isten–szerelemmel:
Szeret kibékülni az ember,
Mikor halni készül.

URAM, OSTOROZZ MEG

Uram, bántottál, űztél, megaláztál,
Sokféle ostort suhogtatott kezed:
Te tudtad, miért.
Kis szolgád bizton nagyokat vétkezett.

Hajh, bűnös voltam, nótáid elloptam,
Nőid csókoltam s kortyongattam borod.
Méltón sujtott rám
Könnyben áztatott, sós, éles ostorod.

Minden bűnömből külön ostort fontál,
Csöpp, beteg vérem sokszor kiütközött,
Ám csók–ostorod
Legfájóbb ostor ostoraid között.

Uram, utólszor evvel ostorozz meg
Nagy bűnök után méltón, fájón, nagyon
És azt az asszonyt,
Kire korbácsolt, rossz szívemet hagyom.

AZ ÉJSZAKAI ISTEN

Meg–megtréfál az én Istenem,
A régi tromfot visszaadja:
Elszökik tőlem virradatra.
Velem van egész éjszakán.

Jön néha–néha egy jó napon,
Mikor egész valóját látom,
De soha–soha napvilágon.
Velem van s mindig éjszakán.

Olyan ő, mint az asszonyok:
Imádtatja nagyszerü lényét,
De elszalad, nehogy megértsék.
Velem van s rossz az éjszakám.

Az Istenem, tréfás Istenem,
Vajon miért csak éji árnyék?
Fény–nyomában szívesen járnék.
Velem van, de csak éjszakán.

AZ ISTEN HARSONÁJA

Mikor az elnyomottak, a senkik,
Jajdulva, fegyverkezve jönnek,
Az Isten jön és millió árnya
Méhébe halt erőnek és örömnek.
Jajdulva, fegyverkezve jönnek.

Akik erőt és örömet ölnek,
Nem lesz majd kegyelem azoknak.
Néhány ezer évig tűr az Isten,
De azután jaj a gyilkosoknak,
Nem lesz majd kegyelem azoknak.

Mert Isten: az Élet igazsága,
Parancsa ez: mindenki éljen.
Parancsa ez: mindenki örüljön.
Parancsa ez: öröm–gyilkos féljen.
Parancsa ez: mindenki éljen.

Jönni fog az Isten, az ős Élet
S e földön szól majd harsonája:
»Halottak, élők és eljövendők,
Ím, igazságot teszek én máma.«
S e földön szól majd harsonája.

Aki csak élt mások könnye árán,
Rettenetes, rút véggel pusztul.
Sírban, mában, ágyékban, ki zsarnok,
Dögként fog elhullni, csapatostul:
Rettenetes, rút véggel pusztul.

ISTEN, A VIGASZTALAN

Ő: Minden, de áldani nem tud,
Ő: Minden, de senkit se büntet,
Ő teljesíti az Időt
S nem érti meg a mi szivünket.

Hatalmasabb a Jehovánál,
Ő a hideg Ámennek atyja;
Ő csak mosolyog és akar
S egy fagyott Nap az ábrázatja.

Úgy forgatja a Mindenséget,
Mintha unott játékot űzne,
Egy–egy világot megfagyaszt
S ötöt–hatot hajít a tűzbe.

Nem int, nem bosszul, nem jutalmaz,
Mennybe nem kísér, föld alá nem.
Vele holott egyek vagyunk:
Ő: a Muszáj, a Lesz, az Ámen.

Ha ízeinket összetépjük
Istentelen, nagy fájdalomban,
Ő csak mulat: se nem szeret,
Se nem dühít bennünket jobban.

Ő: a nagy–nagy Élet–folyóvíz,
Zuhogva zúg, kacagva harsog,
Sodor, zúz, ont, fut szüntelen,
Nem fogják gátok s renyhe partok.

Ő: a folyásnak akarója,
Melynek forrása s vége nincsen.
Ő: minden és vigasztalan,
Egyetlen és borzalmas Isten.

TÉLI MAGYARORSZÁG

MAGYAR JAKOBINUS DALA

Ujjunk begyéből vér serken ki,
Mikor téged tapogatunk,
Te álmos, szegény Magyarország,
Vajjon vagy–e és mink vagyunk?

Vajjon lehet–e jobbra várni?
Szemünk és lelkünk fáj bele,
Vajjon fölébred valahára
A szolga–népek Bábele?

Ezer zsibbadt vágyból mért nem lesz
Végül egy erős akarat?
Hiszen magyar, oláh, szláv bánat
Mindigre egy bánat marad.

Hiszen gyalázatunk, keservünk
Már ezer év óta rokon.
Mért nem találkozunk süvöltve
Az eszme–barrikádokon?

Dunának, Oltnak egy a hangja,
Morajos, halk, halotti hang.
Árpád hazájában jaj annak,
Aki nem úr és nem bitang.

Mikor fogunk már összefogni?
Mikor mondunk már egy nagyot,
Mi, elnyomottak, összetörtek,
Magyarok és nem–magyarok?

Meddig lesz még úr a betyárság
És pulya had mi, milliók?
Magyarország népe meddig lesz
Kalitkás seregély–fiók?

Bús koldusok Magyarországa,
Ma se hitünk, se kenyerünk.
Holnap már minden a mienk lesz,
Hogyha akarunk, ha merünk.

EGY HARCI JÉZUS–MÁRIA

Néha úgy tör rám pogány módra
Ez a kicsi, magyar világ,
Hogy szinte én is elkiáltom
A régi Jézus–Máriát,
A harci Jézus–Máriát.

Mit vétettem és mit akarnak?
Hiszen én mindent elhagyok,
Dalt, életet és dicsőséget.
De az igaz: az én vagyok,
De a magyar: az én vagyok.

Láttam én már delelő csordát
Vizetlen kútnál, szenvedőn.
Kiszáradok, én, bús forrás is,
De ne bántsák a szemfedőm,
Ne érintsék a szemfedőm.

Ne jöjjenek majd vezekelni,
Ne nyögjenek, ha meghalok,
Dögöljenek meg éhen–szomjan,
De az igaz: az én vagyok,
De a magyar: az én vagyok.

Nem kellett, amit fölkináltam?
Majd jön idő, hogy kellene.
Jézus–Mária, mit is tettem?
Vad csordának kell–e zene?
Óh, pusztába–halt, szent zene.

MAGYAR FA SORSA

Lelkemben a magyar fa
Lombjai esnek, hullnak:
Lombosan, virágosan,
Így kell, hogy elpusztuljak.

Hejh–hajh, Szilvániából,
Erdők helyéről jöttem:
Lomboztam ima helyett
S keveset könyörögtem.

Ontottam a virágot,
Virultam jóban–rosszban:
Mások gyümölcsösödtek,
Én mindig virágoztam.

Öreg vagyok s pogányul
Imát még most se mondok:
Hulljatok csak halálig
Magyar virágok s lombok.

VÉN DIÁK ÜDVÖZLETE

Zilahra menjen ez a félig–síró,
Félig–vidor ének.
Vén, kóbor diák küldi könnyek között
Az ősi Schola fő–magisterének.

Az ősi Schola már meg is ifjodott
Gyönyörűn azóta.
Csak minket csókolt öregre az idő,
Távolság, küzdés, eszme, bor és nóta.

Páris rikolt rám, míg e verset szövöm,
Én, régi diákod.
Én jó mesterem, jó görög tanítóm,
Ma is átok még az ős görög átok.

Homérosz s felhős görög tragédiák
Vágnak a szivembe.
Te beszélsz és mi, nebulók, hallgatunk,
Istenem, istenek, mintha csak ma lenne.

Pedig Homérosz kék ege beborult.
Istenek és hősök
Hullnak azóta szivemből szüntelen,
Hogy az élettel küzdök, kergetőzök.

Anér, és andrósz a genitivusa,
Én jó, bölcs tanárom?
Beh elfeledtem görögül s férfiul,
Már csak a sorsot, a végzetet várom.

Arcomon ma is áldott tekintetét
Szemeidnek érzem.
Mennyit biztattál és az élet–öröm
Nem jön el hozzám, nem jön mégsem, mégsem.

Hogy szép az élet, te mondtad szüntelen
S hogy higgyük: akartad.
S míg játszadoztak rajta bús mosolyok,
Erőt és hitet prédikált az ajkad.

Te bérmáltál meg, kis, vidéki lapod,
Hogy poéta lettem.
Múltak az évek s én, verselő diák,
Öreg mesterem, hozzád–öregedtem.

Te állsz előttem, ha már–már nem bírom,
Mint az élet tússza,
Szép bölcs fejeddel, mely hogyha akarod,
Vagy nem akarod, meg lesz koszorúzva.

Úgy ér az ünnep: állasz lombtalanul.
Volt egy rózsa–ágad:
Letépte a sors, a cudar és görög.
Ugye hinni kell a mithosz–világnak?

És úgy állok én, mint te: lombtalanul
S még emlékem sincsen.
Másokért élünk, mi mindig csak adunk:
Így rendelte el ezt a Végzet–Isten.

Nem baj: zöldelnek a zilahi hegyek,
Vidám pince–katlan
Egy csöpp örömet, egy kicsi feledést
Ad annak, kihez a sors irgalmatlan.

És mégis–mégis koszorús fejedet,
Ím, most sokan áldják.
És mégis–mégis, ha nem is örömest,
Szép megkísértni az élet talányát.

És mégis–mégis, magam is itt vagyok
Ünnep–kocsit tolni
S én jó mesterem, szeretném a kezed
Áldva–átkozva, sírva megcsókolni.

MÉRT IS TETTEM?

Szent, borissza, korhely lázban
Hajnalokig elnótáztam.
Soha többet,
Kiröhögtek, megköpdöstek.

Pesti vásár, pesti korcsma,
Mintha egy rossz mese volna.
Mért is tettem?
Hisz én ide nem kellettem.

Büszke nóta, bátor nóta
Nem kellett itt soha óta.
Magyar csárda,
Itt mindig csak duda járta.

Pesti vásár, pesti korcsma,
Mintha egy rossz mese volna.
Mért is tettem?
Hisz én ide nem kellettem.

HÁRMAN A MEZŐN

Hárman vagyunk csupán a nagy Mezőn:
Az Isten, én és egy paraszti átok.
S én jól tudom, mindnyájan meghalunk,
Csak egy nagyot, kiméletlent kiáltok.

Én egyedül nem félek, reszketek,
Már úgyis a Sátáné az én bőröm,
De a Mezőt és annak Istenét
És a paraszt átkot mégis megőrzöm.

Itt már minden, minden haszontalan,
Őszben, télben, tavaszban s lomha nyárban.
A nagy Mezőn nem fordulhat csoda,
Csak ha kitartunk mi hárman, mi hárman.

AZ ÉN MAGYARSÁGOM

Az én magyarságom
Mindennél keserűbb,
Mindennél igazabb.

Az én magyarságom
Véres és fekete,
Véres és szomorú.

Az én magyarságom
Büszke felleg–orom,
Büszke, nagy sirató.

Az én magyarságom:
Nincs ilyen átkozott,
Nincs ilyen igazi.

NÉHAI VAJDA JÁNOS

Sokáig várta szegény a Halált,
Pedig magyarul s nagyon szépen hívta
S vén haláláig hiányzott neki
Dárius kincse: azaz száz forintja.

Talán a mája se volt épp' szelíd
Olykor biz' nyűgös volt ez a vén gyermek.
De hisz' Istennek s ami keserűbb:
Magyarnak, bárdnak, poétának termett.

Durcásan, büszkén csörtetett tovább
Rakott, hívó, bő, nagy asztalok táján,
Dalolt, virrasztott, pusztult csöndesen
S gőggel rugott ki végső éjszakáján.

Bakonyi fajta, karakán magyar,
Pazar volt, jó volt rossz fajtája mellett,
Magyar mértéknél ő többet adott
S ő azt se kapta, ami nagyon kellett.

Akkor is úgy volt: frász törhette ki
A Dal és Szépség nyugtalan magyarját,
Mert úgy van igaz magyarság szerint,
Ahogy cudarok és urak akarják.

Mert úgy van most is, kis, szamár gazok
Fojtják el, fogják az Isten növényét:
Magyar és vátesz, ez éppen elég,
Hogy honi késsel szent szivén döföljék.

Mert úgy van, úgy lesz, nem kell ám ide
Valaki ember, igazán nagy, gazdag,
Hagyjuk szabadon, símán a teret,
Úrnak, nemesnek, hitványnak, pimasznak.

Óh, vén por–ember, boldog néhai,
Fáradt–irigyen, búsan megidézünk
S megejt bennünket a magyar remény,
Ha szikkadt, porladt koponyádra nézünk.

A TÉLI MAGYARORSZÁG

Magyar síkon nagy iramban át
Ha nyargal a gőzös velem
Havas, nagy téli éjjelen,
Alusznak a tanyák.

Olyan fehér és árva a sík,
Fölötte álom–éneket
Dúdolnak a hideg szelek.
Vajjon mit álmodik?

Álmodik–e, álma még maradt?
Én most karácsonyra megyek,
Régi, vén, falusi gyerek.
De lelkem hó alatt.

S ahogy futok síkon, telen át,
Úgy érzem, halottak vagyunk
És álom nélkül álmodunk,
Én s a magyar tanyák.

A MAGYAR VIGASSÁG

Nótázó bűnök, hetyke gazság,
Törik–szakad és csak azért is,
Halál–hivás,
Csuhaj: ez a magyar vigasság.

Már nem várunk, semmit se várunk,
De egyet még ugrik a kedvünk,
Egye fene:
Hátha vigabb lesz a halálunk.

CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY

S amikor az este elterpedt,
Rongyos mécsese lánginál
Imádkozott egy nagyon furcsát
Csokonai Vitéz Mihály:

*

»Add, óh, Uram, ki vagy, vagy nem vagy,
Rossz hátam alá a karod:
Úgy emelj el innen magadhoz,
Ne lássanak a magyarok.«

»Add, óh, Uram, hogy szépet lássak
Távolból. Mindegy, ha hamis
Az, amit a távolból látok.
Magyar vagyok én magam is.«

»Akarok egy valakit látni,
Aki szebben hal, hogyha hal,
Aki a fajtáját átkozta
S aki magyar volt, nagy magyar.«

»Egy századdal előbbre lássak
S lássam, aki engem idéz.
Szomorú sarjamat hadd lássam,
Aki ismét Vitéz, Vitéz.«

*

S amikor a hajnal szétharsant,
Rongyos mécsese lánginál
Furcsát látott s szomorún halt meg
Csokonai Vitéz Mihály.

A KÜRTÖSÖK SZAVA

Fáradt akarók hada ez,
Ez Xerxes gyáva népe:
Hajh, kürtösök, rohanjatok
Nagy kürt–szóval elébe.

Bomlottan, álmosan tolul
Szomorú ember–nyája:
S mi lesz, hogyha a kürtösök
Szava útját nem állja?

Magyar föld, te juh–legelő,
Öngyilkosa erődnek,
Mi lesz, hogyha kürtöseid
Elfáradva kidőlnek?

Mi lesz, ha elszéled a nyáj,
Ha már eleget tűrtünk?
Ha már mi is elfáradunk
S ha elnémul a kürtünk?

Hajh, kürtösök, rohanjatok
Nagy kürt–szóval elébe:
Boldogtalan, szomoru nyáj,
Ez a magyar föld népe.

Bomlottan, álmosan tolul
Szomorú ember–nyája:
S mi lesz, hogyha a kürtösök
Szava útját nem állja?

NEKÜNK MOHÁCS KELL

Ha van Isten, ne könyörüljön rajta:
Veréshez szokott fajta,
Cigány–népek langy szivű sihederje,
Verje csak, verje, verje.

Ha van Isten, meg ne sajnáljon engem:
Én magyarnak születtem.
Szent galambja nehogy zöld ágat hozzon,
Üssön csak, ostorozzon.

Ha van Isten, földtől a fényes égig
Rángasson minket végig.
Ne legyen egy félpercnyi békességünk,
Mert akkor végünk, végünk.

ILOSVAI SELYMES PÉTER

Jó Ilosvai Selymes Péter,
Néha–néha úgy–úgy szeretnék
Elborozgatni őkelmével.

Lágy keménység és kemény lágyság,
Neki is ez volt pátriája:
Ez a szegény, cifra Szilágyság.

Egy–két század mit számit köztünk?
Ő is itt álmodott és sínylett.
Álmodtunk, sírtunk, ösztönöztünk.

Őt a régi hősök sarkalták
S én, jaj, magamnak vagyok hőse
S ránk csaptak erdővágó balták.

Hajh, ha találkoznánk mi ketten,
Beh elbúcsúznék sok mindentől,
Amit eddig nagyon szerettem.

Hajh, be kibeszélnők magunkat,
Két régi, örök, magyar ember,
Akiket már minden Új untat.

Ő Toldiról mondana szépet
S poharunkat összekoccintván
Sírva áldanók a meséket.

KIS, FALUSI HÁZ

Fehér falak, szőke gerendák,
Csöndes, bús, falusi házunk,
Ugye, ha mi titokban vagyunk,
Nem komédiázunk?

Gyónó, csöndes, nagy sugdosásban
Sírjuk ki mély titkainkat
S ha benézünk az éjszakába,
Felénk árnyak ingnak.

S mennyi mindent tudunk mi gyónni
Álmatlan éjórák sorján.
Csitt, jajgatva fut le a hóvíz
A bádog–csatornán.

A HALÁL–TÓ FÖLÖTT

A Halál–tó fölött kerengünk
Szép, bátor, büszke madarak.
S a tóban nagy, förtelmes és rest
Kígyó–fejű, éhes halak.
Ezt a bűz–lehü bús tavat
Így is nevezik: Magyarország.

Hiába minden, mind lehullunk,
Húz a Halál–tó: elveszünk.
Hiába lelkünk, lángolásunk,
Szerelmünk, jóságunk, eszünk.
Erőt mi rajta nem veszünk:
Halál–tó marad Magyarország.

LÉDA AJKAI KÖZÖTT

A TE MELEGSÉGED

Miért próbál kép vagy szobor
Lelkemből kilopni téged?
Elevenek vagy hidegek:
Ki tudja nekem adni még
A te egyetlen melegséged?

Minden csókomban meghalok
S ajkaidon kelek újra,
Asszony–szirokkó száz jöhet:
Sorvasztó, édes melegét
Én reám már hiába fujja.

Halottak és elevenek
Hiába hűtnének téged,
Nincs más meleg, mint a tied.
Ki tudja nekem adni még
A te egyetlen melegséged?

A MI NÁSZNAGYUNK

Lagzink előtt a Násznagyunk jön
Rigmusos, órjás harcsa–szájjal
S egy fölpántlikázott kaszával.

Szól a Násznagy: »Már régi mátkák,
Ideje őket összeadni,
Lekaszálni és megsiratni.«

»Keresem öröm–szüléket.
Hol, merre vannak, merre látták?
Keresem szívük régi vágyát.«

Csönd van a lakodalmas házban,
A vendégek csak isznak, esznek
És néha nagyokat nevetnek.

S aztán lép a Násznagy kevélyen
Fekete leples tíz szobán át
S hetykén pengeti a kaszáját.

S egy koporsóban kéken–sárgán
Ott fekszünk mi egymással telve,
Végre, örökre egybekelve.

LÉDÁVAL A TAVASZBAN

Az ő testét s az enyémet is,
Óh, tavasznak sokfajta nedve,
Száguldjátok be vetekedve.

Kicserélődve, fiatalon,
Szomorú kedvvel, víg haraggal
Legyünk mi két kárhozott angyal.

Legyünk a Tavasz gyermekei,
Kik arcukat vetik az Égnek,
Kik nedvesek s mégis elégnek.

Csönd legyen akkor az Ég alatt,
Bomolva, szökve, válva rügybe
Mi leszünk a Tavasznak üdve.

Mi legyünk akkor az Ég alatt
A legszebb két tavaszi jószág,
Túlzás, betegség, de valóság.

LÉDA AJKAI KÖZÖTT

Az ajkaid közt rejtőznék el,
De a szemeid reám nyílnak:
Meglátnak az én cimboráim,
Nagyon holdas most minden éjjel.

Lédám, meddig tart a bujósdi,
Ez az ős, húnyó, csalfa játék?
Tudom, hogy a nyomomban vannak
S nem szabad nyögni, sírni, szólni.

Szomorú, zöld, nagy szemeidben
Dőzsölnek az én cimboráim,
Kikukucskálnak, leskelődnek
A Mámor, a Halál s az Isten.

Ha akarják, szivemre szállnak,
Csókolj, Lédám, semmivé csókolj,
Hogy hiába jöttenek légyen,
Ha ajkaid közt megtalálnak.

HA HOLTAN TALÁLKOZUNK

Áldj meg, ha itthagysz, áldj akkor is,
Ha rossz voltam.
Nem nézhetünk egymás szemébe
Majd egykor holtan.

Fölpattant, nagy, halott szemeink
Kérdve világítják az éjünk:
Miért nem voltunk jók egymáshoz,
Amikor éltünk?

CSÓK AZ ÁJULÁSIG

Ez az ájulásig–csók hona,
Rettegi a paraszt babona
S valahol, vad, erdő–szakálas
Szatír–képű, bús hegyek alján
Fekszik, mint egy nagy, fiatal lyány.

Mikor rásüt a Hold, megremeg
S elébe roskadnak a hegyek,
Fehér halmait nyögve áldják,
Szent forrásaira borulnak
És csókba, könnybe, vérbe fulnak.

Jaj annak, aki már erre járt,
És jaj, aki itt asszonyt talált,
Maró szája sohse lakik jól,
Ajka, foga, szíve elvásik,
De csókolni fog ájulásig.

Estéjén, éjén és hajnalán,
Vére és asszonya sincs talán,
Ott piheg egy ibolyás dombon.
S asszony nélkül vagy asszonyostul
Csókol, amíg csak belepusztul.

A SZERELMESEK HOLDJA

Makulátlan az ég
S ragyognia kéne a Holdnak.
De e szent éjszakán
Égen és Földön
Sötét sorsok folyói folynak.

Érzed, hogy rohanunk
Mesebeli lég–folyók hátán?
Ez az az éjszaka,
Mikor a Hold fut
S elhal ilyen csókoknak láttán.

Ez az az éjszaka,
Melyre szörnyű, ha jön a holnap.
Ölelünk, rohanunk,
De meghalunk, ha
Ez éjjel meglátjuk a Holdat.

VÁROM A MÁSIKAT

Én már régen–régen úr lennék
S vagyok öreg temető–szolga:
Volt egy asszony s az életet
Rámparancsolta.

Messze van még, aki fog jönni,
Hogy a varázsból kiszakasszon?
Jöjj s parancsold rám a halált
Te, másik asszony.

CSUKOTT SZEMŰ CSÓKOK

Hogy csókosat egyszerre álmodunk,
Csak ennyit tudok róla.
Istenem, az–e, akit gondolok?
Mindig megérzem,
Mikor lecsúszik a takarója.

Mi már talán sohse találkozunk,
Bús vándorok, mi ketten.
De ott vagyok, mindig, mikor kiván
És ő is eljött,
Akármilyen idegent szerettem.

Lehet, hogy dús, fekete a haja,
Ilyen hajat kivánok.
S óh, jaj, az ő dús, fekete haját
Hányszor hozták el
Arcomra kócos, szőke leányok.

Még egyszer fogom más csókjainál
Szemeimet lezárni:
Majd ha ő is így csókol valakit,
Csukott szemekkel,
Mert engem nem bírt már tovább várni.

RUTH ÉS DELILA

Száz alakban, százképpen látlak,
Látlak Ruthnak és Delilának,
Látlak mindenkinek.

Látlak szelidnek, látlak szépnek,
Csúnyaságnak, gyönyörüségnek,
Látlak mindenkinek.

Látlak keserünek, gonosznak,
Tisztának és vériszaposnak,
Látlak mindenkinek.

Látlak darabosnak, egésznek,
Csóknak, savónak, sónak, méznek,
Látlak mindenkinek.

Látlak angyalnak és ördögnek,
Dicső Valónak, tunya dögnek,
Látlak mindenkinek.

Látlak életnek és halálnak,
Tornak, gyásznak, áldásnak, bálnak,
Látlak mindenkinek.

Száz alakban, százképpen látlak,
Látlak Ruthnak és Delilának,
Látlak mindenkinek.

AZ ASSZONY JUSSA

Bíbor–vágyaiból a Multnak
Obeliszkként te megmaradtál:
Mályva–szinű, bús asszony–sírkő
A síromnál.

Tudom én, hogy magad őrzöd csak,
Mikor az én síromat őrzöd,
De a Halált s ami több nála,
Megelőzöd.

Ott fogsz pompázni tompa fénnyel
S mikor síromhoz latrok jőnek,
Hirdetni fogod szent, nagy jussát
A volt nőnek.

Hirdetni fogod: te akartad
S mindent, mi történt, te akartál
S hogy nálam is hatalmasabb vagy
S a Halálnál.

HALÁLBA VIVŐ VONATOK

Vonatok, melyek hozzá visztek,
Vonatok, melyek tőle hoztok,
Óh, vonatok, járjatok rosszul,
Ha éjszakában száguldoztok.

Messziről intő lámpák fénye,
Hova engem: halálba csaljon
S találkozzunk egy szörnyüséges,
Halálüvöltő lakodalmon.

NEM JÖN SENKI

Kipp–kopp, mintha egy asszony jönne,
Sötét lépcsőn, remegve, lopva:
Szívem eláll, nagyszerüt várok
Őszi alkonyban, bizakodva.

Kipp–kopp, szivem megint megindul,
Hallom megint: mély, nagy örömre,
Halk tempóra, titkos ritmusra
Mintha jönne valaki, jönne.

Kipp–kopp, most már egy síri alkony
Ködös, süket nótáját zengi
Az őszi est. Ma se jön hozzám,
Ma se jön hozzám senki, senki.

A LELKEDDEL HÁLNI

Mit sarju–hajak csiklandozva fednek,
Szeretném megcsókolni
Két vakszemed, a halványt,
Két kies völgyét a te szép fejednek.

Szeretnék egyszer a lelkeddel hálni,
Belopózni fejedbe,
Szűz szeretnék maradni
S valami újat lelni, kitalálni.

Most én a Halál szárítóján lengek
Tele gondolatokkal.
Óh, talán testem sincs már.
De test nélkül is vágyok és esengek.

Csókosan s szűzen akarnék én válni
A fejedet csókolván,
Azt a két kies völgyet:
Szeretnék egyszer a lelkeddel hálni.

ÉN RÉGI MÁTKÁM

Csupa rom és romlás a multunk
S te voltál élén
A romboló angyal–seregnek.
Csak azért is szeretlek.

Ne jöjj elémbe, meg se csókolj,
Én régi mátkám,
Minden csókom kezdete, vége,
Életem kedvessége.

Csupa rom és romlás a lelkünk,
Mindegy, akartuk.
Sorsunkon titkos, fekete leplek,
Csak azért is szeretlek.

AZ UTCA ÉNEKE

DÓZSA GYÖRGY LAKOMÁJÁN

Sebő pajtás, mit szól a gyomrod?
Pajtás, ebeké a vérünk:
Fejünk fölött varjak kárognak.
Pajtás, meghalt a vezérünk.

Különb volt, mint nyolcvan apátúr,
Szentebb úr nem vala itten,
Úgy trónolt ott, a tüzes trónon,
Mint az egekben az Isten.

Tréfás gyilkosok csiklandozták
S meghalt komoly, büszke fővel.
Háta mögött egy püspök állott
Szentelt vízzel és füstölővel.

Sebő pajtás, jóllaktunk egyszer,
Holt ember varjaknak étkük.
Pajtás, mi voltunk a rossz varjak.
Mi éhesen széjjeltéptük.

Gyomrunkban az élet s az átok,
Hajh, gyomor, haj, kutya bendő,
Ti vagytok Magyarország sírja
S ti lesztek majd a jövendő.

Lesz bőjtje a nagy lakomának,
Lesz új vezér és új Dózsa,
Sebő pajtás, ne köpködj: megvált
Bennünket a Dózsa trónja.

A VÖRÖS NAP

Harcot és dögvészt aki hoztál
Babonás, régi századokra,
Kelj föl, óh, kelj föl, szent, vörös Nap
Reám ragyogva.

Csupa gyászt és feketét látok,
Amint halódva széttekintek:
Éjszakás, gonosz, részeg balsors
Úz, kerget minket.

Sokáig lesz, sokáig tart még
A régi sors, a régi átok?
Késlekedő, tunya, vörös Nap,
Hozzád kiáltok.

Nem akarok dühvel meghalni,
Ajzott és visszatartott ívvel,
Remény nélkül, fekete gyásszal,
Fekete szívvel.

Kelj föl, óh, kelj föl, szent, vörös Nap,
Míg gyűlölök, vagyok és élek:
Hatalmasabb, pusztítóbb lennél,
Hogyha én nézlek.

S ha te rám néznél, lángot küldnél,
Amiként ez meg vagyon írva,
A gazokra. És én nyugodtan
Dőlnék a sírba.

EMLÉKEZÉS TÁNCSICS MIHÁLYRA

Kend volt, Táncsics Mihály,
A mi kora lelkünk:
Atilla ugarján,
Táblabírók földjén,
Szenvedő szerelmünk.

Kendet ostorozták,
Kutya se becsülte.
Mert kend senki se volt,
Mindenkiért hevült,
Paraszt–anya szülte.

Kendnek sok fájdalmát
Szívesen fájlaljuk
S e fájó országban
Kendnek ős szerepét
Szívesen vállaljuk.

Kend, bizony, elporladt,
De mink, akik élünk:
Vagyunk bizalommal,
Vagyunk új Táncsicsok
S miként kend, remélünk.

Kend új rendet akart:
Mindenkit szeretni.
Mi más rendre vágyunk:
Vagy igaz világ lesz,
Vagy nem lesz itt semmi.

Kendet azért mégis
Áldjuk, mint egy szentet.
Istenünk: az Eszme,
Haló porában is
Áldja–verje kendet.

A LEGSZENTEBB CSÓK

Szálljon le az égnek
Magasságos kedve
Minden szerelemre.

Minden igaz tűznél
Dagad a mi álmunk,
A mi új világunk.

Szeressen az ég is,
Szeressen a sár is,
A kóbor bogár is.

A mi megváltásunk
Így közeleg egyre
A sok szerelemre.

A sok szerelemtől
Tisztul meg az élet
S nem lesznek cselédek.

Büszke úr, ember lesz
Minden csókos lény is,
A kóbor szegény is.

Az ingyen, forró csók
A mi álmunk álma
S szabadság világa.

Egy–egy isten lesz majd
Minden földi ember
Telve szerelemmel.

Óh, szent csók, te szent csók,
Proletárok csókja,
Vörös, égi rózsa.

Ti osztogatjátok,
Amit a Ma elvet:
Az igaz szerelmet.

S minden igaz tűznél
Dagad a mi álmunk,
A mi új világunk.

A HADAK ÚTJA

Vörös jelek a Hadak Útján:
Hunniában valami készül,
Rongyos hadak, roppant hadak
Seregelnek vígan, vitézül.

Máma Tűz–ország Magyarország,
Fagyott testét a láng befutja.
Csoda esett. Földre esett,
Benépesült a Hadak Utja.

Százezernyi parittyás Dávid
Készül bízón, dalolva rátok:
Ejh, jó urak, dicső urak,
Ilyen gyávák a Góliátok?

E roppant nép nem Csaba népe,
Melyről legenda szólott nektek.
Más nép e nép, ez csak: a Nép,
A fölkelt Nép. S ugy–e, remegtek?

Dobban a Föld s piros virágos,
Nagy kedvvel a Napot köszöntjük.
És láng–folyó, szent láng–folyó
Minden utca, ha mi elöntjük.

Új hadsereg a Hadak Útján,
Új legenda, új harcos ének:
Ez a jövő, a kész Jövő
S pirkadása a magyar Égnek.

Ez az ezer évig nyomorgók
Százszor lesujtott, bús csapatja,
De az erő, a friss Erő
S vígságát a nagy Élet adja.

Ágyú, gyilok, úri bitangság
Nem fog a mi dús ereinken:
Ha meghalunk, hát meghalunk
S ha meghalunk, meghalt itt minden.

Mi vagyunk: Jövő és Igazság,
Engesztelés és nagy Itélet,
És mi vagyunk, csak mi vagyunk
Jó Sors, ha kell s ha nem kell: Végzet.

Minden mienk, csak a tűrés nem
S nincs hatalom, amely megingat
És hangosan, nagy–hangosan
Idézzük meg hóhérainkat.

Ez az ország a mi országunk,
Itt most már a mi kezünk épít,
Tobzódtatok, tobzódtatok,
Éppen elég volt ezer évig.

Hír és dal ma riongva vág szét
Városfalak közt, falvan, pusztán:
Itt van a nép, megjött a Nép
Vihar–irammal, Hadak Utján.

Itt van a nép, trónt ülni fog most
Ezer évig férge a rögnek,
Itél a nép, ítélni fog
S ezerszer jaj a bűnösöknek.

AZ UTCA ÉNEKE

A szalonoké parfümös rege,
Szilaj és új az utca éneke.

A régi dal: mithosz és diadal,
Véres és bús ének a fiatal.

A szalonokban a könny is hamis,
Az utcán hű az őrült kacaj is.

Amit felbecsül szentre a szalon,
Az az utcán rongy kóta, kusza lom.

Csinált sírások, ravasz kacajok,
Az utca bátran derül és sajog.

A szalon–ének beteg kedv–vidék,
Az utca bátran löki ki szivét.

Ott siratják a mult isteneket,
Itt nekik már rég beesteledett.

Ott tanult, pompás, fölséges karok,
Itt együgyű, de viharos dalok.

Holnap tán égi dal lesz a rege,
De föld–robaj az utca éneke.

CSÁK MÁTÉ FÖLDJÉN

Nyakatokon vad, úri tatárok,
S mégis büszke a ti fejetek.
Frissek a vérben, nagyok a hitben;
Csák Máté földjén ti vagytok az Isten.
Előre, magyar proletárok.

Ami csak szépség s ami reménység,
Mind ti vagytok a Tisza körül.
Nincs a világon még annyi bánat
S annyi láncosa nincs még a világnak,
Mint itt és nincs annyi nagy éhség.

Éhe kenyérnek, éhe a Szónak,
Éhe a Szépnek hajt titeket.
Nagyobb igaza sohse volt népnek,
Hitványabb Nérók még seholse éltek.
Vagytok: a Ma; vagytok: a Holnap.

Én, beteg ember, csupáncsak várok,
Vitézlő harcos nem lehetek.
De szíveteket megérdemeltem,
Veletek száguld, vív, ujjong a lelkem:
Véreim, magyar proletárok.

A GRÓFI SZÉRŰN

Nyár–éjszakán a grófi szérün
Reccsen a deszka–palánk
S asztag–városban pirosan
Mordul az égre a láng.

Éjféli hajnal, szörnyű fény ez,
Nincs párja, napja, neve.
Fut, reszket a riadt mezőn
Az égő élet heve.

Koldus, rossz álmú zsellér ébred,
Lompos, bús kutya csahol.
Az egész táj vad fájdalom
S a gróf mulat valahol.

Szenes kalászok énekelnek
Gonosz, csúfos éneket:
»Korgó gyomrú magyar paraszt,
Hát mi vagyok én neked?«

»Mért fáj neked az égő élet?
Nincs benne részed soha.
Ne sírj, grófodnak lesz azért
Leánya, pénze, bora.«

»Ne félj, a tél meg fog gyötörni,
Mint máskor, hogyha akar.
Élethez, szemhez nincs közöd,
Grófi föld ez és magyar.«

S mégis, amikor jön a reggel
S pernyét fújnak a szelek,
A grófi szérün ott zokog
Egy egész koldus–sereg.

Siratják a semmit, a mását,
–– A gróf tán épp agarász ––
Érzik titkon, hogy az övék
E bús élet s a kalász.

PANNONIA GRÓFNŐ SZEKERE

Pannonia grófnő szekere
Télen a várost vígan futja:
Csörtess, kocsis, szabad az utca.

Nyáron meg kell hallni vad jaját
Százezernyi, rongyos seregnek,
Most odúikban dideregnek.

Nyáron Pannonia homlokát
Szégyen és düh festi nagy pírba,
Télen hajrá, most marja, bírja.

A rongyosak, ember–ordasok
Elbújtak sírva, fázva, várva:
Kocsizhat Pannonia dáma.

Csörtess, kocsis, nincs veszedelem.
Bús ezerjei most a mobnak
Jövő tavaszig nem morognak.

Pannonia grófnő szekere
Robog cifrán, ragyogva, zárva,
De hallga csak, micsoda lárma.

Havas esőben, ím, seregel,
Mint nyáron, a koldusok népe,
Soraiknak nincs hossza s vége.

Nincs tél, nincs gyász, nincs már akadály,
Nincs már szabad út, büszke dáma.
Állj meg, Pannonia batárja.

AZ ŐSZI RÓZSÁK

Proletár–lyányok: dér–esettek,
Mágnás–parkokban őszi rózsák.
Hogyha nem szeretnek, lakolnak
S lakolnak, hogyha már szerettek.

Ha sok az álmuk, fonnyadoznak,
Hogyha kevés, kidobják őket.
Krizántém helyett pótvirágok
Gomblyukában a gazdagoknak.

Őszi rózsák: proletár–lyányok,
Irisz is volt hamupipőke,
S pórvirág volt a krizántém is.
Lesztek ti még csodavirágok.

A CSILLAGOK CSILLAGA

Sohse hull le a vörös csillag:
Nap, Hold, Vénusz lehullott régen
S ő dölyföl a keleti égen.

Sohse vörös a hulló csillag:
Rózsás, lila, zöld, kék vagy sápadt,
Szeszélye az égi világnak.

Hulló csillag, hullj, hullj, rogyásig,
Ezer eséssel, ezer jajjal:
Egy csillagból is jöhet hajnal.

Vörös csillag, ragyogj és trónolj,
Mióta ember néz az égre,
Vörös csillag volt a reménye.

ÚJ VÁRAK ÉPÜLTEK

Még a máglyák, ím, ki se hültek,
Régi–zászlós még sok orom,
Röpdös babona és turul,
De az új várak fölépültek.

Az új várak: nagy, piros lelkek,
Szándékok, célok és hitek,
Vágyak, amelyek az avas
Várakra villámmal tüzelnek.

És a napok lángolva telnek,
Az ó várak leomlanak,
Csupa új vár lesz a világ,
Hol győztes bárdok énekelnek.

A DÉLIBÁB ÜZENETE

A Hortobágy beüzent Debrecenbe:
»Civis–urak, már holnap délelőtt
Nagy baj lészen.« És ijedt táncot roptak
Debrecenben a tatár agyvelők.

»Civis–urak, már holnap nagy baj lészen:
Gőzösön jár ma már az ember–ész
S a Délibáb Délibábnak maradni
Nem akar már. És ennyi az egész.«

»Basahalmától ős Péterfáig
Ájer pezseg. Úgy hívják: Gondolat.
Fütyöl ez a kerek, tatár fejekre:
Civis–urak, haboznak még sokat?«

»Majd holnap tán nem lesz idő megtérni,
Korrigálni az ősi, nagy hibát:
Civis–urak, nagy baj lészen majd akkor,
Ha vörösen bejön a Délibáb.«

DÓZSA GYÖRGY UNOKÁJA

Dózsa György unokája vagyok én,
Népért síró, bús, bocskoros nemes.
Hé, nagyurak, jó lesz tán szóba állni
Kaszás népemmel, mert a Nyár heves.

A Nyár heves s a kasza egyenes.
Hé, nagyurak: sok rossz, fehér ököl,
Mi lesz, hogyha Dózsa György kósza népe
Rettenetes, nagy dühvel özönöl?

Ha jön a nép, hé, nagyurak, mi lesz?
Rabló váraitokból merre fut
Hitvány hadatok? Ha majd csörömpöléssel
Lecsukjuk a kaput?

HALÁLVIRÁG: A CSÓK

HÍVEN SOHASE SZERETTEM

Csókjaimat szedtem, vettem,
Híven sohase szerettem.

Ha esküdtem s majd meghaltam:
Legjobb asszonyom megcsaltam.

Ha akartam, ha igértem,
Gonosz voltam tervben, vérben.

Ha öleltem, ha csókoltam,
Borús komédiás voltam.

Ha gondoltam a halálra,
Csalfán tettem, állva, várva.

Ha valakinek esküdtem,
Esküszóból mitse hittem.

Ha tébolyban elájultam,
Új nőben ébredtem, újban.

Ha od'adtam testem, lelkem,
Kerestem és mitse leltem.

Csókjaimat szedtem, vettem,
Híven sohase szerettem.

EGY RÉGI SZÍNÉSZ–LEÁNY

Álmomban mintha mély kutat,
Nagy csók–kutat lihegve ásnék:
Lompos, szép, álmos, szőke lyány
S bús–víg, kóbor komédiás–nép
Bukkan elébem.

Ott éltünk közös udvaron,
Korhely szinész–pár s nagy leánya,
Akinek csípői köré
Fonódott egy kis diák álma
És a jövendő.

Szinte húsz év mélységnyire
Megkövült lelkemben feküsznek.
Valamikor én azt a lyányt
Vallottam a legméltóbb szűznek
S csurgott a nyálam.

Nomád nép, lyány, tacskó–korom,
Kivánkozó, szerelmes éjek
Kincsét veti föl a gödör.
Íme, itt van, ez volt az élet:
Néhány szamár vágy.

De akkor éltem igazán,
Akkor tudtam nőstényt szeretni.
Azóta már csak másolok.
Életem egy rossz álom, semmi:
Ásom a gödröt.

GONOSZ CSÓKOK TUDOMÁNYA

Isten, küldjön te szent kegyelmed
Szívemre halálom előtt
Valami különös szerelmet,
Valami különös szerelmet.

Szörnyedjenek el, akik látják
Az én öleléseimet:
Új, gonosz csókok tudományát,
Új, gonosz csókok tudományát.

Figurázó, nagy csók–zenével,
Vaditva a maflák hadát:
Így jöjjön el majd az az éjjel,
Így jöjjön el majd az az éjjel.

Így kárhozván föloldozódok,
Mert így itélem igazán
Az életet s kulcsát, a csókot,
Az életet s kulcsát, a csókot.

Az élet: elvesztett csók–holmi
S én szeretném az életet
Egy csók–ötlettel megcsufolni,
Egy csók–ötlettel megcsufolni.

HALÁLVIRÁG: A CSÓK

Fekete pillangók fogatján
Megyek majd az utolsó csókra.
Az asszonyom: Halálvirág,
Még sohse láttam: legkülömb,
Tavasszal nyíló őszirózsa.

Halálvirág, ha majd az első
Májusi Hold az égre följön,
Ringó ágyadon pihenek.
Vigyázz, vigyázz, Halálvirág,
Minden kis szirmod tündököljön.

Szent test–kelyhed nyisd ki a Holdnak,
Hadd ámuljon el csodaverten
S amíg mi összetapadunk,
Minden kis bokrot zengjen át
Nászmuzsika a forró kertben.

Kis virágok súgjanak össze:
»Ez volt itt a csóknak Lázárja,
Holott csók–úrnak született,
Méltó csókokat nem kapott,
Most aztán csókol utoljára.«

Hajad, karod, szemed tüzeljen,
Ajkad, csipőd, isteni melled,
Bársonybőr–lábad, mindened.
Édesítsd meg, Halálvirág,
Nekem az utolsó szerelmet.

Fekete pillangók fogatja
Térjen vissza üres batárral,
Halálvirág, szaladj te is,
Ne tudd meg, hogy én egyedül
Mit beszélek majd a halállal.

ÚRI SZŰZ DICSÉRETE

Tested fehér és makulátlan,
De szemedben álmatlan éjek.
Láthatatlan, buja jelírás
Borítja melled s homlokodon
A bélyeg.

Vágyad több, mint az utcalyányé,
Éji óráid vétkesebbek.
Ajkidon a nedves hazugság
S ringó járásodban nagy bünök
Lebegnek.

Az ördög s a hazugság védi
Ezt a te híres szűzességed,
Láthatatlan, buja jelírás
Borítja melled s homlokodon
A bélyeg.

AKIT ÉN CSÓKOLOK

Akit én csókolok, elsápad,
Nem merem megcsókolni
Az anyámat.

Jaj azoknak, kik álmot szőnek
Rólam, hívő barátnak
S szeretőnek.

Jaj azoknak, akik szeretnek,
Mert nem hiszek már régen
A szivemnek.

Akit én csókolok, elsápad,
Nem merem megcsókolni
Az anyámat.

A SZÍV KOMÉDIÁJA

Reng a szivem: asszony–csapatok
Csatáznak dúlva benne.
Két nagy sereg. Egyik a csókos,
Másik pedig azoké, kikért
Hiába estem szerelembe.

Piros és hófehér vértűek
Tépik egymást bomolva.
S a fehérek mindig a győzők:
Kiűzik a volt csókosokat,
Mintha a Mult az övék volna.

S én hallgatom, hogyan zakatol
Vén szivem egyre szebben.
Szerettem–e, kiket csókoltam?
Nem azok–e az igaziak,
Akiket hasztalan szerettem?

Piros és hófehér vértűek
A régi–régi dámák,
Kik bomoltak s kikért bomoltam.
S vén szívem most sírva játssza el
A szív örök komédiáját.

AZ ELSŐ ASSZONY

Vörös haja messze kilángolt
A fruska–nyájból. Még soha
Kis, kálvinista iskola
Nem láthatott ilyen csodát még:
Gizella kis zsidó leány volt.

Félt, idegen volt ott sokáig
S ha fölzajdult a cinterem,
Ő nem játszott: sétált velem,
De kék szeme, buggyant–vér ajka
Vén lelkemmel még ma is játszik.

Tudtam, hogy számomra csodát hoz
E más leány: csodát, sokat,
Izgató élet–titkokat.
Utáltam a többi leányt, mind
S Gizellám, lelkem ma se átkoz.

Gizellám, én ma sem haragszom.
Tavasz virult a Föld felett
S kis, hím lelkem hogy reszketett
S hogy olvasztott kis leány–ajkad:
Ma is sínylem, óh, első asszony.

HA CSÓKOKAT HALLOK

Éjfél körül a hotelemben
Dalok riadnak, lángok gyúlnak:
X. kisasszonynak és N. úrnak
A csókjai.

Röpdesnek és összetalálnak
Párisnak utcáin a párok.
S én leskődök, hallgatok, várok
Társtalanul.

Órák hosszáig hallgatózok,
Hallgatom a friss szeretőket,
Tán egy kicsit szánom is őket.
Hajnalodik.

Hajnalodik és én vergődök.
A csókos párok szenderegnek.
Hát az emberek még szeretnek?
Mi lesz velem?

A CSATATÉR HŐSE

Ahol nekem is vagy ezerszer
Patakozva ömlött a vérem,
Majd egyszer csak egy hős is terem
Azon az ősi csatatéren.

Nagy harcos lesz, sok lesz a vére,
De gőgös lesz és olyan fajta,
Hogy nem szégyenli a sebeit
S asszony nem fog kacagni rajta.

Csurgó vérét ezer asszony–száj
Kacagva és habzsolva issza
S ő megy sápadtan és gőgösen,
Várják, de sohase néz vissza.

Füvet lel asszonytalan tájon,
Hogy nagy sebeit behegessze
S ahol asszony–személy sohse járt,
Ott hal meg majdan, messze–messze.

A FONTAINEBLEAU–I ERDŐBEN

Sárga ákácok bánatos zápora
Veri az arcom:
A Bonaparték dúlt erdejében
Vidor szemekkel vígakat alszom.

Szomszéd tisztáson ajkak csettintenek,
Nagy karolásnak
Tüzelő zaja vág a fülembe:
Itt is öröm van és itt is másnak.

Itt is szeretnek, itt is nagy az öröm,
Itt is lihegnek,
Pedig a csókok és az ákácok
Itt se tartóbbak és itt se szebbek.

Nászágyat vert itt tán egy párisi pár
S kacagva játszott,
Kacagva csókolt s észre se vette
Mint hullnak rá a sárga ákácok.

Csókoljatok csak, okos szerelmesek,
Bolondul, szépen.
Ez az igaz csók: a Bonaparték
Sárga ákácos, dúlt erdejében.

SZÜRET AZ ATHOSZHEGYEN

Két fráter hordja föl a bort,
Roskadjon ma az asztal,
Teljünk be ma, testvéreim,
Alleluja, alleluja,
Mámorral és malaszttal.

Milyen csodás az őszi ég,
Ez a bor Krisztus vére
S a csillagok: kis angyalok.
Alleluja, alleluja
S ragyog Mária képe.

Amott táncol a feszület
S a hegyről zeng a nóta.
Hallga, búgnak az orgonák,
Alleluja, alleluja,
Hajnali mise óta.

Az Úr akarja így, az Úr,
Hogy kis szolgái vágya
Néha kitörjön szabadon,
Alleluja, alleluja,
A fényes éjszakába.

Nézzétek a kő–Máriát,
Mintha reánk nevetne,
Piros tóga ma a csuha,
Alleluja, alleluja
S bennünk az Isten kedve.

A vén templom is mint ragyog,
Mint fehérlik a tornya,
Mintha valami meztelen,
Alleluja, alleluja,
Fehér asszony–test volna.

Holnap jön a konfiteor,
Ima, áhitat, átok,
Ma titkon föl a serleget,
Alleluja, alleluja;
Áldoznak a barátok.

MÁJUSI ZÁPOR UTÁN

Nagymessziről ködölt a Bükk,
Gőzölt a sík, áradt az Ér
S fáradt testemben hirtelen
Ott, a záporverte mezőn
Piros dalra gyujtott a vér,
Piros dalra gyujtott a vér.

Szinte sercent, hogy nőtt a fű,
Zengett a fény, tüzelt a Nap,
Szökkent a lomb, virult a Föld,
Táncolt a Föld, táncolt az Ég
S csókolt minden az Ég alatt
S csókolt minden az Ég alatt.

Káprázó, városi szemem
Behúnyom ennyi csók előtt
Rebegőn és nyugtalanul
És halkan kérem az Urat:
»Áldd meg ezt a csókos mezőt,
Áldd meg ezt a csókos mezőt.«

Itt is, ott is asszony–csapat
Kapál, hol majd élet terem.
(Óh, mégis–mégis élni jó.)
Erősek és fiatalok
S a lábuk térdig meztelen
S a lábuk térdig meztelen.

HIDEG KIRÁLY ORSZÁGÁBAN

AZ ÉLET BOSSZÚJA

Aki az Élettel kikötött,
Akkor hal meg, erője veszvén,
Mikor az Élet lakodalom:
Csillag–esős, nyárvégi estén.

Jaj, hogyha én is akkor megyek,
Mikor pászmásan hull a csillag,
Mikor még menni nem akarok,
Jaj, hogyha éppen akkor hívnak.

Karmos lelkemnek mit felelek,
Ha karmolva és fúlva kérdi:
»Miért megyünk el ilyen korán?«
S ha megmondom, tán meg se érti.

»Békétlenek voltunk: meghalunk
Muszájból, fáradtan, sötéten
S úgy bukunk bele a semmibe,
Mint lázadó tüzek az Égen.«

Jaj, hogyha az Élet győzni fog
S hűtlenségemért meglakoltat.
Sohse látott még ez a világ
Nyugtalanabb szomorú holtat.

Rettenetes szép éjszaka lesz,
Csodásabb, dúsabb, mint a többi:
A győztes Élet ez éjszakán
Minden ős pompáját kiönti.

KACAGÁS ÉS SÍRÁS

Kacagni nehéz, sírni könnyebb:
Mikor én nagyokat kacagok,
Dermedten menekülnek
Szívembe vissza a könnyek.

Víz–könnyekkel gyászolnak mások,
Az én könnyeim már szárazok,
Bolond és furcsa könnyek:
Vad, nyugtalan kacagások.

Úgy cseng, mint egy babonás emlék,
Riadozón, ez a kacagás,
Mintha valami ősi,
Nagy átoknak felelgetnék.

A PARASZT NYÁR

Nyomorék s cifra napjaim
Uri s őszi nyomába jár
Egy szép paraszt, egy ős paraszt:
A nyár, a lomha Nyár.

Boldog, aki az ő fia,
Boldog, akit a Nyár szeret,
Boldogak a Nyár fiai,
Az erős emberek.

Boldog, ki mindig ujrakezd,
Boldog, kit az élet maraszt,
Boldog, aki vígan kaszál,
Boldog, aki paraszt.

A Nyár, a Nyár legjobb apa,
Osztja a békét és erőt,
Leveszem úri süvegem
A paraszt Nyár előtt.

A Nyár, a Nyár nem álmodik,
Kaszál, dalol és nem rohan,
Erősen, biztosan arat,
Forrón és boldogan.

Én, úri Ősznek gyermeke,
Kengyelfutó beteg vagyok:
Előttem Tél, nyomomba Nyár
S Tavaszkor meghalok.

Rámlép a Nyár győzelmesen
S szól lomhán, vígan, könnyedén:
Az én gyermekem volt ez is,
De sietett, szegény.

TAVASZ A FALUBAN

Pufók felhők, dalos fuvalmak,
Foltos fény–mezők a mezőkön,
Kínok a szívben. Ő jön, ő jön,
A szent Tavasz. Ideragyognak
Messze szivek és messze faluk.
Multból az ember s szántott kertből
Kukacot kapar a tyúk.

Hát jönni fog megintlen újra,
Újra uszítva, hitegetve?
Ősz lesz megint. Kinek van kedve
Ezt az ügyet végigcsinálni?
Hiszen a vágy már születve fut:
Télből az ember a halálba
S tyuk–ólba szalad a tyuk.

AZ UTOLSÓ REGGELEN

Az anyám sem ismerne
Azon az egy reggelen,
Az utolsó reggelen.
Egy reggelt kérek én csak.

Ébredjek idegennek
Azon az egy reggelen,
Az utolsó reggelen,
Bámuljak, csodálkozzak.

Öleléssel, szidással
Azon az egy reggelen,
Az utolsó reggelen,
Ne bántalmazzon senki.

Közömbösen nézzen rá
Azon az egy reggelen,
Az utolsó reggelen,
Minden az idegenre.

»Ez is elment« –– szólnának
Azon az egy reggelen,
Az utolsó reggelen.
»Vajjon ki volt a jámbor?«

MI LESZ HOLNAP?

Emlékezem, hogy tegnap örültem
S körülöttem tegnapok, holtak.
Csak a mát nem látom sehol sem.
Mi lesz holnap?

Rettenetes–bús az én jókedvem,
Tegnapok és holnapok árján
Fut, rohan a Halál elébe,
Aki vár rám.

Az én bús sorsom a mátlanság,
Az én valóim: akik voltak
És akik talán–talán lesznek.
Mi lesz holnap?

A HALÁL LOVAI

Holdvilágos, fehér uton,
Mikor az égi pásztorok
Kergetik felhő–nyájokat,
Patkótlanul felénk, felénk
Ügetnek a halál–lovak.

Nesztelen, gyilkos paripák
S árnyék–lovagok hátukon,
Bús, néma árnyék–lovagok.
A Hold is fél és elbuvik,
Ha jönnek a fehér uton.

Honnan jönnek, ki tudja azt?
Az egész világ szendereg:
Kengyelt oldnak, megállanak.
Mindig van szabad paripa
S mindig van gazdátlan nyereg.

S aki előtt megállanak,
Elsápad és nyeregbe száll
S fehér úton nyargal vele
Holdvilágos éjjeleken
Új utasokért a Halál.

A FEHÉR KENDŐ

Tinta–folyamról tengerre hajtja
Bárkáinkat a fekete ár
S várja a győztest egy fehér kendő
Százezer éve már.

Lobog a szirtről, valaha régen
Ősi poéták álom–asszonya
Szent remegésben, nagy áhitással,
Sírva tűzte oda.

Meghaltunk, de föltámadtunk érte,
Fojtjuk egymást, rongyolt a mezünk.
Lobog felénk az a fehér kendő
S evezünk, evezünk.

Versengünk immár százezer éve,
Marjuk a vad, fekete habot
Minden asszonyok asszonyáért, ki
Régen–régen halott.

Lobog előttünk a fehér kendő,
Vinnyog, nyerít a fekete ár:
Tépetten, rongyban mi csak hajózunk
Százezer éve már.

Hív bennünket a halott menyasszony,
Minden asszonyoknak asszonya,
Futunk. S szegény, tintás, rossz szivünkkel
Sohse érünk oda.

A TAVASZI VIHARBAN

Bepaskol a szemembe
Májusi fa–virágot
Ez a tavaszi vihar.
Könnyű a kacér ágnak,
Könnyű a fa–virágnak.

Ők mégis itt maradnak,
Nekik itt a hazájuk
S nyílnak az új tavaszon.
Nekem tavasz nem zsendül:
Elmentem gyökerestül.

A tavaszi viharban
Állok, mint nagy kérdőjel:
Vajjon merre–merre vet
Ez a szél s virág–ontás,
Ez a nagy, bús lemondás?

HIDEG KIRÁLY ORSZÁGÁBAN

Télben élnek a törpék,
Kiknek a királya: Hideg.
Zsarnok király, Hideg király,
Szakálla hosszú, hosszú
S nem ad kegyelmet senkinek.

Óh, kis Hideg király úr,
Kinek szemed nincs, csak szived,
Kis, rossz szived, haszontalan,
Jégből, hóból és télből,
Bocsáss meg, király úr, Hideg.

Én Óriás–országnak
Vagyok jobbágya, óh, Hideg.
Nagy császárunk: a szent Meleg.
Óh, király úr, kegyelmezz,
Kicsi szived van, de szived.

A NINCSEN HIMNUSZA

A Hajnal nem ragyogó,
Az Éj fehéren lebben,
Az Isten nem jóságos,
Az Ördög nem kegyetlen.

A Nyár fagyos jégverem,
A Tél hevítő hőség,
Piros virág a Bánat
S barna–bús a Dicsőség.

Bivaly–fekete a hó,
Fehér a szurok korma,
A Van csak egy rossz álom
S a valóság a Volna.

A Halál ős dáridó
S kis stáció az Élet,
A Bűn szebb az Erénynél
S legszebb Erény a Vétek.

A méz maró keserű
S édes íze a sónak,
A Ma egy nagy hazugság
S az igazság a Holnap.

Nincsen semmi, ami van,
Egy Való van: a Nincsen,
Az Ördög a rokonunk
S ellenségünk az Isten.

CSÉPEL AZ IDŐ

Csépel az idő, hatalmasan csépel
S ahogy kiveri testem–lelkem szemét,
Kezdek megtelni balga bölcsességgel.

*

»Talán ez a jó: törött szalma sorsa,
Talán ez a jó: a kicsépelt szemek.
Bárcsak mindennek vége–vége volna.«

»Kis céljaikat mások űzzék, mentsék.
Boldog a szalma, mely immár magtalan
S egy szent dolog van: az örömtelenség.«

»Új földet hízlal a kicsépelt szalma,
Új jövendőket, új öröm–magokat
S legtöbbet az ér, aki meg van halva.«

*

Csépel az idő, hatalmasan csépel
S ahogy kiveri testem–lelkem szemét,
Kezdek megtelni balga bölcsességgel.

A HARMINCADIK ANDRÁS–NAP

Kiket szerettem
S mert én szerettem őket: néhaik,
Harmincadik András–napomkor
Érkeztek ünnepi menetben.

Élők és holtak,
Valamikor szivemnek kínjai,
Éjféltől hajnalig időztek
És a szivemből rostokoltak.

Hajnalkor mentek
Semmibe vissza a hajdani nők
S elfogyasztott szivem helyére
Kacagva keresztet vetettek.

A JÉGCSAP–SZÍVŰ EMBER

Csonttá fagy az, akit szeretnek:
Minden csöpp vér, mely hull miatta,
Belekeményül jégbe, fagyba.

Bús szivek, kik engem szeretnek
S én dermedten jajgatok értök:
Mennyi vér–csöpp, megfagyott vér–csöpp.

Mint egy nagy, piros, véres jégcsap
Csüggök szélén sok szív–eresznek,
Megfagynak, kik engem szeretnek.

EGY VIDÁM TOR

Tor lesz, mint régen–régen vala:
Falubeli bölcs vének jönnek
S kiosztódik a bor és kalács
E vígan gyászoló ember–özönnek.

Leülnek tisztesen, csöndesen,
Siratnak, kik mernek siratni
És egyre nő a vendég–csapat.
Jaj, mit fognak ennyi embernek adni?

Én nem voltam békés valaki,
Mint régi, sok falusi ősöm.
Ezek itt nem atyámfiai,
Nem lesz köztük bajtársam, ismerősöm.

Ezek csöndben, de kiváncsian
Seregelnek össze a torra
S óvatos torkuk köszörülik
Ühmgetésre, búra, kalácsra, borra.

Micsoda tor lesz: az idegenek
Gyászházunkhoz köszönve jönnek,
Leülnek. S a friss hantok alól
Csontjaim tréfásan visszaköszönnek.

A FEHÉR LÓTUSZOK

Vén, bűnös, mély lelkemből néha
Csodálatos forróság buzog,
Mint bús mátkák éjjel sírt könnye
S íme, kinyílnak hirtelen
Csúf tükrén a fehér lótuszok.

Mese–madarak arany–szárnnyal
Verik meg a tajtékos vizet
S én érzem, hogy lelkem virágzik,
Hogy nagy, áldott gyermek vagyok,
Buzgok, vágyok, feledek, hiszek.

Láp–lelkem mintha kristály volna,
Naiv, szép gyermek–mesék hona
Kacsalábon forgó kastéllyal
És benne minden hófehér,
Tündér–varázs, édes babona.

Fehér gondolatok, virágok
Terülnek el. A sáros habok
Mintha olvadt ezüst lennének
S én pedig forrón, lihegőn
Kedves, szent, tiszta élet vagyok.

Fehér lótuszok tündökölve
Hajbókolnak a nyári Hold előtt.
Ilyenkor alkony van s fürödnek
Lelkemben a pillanatok,
Szépségek, tervek, fény–testü nők.

S végigborzol egy utca–szélvész
S én mindent megint látok, tudok.
Csikorog a láp fagyos mélye,
Voltak és ismét nincsenek
Virágim, a fehér lótuszok.

A MUSZÁJ–HERKULES

HARCOS EMBER SZÍVE

Küldjétek a szívemet holtan
Valakihez, nem tudom, kihez,
Akihez a legrosszabb voltam.

Egy bús harcos védjen meg engem,
Kinek kegyetlen sorsa a harc
S ki sírva jár a fergetegben.

Én jajgatva, én sírva szánom,
De halottan sem enyhíthetem
Az én szomorú rosszaságom.

Nézzétek majd szívem, a hűltet:
Milyen szép volt s milyen nyomorék,
Engem ős átkok harcba küldtek.

Ha veszettül vívtam, csatáztam,
Sírva dalolt szívemben az üdv,
Mint egy elhagyott szentegyházban.

Akit vágott; búsan, veszetten,
Átkozott, harcos, bolond karom,
Talán–talán épp azt szerettem.

Küldjétek a szivemet holtan
Valakihez, nem tudom, kihez,
Akihez a legrosszabb voltam.

HA TÁVOLRÓL NÉZEK

Úgy látom majd a glóriátok,
Sok pénzetek,
Mostoháim, ti szerencsések,
Mint valami nagy betegséget.

Úgy nézek rátok a falumból
Hallgatagon,
Mint a bús, föloldozott vétek,
Úgy nézek én majd tifelétek.

S úgy fogok majd otthon meghalni,
Mint egy kölyök,
Akinek tréfa volt az élet
És ok nélkül pihenni tér meg.

ÚJ KÖNYVEM FEDELÉRE

Hogy itt vannak egy könyvben, holtan,
Nyomva, befűzve, azt se tudom,
Hogy vajjon őket én daloltam?

Akárkié is lehetnének,
Olyan furcsák és távoliak:
Átok, zsoltár, panasz és ének.

Bizonyos, hogy csúfolják, félik
Ezeket a bűnös dalokat,
Kik az életet félig–élik.

Bizonyos, hogy gyönyörű volna,
Ha ezeket a fájdalmakat
Más éli és más panaszolja.

De én voltam, óh, jaj, én voltam
Szülőtök, vad, borús, új dalok
És én már régen meglakoltam.

A MARADANDÓSÁG VÁROSÁBAN

Vajon igaz, hogy Debrecenben
A Maradandóság lakik?
Én a Mulandóság fia vagyok
S azért siettem most ide,
Hogy megkeressek valakit.

Itt kell, hogy éljen valahol még,
Csak elrejtik évek s falak,
Gyöngyvirágosan Szeszta–bort iszik,
Lecsacsizza az Életet,
Leányt űz, vagy verset farag.

Szulamit és Szaffó az álma,
Vidám rémek veszik körül.
A világ: Nagyerdőtől vasútig.
Boldoggá teszi a sírás
S egy olcsó csóknak is örül.

Itt él, itt van, meg kell találjam,
Az ma is él, az nem halott.
Ilyen jó helyről el nem mehetett.
Megsimítom vén arcomat:
Nem én vagyok, nem az vagyok.

Az ma is él és úgy él, mint más,
Úgy csókol, úgy sír, úgy kacag.
Új, külön Apollója nincs neki
S úgy ír verset, ha verset ír,
Ahogy szokás, ahogy szabad.

Ha jön az éjjel, tud aludni,
Ha jön a harc, hát talpra áll,
Ha ölelő, szép asszony jön, ölel,
Jó cimborája jön, iszik
S mosolyog, ha jön a Halál.

S mi lenne, ha most látna, jönne?
Engem egy nagy átok borit.
Nem akarom látni, nem keresem
Az én fantom–kamaszomat.
Maradjon itt, maradjon itt.

AKIK MAJD ELKÍSÉRNEK

Az ó–temetőben tegnap
Nekidőltem egy sírhant–félnek
S azokra gondoltam csöndesen,
Akik élnek.

Én már félig halott volnék:
Száz halál–pók nagy gonddal sző be,
Hogy juthassak méltón, csinosan
Temetőbe.

De akik tovább is élnek?
Mi lesz velük, szegény balgákkal?
Akik a mély, undok, nagy sirig
Elkisérnek?

AZ ÉN BŰNÖM

Én csak adtam, adtam, adtam
S akik kaptak, egyre kaptak,
Mért dühöngnek énmiattam?

Én csak éltem és daloltam,
Többet, jobban, erősebben.
Olyan nagy bűn, hogy én voltam?

Hát kárhoztam, hát vétkeztem,
Mert másoknál külömb voltam?
Nem akartam, nem kerestem.

Hát igazán ez a sorsa
Minden újnak, szépmerőnek?
Bár sohse születtem volna.

A MUSZÁJ–HERKULES

Dőltömre Tökmag Jankók lesnek:
Úgy szeretnék gyáván kihúnyni
S meg kell maradnom Herkulesnek.

Milyen hígfejüek a törpék:
Hagynának egy kicsit magamra,
Krisztusuccse, magam megtörnék.

De nyelvelnek, zsibongnak, űznek
S neki hajtanak önvesztükre
Mindig új hitnek, dalnak, tűznek.

Szeretném már magam utálni,
De, istenem, ők is utálnak:
Nem szabad, nem lehet megállni.

Szeretnék fájdalom–esetten
Bujdosni, szökni, sírni, fájni.
De hogy ez a csürhe nevessen?

Szegény, muszáj–Herkules, állom,
Győzöm a harcot bús haraggal
S késik az álmom s a halálom.

Sok senki, gnóm, nyavalyás, talmi,
Jó lesz egy kis hódolás és csönd:
Így nem fogok sohse meghalni.

IDŐ ELŐTT ELMÚLNI

Idő előtt elmúlni vétek:
Elkárhozok, mert meghalok.
Szűzi harcok, ifjú dühök,
Most kellenétek.

Most kezdek a latroknak fájni,
Most lennék félős valaki:
Koldus–tarisznyás, nagy legény.
S válni kell, válni.

Már nem baj, ha húsomból esznek:
Óh, bárcsak fájna egy kicsit.
Hadd adnám vissza a pofont
Annak, emeznek.

De, hajh, nem kell, amért szapulnak,
Fáradt, haló, vén bölcs vagyok.
Visszatértem a réginek:
Magyarnak, úrnak.

Hajh, be átok, hogy visszatértem,
Be jó volna még a birok,
A nagy, test–a–testen csata
Bokáig vérben.

Be jó volna a nagy gazoknak
Tiporni, rúgni a hasuk,
Szépen, haraggal, magyarán,
Amíg szuszognak.

Be jó volna nézni, ismerni
A csúf varangy–ellenfelet,
Kacagni rajta egy nagyot
S kupáján verni.

Idő előtt elmúlni vétek:
Elkárhozok, mert meghalok.
Szűzi harcok, ifjú dühök,
Most kellenétek.

ÉN FIATAL MARADOK

Beágyazott a villás Vénség:
Meleg ólban vár élet–alom.
Jaj nékem, mert faluba vágyok
S evoé, mert úgy érkezek meg,
Ahogy születtem: fiatalon.

Én fiatalon érkezek meg,
Mankóm is egy dús–virágos ág.
Én nem vénülök csak e tájon,
Nekem adatott magyar földön
Most az egyetlen, nagy ifjuság.

Szakadhatok messze városba,
Vagy visszahóditom a falut:
Sorsom mégis a fiatalság.
Én magyar daccal ébren voltam
Akkor, mikor mindenki aludt.

Asszony leköphet csúfolódva,
Ügyes zsidó röhöghet nagyot:
Vénen, násztalanul, szegényen,
Faluba rogyva, menekülve
Én mégiscsak fiatal vagyok.

Ez az a nagy, nagy fiatalság,
Melynek a bús Halál is szülés.
Nálunk divat korán vénülni,
Itt ifjak is született vének,
Nekem tilalom a vénülés.

GONOSZAK A HALOTTAK

Bomló halottat ölnek,
Akik engem gyülölnek.

Nem tudok térdre hullni,
Nem tudok megjavulni.

Nem tetszem semmiképpen?
Földeljenek el szépen.

Én már régen nem élek,
Ravatalról beszélek.

Hangom halotti, tompa,
Tegyenek a síromba.

Gonoszak a halottak,
Gonoszak a halottak.

LENNI KELL, LENNI

Rám néznek és minden rendben van:
»Nagy valaki ez, vagy nagy senki.«
Csupán azt nem kérdi senki sem:
Gyűlölni kell–e vagy szeretni?

Úgy bánnak velem, mint kisdeddel,
Hol elaltatnak, hol fölráznak.
Minek születtem: valakinek,
Prófétának vagy zsigorásnak?

Kóbor kutyának sorsa az enyém?
Ötszáz évre kell újra lenni?
Ostoba sors, ostoba sirás:
Lenni kell, lenni, lenni, lenni.

A LEGJOBB EMBER

Televagyok félelemmel,
Gyöngeséggel, szerelemmel.
Gyáva vagyok:
Én vagyok a legjobb ember.

Ha tervezek, majd elválik,
Ha gyűlölök, majd elmálik
S ha őrülök,
Őrülök mindhalálig.

Gyávaságban, őrületben
Nem ragyogott senki szebben
S ha szeretek,
Nagy vagyok a szerelemben.

Ha kétség jön, majd elhiggad,
Hogyha csönd jön, majd elringat
S ha menni kell,
Majd elmegyek, hogyha hívnak.

Tudok hinni, várni, csalni,
Egyet nem tudok: akarni
S bizonyosan
Fölségesen fogok halni.

SEREGÉLY ÉS GALAMB

Emlékszel–e egy csúf madárra?
Hollók és varjak kósza népe
Így vallat éjről éjre.
Emlékszel–e egy csúf madárra,
Egy véres, bűnös, vén seregélyre?

Nem láttam soha seregélyt én,
Gyönge, finom fióka–szárnyam
Úgye, hogy makulátlan?
Nem láttam soha seregélyt én,
Nem láttam én, jaj, sohse láttam.

Éjben, csókban, borban, szemétben
Tört szárnnyal én sohse loholtam,
Sebekkel, félig–holtan,
Éjben, csókban, borban, szemétben
Az nem én voltam, az nem én voltam.

Nem emlékszem a csúf madárra,
Valaki itt galambnak vélten
Járt helyettem a vérben.
Nem emlékszem a csúf madárra,
Újszülött vagyok, nem is éltem.

Előttem egy vén seregély járt
Bizonnyal, gonosz, bűnös kedvben,
Dacolva, istenetlen.
Előttem egy vén seregély járt,
De én, ime, újraszülettem.

Piros, fehér, szűzi galambként,
Aki nem küzd, sorsot nem vállal
Egy csúf seregély–árnnyal,
Pihés, fehér, szűzi galambként
Halok meg szép galamb–halállal.

A ROTHSCHILDÉK PALOTÁJA

Rossz fiákker, kerekes gálya,
Hol az embert hallgassra intik.
Párisban, Bécsben, télen mindig,
Ködben és este ragyogott föl
Rothschildék palotája.

Kocsisom mindig arra tévedt,
Mintha kocsisom a Sors volna
S rossz fiákkeren bandukolva
Láttam: pompa, tüzes fényesség,
Szőnyegek s drága képek.

Boldog kocsis: egy lovat üthet.
Be borzasztó tenger az utca,
Hol száz gálya száz útját futja.
Be nem egyforma az az isten,
Aki kerget bennünket.

Lekacagott a kocsis hozzám
S ciceroneként járt a szája:
»Ez a Rothschildék palotája.«
S én a hideg ülésre nyomtam
Lángoló, dühös orcám.

Ember–könnyek sós tengerében
Éreztem siklani a gályám,
Vetélt örömök bús dagályán.
Csak egy–két tornyos szikla–kastély
Ragyogott ránk kevélyen.

Örök este és örök gálya,
Csak ott, ott fenn egy–egy toronyban
Lobban öröm örömre, lobban
És mindenek fölött világlik
Rothschildék palotája.

MOROGNAK A VÉNEK

Újfent morognak salabakterék:
Mi magyarságunk nekik nem elég.
Ők a magyarok, ők mindig a vég–ok?
Eb ura fakó,
Ez a magyarság?
Azok magyarok, akik nyomorékok?

Magyar vagyok, vén, bús, magyar diák,
De unom már ezt a komédiát:
Megkarmolom az agg rozmárok arcát.
Eb ura fakó,
Pukkadjatok meg,
Nekünk nem kell savós, úri magyarság.

Mi magyarságunk: élő s nem halott,
Mi vagyunk itt igazi magyarok.
Arany–jászolból nem tudtok jól enni?
Eb ura fakó,
Ne nézzetek ránk,
Amit morogtok, úgyis semmi, semmi.

Elválik úgyis, hogy mi lesz velünk:
Magunké leszünk vagy kilincselünk?
Lesz–e magyarság új célra, nagy okra?
Eb ura fakó,
Faljatok aggok,
Bízzátok ezt az ifjú magyarokra.

A VERSELŐ ASSZONYOK

Nővéreim, verselő asszonyok,
Hogyan látjátok ti a Szépet?
Szebben kacag, hangosabban zokog
Tibennetek az élet?

Szerelem, szülés, lét és költözés:
Az élet–Szfinx nem asszony mása?
Bizonyosan nagyobb megkönnyülés
Az asszonynak sírása.

Bizonyosan szebb az örömötök
S harc nélkül jobban mertek sírni.
Óh, áldott az az asszonyok között,
Aki verset tud írni.

AZ ÉN TESTAMENTUMOM

Eltestálom ezennel
Szegény szivem haragját:
Bolond örökösömnek
Bölcsőjét most faragják,
Most faragják valahol.

Ráhagyom szeretettel,
Amiben csak volt részem:
Jussolja a szerelmem,
Kóromat s szenvedésem,
Szenvedésem s örömöm.

Az én ellenségimmel
Vívja tovább a harcot,
Kupámat hajtogassa
S mutasson vidám arcot,
Vidám arcot, ha borul.

Legyen magyar s fogják rá,
Hogy rossz fia fajának,
Legyen vidám, rajongó
S fojtsa sós, furcsa bánat,
Furcsa bánat s nagy sirás.

Tomboljon, ha nem értik,
Hitet büszkébben valljon,
Szebben és jobban éljen,
Szebben és jobban haljon,
Jobban haljon: derüsen.

Haragudjék, de bölcsen,
Harcoljon, de több gőggel,
S ne átkozzon majd engem,
Ha a Nap későn jő fel:
Későn jő fel akkor is.

ÁLCÁS, VÉN VALÓMMAL

Vén, lógó fejemnek
Fiatal az arca:
Mintha a gyermekség,
Eljátszott gyermekség
Játszadozna rajta.

Ingó lábaimmal
Bátorakat lépek,
Minthogyha cél felé,
Nagyszerű cél felé
Hajtana az élet.

Barna üstökömnek
Se híja, se hója,
Mintha tán ez volna
És igazi volna:
Lelkem takarója.

Nagy szemeim olykor
Asszonyoknak intnek,
Minthogyha az öröm,
Az eleven öröm
Pártfogolna minket.

Álcás, vén valómmal
Titkon nyögve, fájva,
Ifju színnel megyek,
Csúfolódva megyek
Az öreg halálba.

ÉN KIFELÉ MEGYEK

Egy–egy szitok, szép szó, üvöltés
Jön messziről még–még utánam,
Zúgó fülemig alig ér el,
Mértföldeket lép–lép a lábam:
Én kifelé megyek.

Hátul: egyre messzebb az Élet,
Elől: jön–jön az Ismeretlen,
Nem gyűlölöm, kiket gyűlöltem,
Nem szeretem, kiket szerettem:
Én kifelé megyek.

Mit hagyok itt, nem is tudom már,
Messzebb–messzebb visz minden óra.
Fekete–zöld babérfák terhe
Esőzik a bús távozóra:
Én kifelé megyek.

SZERETNÉM, HA SZERETNÉNEK – 1909

SEM UTÓDJA, SEM BOLDOG ŐSE...

Sem utódja, sem boldog őse,
Sem rokona, sem ismerőse
Nem vagyok senkinek,
Nem vagyok senkinek.

Vagyok, mint minden ember: fenség,
Észak–fok, titok, idegenség,
Lidérces, messze fény,
Lidérces, messze fény.

De, jaj, nem tudok így maradni,
Szeretném magam megmutatni,
Hogy látva lássanak,
Hogy látva lássanak.

Ezért minden: önkinzás, ének:
Szeretném, hogyha szeretnének
S lennék valakié,
Lennék valakié.

ESZE TAMÁS KOMÁJA

OND VEZÉR UNOKÁJA

Egy nagy tivornyán borral, vérrel
Idéztem a halottakat
S találkoztam vad Ond vezérrel.

Nyeregben ült kozák ló hátán,
Rabolt ló hátán dölyfösen
S én elhültem ős szine láttán.

Hiába akarnám, szeretném,
Nincsen hozzá semmi közöm,
Más a szemem, gerincem, eszmém.

Más a lovam, a vérem, álmom,
Tőle jövök és idegen
Az én ősöm, fajtám, királyom.

Ilyen bánat-folt nincs fölvarrva
E kerek földön senkire,
Csak fajából kinőtt magyarra.

BUJDOSÓ KURUC RIGMUSA

Tíz jó évig a halálban,
Egy rossz karddal száz csatában,
Soha-soha hites vágyban,
Soha-soha vetett ágyban.

Kergettem a labanc-hordát,
Sirattam a szívem sorsát,
Mégsem fordult felém orcád,
Rossz csillagú Magyarország.

Sirattalak, nem sirattál,
Pártoltalak, veszni hagytál,
Mindent adtam, mit sem adtál,
Ha eldőltem, nem biztattál.

Hullasztottam meleg vérem,
Rágódtam dobott kenyéren,
Se barátom, se testvérem,
Se bánatom, se reményem.

Már életem nyugalommal
Indul és kevéske gonddal,
Vendégséggel, vigalommal,
Lengyel borral és asszonnyal.

Lengyel urak selymes ágya
Mégis forró, mint a máglya.
Hajh, még egyszer lennék árva:
Be jó volna, hogyha fájna.

Áldott inség: magyar élet,
Világon sincs párod néked,
Nincsen célod, nincsen véged,
Kínhalál az üdvösséged.

Elbocsát az anyánk csókja,
Minden rózsánk véres rózsa,
Bénán esünk koporsóba,
De: így éltünk vitézmódra.

A DÁL-KISASSZONYOK NÁSZA

Az volt a hír az Azov partján,
Hogy Dál király vén csont és konok,
De nincsenek szebb lányok a világon,
Mint a Dál-kisasszonyok.

Szép úrfiak nyár-alkonyatkor
Lóháton jöttek és hevenyén,
Az Azov partján tengerbe, bozótba
Belebámult száz legény.

Nagy, jó, deli, magyar legények
Bámulták a sűrüt és vizet.
Szépet álmodtak fehér pendelyekről
S üzentek valakinek.

Ez nagy titka volt az Azovnak,
Itt veszedelmes volt az idő,
Nyárban az ember nőre jobban vágyik,
Mert a nyár nagy keritő.

Nyárban az ember ezredévet él át,
Lelke, szive előreforog
S kidobódott a Dál-kisasszonyokra
Azov partján a horog.

Száz, erős úrfi esküdött meg,
Hogy ló eldől, feszült íj szakad,
De diadalmas vággyal, szerelemmel
Állnak meg egy vár alatt.

Egy lankáson majd nótát kezdnek,
Lyány-csaló nótát és fiatalt
S úgy várják a leányok leszökését,
A csókot és diadalt.

Úgy várják és az Azov partján
Megsűrűlt és meggyűlt a meleg,
Sátrak előtt az ifjaikra vártak
Kócos, vén harc-emberek.

S Dál király leányait hozták
A vad legények győzelmesen
S a sátrak előtt a vén szivek vére
Meg-megbuggyant csendesen.

A sátrak előtt, Azov partján
Ült a szivekre nagy, messze gyász
És a Dál-kisasszonyokra sötéten
Szállott le az éji nász.

HAJÓ A KÖDBEN

Ködben ül a Tátra orma,
Ködben a paloták tornya
És itt és ott, néha-néha
Lobban egy picike fény
És megfeszül a vitorla.

Magyar tenger ez a tenger,
Vésszel, köddel, gyötrelemmel
Szeljük árját néhány százan:
Jaj, vajjon mi lesz velünk?
Nincsen itt part, nincsen ember.

És hajózunk, szállunk, szállunk,
Sohase lesz megállásunk:
Egy köd-ország Magyarország
S hogyha Új jön, újra köd,
Köd előttünk, köd utánunk.

Valamikor ki kell kötni,
Valaminek kell már jönni,
Valahára mutassuk meg:
Ágyúk vannak a hajón
S az ágyúk tudnak dörögni.

NÉGY-ÖT MAGYAR ÖSSZEHAJOL

Itt valahol, ott valahol
Esett, szép, szomorú fejekkel
Négy-öt magyar összehajol
S kicsordul gúnyos fájdalmukból
Egy ifjú-ősi könny, magyar könny:
Miért is?

És utána, mint a zápor
Jön a többi könny:
Miért is, miért is, miért is?
S nincs vége könnynek és miértnek.
Fölöttük hahota köszön,
Hahotája, akik nem értnek
S akik sohase kérdik s kérdték:
Miért is?

És csöpög a könny:
Miért is, miért is, miért is?
És hömpölyög fönt a hahota,
Hogy soha, soha, soha.

Ennyi búsulással fényesen
Nyílnék meg az Ég,
Ahol csak Ég és okos üdvösség van
S itt nem elég.
Itt nem kell csak a könny
S itt valahol, ott valahol
Esett, szép, szomorú fejekkel
Négy-öt magyar összehajol,
Miért is, miért is, miért is?

ESZE TAMÁS KOMÁJA

Gábor fiam Bécsé,
Oda is van nőve,
Örzse lányom a Krisztusé,
Papok szeretője.

Morva grófé földem,
Asszonyom a sírban.
Menjünk, menjünk Munkács felé,
Már eleget sírtam.

Nincsen e világon,
Nem maradt már semmi:
Esze komám, ideje már
Rákócziért menni.

Magyar bolondoknak
Bolond útját járom
Bécsi lator lett a fiam,
Pap-céda a lányom.

Váradon gyaláznak,
Bécsben kinevetnek,
Ciberén élt Esze komám,
Mondok egyet kendnek.

Urak, papok dölyfét,
Ím, eleget tűrtük,
Gyomrunkba a sok bánatot
Már eleget gyűrtük.

Rákóczi, akárki,
Jöjjön valahára:
Kígyóinknak, Esze komám,
Lépjünk a nyakára.

ZILAHI EMBER NÓTÁJA

Balázs Árpádnak küldöm
Zilah fölött felhőzik most
Ifjuságom kicsalt vére,
Vörös-fényes a Diák-domb,
Vér hullott a Terbetére,
Régi ember régi vére.

Istenem, csak egyszer lennék
Csókos, ifjú, boldog másik,
Ott, a híres Meszes alján
Az utolsó áldomásig,
Olyan boldog, mint a másik.

Meghaltak már a leányok,
Kiömlött a szívem vére,
Vörös-fényes a Diák-domb,
Vér hullott a Terbetére,
Kiömlött a szívem vére.

KURUC ÁDÁM TESTVÉREM

Ma valaki tréfált velem,
Boros, mámoros éjjelen
Elém-állt, mellére csapott:
»Kuruc Ádám deák vagyok.«

»Én se voltam zabi gyerek,
De ki kuruc, nem pityereg.
Vérem volnál s hogy imigyen
Asszonyoskodsz, szánom igen.«

»Ez az élet nem nagy dolog,
Egyet forog, kettőt forog,
Néha inog, de csak megáll:
Legvígabb pajtás a Halál.«

HARCOS GYULAI PÁL

Jó, hű csatárok szégyenkezve halnak,
Vitéz kis úr, Gyulai Pál úr,
Azt üzeni, hogy nincs vége a dalnak:
Nem halt meg ő, csak befordult a falnak.

Kis Erdélyország, kis sorsunk vidéke,
Küldte ide, hogy háborogjon,
Mert az apróknak harc a menedéke
S vérbeli magyart megölne a béke.

Hát ő verekszik, bevágtat a bajba
S végtelenül sok a magyar baj,
Ő belevág, nem gyáván töpreng rajta,
Hajh, kivesző, de legjobb magyar fajta.

Sorsunkat hordta, nem csupán a kardot
S a sorsvivők el nem mehetnek.
Hol álom-pipák ős füstje kavargott,
Szivig és csontig vinni kell a harcot.

Mindegy minden más: harsogjuk a vádat:
Álmos magyar, nézz be lelkedbe
És válogasd meg minden prófétádat«
S el ne felejtsük az »üsd, nem apád«-at.

Mert romlott, üszkös a mi magyar lelkünk,
Vitéz kis úr, Gyulai Pál úr,
Kicsi valódnál benned többet leltünk
S nincs ütésed, mit meg nem érdemeltünk.

S te mégy előre avagy mennek mások,
De nem hagyunk halálos békét
A magyarnak, míg lelkes csatázások
Vérében földje bujára nem ázott.

A FÖL-FÖLDOBOTT KŐ

Föl-földobott kő, földedre hullva,
Kicsi országom, újra meg újra
Hazajön a fiad.

Messze tornyokat látogat sorba,
Szédül, elbúsong s lehull a porba,
Amelyből vétetett.

Mindig elvágyik s nem menekülhet,
Magyar vágyakkal, melyek elülnek
S fölhorgadnak megint.

Tied vagyok én nagy haragomban,
Nagy hűtlenségben, szerelmes gondban
Szomorúan magyar.

Föl-fölhajtott kő, bús akaratlan,
Kicsi országom, példás alakban
Te orcádra ütök.

És, jaj, hiába, mindenha szándék,
Százszor földobnál, én visszaszállnék,
Százszor is, végül is.

KÉT SZENT VITORLÁS

Léda asszonynak, akit hiába hagynék el már, s aki hiába hagyna el már engem, mert ma és mindörökké ő lesz: az asszony.

CSÓKOKBAN ÉLŐ CSÓKTALANOK

Mindent akartunk s nem maradt
Faló csókjainkból egy falat,
Vágy, emlék, bánat, cél, okság,
Egy pillanatnyi jóllakottság.

Vonaglottunk bízón, nagyon,
Hűs estén és hideg hajnalon.
Pállott harctér szegény testünk
S jaj, örömre hiába lestünk.

Roskadjunk le a Sors előtt
Két gyáva, koldus csókmívelők.
Mindegy, kik küldték, kik adták,
Nem ért a csókunk egy fabatkát.

Több voltunk, jaj, tán kevesebb,
Mint a hajrás, kis szerelmesek.
Túl vánkoson, leplen, ingen
Sírva láttuk meg: ez se Minden.

Be búsak vagyunk, be nagyok,
Csókokban élő csóktalanok,
A Végtelent hogy szeretjük:
Sírunk, csókolunk s újra kezdjük.

MILÁNÓ DÓMJA ELŐTT

Este, őszi este,
Milánóban, a dóm előtt
Valami a szívünkre hullt
S a szívünket összesebezte.

És vérezve, fájva
Csókoltuk egymás szemeit
S kérdeztük egymást véresen,
Vajjon–vajjon kinek az átka?

S a dóm némán terpedt
Őszben, ködben az Ég felé:
Kicsúfolt és kikacagott
Egy bűnös, büszke, bús szerelmet.

BIZTATÓ A SZERELEMHEZ

Szép asszonyom, a szerelem
Ötlettelen és ócska jószág,
És mégis, hidd el, ez az egy
Hajszás valamink: a valóság.

Az ember mindent elfeled,
Élni, hazudni, halni, adni,
De csók–kérő daganata
A sírban sem fog lelohadni.

Drágám, az évek és napok,
Hidd el, nem lesznek sohse szebbek:
Holnap s mindig az emberek
Ölelnek, szűlnek és temetnek.

Valahogyan, valahogyan
Ezt kellene feledni máma.
Ez a kicsi kis feledés:
Ez az emberek boldogsága.

Édes, ugye, mi feledünk?
Drágám, ugye, a napok évek
Nem rontják meg a mámorunk,
Nem rontnak meg engem s téged?

Olyan mindegy, mint szeretünk,
Olyan mindegy, csókunk mifajta,
Olyan közeli a Halál
S olyan nagyszerü győzni rajta.

ELFOGYNI AZ ÖLELÉSBEN

Szájon, mellen, karban, kézben,
Csókban tapadva, átkosan
Elfogyni az ölelésben:
Ezt akarom.

Epében, könnyben és mézben,
Halálosan, tudatosan
Elfogyni az ölelésben:
Ezt akarom.

Ilyen nagy, halk, lelki vészben
Legyek majd csontváz, víg halott.
Elfogyni az ölelésben:
Ezt akarom.

MEGÖLELNÉM A LYÁNYOD

Éjfélkor az ágya körül
Feslenének mese–arany–virágok
S őriznék szép királyfiak,
Paplanát se érintenék:
Ilyen volna a lyányod.

Lábig bókolnák cédrusok,
Lihegően űzné száz anya–átok,
Finom, szűz teste illatát
Itt hagyná századévekig:
Végzet volna a lyányod.

Szívenütne minden legényt,
Vágyba vinné, aki sohase vágyott,
Ezer csók egy lehelete,
Látása termékenyités:
Asszony volna a lyányod.

Földben és szívben minden ér
Sisteregne, mint forró pokol–árok.
Megfehérednék a világ,
Ha fehér bőre ráragyog
És kacagna a lyányod.

De ha meghalnék bűnömért,
Fölgyújtanám egy éjjel a világot:
Hunyt szemmel gondolnék reád,
Átfogná két veszett karom
S megölelném a lyányod.

ŐSZBEN A SZIGET

Fakó gyepét, kínlódó lombját,
Őszi virágát
Láttam ma a szigetnek
S fakó gyepét, kínlódó lombját,
Őszi virágát
Legény–volt őszi szivemnek.

Nem vádolok és nem irigylek.
immár hat évvel,
Hat ősszel megcsatáztunk
S mégiscsak volt egy kis tavasznyi,
Kurta tavasznyi,
Kerülgető boldogságunk.

De, óh, mért nem kezdhetjük újra,
Újra és mindig
Regényét a szigetnek?
Fakó gyepét, kínlódó lombját,
Őszi virágát
Szégyenlem a szivemnek.

KÉT SZENT VITORLÁS

Parton vagyunk, sziklákra estünk,
Be szép a mi testünk:
Nagy tengerek vándor lakója,
Szilaj két hajója.

Összetörött friss, fehér bordánk,
De ép a vitorlánk
S mi lenne, ha fölkerekedne
Vérünk régi kedve?

Nekünk jogunk van újraélni,
Jogunk van sohse félni,
Nem kérdeni, meddig és merre?
Vissza a tengerre.

Törött hajókkal is csak bátran
Bal éjszakákban,
Hajóink szent szél ösztönözze,
Mert csók törte össze.

HIÁBA HIDEG A HOLD

Hiába hideg a Hold. Egyszer
A mi óránk ütött
S szent láz verte az éjszakát,
Melybe két, szép, nyomorult embert
Terelt be a véletlen Idő,
A sokféle Időnek eggye,
Irgalmas, bolond, dús Idő,
Mely asszonyommal összehajtott
S melynek azóta nincs mulása.

Égő sebek az Égen s fázva
Suhog itt a földön a palást,
Suhog utánunk a palást,
Szomorúságunk hosszu palástja,
Éjszínü, királyi mezünk,
Pirosló, bús szerelem–sujtással,
De elöl meztelen csillogunk,
De szabad mellünk kivilágol.

Nincs már Közel és nincs már Távol.
Régi asszony s régi legénye
Úgy suhanunk, úgy simulunk,
Úgy hull reánk a hűs Holdnak fénye,
Úgy borulunk, úgy remegünk
Egymásba, mintha soha–soha
Kettő nem lettünk volna ketten.

Mindig ezt az asszonyt szerettem,
Szájában és szívében voltam
S ő volt a szám s az én szivem,
Mikor ittasan kóboroltam,
Kárhozottan a váradi éjben,
Mikor már eltemettem a trónom,
Pórrá paskolt a suta Sors
És voltam a senkibbnél senkibb.

S akkor volt, amikor ő ment itt,
Hozzám–hajtott, édes némberem
S akkor volt, amikor nagy–ámulva
Tárta ki karját két szakadt
Egy–ember és megint egy lett újra.
És nem is volt ez szerelem,
Csak visszaforrás újra itt,
E választó, bitang időben.

Kósza időben, kósza nőben
Láttok azóta, ha akartok.
Egy–bennünket cibálva tép
Az egy utcáju Idő, e zsarnok.
Hiába, az asszonyom megőszül,
Hiába, hogy én megkopok,
Hozzánk jártok még irigyelni.

Csillagunk a hideg Hold. Lelni
Se lehet csillagot hidegebbet,
De bennünk ősz hajak, csorba dalok
Szeretnek és forrva szeretnek.
Senki sem érti, mert sohse volt ez
S szomoru palástunk elnyulva kacag,
De meztelen előnk csillogva az éjben
Eggyen, nagyon, új és új ájulással,
Eggyen, nagyon, örökre összetapad.

SÉTA BÖLCSŐ–HELYEM KÖRÜL

Ez itt a Bence, látod–e?:
Szelíd, széles domb s méla lanka,
Tán klastrom állt itt egykoron,
Bence–nap éjén köd–torony
Fehérlik s kong sülyedt harangja.

Ez itt az Ér, a mi folyónk,
Ős dicsőségü Kraszna–árok.
Most száraz, szomorú, repedt.
Asszonyom, tépjek–e neked
Medréből egy–két holt virágot?

Ez itt a Kótó, volt falu,
Elsülyedt vagy turk horda dúlta,
Csupa legendák és jelek.
Itt akartam járni veled
És most gyerünk be a falunkba.

Ez itt falu, az én falum,
Innen jöttem és ide térek.
Mindszentnek hívják hasztalan,
Mert minden gonosz rajta van,
S itt, jaj, átkos, fojtó az élet.

Ez itt pedig magam vagyok,
Régi tüzek fekete üszke
S fölöttünk végzet–szél fütyöl,
Szaladj tőlem, átkozz, gyülölj,
Avagy légy rám ujjongva büszke.

ÍGY SZALADSZ KARJAIMBA

Két szegény karomat kinyujtom
Száz mértföldre. Hat éve
Már, hogy először elért
S meghalnék, ha most,
Először, el nem érne.

Megint megvertek, kirudaltak,
Megint nem vagyok senki,
Megint fogd meg a kezem,
Hívj, akarj megint
Másoktól elszeretni.

Karjaimhoz nincs joga másnak,
Űzhetnek bajba, kínba
S áldottak, kik ezt teszik,
Mert te, asszonyom,
Így szaladsz karjaimba.

A VÉN KOMORNYIK

ÉSZAKI EMBER VAGYOK

Jaj, jaj, öl a fény és a szó,
Valamikor csak Délen járok.
Könnyű a fény, sekély a szó:
Közöttünk egy rettenetes
Mély, ásitó, hűvös, vak árok.

Én északi ember vagyok,
Aki útját zord gonddal rójja,
Akinek pokol a beszéd,
Aki süket halált akar,
Nehéz nyelvü és rest a szóra.

A Dél: vén, csacska népü táj,
Illanva jön, gyorsulva lebben
Itt minden ajkon az ige.
Északon gyökösebb a szó,
Mélyebbről jön és nemesebben.

Jaj, jaj, én nézek, bámulok,
Én nézek, látok s nem beszélek.
Miért örüljek fecsegőn,
Miért lármázzak hangosan
Csupán azért, mert élve élek.

A fény, a szó olyan hazug,
Mint az én életem erőben
S olyan hazug, miként azok,
Akik ezt a nagy igazat
Elmondták régen már előttem.

Ha én szólok, Észak beszél,
Fagy és fátum fogja a számat:
Ember beszél, kinek a sors,
Az élet, évek és napok
Szivének gyökeréig fájnak.

Monte–Carlo

EZVORÁSZ KIRÁLY SÍRIRATA

Ezvorász király pihen itt,
Szerette az isteneit,
Szerette a bort és a nőket,
A vitézi hadbakelőket,
Szerette a földet, a magot,
De búsan halt meg,
Mert gyermek néki nem adatott.

Öreg pap guggolt lábainál
Midőn vergődött a király
S az ágyasházi asszonyoknak
Szépei messziről zokogtak.
»Jaj, Ezvorász talán már halott
És úgy hal ő meg,
Hogy gyermek néki nem adatott.«

Száz kengyelfutó szétszaladt,
Hoztak szép arcu ifjakat,
Valamennyi pór tőről metszett,
Pozsgás lelkek, királyi testek
S az öreg pap rájuk–olvasott
És a királyra,
Akinek gyermek nem adatott.

És lőn, hogy meghalt a király
És, íme, itt, hol e sir áll,
Száz asszony sírt s kiket nem szüllek,
Száz királyi ifjú serdültek
És Ezvorász király víg halott:
Atyaként halt meg,
Bár gyermek néki nem adatott.

BETEMETIK A TAVAT

Haragvó bércek görgetik
Háborgató haragjukat
S lelkem, e fölvert tó, mulat.
Óh, áldott, áldott izgalom,
Végső háborgás a tavon,
Mikor lelkemre görgetik
Haragjukat haragvó bércek.

Sziklákat nyel, dalol, kacag.
Hajh, be víg a lakodalom
Lelkemen, e fölvert tavon.
Hullj, hullj szikla, ez mind kevés:
Be szép ez a temetkezés,
Ez a szegény tó hogy kacag,
Mikor betemetik a sziklák.

UJJAK A SZAJNÁBAN

Ujjait mélyébe bemártja
Páris vagy az emberi Sors:
Piros, ón, zöld, korom és sárga,
Rettenetes, végtelen ujjak
És fölzokog a Szajna árja.

Benyúlnak a lelkünk mélyébe
Titkos, nagy ujjak, karmolók.
Medrünkben megborzongunk félve:
Rettenetes, végtelen ujjak
És fölsírunk a süket éjbe.

Egy hidon megállok: alattam
A megkinzott Szajna zokog,
Bennem pedig egyre vadabban
Rettenetes, végtelen ujjak
Karmolnak, mint ott lent, a habban.

ZÚG–ZENG A JÉGCIMBALOM

Fenyő Gyurkának küldöm
Februári estén,
Mikor tavaszt lesvén
Háborog a vén Duna:
Kicsi, meleg ágyban
Álom borul lágyan
Minden jó, kis fiura.

Odakünn az utcán
Ködbe, bűnbe hullván
Nagy, rossz fiuk bomlanak,
Mint a Duna árján
Csörömpölve, árván
Ezer mocskos jégdarab.

Jó, kis fiuk lelke
Nyár–álmokat lelve
Röpül ki az ablakon.
Nagy, rossz fiuk fáznak,
Jajgatva bokáznak
S zúg–zeng a Jégcimbalom.

Miért növünk nagyra,
Behavazva, fagyva,
Ha a hideg Duna zúg?
Kis emberkék népe,
Élet szemefénye,
Mért leszünk nagy, rossz fiuk?

Februári estén,
Mikor tavaszt lesvén
Háborog a vén Duna,
Vigyázzatok ébren,
Míg alusznak mélyen,
Minden jó, kis fiura.

Jég–táblák verődnek,
Kis fiuk megnőnek,
Kopognak az ablakon:
Jégcsatakos utcán
Rossz, nagy fiuk útján
Zúg–zeng a Jégcimbalom.

MEGINT PÁRIS FELÉ

Unt hegyek, kik maradtok
S elémkacagó völgyek.
Jaj, jaj, jaj,
Nincs akiktől búcsúzzak
S akiket üdvözöljek.
Lelkemen elhagyott táj
S közelgő: feketén ül.
Jaj, jaj, jaj,
Oktalan minden ország,
Ha az ember megvénül.

Rohanó vonatomból
Néha félve kinézek.
Jaj, jaj, jaj,
Öt év alatt vakult meg
Annyi látás, igézet.

*

Páris, Páris, mindjárt itt lesz,
Szépen, szerelmesen, lágyan,
Könnyesen és fiatalon
Valamikor hogy kivántam.

Hogy vigyáztam, hogy akartam,
Megindultan, vággyal telten,
Messze fényét, híres fényét
Önmagamtól irigyeltem.

Páris, Páris, mindjárt itt lesz,
De én mit akarok tőle?
Ni–ni–ni, már idelátszik
Fényköd–selymes szemfődője.

Fölcsillog az éges–égig
Én Párisom csillogása.
Óh, más Páris, most érkezik
Te régi gyerkőcöd mása.

*

Sebzett száz kézzel fogdos össze
Száz nagy polip, valótlan emlék:
Mintha nagyon sokan lesnének
S kergetnének egy bús estének.

Egek, be zűrös a világ,
Be bús az este, ami jön,
Mintha ezredmagammal lennék
S mintha mégis
Nagyon–nagyon egyedül lennék.

*

Se terv, se kedv, se pénz, se asszony,
Álomporoktól zúg a fejem,
Nincs, ami Párisban marasszon,
Nincs, ami életben marasszon.

A VÉN KOMORNYIK

Kopogtatnak a szivemen,
Szép, piros, méltóságos ajtón
S jönnek a látogatók
Fürge sorokban.

S egy vén, kopott komornyik
Vén derékkal buzgóan hajlong.
Gazdája elutazott
Régen–régen már.

»Jó úr volt és itt lakott,
Búsan ment el, mennie kellett,
Házában csak én vagyok
S már én se várom.«

BOLOND, HALÁLOS ÉJ

Éjszakra bámul ablakom,
Egyetlen, zörgő ablakom,
Alattam a tenger vonít.
Én a szivemet hallgatom:
Milyen két bolond muzsika.

Távol csillognak a hegyek,
Havas, vér–árnyas, nagy hegyek.
Éj van, a tenger zöld habos,
Szobám fehér. Megyek, megyek:
Ma bolond színek éje van.

Mimózák édes illatát,
Áldott virágok illatát
Veri föl s hozza be a szél.
Ma csupa illat a világ:
Micsoda bolond illatok.

A Hold talán tüzet evett,
Lángot evett, tüzet evett
Ez a vén, gethes paripa.
Égnek a nyarga fellegek:
Be tüzes lett ma a világ.

Megyek, megyek: ez a Halál.
Tudom, tudom: ez a Halál.
Felöltözök, ajtót nyitok
S a küszöbön utamba áll.
Óh, be bolond, halálos éj.

(Monaco)

BUDAPEST ÉJSZAKÁJA SZÓL

Budapest éji, nagy álmát hozom.
Be víg város vagy, én bús városom,
Zsibbadtan tapint fáradt két kezem,
Cigánnyal, borral, nővel érkezem.
Budapest éji, nagy álmát hozom.

Én vagyok a mámoros, kusza est.
Egy városom van: szegény Budapest.
Máshol keserű borom és söröm,
Itt számba ömlik az édes öröm.
Én vagyok a mámoros, kusza est.

Én hozom az álmot, Léthe–vizet
És Budapest ujjong, dalol, fizet.
Bizáncban is nőtt feledés moha,
De így feledni nem tudtak soha.
Én hozom az álmot, Léthe–vizet.

Itt mindenkinek utolsó tor int,
Itt a cél: esti öt vagy száz forint,
Itt estenként mind királyok vagyunk,
Holnap már letörünk, vagy meghalunk.
Itt mindenkinek utolsó tor int.

Itt mindenkit temető–láng vakít,
Itt mindenki gyászol már valakit.
Rossz asszony, váltó, betegség, kaland,
Rossz férfi, vak bűn, ártó hírharang.
Itt mindenkit temető–láng vakít.

Itt mintha a víg Halál lengene,
Szinház, kávéház, cigány, bor, zene,
Csók, ájulás, láz és mai siker,
Mit bánjuk ma, a holnap mit mível.
Itt mintha a víg halál lengene.

Hajszás nap után éji örömök,
Kigyulnak a szívek, ha én jövök,
Ugye, hogy jó az éji merés?
Ugye, hogy jó a vidám feledés?
Hajszás nap után éji örömök.

Holnap majd ujra jövök, érkezem,
Most a hajnal vad szagát érezem.
Bús Budapest száguldj, rohanj tovább,
Szedd össze a jövő éj zálogát,
Holnap majd ujra jövök, érkezem.

CATULLUS KÖLTÖ HALÁLA

Mikor már szegény Catullusnak
Beszélnie sem volt szabad,
Lesbia fülébe más súgta
Tovább. a gáláns szavakat.

Mikor a nóták elhallgattak
S Catullus pihegett szegény,
Nótákhoz csábitott félvárost
Egy hirtelen támadt legény.

Mikor a holttestet beszórták
A nyár vidám virágival,
Körül a kertben csodamódra
Ezer új rózsát szült a galy.

Mikor a holtnak hű barátja
Már a sirástól berekedt,
Szomszédban egy patricius–hölgy
Szült pompás, erős gyereket.

S mikor Lesbia átokkal sírt,
Nem volt ezt szörnyű hallani,
Ruháját úgy tépte, hogy lássa
Szép fehér mellét valaki.

NEM ELŐSZÖR SÍROK

Tél–támadás: őszi lugasban
Légy zümmög, árván, messze–messze.
Sajgó mezőt felhő ereszt be
S dong az össze–vissza–szél.

Vidoran, mert mindenki távol,
Minden kétséget félredöntök,
Poharammal nagyot köszöntök,
Szent Tél, szent Jövő felé.

Ebből a nagy halál–sötétből
Kevesünknek lesz újra mása,
Kevesünknek föltámadása,
Ha szól a tárogató.

De e süket tél–támadáskor
Érzem legjobban ősi voltam,
Hogy nem először bandukoltam,
Hogy nem először sirok.

KISVÁROSOK ŐSZI VASÁRNAPJAI

Ma találkoztam veletek,
Kiket ma is siratva bánok,
Őszi vasárnap–délutánok,
Hideg ajkú, halott mátkáim,
Kisvárosok bús leányzói:
Őszi vasárnap–délutánok,
Ma megint találkoztam veletek.

Mennyi szép fiatal erőt
Unt álmodozással titokba
Hordtam meredt karjaitokba.
Ködben harangoztak a tornyok
S én a fényes Bábelek vágyát
Hordtam meredt karjaitokba,
Mennyi szép, kár–volt, fiatal erőt.

Hideg és süket emberek
Néztek reám, a vánszorgóra,
Egy–egy század volt egy–egy óra,
Kimenős cselédek az utcán
S szivemben szép, uszályos delnők.
Egy–egy század volt egy–egy óra
S körül hideg és süket emberek.

Ma találkoztam veletek,
Kiket ma is siratva bánok,
Őszi vasárnap–délutánok,
Hideg ajkú, halott mátkáim,
Kisvárosok bús leányzói:
Őszi vasárnap–délutánok,
Ma megint találkoztam veletek.

A HARCUNKAT MEGHARCOLTUK

A „Nyugat"–nak s mindazoknak, akik harcoltak, mert harc és harcos szépség kívánt lenni a lelkünk.

VALAMI MÉG KÉSZÜL

Ha szívem bomlott, bús malom
S várok rémes pozdorja–sorsra:
Jön hirtelen egy nyugalom.

Ha így szólok: már mehetek,
Nem jöhet már új, sem jó, sem rossz,
Ütő vágy éri szivemet.

Az élet már adott sokat,
Bódítót, furcsát és keservest,
De még valamit tartogat.

EGY MEGÍRATLAN NAPLÓBÓL

(1908)

dec. 25.

Itt jött rám a Karácsony,
Rám, a kesely arcú pogányra,
Itt jött rám a Karácsony,
Gyermekségem falujában
S azt hitte, hogy megtérít,
Hogy szépen visszaingat.

dec 26.

Talán–talán jobb volna
Mégiscsak visszaesni,
Betegen is a Krisztust,
A régi Krisztust keresni.

Talán–talán jobb volna,
Mint lelkem keserülni:
Krisztus előtt, templomban,
Úgy, miként régen, leülni.

Talán–talán jobb volna
Most a faluban, itten,
Fájó haraggal szólni:
Hajh, mégiscsak élsz te, Isten.

dec. 27.

Ez már nem is Karácsony
S kinek mi köze hozzá,
Embernek vagy Istennek,
Hogy én mint fogok élni,
Vagy én mint fogok halni?
Békesség az Istennek,
Békesség az embernek,
Békesség a halálnak,
Békesség mindeneknek,
De nékem
Maradjon a háborúság.

(Érmindszent)

AKAROM: TISZTÁN LÁSSATOK

Akarom, hogy szeressetek,
Az érdemem talán kevés:
Akarom, hogy szeressetek.

Ma: bárkinél külömb vagyok,
Holnap: törpülhet érdemem,
Ma bárkinél külömb vagyok.

Holnapután: más jön talán,
Ma: én vagyok a legkülömb,
Holnapután: más jön talán.

Nem várhatok, nem várhatok,
Nem várhatok, mert sietek,
Nem várhatok, nem várhatok.

Akarom, hogy szeressetek,
Akarom, tisztán lássatok,
Akarom, hogy szeressetek.

A TENGER ÁKOMBÁKOMA

Fázó pálmák alatt olvasok
Egy levelet, egy nagy levelet:
Kék lapra írták éles tollal
Gonosz szelek, bőjti szelek.

Fehér habok, betü–milliók,
Idegesek és nyugtalanok,
Tengerre írva írják most meg.
Hogy ki vagyok, hogy mi vagyok.

Valami búsongó dac fog el,
Valami hivatlan hit fon át
S olvasom csukló kacagással
A Tenger ákombákomát.

Hát most a sorsom ezt üzeni?
Hát most már akarnom is tilos?
Így levelez velem a Tenger,
Ez a nagy ócska papiros?

Ím, itt a válasz: élek, vagyok,
Fáradtan, fájón, ahogy lehet,
De élek s úr fogok maradni
Tenger, sors s mindenek felett.

(San–Remo)

SZÉTVEREK MAJD KÖZTETEK

Úri szamárságom
Velem szolgáltatja
(Jaj, be szánom–bánom)
Okos ellenségimet.

Ők ütnek örökkön
Szép, pári ütéssel
S én ellágyult öklöm
Alighogy mutogatom.

Én várom, csak várom
Ő vak térdelésük
S ők fényes orcámon
Rugdosódnak vakmerőn.

Hát gyertek, ti végek,
Nagy, paraszt haraggal,
Minden ellenségek
Versengve alázzatok.

Gyertek nagyerősen
Nagyurat tiporni
S én hideglelősen
Játsszam a nem–mozdulót.

Gyertek verekedve
S tán megint kicsordul
Új harcok új kedve
Belőlem s úri harag.

Egy szép délutánon
Kemény lesz az öklöm
(Jaj, be szánom–bánom)
S szétverek majd köztetek.

A HARCUNKAT MEGHARCOLTUK

Gyáva kakasként fut az ellen,
Dúlt bóbitájú, nyomorult,
Fellegvárába beszorult,
Szemétdombjára beszorult.
Mi várhatunk; Tyukodi pajtás.

Mienk a vár, csak táborozzunk,
Dalolgassunk, igyunk, együnk.
Táncolva, vígan felmegyünk,
Mikor akarjuk, felmegyünk,
Ne siessünk, Tyukodi pajtás.

Mi a harcunkat megharcoltuk.
Hadd várjanak a pipogyák
Valami nem jövő csodát,
Vén, szép, történelmi csodát
S rajtuk–ütünk, Tyukodi pajtás.

ÉGŐ TŰZBEN DIDEREGVE

Hunytán, fogytán van már a tűz.
Orv galyakat nem tudok szedni:
Megtanulom: milyen öröm
Dideregni.

Fagyot lihegnek jég–hazák
Felém, az én szegény fejemre
És én meleget kacagok
Dideregve.

Tűz nélkül is majd tüzelek,
Engem nem olt ki semmi, semmi.
Gyertek hozzám, tanuljatok
Dideregni.

AZ ELÁTKOZOTT VITORLA

Riadt madár felhőkben vész el
S ő forog, a kis szél–vitorla.
Öreg tornyon vén szepegéssel
Forog, forog a szél–vitorla.

Keleti szél oldalba vágja,
Sírva fordul, nem menekülhet.
Most délről veri szélnek szárnya,
Visszafordul, nem menekülhet.

Merre mutasson, sohse tudja,
Nem nézhet arra, merre vágyik
Muszáj, bús, rab forgás az útja,
Nem mehet arra, merre vágyik.

Madár volt, egyszer nagyon fázott
S elgubbasztott a templom–tornyon.
Megláncolta a madár–átok
S ott forog most a templom–tornyon.

ÁZOTT SZÉNA–RENDEK FÖLÖTT

Zápor után Napra zilálom,
Hol elhulltak kaszára menten,
Rétemnek virágos füveit,
Sok–sok széna–rendem.

Forgatom villával a rendet
Száritó, fényes napsugárban.
Milyen rothadt és barna füvek
Átokkal kaszáltam.

Vesszen itt mind, trágyázzon földet
Jövő évi nagy virradatra:
Nem vagyunk sem rendeim, sem én
Méltóak a Napra.

A MENTŐ GLÓRIA

Jönnek, jönnek, jönnek elébem
Bűnös multamnak évei
Gyászfátyolosan, feketében.

Mindegyiknek van egy nagy vádja
S én bűnrovásom hallgatom
Mellem vervén, hajam cibálva.

Ez is igaz, ez is: valóban
Nem voltam én állhatatos,
Sohase voltam, semmi jóban.

Tavaszt láttam csunya avarban
S elszalasztottam a tavaszt
S kellő időben meg nem haltam.

Bántottam, kik védtek, szerettek
S öleltem a judásokat:
Igazuk van, akik megvetnek.

De mégis, mégis gyászos pírban
Látom a mentő glóriát
Fejem körül, mert sokat sírtam.

AKI HELYEMRE ÁLL

Lehet–e, lehet–e?
Hogy jön még ájult tűz–nyár,
Bukó–csillagos éjek
S hogy én, Én, már ne éljek?

És majd szűrik a bort
Pompás, aranyos őszben
S ittasan, tarka lombok
Hulltán nem én borongok.

S meleg asszony–szalon
Integet ki a télbe,
Lágy pamlag, égő illat
S ide nem engem hívnak.

S akkor is lesz tavasz,
Virág, dicsőség, mámor,
Tavasz–heroldok szállnak
S engem már nem találnak.

Lehet–e, lehet–e,
Hiszen ez mind enyém volt.
Én vágytam, én daloltam,
Minden, minden én voltam.

Soha még, soha még,
Így még senki se vágyott,
Hajszolt, siratott, képzelt
Tündér ezeregy éjjelt.

Átkozott legyen az,
Aki helyemre áll majd,
Innyére méreg hulljon,
Két szeme megvakuljon.

Álljon el a szive,
Süketen tétovázzon
S ha tud majd asszonyt lelni,
Ne tudja megölelni.

HOSSZÚ AZ ERDŐ

Csak az erdő hosszú,
Mert én futnék, tűrnék.
Hogy hajráz a hajrá,
Hogy búg az a kürt még.

Véres vad–kergetés
Veszett, búgó kürtje
Hogy hajráz a nemes
Erdőbe–kerültre.

Hogy jönnek utánam
Mindenféle jókkal,
Éhezett kopókkal
S jóllakott kopókkal.

Minden rendű aljas
Milyen emelt fővel
Ugatja a nyomom
Hajnali kelővel.

Hajnali kelővel,
Éji Hold–buvóval,
Rút fekete sárral,
Szálló, szűzi hóval.

Mióta itt futok,
Nyugtot nem engednek,
Tavasszal kergetnek,
Ősszel is kergetnek.

Én vagyok a vadjuk,
Kivánatos vadjuk,
Utánam iramul
Iramjuk, szimatjuk.

És hosszu az erdő,
Csak kifutni tudnék,
Óh, csak már kijutnék
S be hosszu az út még.

Be hosszú az erdő,
Mert már mindent tűrnék,
De hajráz a hajrá,
De búg az a kürt még.

A SZIVÁRVÁNY HALÁLA

Soha olyan ékes szivárványt:
Abroncsként fogta az Eget.
Soha olyan szent abroncsot még,
Olyan szélest, olyan ölelőt,
De, íme, esteledett.

Már unták is bámulni, nézni
Parasztok, barmok, madarak,
Szégyenkeztek szemek és öklök,
Hogy ellágyultak ott a mezőn
Egy rongy szivárvány alatt.

Kacsintgatott már csúfolódva
A vén Nap is temetkezőn.
Tetszett neki, hogy egy szivárvány,
Egy szín–csoda ámulást terem
Józan és trágyás mezőn.

Csak a szivárvány várt még mindig.
Folyton szebb lett, ahogy bukott,
Sírón nézett le a mezőre
S aztán beitták szent színeit
Távozó felhő–hugok.

A vén Nap leesett mosolygón,
Föllélegzett egész világ:
Nem valók az izzadt mezőkre
Efféle bolond és nagyszerű,
Szent, égi komédiák.

AZ ELSŐSÉG JÓSÁGA

Ha jó vagyok, hátam mögött
Jár valaki s azért vagyok.
S ha rossz vagyok,
Valaki elébem szökött.

Csak ez az egy: a rettenet,
Hogy elém vághat valaki,
Hős valaki
S megkettőzöm a léptemet.

Élet kerülget vagy Halál?
Mindegy, de amíg én megyek,
Elől megyek
S mindenki csak nyomomba jár.

Ha nem igaz, hát hazudom,
Hogy még mindig első vagyok,
Magam vagyok
Szabad mezőn, szűzi uton.

S én alamizsnás nem leszek,
Én sohse leszek második,
Bús második,
Mert a jóság–szándék vezet.

S óh, jaj nekem, ha elporoz
Mellettem győztesek hada,
Víg, gyors hada,
Mert rút leszek, nagyon gonosz.

Jaj lesz, ha életben kapom
Halálomat, a győzetést,
Legyőzetést,
Mert kigyúlad a homlokom.

S akkor majd látják mindenek,
Hogy minden szép út balga út,
Hiába–út
S megáll az isteni menet.

MAGYAR VÉTKEK BÍBORBAN

Magyar elvégezéssel,
Gyászos, magyar hibákkal,
Érettük kicsúfoltan,
Kezdek most már nagyon is
Kötődni, nem törődni
A világgal.

Vállalom, ami sorsom,
Vállalom, ami átkom,
Vétkeimet nagybüszkén
Biborba öltöztetem
S magyar bűnnél nincsen szebb
A világon.

Ilyen vagyok, így van jól.
Ez a szemem, így látok,
Ez a sorsom, tehát szent,
Magyar dölyffel fölrugom,
Hogyha bánt és nem ért meg,
A világot.

A HÁGÁR OLTÁRA

AZ ÖRÖK HALÁL–MENET

Gyermekek játszadoznak
Déli sugaras utcán,
Belém–belém–ütődnek
S tovább futnak kacagón.

Erős, nagy ifjak jönnek,
Kisérik, űzik egymást,
Vidámak, mint a cirkusz
S komolyak, mint a halál.

Aszott testek baktatnak,
De még piheg a mellük,
De még mozog az ajkuk,
De még nézik a Napot.

S akik csak jönnek, jönnek,
Mind nők után szaladnak:
Végetlen, nagy játék ez,
Az örök halál–menet.

MAI ASSZONYOK UDVARÁBAN

Én nagy, ifju éjszakáimat,
Éhes, piros éjszakáimat,
Csók–étvágyam, ami elhagyott
S nem oltották a tegnapiak,
Adjátok vissza, mai asszonyok.

Most itt vagytok keggyel, röpkedőn,
Eljöttetek keggyel, röpkedőn.
Régi erőt és régi hitet,
Mit eldobtak a nénjeitek,
Visszaadjátok, mai asszonyok?

Régi éhségem emlékivel,
Én szent éhségem emlékivel,
Várom a régi lelkem, a mást,
Véri és vágyi föltámadást.
Tegyetek csodát, mai asszonyok.

DUDORÁSZÓ, RÉGI NÓTA

Honnan indulsz és mikor jössz el?
Csak tudnám, ki vagy?
Megérkezel–e idejében
Egy rossz, vén fiunak?

Nagy–e az út s érdemes érte?
S érdemes a vég?
Verejték–törlés egy homlokról
S egy késett feleség.

Mit adsz néki s mit akarsz tőle?
Adsz egy életet,
Mely kárpótol, fizet busásan
S egy csók–leheletet?

Mikor indultál? Alkonyodik,
Elvéted utad.
Megérkezel–e idejében
Egy rossz, vén fiunak?

HELÉNA, ELSŐ CSÓKOM

Ha szájam csókra csucsorítom,
Ha csók–vágy nélkül is csókot esdek,
Heléna, tudom én,
Hogy akkor is téged kereslek,
Első Helénám, első csókom,
Téged kereslek, téged kereslek.

Nagy tőgyű szerb leány,
Mint remegett kicsi apródod,
Vén templomban éjfélt bunkózott
Akkor az éji óra–verő
S én mentem első, komoly csókra,
Gyönge legény, szűzi legény.

És bús íze vala a csóknak
És átkozott volt az a csók,
És te nem tudtad, hogy ki csókol,
És én nem tudtam, hogy ki csókol,
És én nem ismertem még akkor
A csóknál nagyobb valót.

S ha szájam csókra csucsorítom,
Ha idestova meghalok
S ha téged már megölt a csók rég,
Tudom, hogy te vagy s én vagyok.
Tudom, hogy te kellettél s nékem
Több vagy, mint ködös, beteg, égi angyalok.

FEHÉR LYÁNY VIRÁG–KEZEI

Kabos Ilonka, kedves, kis húgomnak
Kezei, fehér, kis virágok,
Borzas, barna fejemre hulltak,
Ott elaléltak, szétsimultak
Halkul s azután megremegtek.

Mikor virág–szirmok peregnek,
Heves halál–parfümök szállnak,
E két kis kezet, ezt éreztem,
Omló szirmát egy fehér lyánynak.

Óh, nyomorult évek és árnyak,
Most hulltak e kezek fejemre,
Kicsi, fehér, hónapos rózsák,
Forró–hidegen dideregve.

Hol van fürtjeim régi kedve,
Mikor virágot várt s nem lombot?
Kicsi kezek, én már lerázlak,
Kicsi alélt szirmok, bolondok.

Nagy, kártékony, üvöltő gondok
Őszvihara a csúnya sárba
Virágimat lefújja, rázza:
Vedd le kezeid a fejemről.

A TÍZÉVES ÉVA

Kék szemei asszonyosak,
Nedves és friss csöpp, piros szája:
Megcsókolom, eltaszítom
Félőn, megbabonázva.

Tízéves Éva, másra vár:
Már a sirom is be lesz nőve,
Mikor valaki elviszi
Itatni csók–kútfőre.

És mégis az én asszonyom,
Ott rejtőzik temetve benne,
Ami ma még csúf kárhozat
S holnap üdvösség lenne.

Kemény mell, vágy és izga vér
Valakiért majd–majd kibomlik,
De esküszöm: e valaki
Majd énreám hasonlít.

A HÁGÁR OLTÁRA

Gyermekded kost, fehér gerléket,
Elsőfű–bárányt, vért és velőt
Áldoztam már négyéves koromban
Száz–arcú Hágár előtt.

Ég a tűz Hágár szent oltárán
S én tisztulóan lesem, lesem,
Szinte harminc éve várom én már,
Jön–e a szerelmesem?

Tisztátalan valék, vagy tiszta,
Nem tudom s azt se, mit akarok.
Csak azt tudom, hogy Asszony az oltár
S asszony nélkül meghalok.

Ló–sóskás parlagon ébredt föl
Egykor e bűnös, ős szerelem:
Róza, a szomszédék kis Rózája
Bujósdit játszott velem.

Nem hallottam akkor Hágárról,
Csupán a vérem rítt, kacagott
S hiába jött azóta Kant, Spencer,
Mégis a régi vagyok.

Leköpöm és csókolom őket,
Ők: a semmiség és a világ
S nekik viszem az Élet–vásárból
A legszebb vásárfiát.

Kiknek bőrét nem érinthettem,
Szeréna, Zsóka; Trud és Irén,
Irma s az Ég tudja, kik még: álltam
Gőgösen mindük szivén.

S ha vásárolnom kellett csókot,
Behúnytam a szemem és szivem:
Ennyi szelíd, bús erőt nem vett még
Perditákon senki sem.

Úgy csókolok én, mint egy isten:
Friné és Genovéva rokon,
Mikor én csókolok. Nem a némbert,
Én magamat csókolom.

De szeretem őket mindegyig,
Magdalénát és szűz Máriát,
Szeretem e nemem–ölő tábort
S a csókos komédiát.

Párisban ezerszer elnéztem
A kicsi, bérmáló szűzeket:
Hosszú ruhában, fehéren, maflán
Mentek, mint a betegek.

S ezek kútfői a Jövőnek,
Kiknek koszorut én most fonok.
Ím, ezek lányai szent Hágárnak:
A jövendő asszonyok.

Szeretem, ahogy megszületnek,
A csecsemőt, süldőt, vént, nagyot,
Szeretek én mindenkit, ki asszony:
Igaz, bús férfi vagyok.

Hágár tüzébe bedobálom
Mindenem, amim van, örömest
S ha koldus vagyok, majd jön érettem
Egy irgalmas, őszi est.

Hágár tüzébe bámulok majd
S tarka, szép asszony–ravatalok:
Vér, emlékek buknak a szent tűzbe
És csókot hány egy halott.

A CSÓK–CSATATÉR LOVAGJAI

Csók–csatatéren minden éjjel,
Mikor már sok a halott,
Jönnek hirtelen, szárnysuhogva
Testetlen, szép lovagok.

Fehér az arcuk, bánatos–bús,
Láng–leplük szinte vakít
S összeszedik csók–csatatérnek
Elhullott bajnokait.

Kék hegyek mélyén élnek ők mind,
Hol csókunk üdve remeg
S itt kapnak majd életet újból
Csóktépett holttetemek.

Tiszta fehér itt minden, minden,
Mi nálunk barna, balog,
Kik itt élnek, szűzek, jók, tiszták
S örökké fiatalok.

Itt sebeket, vért elfelejtünk,
Itt testetlen a világ
S szűz lányok bőréhez nem érnek
Bőrrel a szűz daliák.

Itt a szerelem áldott, könnyű,
Boldogan balga dolog,
Aki szeret, kinézi párját
S nagyon reá mosolyog.

S akire ifja rámosolygott,
A lyány, míg játszva lesik,
Árkangyalt fogad a méhébe
S boldog teherbe esik.

S ha valaki itt csók–csatában
Kapott halálra sebet,
Kék hegyek közt fölsóhajt egy szűz
S fehér lovag született.

S csók–csatatéren, itt a földön,
Nem gyűl össze a halott,
Eljönnek értük minden éjjel
Új–új, fehér lovagok.

A LÓRI CSÓKJA

Királynő volt hangtalan Lóri,
Tanúk rá régi; hangos esték,
Megnémult hangját hogy szerették.
Páva, páva, fekete páva,
Ma is szaladnak még utána.

Nem halnak éhen volt királynők,
Jobbágy–szívekre lelve lelnek
Akkor is, ha nem énekelnek.
Páva, páva, fekete páva,
Sokat bír egy szép leány válla.

Páva, páva, fekete páva,
Halandó hír, mulandó tervek,
Futó pénzek, tűnő szerelmek:
Páva, páva, fekete páva,
Csengő arany jobb, mint a pálma.

A Lóri csókja nem némult el,
A szép hangnál százszor tartósabb
Pénzelt muzsikája a csóknak.
Páva, páva, fekete páva,
Arany és pénz nagy áriája.

De eljöttek a régi álmok,
Jött, jött a sok régzendült ének,
Jöttek tarka, szinpadi rémek.
Páva, páva, fekete páva,
Csak az, ami elmúlt, ne fájna.

Lóri királynő régi hangját
Megint van, mindig, aki hallja,
Apródoknak a fiatalja.
Páva, páva, fekete páva,
Öreg urak pénzének ára.

Dalol, dalol hangtalan Lóri,
Termi a pénzt bőven a csókja
S rákölti ifjú tapsolókra.
Páva, páva, fekete páva,
Hajh, drága a dicsőség, drága.

ELINDULT EGY LEÁNY

Ma elindult elébem valaki
S ma indulok vont derékkal elébe:
Üdvözlégy, te hajnalos, szűz leány,
Nyűtt alkonyom selymes vászoncselédje.

Zeng a világ, szeretni készülök
S gügyög egy lyány, aki sohase látott,
Óh, szédülő, óh, udvaras szemű
Ismeretlen, áldott a te lyányságod.

Ifjú testét, ím, hozza ringatón,
Csipőire, szent áldozat–hozókra,
Irigy örömmel ragyog a szemem:
Itt egy leány s én tanítom a csókra.

Nyög az este, kinyújtom két karom,
Ajkam marom, mert mindjárt kikiáltom:
Világ, világ olyan ágyat vetek,
Milyen csókos nem volt még a világon.

Holnap éjjel elérek valakit,
Holnap éjjel elfelejtem a multam,
Holnap éjjel mese lesz a világ
S én mesélek testemben megindultan.

Olyan–olyan nagy csókot áhitok,
Olyan–olyan friss lyány indult elébem,
Hogy illatos balzsamot izzadok
S forró lázban földig olvad a térdem.

Nagyon fogok szeretni valakit,
Mondjátok meg neki, jöjjön, rohanjon,
Hogy holnap mint hálálkodó kutya
Csókolja a kezemet egy új asszony.

KATÓ A MISÉN

Pompás, fehér Karácsony–éjen
Kidobta a szikrázó hóba,
Kidobta a havas semmibe
Magzatját a papék Katója.

Aztán Kató, a kis cseléd–lyány,
Szédülve, tántorogva, félve,
Ahogy illik, elment maga is
Éjféli, szent, vidám misére.

Kató gazdája, az izmos pap
S falusi nyája énekelnek:
»Dicsértessék az egek ura,
Hogy megszületett az a gyermek,

Az a gyermek, ott Betlehemben.«
Kató fölsír a papi szóra
S az a gyermek, a betlehemi,
Könnyezve tekint le Katóra.

A HÓVÁR–BÉRCEK ALATT

A Hóvár–bércek alatt,
Babona–bércek alatt,
Zuhog le holdfényes, nagy erdőn,
Ott zuhog a szerelmi patak,
Ott zuhog pallótlan háttal
Egy mély vizü, hegyi patak.

A Hóvár–bércek alatt,
Hol süt a hold s falevelekről
Száz huncut törpe le–leszalad,
Ott vár engem minden éjfélkor
Legény–csapat, leány–csapat,
Két parton két tüzes csapat.

A Hóvár–bércek alatt
Pallóra lesnek ifju hadak
S ágyamról fölröpítnek,
Odaröpítnek asszony–szavak
S éjfélkor jégdermedten
Fekszik ott egy alvó alak.

A Hóvár–bércek alatt
Csillanó zöld hegyi patak
Pallója vagyok én meredten
S forró fehér lábacskákkal
Rajtam száz leány átszalad,
Szerelmes ifjához szalad.

A Hóvár–bércek alatt
Dalol éjfélkor a hegyi patak
S erdőn, álmaim sürűjében,
Ezernyi csók–mese kacag.
Szeretők búgnak és lihegnek,
Amíg a hajnal hasad.

A Hóvár–bércek alatt,
Babona–bércek alatt,
Egyszer majd eltörött derékkal
Az éji palló leszakad,
Csókos leányok nagy terhével
A hegyi patakba szakad.

A Hóvár–bércek alatt
Még dalol a zöld hegyi patak,
Éjfélkor az inogó pallón
Száz meztelen lyány átszalad.
Még zuhog a szerelmi patak,
Bús, zuhogó, hegyi patak.

NÉZNI FOGUNK, HEJHAJH

Vén szemeim, öreg pajtások,
Nem kell többé igézni:
Most kezdődik az úri élet,
Nézni fogunk, hejhajh, csak nézni.

Csiklandóbb a csóknál a nézés,
Ha nem is néznek vissza:
A poharat körüláhítjuk
S bánjuk is mi, ha más kiissza.

Kik most nőnek, azok a lyányok,
A régieknél szebbek,
Rózsásabbak, sugarasabbak,
Izesb húsuak, begyesebbek.

Vén huncutok, ne féljetek már,
Nem kerül sor a csókra:
Készüljetek, hejhajh, büntetlen,
Százszorszép, szent látnivalókra.

SAPPHO SZERELMES ÉNEKE

Hatvany Lajosnak, igaz, ösztönző, jó barátomnak
Boldog legény, istenek párja,
Szemben ki ülhet szép szemeddel,
Édes kacajos közeleddel,
Kacajoddal; mely szíven–vágva
Fogja a mellem.

Hacsak már látlak, elalélok,
Torkomon a szavak elfulnak,
Bőrömre zápor–szikrák hullnak,
Szememben sötét, vad árnyékok
S lárma fülemben.

Hideg verejték veri testem,
Remegően, félve, halóan,
Az őszi fűszálnál fakóbban
Állok és már érzem a vesztem,
Meghalok érted.

A JÖVENDŐ FEHÉREI

KÜLDÖM A FRIGY–LÁDÁT

Szívem küldöm, ez ó frigy–ládát
S kivánok harcos, jó napot.
Véreim, ti dübörgő ezrek,
Tagadjatok meg, mégis–mégis
Én a tiétek vagyok.

Kötésünket a Sors akarta,
Nem érdem, nem bűn, nem erény,
Nem szükség, de nem is ravaszság:
Helóta nép, helóta költő,
Találkoztunk ti meg én.

Bennünk nagyságos erők várnak,
Hogy életre ébredjenek,
Bennünk egy szép ország rejtőzik,
Mint gím a fekete csalitban
S leskődnek a vérebek.

Ha nem láttok testvéreteknek,
Megsokasodnak a redők
Bús homlokomon és lelkem táján,
De még mindig ifjan állok meg
Bősz Júdásaim előtt.

Még csak mártir–fényt sem akartam,
Csak amiről a Sors tehet:
Odaadni magamtól, szépen,
Ezt a nem kért, kicsúfolt semmit,
Forradalmas lelkemet.

Tietek vagyok, mindegy most már,
Hogy nem kellek, vagy kellek–e.
Egy a Napunk gyönyörű égen.
Jaj, hogy elfed e Naptól néha
A gonoszság fellege.

A MA KIEBRUDALTJAI

Homlokukon ábrája a Jövőnek,
Sokszor ők maguk sem akarják
S mégiscsak összeverődnek.

Ősök ők a Jelenben, valahányan
S majd valamikor lesznek élők
Újféle ember–fajtákban.

Nézik egymást gyűlölve és szeretve,
Muszáj, hogy egymást megtalálják:
Rájuk van a Jövő vetve.

Jönnek, élnek és talán meg se halnak:
Kiebrudaltjai a Mának
S apjai a diadalnak.

A KÖNNYEK HASZNA

Kisbíróm, a Kétség, vallatott:
»Ember, mit akarsz és ki vagy?«
»Sírok és a síróké vagyok.«

»Van–e tűrni másokért erőd?
Van–e nagy, igazi hited?«
»Nincs, de meghajlok a hit előtt.«

»Milliók könnye nem sok neked?
Miért nem sírsz csak magadért?«
»Mert én mindenkiért szenvedek.«

»És ha meghalsz a kínok alatt?«
»Milliószor szebben halok,
Mert az én sok könnyem itt marad.«

»S ha tovább is így csörtet a lét?«
»De a könny–ár majd összegyűl
S elönti a világot: elég.«

VARJAK, SZENT MADARAK

Varjak, varjak, kóbor varjak,
Trágyás mezők szabad népe,
Madár–szalon söpredéke,
Ti vagytok a szent madarak.

Ha jajongva fölrebbentek,
Lég–hálóként továbbszálltok
S megfullasztjátok az átkot,
Mit utánatok küldenek.

Ti károgón is kacagtok
S mikor tollaitok hullnak,
Nem siratjátok a multat:
Jönnek új varjak, új mezők.

Szent madarak, mindig lesztek,
Mindig szálltok, mindig jobban
S a szines madár–szalonban
Szidnak titeket irigyen.

Ti vagytok: a boldog élet,
Az átkozott irigyeltek,
Gyertek felém, gyertek, gyertek,
Varjak, varjak, szent madarak.

BÚS AHASVÉROK MÁJUSA

E sárgaságos földön máma
Lihegve lapul meg a kétség
S pirosan üt ki beteg arcon
A hit és az egészség.

Május: ez az embercserélő.
Május: be szépek vagyunk máma.
Május: az örök ember–álom,
A Jövő harsonája.

Eszünk, vesénk kristályos tiszta,
Mert Május nagy embercserélő.
Ma az: amit megérdemelne
Minden lény, minden élő.

Ha ki ma gyilkolni szeretne,
Igaza van. Mindenki tiszta,
Minden vágy máma igaz és szép,
Mely a multat pusztítja.

És hogyha Május szörnyű vér–nap
Volna, amely kit se szeretne,
Akkor is az örök emberség
Üzenne hozzánk benne.

Mert Május a mi nagy mementónk.
Mert Május az az örök vér–nap,
Mely zöld tavaszt és bosszút jósol
Minden bús Ahasvérnak.

A JÖVENDŐ FEHÉREI

Révész Bélának
Fehér Bábel, óh, drága Élet,
Mely utánam is itt marad,
Fehér csók, szer, bú, alkalom,
Fehér, nagy kuvik–madarak,
Daloljatok.

Daloljatok, mert megjavultam,
Daloljatok, mert elmegyek:
Most látom csak könnytelenül,
Most először az Életet,
Boldog vagyok.

Hazudtam szívvel, gonosz májjal,
Hiszen az Élet szent vidék,
Sokat adhat mindenkinek,
Aki jól őrzi a szivét.
Én meghalok.

Meghalok, de zöld epe nélkül,
Fehéren látva. Nincs terűm,
Mely nem fehér, nem ragyogó.
Színek nélkül, úgy egyszerűn
Eltávozok.

Amit akartam, zord magasság,
Amit elértem, ostoba,
Szinekkel tarkált semmisem,
Szivárvány, álom és soha.
Most hagyjatok.

Egy érdemem van: mélyre láttam
S szerettem, aki szenvedett,
A Jövendő fehéreit.
Óh, szűz proletár–seregek,
Daloljatok.

MÁSOKÉRT HALUNK MEG

Hogy megnőnek a dolgok,
Ha az ember már törpül:
Mindenki óriás lesz
S egy ránk–bámuló körbül
Kiáll a középre valaki.

Valaki, kit szerettünk,
Vagy talán nem szerettünk,
Szépen szemünkbe vágja,
Hogy csúf bűnökbe estünk
S az életünk furcsa ámitás.

S tornyosan tornyosulnak
Vétkeink vert felhői,
Hangosan szitkozódnak
Multunk leselkedői,
Kik csak azt tudják, hogy hazudunk.

És mi halkulunk halkan
És mi meghalunk halva
S az a minden örömünk:
Valaki örül rajta:
Kiáll a középre valaki.

ÁLMODIK A NYOMOR

Duhaj kedvek Eldorádója,
Száz tivornyás hely, ne bomolj.
Csitt, most valahol, tán Ujpesten,
Húsz esztendős legénynek vackán
Álmodik a Nyomor.

Gyár–marta, szép, sovány, bús alvó,
Melle horpadt, válla kiáll,
Arcán zúzos, jeges nedvesség,
Mosolyog. Szent, nehéz álmában
Urabb, mint egy király.

Tiszta ágyat és tiszta asszonyt
Álmodik s vígan felkacag,
Kicsit több bért, egy jó tál ételt,
Foltatlan ruhát, tisztességet
S emberibb szavakat.

Kevesebb vért a köhögésnél,
És a munkánál több erőt
S hogy ne kellessen megjelenni
Legalább tíz–húsz esztendőig
Az Úr színe előtt.

Te, nagyváros, csupán öt percig
Álljon ürítetlen a bor
Dús asztalán dús nábobidnak,
Mert valahol talán utolsót
Álmodik a Nyomor.

PROLETÁR FIÚ VERSE

Az én apám reggeltől estig
Izzadva lót–fut, robotol,
Az én apámnál nincs jobb ember,
Nincs, nincs sehol.

Az én apám kopott kabátu,
De nekem új ruhát veszen
S beszél nekem egy szép jövőről
Szerelmesen.

Az én apám gazdagok foglya,
Bántják, megalázzák szegényt,
De estére elhozza hozzánk
A jó reményt.

Az én apám harcos, nagy ember,
Értünk ad gőgöt és erőt,
De önmagát meg nem alázza
A pénz előtt.

Az én apám bús, szegény ember,
De ha nem nézné a fiát,
Megállítná ezt a nagy, földi
Komédiát.

Az én apám, ha nem akarná,
Nem volnának a gazdagok,
Olyan volna minden kis társam,
Mint én vagyok.

Az én apám, ha egyet szólna,
Hajh, megremegnének sokan,
Vígan annyian nem élnének
És boldogan.

Az én apám dolgozik és küzd,
Nála erősebb nincs talán,
Hatalmasabb a királynál is
Az én apám.

MENEKÜLÉS ÚRI VIHARBÓL

Minden vihar, úri vihar,
Áldott átok:
Közelebb hoz tihozzátok.

Mindig jobban veri szivem
A nagy átok:
Mért nem megyek tihozzátok?

Mit ér az én rongy–életem?
Úri átok.
El kell mennem tihozzátok.

Hogy fogadtok egy jövevényt?:
Átok, átok.
S mégis futok tihozzátok.

Nincs már a magyar ég alatt
Csak vad átok.
Szabad mennem tihozzátok?

Hajt felétek nem gyávaság,
Csak egy átok.
Mehetek–e tihozzátok?

Óh, én rab atyámfiai,
Nem fog átok:
Elmegyek én tihozzátok.

ÁLDASSÁL, EMBERI VEREJTÉK

Ki egyetlen, bús, vaksi szemmé
Teszed a testünk,
Szent festék, mellyel az egekre
Lázadó, nagy képeket festünk:
Áldassál, emberi Verejték.

Ez a teremtés s Isten–erőnek
Emberi mása.
Minden izzadt ember egy könny–csepp,
A Végzet könnyitő sirása:
Áldassál, alkotó Verejték.

ÁLDOTT, FALUSI KÖD

Édesanyámnak.

APÁMTÓL, ANYÁMTÓL JÖVÉN

Anyám hangjában szomorúság,
Apám hangjában vad feledés.
Jaj, be kicsiny az élet,
Be kevés, be kevés.

Hiszen ők cselekvék, hogy élek,
Hogy sokat és nagyot akarok.
Hallgatnak s én rettegve
Érzem, hogy ki vagyok.

Be csoda, hogy vagyok és élek,
Hogy nem unom meg s újra merek.
Verset irok és holnap,
Már holnap megyek.

EGY RÉGI–RÉGI FŰZ

Ez a nagy, szomorú fűz
Az én falusi fáimmal szemben,
Nem bólintgat kín–keservesebben,
Mint egy régi–régi fűz,
Egy régi–régi fűz.

Az is felnőtt nagyszerűn,
Az is azt hitte, hogy nem lesz párja
És boldog párját mégiscsak várja
És bólintgat nagyszerűn,
Keserűn, nagyszerűn.

AZ ÖREG KÚNNÉ

Tíz gyermeket hozott világra,
Küzdésre, búra, de vitézül,
Szalmás tetőjü kunyhójában
Az öreg Kúnné halni készül.

Benn az ember göthöl a padkán,
Tüdőjének, mint a rossz sípnak,
Meg–megcsúszik lélekző hangja.
Künn vad, téli szelek sivítnak.

Két elviselt, nyomorult ember
Nézi egymást kínnal, haraggal
S meglegyinti a szalmás kunyhót
Szárnyával az ős végzet–angyal.

Sohse örültek s itt maradtak,
Gyermek–haduk fut elszéledve
Szerte e szomorú világban
S ím, kiszáradt életük nedve.

Kunyhó, olaj–mécs, munka. éhség,
Gyermek, rongy, szégyen és a többi
S végül a legnagyobb parancs jött:
Tessék a tüdőt kiköhögni.

Az öreg Kún a multra gondol,
Eszébe jut a lakodalma.
Ölni szeretne. A mécs pislog
S a vénasszony ránevet halva.

RETTEGÉSBEN A FALU

Félve járnak a mulatók
S az ifjak lehalkítják a nótát,
Mesélnek a vénemberek
S nagyot sóhajtanak az anyókák.

Retteg most a magyar falu,
Csönd legyen, mert most mindenütt kémek
Leskődnek a téli mezőn,
Nagy csönd van a faluban most: félnek.

De hó alatt, falu fölött
Majdnem tavaszi szelek dudolnak:
Holnap már derülés jöhet
S nem lesz már ilyen csönd holnap, holnap.

ÁLDOTT, FALUSI KÖD

Beteg vagyok, egy kis faluból
Leskődöm vissza a világba
Hidegrázós emlékezéssel:
Hátha üldöznek, hátha, hátha.

Félek a sugaras napokon,
Minden kicsi látástól félek
S ha ablakomból messzelátok,
Reszket és nyög bennem a lélek.

Minden aggaszt, minden fáj nekem,
Ami a multam visszahozza:
Derült horizon, üzenet, fény,
Sejtett sóhajtás, hírlap, posta.

Mindentől félek nyugtalanul,
Már nincs se alvásom, se álmom.
Én istenem, hogyan is függök
Ezen a zord élet–párkányon?

De néha reggel késik a fény
S ülök büszkén, dölyfös örömben:
Köd a falun és én érzem jól,
Hogy biztos vagyok e szent ködben.

(Érmindszent)

ŐSZI, FORRÓ VIRÁG–HALMON

Forró virág–halmon,
Déli Nap–özönben
Hallgatom, hallgatom
A virág–tereferét.

Röhögő pirosak,
Epés violásak,
Csillogó fehérek
Viszik harsányan a szót.

Filozófus kékek,
Haragos zöld mályvák,
Gunyoros vörösek
El–elszólják magukat.

Csak egy virág hallgat,
Szinte–szinte ölnyi,
Sárga, őszi rózsa,
Büszkén lógatja fejét.

Virág–gyötrelemnek,
Virág–gondolatnak
Átkos hordozója,
Bánatos, szép, nagy fejű.

AZ ELSÜLLYEDT UTAK

Hívott a titkok nagy mezője,
Kellette magát száz sima út
És én legényesen, dalolva
Csaptam mögöttem be a kaput.

Valamennyi út fölfelé tört,
Ragyogón és virágba veszőn
S én feledtem a csendes udvart,
Rohantam részegen a mezőn.

Rohantam dalosan s vakultan,
Befogtak új, csodás illatok
S száz út végén nem vettem észre,
Hogy már minden utam elfogyott.

Sehol, sehol a régi hajlék,
Ködbe és éjszakába borult
Rét, út, virág, illat és udvar,
Kapu, hit, kedv, mámor, nóta, mult.

Vad bozótok el–elbuktatnak,
Emlékek és borzalmak között
Taposom a vaksötét pusztát,
Sorsomat és a sűrű ködöt.

Vissza, a vén csöndes udvarba
Elsüllyedt azóta mind az út
S távolból hallom, ködben, éjben,
Hogy nyitogatnak egy vén kaput.

A HATALMAS TÉL

Törvénye van a Nyárnak
S nincs törvénye a Télnek:
Nyáron némák a faluk,
Télen pedig kótyagosak,
Összevissza beszélnek.

Fázón átüzengetnek,
Jéggel, hóval borítva:
»Hé, szomszéd, most mondja meg,
Szeretem a más titkait,
Van–e valami titka?«

És szólnak, üzengetnek
A kis faluk így télen.
Szeretik egymást nagyon
S hófedeles házaikat
Ki–kitárják kevélyen.

És mindent elárulnak
A hó alatt a falvak:
A kis falusi erőt,
A sok mihaszna életet
S a nagy téli hatalmat.

S ha jön a Nyár, szégyenli,
Hogy megbotlott, megcsetlett:
Nyáron néma a falu,
Titoktartó s az emberek
Dolgoznak és szeretnek.

Dolgoznak és szeretnek,
Némán, izzadva, félve
És százszor szent titkaik,
Melyeket megszentelt a Nyár,
Bedobálják a Télbe.

FEDJÜK BE A RÓZSÁT

Utálom a rózsát, sok kerti csatán
Szívenszúrt már, de jön a December:
Fedjük be a rózsát, édes apám.

Jön, jön a December s a rózsa is él,
Rossz virágasszony, céda, pozsgás nő,
De tündér lehet más valakinél.

Fedjük be a rózsát, egy–két év előtt
Orkidea volt nekem a rózsa
S ma is élhetnek boldog képzelők.

Ma is bajt hozhat egy rózsa–senyvedés,
Édes apám, valakit megmentünk,
Nászágy lehet még e rózsa–fedés.

Mert kert az Élet s asszony minden virág
S a póri, pozsgás, nagy, buja rózsák
Szülik a Tavasz minden víg fiát.

Óh, virágos Élet, be szép a csoda:
Mindenkinek van kedvese, nője
S párját megleli korhadt fa, moha.

Minden virágnak van ittasa, párja,
Útszéli fűnek és nyurga gyomnak,
Mert szól a kert: föl, nászágyra, ágyra.

Utálom a rózsát, sok kerti csatán
Szivenszúrt már, de jön a December:
Fedjük be a rózsát, édes apám.

RENDBEN VAN, ÚRISTEN

Azoknak a bús valakiknek, akik hitetlenül is az Úristent keresik hívő, bus erjedelemmel s remény nélkül.

A HALÁL PITVARÁBAN

Istenem, Halál, te tudod,
Hogy tőlem elmultak a bálok,
Lakodalmak és hős murik:
Pitvarodban állok.

Gyáván ülök, nem hencegek
S ha valaki azt mondja rólam:
»Üssétek le ezt a kevélyt«;
Én sóhajtok; jól van.

Minden jó, jog, ami lesujt,
Minden megszentel, ami büntet:
Istenem, Halál, pitvarod
Megjavít bennünket.

Sohse szerettem úgy magam,
Mint most a Halál pitvarában,
Megszerettem a multamat
S lépek beljebb, bátran.

Nem lehet az rossz valaki,
Akit annyian űztek, téptek
S rosszabb úr nem lesz a Halál,
Minő volt az Élet.

Istenem, Halál, te tudod,
Hogy vérvevő, szomorú harcban
Űztem, kerestem önmagam:
Rosszat nem akartam.

ALÁZATOSSÁG LANGY ESŐJE

Nyilazott Napod tüzes hője,
Nem volt enyhülésem, Uram
S felhődből rám permetezett
Alázatosság langy esője.

Nézd, ahogyan fejem lehajtom,
Szánom minden dölyföm, Uram
S ha van még bennem gőg–erő,
Szívemmel együtt kiszakajtom.

Mutass nekem egy ellenséget,
Valaki ocsmányt, óh, Uram,
Megcsókolom csúf lábnyomát,
Hogy méltón imádjalak téged.

Elébem kis folyókák hozzák
Szakadt kegyelmed, óh, Uram
S csobog lelkemben kedvesen
A leesett alázatosság.

Szeretnék mindent odaadni
Nagy, szent szeszélyednek, Uram
S szeretnék minden percemben
Nagyon–nagyon megaláztatni.

IMÁDSÁG ÚRVACSORA ELŐTT

Add nekem azt a holt hitet,
Istenem,
Hogy magyarul is szabad nézni,
Szabad szemekkel szabadon
Parádézni.

Add nekem azt a holt hitet,
Istenem,
Hogy nem kell ám fenékig inni
S kelyhed szent borából elég
Egy korty: hinni.

Add nekem azt a szent hitet,
Istenem,
Hogy holnapig, óh, nem tovább, nem,
Birom még bátor életem,
Ámen, ámen.

AZ ANTI–KRISZTUS ÚTJA

Bűneim, mint Pokol pálmái,
Égverő bujasággal nőnek
S mégis, mint bölcsős kisdedet,
Mosolyogva engedem át
Egész valómat az Időnek.

Az Időben, új emberekben
Több lesz a megértő nemesség,
Bűnös testem nyelje a Föld,
Bűnös, nagy példám a Jövő
S az Időben megszenteltessék.

Mert jaj nekem: Multért s Jövőért
Vagyok kárhozott, bűnös ember,
Víg, ép, kacagó unokák,
Jövő ember–örökösök,
Legyetek hozzám kegyelemmel.

Mert üdv nekem: szomorú létem
Az Idő óramutatója
S minden bűnöm egy stáció,
Hol a Jövő új embere
Élet–útját vígabban rójja.

Keserves út, fölséges mégis,
Ez már az Anti–Krisztus utja,
Aki elvásik feketén,
Muszájul, szörnyűn, másokért,
Hogy a Jövőt fehérnek tudja.

RENDBEN VAN, ÚRISTEN

Ki akarta, hogy megtagadjam,
Örök Sionát messzehagyjam
S visszakolduljam öregen
Magamat ismét únt kegyébe?

Lelkes képem kinek a képe,
Kinek roskadok én elébe,
Amikor minden elhagyott
S nem tudom, ő van–e valóban?

Ki fürészt engem rosszban, jóban,
Kibe olvadok elmulóban,
Kitől kérdem meg egy napon,
Vajjon kínomban kedve telt–e?

Ki akarta, ki istenelte,
Bús lényemet így ki nevelte,
Ilyen gyávának, kicsinek,
Hogy makacsul még meg se haljak?

Ki akarta, hogy ne akarjak
S mint csenevész, őszi fű–sarjak
Feküdjek kaszája elé
S így szóljak: rendben van, Úristen?

VIRÁG–FOHÁSZ VIRÁGOK URÁHOZ

Sok évezres áloe–nemzedéknek
Első és utolsó virága,
Csodálatos ember–virág, én,
Lám, még mindig élek.

Bűnben s halálban kinyilt cifra fürtöm
Minden senki rabolja, tépi,
Készülnek buta mű–virágok
S én áldásom küldöm.

Virág uk Ura, titkos Erő, ámen,
Hervassz el engem, itt az óra
S erdődben többé ne nyíljon más,
Csak olcsó ciklámen.

Be szép, be bús, be átkos sorsot kaptam:
Vagyok egyetlen, szent virága
Halódva száz–száz csók–növénynek,
Kik éltek miattam.

S én mag nélkül halálra–szántan élek,
Engem mindenki megcibálhat.
Virágok Ura, be jó lenne
Elmulni, de félek.

A JÉZUSKA TISZTELETÉRE

A született Jézus,
Ez igézetes gyermek,
Áldja meg azokat,
Kik a szivünkbe vernek
Mérges szuronyokat.

Áldassanak bennünk
A kifeslett vér–rózsák:
Bánat, kín, szenvedés.
Mert Jézus volt a Jóság
S a nagy, szent türelem.

Csengessünk csengőkkel,
Szeressünk szeretettel,
Örüljünk, ha sirunk,
Ha ránk tör minden ember
S ha álul bántatunk.

A született Jézus
Született így s kivánta,
Hogy ez legyen az üdv:
Minden hívság kihányva
Életünk gömbiből.

ADJON ISTEN MINDENKINEK

Adjon Isten békét, kedvet
Asszonyoknak, embereknek,
Sok örömet mindenkinek,
Pénzt, szerelmet, vágyat, hitet.
Gyönyörű–kék itt az Ég.

Úgy szeretném megtalálni,
Úgy szeretnék azzá válni,
Kinek az élet teher:
Az ember könnyen megy el.
Gyönyörű–kék Itt az Ég.

Által–adni úgy szeretném
Sok hirtelen vágyam, eszmém,
Sok drága kincset, nagyot,
Amihez már vén vagyok.
Gyönyörű–kék itt az Ég.

Néha–néha szerelemmel
Telik meg az ilyen ember.
Néha–néha úgy megsajog,
Más bánat, bú és más bajok.
Gyönyörű–kék itt az Ég.

Adjon Isten ifjuságot,
Szabadságot, boldogságot,
Egészséget, pénzt és hitet,
Szerelmet, hírt mindenkinek.
Gyönyörű–kék itt az Ég.

VEZEKLŐ VIGADOZÁS ZSOLTÁRA

Tudom, hogy magasságba küldtek
S pályám grádicsát mégis sírva hágom.
Rút bűn az én szomoruságom.

Víg zengedezésre hivattam
S gonosz jajjal illettem nagy személyed,
Jehovák Jehovája, Élet.

Feledtem, hogy szent az én testem,
Mert örök Rend fehér folyói mossák:
Csodálatos csodálatosság.

Mindenki szent, ki életet nyer,
Mindenki fia és mindenki atyja
S átkozott, ki létjét siratja.

És egyformán szent minden élet,
Magverő vagy rothadt, csirátlan semmi,
Bűn az életet nem szeretni.

Minden nemzés, a meddőség is,
Zseni, állat–sor egyben–egyek, hősök,
Belső sebek s varral–verősök.

Csak örülni szabad, örülni,
Ellankadni soha: mindent lebírni,
Sírni nem szabad, sohse sírni.

Jehovák Jehovája, Élet,
Minden jajom víg–hahotázva szánom,
Bocsásd meg a szomoruságom.

SZELÍD, ESTI IMÁDSÁG

Uram, adj csöndes éjt,
Nyugodalmas, nagy éjt
A te vén gyermekednek,
Beteg, rossz gyermekednek.

Fölséges dáridók,
Keserves dáridók
Muzsikája kerüljön,
Hangja messze kerüljön.

Ne ülje szívemet,
Nyomorék szívemet
Az ébrenlét lidérce,
Rettenetes lidérce.

Aludjak kacagón,
Álmodjak kacagón
S boldoguljak álmomban,
Ifjuljak meg álmomban.

Valami nagyon nagyot,
Valami dicső nagyot
Álmodva hadd képzeljek,
Éjemben hadd képzeljek.

Imádkozzak, mint gyerek,
Régi, iskolás gyerek,
Istenes áhitattal,
Altató áhitattal.

Mikor az alkony leszáll,
A barna alkony leszáll,
Régi imám az ajkam
Szaporázza, az ajkam: (Adj
csöndes éjt szüleimnek, adj csöndes
éjt mindeneknek. Istenem,
én járva–kelve, fölvirradva
és lefekve, imádlak, mint
édes Atyám. Jó Atyám, viselj
gondot rám, ámen.)

KÖNYÖRGÉS VÍG HALÁSÉRT

Kiáltsák be a zengő Űrbe:
»Nagy vendég van most indulóban,
Ki turkált minden szépben, jóban
S most vetkőzi az életet.«

Csak békétlen ne legyek akkor,
Én Istenem, még ismeretlen,
Add akkor végre, hogy szeressem,
Cirógassam meg magamat.

Sebeim arany–pikkelyeknek,
Göthömet szűz mámornak lássam
S hunyt életem egy pillantásban
Villanjon, mint táncos kacaj.

Pompáztasd rám a mosolygásod,
Szóljon víg harsonád zenéje
S én induljak el a nagy éjbe,
Mint ki nagy kanállal evett.

Érezzek egy bolond fölségest:
Szépen éltem, sok–sok jót adtam,
Köntösöket tépnek miattam.
Éljen. S elnyel az Úr.

NE SÚJTS BÉNASÁGGAL

Ki gőgös volt, már lakol itt lenn,
Jaj, ha engem is büntetni fogsz
Keserű gőgömért:
Félek törvényedtől, Úristen.

Jaj, hogyha hamar rám bocsátod
Nehéz csapásaidnak sorát,
Mert irigyeltetém
Pávás kedvemmel a világot.

Jaj, hogyha béna lesz belőlem
S az utcasarki víg szánalom
Morzsáit lesem én,
Ki hivalkodtam pompa–gőgben.

Jaj, hogyha majd sajnálni fognak
Irigy dühöngők, várakozók,
Okos, pörös felek,
Kik törvényedben bizakodnak.

Béna koldussá ne tégy engem,
Hiszen magad is megcsufolod.
Tudod, hogy gőgömet
Csak mutatom, vágyom, esengem.

(Sok életserleget kihabzsolt,
De tudod, hogy szomjan szenvedett,
Álkevélyen, sirón
És mégiscsak igaz fiad volt.)

EGY AVAS KÉRDÉS

Gyáván, miként illik a vénhez,
Szegény, fáradt, félénk poéta
Valami nagy dolgot megkérdez,
Avas, bánatos dolgot.

Lesz, mozog és elfogy az ember.
Itt egy nagy Valaki kormányoz.
Nem látni őt emberi szemmel,
De itt van és kormányoz.

Ha elfogyunk, hát miért jöttünk?
S ha jöttünk már, miért a nagy gond?
Miért a sok bús bölcs közöttünk?
Itt valaki kormányoz.

Itt: van egy legnagyobb Valóság,
Ez valami szent, rendetlen rend
S az élet egy régi adósság,
Amelyet le kell róni.

Az élet egy régi, rossz emlék
S az a nagy Valaki akarja,
Hogy az eszéből ki ne essék
Emléke egy köd–multnak.

Itt nem segít templom, imádság,
Fogadja el sorsát az ember.
Ne várja, hogy mások megváltsák:
Szenvedjen és haljon meg.

AZ URAKNAK URA

Már–már lelkem csúf bűnök veszték
S jöttek békés esték:
Rákacagott a háborura
Az Uraknak Ura.

Lemenő, szép Nap volt az arca
S könyörület rajta.
Az élet be sok újat hozott
S Isten nem változott.

Falusi, nádas iskolában
Már ilyennek láttam,
Ki rossz helyett jó és új szivet
Adhat mindenkinek.

Hajunknak egy ősz, hulló szála
Följegyzett bú nála
S ha bűnös lény tőle elköszön,
Ő vár, míg visszajön.

Nem rójja meg sok vétkeinket,
Mert ő szeret minket
S poklok felé visz bár az utunk,
Ő int s visszafutunk.

Bennünk él s be jó hinni benne,
Ez ős szerelembe,
Ő még a temetőn is virit,
Ő a gyermeki hit.

Fölemelt és vérem lemosta,
Szívem visszahozta,
Sebeimre áldóan szedett
Balzsamos füveket:

Édes–ernyedten várok várva
Most már a halálra.
Szemem: övé volt, kezem: keze,
Mindent ő végeze.

Háboruba el ő bocsájtott
S bűnökből kihántott.
Rákacagott a háborura
Az Uraknak Ura.

EGYRE HOSSZABB NAPOK

VALAKI UTÁNAM KIÁLT

Bércek, tavak, folyók, sinek,
Bámész, új népek, új napok,
Be sietek, be rohanok,
Be szaladok, be sietek.

Napot lesek ma hegytetőn,
Holnap Holdat egy új uton,
Holnapután már nem tudom,
Mire figyelek lihegőn.

Panorámás, lázas világ,
Lakasd jól a szemeimet,
Fogd be jól a füleimet:
Valaki utánam kiált.

BOLDOGOK AZ ÖREGEDŐK

Hajh, mások szépen elfogyasztják
Ifjú életük sok malasztját.

Másoknak az öregség semmi,
Mások meg tudnak öregedni.

Egyszer–kétszer testük kirázza
Az ifjuság maláriája.

Aztán szépen pihennek, ülnek,
Mosolyognak és megvénülnek.

Napjaikat nyugodtan fejtik:
Betegek voltak s elfelejtik.

A bölcs mosolyt csak úgy havazzák,
A csókot hűlve kanalazzák.

Nem bántja őket ifju bánat,
Nem értenek, de megbocsátnak.

Csak én tartom ifjan az arcom,
Csak én vívom mindig a harcom.

Csak én vagyok bánatos, orzó
Öregségben is ifjú torzó.

Simító lapja a redőknek,
Irigye az öregedőknek.

ELSŐ SZERETŐM ÖLÉBEN

Virágos, kék pad–teritőmről
Sikoltok vigat és nagyot:
Most szememről letépett kendőt
Lengetek az élet felé,
Élet, én élni akarok.

Élet és Halál: majdnem–egyek,
Nagy rokonok, nagy különök,
Két orcámon egyszerre cuppant
Forró, vitázó csókotok
És én most Hajnalt köszönök.

Hajnal, Hajnal, nem szabad menni,
Új élet, új riadalom:
Új fürösztő vize a létnek,
Én a virágot gyökerén,
Szabad, nagy mezőn akarom.

Visszajövök és ujraélek,
Ki akar egy új szemfedőt?
Én ráérek másat szerezni
Ezer, piros, szép, várt öröm,
Ezer szép Holdtölte előtt.

Élet, gyere, most csókolózzunk,
Minden lehed tüdőmbe száll',
Csókos szádra, meleg öledbe,
Szent nászágyadra kergetett
Másik szeretőm, a Halál.

DURUZSLÁS A JÉGVEREMBŐL

Hűvös van nagyon tegnap óta
És nagyon sok a fürge ember
S tele van az egész süket Föld
Jégveremmel.

(Muzsikás Élet, mostanában
Sokat gyujtsz rá nagy indulódra.
Hozzám nem jut, csak vér–dalodnak
Holt ekhója.)

Vak a világ s táncos szinekben
Mégis hogy játszadoznak mások.
Nekem sápadtak színek, percek
S látomások.

(Szinek, cifra, meleg leánykák,
Szoknyátok mért van összegyűrve?
Szemem meresztem: minden elmult,
Minden szürke.)

Ízek kallultak, parfüm elszállt,
Mintha a Nap dermedve járna
S én jégvermemből duruzslok föl
Ezer nászra.

(Egek ringyója, ölelő Nap,
Sohse láttalak hevesebbnek,
Csak engem ölelsz egyre–mindig
Kevesebbet.)

KOCSI–ÚT AZ ÉJSZAKÁBAN

Milyen csonka ma a Hold,
Az éj milyen sivatag, néma,
Milyen szomoru vagyok én ma,
Milyen csonka ma a Hold.

Minden Egész eltörött,
Minden láng csak részekben lobban,
Minden szerelem darabokban,
Minden Egész eltörött.

Fut velem egy rossz szekér,
Utána mintha jajszó szállna,
Félig mély csönd és félig lárma,
Fut velem egy rossz szekér.

NEM JÁTSZOM TOVÁBB

Hunyok, de nem kell a hunyósdi,
Pedig érkeznek szép szavak.
Nem játszom tovább, bánom is én,
Hogy »föl«, »csitt«, »szabad«, »nem szabad«,
Bánom is én, bánom is én.

Nem akarom, amit akartam,
Nem akarom, aki akar
S a gyűlölőket bánom is én,
Engem most szent közöny takar,
Bánom is én, bánom is én.

Megistenülök, magamért csak,
Vagy megdöglök csak magamért.
A többit pedig bánom is én,
A pénzt, a kedvet, a babért,
Bánom is én, bánom is én.

SIRATÓ EMBER DALA

Ravatalra rakom
Halk szobában szépen,
Amit kerülgettem
És amit elértem.

Minden ravatalnál
Szivem épül, dobban,
Vigabban temetem
Minden új halottam.

Minden éjszakában
Más zsoltár vagy nóta:
Más borért megyek el
Minden siratóba.

Minél kevesebben
Maradnak az álmok,
Annál virrasztóbban,
Nótásabban járok.

Éjfélkor–éjfélkor
Már elmondom dalba,
Hogy teszem majd magam
Föl a ravatalra.

Én árva magamnak
Nem lesz siratója,
Senki a világon
Ne tudjon majd róla.

AZ IFJÚ RAJNÁNÁL

Ma tehát az őszös Svájc:
Ma itten, holnap ottan,
Mindig csodálkozással,
Keserü döbbenéssel,
Görnyedten és unottan.

Nézzük egymást a Nappal
(Most van lehorgadóban):
Két rokkant, öreg bajnok,
Leeresztett sisakkal,
Illendő tisztelettel.

Bástyás korcsma–verandán
Véletlen ez az óra:
Halott, nagy, hősi tornák
S örömtelen vitézek
Nyár végi áldozója.

S a hetyke, ifju Rajna
Zöldes, habos palástban,
Fejedelmi palástban
Fut közöttünk rivalgva,
Vitézi útra kelve.

S én öreg bajtársamnak
Gonosz mosollyal intek:
Mi is tudtunk örülni
S ma nem tudunk örülni
Ennek–örömeinknek.

S ő, miként a halálnak,
Úgy köszön nékem vissza
Öreges, bús mókával:
»Hát holnap hol talállak?
Vajjon holnap meglellek?«

(Rheinfelden)

TARARRAROM, HAJH, TARARRAROM

Nótás este, most szaladnak
Zengő szívvel, dalra lépve
Muzsikáló vérü lyányok,
Tararrarom, hajh, tararrarom,
Boldog legények ölébe.

Sunyi tavasz, szelek nyögnek,
Felhők sírnak, erdők zúgnak.
Óh, be csinos temető–dal,
Tararrarom, hajh, tararrarom,
Az Életnek, a hazugnak.

Szent alkalom; hasztalan csalsz,
Nem csókos láz öli testem.
Uccu tavasz, nekem mindegy,
Tararrarom; hajh, tararrarom,
Én a csókot befejeztem.

Emlékezés, hasztalan hívsz,
Víg tavaszba, nótás tájra.
Dudolgatok, elveszett már,
Tararrarom, hajh, tararrarom,
Régi testem sok csodája.

Száz láz–virág beteg kertje
Virít, táncol most előttem,
Nincs örömem a tavaszban,
Tararrarom, hajh, tararrarom,
Dalban, harcban, borban, nőben.

Nagy, friss dalok, éllel csengők,
Nagy harcaim, bátrak, szentek,
Elmultak s a késő nóták,
Tararrarom; hajh, tararrarom,
Vén ajkamon dideregnek.

Nótás este, most rohannak
Csókra, harcra, akik tudnak,
Én kidőltem s nótát zsongok,
Tararrarom, hajh, tararrarom,
Az Életnek, a hazugnak.

A HALÁL: PIRKADAT

Szám ízét nem rontom, hagyjatok,
Most a Halál előtt, most: vagyok.

Most, most e pillanatban élek:
Most jönnek az ízes emlékek.

Nem ad ennyi, bő száj–ízt soha
Sem patika, sem úrvacsora.

Pap, orvosság most félre, félre:
Emlékszem az anyám tejére.

Jönnek az ízek és illatok
S megdicsőült innyel halhatok.

Érzem első fogamnak kínját,
Az első szó bús csínját–bínját.

Számban van az, amit homlokon
Csókolt reám az első rokon.

Első figyelése a dalnak,
Első gondolatok, fájdalmak.

Első lyány, első poéta–út
Édes nyállal számban összefut.

Első sikerem, első tornám,
Első göthös bűnöm, tivornyám.

S azután fényes rettenetek,
Miket halódva is szeretek.

Nagy mámorok, hős búsulások,
Mindig újak és mindig mások.

Féreg–magyar harcok, kicsinyek:
Dobtam szivem s nem tudtam, kinek.

S egy asszony, akinek a csókja
Még most, talán most is, jó vóna.

Ízzel, illattal tele a szám,
Most, most az élet pirkadatán.

Szám ízét nem rontom, hagyjatok,
Most a Halál előtt, most: vagyok.

EGYRE HOSSZABB NAPOK

Csak egy napig fáj minden fájás,
Huszonnégy óra s nem jön rosszabb,
De ez az egy nap egyre hosszabb.

Már hegyes karó minden óra,
Sötét vas–mázsák hullva, rengve
Verik a fájást a szivembe.

Tudom a kínnak múló sorsát
S olyan rövid volt egy nap eddig:
Víg elugrás bánattól kedvig.

Örülni is másként örültem,
Nemesebben, halkabban, jobban,
Holnapi könny a mosolyomban.

Szép, bölcs cserével cserélgettem
Kedvem torát és kedvem nászát,
E furcsa élet villanását.

Ma is tudom: huszonnégy óra
S rossz nap után már nem jön rosszabb,
Óh, de ez a nap egyre hosszabb.

FÁJDALMAS, BÚS KITÉRŐ

Háborús völgy, nem tudlak nézni,
Nem bírnak már a szemeim, nem:
Forgok, mint egy véres pojáca,
Túl egy hegyen s egy hegyen innen.

Túl egy hegyen, mikor nem voltam,
Hegyen innen: ha majd nem élek.
Mennyi szeretet innen és túl
S e kis stáción mennyi vétek.

Hogy gyűlölök és hogy gyűlölnek,
Hogy harcolok mindenki mással.
Ha születünk, akkor halunk, jaj,
S megszületünk az elmulással.

Óh, élet, te, háboruk völgye,
Be megtettél harcos hazugnak,
Utamból be kitéritettél,
Óh, be utállak, óh, be unlak.

Óh, te, fájdalmas; bús kitérő,
Két hegy között nyílt seb az égre.
Békéből jöttem s a hegyen túl,
Tudom, békével vár a béke.

Végetlen békéből buktam le,
Hol híre sincs a harci gondnak
S itt úgy kell ütni, marcangolni,
Mint egy komédiás bolondnak.

Addig, amíg a nagy világ–csók
Nem cuppant újra vágyva értünk,
Addig, míg majd élünk valóban,
Akként, mikor nem völgyben éltünk.

De addig, addig, be sokat kell
Ejteni, űzni, futni, esni
S egy megszakított örök csókra
Dúlva, jajgatva emlékezni.

LELKEM SZERELMES FATTYAI

Ál–bölcs igék, illő harag,
Villant öröm, játszó szavak,
Lelkem szerelmes fattyai,
Be bánlak, hogy elszórtalak
Benneteket.

Gond–feleség a nyakamon,
Siratlan titkok titka nyom,
Bús házasságba befogott
Egy papos, álnok hatalom
Törvényesen.

Lelkem most erkölcs és teher,
Vén, bús kisdedeket nevel.
Járok velük talárosan
S a többi fattyu siheder
Kacag reánk.

Be szép az élet, míg ledér,
Aki már töpreng, az nem él,
Mint száz vén gondolat–gyerek
Egy vidám fattyú többet ér,
Vidám s hazug.

Élet, küldj még pár szeretőt
És küldj a csókhoz víg erőt,
Lelkem szerelmes fattyai,
Táncoljatok szívem előtt,
Ne hagyjatok.

AZ ÁGYAM HÍVOGAT

Lefekszem. Óh, ágyam,
Óh, ágyam, tavaly még,
Tavaly még más voltál.
Más voltál: álom–hely,
Álom–hely, erő–kút,
Erő–kút, csók–csárda,
Csók–csárda, vidámság,
Vidámság. Mi lettél?
Mi lettél? Koporsó,
Koporsó. Naponként,
Naponként jobban zársz,
Jobban zársz. Ledőlni,
Ledőlni rettegve,
Rettegve felkelni,
Felkelni rettegve,
Rettegve kelek fel:

Fölkelni, szétnézni,
Szétnézni, érezni,
Érezni, eszmélni,
Eszmélni, meglátni,
Meglátni, megbujni,
Megbujni, kinézni,
Kinézni, kikelni,
Kikelni, akarni,
Akarni, búsulni,
Búsulni, elszánni,
Elszánni, letörni,
Letörni, szégyelni,
Szégyelni. Óh, ágyam,
Óh, ágyam, koporsóm;
Koporsóm, be hívsz már,
Be hívsz már. Lefekszem.

KEZDENEK NYAKUKBA VENNI

Kezdenek már nyakukba venni,
Hurráh, hurráh.
Milyen jó nem–ismertnek lenni,
Kezdenek már nyakukba venni,
Kiknek semmijük se vagyok.
Bocsáss meg nekem, én árva lelkem.

Éljenek, akik meg nem értnek,
Hurráh, hurráh.
Éljenek, akik a miértnek
Titkaiból semmit se kérdnek,
Kiknek semmijük se vagyok.
Bocsáss meg nekem, én árva lelkem.

Nem így jöttem, nem ezt akartam,
Hurráh, hurráh.
Kikre rátörtem szép viharban,
Megfulasztnak csúf diadalban,
Kiknek semmijük se vagyok.
Bocsáss meg nekem, én árva lelkem.

Agyonölelnek és csókolnak,
Hurráh, hurráh.
Milyen jó nem–ismertnek lenni.
Kezdenek már nyakukba venni,
Kiknek semmijük se vagyok.
Bocsáss meg nekem, én árva lelkem.

MOST PEDIG ELNÉMULUNK

Csókolj szájon, szép húgom: Este.
Némíts el és hordd szét a hírt,
Hogy bátyád, a hangos szavú,
Dalait daccal befejezte.
S most mondja el utólszor másnak,
Milyen kevés öröme volt
Ennek a bolond dalolásnak.
Csókolj szájon, szép húgom: Este.

Bús vétók és víg vallomások,
Nótás nyögések, mély sebek,
Miattatok zengő kutat
Lelkembe már többé nem ások.
Minden vér–forrás betemetve
S a szent mindent–elhallgatás
Sírján ülnek, némán, keresztbe,
Bús vétók és víg vallomások.

Most már minden, mindenki éljen,
Éljenek az ékes szavak,
De Ady Endre nem beszél,
De Ady Endre ne beszéljen.
Bujdosson el, ha tudja, merre,
Felejtse el, hogy mit akart,
Piros szive kék–holtra verve:
Most már minden, mindenki éljen.

Elnémulunk, szép húgom: Este.
Egy nagy csókkal elnémulunk
S nézzük a süket Éjszakát
Halottakként, húrt megeresztve.
Fogunk talán még csöndbe törni,
De szavunk nem lesz szent titok:
Magunkat és mást meggyötörni.
Elnémulunk, szép hugom: Este.

A MINDEN–TITKOK VERSEI – 1910

Hatvany Lajosnak, aki hideg szeretetével is több volt hozzám bárkinél, hívőbb és jobb, adom s ajánlom ezt a talán utolsó verseskönyvemet.

Érmindszent, 1910. november 30.

Ady Endre

BAJVÍVÁS VOLT ITT

Bajvívás volt itt: az ifju Minden
Keresztüldöfte Titok–dárdával
Az én szívemben a Halál szivét,
Ám él a szívem és él az Isten.

AZ ISTEN TITKAI

Horváth Jánosnak és Szilágyi Sándornak

HISZEK HITETLENÜL ISTENBEN

Hiszek hitetlenül Istenben,
Mert hinni akarok,
Mert sohse volt úgy rászorulva
Sem élő, sem halott.

Szinte ömölnek tört szivemből
A keserű igék,
Melyek tavaly még holtak voltak,
Cifrázott semmiség.

Most minden–minden imává vált,
Most minden egy husáng,
Mely veri szívem, testem, lelkem
S mely kegyes szomjuság.

Szépség, tisztaság és igazság,
Lekacagott szavak,
Óh, bár haltam volna meg akkor,
Ha lekacagtalak.

Szűzesség, jóság, bölcs derékség,
Óh, jaj, be kellettek.
Hiszek Krisztusban, Krisztust várok,
Beteg vagyok, beteg.

Meg–megállok, mint alvajáró
S eszmélni akarok
S szent káprázatokban előttem
Száz titok kavarog.

Minden titok e nagy világon
S az Isten is, ha van
És én vagyok a titkok titka,
Szegény hajszolt magam.

Isten, Krisztus, Erény és sorban
Minden, mit áhitok
S mért áhitok? — ez magamnál is,
Óh, jaj, nagyobb titok.

»ÖRVENDEZZ, IFJÚ, IFJÚSÁGODBAN«

„Örvendezz, ifjú, a te ifjúságodban,
és vidámítson meg téged a te szíved
a te ifjúságodnak idejében, és járj a te szívednek
útaiban és szemednek látásaiban:
de megtudjad, hogy mindezekért az Isten tégedet
ítéletre vonszon.”

Prédikátor könyve XII. 1.

Ajándékodból egy csipetnyi
Maradt az alkonyi órákra
S Uram–Isten,
Most kezdek szépen örvendezni.

Áldott sors, hogy hogy’ vettem észre
Idejében az ifjuságom:
Így kisebb lesz
Élő–voltom megbüntetése.

Szívem utja, szemem látása
Sohse volt a szabad hajósé —
S önmagamnak
Valék mindig vak, furcsa mása.

Bölcseség fulánkja sebemben
S tele vagyok vigadozással,
Mert páratlan,
Szentséges dolgot cselekedtem.

Úgy éltem, hogy mind egybefolytak
Multam és jövőm folyókái
S hiú, lármás,
Ifju napjaim sohse voltak.

Vad hévvel vagy tétlen vénséggel
Éltem egyszerre és kavartan,
De nem tudtam,
Mikor van nappal, mikor éjjel.

Nem voltam a hivalkodóknak
Fajtájából való rossz ember
S ifjuságom
Sohse volt: Ma, mindig: a Holnap.

Megállok hát bátran előtted,
Nincs bűnöm, mert nincs ifjuságom,
Uram–Isten,
Én sohse mertem vakmerőket.

S engem ne véníts meg halálig,
Mert tilalomfáid kerültem,
Szépen nézz rám
S a többi – tán holnap elválik.

A GYÜLEKEZET SÁTORÁBAN

„Áldozék pedig ott Salamon a rézoltáron az
Úr előtt, mely a Gyülekezetnek sátorában vala,
áldozék, mondom, azon tüzes, ezer áldozatokkal.“

Krónika második könyve. I. 6.

A Gyülekezet sátorába
Vagyok galambokkal, kosokkal,
Csaknem tizenöt év óta már
Tüzes, ezer áldozatokkal.

Rézoltárod tüzét véremmel
Hiában öntöztem, nagy Isten,
Sem a te tüzed, sem az enyém
Nem lohadtak vad ereinkben.

És szerencséd elküldésére
Kegyelmedet hiába várom:
Aranykincset érő szép vérem
Ott pusztul el a rézoltáron.

A Gyülekezet sátorában
Nem szabad gyávának sem lenni
S tüzes, ezer áldozatokkal
Nem vagyok mégis semmi, semmi.

A KIMÉRÁK ISTENÉHEZ

Te, Isten, ki Titok vagy, tudod,
Hogy én nem vagyok mai gyermek:
Az én ügyem a te ügyed
S ki ellenem támad, azt verd meg.

Mert mi együtt kezdtük a hűhót,
Mert egyformán Titok. a voltunk
S ami lázmunkánkban hazug,
Mindent, mindent együtt koholtunk.

Te, Isten, mi egyek vagyunk:
Mikor kimérákba szerettem,
Már ott voltál hátam mögött,
Nehogy kimuljak hülye sebben.

Nógattál folyton, konokul,
Hogy véresen be a bozótba
Törjek magyarul, dalosan
S hogy ne némuljon el a nóta.

Én voltam, Isten, bolond nyilad
S nyiladat most már messzelőtted.
Fölemelt, véres homlokom
Nem ejtem porba most előtted.

Mert, jaj, nagy dolog ez a dolog,
Nagyobb, több, mint egy élet ára
S én más bolondként nem megyek
Egykönnyen a kálváriára.

Most: vagy–vagy, eldől, ha akarod,
Hogy ér–e valamit a kardunk
És hogy ér–e az valamit,
Mit együtt kezdtünk és akartunk.

Titok vagy, ős Titok, tudom én,
Velem együtt és a világgal,
De egy percnyi szeszélyedért
Mégsem égek el hiu lánggal.

Együtt kezdtük, vihar–fellegek
Nőttek a fejemre azóta,
Te, Isten, te, Titok, közös
Bűnünk volt minden bűnös nóta.

Mikor még mint kicsi nebuló
Templomban diktáltam a zsoltárt,
Már akkor bűntársam valál,
Már akkor is fölbujtóm voltál.

Éreztem viharos kezedet,
Mely fiatal hajamat tépte:
Te voltál az elinditóm
S kell, hogy te légy utamnak vége.

Az én ügyem a te ügyed is,
Hogyha hivedet meg nem tartod,
Nem hisz benned majd senki sem:
Isten, Titok, elő a kardod.

ISTEN DRÁGA PÉNZE

Hát eljöttem a kamattal,
Uram–Isten,
Agyonnyargalt akarattal
Siettem, hogy el ne késsek.

Itt az Élet, itt a pénzed.

Sokat kellett ráfizetni,
Uram–Isten,
Magamnak nem maradt semmi:
Rám ent mind a kamatokra.

Gyilkos volt a világ sodra.

Inaimnak frisseségét,
Uram–Isten,
Barna hajam sűrüségét,
Erőmet a vérben, agyban:

Neked adtam, odahagytam.

Drága pénz volt, mindegy most már,
Uram–Isten,
De hogyha már megkínoztál,
Hagyd még nálam drága pénzed.

Drága kölcsön, drága Élet.

Fogatlanul, akaratlan,
Uram–Isten,
Lehessek még hatalmadban,
Uzsorával legyek még ott:

A világban, nyomorékod.

Nagy adóval, nagy kamattal,
Uram–Isten,
Akaratlan akarattal,
Add, egy kicsit visszatérjek.
Csak hogy éljek, csak hogy éljek.

KÖNYÖRGÉS EGY KACAGÁSÉRT

Lukács Hugónak küldöm

Arcod haragos fellegekből
Ismerős nekem, Isten,
Villámok hozták el szememig
S fürdettem gyakran könnyeimben.

Nem láttam még sugaras arcod,
Melyet, hajh, sokan látnak,
Hol vagy, hol vagy és miért kerülsz,
Szent Istene a kacagásnak?

Éhezem, Uram, a jókedvet,
Szomjazom nevetésed,
Ilyen hálás, pojácás hived
Soha tán nem is volna Néked.

Egy gyönyörű, nagy kacagásban
Harsogjon föl a multam,
Lássam egyszer vidám arcodat
Kacagó, szent sirásba fultan.

AZ ISTEN–KERESŐ LÁRMA

Neved sem értem, Istenem,
De van két árva, nagy szemem
S annyi bolondot látok,
Hogy e sok bolondságból
Nagy ijedelmemben,
Uram, hozzád kiáltok.

Próbáltam sokféle mesét,
De, hajh, egyik se volt elég:
Szivemben, idegimben
Kiabáló, nagy lárma
Téged keres, Fölség,
Isten, a tied minden.

EGY KEVÉSNYI JÓSÁGÉRT

Ha van még Jó bennem, óh, uram,
Kérlek és nem is szomoruan,
Óh, mentsd meg belőlem.

Hiszen annyi jósággal jövék,
Ám lelkemnek szemérem–övét
Letépte világod.

Valamikor voltam örömöd,
Ne hagyj itt ocsmány, bús végek között,
Nagy gyalázatomban.

Most, hogy Bűn és Idő elszaladt:
Úgy menjek el, mint kiben maradt
Egy kevésnyi Jóság.

A SZERELMETLENSÉG ISTENÉHEZ

A Sionnak hegyén szerelmetlen,
Boldog, ékes, hideg Valóság,
Én Istenem, szabadíts meg engem.

Kikért büntetsz, hogy így szétomoltan
Még mindig fájnak a szerelmek?
Hűs vérüek unokája voltam?

Kikért büntetsz, hogy félve, utálva
Kit szeretek, nem szökök tőle
S nyomorultan huzódok utána?

Boldog minden rossz fiad, leányod,
Kik szerettetvén nem szeretnek,
Vágyakkal őket meg nem alázod.

Boldogok, kik szirthoz hasonlítnak
S nem rózsáihoz hő–vizeknek,
Melyek buzgón, halálosan nyitnak.

Óh, én, világ eleven halottja,
Csúfja, gyávája, elveszettje,
Mindenkinek bús odaadottja.

Óh, én, kinek gőggel szerettetni
Volna szabad csak s nem vagyok más,
Csak másokhoz ösztönzött semmi.

A Sionnak hegyén szerelmetlen,
Boldog, ékes, hideg Valóság,
Én Istenem, szabadíts meg engem.

KAIN MEGÖLTE ÁBELT

Uram, én Jehovám,
Tudtam, hogy ölni nem szabad
S Kain megölte újra Ábelt:
Megöltem magamat.

El sem bujdoshatom,
Nem mostam meg véres kezem,
Nem vétkeztem, mikor gyilkoltam
És most sem vétkezem.

Nincs senkihez közünk
S Te nem adtál elég erőt,
Uram, hogy ketten legyünk eggyek
A te arcod előtt.

És föltámadt Kain,
Ki százszor többet szenvedett
S megölte önmagával együtt
Ábelt, gyermekedet.

E földön senki sincs.
Ki vádolhat halottakat,
Te sem, Uram, az Égben ott fent,
Bár ölni nem szabad.

Megöltem magamat,
Mert furcsák voltunk kettesen:
Fogadj, Jehovám, két–eggyünket
Értőn és kedvesen.

A SZERELEM TITKAI

Kérem az én régi s egyetlen asszonyomat: fogadja el jajgató szolgájától ezeket az olykor fölujjongó, de mindig síró, mindig a régi s mindig miatta kelt énekeket.

A TÜRELEM BILINCSE

Üzenem:
Vedd magadra a türelemnek
Rozsdás bilincsét
S ha talán rossz a zár,
Várj, míg megigazíthatom.
Bilincsem voltál,
Bilincsed voltam,
Bilincs volt egész életünk,
Szerelmünk és Napunk,
Kikapóságunk és hűségünk,
Csókunk, elernyedésünk, lángunk,
Téves, sok esküvésünk,
De jó bilincs volt,
Derék béklyó
S rabok voltunk volna mindétig,
Ha nincs rabság és nincs bilincs.
Vedd hát az utolsót,
A legszerelmesebbet,
A türelem bilincsét
S várd, hogy mihamar
Kegyetlenül lezárom.
De várd,

De akard a végső rabságot,
Minden élet s öröm tetejét:
A türelmet,
Akarom,
Üzenem.

NEM ADOM VISSZA

Visszaadok én mindent,
Ha visszaadni lehet.
De nem adom vissza
A szemed.

Belőlem fognak nézni
Téged és egy kék tavat
S mit e földön nézni
Még szabad.

Visszaadok én mindent,
Ha visszaadni lehet,
De nem adom vissza
A szemed.

A FÖLTÁMADÁS SZOMORÚSÁGA

Piros, nagy köd–tályogok közül
Sunyított rám a csalfa Nap,
Midőn így szólék:
Kelj föl és légy szabad.

Tán Budapesten, talán máshol.
Alig emlékszek valamire
A néhai világból,
De szomoruan föltámadtam.

Sírom sziklái szétgurultak,
Füstölt a Golgotha s kiléptem
Föltámadottan, tétován
Mély Sárkány–sírjából a Multnak
S mint akinek kevés a vére,
Elindultam új apostolok
Keresésére.

Vihar s üvöltő Tátra–erdők
Voltak az én Tamásaim,
Kik sebeimnek nyílásain
Ujjaikat mártván benyultak.
Ködök szálltanak
S ködökön át
Megromoltan és feledőn
Hagytam el a Multat.

És megint szólék: én nem tudom,
Ki vagyok, éltem–e, élek?
Valakinek neve vagyok
Vagy örököse egy halott
Szomorú nevének?
Lázamat az est, postámat
A posta,
Mintha régen–régen hozná,
Úgy hozza.

De jött a reggel, fázva rémlett
És én nem tudtam, micsoda
Emlékek
Tarlójáról jött ez a reggel?

És sebeimet tapogattam,
Fájtak, égtek förtelmesen,
De mikor kaptam, hogyha kaptam?
Hol jártam én,
Hát éltem már én?
Ki sírhat most tán énmiattam,
Ki vagyok és merre megyek?

Aztán bolyongtam: tót zsoltárok
Harsogtak a fenyvesekben.
Micsoda zsoltárt is tudtam én
Kedvesebben
Valamikor?
Csak hallgatok,
Mert már mindent elfeledtem.

Hallom, hogy távolból érkeznek
Ide mások.
De hol a Távol, hol a Közel
S hol vannak köztük
Állomások?
És mintha sohse jöttem volna
S csak itt vagyok:
Szemek, levelek, táviratok,
Nem tudom, miért keresnek.

Én nem tudom, miért néznek rám
Kutató arcok?
Arcomon nincsen régi irás
S a régi harcok
Nagy legendája elmosódott
Vén arcomon, vén fejemen.
Olyan vagyok,
Mint rosszul kezdett
És meg se kezdett szerelem.

Szőke leány, szent, ifju cédrus
Büszkélkedik fényes napon
Néha előttem
S fogcsikorgatva, hallgatagon
Rohanok messze tőle én.
Emlékezek, vagy csak fájok?
Ha élnék, ha szeretne,
Ha volnék. Gondolkozom:
Lyányom lehetne.

S amott egy–két virágos hajú
Asszonyra nézek álmélkodva,
Óh, mintha egyszer bolondja
Lettem volna fiatalnak,
Ilyennek, párnak.
Idegenek és kire várnak?
Beszélnek hozzám,
Cirógatnak kandi szemekkel
S úgy érzem, hogy hátam mögött
Áll egy idegen, másik ember,
Hozzá beszélnek.

Valami úgy fog, mint rabot,
Mint alvajárót a tetőn,
Kit én is nézek reszketőn,
Mint furcsa távolit.
S amit én mondok, oly hüvös,
Mint jégbarlangba orditón
Besivító vihar–szavak.
Valahol hóban elakadt,
Valami messze hómezőn
Az én régi valóm.

És csitt, amott tenger vonít
Régi fájást,
Irgalmatlant és távolit.
De ez a tenger fenyves erdő.

Igen: tengerek, városok,
Asszonyok, vágyak föllebegnek
S rajtuk Páris a korona.
Ragyogóbbak, szebbek,
Mint a legforróbb látomások.
Volt–e hozzájuk közöm egykor,
Vagy ezt mind mások
Ölelték és csodálták?

Óh, jaj annak, aki feltámad
S nem érzi önnön–életét,
Beszédje kongó báb–beszéd
S báb–színpad bábja ő maga,
Kérdés, kísértés és titok.
Én azt várom: valaki majd
Hívni fog
S édes, meleg szájjal
Sugja meg majd, hogy ki vagyok.

Itt tó van a Tátra ölén,
Csillogó, tiszta, vad,
Keresem benne a századokat,
Az életemet,
A sírtáró dalokat.
Keresem magam közelségét,
A szállaló Időt
S a tükröt, a varázsosat,
A megismertetőt.
És megáll az Élet
És tudom, hogy most már semmi sincs,
Senki sem él
És semmi sem igaz.
Keshedt, vén arc vigyorg a tóból
És nem tudom: ki az?
Föltámadtam, jaj, föltámadtam.

ÖREG SUHANC VÁGYAKOZÁSA

Óh, csókolt csókok, lengeteg asszonyok,
Bűnök keritette, pamlagos életem,
Egy szép, friss testü lányról
Álmodoznom szabad–e még?

Itt, a falumban virágosak a fák,
Itt a régi suhanc el–elemlékezik
S a régi, szűz kisasszony
Alakját fölidézgeti.

Úgy jár lelkemben, mint késett ibolyák
Fölött júniusban a napsugár heve.
Nincsen szebb, mint az emlék
S egy finom gyermek–hajadon.

Óh, csak még egyszer gyérülő hajamat
Fölborzolná egy lyány, nem érintett, szelíd,
Mondván: »Leszek az első
Zsenge és piciny asszonyod.«

CSAK LÁTNI AKARLAK

Vedd le ruhádról a büszke csatot,
Bontsd ki a szépséged vidáman,
Mint ó képeken meztelen angyalok.

Vedd le ruhádról a büszke csatot,
Várj hidegen, szabadon, hősként,
Még azt se kérdezd meg majd, hogy ki vagyok.

Vedd le ruhádról a büszke csatot,
Hunyt szemekkel feküdj előttem,
Miként egy vadvirágos, szűzi halott.

Vedd le ruhádról a büszke csatot,
Égnek szemeim téged látni,
Akit én megcsókolni nem akarok.

Vedd le ruhádról a büszke csatot
S én leborulok szőnyegedre
S megáldom a legdúsabb pillanatot.

HALK, BÁNATOS SZÖKÉS

Halkabban daloljatok,
Északi, vándor dalok,
Hirtelen, kósza dalok,
Szél–viharok.
Ma június van
S kissé búsan
Jöttem el valahonnan.
Jóéjszakát se mondtam.
Meleg, vihartalan
Nyárban
Tettem be oda a szivem
S a lábam
S szeretném kivonni őket,
E hamar lépegetőket.
Halkabban daloljatok,
Északi, vándor dalok,
Hirtelen, kósza dalok,
Szél–viharok.

A HOLNAPUTÁNI ASSZONYKÁK

Déli órák, kacagó terek,
Vidám utcák,
Ti tudjátok, hogy szinte meghalok
Azokért néha,
Kikre bátran nézni se merek.

Vén voltommal, jaj, mit áhitok?
Kezdődő nők,
Álmomban is tapossák a szivem
Piciny és pompás,
Hosszuszárú topánkáitok.

Bús okosság, adj nekem erőt
Lemondásra,
Hogy fordítsam el mindig arcomat
Holnaputáni
Édes, apró asszonykák előtt.

Süldő istennők, ím, elereszt
Vágyó arcom
Benneteket talán örökre már:
Veronikákul
Asszonyibb nőket hív a kereszt.

De még egyszer hadd nézzek halott,
Szomjas vággyal
Ellebegő, drága, friss testetek
Után és sírva,
Kis kisasszonykák, utánatok

TALÁLKOZÁS EGY GÉPKOCSIVAL

Nincs városom, nincs jó hajlékom
S mellettem suhant el gépkocsin
Egy vörös asszony, csipkés, vékony,
Tavaszi éjszakán.

Nem tudom, ki volt, de megnézett
S vágyam leszedte dús fátyolát
És már mint meztelen igézet
Ragyogott és szaladt.

Soha se fog most már megállni,
Gépkocsija rohanva viszi,
Mert csak egyszer lehet találni
Illendő valakit.

Ő valakit talált az éjben,
Ki általa lelt volna hazát
S ő most szalad tovább sötéten:
Mikor találkozunk?

A HARMADIK EMELETRE

Szobám: a harmadik emelet
S aki szeret,
Gondolja meg, mert hosszú az út,
Mert rossz, hazug,
Aki tagad.

Drágám, te ne erőltesd magad:
Az áldozat
Sokkal több, mint három emelet
S hogyha veled
Találkozom:
Én az egész valómat hozom
S nem átkozom,
Aki csupán félig jön ide,
Mert nincs hite:
Ne jöjj ide.

VALAKI, VALAKI EMLEGET

Valaki, valaki most emleget,
Mert nagyon könnyező vagyok
S előttem párisi utca–ormok
Hasogatják az eget,
Szelíd kárpitját a nagy égnek.
Vidám legények
Jönnek dalolva
Sötét utcáknak mélyiről.
Gondolkozom: kiről, miről,
Mikor, mindegy.
Valaki, valaki most emleget...
Merre megyek,
Van–e út az utca–mélytől
Föl a hasogatott égnek?
Még sokáig kisér az ének
S én botorkálok tovább,
Keresem, aki emleget,
Keresem lelkemben azt,
Akiért érdemes volna
Így élni búsan és loholva
Sötét utcákról nézve az eget.
Valaki, valaki most emleget,
Valaki szán,
Valaki szánja
Azt, ki Páris sötét utcáira
Dobva nézi, kivánja
Az eget
S akit megríkat az az ének,
Melyet dalolnak
Éjszakában vidáman vesző
Rongyos, de társas legények.
Valaki, valaki most emleget,
Mert nagyon könnyező vagyok
S előttem párisi utca–ormok
Hasogatják az eget.

MOST ÖLELNE VALAKI

Most ölelne meg valaki,
Most jönne az igaz asszony,
Ki csak egy kicsit öleljen,
De nagyon marasszon.

Most ölelne meg valaki,
Lehetne tiszta leányzó,
Hogy ömlene telt keblére
Az édes, a lágy szó.

Most ölelne meg valaki,
Valaki, hogy emlékezzem:
Sohse öleltek még némbert
Vissza szebben.

Most ölelne meg valaki,
Mikor futni kéne futva,
Mikor: ébredek–e holnap,
Isten tudja.

Most ölelne meg valaki,
Szép nőstény, könnyes és szánó:
Bűnbánó és dalos némber,
Víg bűnbánó.

A SZERELEM EPOSZÁBÓL

(Töredékes bevezetője egy soha meg nem irandó
s meg nem írható hősköltéménynek.)

Szokásos hivással hadd hivjam Múzsámat,
Szegény, bús testemet, mely vívott csatákat,
Mely ma is annyi bajt és Sátán–dalt érlel
A benne lakozó Múzsa kegyelmével.

Múzsám: Szilágyságban határzott vén testem,
Ki miatt tömérdek bűnbe s dalba estem
S kinek ereszkedett inakkal sincs másod,
Dalold le utolsó, nagy dal–tartozásod.

Sorsomnak, titkomnak hetedik lakatja
Lehullhat: nem vagyok gyermekeknek atyja.
Fiaim, lányaim paripák taposták
S a nagy csatatéren vérfolyók elmosták.

Dalolj nekem, Múzsám, ne a hét vezérről,
Dalolj nekem, Múzsám, a nagy csatatérről,
Hol, ahogy először ember nézett Napba,
Embernek sorsáról jegyződött bús mappa.

Melynél szörnyűbb téren Atilla se harcolt,
Melyet női testen gyémánt–Végzet karcolt,
Ninivék, Xerxesek, fajták, birodalmak
Hol vígan sülyedvén víg halállal haltak.

Nagy énekmondásnak tudom, mi az ára,
Én is készültem a hunn trilógiára,
De mikor Árpádék s talántán hunn atyjuk
Mind csak addig voltak, míg megszakadt magvuk.

Valami hős harcos én sohase voltam,
De a nagy harctéren sokat kóboroltam,
Sok–sok gyermekemet ölte meg a hőség,
Meddő táborozás, meddő vakmerőség.

Csókkal, csókfélével birom én és birtam,
Ám zsoldos nem valék, hamar untam, sírtam.
S ha vannak multamban bármely semmiségek,
Ezek a sirások, ezek voltak szépek.

Nekem a szerelem nem volt víg ajándék,
Lovagi birkózás, tréfás kopja–játék,
De volt ravatalos, halálos–víg torna,
Játék a halállal, titkos élet–forma.

Akárhol s bárkiért vágyódásba estem,
Vér áztatta nyomom Párisban vagy Pesten,
Mindig önnön–vérem és soha a másé,
Soha a levésé, mindig a mulásé.

De voltam bárkinél tisztább és fehérebb,
Voltam engedelmes gyermeke a vérnek,
Becsületes hímként csaptam nő–zavarnak
S becsületes voltam embernek, magyarnak.

E félszeg országban, hol ezer év óta
Hímnek is az derék csak, ki pátrióta,
Fölzokogó, csukló tréfa–zokkal mondom:
A nagy csatatéren erre is volt gondom.

Gazdagok ringyóit én el nem szerettem,
Koldusok mátkáit soha el nem vettem,
Küzdöttem, csókoltam szomorú rogyásig,
De csak ha biztatott az a némber másik.

Nem voltam villámos, förgeteges csókja
Senki szép asszonynak s durva hóditója.
Diadal–sarcokat már csak akkor szedtem,
Ha karomba–hullót, megadót szerettem.

Áldott, kedves mégis az alkalom vétke,
Mikor legelőször kényszeritett térdre
Asszony–ember előtt kicsi, kölyök–korban
És áldott a vigasz, mit leltem a borban.

Szent bor: asszony ellen talált drága méreg,
Már más mámorokkal, hajh, összecseréllek:
Hírrel és mákonnyal, ezerféle jóval
S ki tudja, tán holnap, egy Browning–golyóval.

Addig is büszkélkedj, Múzsám, drága testem,
Mint a Názárethi, latrok közt, kereszten.
Pál apostol mondta s te híven megtartod:
Hitedet megőrzéd s megharcoltad harcod.

Mérges nyilak belém nemegyszer repültek,
Sebeim tüzeltek, sebeim heggültek
S ha újra kezdhetném friss komédiásként,
Ma is igaz volnék, ma se tennék másként.

Csak hazudni kéne, mennyi minden jönne
Magyar eredménnyel, sikerrel özönbe.
Már elhallgatni is milyen érdem volna,
De vallani mindent: volt életem dolga.

Tetsző, hazug–szűz dalt dalolni még tudnék,
Erkölcsös hazugok kegyébe bejutnék,
De akarok szólni, de akarom látni:
Mer ma is hazudni álerkölcsöt bárki?

Akarom, hogy végre valaki meg merje
Mondani: nem a szív a csók fejedelme
S nem a csók a tető s nem a csók a minden,
Mint kötelezteténk hazudni azt rimben.

Itt állok s Lutherként mondom: engem Isten
Úgy tartson fiának s bajban úgy segítsen,
Hogy minden titoknak ez a megoldása
S hogy igaz lelkemnek ez a vallomása.

Hajh, igen, emlékszem: mindig az a fűző,
Omló, habos szoknya, vérünket fölűző,
Parfümös kis nadrág, finom batiszt–játék,
De mindig az a cél, mindig az a szándék.

Mindig az a játék s mindig véres torna
S mindig mintha kiki egy–egy Isten volna.
Ezt a nagy szándékot nagy okok okolják
S még a tagadók is mindig szándékolják.

Kik által s miképpen lettem, aki lettem?
Nem tudom, de tudom, hogy kellett szeretnem
S a nagy csatatéren, lehettem bár olcsó
Nem voltam sem barbár, sem furcsa utolsó.

S tudtam nagyszerűen; költősen szeretni,
Valaki számára egyetlenegy lenni,
Úgy–úgy elborulni részeg szerelemben,
Hogy bolond álmokban sem lehetne szebben.

De a harctér: Harctér és az élet: Élet
S az asszony–test néha sokkal–sokkal mélyebb,
Mélyebb az Életnél, mélyebb a Halálnál
Mélyebb az álmodnál, mellyel vágyva hálnál.

Nem tudom, hogy mikor jön életem vége,
Mikor derül ki majd minden semmisége,
De nyugodtan halok: én nem csupán voltam
S érdemes harctéren esek el majd holtan.

A SZOMORÚSÁG TITKAI

Ignotusnak

A NAP RAVASZKODÁSA

Mit akar most a Nap,
Miért akarja így tavasszal
Elhitetni,
Hogy sokkal boldogabb,
Szebb és fiatalabb vagyok?

Száz új, ifju legény
Méltóbb az elbolonditásra
Vén magamnál;
De jön, jön, jön a fény
S én elkábultan reszketek.

Óh, nagy akaratok,
Kik munkáltok a tavasz–fényben,
Már tudjátok,
Hogy én öreg vagyok
S öreg ember háladatos.

Szép, víg üzenetek,
Csengjétek a tavaszt fülembe:
Ifju korral
Minden ember beteg
S én gyógyulok, mert vénülök.

Mit akar most a Nap?
Azt akarja, hogy emlékezzek
S legyek boldog,
Most már, mikor szabad
S mikor már úgyse lehetek.

SENKI ÉLŐNEK ELLENSÉGE

Kérem nagy könyörgéssel,
Kiknek talán útjába álltam,
Higyjenek, mint én kezdek
Hinni a jó, békés Halálban.

Szájunktól poharunkat
Úgyis majd egy szép perc elrántja,
Álnok és gonosz ember,
Ki társát az Életben bántja.

Hogy vagyok, hogy eljöttem,
Nem vagyok e bűn felelőse,
Én most társam nem bántom,
Könyörgök, hogy ne bántson ő se.

Minden bántást nagy jajjal
Úgyis–úgyis nagyon megbántam:
Csak nyomorultak élnek
Ebben a bús, bolond világban.

Mindenki bocsánatját
Könyörögve, sírva esengem,
Készülök elnémulni,
Fáj, fáj, óh, ne bántsanak engem.

Harccal jön minden ember
S minden harcnak bánat a vége,
Ne tegyek most már többé
Senki élőnek ellensége.

Szíves békét ajánlok
Alázatos és síró szóval:
Nagy–nagy titkokat látok
S megteltem minden szívi jóval.

Tele szivem békével,
Túllátok már a földi rácson.
Fáj az élet. Mindenkit
Kérek: ne, ne, ne bántson.

AKÁRMILYEN CSÚNYA ÉLETET

Egymás után magamra hagynak,
Kik sokallják az életemet.
Kakas–szó előtt megtagadnak
Esküdöző Pétereim
S életemmel ártok magamnak.

De élek és mégiscsak élek
S megdicsőülni nem akarok
S egy akármilyen csúnya élet
Reménysége bús agyamat
Elönti gőgjével a vérnek.

Akárhogyan, de el nem múlni,
Akárhogyan, de létezni még,
Inkább feledten megfakulni,
Mint egy ragyogó, szép Halál
Dicsőséges karjába hullni.

Mások ilyenkor megátkozzák
Anyjuknak méhét és az eget
S életük minden átélt rosszát,
De én sikoltva, evoé,
Óh, Élet, ragaszkodom hozzád.

AZ ÖRÖMTELENSÉG ÖRÖME

Mosolytalan szám tegnap este
Egy gondolatra rámosolygott,
Mint Krisztus a durva keresztre.

Arra gondoltam: Nap–nyugvással
Milyen öröm már nem örülni
S milyen rekedt az élet–nászdal.

Áldottam a muszájt, a rendet,
Rendjét a nem–lehet–másképtnek
S azt, aki engem megteremtett.

Ime, elértem a tetőre,
Kihullott minden a lelkemből,
Ami mosolygós, ami dőre.

Elhagyott az óráknak kedve
S nem nézek már ezentul semmit
Sem örömmel, sem keseredve.

Nem kell reménységgel dolgozni
S tépett lelkemet, mint rossz ponyvát
Újból és újból megfoltozni.

Hogy nem lesz több mosoly–vetésem,
Ezért volt az én mosolygásom,
Legutolsó örvendezésem.

Mosolytalan szám tegnap este
Egy gondolatra rámosolygott,
Mint Krisztus a durva keresztre.

AZ ELSÖTÉTÜLT UTCÁN

A híres Vénség–utcán,
Hol ifjuságom lakott,
Most vonszolt öregséggel
Keresem a sok régi,
Váró, fényes ablakot.

Bőjtök utcája volt ez,
Minden háza egy világ,
Minden ablaka szent tűz,
Mely előtt váltva mondtam
El az éjféli imát.

Csak láttam, néztem, vártam,
Csak távolról vert a fény,
Ezer ablaknak fénye,
Enyém, dünnyögtem gőggel,
Ha akarnám, az enyém.

Ha bárhol bekopognék,
Kitódulna a meleg
És reám virradnának
Megifjító csókokkal
A legforróbb reggelek.

És most járom az utcát
S amit eddig nem kivánt,
Sorban–sorban elalszik
Gúnyosan ellobogva,
Szememtől, a régi láng.

Talán elunta várni
Késő merszem és erőm
A sok ezernyi ablak,
Honnan hívások jöttek
Ezernyi hajnal–előn?

Itt–ott még világolnak
Gyér, hű, bús utca–szemek,
De már az utca alszik,
Mintha már nem is volnék
S nem bánja, merre megyek.

A RÉM–MESÉK UHUJA

Fél–hajnal csöndje s a szobán
Nagy, kék fülekkel, ostobán
Egy furcsa bagoly átröpül,
Mint a rém–mesék uhuja.

Szárnya veri az ablakot:
Magam vagyok és én vagyok,
Így nem éreztem soha még
S nem láttam az életemet.

Talán elszáll, ha fölkelek?
Hajh, hajnalodó éjjelek,
Hajh, multam, sorsom, életem,
Nagy, kék fülű uhu–madár.

A MEGÁTKOZOTT EMBER

Levágatom a két kezem,
Mert mindig ölelni akar
S ha én karolok, vétkezem.

Csípje a nyelvem vas–fogó,
Mert mindig bántani akar
S ha én beszélek, romboló.

Lábam nagy botlás törje ki,
Mert két lábam amerre jár,
Csak mások bukását lesi.

És hunyjon el az életem,
Mert csupa–csupa kárt csinál
S ami áldás, azt temetem.

AZ ÉN VIRÁG–HALMOM

Álmom, ha kínnal elcsalogatom,
Úgy terül rá testem–lelkemre
Idegenül és fonnyatagon,
Kiabáló jajjal, hidegen,
Mint őszi, tarka virág–halom.

Virág–halom és rajta fura dér,
Ezer másnak szivéből hullott,
Piros hó–harmat: a vér, a vér.
Piros és búshideg minden itt,
Élet, árnyék, virág és babér.

Kinek csak valaha vérkönnye hullt,
Siet az én virág–halmomra,
Itt virrasztgat minden nyomorult.
Az én álmom riadt, őszi kert,
Hol minden holt virág összebujt.

S mikor kín–álmom ébresztve lohad,
Futnak a szinek a szememből
S tipornak szilaj vihar–lovak
Véres, őszi virágoskertemen
S hallom a futó sóhajokat.

AZ ELMARADT SZOMORÚSÁG

Szép Húsvét jött most, cifra és derült,
Uram–Istenem, ez se sikerült:
Egy kalendáriumi szomoruság.

Húsvétot vártam, mely jön fagyoson
S melyből száz emlék lelkembe oson
És megfagyasztja egész életemet.

És szép Húsvét jött, cifra és derült,
Uram–Istenem, ez se sikerült:
Egy nagy, megvigasztaló szomoruság.

AZ ÉJ ZSOLTÁRA

Így zsoltárolt az Éj:

Ha olyan nagy volna a szived,
Hogy a Földet átöntené vérrel
És melegítné
Izzó, beteges dobogással,
Magyarul
Vagy nem tudom, micsoda nyelven
S miféle vér–ütéssel, özönnel,
Bárhogyan:

Akkor se tudnék.
Meleg párnát és takarót adni,
Akkor se tudnék
Vigasztalót sugni füledbe
S akkor se tudnék más lenni,
Mint Éj, Éj, Éjszaka.

Mert az Éjszaka Éjszaka lehet,
Mert a veszendő
Mindig veszendő
S aki egy kis életet kapott:
Bűnös, veszendő, tehetetlen.

Siratom, hogy sírsz,
De én Éjszaka vagyok
S a reggelre fogom rá a könnyeimet.
Siratlak, mert élsz,

Siratlak, mert bőszen kutatod
Sírnivalódat,
Siratlak, mert az enyém vagy,
Siratlak, mert másként nem lehet,
Siratlak, siratlak, siratlak.

Így zsoltárolt az Éj.

NAGY SÍRKERTET MÉRÜNK

»Édes apám, talán elférünk.«
Ő hosszakat lép s némán számol,
Én a nyomában.
Sírkert kell a családnak: mérünk.

Hol kelni szoktak friss palánták,
Melegágyaknak közelében,
Vetik külön majd
Az Ady–magvak hideg ágyát.

Házközeles, fekete földben
Mérjük a sírkert szélét, hosszát.
Négyen leszünk csak,
Kik idehullunk örökölten.

Dús földön és kevés kalásszal
Értük el a mérésnek őszét,
Az apám lép, lép
Reszkető lábbal, esti lázzal.

Százszor és százszor újra kezdi,
Már száz sírra eleget lépett,
De hátha, hátha
S bús lépéseit megnöveszti.

Ez a föld, ha maggal beszórta,
Emlékszik rá, áldott volt mindig,
Kereszt keresztet
Ért itt nyáron hússzorozódva.

Két fia van és velük elvész
E dús kis földnek kis családja,
Minden és minden.
Hát négy sír lesz itt csak a termés?

»Édes apám, talán elférünk.«
Este van, ő tünődik, hallgat
S az alkonyatba
Beleveszünk, sírkertet mérünk.

JÓSÁG SÍRÓ VÁGYA

Meleg karokban melegedni,
Falni suttogó, drága szókat,
Jutalmazókat, csókolókat:
Milyen jó volna jónak lenni.

Buzgóságban sohsem lohadni,
Semmit se kérni, el se venni,
Nagy hűséggel mindent szeretni:
Milyen jó volna mindig adni.

Még az álmokat se hazudni,
Mégis víg hitet adni másnak,
Kisérő sírást a sirásnak:
Milyen jó volna áldni tudni.

Meleg karokban melegedni,
Falni suttogó, drága szókat,
Jutalmazókat, csókolókat:
Milyen jó volna jónak lenni.

A MAGYARSÁG TITKAI

Küldöm s ajánlom szeretettel Zichy Istvánnak és Mariay Ödönnek.

GŐZÖSRŐL AZ ALFÖLD

Magas, fátlan sikokról
Nyargaltak le az Alföld
Mély, szomorú völgyébe
(Fut a gőzös az éjbe.)

Világok és jövendők
Néznek ki a vonatból
S alacsony tanya–házak
Óvakodva vigyáznak.

Tatárba begyógyultak,
Törökkel megbékültek,
De a multjukat állják
S a fákat is utálják.

Se virágjuk, se fájuk,
Se némettel békéjük,
Se kedvük, újjá lenni:
Álmuk a zsíros Semmi.

Hajh, Alföldre lenyargalt,
Szűk, vén fejü, magyar nép,
Be elmultak a multak
S lovaid kisántultak.

Csalva, csalódva, csalván
Kopár, régi sikodnak
Valál emlékezője
S lovad rossz nyergelője.

Nincs is e nagy világon
Szánandóbb nép náladnál,
Köd fölötted és köd lent,
Ősi nép vagy és jöttment.

Kisírunk a gőzösből
Sok nehéz, könnyes jóslást
Sorsodról, Alföld népe.
(Fut a gőzös az éjbe.)

HAJH, ŐSZI MAGYARSÁG

Evvel a régi ismerőssel:
Meg vagyok akadva az Ősszel.

Szívesen veszem, mint barátot,
Szivesen a szárnya alá állok.

Bevallom, hogy néha hazudva
Értem patkószeges, őszi utra.

Bevallom, hogy sokszor kevélyen
Gondolkoztam el az élet–mélyen.

De mindig és mindig vallottam:
Kis, bús, kevés különbség van ottan.

Az Ősz, az Ősz s a magyar élet:
Olyan egyformák, miért beszéljek?

Nincs szépsége, de szépnek látjuk,
Átkozni kéne és mégis áldjuk.

El kéne dobni, százszor véljük
És százszor és mégiscsak leéljük.

A CIVÓDÓ MAGYAR

Halj meg már bennem, te civódó magyar,
Békétlen Koppány, hunn ördögök fia:
Komédia minden, komédia,
Nézzek immár nagyobbakra is.

Mi régen erdő, az ma már Budapest
S mi egykor bánat, az ma komédia
S a lázadót ma már nem védi a
Táltos–düh és a magyar muszáj.

Hadd ne bánjam már, mit csinál a magyar,
Legyek két ország: Élet s Halál fia:
Komédia minden, komédia,
Nézzek immár nagyobbakra is.

A MÁRCIUSI NAPHOZ

Révész Bélának küldöm
(Márciusi Nap, nagy a te hatalmad
S magyar Márciust, magyar forradalmat
Nem gyujtottál ránk ezer évig mégsem:
Ültünk örökkön jeges senyvedésben.)
S verje meg az Isten a verejtékünket,
Verje meg veréssel egész életünket,
Ha tovább tengődünk ilyen kábult–árván,
Csókunkat a szánkban, álmunkat a párnán,
Gyermeket igérő legszebb ingerünket,
Verjen meg az Isten, verjen meg bennünket,
Verje meg a tettünk, verje meg az álmunk,
Dunai–tiszai régi megállásunk,
Verje a multunkat, verje a jövőnket,
S betyáros magunkból elkövetkezőket,
Ha el nem tiporjuk, kik utunkat állják:
Magyar Márciusunk minden akadályát.
Verje meg, verje meg, ha van verő Isten,
Aki csak egy kicsit ósdit akar itten,
Mert itt kárhozat van, itt le kell gyilkolni
Mindent, ami régi, ezeréves holmi,
Mindent, ami senyveszt, mindent, ami árul
S Etel–közt teszi meg hű magyar határul.
Óság–tartók népe most ront ellenünkbe:
Fiatal Március, most nézz a szemünkbe
S úgy adj nekünk erőt, sugarat, hatalmat,
Amily híven hisszük ezt a forradalmat.
Nekünk forradalmas minden futó óra.
Gőgös, gazdag grófra s gazdagult zsidóra
Haragszunk és vagyunk egyazon haraggal,
Tán ki sem mondható gyilkos indulattal.
Mert a világ siet s most kerül dülőre:
Érdemesek vagyunk életre s jövőre?
Büdös úr–szag, pénz–szag sehol így nem kábít,
Minden: változásért és újért kiált itt,
S ha papok tömjénjük gőgösebben rázzák,
Mindezek halálos sorsunk magyarázzák:
Petőfi szavánál van szükség jobb szóra:
Mindent meglátóra, mindent felrugóra,
E fényes Március csatasorba állit:
Végre talán eljut bús Magyarországig.

(Márciusi Nap, nagy a te verésed,
Csodatevőn szép te megérkezésed,
De akard végre, hogy mi is akarjunk,
De akard végre, hogy csúnyán ne haljunk.)

GÁLÁS, VASÁRNAPI NÉP

Százezernyi kába
Igy él itt Pesten és Budán:
Kedvet dob a zene–masinába,
Húsz vagy több fillér a kedve.
Egy–egy családdal,
Kedveskedve,
Egy–egy hites, férjes asszonnyal
Jön egy kis lyány
S szeme síkján
Oda van ragyogva, nőve
Az anyja szeretője.
És ott van a férj is
És ott vagyok én is
És szól a zene–masina.
És mindezek, ők,
Izzadtak és lelkesedők
És így mulatnak Pesten és Budán.

*

Ami nóta jöhet,
Jöjjön, mert szabad:
Nem az ő nótájuk egyik sem.
Lopottan száll, dagad.
Alacsony bánat mit kiván:
Érzelmes nóta,
Rossz divány,
És késő hazatérés
És butaság
És kacagásig érés.

*

Gálás, vasárnapi nép,
Én ott vagyok és látom
Néha–néha.
E kerek, dús világon
Nem láttam soha mását,
Az Életnek ilyen magyaros,
Zsidós, svábos és tótos
Kigúnyolását.

*

És most jön a java:
Ezekért élünk,
Ezekért a boldog cudarokért
Szakad a vérünk.
A bánatunk nem ér egy zsömlyét
S a kedvük ára
Egy garast
S mégis az ő kedvük maraszt
A hidegben, a hőben,
Az élet–vendéglőben.
És mégis értük ássuk
Vagy itt vagy másutt
Gödreit az emberi útnak
S nekik van igazuk,
Mert sem Pesten, sem Budán,
Mert ők
Sohase futnak.
Ők orrolnak s nevetnek
Kicsi bánattal, kedvvel,
Egy–két furcsa gyerekkel.
Furcsa gyerekek jöttén
Az ember tán elbámul
S mégis talán csak ezek
Jöttenek ki
Ama mélyebb világbul.

*

Mert hát törvénytelenség,
Ha más másként él, mint én,
Akárki is, az élet
Gyönyörű, nagy, nagy mindjén.
Vedd ki a bánat sarcát,
S iszapját az életnek,
Szirupját a kávénak
S mit bánod, hogy merre mennek
Gáncsoló okosaid.

*

Én most gagyogva
Emlékezem,
Mintha írnám szavaimat
Futó homokba.
Csak jöjjenek ezután is
A szép és hetyke nők,
A vasárnap szépjei,
A semmire–kelők.
Hadd jöjjenek csak,
Hallom, hallom

Olcsó beszédüket.
Ha akarom, nem hallom,
Fejemet szegve tartom
S előttük egy holt magyar úr
Táltos lovon üget.

A FAJOK CIRKUSZÁBAN

Magyar bolyba sodort léttel
Sírom el, hogy nincs magyarság,
Nincs kivétel
S még a fájdalmunk is régi.

Minden, minden ideálunk
Másutt megunt ócskaság már,
Harcba szállunk
S már tudjuk, hogy kár a harcért.

Csak cammogva fonjuk éltünk
Mások elhányt guzsalyáról
S nem kár értünk,
Ha elvágják fonalunkat.

Csak valami más is volna
A mi másolt életünkben,
Mint új borba
Belesajtolt szagos fürtök.

De a mi kis bolyunk semmi,
Húsvéttalan a magyarság
S írni, tenni
Mégis űznek nagy parancsok.

Nem tudom, hogy mi a célja
Ennek a hazug életnek,
Mégis néha
Ezért mindent lángba dobnék.

Mi az én nyomoruságom,
Bármi koldus, bármilyen bús?
Sírva látom:
Kietlenebb a fajtámé.

Céljainkat elcélozták,
Életünket már elélték.
Cirkusz–ponyvák
Bohóc–sorsa leng előttünk.

ITT, A BOZÓTBAN

Hallom, itt, a bozótban,
Hogy minden nagyon jól van
Amott, ahol élnem kellene.

Grófék élik, mi érték,
Zsidó fölszedi bérét,
Barátságos a magyar világ.

Csak egyszer meggyógyulnék,
Csak egyszer szabadulnék,
De sok arcról tépek le mosolyt.

Majd lerántom a lárvát
S a síró magyar árvát
S ami csak fájhat, megmutatom.

Mint bennem, fojtón, bátran
Csap majd szét ez országban
Kén–tüzesen a keserüség.

PIMASZ, SZÉP ARCCAL

Zilahi jó barátaimnak
Pimasz, szép arccal látszik, hogy akar,
De közben búsan lekönyököl,
Nyög, sír, ez az én fajtám, a magyar.

Olykor utálom, néha szeretem:
Ennyi emberséges bánatot
Nem adott volna más fajta nekem.

Van–e célja és nagy akarata,
Hoz–e valamit, ami övé,
Ami magyar, ami igaz maga?

Van–e nagy, ős küzdésünknek neve,
Vagy elvérezünk névtelenül,
Mint a kóbor tigrisek serege?

Ez a mi szép, koldus, úri fajunk
Nyugtalanít: példája vagyok:
Ha meghalunk, majd egyformán halunk.

Pimasz, szép arcot talál a Halál
S szeretőnkért rejtjük a bánatunk,
Szeretőnkért, ki a tilosba jár.

AZ UTOLSÓ KURUC

Súlyos inségimben
Se Bécsben Úristen,
Se Krisztus Pozsonyban,
Se Szentlélek Tordán,
Igazán nem hittenek.
Ez árvult országban
Vén századok óta
Gonoszak az istenek.

Véres már két lábam,
Sok országot jártam,
Csúnya Moldovától
Cifra, víg Majlandig
Poroszkálva vitt a ló,
Már a ló is eldült
És a gyalog–járás
Nem vén embernek való.

Óh, bolond, bús balság,
Keserű magyarság,
Óh, bolond, vad vélés,
Hires Buda vára
És ti, régi babonák,
Be megcsúfoltátok
A legigazabbat,
Legmagyarabb katonát.

Nincsen itt már semmi
S szépen tönkremenni
Budapest is tiltja,
Torda, Pozsony és Bécs.
És minden gyülekezet,
Fuvalkodott isten,
Sem szelidebb mása
Nem nyújthat nekem kezet.

Nincsen egy barátom
S vércsillogva látom
Utolsó kurucnak
Érdemelt, csúf sorsát
Ott az árokpart alatt.
Nincsen Lengyelország,
Nincs hely a kurucnak
S jaj annak, ki megmaradt.

OBSITOS VITÉZ NÓTÁJA

Nagy Endrének küldöm
Aludni sem kell,
Ébredni sem kell:
Én vagyok, én vagyok
Legboldogabb ember.

Semmi sem érte,
Félig sem érte,
Mit az én életem
Pazarolt el érte.

Magyarért kár volt,
Zsidóért kár volt,
Ilyen szép életet
Találni akárhol.

Asszonyért veszni?
Magamért veszni?
Hálás, hű fajomért?
Tudom én már: semmi.

Vetődjék kocka,
Nagy élet–kocka,
Mégsem adom fejem
Újból ilyen rosszra.

Jó vérem kellett,
Rossz vérem kellett,
De ha nőtt a bajom,
Ki volt bajom mellett?

Elég az átok,
Kacagós átok,
Kedves várakozók,
Én nem várok rátok.

Hajh, hivő voltam,
Hajh, bolond voltam,
De nem látnak soha
Ilyetén bomoltan.

Mindenki védje,
Keserűn védje
A maga igazát,
De én állok félre.

HAJLONGNI EMERRE, AMARRA

Hajlongni emerre, amarra:
Bús sorsot mértél, Uramisten,
A magyarra
S még búsabbat reám.

Hiszen, jó, jó: nem vagyok semmi
És mégis muszáj minden fajnál
Jobbnak lenni.
S mit ér, ha jobb vagyok?

Nekünk kevés pünkösdöt hoztál,
Kevés szentlelket, Uramisten,
S ostoroztál,
Bár véresek valánk.

Körülvettél balgákkal minket
S méltatlanul kínzott fejünkre
Sohse hintett
Kegyed sugarakat.

Önnön–valónktól félve félni
S elvegyülni törpe gyávákkal,
Halva élni:
Ezt adtad, Te, nekünk.

Hajlongni emerre, amarra,
Bús sorsot mértél, Uramisten,
A magyarra
S még búsabbat reám.

A MINDSZENTI TEMETŐBEN

Ady Lajosnak

Megint ott vagyok elverten,
Túl a nagy, családi kerten,
A mindszenti temetőben,
Gondolatban s balogul:
Megint nincs semminek célja
És ezernyi kétség–héjja
Megint a szivemre hull.

Itt, szivemre, éhes csőrrel,
Húsevővel, vérevővel,
Héja–csapatok lecsaptak
S már sikoltni sem tudok,
Élve, tépetten és fázván,
Nagy–rohanva és paráznán
Most már futni sem futok.

Ott a tőben és kútfőben,
A mindszenti temetőben,
Ott vagyok Párist–loholva,
Veszekedetten megint,
Veszekedetten, elverten,
Túl a nagy, családi kerten,
Végleg, fáradtan, megint.

ÉLNI, MÍG ÉLÜNK

Igen: élni, míg élünk,
Igen: ez a szabály.
De mit csináljunk az életünkkel,
Ha fáj?

Igen: nagyot akarjunk,
Igen: forrjon agyad,
Holott tudjuk, hogy milyen kicsinység
A Nagy.

Igen: élj türelemmel,
Igen: hallgass, ha fáj.
Várd meg, hogy jőjjön a nagy professzor:
Halál.

Igen: élni, míg élünk,
Igen: ez a szabály.
De mit csináljunk az életünkkel,
Ha fáj?

EGY TEMPLOM–ALAPÍTÓ ÁLMA

Bölöni Gyögynek küldöm
Fekete, magas hegyfokon
Az oktalan Szomoruságnak
Tiszteletére
Épülne az én templomom.

Ott összegyülne az én népem
S nyögve, kacagva,
Vörös terítős Szent–Mihály lova
Körül, oltár körül,
Szomoruak gyülekezetében
Állnék én, templom–alapító.
Jajaink: az orgona–sipok,
Tömjénünk: az álmok,
Imánk: legyen örökké
Áldott,
Aki nem tudja, miért szomjas,
Aki nem tudja, hogy mi fáj,

Mindenki, ki korona nélkül
Is király:
Az oktalan Szomoruságnak
Szomorús szép eklézsiája.
Aztán keresztelnék galambok
Csurgó vérével
Kisdedeket.
Esketnék és temetnék halkan,
Minthogyha alvó betegek
Ágyai között járnék.

Ezer árnyék
Suhogna ott,
Akik nem kaptak templomot
S halottak régen,
Mert régi, hajh, régi
Az én oktalan szomoruságú
Fájdalmas hitü népem.
»Ite, missa est«,
Elmondanám naponként szebben
És sírnánk mindig
Többen és jobban,
Keservesebben, keservesebben.

A DICSŐSÉG TITKAI

Barátaimnak, jó embereimnek a „Nyugat”–nál s bárhol, ahol nekik s nekem még rokonaink lehetnek.

AZ ÖREG SZAKÁLAS

Áldassék az öreg szakálas,
A forditott Jakab apostol,
Ki nem tudna dicsőség nélkül
Meghalni: költő.

Áldassék és ünnepeltessék,
Mert Jeruzsálem templomából
Naiv Jézus kiverte volna
S ő bölcs kalmár volt.

Szeretem ez öreg szakálast,
Bár kevés van szeretni benne,
De ahogy életét csinálta:
Csupa okosság.

Önnön–árát fennen fölverte,
Zokogott jószivű zsidóknak
S közben, belül, azt is vallotta,
Hogy ő: a költő.

Ma átadja magát a sorsnak
S azoknak, kiknek kortes–lelkük
Fölfedez egy–egy neves gyöngét
Az erős ellen.

Vén költőm, régi ideálom,
Engem bánthatsz, mégis szeretlek,
Ha nem voltál tán új, egész, nagy,
Hittél magadban.

Hittél magadban s úgy csináltad,
Hogy a világ slemilnek lásson.
Ezt a tudományod irigylem
Tőled örökké.

Öreg szakálas, üdvözöllek
S szeretem, hogy téged hozsánnák
S nagyszerű ünnepek fogadnak
S te hiszel bennük.

Adjon Isten felé–forintot
Nekem s csupán fél–annyi évet,
De legalább úgy higyjek végig
Magamban, mint Te.

UTÁLNAK, DE CSODÁLNAK

Mert voltam búsult, csüggeteg, árva:
Így adtam magam paráznaságra,
Így adtam magam paráznaságra,
Bűnre, világra...

Így adtam magam szerelem–őszre,
Így lettem magam bús viselőse,
Így lettem magam bús viselőse,
Asszony–sors hőse.

Nem bánok semmit, mit cselekedtem,
Szent; kényes dolog volt minden tettem,
Szent, kényes dolog volt minden tettem,
Szent és kietlen.

Így lesz majd rólam dala csodáknak,
Fejemre újak majd ígyen hágnak,
Fejemre újak majd ígyen hágnak,
De megcsodálnak.

A PÓCSI MÁRIA

Ma Máriától jönnek a szívek,
Ma Mária–kép minden durva lábnyom.
Szívemben sír a pócsi Mária
Egy őszies, emlékes délutánon.

»Óh, Mária« — mindig új–új csapat
Énekel a poros, tarlott mezőkön,
Ezek hozzák magukkal a hitet
S porfelhőben fölöttük ez a nő jön.

Óh, Mária, Pócson is lakozó
Regina Vitae és maga az Élet,
Itt, Érmindszenten, útra készülőn,
Ma, csúf napomon, Veled hadd beszélek.

Egy idő óta megnőtt a szivem
S a szép bűnöktől keservesen tiszta
S most hirtelen csak Tégedet keres
Egy szüzetlen és bűnös kálvinista.

Tegnap volt az oláh Mária–nap,
Tegnap temettem minden élet–rangot
S ma jönnek meg a pócsi búcsusok
S ma táncolnak a kicsi, móc harangok.

Hogy ki vagyok, ma kezdem sejteni:
Rossz ébredő és sokat próbált fekvő,
Az Életnek rosszul nősült veje,
Vallástalan és nőtlen, öreg vő.

Ma kell kihúzni a szomorú tőrt,
Melyet az Élet szivembe belévert,
Ma felejtek el minden igazat
S ma bocsátok el minden régi némbert.

Ma tudom, hogy csak Mária maradt,
Szívemet most már csak Mária lássa
S e Mária nem régi fancsali,
De mindennek egyesitő, nagy mása.

Mária a nagy, fehér jégtorony,
Mária a zászlóknak szent zászlója,
Mária a mennyei paripa,
Ha vágtatván visszaköszönök róla.

»Óh, Mária« –– hallga –– giling–galang,
»Óh, Mária« –– és mégis ez a minden:
Ma érkeznek Pócsról a búcsusok
S processziók én rossz idegeimben.

Óh, Mária, ma már azt üzenem
Azoknak, akik halálomra lesnek:
Úgy kívánja a pócsi Mária,
Maradjak meg magamhoz érdemesnek.

Ma egyszerűbb, emberibb a dolog,
Ma már tudom, hogy nem nagy csoda élni:
Egy Mária, még hogyha pócsi is,
Pogányokkal is tudhat jól beszélni.

Mikor már minden hit–húr elszakadt
S az emberben a barátja se hisz már,
Jön Mária s Pócsról a búcsusok,
Jön a szivünk, multunk és játszva visz már.

Ma már hiszem: nagy döntés vár reám,
Legyőzni mindent, mi ellenem támadt,
Mutatni egy példátlan életet
S nem bocsátni el az én Máriámat.

Óh, Mária, ma úgy zeng a szivem
Mint szűz–nyövő, bátor diák–koromban:
Akkor lehet akárki is vitéz,
Ha a hite és már mindene romban.

Most érkeznek a pócsi búcsusok,
Szívem s őszi, száz diák–lelki emlék,
Giling–galang, ének, Ősz, Mária:
Lesz Mária és életem is lesz még.

»Óh, Mária« — jön a te életed,
Hozzák messze, szilágyfalvi oláhok,
Most jönnek már az édes babonák,
Most jönnek az igazándi morálok.

Óh, Mária, most jön a hazudó,
Igazi és Halált–incselő Élet,
Óh, Mária, Élet, giling–galang,
Áldassál, hogy ma találkoztam véled.

HA TANULTUNK ZSOLTÁROKAT

Osvát Ernőnek küldöm
Ha tanultunk zsoltárokat,
Hogyha imádkoztunk sokat,
Porba ejtjük
És felejtjük, elfelejtjük.

Ha tetszett az Isten szeme,
Lángoló Nap nyári heve,
Porba ejtjük
És felejtjük, elfelejtjük.

Ha volt néhány pohár–borunk;
Anyánk, frigyesünk, asszonyunk;
Porba ejtjük
És felejtjük, elfelejtjük.

Ha a céda hír fölkapott,
Ha láttunk néhány szép napot,
Porba ejtjük
És felejtjük, elfelejtjük.

Ha tetszett balga életünk,
Gondunk, kedvünk, lelkünk, eszünk,
Porba ejtjük
És felejtjük, elfelejtjük.

ÉLETEM APADÓ ERE

Életem szegény és apadó ere,
Melynek volt–sodra vad sással nőtt tele,
Fájva vigyázlak.

Meddig lézeng még tévedt, sekély vized
S néhány arannyal vajjon meddig fizet
Engem az Élet?

Élni, birkózni, jaj, még meddig szabad,
Meddig pártolnak a bűvölő szavak
Elöntve ajkam?

Mert elmondani még sokat akarok,
Mert kellenek még az esős hajnalok
Zúgva, zuhogva.

El nem apadhatsz még, életem ere,
Tele a vérem, lelkem, torkom tele:
Áradni fogsz még.

FEHÉR ASZTAL BÚCSÚZTATÓJA

Boros asztal, fehér asztal,
Telt poharak, kacagva bongók,
Víg, hős, legényi éjszakák,
Villámos kedvüek, csapongók,
Már elhagylak benneteket.

Szíves órák, duzzadt órák,
Rólatok már lassan lekések,
Elmulasztom örömötök
S a régi szép feledkezések
Ritkán jönnek, alig–alig.

Boros asztal, fehér asztal,
Frigyesedésünk hajdan–hajdan
Képzelt gondokban született,
Örömnél is jobb ifju bajban
S most mint bagoly–hit szétszakad.

Szíves órák, duzzadt órák,
Komorabbak s hígabbak lesztek
S a régi borosüvegek
Nyujtóznak, mint vén sírkeresztek
Vén temetőben valahol.

Ritkább–ritkább lesz a kortyom
S megtelek már síri malaszttal
S oly furcsa a ravatalom:
Egy boros asztal, fehér asztal
S virrasztóim telt üvegek.

BUJKÁLÁS A SZÁNALOMTÚL

Úgy bujkálok a Szánalomtúl,
Találkozástúl és beszédtűl,
Mint aki nagyon–nagyon szédül,
De kell, hogy lenézzen a Mélybe.

Bús, rozzant konflisnak ölébe
Dobom magam és gyáváságom
S kullogok a pesti utcákon
Úzött kutyaként, félve–félve.

S én lennék a Hírnek kevélye?
Ki, mint egy ingét féltő senki,
Nem ér rá gyűlölni, szeretni
S csupán bujkál a Szánalomtúl?

BUKDOSIK A LELKEM

Bukdosik a lelkem,
Mint szamár a jégen:
Meghanyatlott
Az én büszkeségem.

Nagyon meghanyatlott
Ős fenyő módjára
S a volt úrnál
Nincs szomorúbb árva.

Fürész fürészelte,
Fejsze nekivágott:
Büszkeségem,
Óh, halálra váltott,

Búcsuzom már tőled
Bölcseséggel telten
S bölcseséggel
Bukdosik a lelkem.

ELADÓ A HAJÓ

Eladó a hajó,
Szakadt kötelekkel, tört árboccal
És minden–minden jófajta rosszal.

Eladó a hajó,
Egy kis javítás és megint futna,
Törődött gazdája megunta.

Eladó a hajó,
Dicső volt a maga idejében,
Tengerre vinni tán ma se szégyen.

Eladó a hajó,
Vitorlája ezer vihart látott,
De be is járt már ezer világot.

Eladó a hajó
S aki méltó szép, szent kárhozásra,
Szökkenjen föl rá megbabonázva.

Eladó a hajó,
Új gazdát keres, új igézettet,
Hajrásabb utat, bátrabbat, szebbet.

Eladó a hajó,
Elég drága, jöjjön, aki kéri:
Szép pokol–útja lesz, de megéri.

AZ ÉN HADSEREGEM

Fiatalok,
Forró, páratlan hadseregem,
Nem baj, ha meghalok.
Enyém az ország
S a tiétek
A legszentebb hivatalok:
Ha meghalok.
Ezt okosan csináltam:
Jöjjetek, ti,
Nálamnál bűnösebbek,
Szebbek és kevesebbek,
Többek és jobbak,
Fiatalok.
Ti vagytok az én országom
S tiétek lesz itt minden,

Ingyen,
Egy kicsit a lelketekért
S miattam.
Előre, drága hadseregem,
Előre.
Bűneim piros zászlóját
Erényeimnek sok
Fekete rojtjával
Lobogtassátok.
Síromból is rátok
(Habár ócska a szó)
Vidáman nézek.
Vitézek,
Fiatalok,
Előre.
Nincs már nekem semmim,
Ti vagytok az örökség,
A jutalom,
Ti vagytok a dalom
S fiatalok, fiaim
Szép lesz elesni értetek
Majdnem–majdnem
Fiatalon.

MERT MÁSOKÉRT CSATÁZTAM

Oláh Gábornak küldöm
Tervek fogytán, hitek apadtán,
Mikor immár hamut se hintek
S nem kezdhetek már új megint–et
Kínszenvedő utamnak végén
Keresgélőn visszatekintek:
Óh, multam, adj egy szalmaszálat.

Készül az ár halott fejemre.
S az Élet, hajh, komoly ajándék,
Adja hozzánk áldott aránkként
A házasító nagy Természet.
Volt–e bennem legalább szándék
Áldottan hagyni az arámat?

Akartam–e szent indulatban
Feledni magam kis személyét,
Hogy majdanta boldogan éljék
Életüket jövendő mások?
Akartam–e a titkok mélyét,
Hogy önmagamnak fittyet–hányjak?

Látom magam ifju csatákban,
Amelyekben én voltam minden,
Forró, bolond, bő ereimben
Vérem csupán magamért tombolt,
Mint egy földi, kárhozó Isten,
Úgy vívtam a hiú csatákat.

S látom magam magam tagadva,
Eldobva minden hiuságot,
Fehér lovagként mint csatázok
Meg se született milliókért,
Voltam nem ismert, megalázott,
De a lelkem ujjongva vágtat.

Óh, Élet, én nem csaltalak meg,
Nem csaltalak meg mégsem, mégsem,
Volt száz termékeny szívverésem
S nem faragott versek és képek,
De néhakori fehérségem
Mondnak vétót majd a nagy árnak.

Hogy nem hittek szavamnak, még jobb,
Mert így fehérebb minden tettem,
Mert így gyönyörűbben szerettem:
Tudtam azoknak szépen adni,
Akiktől önzőn mitse vettem:
Éltem, mert néha éltem — másnak.

KI ELVESZTI HARCÁT

Akik türelemmel
Nézték és szánalommal
Én nagy vergődésimet,
Maradjanak most már
Továbbat is jó szivek,
Továbbat is jó szivek.

Életemnek útja
Bűnökkel kövezetten
Fehér cél felé futott.
Akármi is történt,
Vezekelni nem tudok,
Vezekelni nem tudok.

Harci trombitámat
Már eldobom nyugodtan:
Büszke Jerikó–falak,
Mint régen, szilárdan,
Sötét gőggel állanak,
Sötét gőggel állanak.

Amit csak akartam
S vívtam szent hevülettel,
Kudarcos csődre került:
Sok nagy szándékomból,
Jaj, semmi se sikerült,
Jaj, semmi se sikerült.

Állok nyomorékon
Méltatlan és rossz névvel
Ellen és barát előtt,
Mint a végzet–verte,
Régi, bús hadviselők,
Régi, bús hadviselők.

Sisakom beverve,
En–szívemben a kardom
S a pajzsom messzi hever.
Ki elveszti harcát,
Ilyen csúnyán pihen el,
Ilyen csúnyán pihen el.

SZEGÉNY, ÁRVA RIGÓIM

Nótáim, én árva rigóim,
Vesszetek. el: nem tudtatok
Harsogni elég gőgösen,
Kacagni elég boldogan
Hangotok bamba hódolóin.

Hűvös van már a kertetekben
S rajtatok a csirip–hadak,
Rajtatok az ál–gőgösök
S ti nem tudjátok meg soha,
Hogy nem nótáztak soha szebben.

Nótáim, én árva rigóim,
Vesszetek el: nem tudtatok
Harsogni elég gőgösen,
Kacagni elég boldogan
Hangotok bamba hódolóin.

AZ ÉLET–HALÁL TITKAI

Édesanyámnak s azoknak, akik egy kicsit is valaha anyáskodva szerettek, féltettek s talán már el is búcsúztattak.

A SORSOM ELLOPÓJA

Ki az én sorsomat ellopta,
Láttam,
Nipponban vagy Amerikában,
Nem emlékszem:
Álmomban láttam.
Aratott és eredmény–kévék
Halmaza és kincse előtte.
Fiatal volt, holott miként én,
Taposta harmincharmadik v
Évét.
Szinte robbant még az erőtől,
Hogy a munkából hazatért
S akkor
Fiatal feleséget csókolt
Tüzesen a hűs alkonyatkor
S gyermekek játszottak, a kertben.
Verten
Én is ott voltam, tönkreverten,
Idegen koldus azon arccal,
Korral
S ő élettől mámorosan,
Jókedvűen kinált meg
Kenyérrel és almaborral.
Az udvaron vackot vetettek
S bénán
Őriztem a paradicsomot.
S nem mondtam meg, hogy én lehetnék
Ifjú gazda s nem koldus vendég
S némán,
Titokban oldtam kereket
S neki a bús országutaknak
Szaladtam futva, szökve
Sorsom tolvajától örökre.

AZ ELREJTETT ARCOK

Bosszús, bolond, béna vagyok,
Aki bírtam annyi harcot
S kit a farkas–szem meg nem ölt,
Megölnek az elrejtett arcok.

Mint orvok, úgy rejtőznek el
Titok–takarókba zárva.
Néhány nyár óta nincsen arc,
Csak csúfolódó csúnya lárva.

Én már alig–alig birom,
Talán mert érzem a végem:
Medréből tán holnap kicsap
Az én dagadt őszinteségem.

Közel és távol hazugak,
Gúnyos rejtők csúf csapatja,
Szép volna látni e hadat:
A lárva–bontást hogy fogadja.

Hiszen semmit se akarok,
Csak csúf lárvákat levenni
S látni meztelen arcokat,
Melyeken nincs mez, festék, semmi.

Egyszer néznénk farkas–szemet,
Kivoltunkat egyszer lássuk,
Horkantan egyszer hadd legyünk
Egymásnak kemény Messiásuk.

A CSODÁK ESZTENDEJE

Összeszaladt Ősz, Tél, Tavasz, Nyár,
Folyók mély bölcsőkből kikeltek
S engem elhagynak már azok is,
Akik eddig szivvel sziveltek.

Valaki megőrült az Ürben,
Valamely Nap járja bolondját,
Valaki mindent összezavart
S üstökösök jövését mondják.

Nagy vágy–kötelek elszakadnak,
Ébrednek oktalan szerelmek
S karunkon a régi örömök
Lesznek bús, utálatos terhek.

Bicskák szomjasabbak a vérre
S gőzösök egymásba szaladnak
S akik szerették az Életet,
Most nagy Halál–légyottot adnak.

Ki csinálja, ki jár közöttünk?
Egymás mindene minden–minden
S a felhőt az a Cél kergeti,
Mely itt tapos a lelkeinkben.

Egy pillanat és minden más lesz,
Más a holt Tenger, más az örvény
S másképpen villan meg agyamon
Minden gondolat, minden törvény.

Jaj, jaj, be félek, félek, félek:
Mi lesz vajjon, jaj, mi lesz holnap?
Messze világok szeszélyei
Nekem holnap mit parancsolnak?

Hogyan tiportat el a sorsom,
Hogyan hal el minden, mi drága?
Óh, örök titkoknak szomorú,
Borzasztó, egységes világa.

TESTEM, VITÉZ PAJTÁSOM

Testem: vitéz, kemény pajtásom,
Híven ugrott értem tűzbe, vérbe,
De most már nagyon kopott
Hajdantan büszke vértje.

E gyötrött földi–hüvelyt áldom,
Mert ha szól hozzá az Élet hangja,
Hegyezi beteg fülét
S fiatalon fogadja.

Voltunk s halunk, mint jó bajtársak,
Homlokunk nyirkos gödörbe ejtjük
S ha volt egymáshoz hibánk,
Egymásért elfelejtjük.

Hiszen nem is az Élet nagy szó,
De az élet bús megérezése,
Testem vidám fiu volt,
Nem leszek rossz Jób én se.

A MEGHÍVOTT HALÁL

Ha akarom, két óra mulva
Halott lesz egy szünetlen elme
S hódolattal lépi át küszöböm
Minden halálok fejedelme:
A meghívott Halál.

Pári, kicsi halálok helyett
Jönne pompával és bíborban:
Még fehér papir–álarcot visel
Álomhozó húsz grammnyi porban
Itt, az asztalomon.

De fölkelne királyi díszben,
Ha akarnám, két óra mulva
S megcsókolná megnyugodt homlokom
Koldus ágyamra ráborulva
Ez a fölséges Úr.

Ha akarom, nagy, jó álom jön
S nem a régi erőltetettek,
Kicsik, szomorúk és hézagosak
Népe, amelytől félve retteg
Minden kis szenderem.

Ha akarom, nem kell megvárni,
Míg lomb módon, gyáván elmultam
S letépjen egy bús, hűvös esti szél
S mint egy csavargó, nyomorultan
Fagyjak meg valahol.

Ha akarom, hogyha akarnám,
Mennyi bús szépség nyugtot lelne,
Mennyi szép bánat, ha találkozunk
Én s a halálok fejedelme,
A meghivott Halál.

Asztalomon, álomporokban,
Ott trónol már gyönyörű réme
S két óra mulva már, ha akarom,
Rám hull a legszebb trónnak fénye,
De, jaj: gyáva vagyok.

MINDENT MÁSKÉPPEN SZERETNÉK

Pénz, számon–kérem tőled
Az életet, a terveket,
A hazámat, az anyámat,
Az Istent s a gondolatot
És a szeretőmet.

Mind ottvesztek,
Ahol te elmaradtál,
Ahol magamra hagytál
És ma más volna mindenem
És ma több volna mindenem.

Átkozott koldusság–Nílus,
Mely mindent elöntöttél,
Mely életemre jöttél
S kicserélted az életem
S szívem eliszapoltad.

Többje volnék a jövőnek,
Az életnek, a terveknek,
A hazámnak, az anyámnak,
Istennek és gondolatnak
És a szeretőmnek.

Más volnék, de elöntött
Ez a koldusság–Nílus,
Amely engem megcsúfolt,
Hamisított, kicserélt
És ledöntött.

Nem vagyok; aki vagyok,
Enyéimnek olyanja,
Mint törvényes gyermekek
Derüs, bölcs, szülő anyja,
Nem vagyok a magamé.

Most jobban, mint akárha,
Pénz, te átkos távoli,
Pörölök, sírván, veled,
Mert miattad vagyok én
Magam tagadó mása.

Mindent másképp szeretnék,
Isten volnék sokakért,
Ha nem fogna az iszap
S ha önmagam: önmagam
Lehetnék.

AZ ÁRULÁS NYARA

Fonnyasztó nyár bennem és künn is
S nem tudom azt se, merre megyek,
Nyugtalan erdők hivogatnak,
Rengetegek
S nem tudom azt se, merre megyek.

Mult nyarak vér–nyomai visznek,
Régi vágyódás, régi harag,
Régi csók, kín és buta féltés,
Régi nyarak,
Régi vágyódás, régi harag.

Valami jön ezen a nyáron,
Süvöltnek bennem a nyűtt erők,
Hajlongok az erdők előtt, mint
A Halál előtt,
Süvöltnek bennem a nyűtt erők.

Baj lesz, mert a nyár vén, fonnyasztó
S nem tudom azt se, merre megyek,
Halál–dacok hívnak nyaralni,
Erdős hegyek
S nem tudom azt se, merre megyek.

Valami nagy, sivár gonoszság
Lesz ez az erdő s a nyár hazug
S kopár, kegyetlen lesz a vér–nyom:
Szahara–út
Lesz ez az erdő s a nyár hazug.

Az én nyaram nagy árulás lesz,
Mert, jaj, én nem nyaraltam soha.
Sokakon végigvág a bosszum
Bús ostora,
Mert, jaj, én nem nyaraltam soha.

AZ IDEGEN ARCOK

Ha idegen arcokat nézek,
Arcom ijedten földre vágom:
Óh, Istenem, mennyi más arc van,
Mennyi más arc van a világon.

Mennyi borús szem néz szemembe,
Mennyi homlok sápad rám némán,
Mennyi vádló álom és rejtély,
Mennyi nagy szomoruság néz rám.

Mennyi vád terped minden arcon,
Vádja letünt s jövő időnek,
Mint láncos rab, félve, bűnbánón,
Csak föl–fölnézve nézem őket.

Valaha minden arc magáért
Vívott egy szörnyűséges harcot
És állanak rab ellenekként
Egymással szemben most az arcok.

Már–már alig is emlékeznek,
Hogy egykor egymással csatáztak,
De ott ég minden ember–arcon
Látatlanul kudarc, gyalázat.

S minden arcot, idegen arcot,
Midőn elfog a titkos emlék,
Legalább egyszer földeritni,
Megragyogtatni be szeretnék.

AZ ÉLETEM KERTJE

Amott az Ősznek
Kanyargós, ezer útú kertje,
Ázott levéllel bekeverte
A bércek mögül rohant szélvész.

És ott lebzselnek
Az Őszben százan és százan
Művész–búval vagy kackiásan,
Mintha az csak sétatér volna.

Járnak az Őszben,
Színeit butául isszák
Szemeik, a sohase tiszták,
Kik ingyen kivánnák az Őszt is.

Járnak, taposnak,
Hol valaha én jártam szebben,
Az én sok útú életemben
S nem foghatok korbácsot rájuk.

Élet közében,
Halom–közében a Multnak,
Hol szélvészek ordítva fújnak,
Az én kertem mások prédája.

Október napja
Rájuk már kacagva köszönt le,
De hogy itt egy élet ment tönkre,
Mit bánják a kedves turisták?

S járják a kertem
Ártatlanul a derék balgák,
Nem tudják vagy nem is akarják,
Hogy ez: az én Életem kertje.

AKIT EGYSZER MEGLÁTTUNK

Fenyő Miklósnak küldöm
Ezernyi idegen szemre
Vet naponként képet az arcom
S ezer idegen arccal alszom,
Kik a szemembe temetvék:
Ezer rémlés és száz emlék.

Ki rám tekint, kit megnézek,
Egymást talán már sohse látjuk,
Nem öleljük, de meg se bántjuk,
Egyik erre, másik arra
Emléket visz nem akarva.

Hűvös szemek légiói,
Hiába tüntök messze–messze,
Nagy titkokkal bele van edzve
Szemünkbe, kit egyszer láttunk:
Egymással éltünk és háltunk.

S ki rám tekint, kit megnézek,
Akármilyen undorral tettük,
Egymást örökre elszerettük,
Mert az utolsó látásig
Álmunk: a másik, a másik.

AZ EGYENES CSILLAG

Hullámlik az Ég,
Ez a végtelen titok–tenger
S dobja szemünk partjára
Csillogó csillagait
Szűk markú kegyelemmel.

Hűs; dobott csillagok,
Kiktől szemem káprázik,
Hol marad legkülömb
Társatok,
Testvérem, a másik?

Górált, bús fény–csodák,
Ti vissza–visszatérők;
Mutassátok meg a Nincsenből
A Nincsenbe futót,
Célhoz sohse érőt.

Hol az igazi csillag,
Melyet kivetett a sorsa
S időtlenül
Időtlen időkbe
Egyenesen tör be lobogva?

A Végtelenség piacán
Nyílegyenest fut s mint egy álom
Száguld át egyszer
S csak egyszer látja bárki is
A szemhatáron.

Vándor világok, napok
Koldusokként be–berobognak,
Kerengve néznek utána
Az én száguldó, egyenes
Csillagomnak.

Örök, ősi Idő
Hajtotta ki a Térbe,
Az Okot keresi ott:
Az Isten sem kerülhet
Utána, sem elébe.

ELHAGYOTT A FÉLELEM

Most dobtak el: zuhantott fáklya
Alvandó, vén fejem,
Most már elhagyom: az Istent is,
Mert elhagyott a félelem.

Rettegő szemeim ragyogtak,
Mint téli csillagok,
Most elhagyott engem már minden,
Mert a félelem elhagyott.

Nyitott sirokat léptem által
Halálos éjjelen
S fogaim sem vacognak többé,
Mert elhagyott a félelem.

Most már rosszabb vagyok, veszendőbb,
Mint elcipelt halott.
Jaj, jaj, nem érzem, hogy élek már,
Mert a félelem elhagyott.

A TŰNŐDÉS CSOLNAKJÁN

Kabos Edének küldöm
Tünődés, bú–berzsenyes csolnak,
Halál–kikötőmből eloldlak:
Megyünk
S lobogtatom kék lobogómat.

Régi, gyors hajóm ide int még,
De elhagyom az élet mindjét,
Megyünk
S utunkra a feledést hintsék.

Ez a legszebb csodálatosság,
Lelkünket fölravatalozzák,
Megyünk,
Éltünk és minden: istenhozzád.

Élet s Halál között evezve
Szent zavarral csábít a Messze,
Megyünk
Tünődés vizére eresztve.

Tünődés, bú–berzsenyes csolnak,
Halál–kikötőmből eloldlak:
Megyünk
Nap–hálig, hol nem lesz Holnap.

A MENEKÜLŐ ÉLET – 1912

A SZŰZ PILÁTUS

KÖSZÖNET AZ ÉLETÉRT

Van–e szebb élet, mint a másik
S nem mindegy–e, akárhogyan
Verjük magunk az elmulásig?

Úgy siratom azt, amit sírtam,
Olyan nagy vétek a sirás:
Esti vezeklés hajnal–pirban.

Aki él, az mind, mind örüljön,
Mert az Élet mindenkinek
Kivételes, szent örömül jön.

Én vétkeztem, százszor vétkeztem,
De már jön a megjobbulás,
Már az örömet látni kezdem.

Már megragyog fénnyel az Élet,
Mindennemű s mindenkié:
Milyen nagy, áldott fényességek.

Akárki helyén éltem volna,
Életem éltem egyaránt,
Ujjongva avagy panaszolva.

És akármi is fog már jönni,
Mielőtt végleg elmegyek,
Meg fogom ezt szépen köszönni.

DALOK A LABDATÉRRŐL

I.

Valamikor labdatéren
Hét fiuk ha összekaptunk sorshuzáson,
Ki az az egy nem osztozó
Labdaverő boldogságon,
Ki az az egy, ki ne játsszon,
Engem dobott ki a sors,
Mindig engem, mindig engem.

Kövér könnyel, sóvár vággyal
Víg hat körül leskelődtem, ténferegtem.
Most is, most is víg hat körül,
Kik nem hatan: százan, ezren
Labdát vernek víg–feledten,
Csak úgy kussoltat a sors,
Mindig engem, mindig engem.

II.

Ni, most a labdatéren
Milyen gyorsak a fiúk
És még szebben kacagnak,
Miként a régi hatok.
Milyen, milyen szent volna
Utódomat meglelni,
A kitudott, kis senkit,
Fölösleges nem–játszót
És szólni hozzá vigan:
»Fiacskám, meglátod majd,
Lesz egy nagy labdajáték
S ott te leszel a vezér,
Repülsz, miként a labda
S rikoltsz, mint egy víg rigó
S ha majd nagyon elfáradsz,
Keresed a hatokat,
Keresed s nem találod:
Így van ez jól, fiacskám.
Régi hét fiuk közül,
Íme, engem tartott meg
A fő–fő Labdaverő
S a többit szépen, ifjan
Kiverte a játékból.«
Igy szólnék utódomhoz.
De bár bejártam százszor
A régi labdateret,
Nem lelem, nem találom.
Talán más most a világ,
Nincs játékból kitudott
Csenevész, sárga fiú.
Pedig, nagy Labdaverő,
Én titkos, nagy Jehovám,
Úgy szeretném az ilyet
Mindet összegyüjteni
S egy vígságos játékban
Egy utolsót játszani.

FELELET AZ ÉLETNEK

Már új utálatok se jönnek,
Nagy csapások meg nem csufolnak,
Kopott, silány, hivatlan vendég
Penészes portámon: a Holnap
S roskadott vállamon: az Élet.
Csodálkozom, mikor beszélek,
Vagy mást merek unt szóra hozni
És hogy még tudok csodálkozni.
Néha, ütötten, mintha várnék
S táncol előttem halvány–halkan
Futós időkből néhány táncos,
Zárt szemű és hűlt lábú árnyék.
Ezekkel is már leszámoltam,
Csak voltak ők és én is voltam
Táncok korában, hős időben.
Csak olykor–olykor ébredeznek
Egy–egy versfaló, messzi nőben,
Kiktől bókokat hoz a posta,
Kik unalomból kalandozva
Verik meg a vén kapus várat.
Egy szemrehányás, késett zokszó,
Elhalt hangu baráti kérdés
Jön–jön még s több váltó–lejárat.
És siratás, keserű száj–íz,
És a »mi lesz?«–re vállat vonva
És nézvén látni nem akarni,
Kergült a szív és az agy lomha.
Böngészem a hirlapok sorját,
Semmit se bánok, őrzök, értek.
Ürülnek a boros edények
Íz, szomjuság és mámor nélkül,
Se nem dühödik, se nem békül
Közömbös, borult, szegény lelkem.
Küldött az Élet: megfogadtam,
Parancsokat rótt: teljesítvék,
Kérdezett és íme: feleltem.

A SZŰZ PILÁTUS

Jaj, felejtek és görbe szájjal
Fanyargok én, aki a szitkot
Fohásszá avattam s a titkok
Bősz szájú harsonája valék.

Leveleimet elégettem,
Multamat a Multba kavartam,
Akaratom mind elakartam
S unom a rest, döcögő Jövőt.

Unom már az emlékezést is
S a bánást bűneim fölötte,
Sok fogadkozásom: »örökre«,
Sok, pazarolt, régi csókomat.

Kit látok, másnak–váltnak látok
S énemben bámulom a régit,
Mint egy öreg mesét: »beszélik«:
Óperencián is túl talán.

Minden úgy csittul, múlik, szürkül,
Mint amit rőt mező védelmez:
Ma már a Halál sem félelmes
S szégyenlem, ha föl–fölijjedek.

Tán–holnapi végem mosolygom
S én, a szegény, megcsalt borissza,
Mint egy Isten, úgy nézek vissza,
Által, eldobott életemen.

Ami mámor volt, nem sajnálom,
Ami józanság, az se késett,
Se barátot, se. feleséget
Utamra nem ráncigáltam én.

Mosom kezeim, szűz Pilátus,
Felejtek, jaj és megbocsátok,
Csók,, pénz, hit, bűn nem várok rátok,
De nem várok már magamra sem.

A MEGABRONCSOZOTT LÉLEK

Bizony, ha élek,
Talán én is lantot cserélek,
Hiszen még máma
Abroncsozza lelkem a fáma.

És hogyha holnap tetszenék,
Jönnének más húrú zenék,
Új hírek és új aggodalmak.
De befűtött az Úr a dalnak,
Ha ilyen könnyen lebben el
A hit, a máj és a tüdő
S mint költők hívják: a kebel.

Bizony, ha élnék,
Életemet halálnak vélnék,
Mert élnék ócskán
Túl minden ringy–rongy földi jócskán.

És hogyha holnap tetszenék,
Van élet és halál elég.
Van össz–vére e szép kettőnek:
Szülő–ágynak és temetőnek.
A bölcs ember sírva mulat,
De végül minden egyszerű:
Egy úri, hősi mozdulat.

Bizony, ha holnap
Hír–abroncsaim szétbomolnak,
Szabad–szebben
Lélek nem hullt szét lelkesebben.

A VÁR–ÚR SZEMÉREMÖVE

Fájdalmas betegség,
Örökös, barna cikkázása
A Halál–villámoknak,
Ki szereted a jaj–muzsikát,
Az átkozódó Jóbokat,
A sebes Lázárokat,
Fájdalmas, hosszú betegség,
Te vagy az Élet.
Mert te vagy az Élet
Hű várnagya, ki jól vigyáz
A portyázó vár–úr
Kikapós, léha asszonyára.
Hajh, fájás nélkül
Az volna az Élet,
Ami a fáradt kurtizánnak
A legszebb ifjú
Szerelmi, szent dühe:
Semmi.
És én jajgatva is,
Egeket káromolva néha,
Mardosva, tépve,
Sujtva a Halál–villámoktól,
Érzem benned az Életet,
Érzem, hogy te vagy az Érzés,
Akit azért kaptam,
Hogy az Életet soha–soha
Érezni el ne üttessem,
Míg élek.

Óh, Élet hű várnagya,
Fájdalmas betegség,
Köszönöm, hogy rámlakatoltad
Élet–uramnak
Szemérem–övét.

A MEGŐSZÜLT TENGER

„Fölforralja a mély vizet, mint a fazekat és a tengert olyanná teszi, mint a képírók mocsára. Maga után hágy világos ösvényt úgyannyira, hogy aki látná, azt vélné, hogy a tenger megőszült.”
Jób könyve 41.

Megőszült tenger, ez volt a vak remény:
Úgy hagyni vénen a tengert,
Hogy jajgasson,
Hol erős karral habjába csaptam én.

Hogy megőszülten tépje ezüst haját,
Hogy szánják a megőszült tengert,
E megőszült,
Halálraijjedt, óriás banyát.

S ha jön elétek az aggok serege
S kérdi, mi lelte a tengert:
Mondjátok meg,
Hogy itt úszott az Isten szörnyetege.

S mégis képírók képén mocsár, romok
S mégis nézzétek a tengert:
Kissé ősz lett,
De, hajh, semmi, de semmi sem változott.

Úgy csapott belé, mint az Isten nyila
Valaki s nézzétek a tengert:
Képíró–mű
S rajta néhány úri hal–familia.

Óh, én bibliám, mégis maradj titok
S ha nézik a megőszült tengert,
Mondd, hogy egyszer,
Egyszer tán mégis valami jönni fog.

Egyszer talán majd nyílik az Úr ege,
Egyszer tán átszeli a tengert
Villám–csíkban
Az Isten sujtott s kedvelt szörnyetege.

TÉLBE–HULLÓ EMBER VÁGYA

Napjaim: koldus, Télbe–hulló,
Csöndes, elszánt betegek,
De vidáman zúgnak körültök
Tavaszi csergetegek
S futó hó alól zöld kacsint:

Meggondolom, hiszen a láz: láz
S én mégiscsak roncs vagyok
S kezdődő Télben várt Tavasszal
Mindhiában baktatok
S aligha érek már Tavaszt.

De csergő, friss álmaim vannak
S tépik Tél–est biborát
S rohannak utánam kölykökként
A nyilandó ibolyák:
Hát hogyha együtt érkezünk?

A TÁVOLI SZEKEREK

A Hold egy óra mulva jön föl
S a nagy országút verett,
Városba vivő, köves útján
Jönnek
A távoli szekerek.

Följött a Hold, muzsikák szólnak
És őszi harmat pereg.
S nyikorogva, fehér Hold–fényben
Jönnek
A távoli szekerek.

Ki álmában a Holdnak fordul,
Nyugtalanul szendereg,
Mikor távolról iparkodva
Jönnek
A távoli szekerek.

Városba tartnak adni, venni,
Rossz kerekük nyekereg,
Nyikorogva és nyekeregve
Jönnek
A távoli szekerek.

A Hold elfordul, hajnal lesz már
S a hajnalban egy sereg
Villamos lámpa alszik el, ha
Jönnek
A távoli szekerek.

A városban ébrednek kinnal
Szegény, törött emberek
S várják azokat, akik jönnek:
Jönnek
A távoli szekerek.

Leesik a Hold elfáradva
S a Nap, mint bíbor, kerek,
Kacagó csoda hág az égre:
Jönnek
A távoli szekerek.

NYÁRDÉLUTÁNI HOLD RÓMÁBAN

Sandítva száll Rómára
Fecske–raj–követséggel,
Vigyorog vígan széjjel
Nyárdélutáni Hold.
Nagy kékség és pirosság
Most újból–újból hozzák
Régből azt, ami volt.
Szent mezők pára–fátylat,
Hegyek álom–színt váltnak,
Diadalok s romok,
Nap s Hold közé beszőve,
Hanyattan az Időbe
Róma sürög–forog.
Óh, gyönyörű örökség,
Változó, ős, szent község,
Urbs, te feledtető,
Az én–élet poklából
Lelkem–testem kilából,
Te szent, védő tető.

Im, magam idehoztam,
Védj és boríts be mostan,
Te szép, te bölcs, örök.
Örökkön éltem, élek,
Csupán hüvelyt cserélek,
Mint Ulisszes–görög.
Áldom a nyüzsgő Rómát,
Mindennek átfogóját,
Pulyásan is nagyot.

Ma, hogyha úgy akarnám,
Alkonyi álom karján
Akár Remus vagyok.
Nézem a mai nőket,
A volt és lesz időket:
Be régen élek itt
S be minden élet mindegy
S a Hold már ismer minket,
Vigyorog s nem hevít:
Sandítva száll Rómára.

A SÁTÁN KEVÉLYE

Életét végig gőgben élje
A Sátánnak fölkent kevélye.

Fakóan szirma ne omoljon:
Piros virág volt: pirosoljon.

Panaszra is görbülhet szája,
De rugja meg azt, aki szánja.

Komédiázzék, hogy ő elvet
Egy–egy megtagadott szerelmet.

S ha térdelve mondja imáját,
Pattanjon föl, mások ha látják.

Ha hisz és vár, remél és retten,
Kiáltsa azt, hogy ő hitetlen.

Ha szivébe kétségek szúrnak,
Zengedezzen hitet az Úrnak.

Sohse legyen asszony bolondja
S ha él–hal érte, meg ne mondja.

Ha futó csókra űzi ösztön,
Százszor ájuljon, esküdözzön.

Inség, betegség hogyha dúlna,
Járjon–keljen, mintha vidulna.

S Halál ha cirógatja csontját,
Farsangolón járja bolondját.

Ellenségeit udvarolja,
Mintha aggodalma se volna.

Krisztus tréfából se vezesse,
Akik szeretik, ne szeresse.

S ha az Élet már összemarta:
Jött a Halál, mert ő akarta.

(Sátán kevélye, szerencsétlen,
Jaj, nem így éltem, nem így éltem.)

AZ ELZÁRT KIRÁLY–LYÁNY

Mosolyom, e pajzán király–lyányt,
Vén, bús kapukkal, íme, elcsukom,
Arany–haját, nagy gyermek–szemét
Utálom, irigylem és unom.

Haját tépje, szemét kisírja,
Hadd öregedjék együtt meg velem,
Szokjék sötéthöz s maradjon el
Tőle is a kandi szerelem.

Emlékezzék, mikor csókoknak
Volt balzsamos, ezer, napos napuk
S csók–csengőre nyíltak szívesen
S ifjasan a zárt tömlöc–kapuk.

Fonnyadjon el gőgös pártája,
Mely a csók–díj selyménél szennyesebb
S gyógyítsa meg vágyát az Idő,
E bizsergő, enyhe, drága seb.

S majd hogyha a kapuk kinyílnak,
Felejtette légyen azt, ami volt:
Megölelem a fonnyadt, ősz lyányt,
Az aggszüzült, tört halál–sikolyt.

A BÉKÉS ELTÁVOZÁS

Száritson ki szemükből a Nap,
Kik egyszer is megnéztek.
Ne hagyjon az én suta arcom
Senkinek se szánó emléket.

Sors–intézőm a Semmi legyen;
Szem– és fültömő Semmi,
Adassék meg nekem vád nélkül
S észrevevő vágy nélkül menni.

Hangomat a Semmi igya föl,
Mint az álmokat issza
S az én gyönge, panaszos hangom
Ne jajgasson senkinek vissza.

Távozzak el én mindenkitől
Megsemmisülve, szökve,
Szemekből, fülekből távozzak
Emlékek nélkül és örökre.

Egy suhanás se árulja el,
Mit lelkem úgyis titkolt:
Valaki elment élet nélkül,
Valaki elment, aki itt volt.

Felejtsem el én is magamat,
Nagyboldogan felejtsem,
Önmagamból és a világból
Szédülve, zuhantva leejtsem.

Akkor se legyek majd senkié,
De ne is legyek árva,
Nézzek szép, hideg mosolygással
Az én hívó, örök arámra.

Nem voltam másé, se magamé,
Arám: a hideg Semmi,
Nincs jogom, hogy emléket hagyjak
És, jaj, nincs jogom emlékezni.

Feledt kérdésként, választalan
Bukjam csöndbe omoltan:
Ha nem voltam, ne vágyjak lenni
S maradjak titok, hogyha voltam.

AZ ÓPERENCIÁS TENGEREN

Pucér mellemet vágyom betakarni
Felhőkkel mint az őszi, csöndes Ég,
Ne táncoljon tovább az Élet rajta:
Most már hadd jöjjenek a mesék.

Száz méter lenne borotvált szakálam,
Öreg az ajkam, fogam is hibás:
Olyan kicsi tenger lett a szivemből
S olyan nagy az Óperenciás.

Hát megpróbálom magam befelhőzni,
Szólni magamról unott a dolog,
Gyűl és dohog őszi mese és felhő,
Burkolt mellemre rágomolyog.

Volt egyszer, sokszor, volt talán ezerszer,
Hét mérföldes csizmáju hős, derék
Királyfi, ki szabad mellel elindult
És, himm–hámm, elnyelték a mesék.

ASSZONY ÉS TEMETŐ

SZÍVEDET ISTEN SEGÍTSE

Szivedet Isten belátáshoz
Százszor segítse:
Egy kurta évig élek tán még,
Tán még eddig se.

Mit kezdenék sok–sok más nővel?
Hajrázva, újra
Csinálnám a régi játékot
Vágyva, borulva.

De ha szám–íze régi volna
S egy alkonyatkor
Érezném ízét a te szádnak,
Mi lenne akkor?

Jaj, hogyha téged más pótolna
Egyetlen egyszer,
Te, de meg én is, be megjárnók
Ily szerelemmel.

Nekem, tudom, bármely nagy csók is
Semmit se adna.
De neked, szegény, szegény asszony,
Jaj, mi maradna?

A FIAM BÖLCSŐJÉNÉL

Hűs lugasban, vén, nyári napon,
Aludj, mikor az apád altat,
Kicsi fiam:
Felleg–bölcsőd sírva ringatom.

Álom–testecskédet legyezem,
Csókokra emlékszem, melyekből,
Kicsi fiam,
Nem hívott elő a szerelem.

Hogy ködből vagy és sohse valál,
Sohse fájt így szegény apádnak,
Kicsi fiam,
Közel lehet hozzá a Halál.

Édes magzat–vágyak teltenek,
Csak téged kiván már a csókom,
Kicsi fiam,
Aludj, aludj, vén apád beteg.

Vén nyár, vén sors, magtalan apa:
Akartad–e valaha látni;
Kicsi fiam;
Kóbor, bús apádat valaha?

Halál leseng e nyári napon,
Mintha én feküdnék bölcsődben,
Kicsi fiam,
S álom–arcocskád cirógatom.

AZ ŐSZ SZERELMEI

Az Ősz prédikátora:
Nincs szebb az Ősz kiszimatánál,
Őszi éneknél nincs szebb ének,
Altató nótája a vérnek
S az Istennek nincs jobb dalosa,
Mint az ifjú és őszi féreg,
Mely szól: »hihu, megyünk, megyünk«.

Már öltözik valahol a tél
S fagyos, roppant lábával topog,
Még Ősz sincs s az ifjú dalnokok,
Estenden ha mélázik a szél,
Zengik az Ősz szent, nagy himnuszát.

Őszi férgek kara:
Hihu, hihu, jaj már a Nyárnak,
Hihu, megyünk, megyünk,
Ezer ásók sírokat ásnak,
De víg az énekünk.
Hihu, hihu,
Az Élet oly hiú
S oly szép, mint őszi alkony
S oly szép, hogy elmegyünk
S oly szép az Élet–balkon
Virágos párkányán át
Bizton bukni a mélybe.
Hihu, hihu, megyünk
Danolva és nem félve,
A mi szent muzsikánkra
Ép lábu lesz a sánta,
Nyár–életü az Ősz,
Jámbor a nyári bősz,

Minden kitárt, higgadt lesz
És minden rendszeres.
Oltsd el a nagy lángokat:
Szeress, szeress, szeress,
Utólszor és kitártan,
Nagy, ölelő könny–árban.
Hihu, megyünk, megyünk.

Az Ősz csókja:
Jöjjetek, kik a karolásnak
Fáradtjai vagytok, ám váltig
Csókolni tudnátok a halálig,
Kiknek a fogaik elvástak
S ajkakat marni szeretnétek,
Jöjjön minden szerelmi inség,
Csalódás, bánat, éhség, vétek,
Aki csak vágyakban maradt
S én csókotokba csókolom majd
Az őszi Napot, magamat.
S csodálatos, nagy csókolódzás
Lesz az édes, őszi estéken,
Mely nem fáraszt úgy, mint a nyári,
De telt lesz, mint tavaszkor, régen
S fiatal csókok tébolyával
Lép majd szívetekre a Tél,
Miként a Tavasz ibolyával:
Még csókol ajkatok s nem él.

Őszi férgek kara:
Hihu, hihu, jaj már a Nyárnak,
Hihu, megyünk, megyünk,
Oltsátok el a nagy lángokat,
Szeressetek még egy utolsót,
Még szól a mi víg énekünk:
Hihu, hihu,
Az Élet oly hiú,
Megyünk, megyünk, megyünk.

ELDÖNTI A SORS

Rossz vagy, vagy jó vagy?
Nem születtem én kitalálónak
S nem is születtem rossznak vagy jónak,
De kedves, gyűlölt
Hiábavalónak.

Akarsz maradni?
Én, jaj–jaj, hisz alig tudok adni,
Igérni tudok és megfogadni,
De beváltani?
Inkább elszaladni.

Téged szeretlek,
Hogy Te szeretsz, nem is olyan fontos:
Két ember s mind a kettő bolondos.
Mi lesz velünk, majd eldönti talán
A Sors, e bölcs, gondos.

ASSZONY ÉS TEMETŐ

Valamit szeretnék:
Dalolni víg dalát a nőnek
És víg dalát a temetőnek
Eldalolni.

Magam akarnám
Jó útravalókkal ellátni
S az életbe belekiáltni
A vígságot.

A temetőnek
Tán jussa lesz mihamar hozzám
S a nőről vígan gondolkozván:
Olyan mindegy.

Édes anyámnak
Azt üzenem, szép volt az élet
S érdemes volt harcolni véled,
Asszony–szerelmem.

Derék, szép élet:
Rossz némberé és jó anyáé,
Ők igazak és ők a máé
Mindörökkön.

Hát hadd daloljak
Harsányat és szépet a nőnek
S testvérének: a temetőnek:
Megérdemlik.

A VÉN CSAVARGÓ

1.

Farkasordító, gonosz télben
Életem, ez a vén csavargó,
Vergődik, fut gyilkos veszélyben,
Hajhó, nem éri hangom el.
Rongyoltan és térdig a hóban
Hol erre, hol amarra tart,
Megáll, kis ereje fogyóban.

Hajhó, egy útszéli keresztnek
Támaszkodik a vén csavargó:
Nem az ő útja, útatvesztett
S ez a kereszt tán sírkereszt.

S nincs más jel a vad hómezőben.
Estelegve és ködbeszőtten
Forgószél–lován összevissza
Száguld a fehér Fagy–Halál
Dermesztve, fütyölve, vakítva.

Vén csavargó, itt nincs tovább
S az a fa–Krisztus se segít meg,
Hajhó: az élet nem adódott
A bús Galilea–beliknek.

2.

Hát lefekszünk és álmodunk,
Mint az elfeledett rege
S édes álmokban vesz meg minket
Az Isten hidege,
Hajhó, hát lefekszünk és álmodunk.

3.

Pompás és kicsiny palotában
Parfümös, párás, jó meleg,
Csókos illatú, kis termekben
Vár a legnagyszerűbb leány.

Szűz, de pompásabb az Életnél,
Bölcs, de nyugtalan telivér
S az ő kész, szent hálószobája
Megér száz, híres csarnokot.

Ő az Életnek el–nem–értje,
Ő az a Gyönyör–Valaki,
Kiért nem kár a kárhozás sem,
Kiért nem nagy adó az üdv.

Édes ágyába vonja forrón
A vén csavargót ez a lyány
S a legégibb muzsika hallik
A legemberibb éjjelen.

4.

Így fagyott meg a vén csavargó.

A VÁROS LEÁNYA

A Biblia is vallja
S búgják bús, ódon énekek:
Falánkabban fal férfiut a nő,
Mióta Város építtetett.

Márvány–omlasztó rózsa
Régi Zeus–templom falán:
Bekúszta, fogta diadalmasan
Sziveinket a városi lyány.

Óh, Város, én imádlak,
Ha nem Budapest vagy, de más.
Egyszer a harmadik emeleten
Párisban ért egy szép riadás.

Süldő lyány vetkezett volt
Függöny–feledten, mint titok,
Mely készülőn, keggyel, kegyetlenül
Valakinek majd megnyílni fog.

Mint az induló Végzet,
Szűz hó–teste úgy villogott,
Mint amikor a temetők során
Sikló, bús lidércfény hint lobot.

Soha tán a Halált még
Így nem látták tolvaj szemek,
Egész szegény csók–préda nememért
Lelkem jajgatón megremegett.

Leskődtem őszi estben,
Míg az ablak sötétre vált
S aztán betakartam a szívemen
Két illetlent:. Csókot és Halált.

Azóta Halál és Csók
Itt élnek bennem vétkezőn:
A Város leánya falura jött
S virágokat gyilkol a mezőn.

A LEGSZEBB ESTE

Be nagy Tél zuhant rám hitben, vágyban, célban,
Valakim, egy Asszony, nálatok is Tél van?
Havas, tört lelkemnek nincs vége, se hossza,
Rendjét talán Te bús árnyad visszahozza.

Vetkőzött a világ, didergően pőre:
Szerelmem, Te, Multnak szerelmetes őre,
Akarsz–e szerelem után is szeretni
S egy–két, téli rózsát az arcomba vetni?

Végkoriak sorsán zöld–lángosan ég el
Atyafias testem a csillogó Éggel
S mégis fáj a Halál s aki föntvirasszon,
Kellene a multam, kellene az Asszony.

Esküdözéseink már torkunkra fúltak:
Szereted szeretni a jelenő Multat?
Akarnál még lenni, hogyha varázst oldok,
Régi, vágyó, tűrő, szegény, dacos boldog?

Be tudnék ölelni, tréfát is siratni,
Be tudnék véreddel véresen viradni,
Édes Nagyasszonyom, hol vagy, vagy–e, látsz még
S akarod, hogy a Sors víg hunyósdit játsszék?

Gőggel kisértetbe csak egyszer is vinnél,
Nyoszolya–virágnak még csak egyszer hinnél,
Adnám új vágyamat vágyakozó vádnak
S adakozó számat ragadozó szádnak.

Mindent fölfrissítnék, mindent megajánlnék.
Havasan hullanék Reád az ajándék
És mindent megadva és mindent ellesve
Feledéssel búgna ránk a legszebb Este.

ÁLDÁSADÁS A VONATON

A tengerbe most hanyatlik a Nap,
Most fut leggyorsabban a vonatunk,
Most jön a legtöbb, nagy emlékezés:
Megáldalak.

»Áldjon meg az Isten
Minden jóságodért,
Sok hallgatásodért
És gonoszságodért.

Sok rossz, bántó szódért
Áldassál melegen,
Sok hidegségedért
Hevülj a szívemen,
Úgy is vége most már,
Úgy is ezer bajom,
Oktalanság árán
Kész a ravatalom.
Hát én megáldalak,
De amíg áldalak,
Csókolj, de ne nagyon.
Áldva, csöndben, békén,
Emlékkel és csókkal
Akarlak elhagyni,
Meleg után fagyni,
Egyedül maradni,
Egyedül érezni,
Egyedül meghalni,
Áldjon meg az Isten.«

A tengerbe most hanyatlik a Nap,
Most fut leggyorsabban a vonatunk,
Most jön a legtöbb, nagy emlékezés:
Megáldalak.

TŰNNEK A LYÁNYOK

Be szép a város s kínálkozók,
Kiket már nem kivánok:
Legendás Mult, Jelen és Jövő
S a lyányok.

Be szép minden, ami idegen
S már csak szememmel látok:
Pénz, alkalom, siker és derű
S a lyányok.

Be szép a vágy, aki elfutott
S be szép, hogy már nem vágyok
S tünnek előttem vágytalanul
A lyányok.

ISTENHEZ HANYATLÓ ÁRNYÉK

DÜHÖDT, HALÁLOS HARCBAN

*„Tekints meg, óh, Uram, mert gyötrelemben vagyok, az
én belső részeim elepedtek, elfordult az én szívem én
bennem: mert ellened rugódoztam: ott kinn
fegyver pusztít, otthon halál vagyon.”
Jeremiás siralmai I. 20.*

Ott kinn a fegyver pusztít s dúlva dúl,
Süketült szívvel meglesem,
Hova szaladjak szemet behunyva,
Halálról más halálra borulva
Gonoszul és fegyveresen:
Ott kinn a fegyver pusztít s dúlva dúl.

Tátongó puszták strucc–madaraként
Rosszalkodok, futok, csalok:
Elfordult az én szivem énbennem
S úgy kell magammal is verekednem,
Miként egy följáró halott,
Tátongó puszták strucc–madaraként.

Magam utálván mást is gyilkolok
S mások lándzsáját keresem,
Ki elvesztette magát és utját,
Szememet vér–patakok befutják
S én rohanok fegyveresen:
Magam utálván mást is gyilkolok.

Fölöttem az Ég oly igézetes,
Oly változatlan a világ,
Mint fegyvernek s halálnak előtte,
Mint mikor még nem hulltak belsőmbe
Epesztő dög–matériák:
Fölöttem az Ég oly igézetes.

Tekints meg engem, tekints meg, Uram,
Ejtesd el bolond fegyverem
S ha mindenek ellen vad düh kínoz,
Fektess le szépen halottaimhoz,
S arcomat hozzád emelem,
Tekints meg engem, tekints meg, Uram.

BOSSZÚS, HALK VIRÁGÉNEK

„Ne vess el engemet az én vénségemnek idején,
mikor elfogy az én erőm, ne hagyj el engemet...
Mert szóltak az én ellenségeim és akik az én életem
után leselkednek, együtt tanácskoznak, mondván:
Az Isten elhagyta őtet. Kergessétek
és fogjátok meg őtet, mert nincs, aki megszabadítaná."
Zsoltárok könyve 71. 9–11. V.

Ugye, Uram, hogy mosolyogjak
S tovább virítsak Te szép, álnok,
Nagy parkodban,
Miként a fiatal virágok?

Így akarod, így kell akarnod,
Minden plántáknak ültetője:
Bú és gaz hogy
Leghűbb virágod be ne nőjje.

Mert ami van, mind Te virágod
S minek rostjait nedv–ár rójja,
Uram, Isten,
Mind a Te parkod virulója.

Akit Te életben tartottál,
Szirom–kincseket kire költél,
Neked drága
Mind, akit ifjan meg nem öltél.

Te szemeid nem nősen látók,
Nem fogja be kufár szegénység,
Neked mindegy
Virág–ifjuság, virág–vénség.

Akit Te virágzásra szántál,
Virágozzék, míg ki nem rántod
Ős kertedből.
S ugy–e, szépek a vén virágok?

Mérges szagu, vad burján–rózsák
Ifjas truccal mégis rám törnek.
Látod, látod:
Kölyök virágaid gyötörnek.

Üzenj nekik a tüzes Nappal,
Hogy szerelmed virág–hóbortja
Az a vénség,
Mely vénségét ifjuan hordja.

Üzenj nekik, hogy istenséged
Fekete rózsáért sovárog
S vágyad teltét
Virág–vénülésig bevárod.

Én, jó Uram, fekete rózsád,
Élek, ha diktálod, hogy éljek,
De vigyázz rám:
Lázongnak a virág–cselédek.

Te ültettél, Te vénitettél,
Virágoztam, ahogy akartad,
Mit akarsz még:
Virágozzak vagy rontva haljak?

Vidítnod kell ily ritka plántát
Neked, Te, egyedül nem dőre
S kénkövekkel
Csapnod minden leselkedőre.

De addig, ugye, mosolyogjak
S tovább virítsak Te szép, álnok
Nagy parkodban,
Miként a fiatal virágok?

A PATYOLAT ÜZENETE

Meghurcolt a Vér, ez a Pokolba
Bomolva, romolva
Vágtató, tüzes fogat
S most lenget utánam jelt
A Patyolat.
Most, most szeretnék lenni bátran
Élet–tagadó, szűz, makulátlan,
Vágytalan és tiszta.

Most, mikor már nem térhetek vissza,
Átkozom gerjedelmem,
Az elsőt, amely vágyat adott,
Az első, szennyes gondolatot.
Szerelmem,
Ki olyan hamar ébredt,
Óh, emlékek, emlékek,
Csak egy kicsit ne bántanátok.

Minden volt dolgom egy–egy átok,
Szégyen:
Boldog, ki Isten kegyelmében
Fehérre aszatja magát.
Tíz–húsz, szent bőjtü, kámzsás barát
Szép árnyéka táncol körül:
Be boldog, aki nem örül:
Jaj, be piszkos ruha az Élet
S a Vér be nyomorult, be ronda.

Harmincnégy esztendős, vén koromba,
Mindenek túlján,
Undorodván s szépen butulván,
De, jaj, mégis tudván sokat,
Sírva nézem, hogy kendőt lenget
Késetten az én bűnös lelkem
S egyetlen, igazi szerelmem:
A Patyolat.

KIS, KARÁCSONYI ÉNEK

Tegnap harangoztak,
Holnap harangoznak,
Holnapután az angyalok
Gyémánt–havat hoznak.

Szeretném az Istent
Nagyosan dicsérni,
De én még kisfiu vagyok,
Csak most kezdek élni.

Isten–dicséretre
Mégiscsak kiállok,
De boldogok a pásztorok
S a három királyok.

Én is mennék, mennék,
Énekelni mennék,
Nagyok között kis Jézusért
Minden szépet tennék.

Új csizmám a sárban
Százszor bepiszkolnám,
Csak az Úrnak szerelmemet
Szépen igazolnám.

(Így dúdolgattam én
Gyermek–hittel, bátran,
1883
Csúf karácsonyában.)

A MENEKÜLŐ ÉLET

Ni, miként menekül
A híres Úr: az Élet,
Űzi, veri, kergeti,
Mint egy tolvaj cselédet,
Egy nálánál is főbb Úr.
(És vele menekülnek
Millió unokácskák,
Kicsi kis élet–szemek,
Látom sírva tipegni
Közöttük az én kis
Életemet.)

Tapodja a villámló,
Szűz és végtelen havat,
Szalad az Élet, szalad,
Nyomában bogárló,
Véres, bolond láb–nyomok.

Ni, piros–havas homok
S egy szörnyű Üldöző.
Ni, hogy szalad az Élet
Neki a hónak, fagynak,
Hogy szaladnak
Utána a piciny életek
S a darabnyi halálok.

Óh, én magamból kiszállok
S úgy nézem ezt a hajszát,
Mint Rembrandt nézte rajzát
S a borút, mit ecsettel
Holt színnek rakott rája,
A borút, mely ma ragyog.

(Tudom: valaki vagyok,
Ám sok hazug széppel,
Babonás okkal, állal,
Nagyon is sokat szórakoztam
A Halállal,
Pedig a Halál nem döntő,
A Halál is fél és szalad,
Életem és halálom

A futó rajkó–hadak
Két kis, szegény testvér–senkije.)

A nagyszerű, szent havat,
Lelkem–testem bús, kesely
Sorsát, útját követik,
Rikítják, mint a szabad
Sűrűség vadászai
A vadat
Üldözvén, vér–lábnyomok.
Itt van egy nagy Üldöző,
Ezek az ő nyomai
S ő százszor több Úr, mint a Halál.

A Halál: apró vérfolt,
Egy rosszul járó óra,
Ezerfelé ugrándozik,
Ezerfelé mutat, int
Ezer bolond mutatója.
Téli bolond, pojáca
És mindig csak semmiség:
Ráver az életünkre
És mégse más, mint egy
Kis látogatókártya.
És mégis és ezerszer
Minden futásnak futtán
Az Élet havas utján
(Életem bolygó utján)
Ott kisért ez apró szolga,
Ez a semmi: a Halál.

Lehet: Élet se volna,
Hahogyha nincs Halál,
Holott ott van mögöttük
Titokzatos Uruk,
Valami ős és vad, szörnyű
Szabálytalan Szabály,
Egy nagyon nagy Üldöző.

A Halál bogárosan,
Szeszélyes vér–nyomokban
Követi az Életet
Egy nála nagyobb Úrnak
Úri nagy parancsából.

De a Halál csak festék
Haván a gyáva Életnek.
(Az én kis életemnek is,
Mert, ni, hogy szaladnak,
Mint lázbeteg arcán a rózsák,
Kinek porokat adnak.)

Óh, Halál, én szeretlek
(Százszor, sokszor vallottam)
És mégse vagy más,
Mint véres kisérője,
Csöppekre hullott mása,
Ártatlan kisérője,
A menekülő Életnek,

(Az én Élettel menekülő
Fehér, árva és fagyos
Üldözött életemnek is),
Kik után jön űzve, szünetlen
A nagy Üldöző: az Ismeretlen.

A NAGYRANŐTT KRISZTUSOK

Eső után a buja gombák
S mint Florencban a májusi virágok,
Úgy születnek szent garmadával
Mostanában az új és új világok.

A Bibliának egy világa
Milyen lassu, tétova kézzel készült
S ma egy–egy új világ mily készen
Ugrik ki terhes, tüzes emberészbül.

Bethlehem híres csillagának
Híre maradt csak, se hamva, sem üszke,
De ezernyi fényes csillagra
Az ember–agy lobogóját kitűzte.

Az Élet egy elgondolása,
Egy dal, melytől egy csúf óránk megszépült,
Teremtés volt a lelkeinkben,
Újra–újra egy–egy új világ épült.

Repülő, lármás gépmadárnak
Istenkisértő, bátor, büszke szárnya
Vallja: Emberé a teremtés
S Isten csak egy megócskult koronája.

S mert halhatunk bármelyik percben
S célunk mégis az örökkévalóság,
Minden igaz ember ezért hős
S az emberszívben van a legtöbb jóság.

Tömjénbűzös, gaz korszakokban,
Mikor öltek, raboltak Krisztus–hitben:
Akkor is az Emberben maradt meg
Egyedül és legtisztábban az Isten.

S az emberszívben mind tisztábbak,
Boldogabbak, kedvesebbek a lángok
S miket teremt a vágyó ember,
Egyre szebbek az új és új világok.

Egyre erősebb a nagy Szándék,
Hogy az Istent ne szavakban vitassák,
De adassék meg az Embernek
Itt a Földön minden szépség, igazság.

Egyre többen hisszük és valljuk:
Kenyér jár nekünk a ránk–dobált kőért
S nem–magunkért mind többen küzdünk:
A leendőkért, az ékes Jövőért.

Érezzük növekvő lelkünkben
A Lehetetlent legyőző hatalmat
S hogy egykor eggyé egyesülnek
Az új világok, az új birodalmak.

Egy lesz majd millió világból,
De ez az egy minden örömmel teljes
S ez a szegény Siralom–Völgye
Mindenkinek kedves, jó lakóhely lesz.

Kik most élünk, mink is örüljünk,
Bár utódinknak fog Mennyország jutni,
Ez a miénk sziveink által,
Bennünk ragyog, él, mert mi gondoltuk ki.

*

Karácsony van, Krisztusok járnak,
Nagy hadakban és nagyranőtt Krisztusok,
Zengjen a dalod, szent Forrongás
S te nagy Egy–Világ, zengjen a himnuszod.

A RÉMÜLET IMÁJA

Óh, rémült kiáltás: »jaj jaj jaj«,
Kivel gyakorta riasztom föl
Magam s ördöngös éjeimet,
Be Istennek tetsző lehetsz te.
Nincs szebb ima a rémületnél
S a hörgésből szabadult jajnál
S nincs az életben hivóbb szózat,
Mint a szörnyedtség vad szózata.

Csóktól, pestistől, tűztől, víztől
Vacognak kis, bomlott álmaim,
Szégyenülés, halál és árnyak,
Irott mesékbe befonódás,
Volt ébrenlét őrült ekhói,
Tébolyodott kisértetecskék
Szorítják össze a szivemet
S riasztanak föl–föl: »jaj jaj–jaj«.

»Jaj jaj jaj«: csakugyan az voltam,
Milyen tovább lenni nem merek,
Milyen lenni tovább nem tudnék
S nincs a Földön osztó igazság,
Mely kímélhessen vagy sújthasson
S nincs élet, mely több rettenetet,
Tehát több bocsátást adhasson,
Mint ez a vén, kiáltó Élet.

Síró kisded s ujjongó párzó,
Haldokló és bölcsességes száj,
Mind azt sikoltja, hogy »jaj jaj–jaj«,
Mind a jajba küldi csókjait.
Mind azt kérdi álomban s ébren,
Friss nyoszolyán és rothadt szalmán
Az Istennek külömb trónjához:
Vajjon ez az Élet öröme?

AZ EDDIG ÁMENE

Az Eddig így szól: »ámen,
Én vagyok utolsó Urad,
Az Eddig és tovább nem«.
Hatalmas Isten az Eddig.

Lábamnál örvény–árok:
Itt a Határ és itt a Vég.
Más végek és határok
Feneketlen kutba csalnak.

Torpantan, de imával
Térdelek e nagy Úr előtt
S bűnömre lelkem rávall:
Jaj, valóban, messzejöttem.

Az Eddig így szól: »várj még«
És én várok balgatagon,
Mintha valamit várnék:
Eddig–Isten így akarja.

Be kár, hogy kinek szállni
Valamikor hit adatott,
Árok előtt megállni,
Halottasan, parancsolják.

Be kár ez a rút ámen,
Hogy minden véges, jaj, be kár
S hogy eljön a tovább nem,
Hatalmas Isten az Eddig.

KÖSZÖNÖM, KÖSZÖNÖM, KÖSZÖNÖM

Napsugarak zúgása, amit hallok,
Számban nevednek jó ize van,
Szent mennydörgést néz a két szemem,
Istenem, istenem, istenem,
Zavart lelkem tegnap mindent bevallott:
Te voltál mindig mindenben minden,
Boldog szimatolásaimban,
Gyöngéd simogatásaimban
S éles, szomoru nézéseimben.
Ma köszönöm, hogy te voltál ott,
Hol éreztem az életemet
S hol dőltek, épültek az oltárok.,
Köszönöm az énértem vetett ágyat,
Köszönöm neked az első sirást,
Köszönöm tört szivü édes anyámat,
Fiatalságomat és bűneimet,
Köszönöm a kétséget, a hitet,
A csókot és a betegséget.
Köszönöm, hogy nem tartozok senkinek
Másnak, csupán néked, mindenért néked.
Napsugarak zúgása, amit hallok,
Számban nevednek jó ize van,
Szent mennydörgést néz a két szemem,
Istenem, istenem, istenem,
Könnyebb a lelkem, hogy most látván vallott,
Hogy te voltál élet, bú, csók, öröm
S hogy te leszel a halál, köszönöm.

ISTENHEZ HANYATLÓ ÁRNYÉK

„Mint az árnyék, mikor elhanyatlik, el kell mennem
és ide s tova hányattatom, mint a sáska.”
Zsoltárok könyve 109.

Akaratomból is kihullassz
Én akart, vágyott Istenem,
Már magamat sem ismerem
S Hozzád beszélni rontás fullaszt.

Üldöztetésimben kellettél
S kerestelek bús–szilajon
S már–már jajomból kihagyom
Neved, mely szebb minden neveknél.

Szent Képzelés, örök hit–balzsam,
Ki létlenül is leglevőbb,
Meghalok szent Szined előtt
S akarom, hogy hited akarjam.

Megűzeték s nem nyugszom addig,
Mig hitedet meg nem nyerem.
Mert kockán van az életem,
Mint árnyék, mikor elhanyatlik.

S hányattatom, miként a sáska,
Mert csak Tenéked van erőd
S mert nem láttam régen előbb:
Nem szabad hinni senki másba.

A TAVASZNAK ALKONYATA

Tavasznak alkonyata vagyok én most,
Hunyt Nap küldöttje s a tarka egek
Utólszor akarják simogattatni,
Akiket szeretek.

Olyan enyhes, vihartalan ma minden,
Olyan ölelni szított a karom,
Hogy imádattal tudna átfogódni
Egy csúf ravatalon.

Lezsáklyázott arcok jönnek elébem,
Kérdezgetik, szabadulni szabad?
És megszabadulnak szemek, hó–arcok,
Ajkak, fehér nyakak.

És megszabadítok mindenkit én ma,
Kacagjon a bukott Nap, aki lát:
Simogatni és szeretni való, im,
Most az egész világ.

Amit csak adakoza e dús Élet,
Könnyel nyugtázom és ma mind tudom
S amit megtagadott, az nem is kell már
Itt a keresztuton.

Ami nem jött el, avagy ami rossz volt,
Most távol tőlem hadd maradjanak,
Rossz fők, rossz költők, rossz barátok, rossz nők,
Vivát, mulassanak.

Most látom csak, hogy mindenkit szerettem,
Kit szerettem, bántottam, ki csak él:
Kissé tulságos jámbor volt az eszköz,
De jó, szép volt a cél.

Bűneit és küzdéseit másoknak
Úgy szerettem, akár a magamét
S dölyfös, szép gesztusokra áldást bőven
Adnék, ha volna még.

Minden szépségnek, búnak és romlásnak
Ős zenéjét ma is kihallgatom.
De ma hozzáadom kritika nélkül
Lelkemet szabadon.

Tavasznak alkonya vagyok én most,
Hunyt Nap küldöttje s a tarka egek
Utólszor akarják simogattatni,
Akiket szeretek.

(Ma és utolsó órámig mindenkit szeretek, ámen.)

HARC ÉS HALÁL

EZÜST PATKÓS PARIPÁINKON

Minden vágyam ezüst patkó
Fekete lovaimra verve,
Magyarságomnak borzasztó,
Utált és átkozott szerelme
Szikrát ver a köves uton
S legfeketébb paripámra verve.

Nem tudom, hogy meddig érek,
Mert szörnyű ellenem a hajsza,
Néha lovakat cserélek,
De leghűbben vágtatok rajta,
A legfeketébb paripán:
Gyertek, fiúk, ez a legszebb hajsza.

Verd csak, patkó, verd a szikrát,
Rajta, rajta, új lelkek népe.
Szép nép: az új hitü szittyák
S mit akarnak: a szépek szépe.
Szikrázzék patkónk az uton,
Rajta, rajta, új lelkek új népe.

AZ ÖRÖKKÉ ELVÁLTAK

Végsője is szalad lihegve
Kiméráim régi sorának
S szökött katonákért most kapok
Bebocsáttatást a szivekbe.

Hát nem oly vad a sok »vad álom«?
Föloldozást kap szenvedőjük?
Jó szivek, hát, im, itt »a költő«
S mult álmai –– én már utálom.

Valahová későn felértek,
Multam egy véres hegy csucsára,
Már csak multat és verset kaptok:
Egy idegen kacag felétek.

Örök lesz nem–találkozásunk,
Mert késtétek nyomom örökkön
S mert jajaimnak és magamnak
Halállal is más lesz a másunk.

Halál után is ki–kikelve
Lobogó új és új alakban
Előletek úgy rohanok majd,
Miként eddig: későn szivelve.

Jó szivek, ti cammogó nullák,
Kikkel be vágytam találkozni,
Óh, jaj; miként lettünk egymásnak
Örökké elvált csillag–hullák.

AZ ISTENNEK VISELŐSE

Ez a pompázás (Tél se fagyasztja)
Nem rövid Nyárnak hirtelen fattya,
Nem belehalás sáros Őszbe:
Halálig csak az tud pompázni
S virít, virít,
Ki az Istennek viselőse.

Ez a kongatás (még nincsen vége)
Véres és üszkös gyönyörüsége
Dacomnak, mely még néha lobban
S fülemnek, mely tűzharangot hall:
Bim–bum, bim–bum,
Rángassuk hát: ki tudja jobban?

S e harsány élet (nagy volt az ára)
Nem juthat pulyák híg kacajára,
Ha tán hajrája nem is érdem,
Ha tán csak örömtelen gleccser,
Hajrá, hajrá,
Díszben, zajban, üszökben, vérben.

VÁLOGATÁS A TEMETŐBEN

Három és három,
Új temető és nagyon régi
És mind a hat fázón beszéli:
Sok baj volt a Nyáron.

És összesúgnak
Svábok, oláhok, kálvinisták,
Csinálják az idei listát
S a fák sírnak–zúgnak.

Tehát örökre
Jön–jön már a gazdag himpellér
S nyomában az elbukott zsellér,
Kinek nem volt ökre.

Jön–jön a válás,
Összehasonlás hideg ténye,
Élet s Halál megtársult fénye,
Sok összetalálás.

Holt szívét vessze,
Ki hat temetőben sem fér el,
Úr szolgával s asszony a férjjel:
Közellel a Messze.

A zsidó–község
Kis temetője van csak távol
Régi, aggok vigyázatából,
Hogy a zsidót kössék.

Pedig már mindegy,
Ha az új vagy ó temetőkbe
Vagy zsidóba, ne féljünk tőle,
Visznek holnap minket.

Vén port kavargat
Valamely nagy Titoknak őre
S szomszédomban, a temetőkre
Már hullnak a varjak.

Falusi fészek:
Cibálgatja az Ősz a fákat,
Fákat, kik régtül messzelátnak
S nagyon messzenéznek.

HARC ÉS HALÁL

Szeretek élni, de sok–sok alvás
Kurtítsa ezt nekem:
Én az Életet bő tagadással,
De nagyon–nagyon szeretem.

Szeretem a bomlott, cifra álmok
Éjszakáit nagyon
S a mámor–asztalt, hol a cselekvés
Ázott vérnyomait hagyom.

Élet, aléltság, zsibbadtság és tett
És állandó pörük:
Egyformák immár elszánt magamban,
Hivek, rokonok, gyönyörük.

Élni, élni élet–tagadással,
Most már igy élek én:
Lássuk, vajjon én–e vagy a Végzet,
Melyikünk a külömb legény?

Nem bánthat most már semmi s várom
A beteljesitőt,
Ki törvényt mond suhantva fölöttünk,
A mindig ifjú, bölcs Időt.

Odaadom magam a napoknak
Szépen, szándéktalan,
Élek, mert szép s mert élek. S az Isten
Bús–büszkén megcsókol, ha van.

EGY UTOLSÓ ÉGI HÁBORÚ

Már előre, már előre
Úgy látom, mintha itt volna
Ifjúságom ezer dolga,
Mit befogott a penész,
De ami szent, szentnél szentebb:
Enyém, ifjú és egész.
És sohse fog megvénülni
És ifjabb az ifjuságnál,
Maradandóbb az igaznál.

Ott fogok egy dombon ülni
S tán nem népdalt dúdolok
S képet juttat majd eszembe,
Hogy ekével bandukolva
Földet tör négy–nyolc tulok.
De akarom: emlékezzem,
De akarom, hogy az otthont
Lássam frissen, jobban, szebben.
Meghurcoltan, sokat látva,
Űzve, szidva és imádva,
Nem tehetek kegyesebben
Önfejemre koszorút,
Mint hódoltan, meghajolva,
Magam csalva, bántva, lopva
Rázúdítok a lelkemre
Egy nagy égiháborut:

Olyan szép volt ifjan látva
S úgy illik az otthon–tájra,
Úgy illik az én szivemhez
Ez a víg vég–zivatar.

ELSZÁLLNAK A LEPKÉK

Már nincs az Égen festék,
Már nincs a Napnak friss ina
S gyalogolnak az esték.

Néha még nincs hat óra
S már készítjük gyors füleink
Esti harangozóra.

Olykor még forr a gőgünk:
Ejh, mindegy: Élet vagy Halál,
De éjjel félünk, bőgünk.

De éjjel újra vesszük
Életünket és a napot,
Hogy újból eltévesszük.

Gondolkozunk, fecsérlünk
Kevésből, mit az Élet ad
És azt hisszük, hogy élünk.

Különös, furcsa lángok
S ezer, bolondos bántalom
Jön, ki sohase bántott.

Valamit tán szeretnénk,
Pillangó–élet hasonát
S tünnek tőlünk a lepkék.

FOGOLY A VÁRTORONYBAN

Csúf emlékek könnyes, vén foglya
Fölkerültem a vártoronyba:
Pince–börtönből torony–börtön,
Hurráh, Nap, én már ezután
Életem így, magasban töltöm.

Szabad grádics, nyilt kapu csalnak,
Foszlányai csavargó–dalnak
S lent a síkon nagy tüzek égnek:
Jaj, jaj, nem kell, szivem megáll,
Agyonrémít a szabad élet.

Föl–fölhúzhatnám büszke vállam,
Billegtethetném vén szakálam,
Ajkam adhatnám görbe gúnynak:
Ej–haj, jobb lesz, ha a dacok
Lelkemben örökre lehúnynak.

Lángolok mégis megkövülten,
Lidérc–tüzek úsznak körültem,
Udvarolnak, nem bolondítnak:
Csuhaj, örvendezz, vén fogoly,
Hűlt lángu, régi dalaidnak.

Vádat tűrve, kit se vádolva,
Majd csak elfut az Élet dolga
S utólszor esvén szerelembe,
Lalla, magamat szeretőn
Dőlök a Csodába, a Rendbe.

DRÁGA, HALOTT NÉZÉSEKKEL

Drága, halott nézések a szememben,
Meleg simogatások a hajamon,
Amiktől, hajh, nem kell már megremegnem,
Karomban odaszikkadt ölelések
S vén lábomban el nem szaladt nagy útak
Lyányok után, kik régen elszaladtak,
Ajkamon száraz és gazdátlan csókok
S fülemben a várt s be nem sugott igék
S orromban sok–sok virágos tavasznak
Parfümje, mely már semmire se kábít.

Én istenem, élhet–e még sokáig,
Aki nem nyúl már a friss élet után
S bús vízióknak burjánjában gázol
S fél az igazi harmatos, nagy réttől
S retteg a való, nyers, leves virágtól
S ajkán már nem tűr csókot, csak gúnymosolyt,
Halott életnek ezt a sírvirágját,
Aki befogja szemét, hogy ne nézzen
S százféle csuklyát ölt, hogy meg ne lássák
S kinek a szive néha szörnyűt rebben?

AZ ELJÁTSZOTT ÖREGSÉG

Ahogy nőnek az árnyak,
Ahogy fogynak az esték,
Úgy fáj jobban és jobban
Az eljátszott öregség.

Ez az én két vén szemem
Habár sok szépet látott,
Mosolygós öreg úrként
Nem látja a világot.

Nem fogok bocsánattal,
Víg arccal tündökölni
S fiatal vétkek fölött
Pálcát tréfásan törni.

Emlékezni se fogok
Kedvesen zsörtölődve,
Ősz hajjal, piros arccal
A régi jó időkre.

Heves, ál ifjúsággal,
Óh, ezerszer jaj nékem,
Megöltem jövő magam,
Az én szép öregségem.

Ahogy nőnek az árnyak,
Ahogy fogynak az esték,
Úgy fáj jobban és jobban
Az eljátszott öregség.

ÜZENET KÖLTŐCSKE MIHÁLYNAK

Midőn orcáink ragyogni fájnak
S szégyeljük már önnön–sugarunk:
Jönnek a vén orcátlanok.
Ezt üzenem Költőcske Mihálynak.

Szegény, kicsi, megvadított ember,
Ott a petyhüdt, csúf Béga körül,
Milyen nagyon szomoru lény
Evvel a bús szívvel, félelemmel.

Hogy irigylem az ifju merőket,
A győzelem víg gyermekeit
Kiknek gáncsot ily ellen ád,
Fiaimat, az új verselőket.

Föl, föl, fiuk, hóditóan szállnak
A ti bátor, új dalaitok.
Ti már ne is üzenjetek
Szegény, öreg Költőcske Mihálynak.

TÜRELMETLEN, JÓ BARÁTAIMHOZ

Magyar akácnak érett táskája
Vagyok talán
S magot–hullajtó, nagy megadással
Szóródjak át víg másoknak falán:
Talán ez a sorsom?

Óh, készen vannak az ápolt kertek,
Biztos falak,
Belőlem–élők nagy légiója:
Egy éhes, ifju, kedves csapat
Várja, hogy kidüljek.

Kis türelem még, óh, kedves utódok,
Jön a Halál.
Ezt az Urat még meg.kell ám várni
Hitvány az Élet és ez a Szabály.
Sietni próbálok.

Azután mindegy, ki jöhet, jöjjön,
Mindenki más,
Vessen magvimból akár egy erdőt
Sok váró, apró, dühödt uzsorás;
De én még ma: élek.

SEREGESEN SENKIK JÖNNEK

Minden semmirevalónak,
Gácsnak, svábnak és zsidónak:
Grádics adatott:
Itt alant már csak egyedül
Maradok...

Sürög a vad, magyar élet,
Még a némák is beszélnek
S uccám ellepik
S bárki taknyost egy bősz iram
Fölrepit.

Seregesen senkik jönnek,
Megrabolnak, elköszönnek
Gúnnyal, szabadon,
Mi bennem gyült, mindenkié.
A vagyon.

Mind a szépet, amit hoztam
S ami új, nagy, átkozottan
Sok, pazar ige:
Úri, léha nullák raja
Söpri be.

Álmagyarok s jöttment népség
S címeres, ronda cselédség
S nagyúri nagyok:
Ez időben, itt, valaki:
Én vagyok.

Új igéim tán nem hatnak,
Rossz frigyesim elhagyhatnak
S nőhet a fülem,
De nem lesz itt semmi, soha
Nélkülem.

A LELKEM KÁNAÁN–MAGVAI

Majd elmulnak ezek a remegések,
Lesz az Életnek cukros bora,
Majd zúgni fog kis templomban az ének,
Havas karácsony s Úr–vacsora
És rigmusos gyermekek jönnek.

S tán árka lesz ennek a vád–özönnek,
Győztesre szárad ázott szárnyam
S eljön, hogy majd csak azt kivánjam,
Ami beteljesedhetik
S hogy újból és fentujjongva akarjak.

Majd galambok lesznek a lomha varjak,
Finom nő–testek, remegősek
Várják vágyón, hogy lepleiktől
Szabadítsam meg őket
És nagyon sokan szeretnek ismét
S én sokakat fogok nagyon szeretni.

Szent szántásba akkor fogom majd vetni
Lelkem Kánaán–magvait,
Melyek ma még, jaj jaj, rohadnak.
Dicső leszek s örülni fogok
Mindennek és magamnak
S a földnek, melybe áldott, bő markom
Hitet, jövendőt, örömet hintett:

De ha nem igy lesz, az is mindegy.

ZENDÜLÉS VÁRAM ALJÁN

Lentről vad lárma csap föl hozzám,
Ki ide föl egyedül jöttem
S fölutamat megöntözötten
Mutatja elhullott vérem.

Magas váramból meg–megkérdem:
Kik azok a lármásak lent itt?
Ezek azok a dalos senkik,
Kiket megöltek a példák?

Víg tüdejük hallom, hogy mély, tág:
Vert úton, ügyesen loholnak,
Mi volt tegnap és mi lesz holnap,
Nyugodtan bízzák ők másra.

Óh, életem szent indulása,
Magam is bús szemet meresztek:
Óh, bár maradtam volna veszteg,
Mint kölyköket bátoritsak.

Mert általam él és van itt csak
E gyülevész had. Az én vérem,
Mely pirosan csillog az éjben,
Úszítja, vezeti őket.

Föntről nézem a törtetőket,
Kik fölzendültek váram alján
S vitáznak váram viadalmán
Mea culpa, mea culpa.

SZÉP, MAGYAR SORS

A TAVALYI CSELÉDEKHEZ

Árpáddal jött, magyarul élt,
Anjouknál kopját nem törött,
Tán török előtt megfutott
S hamar koldusra vetközött.
De érteni mindig tudott,
De magyarul mindig tudott
S tán tépetten és nem hősön,
De tisztán adott át a Jelennek
Engem az én ősöm.

De jött egy kóbor ivadék,
Rabló, szerencsés ritterek
Népe, akiknek sarj–során
Ma tán zsandár–miniszterek
Tobzódnak az Idő torán,
Igazi magyarság torán.
Ma gróf–sorban ők diktálnak,
De vannak, kik még emlékeznek
S ha kell, ki is állnak.

Én, koldus jobbak gyermeke,
Miként ezer éve, tavaly,
Testvéremül elfogadom,
Ki tiszta ember és magyar.
S a nyavalyásnak nem adom,
Mert gróf, jobbomat nem adom.
Mondják csak, hogy ők nem értnek,
Ne is értsenek grófi senkik,
Tavalyi cselédek.

Kirabolt, szegény, kis magyar,
Kitárul a felé karom,
Kit magyarrá tett értelem,
Parancs, sors, szándék, alkalom.
Magyar Sors jósoltat velem:
Grófok nem jöhetnek velem,
Egy–két harcot most már állunk,
De új értelem, új magyarság
Lesz most már minálunk.

ÚJ MAGYAR BUKOLIKA

Emberek dülöngnek a mezőről,
Dél derül és rossz, felhős Észak.
Sivár nyár fűl s az egész falun
Bús kasza–ritmus s gaz virágok
Lehelletén szállong a szegény–szag.

Sírás sír a gyér búza–világból
Három tornyos, kis, halk falunkba.
Ez is világ és egész világ,
Holott úgy néz ház, ember, minden,
Mint ki az életet, jaj, megunta.

Seregszámlát tartnak a családok,
Fázón gondol mindenki télre
S megzsibbad minden alkonyaton
Mindenkiben itt a falunkban
Minden akárha–volt kis reménye.

Vannak, kik tán húszszor is ízlelték
Ily csiklandós izét a nyárnak:
Ezek a vén, komor boldogok,
Akik már e siralomvölgyben
Semmi boldog aratást nem várnak.

S kemény pásztor akad még, ki csördit
Átkosan pattogó ostorral
S földhöz vágja a vén kalapot
S esti harangnál köszöntőt mond
Kontóra rendelt savanyu borral.

De jönnek az estében az ifjak
Utálva, fáradtan és félve
S a kis faluból három torony,
Fehér–dermedten új csodáktól,
Szomoruan kérdez föl az Égre.

A TŰZ MÁRCIUSA

Csámpás, konok netán ez a világ
S végbe hanyatlik, kit annyian űztek,
De élethittel én, üldözött haló,
Március kofáira és szentjeire
Hadd szórjam szitkát és dicsét a Tűznek.

Hadd halljék végre olyan magyar szava,
Ki sohse félt, de most már nem is félhet,
De kihez bús Hunnia szíkjairól
Sírjáig eljut, lázítva, bárhova,
Gőgös grófi szó s piszkos szolgaének.

Vesznem azért kell tán, mert magyar vagyok
S terhére e föld száz Pontiusának
S haldoklóan mégis elküldöm magam
Boldogabb testvéreimnek síromon:
Az uj, jobb márciusi ifjúságnak.

Testvéreim, nincs nemigaz szavatok
S százszor többet merhettek, minthogy mertek.
Békésebb, szebb, jobb, vidámabb, boldogabb
Életre váltott jussa nem volt soha,
Mint mai, bús, magyar, ifju embernek.

Úgy nézzetek szét, hogy ma még semmi sincs,
Csak majmolás, ál–urság és gaz birság
S mégis, lám, ti vagytok a fiatalok
S mégis, sír–mélyről látom sikeretek:
Holnap talán könnyebb lesz a mártírság.

Búsabb az ifjú magyarnál nem lehet,
Mert él basák és buták közepette,
Mert hiába lett acélból itt a szív,
Szép ember szívként szikrázni ha akar:
A honi rozsda megfogta, megette.

De Tűz és Tűz, én ifjú testvéreim,
Jaj, a Tüzet ne hagyjátok kihalni,
Az Élet szent okokból élni akar
S ha Magyarországra dob ki valakit,
Annak százszorta inkább kell akarni.

Életet és hitet üzen egy halott
Nektek fiatal, elhagyott testvérek,
Az olvasztó Tüzet küldi a hamu
S láng–óhaját, hogy. ne csüggedjetek el:
Március van s határtalan az Élet.

VITÉZ MIHÁLY ÉBRESZTÉSE

Szavak, akiknek Főbusza volt Vitéz
S gazdag pillangó–szárnyakat adott,
Szavak, »szárnyatok bársonyára«
»Szedegessetek violaszagot«,
Midőn felröpködtök Őt dicsérni.

Ő volt honjában legbujdosóbb magyar,
De fényküllőzött fél magyar eget
S elhagyhatták remények, Lillák,
E bús legény tréfált és szeretett
S dalolt, mikor már sipolt a melle.

Sohse tompult el elméje, sem szive
S bár lét–nem–léten töprengett sokat,
Kandi vérrel járt Pán nyomában
S megleste a fürdőző lányokat
Szomjas nyáron berkes patakpartról.

Gyepedző sírján, úgy, amiként Hafiz
Sírján szűzekkel Ő tartata tort,
Zilálja csókos lyány rózsáit
S öntse víg ifju a tűz–buja bort,
Mintha Csokonai úr csak aludna.

Csókoljuk jól meg az ő ifju szivét,
Csiklandós, szép szív volt s ma is meleg
S ha bágyadás nem ült szivünkre,
Kiszállnak a finom, friss kellemek
Vitéz Mihály gyepedző sírjából.

Im, itt a kor már, melyben fölötte is
»Egy hív magyarnak lantja« kacag, zokog,
Itt a tapsos, föltámasztó nap,
Vitéz sírján ébredt vidám okok
Röpítnek ki bennünket a Télből.

»Mint lenge párák éjjeli csillaga«
Indult el Ő s, ím, kövült Nap leve
S a debreceni Nagyerdőre
Éppen úgy tűz káprázatos heve,
Mint finnyás népére Pest–Budának.

»Kartács–világban« élünk, bizony igaz,
De Vitéz tudta: ez lesz a világ
S ha nem sokat segít Botond–bárd,
Ma is virág és kard is a virág
S Bizánc–kaput vág be egy vitéz csók.

»Mindig, vitézek nemzete volt nevünk«,
De valánk búsak és szerelmesek,
Ám lelkünk nem volt Élet–járó,
Csupán tán a Halálnál kevesebb,
Miként a Vitéz Mihály úr lelke.

Kinek bú, bor, nő, gond dúsan adatott
S a mi fájásunk volt az, ami fájt,
Ébresztésünk ne fájjon néked,
Csokonai, híres Vitéz Mihály,
Mindnyájunknak atyánknál atyábbja.

Te, pátriárkák ős–deli sarja, Te,
Ki fogod mindig Lillád derekát,
Öleled e kis magyarságot,
Te örök, ó s új hunn poétaság,
Óh, ébredj, valahányszor ébresztünk.

KIDALOLATLAN MAGYAR NYARAK

Vajjon örökre így maradnak
Kidalolatlanul, rejtetten
Dalai a hű, bánatozó,
Napverte, bús, magyar nyaraknak?

Itt a néma kínszenvedésnek
Makacs ajka minden beszántás,
Elhamvadt könny a szik–föld pora
S minden nyár–nap egy halott ének.

Ki ért a halott–támasztáshoz,
Ki érti a jajos barázdát
S ki érti az ős, nyári Napot;
Amikor gúnyosan leáldoz?

Én ébresztgetem megbomolva,
Fejem nyugtatván ó nótáin,
E földet és úgy megölelem,
Haként az én szivem volna.

S úgy áldozom Jézussá nőve
Kincseim e szegény nyarakra,
Mint Jézus az ő bocsánatát
Csókokkal vétkes titkos nőre.

De hát örökre így maradnak
Kidalolatlan kegyelemmel
Dalai a hű, bánatozó,
Napverte, bús, magyar nyaraknak?

Járom a mezőt, járva–járom,
Ezernyi nyár leigázottját,
Ős bánatát esengve lesem,
De a nótáit csupán várom.

Sír szélén állok: nézzetek meg,
Magyar nyarak bennem alusznak
S örök, nyári titkot ástok el,
Majd, amikor engem temettek.

AZ ÚJ KÍSÉRTET

Új Kisértet jár, harsog a hír,
Ki jött nem éjfélkor, de nappal,
Dacosan viselt, vörös és szép,
De még az Úristen előtt sem
Levehető sisakkal.

Jelenéseit én hallgatom,
Szóbeszédjét sok, henye főnek,
De már tudom, hogy kiről van szó:
Nagy jöttéről és ittlétéről
Az én szent keritőmnek.

Hogy szeressék, ezt tán tiltja is,
Mert ő nem számít úri szemre,
De nagy szeretettel átadja
Magát és Kisértet–mivoltát
Bármilyen küzdelemre.

Sokszor találkoztam vele már,
Vitáztam vele, verekedtem,
De ha elhagytam talán százszor,
Ezerszer tértem vissza hozzá
S mindig szerelmesebben.

Ez a nagy, nappali Kisértet,
Ki szemet lefog, agyat kábít,
Ráborul minden tisztes szívre
S érezteti: hatalmasabb, több,
Mint itt akárki másik.

Ki csak percnyi becsülettel él,
Éli ezt a silány világot,
Beismeri búsan, miként én:
Kisértetet, kisérendőbbet,
Soha, sohase látott.

Mindent elvesztünk, én már tudom,
E tétova, szomorú földön,
De mezét ez új Kisértetnek,
Vörös mezét vígan és újból,
Újból magamra öltöm.

Ezt az egyetlen Kisértetét
Nem tudom könnyen elhessentni:
Magyar vagyok s keserű sorssal,
De édes daccal harsogom, hogy
Ez: van s nincs itt más semmi.

Semmi, mint ez új Kisértetünk,
Melytől rengve fél gyönge elme.
Félnek obsitosi a Multnak
S akit kisér fiatal útján
Az aggottak félelme.

Hajh, megutáltam az életet,
Lelkem csatákban összelőtten,
De lelkem és e bús magyar föld
Új Kisértetét várva várja
S itt piroslik előttem.

Az én Istenem sújtsa le azt,
Ki e hitet kétli, gátolná
S akit az új Kisértet kisért,
Kapja meg a csodát, megváltást,
Istenem hozza hozzá.

ANYA ÉS LEÁNYA

Anyám, az arcod úgy tüzel most
S könnyeidet rejtegeted:
Vajjon mi van édes apámmal?
Megint beteg?

Vagy fejét szomorun lehajtva
Búsul egy hideg sztrájk–tanyán?
Mi lesz velünk és mindig így lesz,
Édes anyám?

»Nem, kis lyányom, nem lesz így mindig,
De te ne búsulj, de dalolj,
Már készül a te boldogságod
Tán valahol.«

»Kis lyányom, szörnyü ez az Élet,
Csupa örökség s csupa vád.
A te jövődért izzad, harcol
Édes apád.«

TÖRTÉNELMI LECKE FIÚKNAK

Hóditották ez országot
Derék, lelkes, úri szittyák,
Jóttevői szegény népnek:
Iskolában így tanitják.

De nem így volt ezer évig,
Munkás embert ág is huzta,
Egy–két ezer úr kötötte
Millió jobbágyát guzsba.

Magyarország dús ország volt,
Van termése, kincse, vadja,
De amit a bús nép szerzett,
Víg uraság zsebre rakja.

Csak a gazdag, csak a zsarnok
Élt föl minden földi jókat.
Megláncolták, butitották
A dolgozó milliókat.

Ma már a szivek bátrabbak,
Sápadtak a gyermek–orcák,
Ha összeszakad Ég és Föld,
Mégis más lesz Magyarország.

Ez az ország mindnyájunké,
Hol bilincset urak vernek:
Háborura készüljön föl
Minden sápadt munkás–gyermek.

Van e földnek áldott Napja,
Pirosító levegője,
És ha lefogja az úr–had,
Munkával elvesszük tőle.

Föl, gyermekek, tanulásra,
Háborura, egészségre.
Ti lesztek majd e rab ország
Megváltott és boldog népe.

CSABA ÚJ NÉPE

A Bakonyoknak Bakonyában
Fájdalmas fél–századon át
Rontás–álomban, szertevetve
Aludtak a jó katonák.

Lehelnek kürtje nem búgott föl,
Az Égen sem voltak jelek,
Király sem küldött véres kardot,
Aludt váróan a sereg.

Álmuk fölött új vitéz–élet
Igért és rajzolt fény–kaput
S üzent nekünk Csaba népéről
A villámló és nagy Tej–Ut.

Álomban se tudtunk egymásról
S még álmunk sem adott hitet,
Mersze nem volt csatározásra
S tábort–ütésre senkinek.

De ütött mégis a mi óránk,
Kuckójában kiki riadt
S vállalt magyar bajnoki sorsot
Egy őrülten szép hit miatt.

Nem jöttünk égi Hadak–Útján,
Sorsunk vad ösvény, Föld s a por,
De, im, egy új Csaba–legenda
Lelkünkben lázasan dalol.

Egy riadó zúgott emitt föl,
Amott egy izzó gondolat
S kihúzta kardját hüvelyéből
Ezer ébredt eszme–lovag.

És egymásfelé már csörtettünk,
Mint rég eljegyzett cimborák,
Festő képét, poéta versét:
Fölkináltuk egymás borát.

Bekalandoztuk a világot
S mosolygott ránk a szabad Ég
S esküdöztünk, hogy szent masszával
Be lesz töltve a szakadék.

Hunnia sivár szakadéka,
Ez a mindennél szomorubb:
Itt lesz, esküdtünk, vén úrfiknak
S alj–aggoknak termő toruk.

Megtaláltuk az őseinket:
Mennyi bús homloku magyar,
Kinek azért kellett pusztulni,
Mert újat, emberit akar.

Megnyiltak lángolón előttünk
A Bólyai– s Csere–sirok
S hozzánk szegődtek szép sorjában
Az árnyas, magyar mártirok.

S minden halott, ki élt magyarnak,
Javítónak is valaha,
A mi seregünk légi szárnyán
A magyar Isten lovaga.

És mi mind, Csabának új népe,
Egymásra–lelten esküszünk,
Hogy a Bakonyok Bakonyából
Minden rest álom messzetünt.

Itt már csak igazságtevés jön,
Mert a bűnösök már nagyok:
Adjon a Sors belénk oly bosszút,
Amilyent Csabának hagyott.

SZÉP, MAGYAR SORS

Nem álldaltak bús bölcsőink körül
Sem bölcsek, sem rokkant királyok,
Mert nekünk senki sem örül.

Magyar életünk kezdtük tétován,
Nem láttunk hét kövér esztendőt,
De minden esztendőnk sovány.

Szorongóknak sohsem adtunk kezet,
Becsméreltük a jóltevőket
S örültünk, ha ki vétkezett.

Valami nagy–nagy Sors, Ok, Cél van itt,
Valami nagy–nagy, ős tanulság,
Amely kis népeket tanít.

Jöttünk, mert hítt a nyugati Vagyon,
De erőnk nincs a küzdelemre
S nyilaktól vérezünk agyon.

S mégis szivesen áldozunk velőt,
Mert tragikusabb és szebb sors nincs
Isten és emberek előtt.

Más fajta nép roboghat tova,
De ily szép, álmos, láncolt fajnál
Poétább faj nem élt soha.

A MAGYAR TANÍTÓKHOZ

Itt volna hát a szent, a várt Szélvész,
Tespedt tavat mely fenékig zavar?
Alázását ki oly bűnösen tűrte,
Lázad hát már az Élet alágyűrtje,
A tanitó, a legrababb magyar?

Gyújtatott lelkek víg mécsesének,
Ott, hol Sötét ül várost és falut
S hol eped fényért cellák milliója,
Magyar sivatag magyar tanitója
Rabok között rabként senyvedt, aludt.

Bús ébredők! a naphoz az arccal,
Pusztul ez ország s az idő repül
S kik hivattatok vezérül a népnek,
Ne maradjatok gyáva csőcseléknek:
Úri gazságok jobbágy őreül.

Ha itt a Szélvész, szívet elébe,
Ha itt az óra, verjen hangosan:
Szélvész verte, szép, nagy szívekre vár itt
Egy sötét ország, melynek páriáit
Nem mentheti már, csak szélvész–roham.

S ha itt van már a szent, a várt Szélvész,
Köszöntjük ezt a zárka–nyitót.
Lelkünknek fényét ezer éve orzák,
Kapja meg végtén szegény Magyarország
A szabaditó magyar tanitót.

LEVÉL–FÉLE MÓRICZ ZSIGMONDHOZ

Rózsafa–vonóként nagy zöngésű húrhoz
Súrlódjék ez írás Móricz Zsigmond úrhoz.
Szóban hozta vón' el a beteg, ki küldte,
De sok Élet–lázban magát tönkre–hülte.
Mégis, mert hát ma még sokan hisznek velem,
Adják át Móricznak ezt az én levelem.
A könnyes, áldott hang, aki általadja,
Éppen úgy áldassék, mint az, aki kapja.

Szerelmetes barát, zömök Móricz Zsigmond,
Tudod jól, hogy polyva, az ember amit mond.
Ezért is jövök most hozzád kényes verssel:
Én–fajta versekben az ember nem kertel.
Jövök hozzád versben, betegségben, búban,
Jól kezdett s elromlott, dicső háborúban,
Jövök egy kis, kopott, szép, tavaszi Éggel,
Egy kis megszólással, egy kis irigységgel.

Boldog Móricz Zsigmond, ki nem korán kezdted,
Aszúra fog érni minden szép gerezded,
Rajtad már nem ülhet rohadt, magyar átok:
Ez okos elkésés: ez a magyarságod.
És mégis siettél: meglepődve vitted
Súlyát az ujságos, magyaros, szent hitnek,
Dölyffel, feleséggel, gyermekkel, várással,
Sok, most ébredező, ó kitalálással.
És ha hébe–hóba talán másként véled:
Erős vagy, mert erős lelkedben az Élet.

Temeszteni is tudsz és tudsz támasztani:
Sári Bíró vallja és bősz Túri Dani,
De ezerszer szebben, mert újabbról vallja
Győző, nagy lelkednek minden kis zsivajja.
És ami benned él s el fog jönni hozzánk,
Mi néha sápasztja magyar, piros orcád,
Ezer kimondatlan magyar bánat, titok,
Szépség várja vágyón: Móricz beszélni fog.
Hisz én is kimondtam néhány magyar–újat,
De mesekirályfik táltosai fújnak,
Ördög hordjon el már minden bolond verset:
Életet kívánunk, valószínüt, nyerset
S amit meg nem adhat rímek ezer hadja,
Mi új Ludas Matyink többször visszaadja.

Öreg–ifjú Zsigám, sok mindent hallhattál,
Hallva, nézve, írva sok–sok–sokat adtál.
De amíg rossz fogunk végleg el nem vásik:
Mégiscsak a legszebb, a legjobb: a másik.
Gondolom, te voltál ez a »másik« nálunk,
Egy kicsit életünk, egy kicsit halálunk,
Egy kicsit undorunk, egy kicsit örömünk,
Szóval: az Életet, mely tőlünk messze tünt,
Édes Móricz Zsigánk, te hoztad volt vissza,
Kedves magyar részeg, kedves bornemissza.

Rád furcsa emberek furcsáan figyelnek:
Ma te vagy a tévő és jótékony gyermek,
Nyugat csapatjának keleti zászlója,
Mi nagy csatázásunk nagy igazolója.
Néha kényeskedő, de magyar hatalmú,
Nyugatba tört magyar s duzzadt bizodalmú,
Papnak indúlt lélek, de szabad, pacsirtás,
Szentírásos ember, kinek szent az írás.
Ma te vagy a magyar s rendkívüli követ,
Ma benned sarjadnak az ős, magyar tövek.
Ha tán bolondítnál s igazi se volnál,
Mert szépen hazudtál, engem igazolnál.

Téli Budapestnek kevés, vídám fája
Móricz Zsigmond úrnak csodatettét várja
S ha várja, várhatott s ha várta, megkapja:
Móricz a váratlan Tavaszoknak apja.
De engem szeressen: így üzenek neki
S jó, hogyha az embert ilyen is szereti,
Aki nem hatalmas s több a hatalmasnál
S ha ki–kinek árt is, milliomszor használ.

Adassék e levél Móricz Zsigmond úrnak,
Kit most érdemelten, szépen koszorúznak.
Koszorút nem viszek, írás megy helyette,
De ott leszek mégis, míg élek, mellette.
Készül, mert készítik, az én szemfedelem,
De Móricz Zsigmond is megmarad énvelem.
Magyar sors–kockákon ez így döntődött,
Mind összekerülünk közös mártir–hősök
S ha a Lehetetlent nem tudtuk lebírni,
Volt egy szent szándékunk: gyönyörűket írni.

MAGYAR–BÁNÓ MAGYAR AGGYAL

Ha a magyar kuruc vóna
S többször ütne, mintsem szólna,
Bizonyhogy kerekednének
Felhős harag, felhős ének.

De a magyar adjonisten
Nem annak ad, kinek nincsen,
De annak, ki okos dőre
S mit se állít fejtetőre.

Nézem szégyennel, bánattal,
Magyar–bánó magyar aggyal
És ha százszor túlnyergeltem,
Eresztem százszor a nyergem.

Így van ez jól s mint lehetne
Valakinek százszorszebbje:
Egy ocsudott, mívelt szittya,
Ki redves fajtáját szidja?

Ha a magyar kuruc vóna
S többször ütne, mintsem szólna,
Bizonyhogy kerekednének
Felhős harag, felhős ének.

LOVATLAN SZENT GYÖRGY

Akit gurít, akit görget,
Mint egy lovatlan Szent Györgyet
Erről s néha túl a Lajtán,
Nem én vagyok, de: a fajtám.

Talán Isten; talán Ördög,
Olykor–olykor föl–fölhörgök
S mindig búsan megbékélek:
Így szabta a magyar élet.

Gyönyörű, ős hittel, sokkal,
Szenvedéssel, botlásokkal
Fajtám indít, mindig ő kel
Szépséggel, kínnal, erővel.

Amit tudok, érte tudtam,
Ha elbukok, nem én buktam:
Bennem egy ősi gőg lázadt
S csak az enyém a gyalázat.

Szent, bús utam meg nem látták
A pimaszok és a gyávák,
Immel–ámmal tettek–vettek
S ha megingtam, elengedtek.

Ma már: minden gonosz álom
S már csak magamat sajnálom
És hogy énellenem védték
Fajtám választott kevélyét.

Mi várhat egy ilyen hadra:
Ebekre és harmincadra,
Nagy gyalázatra kerülnek,
Ordítnak és keserülnek.

Én meg, a dolgom elvégzett,
Megrugdalt és levitézlett,
Megdöglök gyászos kacajjal,
Magyar fajjal, bajjal, jajjal.

SZOMORÚ ÓDÁK VALAKIHEZ

ÉN, SZEGÉNY MAGAM

Szeretlek halálos szerelemmel,
Te hű, te jó, te boldogtalan,
Te elhagyott, te szép, béna ember,
Te: Én, szegény Magam.

Senkid sincs e bús, pucér világon.
Sorvasztó, álmatlan éjjelek
Holdfényénél fölujjongva látom:
Csak én szerettelek.

Te: Én, aki királynőket vártál
S bölcs királyok hódolásait,
Nézd, szivekben hogyan be nem váltál:
Csak én vagyok ma itt.

Szeretlek, mert a keserüségnek
Ártatlan és áldott fia vagy,
Mert minden egynek, búsnak és szépnek
Tömjénezni szabad.

Téged elhagyott már minden, minden,
Durván, meg–nem–értőn és gazul.
Nincs szépség, melynek hivője nincsen:
Most én vagyok az úr.

Az egész világ helyett imádlak,
Te hű, te jó, te boldogtalan,
Te szép, kit a buták meg nem láttak:
Te: Én, szegény Magam.

AZ ÖRÖK GYERMEKSÉG

Édes átok:
Utolsó napig és hajszálig
Gyermek–szemmel
Nézni a világot.

Újra–újra
Megborzaszt az emberi rosszság,
Szepegéssel
Borzalomba fúlva.

Kérded, kérded:
Mért nem vagyunk mind tiszták és jók?
S jön a válasz
S a választ nem érted.

Jön a válasz
S úgy hallgatod, mint riadt gyermek
S reszketsz, mint fa,
Félig–zöld és száraz.

S szólsz: bús kincsem,
Te, szakadatlan, vén gyermekség,
Úgy imádlak:
Egyebem úgysincsen.

FÉLREVERT HARANGOS NAPOK

Undok, füstös tűz–cafatokban
Hullott reád a nyomoruság
S az iszonyat, ez a vad husáng,
Veri búsan lelked tetőjét
S félek, hogy eloltja a fájást,
Óh, fájás, fájj tovább és jobban.

Neked a tűzvész már az élet.
A félrevert harangos napok,
Kínok, tébolyok és haragok,
Végső szándék, hamvadás–hajnal
S jaj neked, ha elfogy a fájás,
Lobogj, égj, fájj, mert másképp véged.

MESE SZÉP CSÍNY–ORSZÁGBÓL

Szép Csiny–országban sok volt a róka,
Sok volt a jegyző és sok a pap,
Sok volt a csalás és szerelem
S bolond, aki a fűbe harap
S szép Csiny–országban csak a kék róka,
Agglegény csak a kék róka maradt.

Titkos Messzéből jött Csiny–országba
Mostohák közé, ő, idegen,
Kék volt és kék volt a szeme is
S elnézett a fürge hímeken.
Szép láthatatlant nézett és látott
S forrott vére az őszi hidegen.

Egyszer egy őszi, nagy csinytevéskor
Barna, kormos lett két friss, kék szeme,
Látta fajtája asszonyait
S tudta, hogy fogytán a melege,
Hörgött a Messze vén, kék rókája.
Jaj, jaj, jaj, a Közel be kellene.

FAJTÁDDAL EGYÜTT ÁTKOZLAK

Hahogy haragszol, nem az anyádért,
Nem hét gulyára szóló tanyádért,
Hanem haragszol romlott hazádért,
Grófok és papok uraságáért.

Nem gyermekidért fájtak a dolgok,
Nem tenmagadért nem voltál boldog,
Hanem megnyíltak gyászos mennyboltok,
Hanem haragra sok másért volt ok.

Jaj, hogy nem lehetsz te most az élen,
Bátran, durcásan, hősen, kevélyen,
Minden magyarnak bús szívén, mélyen
S rólad az ellen aggva beszéljen.

Be kár teérted s be kár miattunk.
Amit gyüjtöttünk, őriztünk, adtunk,
Amit nagy–gyáván másokra hagytunk,
Most az lett a mi vádoló fattyunk.

Ha te még hinnél, ha te még szólnál,
Piros neveknél pirosabb volnál,
Pirosabb lennél a piros bornál
S véresebb lennél véres bibornál.

Hogyha lehetne, be ütnél széjjel,
Be hajnalodnék a magyar éjjel,
Rímmel és karddal, szóval, fekéllyel
Égetnél, dúlnál mindent víg kéjjel.

Te volnál akkor életnek sója,
Úri bűnöknek nagy bosszulója,
Magyar deákok nagy pártolója,
Mindeneknek hős ostorozója.

Jaj, hogy haragszol s hiába minden,
Vér fogyatkozik szítt ereidben,
Magyar dühödre elég düh nincsen:
Fajtáddal együtt verjen az Isten.

TEVELED AZ ISTEN

Az Istenhez gyönge szódat emeled:
Teveled lesz akkor az Isten.

Elvesztetted szegény, kóbor magadat:
Ha szabad: segítsen az Isten.

Perc–barátok kedve már elköltözött:
Búk között itt lesz tán az Isten.

E szép élet nem sok örömet hozott:
Gondozott azonban az Isten.

Az Istenhez gyönge szódat emeled:
Teveled lesz akkor az Isten.

SZÉP VOLTÁL VOLNA

Szép voltál volna, lyányoknak való
S Istentől is víg ölekre eresztett
S be furcsa vagy
Ma, amikor vén fagy–szemed mereszted
Csókok után, be furcsa vagy.

Tépted, tiportad rózsás napjaid
S rózsás napjaid tépték és tiporták,
Életeden
Átbitangoltak némber–csordák,
Ifjú, forró életeden.

Nem tudták s te sem tudtad, hogy ki vagy
S hogy szépséged vár szemeden kitörvén
S hogy szép lehess:
Ezt kivánja bús daccal ősi törvény
S minden dacol, hogy szép lehess.

Elmulasztottak finom, lágy kezek
S te is magadat, óh, elmulasztottad
S a szépülést
Hagytad a boldog, csúnya ravaszoknak,
A jussodat, a szépülést.

Amennyi csók volt akkor érdemes,
Valamennyi mind te szépséged várta,
Ölt szinedért
Hullott le akkor száz csillogó párta,
Holt szépségért, ölt szinedért.

Szép voltál volna: hervadt, csúf fejed
Konyítsd le most már ki nem sírott könnyel
S a lyányokat,
Adós maradván nekik száz örömmel,
Áldd és átkozd a lyányokat.

VÉN, BOLOND ÚR

Egyszer–kétszer
Meghaltál már, vén, bolond úr
S ellenséggel
Vívtál néhány hős csatát.

Egyszer s másszor
Azt hitted, hogy a tetőn vagy,
Nagy dúláskor
Azt hitted, hogy győzelem.

Most már ökrök
Jöttek lovaid helyébe
S én öröklök
Egy szép halál–fogatot.

RÁZD MEG SZÍVEDET

Jaj, most hallgatsz el, te, világgal megtelt
Mennynek megduzzadt terhes ember–mása,
Sötéten szállongsz, vészharangod alszik
S önmagadnak vagy bús döbbenete.

Olyan gazdag vagy, hogy nyelved megnémult,
Jaj, félsz szakadni szegény, érett felhő.
Kongass elébed, vállald már a sorsod,
Rázd meg a szíved, te: fájdalmas Én.

Ha most húznád meg harangját szivednek,
Halál–angyalok szárnya búgna kórust
Az Élet részeg, égverő dalához
S megtátongna az ördögmély–titok.

Tarajos felhők alatt fojtott szívvel,
Gubbadt sziveddel, e véres haranggal,
Tántorodottan önterhességedtől,
Özönt késleltetsz, vén harangozó.

Sötét a felhő: Istennek felhője,
Bús a harangod: Istennek harangja,
Ontsd a felhődet, kongasd a harangod,
Éld el a sorsod, éld el a szived.

Égzengéssel vak éjszaka boruljon
Fényes délórán s zuhogjon özönvíz
S megkönnyűlt végzet szörnyü zsivajában
Sikoltson végsőt a bomlott harang.

ÓH, ÉLETEK ÉLETE

Óh, életem,
Be nagyon és igaztalanul szeretlek,
Én életem, óh, életem,
Te vagy a legszebb,
Életek élete.

Meghalhatok,
Ma inkább, mint holnap,
De akik utánam loholnak,
A napok,
Fényeskedjenek fényeikben.

Fényeskedjenek a napok,
Az emlékek és csodák
Tovább és tovább:
Beszéljenek az ostobák
Sokáig rólam.

Óh, életem,
Be nagyon és ragaszkodva szeretlek,
Én életem, óh, életem.
Sokat láttam, sirtam,
De a legszebb
Te vagy: életek élete,
A legidegenebb és a legszebb.

MARGITA ÉLNI AKAR – 1912

(Ez lesz a címe az én verses históriámnak, melyet szeretettel ajánlok figyelmükbe azoknak, akik szeretnek, avagy nem szeretnek.)

MARGITA ÉLNI AKAR

Az új, magyar Sionnak énekét
Kezdem, kit egykor Néked megajánltam,
Hűvös nővérem, lányos Margita,
Régen és majdnem szerelemre–váltan,
Mikor epedtem nagy–hitetlenül,
Unott asszonyhoz vakul láncozottan,
Furcsa arcom hogy finom nőknek tessék
S gyötört az Élet, e drága betegség.

Fehér éjek szent valamelyikén
Csók–vágyban fáradt ajkam megvonaglott
S mert tán féltetted az ajkaidat,
Kiadtad a szórakozott parancsot
Hosszú énekre (mondjuk, hogy regény),
Milyent (Te mondtad) senki más nem írhat
S én megigértem: lelkem lehiggadván
Megírom sohsem–jöhet péntek napján.

Be soká vártam a jó higgadást
(És akkor a Halált gondoltam ennek)
De, íme, szinte harmincöt, vad év
Szántásain vidám éhek teremnek,
Sorsomat jobban érzem valahogy,
Mint küldöttnek hitt, szép, lírás időkben:
Ma sem hajlok még bölcses duzzogásra
S áldott valómnak ez ős buzogása.

Higgadjon, ki nem Sorstól küldetett,
Jöttét, korát ki nem rántja előre,
Mi két olyan mai ember valánk,
Életük kiknek száz másokért pőre.
Égnek képedt az új, magyar Sion,
Mikor törvényit szemeinkbe rázta
S mi indultunk le ál népünkhöz mélán,
Kezet sem fogva a Hegy szakadékán.

A magyar Sion (beszéltük, mi az):
Soha ilyen szép nem volt a magyarság.
Ennyi Isten nem ült még egy Siont,
Ennyi törvény nem volt, hogy meg ne tartsák.
Ennyi zavar, vágy, indulat, zsidó
Nem tombolt soha semmiféle népben
S tán megkimélem hitességtől énünk:
Meg kell íródjék ez a mi regényünk.

A zsidó–bolyt pedig megbolygatom,
De csak kettőnk kedvéért egyelőre,
Nem vagyok gróf, pap, léha vagy zsidó,
Ügyes vagy seftes: hát nem félek tőle.
Lásd fölemelten az én szívemet,
Kiről már régen úgy megfeledkeztél
S emlékezz, hogy a mi regényünk átka
Épp a Sionnak mai furcsasága.

S a mi regényünk bomlott nem–regény,
Majdnem semmi, tehát el kell takarni,
Nem volt benne lakos teljesülés,
Kunyhó, kastély, ágyas lugas, se garni:
Nagyon magyar és nagyon együgyü
Találkozás e terhes Hunniában:
Találkoztunk, mi száz korszakkal ér fel,
Fölvadult szittya s frányás, zsidó némber.

Bűnös, dús, büszke, harcos életem,
Melynek évei kissé kitolódtak,
Most, ormosodó évek ormain
Tünik csak igazán élnivalónak
S esték, akiknek láza befogott
Két, nyugtalan, zászlós és mohó lelket,
Teljes bővében s ismertén a nőknek
Látszanak végül istenin dicsőknek.

És így szép az, hogy nem találkozunk
S nem tudjuk egymást öt vagy hat év óta,
Nem volt testünkön pesti figyelés
S szüretre érett e gerezdes nóta.
S még jobb volna, ha nem emlékezel
Én rútító és meghurcolt nevemre.
Grieget játszottad s verseimet mondtad
Hozzá az okosoknak s bolondoknak.

Hallottam, hogy furcsultak napjaid;
Kiknek mámorát hűn senki sem issza,
Tudom, hogy útjaid zeg–zugosak
S csak hiuságból nézel néha vissza
S nem tudom, hogy még gondolsz–e reám,
(Már lemondtam a kényeztetésekről)
S a Nő (magunk közt) úgyis annyit ér fel,
Amennyit hozzá férfi–hajlam képzel.

Valószinű, hogy írónő leszel
E torzitottan szép, magyar regényben
S minden másképpen kicserélve jön,
Amit éltünk, éltetek és én éltem
S én nem tudom, hogy micsoda leszek:
Késett megvetőd vagy rajongó párod.
Egy bizonyos, hogy nem leszek az útban
S hogy ki vagyok, azt úgyis sohse tudtam.

És nem is fontos, sőt hűbeleség
Mi regényünknek sora, módja, rendje:
Valakinek későn visszaköszön
A rövidlátó, szegény Ady Endre
S valakiért, im, ezt a gőg–lirát
Sekély mesével önmagát titkolva
Csak úgy és akkor, ingyen fölcseréli,
Mikor életét nem írja, ha éli.

Keresgéltél–e sokat, Margita?
Én nagyon és dühösen úgy akartam,
Hogy feküdjek végre megenyhítő,
Szívó, fehér, bús, szép, de puha karban.
Az enyémnek kék és nagy a szeme,
Tizenhatot futtattam el miatta.
Te vagy a hozzám–hangolt zsidó vétség
S érted úgy szólok, bárgyúk is megértsék.

Tehát elküldöm e versezetet
Neked, akit csak egy éjen kivántam
S aki mégis tartós és nagyszerű,
Mindig úton, kinézten és kihánytan
S ha jó lesz, akkor neked köszönöm
S fordítottan te kapsz majd szemrehányást,
Mert hogy tartom magam egy csöppet nőnek,
Maradjak meg ily igazságtevőnek.

Szép lesz ez a mi nem–történetünk,
Minden bogaként a magyar Sionnak,
Hol annyi már a józan, praktikus:
Hatványoznak, gyököznek, ám kivonnak.
Jöjjön hát gyorsan mi két életünk,
Mely nem tudott soha eggyé fonódni.
Cimbalom–tus és most figyelni tessék:
Következik a következetesség.

MARGITA PÁRISBA JÖTT

A Herkules–bölcsők ideje volt
S még a Sors sem aggoskodott miattunk
S mi, azóta már fölnőtt valakik,
Unalmunkban kigyókat fojtogattunk
S nem volt jelszónk a forradalom,
Csak tudtuk, hogy hős Jövőkkel jegyződtünk.
Kit itt, kit ott érlelt a Sors, a lomha,
Nagy, illetlen, magyar forradalomra.

És Páris volt hazánk helyett hazánk,
Magyar–becsmérlés fájdalmatos kéjünk.
Kerültük a dunai Ázsiát,
Hogy dühvel, mindig, csak róla beszéljünk.
Arany János volt végső lobbanás,
Süket és sötét volt a magyar lélek,
Majd harminc évet rossz álomban szunnyadt,
Míg csalt; ágált, élt a politikushad.

Köd a boulevardon s köd a sziveken,
Mély bánatok, kiket az Ősz kovácsolt,
Csilinges, kis, honi históriák,
Mögöttük a vén Hunnia, a rácsolt,
Otthon minden félszeg, vigasztalan,
Itt rámolunk egy bolond–szebb Jövőre,
Bizót nem kapva s másokért is bízván.
Akkor jött volt először Tisza István.

Otthon a csöndes, piszkos erjedés
Utálatos halál–ideje tartott,
Mikor Párisban kék, magyar acél
Masszájából formálódtak a kardok.
Kardok, később majd hazaérkezők
Lelkünkért s pro pátria, libertáte.
Együtt forrtunk ott, ki must, ki félig bor:
György úr, jogász, én s Ottokár, a piktor.

Páris akkor még nem volt csámborult,
Hunn gyülevész–had sűrü menedéke
S otthon se tudta több, mint száz magyar,
Hogy tőlük fél a petyhüdt, úri béke.
Kis, űzött, éhes, vad csapat valánk,
Kiket a Sors méltán messze–zuhantott,
De már honnról piroslottak a rózsák
S egy–kettőnkre az örökkévalóság.

Akkor nagyon Tisza–Kálmán–szagu
Volt még mindig e Bécs–vorstadti élet:
Zsidó báróság, türelmi adó,
Dzsentri, mágnás, pap és tűrő cselédek.
Kasztjából ritkán és óvatosan
Mert valaki vágyódón kinyujtózni.
Hiszen nem volt másabbul sokkal, mint most,
De rémnek hittek egy Vázsonyi Vilmost.

De hallottunk már merészségeket
S pesti Eszterek kezdtek öltözködni,
Zsidók közül támadott férfi, nő,
Ki bátrabb, szebb s több volt, mint mind a többi.
És lent, a Pest–szabásu végeken
Rejlő jelre vártak nyugtalan ifjak
S Bródy Sándornak jó hívei nőttek
S nem azért, mert szép s kellő volt a nőknek.

Szélvész–várásban telt hát az idő,
Szélvészt, asszonyt s újat várt a triászunk,
Közös nőnk volt egy fehér, távoli
S ültük vele ledéren lelki nászunk.
Zsidó leány — mondtuk —, szimbóluma
Ránk–siető, új, szép, magyar időknek.
Addig is, bár nem voltunk nagy–serények,
Éltünk álmaink sok–sok istenének.

Sok politika és sok szerelem
S kavarogjon a holt, magyar, pimasz tó,
Sok buja vers, utazás, papfalás
Volt tervem és sok, hangos, nép–riasztó
Zenebona, rivalgó ujitás:
Egy poéta–Széchenyi vágytam lenni
S mellékesen, hogy lábunk frissen szedjük,
Vészi József és Bartha Miklós együtt.

Az Ottokár bolond, nagy vásznain
Forró testű nők tobzódtak, lihegtek
S György is, bár módján, szerény–csöndesen
Zsákmányára készült asszony–szíveknek.
Páris, dicsőség, harc és szerelem
Lázát hordta mindhármunk ifjusága.
Ifjú fejünk Égnek s csodáknak szegzett,
De Ottokár volt a leghívőbb, legszebb.

S a nők közül szent híreket dobott
Felénk a lyány, kit hívok Margitának.
Ifjú szépségét növelte a tér,
Legenda, pletyka és a furcsa bánat,
Mely kijóskodott a szemeiből
S Erdős Renéet ütő vers–vágya, vére
S Párisban, hol vágy akkor annyit termett,
Távolról is kincsünk volt ez a gyermek.

Ez a fél–nő és fél–irodalom
Volt az asszony–neműeknek tetője
S Györggyel, ki dzsentris, finom, hallgatag
S Ottokárral együtt reszkettünk tőle
És vártuk akkor a nagy amazont,
Vártuk és féltünk, hogy el talál jönni.
Piktorom, kivel majdnem egy–az voltam,
Margitát vallott, sugton, félig–holtan.

És hányszor átvitáztunk éjeket,
Mert tudtuk, hogy immár hajtja a vágya
És szépsége a szépségek felé,
Az életbe, szerelembe, világba.
S hogy egyikünk sem lesz a kezdete
A kezdetek legeslegszebbikének,
De legalább kinek lesz első nője,
Vigye majd ki boldog virág–esőbe.

Együtt–bódultunk, én, György s Ottokár,
Alkonyati, szörnyű, párisi zajban.
Izgult, főtt Páris, hírek jöttenek:
Kozákéknak legkeletén nagy baj van.
S összekarolt a Nippon–babona,
Japán–rokonság éltette a gőgünk,
Vágyunk, rabságunk, szerelmünk és lázunk:
Vén Földünknek még majd mi magyarázunk.

Ekkor és éppen ekkor jött a hír,
Hogy minden mást szivünkről leszakasszon:
Párisba jött a mi menyasszonyunk,
De ki most már, jaj, igazán menyasszony.
Hogy Margita most már élni akar,
Férj lesz hamar első, nagy stációja.
Csak Ottokár maradt meg tréfás hősnek,
»Fiúk — szólt vígan —, a japánok győztek«.

És föltárultak előttünk csaták
S csaták fölött Margita fehér árnya,
Ahogy bennünket balga fiukat
Hí a harcba, magához, haza, várva
S hogy minden bennünk csak: Ő, Margita,
Menyasszonyunk, a csodás ismeretlen,
Ő, akiért minden vágyunk nyilallik:
Hungária, ha blaszfémnak is hallik.

MIKOR PÁRISBÓL HAZAJÖTTÜNK

(Él a mese s száll tovább, Margita,
Bár emlékes lelkem olykor kilankad
S új szerelem és új veszedelem
Riadói követelőn riadnak.
Új riadók, csitt, ti még várjatok
S várj, én Adám, a késő énekekre,
Szavak, szerelmek, vágyak ugyis mind itt
Sugarukat te szőke fődre hintik.)

Ottokár volt új, huszár Lenkey,
Párisból haza ő hozott bennünket
S itt hallottuk, hogy Tisza megbukott,
Mert a nagy Titok unokákban büntet.
Be szánom néha, hogy magyar vagyok
S be nem cserélném könnyen semmi mással:
Dőzs nagy–urakkal nyögő kis–úr nemzet
S háborgó népek: hát ennél lehet szebb?

És Ottokár pogányi áldozást
Végzett akkor, hogy utunk véget ére:
»Margitáért — szólott friss–szomorun —
Hulljon kicsit előre szivünk vére
S nagy esküvel esküdjünk vakmerőt,
Hisz itthon ugy sincs más szabadulásunk.«
Kissé ránk–dőltek titkosan a gondok,
De György harsányan úri ament mondott.

Hazajöttünk s itt minden csüggedett,
Minden kezdést félbátrak abbahagytak
S körülzártak mindent hős pocsolyák,
Kicsi tócsák, tengerekké dagadtak.
E láp–világ volt hát csataterünk,
Itt kellett hát, hogy egymásra találjunk,
Uj inzurgensek, pártot ütni készek,
Félig–fölkészült jó és szánt vitézek.

Mennyit igért az egyszer Budapest
S lendülni–kész itt–amottabb kis medrek:
Csodálatos Tél és kora–Tavasz,
Dalos–frissen mikor összesietnek
Szent olvadás kis csörgetegei,
Mintha a Mesék mély Szerelem–tója
Nagy üzenettel hívná össze őket,
Margitát s a nyugtalan szeretőket.

Így vallott Ottokárnak Margita:
»Máskor talán minden másként lehetne,
Lehetnék kapós zsidó–feleség
Vagy zsidó Beniczkyné Bajza Lenke,
De most az Élet itt élni akar,
Ahogy soha, engem hiv s vele tartok,
És ugy lesz, ahogy dacosan kimondtam:
Ott–leszek minden szédült izgalomban.«

»Élő, száguldó valaki leszek,
Ki asszony–árral csermelyeket áraszt,
Hites úrasszonya valakinek,
Ki azt hiszi, hogy ő az, aki választ.
S benne akarok lenni osztozón
Minden mai Valaki életében
S asszony–rangom készítem úri módra
Szabad, gyönyörű megélnivalókra.«

És Ottokár leejtve várt fejét,
Ájult–durvát nem mondott Margitának:
Már tudta, hajh, ő nem terelheti
E szép nyakat szegénységes igának
S el kell bocsássa, mert élni akar
S mert ez akarás Hunnia pecsétje:
Pecsét–jel, melyet ezeren óhajtnak,
Piros pecsétje éhes, piros ajknak.

Vén Árpád–lap s ifjú, piros pecsét:
Ez volt akkor mi álmainknak álma
S egy nő, aki szeret vagy nem szeret,
De ott kereng nagy álmunkra vigyázva,
Kinek nem fontos, mennyi életet
Pusztit a mi vad hordású, nyilt aknánk,
Kinek tán e nagy harc–gyűlés is semmi,
De kortársnál mégis több akar lenni.

S én Ottokárnak magyaráztam el,
Elmagyaráztam százszor, békítően,
Hogy jobb nekünk az élő Margita
Férje–urával, mint a temetőben,
Hol eddig szépen elnyugodtanak
A mi nem–jött, sohse–volt Margitáink
S ha most van egy, az mégis azt jelenti:
Zsidó révén, de megtérül a senki.

S aztán még százszor magyaráztam el:
Margita másé, hogy majd újhodottan
Keressen föl bennünket lebbeteg
E vándorlós, sívó, magyar homokban
S hogy végre is s mégis zsidó leány,
Kit torz házasság emel önmagához
S hogy lesz–ura, bárhogyan is ne tessék,
Tán holnap nagy, nevezetes jelesség.

Addig pedig a Margita ura,
Ha hiszi, hogy az, hát e hittel éljen
S csapkodja addig meleg szárnyait
Mellette a nő vágyón és fehéren,
Ő, aki szivére úgy szedeget
Fürtös és ellenes szenzációkat,
Mintha nem tudná, hogy táncos, nagy, küldött
Útján kisérik óvó, zengő kürtök.

Talán szerethette is az urát,
Hiszen vannak rövid órás nagy titkok
S néha szerelmeken visz át az út
Az igazi, szerelmetes, nagy Hídhoz,
Melyről szédülni a legboldogabb
S zuhanni jobb, mint cukros mennybeszállás.
Margita a nagy Hídnak szállt repülve,
Nagy szándékkal kicsit szerelmesülve.

S ekkor szép keggyel így szólt a parancs:
Hát engedjük Margitát röpülésre,
Hát engedjük meg, hogy kinek–kinek
Most harcunkból jusson ki a dú–része.
S ha Margita egyszer szárnyat csüggeszt,
Majd az menjen utána, kire vágyik
S addig hagyjunk szabad–utat a vágynak
S minden becsületes, magyar zsiványnak.

S amikor férjhez ment volt Margita,
Mi őrülten s nagy–feledten csatáztunk,
Tán Ottokár volt az egyedüli,
Kit fölturbált mi csunya megaláztunk.
Én rikkantottam nagyszerűeket
S egy más nőhöz hazudtam tartozásom,
De Ottokár közülünk tán legjobban
Várt, várt, várt és mind vártunk nagy–titokban.

Összeomlásoknak ideje volt
S ez összeomlást már előre láttuk:
Az úrfajták akkor egymás között
Gyujtogatták és oltották a lángjuk.
Mi már tudtuk, hogy a halálbagoly
Föluhuzott fejük fölött vidáman,
De azt is tudtuk, hogy ilyen ledérnek
Indult forradalmak nem hamarost érnek.

Margita élt, szült, sírt, írt és akart,
Jelképes útját tele–teleszőtte
Ákombákommal Sors íródiák
S a Szerelem, mely felé ment előre,
Holott soha tán kit sem szeretett,
De sorsa volt szerelmeket mutatni
S hogy ajkam egyszer fehér karját érte,
Esküszöm, hogy minden csatánk megérte.

MARGITA ÉS OTTOKÁR

(Kicsiny, gyanakvó nálunk a világ:
Mese–hősim alig elevenednek
S már rádobják a vizes takarót
Élő nevére hol annak, hol ennek
S ez édes lázú visszaálmodást
Sorsra, korra, álomra, Margitára,
Szent szimbólumát ma is boldog harcnak;
Átadják néhány budapesti arcnak.)

(E regényben még én sem én vagyok
S igaz csupán e furcsa mese lelke,
Valaki, ki tán én is lehetek,
Ő helyét, nőjét soha meg nem lelte
S el–össze–vétve nőt és küldetést,
Kort s önmagát, a vélt–hős korcsinálót,
Hogy Margita száját nem érte szája,
Most vén, bibliás szájjal fut utána.)

(Ám nem hazugság, szentebbnél igaz,
Csak testekből kiöltözött ez ének
S ha valakinek szólhat egyenest,
Szól a frissült magyarok Istenének
És ismételni be kár, hogy muszáj:
Hungária s Margita majdnem eggyek
S a Margita élete, sorsa, csókja
Magam s korom fizetetlen adója.)

(Unom is e sok magyarázatot,
Teknővízzel kiöntött, szegény kisded
Lenne igen hamarost e regény,
Ha nem hisznek benne vagy nagyon hisznek.
Hát ezután rohanvást rohanunk,
Jöjjön velem, kinek van hozzá kedve,
Nem hallván meg pletykáját a vitának,
Jöjjön velem sors–útján Margitának.)

Harc dobogott, de zűrzavarosan,
Portyázva és társainkat keresve
Hívott, csábított kék–közeledőn
Bennünket, hogy kiharcoljuk, a Messze,
Régi módon Bécs csak lekacagott
Itthoni, ál, úri ribilliókra,
De mit mi kezdtünk s a lelkekben tombolt,
Már igazi, tüzes forradalom volt.

Valóságban és titokban pedig,
Mikor azt hittük, hogy sziveink szállnak
Újító, nagy levegő–utakon,
Makacs nászútján szálltunk Margitának
S hogy hazajött s beszélték: szenvedett,
Olyan volt munkánk, lázunk, bajvívásunk,
Mintha dühösen és haragos gyásszal
Beledalolna egy szomoru nász–dal.

György volt az a tipusu úrmagyar,
Kit ha a sorsok kultúrába löknek,
Egyenesen és túlzón rokona
A francia Égalité Fülöpnek.
Mikor az ilyen szenten ittasul,
Még a forradalmas zsidónál is jobb.
Nem sok örömös történt e hazában
Akkor sem, de György hitt és izgult bátran.

Ottokár meg már leste Margitát,
Csel nélkül, búsan, de mégis csak leste,
Buzdulva, festve, gyáván s vakmerőn,
Ma repesve, holnap kétségbeesve.
Már néha–néha találkoztak is
S egymás szivén kutatták azt a réset,
Ahonnan kivilágol az a fáklya,
Mely a tévedt szerelmeseket várja.

A Margita írótolla pihent
S az élete is pihent egyelőre.
Később pedig dajkálta gyermekét,
Regénytelen polgár–regényét szőve
S már odahagyta akkor az urát,
Hogy e silány asszony–adót lerótta
S újból az lett, mint sokszor levitézlett
Hungáriánk: csodálatosan szép lett.

De dac volt e szépségnek illata
S mártir–asszonynak éhedt oly szerelme,
Mely kínszenvedve ahhoz kergeti,
Kitől asszonyult anya–sorsát nyerte.
Margita egy darabig elveszett
Mindszámunkra nagy rabszolganő–vágyban
S példájával mostan is rejtélyt oldott:
Igy folytak volt szép hazánkban a dolgok.

No, azonban szépen bomlottam: én,
Minden földi veszedelmet kihívtam
S agyabugyáltam a régieket,
Kik alusznak szép, úri kripta–sírban
S hogy cibáltam jó Rákosi Jenőt,
Nagy papékat s a konok Kártevőket,
Ma már tudom, nem valami nagy érdem,
De amikor emlékezem: megértem.

(Óh, nagyszerű marások ideje,
Jó fogu kor, gyönyörű, terhes korszak,
Mikor lendült a rest, magyar kerék
S az emberek mertek merni s bomoltak.
Még tart a túlerjedés csömöre,
De tán holnap buján nő ki vetésünk
S majd megérnek a kalászok, gerezdek
Olyan szépen, milyen szép volt a kezdet.)

(S ha Margita és piktor Ottokár
E mesében nem lesznek boldog párok,
Egy boldogabb végű történetet
Rajongva, sőt holtan is bizton várok.
Mert lesz tán már kis elhelyezkedés
E vergődő, bolondos Szittyiában
S vár is már az Ottokár ujhodt vára
A leendő, békültebb Margitára.)

SZERELMEK AZ ŐSZBEN

(Nem imádom a cifra temetést
Akkor sem, ha eleven isten kapja
S fekete parádés sír–lovagok
Állnak körül: jó barátok csapatja,
Mely eltemetne pompás–örömest
S mely azt hiszi, hogy Margita regénye
Agónia, búcsúzkodás, rogyodt sor:
Hohó, urak, látjuk még egymást sokszor.)

(Velem mindig az Ősz érezteti
Bennem lakó életek ős csodáját,
Az Ősz: az igen és nem a Tavasz,
Széles kedvvel tágulnak meg a pályák,
Pályák, célok, emlékek, ingerek,
Békék s bánatok arany–égig nőnek.)
Őszbe lopódzó játékán a Nyárnak
Gyülemlett meg bús kedve Ottokárnak.

Óh, drága, hű, nemzetközi hotel,
(Például Svájcnak szelidebb vidékén)
Hol beborítnak hajrás sziveket
Meghitt távolság, remény és csönd békén.
Margitáért idejött Ottokár
S itt kezdődtek a csodálatos esték,
Átvonulók vissza a magyar tájra
Csalva, kábítva, kápráztatva, fájva.

Esték, amelyek megbolonditók,
Gyermekei egy titkos anya–Estnek,
Kit százezer holt esztendők után
Árvái még mindig balgán keresnek.
(Az estén, mikor Tisza Kálmán művét
Drót–hírekből biztosan veszni láttuk,
Azt mondottuk — hivők lévén az esték –.
Most már jön a szép, magyar függetlenség.)

(Holott künnről nem jött volt semmi szép
S utálatosan spekulativ bölcsek
Ősi jaját hadd hangoztassuk itt:
Események mindig csak bennről jönnek.)
Szegény, nemes arcú piktor–fiú,
Be vágyattatták őt az árva esték
S hogy művész–lelkét darabokra szedjük:
A lehetlenség Margitával együtt.

— Akarok–e s tudom, mit akarok? —
Vallott Margita, már itthon, egy estén,
— Ellopattam a leányságomat
S most akaratos szerelembe esvén
Úgy gondolom: nem érett az Idő,
Várni kell alkut, talán visszamenni.
(Hogy Prinz Franz, Kossuth, akkor miniszter lett,
Ilyen volt egész ország, ilyen gyermek.)

— Azt se bánom, ha bolondos leszek, —
Vallott tovább Margita Ottokárnak, —
S bár nyilván kérnek, várnak valahol,
De egyelőre mindhiába várnak.
Az Idő piros máglyára viszi,
Kik nem tartanak vele együtt lépést:
Addig is, míg az időmet kivárom,
Akarom és várom a régi párom.

Borzonghattak az őszi éjszakák
S a csók–lesek a Margita szavára:
Ime, itt egy gyermekes amazon,
Ki vár, várós, várják s nem várhat várva,
Ki biztos búhoz bátran visszamegy
Prédájaként ál álmu őrületnek.
(Hogy eszméltek a csalt magyarok is lent,
Tisza Istvánt vették vissza, mint Istent.)

(Bajos nekem, mert úgyis fenyeget,
Líra elől kitérni, líra vádja,
De valahol ez időtáj körül
Libbent rosszat életem deszkaszála.
Hiszen féléve gyóggyal vidulok
Jó Kozmutza szanatóriumában,
De ha akkor jól tudok térdre–hullni
Tört gőgökkel: ma nem kéne gyógyulni.)

(Ám, ifjú költők, most figyeljetek:
Pelenkátokra akkor hímeztük meg,
Néhányan együtt, vert himezetét
Figyelésnek, ólomnak és ezüstnek.
Az Életet én nem cudarozom
S minden tettért kész nálam a bocsánat
S tán bölcsebb úr lehet türelmes és víg,
Zöld hecceket én már nem tűrök végig.)

(Mindig a zöldség s másat–majmolás
Rontotta el magyaroknak a dolgunk
S Augiász vén óla bűzlik itt
Melyből ki mindig kevesebbet hordunk.
S hogy egy igazi falurossza sincs
Ki magyarosan mindent fölfricskázzon,
Csak porosz junker vetemedett mása,
Ha lesz sírunk, hát sírunkat ez ássa.)

(Ejh, most mindezt az ördög vigye el:
Justh akarjon, ha van, hogy mit akarjon
S aztán lehet, hogy hamar túlesünk
Két nemzedékes, kavart, léha sarjon.)
Lágyan, félőn kérdezte Margitát
Ottokár, hogy fantomát őrizhesse.
— Barátom — szólt ez — nincs itt kész még semmi,
Legokosabb a Multhoz visszamenni.

És Ottokárt a nagy–szív démona
Valahogy, bután, bokáig megszállta:
Hát visszaküldi e fél–hajadont
A vágytalan, rossz vágyu vissza–vágyba
És Hold–sütésnél vígan hitte el,
Amit másnak sem volna kár elhinni:
Ha szerelmünk egy asszonyhoz túlságos,
Vigyük vissza tisztelt férje–urához.

Különös, sötét szüret–éjszaka,
Páros vándorlás lomb–hullajtó parkban,
Margita száján síró kacagás:
— Tudtam, de meghallani nem akartam.
— Mért kergette el már a szívemet
S mért kergette el szívét a szivemtől?
Ottokár nagy, szerelmes vallomása
Úzte bele a nőt a régi nászba.

(Nem tenni s egy szót ki nem mondani
Szent, nyugodalmas, nagy boldogság volna,
De tenni és szólni hozzá sokat
És letörni a mai ember sorsa.
Óh, földi dolgok, ha nem kellene
Birtoktokért megmozdítni az ujjat
S úgy magatoktól ölünkbe esnétek:
Be szép volna és — be kevés az Élet.)

HA VISSZAJÖNNE MARGITA

(Mit sohse hittem, a hős vér–fazék
Virtusos, fúlt fűtéseit sokalja;
Tágul, robbanhat s egy szép reggelen
Gazdája nyekken és ott marad halva,
Vagy még csunyábbat tesz a béna gép:
Elcammog velem puffadt tetem–sorsig:
S nekem, ki tegnap hetyke táncot lejték,
Jég most szivemen s arcomon verejték.)

Sírni való, de nevetni szabad:
Kit negédesen száznál több Halál–dal
Hirdet, mint a Halálhoz hív komát,
Most gyáván szepeg s óvatosan lábal,
Kímélkedik és méregfogait
E nótájának kiszedi ezuttal:
Most kit se bánt s ki szenvedt vagy sírt érte,
Odaölelné beteg, rossz szivére.

(Óh, Élet, hogy nem én harsoghatom
Először el Te nagy egyetlenséged,
Mért álltunk szemben, mint vad szeretők,
Egymást–tépő, csók–fojtós ellenségek
S mért nem lehettünk derült házasok?)
A Margita fölmelegített nászát
Szótlan kínnal, büszkén, vígan fogadtuk,
Meg se sirattuk, de ki se kacagtuk.

Nagy fény–csodákban pompázhat a Nő,
Ficánkoló, szép, férfi–verő ésszel,
De csak csókokban tud még merni ma,
Kissé elmaradt másféle meréssel
S ha bakot lő a szerelmi merés,
Akkor is csak siró dac jön vagy bosszú:
Mintha szerelmes varrólyány lett volna,
Margita is így tört ez asszony–sorsba.

Ha elvehetjük a más asszonyát –
Gondját könnyekkel Ottokár így szűrte, –
Mi vagyunk a him–diadalmasok,
Balgául büszkék fakó győzelmünkre
S ha más férfit kap, akit ellökünk,
Féltő jajjal megint visszakivánjuk,
De gyűlölettel kell lennünk a nőhöz,
Ki tőlünk térül vissza az elsőhöz.

És mert azt hitte, gyülöli nagyon,
Minden gesztusát Margitának szánta
És mert azt hitte, már nem szereti,
Még alvásos órákon is kivánta.
Ha hallotta, hogy senyved Margita,
Lappangón senyvedt minden öröm benne,
Más nőkhöz futott s miként szent oltárra
Ömlött ölükbe forró csóva–vágya.

(Úgy gondolom, hogy minden: Szerelem:
Politika, tudás, pénz, kocka, üzlet,
Apostolság, művészet, vakmerés,
Mind a csókoktól vagy csókokhoz űznek,
Az a nagy, hirhedt összevisszaság,
Mit akkor Bécs még pártfogolt minálunk,
Talán nem volt más, mint csalásba ótott
Gazdátlan, bűnös, tévedt, szomjas csókok.)

(Istenem, én az »eb ura fakó«–t
Tartom ma is a legszebb jeligének,
Csak ne koptatták volna olyan el
Díszmagyaros, suta szegény–legények.
Engem Nagy Györgynél jobban keserít
Vén, korcs Hunnia ujra–ujra násza
Muszájból, pénzért avagy pulyaságból:
Bitót nekünk: bujjék ki szeg a zsákból.)

(A fene tudja, hogy mi lesz velünk
S mit rejtegetnek egyikmás iszákban?
Olyan jó néha keserűn magyar
Szitkot görgetni művelt, úri szánkban.
Úgy élünk, mint bódult szerelmesek
És Hungária bizonyisten asszony.)
Margita, csak hogy ön–gőgjét ne sértse,
Vérzett, titkolt, sírt, maradt: csak azért se.

És játszotta Ottokár is velünk
Azt, ami magyar, új előkelőség:
Cinikusan tagadta meg magát,
Nehogy talán mint érzéseknek hősét
Lássa egy szellemes ujságiró,
Kinek ilyre gúnnyal fekszik a tolla.
(Jaj, hogy mindre, amibe kéne hinnünk,
Klisékben áll fölényes, pesti viccünk.)

És halljuk egyszer: elment Margita,
De az urával és messze vidékre,
Hol tükrösebb Ég alatt lesznek ők
Jobbak egymáshoz egymást jobban nézve
S ekkor olyan feledés–szél suhant
Harcban tépett fejeinknek fölötte,
Mintha erdőn nagy, ősi fát kivágnak:
Vége van a mesének és világnak.

Rohantunk, hogy a fa lombjai
Suhantva ne verjenek le a földre
S rohantunk, hogy ki ne felejtsenek,
Neveinket nevek közül törölve.
Mert e kis ország csodálatosan
Fut, felejt és jaj annak, ki lekésik:
Nemes arcról lepiroslik a szégyen,
De kiabál a piacon, hogy éljen.

Vártunk, lármáztunk, de hallgatagon
Sompolyogott vissza belénk az emlék
S kardos kezünkből Margita nevét
Dalolták ki bő–véresen a pengék.
Május volt és nem éreztünk Tavaszt,
Hogy Ottokárral hajnalban kószáltunk:
— Ha visszajönne — sóhajtott rekedten —
Megmondom, hogy én sohase szerettem.

(»Ha visszajönne« — óh, furcsa Titok: —
Aki elment, mindenkit szépnek látunk.
Mult, Rejtély, Tilos, Messze és Soha
Mind–mind a mi szerelmetes barátunk.
Szép elmenni, de mégis gyönyörűbb
Álmot zúzva bár, mégis visszatérni
S kiknek lelkén metafizika rágott,
Adni földi ölelnivalóságot.

MIKOR MARGITA VISSZAJÖTT

(Teljesedőben vannak a napok,
Bár földi dolgok rosszul teljesednek:
Mell a pisztolynak, csalásnak a hit,
Vénnek balga vágy, üszkülés a sebnek,
Csapás a hősnek, gyávának siker,
De többnyire halvány megalkuvások:
Bölcsülő sorom megdöbbenve várom,
Hátha innen talál meg a Halálom?)

(Boldogok, akik ma húszévesek
Vagy kik öregek s már mit se akarnak,
Kik az életen állanak kivül,
Előtte még vagy fölötte a bajnak.
Boldogok az elfáradt Krisztusok,
Fáradtan jöttek s mindent lemosolygók,
Kik szemlélődnek, néznek és csak néznek
S nem bírja őket tevésre az Élet.)

Hajszás sereg volt a mi seregünk,
Idegeink gyeplőit lazán tartva
Homlok–bakunkon ifju Fátum ült,
Előttünk és utánunk kalamajka.
Szegény, elprédált kincsü életünk
Üres termiben kong csak néhány emlék
S árnyak között szépítő, színes bánat
Ölelgeti hó–árnyát Margitának.

Úgy jött ő vissza fehér–havason,
Friss ajkait fázósan melengetve,
Jég–muzsikás kacajjal kacagott
S sziveinket fölverte csengő kedve
S mivelhogy nő volt és irástudó,
Elővette a kézre játszó sablont:
Az ura regényt írt róla s ő szebben
Bosszulóbb regényt írt az ura ellen.

Tehát még mindig dühödt szerelem
Bántotta e két egymást bántó népet
S minket kínzott; hogy ők szerelmesek,
Mert szeretők az ilyen ellenségek.
Hogy ágy és asztal nem volt már közös
S hogy rágalmazták távolságból egymást,
Mi nem örültünk, mert mi összekössön,
Nincs gyűlöletnél erősebb a földön.

Egy házassággal rontott szerelem,
Sőt sok szerelem és sok házassággal:
Ez Magyarország fonnyadt élete,
Szerelem, melyből soha ki nem lábal,
Magát–átadó, dacos–gyönge mód
S hisztériás, nagy elhelyezetlenség:
Akármennyit is gondolkozom rajta:
Asszony–karakter ez a magyar fajta.

»Talán tőle kivántam gyermeket,
Vagy nem tudom mért, hozzávitt a Démon
— Ottokárhoz igy beszélt Margita —,
Neki adtam vágy–gyémánt diadémom.
S meghalok bele, ma úgy gyűlölöm
S kerüljön Ön, mert méltatlan Sors éri:
Száz férfival is talán elkötődöm,
De csak azért, hogy ez valakit öljön.«

(Nekem mindig kell egy jó Valaki,
Kit emeljek magam fölött a trónra:
Jászi Oszkár már évek hosszatán
Külömb, mintsem kezem sarúját oldja.
Hitvallásom és hős őrületem
Az ő diktáló, tiszta lelkétől függ.
Ez is asszonyosság, de szívvel állom:
A Jásziság én akart ideálom.)

(Túlbecsültem mindig egy csöppet én
Oly élet súlyát, amely alkudatlan
S nem kapcsolódik szépen be bele
Tán egy Tiszába, aki még futatlan
Hősködéssel is bocsájt lovakat
A váradi züllött és sáros pályán.)
Ime, az én életem bolond csődje,
Bár Margita él és ágál előtte.

»Vegyétek és egyétek« — mondta volt
Az Úr–Jézus, ki rossz vala zsidónak
És Ottokár a szent Úrvacsorát,
Pápistán bár, de vette enni–jónak.
Frissült szerelmét úgy dobta oda,
Mintha düh–bosszún volna már régen túl.
S bánatokkal állt modellt a világnak
S bánatokkal udvarolt Margitának.

Hogy udvarlásra mégis sietett,
Ebből semmi rosszat vonni ne tessék:
Ilyen a magyar fölfogadkozás
S ilyen az esküs, hunn becsületesség.
Margita ilyen s Ottokárja is,
Szeszélyes és bolondos földi párák,
Kik nem tudják soha, hogy mit akarnak:
(Singer és Wolfner: »Magyart a magyarnak.«)

Jöttek az idők s teltek az idők
S ez a kis ország egyre betegebb lett,
De Ottokár, Margita s az ura
Egyre–egyre külön szerelmesebbek
S hogy Margita válással szabadabb
S hogy ez ország csökönnyel szabadabb lett,
Nem volt ez más, mint az az örök látszat,
Hogy nem–vakok hunyt szemekkel nem látnak.

Az Isten áldja a nagy zűrzavart,
Mely künt és a lelkeinkben is tombol:
Nagy szerelem és vad politika
Veszejtve is nagy építésre rombol
S az a szerelem, melyet Ottokár
Annyi kínnal s megalázva is ápolt,
Olyan szép volt, indulatos és dőre,
Mint Hunnia felénk ríja: előre.

Előre hát: Margita visszajött
S vele együtt minden magyar betegség,
Tessék harcolni annak, aki tud
S aki nem tud, annak nevetni tessék.
A nevetés tán az egyedüli,
Mely fölment komoly, bolond merésektől.
Nagy rémeiket a napok most ontják:
Nevetni tessék vagy dobni a bombát.

A MARGITA FIA

(Hogy bántva–tartva lanyhán haladok,
Leszerszámolt paripám, Vakmerőség,
Szaladjon el most nyergeletlenül
S hordja össze az ének minden hősét,
Könnyűek ők, mert gondolatosak
S jó helyük is volt mindig e sorok közt
S szidván erkölcsét mi is e Századnak:
Lázadni is csak énbennem lázadnak.)

(Ha jól tudom, a maga Századát
Jó és rossz Vátes örökösen szidta
S mert zsémbelődni, káromkodni tud:
Már eo ipso költő minden szittya.
Koboz mikor ír heti krónikát,
Aranybullás magyar–kor jut eszembe:
Nyög az úr–had, meg már a pór is lázad:
Mentsd meg, király, révünkön, a hazánkat.)

(De Kozma Andor több, jobb valaki,
Mintsem érje értetlen félreértés:
Úri, ősi, poétás dolog ez,
Bár önző, mint őszi szerelemféltés.
A Deákné vásznánál hószerűbb
Magam se vagyok, de én is az alkut,
Két kézzel adnák, még akkor se kérem:
Erő a lelkünk és nem ál–szemérem.)

Gügyögtetni egy asszony gyermekét,
Ki szakadt boldog ágyékából másnak
S kinek lyány–anyját úgy vágytuk vala
Nyitásán az Életnek és a hársnak:
Nincs ennél csodább, forróbb valami,
Krisztusi tett, habár Ottokár tette:
Mária, József, Krisztus és ól–rácsok:
Názáret sarját áldom, a jó ácsot.

Művészet: hogy forrón megölelünk
Sorsainktól távol–eltévelygőket,
Ál–rokonokat, idegeneket,
Rég elhagyott vagy sohse talált nőket,
Gyermekeket, kik nem a mieink
S agg–népet, kit nem csünget a családfánk:
A Margita gyermekét szentté tette,
Hogy Ottokár, távol–apja, szerette.

De a gyerek, istenem, egy gyerek,
Olyan szépség, mint amilyen utálat,
Elégtétel egy asszonynak talán,
De férfinak, még ha apa is, bánat:
Életünk ellen jött tolakodó,
Bimbó–voltával korhadt bokrot sértő,
Ki magába van jól szerelmesedve,
Gyermekben annak nem telhet a kedve.

Ám Ottokár a Margita fiát
Anyja helyett s maga helyett imádta,
Mindazt, amitől bután elmaradt,
Most megint búsan, újból elkivánva.
Van ebben egy kis Széchenyiskedés,
Hisz a nagy magyar tele volt hibákkal
S minden hibáknak egy vala a tője:
Szimbólumoknak volt a szeretője.

Az öreg Lánchíd egyik szimbolum
S hallom, hogy most majd szépen tesznek róla:
Nemsokára már semmi sem marad
Ez országban, mely külön álmunk ójja:
Germánnál, szlávnál ősibb álmokat
S a latinoknál furcsább furcsaságot.
Nem érek rá bús fajtámat szeretni
S fáj, hogy aki védi, csaló vagy senki.

De az bizonyos, hogy élni akar,
Mint zsidó hősnőm jelképezi szépen,
Keresztül Rákosin és Szemerén,
Keresztül sok rendetlen és igétlen
Gyávaságon, zavaron, helyzeten
S kissé túlzottan–honos zsidóinkon.
Ki nem beszédes, György úr, egyszer mondta:
Mi vagyunk Európa legbölcsebb bolondja.

Tehát biztos, hogy élni akarunk
S Úristenem, olyan nehéz elhúnyni:
Margita egyszer fölkapta fejét:
»Nem akarok az Élettől elbújni
S már úgy érzem, hogy szabad is vagyok
S talán holnap fűttetem fehér yachtom,
Kissé unom kipletykáltan szenvedni:
Hát élni kell és menni, menni, menni.«

És játszott a gyerekkel Ottokár
Mint ahogy páran a Sorsunkkal játszunk
S mink, a szemlélődő távoliak,
Véres, váratlan csillagokat láttunk
S láttuk, bódul a legszebb ember is
Ezen a Bécses, papos, úri tájon,
Hogy nincs, ami lelkünket összekösse
S akik volnánk is, sohse tartunk össze.

Elmegy Margita s Ottokár vele —
S zsebrák had helyett jön–e uralomra
Úribb, jobb sereg és értelmesebb
S nem csupán a tisztességében lomha?
Majd elmondom; ha tizenöt napot
Bír én szegény, agyonpróbált türelmem:
Annyit előre vallok, ilyen rosszul
Csak Isten bánhat velünk, aki bosszul.

Megcsókoltatnám beteg szívemet,
Valakivel, ki érdemes e csókra,
Kinek van elég hozzám–tapadott
Érezni– és elcsókolni–valója.
De ez a vers tán három folytatás
És azután elnémul szépen, enyhén,
Százszor ennyi készült iródni benne,
Ha itt, Pesten, ez olyan könnyen menne.

Tipegj végig százszor a szívemen
Rég elejtett asszonya Ottokárnak:
Veszélytelen s már elég zavaros
Lelke e bizarr, kis históriának.
Robbantani vágytam Hungáriát
S Margitám, pardon, Reád emlékeztem:
Politikát akartam jellel szőve
S nem Te hibád: szükségem volt egy Nőre.

Most nem tudom, hogy vajjon Ottokár
Igéretek nyomán szaladt utánad?
Csókolom a növekedő fiad,
Tán hazudok, de ezerszer bocsánat.
Mert hazudni legkönnyebb magyarul
S mert úgyis csak dühből tudok hazudni,
Magyar sors, csók — ki tudja, ami ránk vár?
Ránk mered egy szfinksz: a jövendő császár.

MARGITA ÉS SORSUNK

Csak omlatagon meredez felém
Emlék–bástyája a bús tegnap–multnak
S kendőjét alig látom, a hivót,
Margitának, a szép kiszabadultnak,
Regényen és gyermeken túlesett,
Szép, nyugtalan életet–keresőnek:
Ébredésünknek, mely vak éjbe gázolt,
De magyar Égre hajnal–képet mázolt.

Bizonyos, hogy nem mienk a gyümölcs,
Kik a szemünket százszor is kisírtuk,
Kik a réveteg, halvány Margitát
Szerelmes, biztos életvágyra bírtuk,
Hogy átmehessen tévedt csókokon,
Gyötrelmek és csábulások kín–utján
S aztán szabaddá válván fehér szárnya,
Fölröppenhessen élni a világba.

Az Élet a szabadot szereti
Vagy azt, ki békés, béklyós, vidám rabja,
Minden szavát aki kineveti
Vagy aki mindet komolyan fogadja.
Vajjon Margita fölröpülhetett
Az Élet forró, egyetlen napjához,
Vagy itt kereng alacsonyan, remegve,
Halkul vétózva Lukács–Tisza–rendre?

Más pillanat a magyar pillanat,
Minden egyik a másikat csufolja,
Egyik víg, tavaszi himnuszt dalol,
A másik a sir–földelőt dobolja.
Ottokár is százfélén, habozón
Margitát s az Életet kerülgette,
Pedig, higgyük, hogy ezek sohse késnek,
Mert nem várhatnak Margita s az Élet.

(Óh, lángolás, Élet fölöslege,
Jele, túsza és leendő tüz–tárunk,
Nekünk kellesz most leginkább bizony,
Kik azt se tudjuk, vajon mire várunk,
Kik, ha kunyhónkon ég–ropog a nád,
Már látjuk új, cserepes, nagy tanyánkat
S nem akarunk félős sorssal, hiába,
Törökként futni vissza Ázsiába.)

(Nagy ember és nagy nemzet élhet úgy,
Ahogy táncos, szent hóbortja akarja
S ahogy futnak e menekült sorok,
Úgy buggyan ki szívemből megfacsarva
Magyarság fénye, könnye s tört hite:
Óh, Margitánk, mi is lesz hát belőlünk?
E kis regény mégis véget ér egyszer,
De mi lesz ez ős, magyar gyötrelemmel?)

(Csak falvából kiszakadt ó kisúr
Érhet rá itt ilyen nagyúri gondra,
Holott ez nem is fajta–őrület,
De benne van tömjénes–gomolyogva
»Tebenned biztunk« s »Circumdederunt«,
Minden nehéz, nagy, fojtó, síri zsoltár,
Önző, de szörnyü: térdet–fejet hajtván
Magamban látni omlóban a fajtám.)

(De szabad–e itélni magamon
Fátumáról egy furcsa, kicsi népnek?
Uj igazak, történtek s fátumok
Márul–holnapra szavainkra lépnek.)
Mikor Margita élni–akarón
Tölt beggyel, bátran az Életnek vágott,
Hiteink itthon magasakra nőttek,
Akarva, tiltva, de megszentelődtek.

Margita, a Sors és mi: hát megyünk,
Dúlt csoportunkban, mely frissebb, mint másmi
S ha csapdosódtunk az Élet körül,
Már nem fogjuk lelkünk lezabolázni.
Talán pályánk sohsem–találkozó
(— Minden találkozás váratlan szégyen —),
Úgy szépek ám ezek a földi pályák,
Hogy keresők egymást meg ne találják.

Hallgassatok el, vén indulatok,
Hajló birái bomlott Ottokárnak,
Sohsem azok a dús arany hegyek,
Melyek kincseket kincsek után tárnak
S ha Ottokár egyszer vélte remegni
Margitának harangvirág–harangját,
Nincsen harang, tavasz–zaj, sóhaj, ének,
Mely szebben szóljon a Szív istenének.

S nincs búsabb, mint az asszony–kergetés,
Hacsak az asszony nem a minden–váltság,
Ösztön, szenvedély, fajta és haza,
Áldozás, Élet, vallás és imádság.
Hogy Ottokár ujonnan–zuduló
Vággyal rohant nagy vágyának utána:
Bizonyos, ő is Margitában nézte,
Mi mai magyar fogó lépes–méze.

Az ember is úgy otthagyja magát,
Mint perc, óra, nap, korszak és mint minden
S nincs Géniusz, melynek hevülete
Mind egyformán hevítsen sziveinkben.
Mikor gyáván megbúvott Margita
S mikor szárnyait kezdte megzugatni
És Ottokár mikor százszor lemondva
Mégis elment: ez a sorsok bölcs sorsa.

És hogy még egyszer Margita után
Ottokár hogyan, mikor, miért ment el,
Majd elmondom az utolsó soron,
Későn tán, bénán és lerongyolt kedvvel,
De elmondom már minél hamarabb,
Siessünk már e mesétlen mesével,
Mert siet minden: az Élet, a nők is
S most robajjal sietnek az Idők is.

Azután egy kis epilóg leszen,
Ijedt költőknek e régi fogása,
Hol fölrótt (de bizton szép) hiányait
A költő búval el–kimagyarázza.
Most mosolygón, intőn és betegen
Fejezi be a megkésett strófákat,
Valahogy csak összetörött a Mával,
De mi lesz a Holnappal s Margitával?

FORRÓ SZOMJAKBAN EMLÉK

(Csak a világban, künn vagyunk delik,
Olyanok, mint az álmaink szeretnék,
Nem kötnek a hitvány, pór tegnapok,
Ha hunn legendás, sok ezredü emlék.
S csak ifjan kóborg bennünk szomorún
Maradott népünk bús követü árnya,
Azután csönd lesz, futósak az árnyak
S viszkedt talpaink részeg táncot járnak.)

Künn a világban olyan messze Pest,
Vidéke, sorsa, népe, rongya, gondja,
Hogyne szaladott volna Margita
Szivet kinyitva és hajat kibontva
Villó viharu tavasz–nap gyanánt
Egy télből kikukkantott fagy–világból.
Mögötte és előtte a mi mennyünk
S nyomából nagy, zengő parancsa: menjünk.

Szent Izidor, óh, nagy hamisító,
Mit is fordult itt a világ körültünk
Néhány éven, mióta tüzesen
S hazarívón a boulevard partján ültünk?
Közelről minden hogy sujt, mi magyar
S hogy megbánjuk tavalyi, égő kedvünk
S milyen könnyen fut, aki ki nem bénul,
El–el mégis a magyar szakadékbul.

(Mert hát csodás, végzetes fajta ez
S azok is, akik hozzá hasonultak:
Itthon hamar tagad és menekül
S ott künn tömjénnel tiszteli a Multat.)
Nincs nagyobb hit, mint nincsetlen hitünk
S mi Margitánknak párja sehol sincsen:
Magából kikelt, szép, nyugtalan némber
Szeszély–Úristen minden kegyelmével.

(De tán gép sincs, mely gépebb, mint erünk,
Nagy krisztusságban neki–nekilendül,
Nyolc korszakot nyolc évvel érni be
A bús, tunya, magyar történelembül.
S fölhúzott gépként járunk le hamar,
Kiket sziven–érintett a nyilalt gomb
S kezdéseink kincsei itt maradnak
Értékesítő alj–sisere–hadnak.)

(Szent harc volt? — lehet, hogy szent harc ma is,
Szerelem? — nyolc év szerelme eluntat.
Tüzek, a mentül–messzebb lángolók,
Mentül–hamarabb s örömmel lehunynak.
Harcos férfi sok–sok mindent elér
S minden sikertől keserűbb a szája:
Siker–vágy, amely telhetetlen éget,
Üdve csupán a közönségességnek.)

(Habzsoló étvágy, mely nem válogat,
Csak kapós, tárós uccát les a szemmel,
Száguldón, rablón nem hiszi soha:
Van egy más fajta, ősi álmu ember,
Ki csupa–cél és Cél felé rohan
S kit fejbe sujt mégis minden elérés,
Mert célhoz érni vagy ostoba látszat
Vagy névkártyája a gálás Halálnak.)

(Óh, ez magyar: magunkból–kikelés,
Élni akarván itthagyni magunkat
S nemhiába rosszak az utaink,
Átlót adunk sáros, görbült utunknak
S így lesz életünk csak az ifju kor
S így legkinzóbb épp a magyar öregség
S az életvágynak gyorsan halkul kedve:
Tükörbe néz és meg van öregedve.)

Hát miként a költöző madarak,
Kiket nem tart, de nem is vár fészek,
Úgy vágtunk neki őszi zordonon
Margita után az elröpülésnek,
Innen, ahol annyi abbahagyott
Harc, könny–özön, tér bennünket marasztalt,
Legyintett rájuk bús kezünk, a fáradt
S itthagytuk mind a javíthatlanságnak.

Levél: »Margita, úrnőnk, itt vagyunk,
Vagy itt vagyok, ha gőgöd meg nem tiltja,
Te vitted haza ifju hivedet
S fáradt bolondod most te hoztad vissza.
Hogy minden voltál, ugy–e jól tudod
És hogy semmim sem, úgye bűn és átok?
Tied volt a kivánt és teljes Élet,
Enyém száraz száj, éhség, harc és vércsepp.«

»Történteidből bánsz–e valamit
S a jajokra emlékszel, miket küldtem.
Vagy minek jönni kellett, mit se bánsz
S élsz tovább az Élet fölé kerülten?
Körülvágytak a legjobb valakik
S kedvedért tüzet gyémántok csiholtak,
Mithosz burkol el s lángkoszorút szőnek
Legendák: fölé ékes, barna fődnek.«

»Vagy az azértist éled már megint,
Mint otthon újból mindenki és minden?
Százszor érzem nagy remegésidet
Téged–kérő, paskolt idegeimben.
Fiadat, ki lelkem szerint fiam,
Ha csókolod, csak szellőnyit gondolj rám
S egyszer mélázzon fehér kezed jelre:
Ott roskadok szined előtt térdelve.«

Akarta a firenzei tavasz,
Hogy Ottokár későn, de választ kapjon,
Szerelmesen és zengő–szomorún,
Anyáskodón beszélt hozzá az asszony:
»Óh, tudom én, hogy nincs többhöz jogom,
Sorsom most már a rabságos szabadság
S hogysem unott megismétlődés lennék,
Hadd lehessek forró szomjakban emlék.«

Lelkünkben és a világban bolyong
Azóta s most és olykor mintha intne
S a mi szétszéledett, hős csapatunk
Glédába áll és megifjodik szinte
S egyformán sírjuk titkon száz helyütt,
Mért nem lehettünk gyermekének apja
S hogy szűzre, hitre, célra, szép s ha jó is:
Méltatlanoktól jön metamorfózis.

(De így vagyon, vélné a Biblia
S az idők mostan nagyon bibliásak,
Erjeszti lelkét, testét a magyar
Mások csókjáért és fiáért, másnak
S eltörpülnek a honi huncutok,
Gigász–ördögök feje ver felhőket,
Margita kóvályg, mink is letörődtünk,
Nem leszünk semmi, már beletörődtünk.)

(Vérünket bizony holnap már talán
S tán nem kár érte, száz cerberus issza,
De hadd viselje gondunk csak tovább
Elhivott táltos, bölcs, nagy Tisza Pista
S sugárzó népe, az agytalan úr,
A Sobri ügyvéd s betütlen koldushad,
Névbe, címerbe kapaszkodó ság
S persze a pénzes, szent harács–zsidóság.)

(Mi gubbaszkodva s olyan valakik,
Kik cirkuszba résen néznek a ponyván,
Várunk, de inkább elandalodunk
Margitáról s volt harcainkról lomhán:
Óh, sok, szent év, Sátán–vágyak sora,
Pazarolt hitek s örök; magyar hívság.)
Jó éjszakát, be jó, hogy minden elmegy,
Hit és dühök, Margita és szerelmek.

RÖVID, KIS BÚCSÚZÓ

Vége: gát–verseny volt ez egy kicsit
S töretlen nyakkal másztam ki belőle,
Holott magamra bíztam a lovam
S magamat pedig egy idegen nőre,
Aki Te vagy, egykor–test Margita,
Egy éjszakám és minden órám vágya,
Kit ha látnál, hogy bennem hogy megszépült,
Elfáradnál a nagy dicsekedéstül.

Be megnőttél útközben, Margita:
Hozzád szegődött mindene egy kornak,
Tenger, tömeg–sors, bérc, csók és titok,
Mit nagy fantaszták kínnal ostromolnak
S vitted magaddal asszony–társidat
S minden strófában a Minden Te voltál
S lévén e furcsa, kusza ének őre,
Mikor már untam, Te mondtad: előre.

Be szép is ez a nagy szerettetés,
Holott esetleg tudni se kell róla,
Egy régi, rövid vágynak tengerén
Megtrónoltál, mint örök Auróra.
Hajh, hajh, sok minden nem akarta úgy,
Hogy külről is egész legyen ez ének,
Siettetett vád, új vágy, vén betegség
S nem akartam, hogy Te versed ne tessék.

Mert Te vagy az én minden asszonyom,
Azaz Te vagy az asszony, aki nincsen,
Kit pótolni próbál nekünk ezer:
Ölelésben, álomban, tettben, rímben.
Akarom, ha a dal végére járt,
Akarom, hogy légy, ha nem is vagy lévő
S vedd magadra én zilált hívőségem
Egy mindent betelítő csak–egy nőben.

Mivel tehetném forróbbá a szám,
Telibbé szívem, e kórral dobbantót,
Karolóbbá, ki átölelhető
S ihatóbbá az édes mámor–kancsót?
Valami szépet egy tán–senkinek,
Szerelmeset, jót üzenni szeretnék,
Csak hálából, mert Érted vagyok kedves,
Csalárdul is hű, csókhoz, szerelemhez.

Köszöntöm benned minden asszonyom,
Akik voltak s kik valaha lehetnek,
Köszöntöm fél, de nagy bátorságomat
S ez énekét százféle szerelemnek
És magamtól távozó önmagam
S beléd–álmodt szerelmeimnek lázát,
Köszöntöm és köszönöm, mert nem árva,
Ki csak egy éjen vágyott Margitára.

A MAGUNK SZERELME – 1913

Móricz Zsigmondnak, a rímtelen versek nagy magyar poétájának s a gyönyörű bőségek hősének ne legyen kellemetlen ez a könyv.

Buda, 1913
Ady Endre

BÁNTOTT, DÖFÖLT FOLYTON A PÉNZ IS...

Bántott, döfölt folyton a Pénz is
S szép humanitások játsztak velem,
De lelkemből más sohasem érdekelte
Fölszánt poéta–ceruzámat
Csupán Politika és Szerelem.

S úgy számítottam rég ki végem:
Gyűlöletim hogy eléggé nagyok?
Egy akadt nőstényért elég botorság
Indulhat el még inaimból?
Hahogyha nem, már mindent itt hagyok.

Tudok–e még nádor–választó
Kisúr–ősimmel szólni makacsul
S tudok–e még asszony után rohanni
Szavakon és gyűléseken tul
Vágyva–robogva, keresztül–kasul?

Néha megingok s szégyen–hülten
Havasnak, vénnek érzem a fejem
S azt hiszem, hogy minden vivát a másé
S hogy idegen tőlem régóta
Balog nádor–úr s bolond szerelem.

De jönnek remete kanokként
Ős sűrűkből ki szerelmek, dühök:
Új talmi–nádort megölni is tudnék,
Kivánom őrülten a csókot
S csatában, hitben, tűzben vénülök.

A VISSZAHOZOTT ZÁSZLÓ

Kincs Gyula bátyámnak (akinek már az sem árthat, hogy Ady Endre nevű volt–diákja nagyon szereti) hoztam vissza ezt a zászlót.

A VESZÉLYEK ISTENE

Reinitz Bélának küldöm

Diadalnak diadal –gyászútján
Üdvözöllek, veszélyek Istene,
Tarka Isten, kit Düh méhe fogant,
Gőgöknek gőgje, nagy Gőg, az enyém.

Künn csatázván, hajh, nevettelek sokszor,
Nyert csatáinknak bal osztályosát,
Balga kötések balgult frigyesét,
De ma már sejtem isteni erőd.

Ha ki fölkapott vércse–lecsapáskor
S vitt gyöngéd kézzel zúgba kedvesen,
Vagy Égre–dobón nyílként hajitott,
Te voltál mindig, ős, bennemi Gőg.

Ős, bennemi Gőg, pogány ön–szerelmem,
Vércsíkos fényü, intő rendelés,
Ki kergés helyett hős célba tekint,
Ki nem magáért gőgöli magát.

Ki magát ritkán szereti magáért,
Vagy ha magáért, méltán és nagyon,
Vagy bármiképpen, mindig görcsösen,
Avagy bárkit is, de mindig szeret.

Kinek parancsul így parancsolódott,
De kinek nincsen más Istene, nincs
S más hajtója telt, nagy sorsa felé,
Mint hős, kijátszott énje, Gőg–ura.

Tetszett sorsomnak amarra fordulni,
Honnan jól látszik minden, ami van,
Minden, ami volt s minden, ami vár
S künnről megjöttek a belső csaták.

Óh, belső csaták diadal–gyászútja,
Óh, nagy győzés a legbőszebb felen,
Óh, rendelés, te legforróbb Titok,
Gőgöknek gőgje, nagy Gőg: az enyém.

A MEGUNT CSATAZAJ

Mi hősködésbe dühitett
S lánggal falatott még tavaly,
Múlik naiv, riasztó kedvem
S majdnem altat a csatazaj.

Beszélik, hogy élnek ma is,
Kit itt vagy ott temettem el
S nem volt záró a diadalmam
S korai a győztes kehely.

És minden hír úgy duruzsol
Fülembe, mint bolond dana:
Nincs nekem már, mi aggodalmast,
Méltót, haragvót mondana.

Nincs más, csak amit akarok
S csak kegyem adhat életet
S beszédből is csak az jut hozzám,
Mit vígan én beszélhetek.

Mit helyeslek, csak az igaz
S amit kedvelek, az a jó,
Dajkamese–vagyon a másé
S csak az én birtokom való.

Mitsem vett el tőlem a Sors
S minden érdemest meghozott,
Megtelvén buzgó áhitattal,
Szent Magamhoz imádkozok.

ÚJ, VIRÁGOS IFJÚSÁGGAL

Általvetőm virág málházza,
Lábaim ugrós kedvüek,
Kedves súllyal hullott reám
Életemnek késett áldása.

Mosolygó, nagy szememben reszket
Sok–sok boldog látnivaló,
Sok telő kedv és áhitat,
Hogy mindent–mindent újrakezdek.

Ni, mennyi van még a világon,
Örömre–szántak és jövők,
Hopp, hívnak–várnak az utak:
Be szép vagy, én új ifjúságom.

Be hazudtam vén teltségemmel,
Be jó az édes habzsolás,
Be sűrű jószág a csoda,
Be jó ember a derült ember.

Kék hegyeken, zöldelő fákon
Ámulat s igéret rezeg
S újfajta, szelid mámorok
Bizseregnek át a világon.

Olyan édes–fáradt az este
S mozgatók a fény–reggelek
S, oly boldog az eltévedés
Kis boldogságokat keresve.

Víg a sírdomb, tarkák a völgyek,
Ihaj, be sok a tréfa–szó,
Tájék, kötődés, nóta, nő:
Meg nem állom, hogy ne fütyöljek.

A VISSZAHOZOTT ZÁSZLÓ

Esős, bántó, ködös volt Május,
E fagyba–botló, léha hónap
S rossz lelkü pötty–városi uccán
Sárban hordtam a lobogómat,
Tizenhét év korával gyáván,
Képedve és hitetlenül
Gazdagságom nagy orgiáján.

S így hurcoltam tizenhét évig
Csüggesztve le, hol föl–fölkapva
Önmagamat, e hívott zászlót
És mégis–mégis lobogtatva
És beleszoktatva a lelkem
Szent nyűgébe, a szent teher
Dicses vonszolásába, betelten.

De innen hoztam, amit hoztam,
Amit akartam és eléltem
S a zászlót, ami le–fölvillant
Mindig csatában, tűzben, vérben,
Nagy vallásom, akivel volna
Protestáns, harcos vérmezőn
Lelkem a kor Gusztáv — Adolfja.

Most hát itt van újból egy Május,
E fagyba–botló, léha hónap
S e most már karolt városkában
Megmutatom a lobogómat:
Innen vittem és visszaértem,
Gazdag volt, furcsa és buja,
De itt van, elhoztam fehéren.

(*Zilah*)

VÁROS MEGVÉTELE UTÁN

(A condottiere búcsúja)

Bródy Sándornak küldöm, a legszebb, legigazabb magyar poétának, Sándor bátyámnak, ki talán nem is tudja, hogy mennyi mindent csinált és folyatott le e csatornátlan országban.

Lankadt szívem díszítem csókkal,
Legjobb ruhám öltöm magamra,
Legszebb napjaimra emlékszem
S tegnapi győző, nagy rohamra.

Viadal után búcsúzás jön,
Diadal után nincsen élet,
Hadd bámulják még egyszer arcom
Vad dühvel a tiport cselédek.

Mozduljanak a harctér–rablók
S zúgjon felém a pulya–átok
S hadd hirdessem ki zsoldosim közt:
Mehettek, nincs szükségem rátok.

Győztem s én már megdicsőültem,
Most már jöhetnek portya–hősök,
Megy a vezér, zsákmányát hagyja:
Szeretett győzni s ezért győzött.

Nyitott hintó sárkány–lovakkal;
Küllők, Virággal befödöttek,
Járjátok be ma még a várost,
Hogy arcom sohse lássák többet.

SZÁZ HŰSÉGŰ HŰSÉG

Alakos játék, százszor–zárt titok
Hős, futó bölcse újból és megint
Állok süppedten szókimondó bajban.
Cselek, barlangok, vermek, kárpitok,
Bozótok, lárvák, segítsetek rajtam.

Ki száz alakban százszor volt szabad
S minden arcához öltött más mezet,
Éljen és csaljon titokba–veszetten,
Mert bárki másnál több és gazdagabb,
Mert csak a koldus egy és leplezetlen.

Ragyogjatok meg, tévesztő szemek,
Édes, hazug méz, pergő, szép szavak,
Csorogjatok tarkán, számítva, bátran.
Mindenki másnak mindig más legyek,
Változón szabad, gyűrűtlen, arátlan.

Enszavaimmal csaljam meg magam,
Melyvoltom gondján törjem víg fejem
És száz alakkal Száz vitába törjön
Lelkem, valóm, e dús alaktalan,
Száz hűségű s egyetlen hű a földön.

VIDÁM TEMETÉS ÉNEKE

Küldöm az én Földesi Gyulámnak

Mik elmulnak, meg is csúnyulnak,
Még a bánat sem szép, ha elmult
S én régen utálom a multat.

Fölemeltem az én szivemet
S hirdetem a siránkozóknak:
Boldog az, ki vidáman temet.

Mulás a rendje az örömnek
S változás mindig új alakra.
S az örömök szünetlen jönnek.

Minden, mi van, szép, friss hajadon,
Az emlékek agg–szüzét dobd el
S fogd a jelent vígan, szabadon.

Vond ifjan, ha vén is, a vállad,
Mikor settenkednek a multból
Haszontalan és cifra árnyak.

Ki ma nincs, az nem is volt soha,
Emlékezni raboknak terhe,
Szabad ember felejt s fut tova.

Az élet perc, mely folyton lebben.
Minden perced bocsásd el csókkal,
Kinlódni is kéj a jelenben.

Akármilyen rongyos a jelen,
Prédája nem leszek a multnak,
Behunyom szemem s megölelem.

A VISSZAJÁRÓ MÁJUSOK

Minden úgy igaz, ahogy régen:
Vannak visszajáró Májusok
A Sohsem–Nyugvás szent nevében.

Rózsás köd az agyunkra úgy száll
S úgy fűt a megvadulás heve,
Mint a régi, szent kamasz–jussnál.

Olyanok s még szebbek a tervek,
Mint diák–vágyak bús korán,
Ám telt–begyübbek a szerelmek.

Mert a Májusok visszajárnak
S nem ifjú vágyé való ízük,
De ki túl van laktán a Nyárnak.

TILTAKOZNI ÉS AKARNI

Hajh, megmaradni nagy betegnek,
Sírba–rugandó idegennek,
De élni, de élni.

Barbárból, úrból nyűvé válni,
Igaziból lenni akármi,
De élni, de élni.

Nem bánni immár semmit–semmit
S nótáink bár rossz kölykök zengik,
De élni, de élni.

Ijesztgessenek a Jövővel,
Ijedjek meg lehajtott fővel,
De élni, de élni.

És gunnyasztva és meghajolva,
Mintha tavasz sohse lett volna,
De élni, de élni.

De tiltakozni és akarni,
De, jaj, még most, most meg nem halni,
De élni, de élni.

SZENT LEHETETLENSÉG ZSOLTÁRJA

Zuboly barátomnak küldöm

Pokolhintán vad, szédítő körök,
Tüzes mélységek fönt s alant,
Zuhanva szállni, szállva zuhanni
Való alatt és képzelet fölött
És mindenütt és mindenütt
És mégis a konok határok
Kemény tilalom–léce üt,
Mert várhatatlanokra várok
S nem várok mást, mint várhatatlant:
Oh, véres kínok véres kínja ez.
Hörögve dönget vágyam kapukat,
Arcomra pirosan bemázolt csontváz
Tiltó és bolondos ujja mutat.

S körülöttem csak lehetőség
S álmodható és lenge álmok
S nincs Isten, hogy széditő hintám
Dohodt rab–útjából kiszálljon
S vágyam megfogjon valamit,
Eleddig még megfoghatatlant
És megöleljen valakit,
Eleddig megölelhetetlent.
A tüzes mélység megvakít,
Agyam fölforr, torkom rekedt
S bomlott, nehéz alkonyaton,
Átkozott, szent Lehetetlenség,
Zengem sorvasztó éneked.

HAJH, ÉLET, HAJH

Hajh, Élet, hajh,
Kinek a köntösöd éget,
Hajh, Élet, hajh,
Te, aki ismersz, rázol is,
Kacagj most egyszer egy nagyot:
Nekem kivánnak
Csúnya véget.

Hajh, Élet, hajh,
Te tudod nálamnál jobban,
Hajh, Élet, hajh,
Hogy összeszűrtük a levet
S fogtam legvadabb paripád
S nyargalásztunk
S ma is dobban.
Hajh, Élet, hajh,
Minden út, amerre járunk,
Hajh, Élet, hajh,
Én nem akartam feledet:
Ten–egészedet vívtam én,
Egész javunkat,
Egész kárunk.
Hajh, Élet, hajh,
Kinek a köntösöd éget,
Hajh, Élet, hajh,
Ki szereted vak hívedet,
Kacagj most egyszer egy nagyot:
Nekem jósolnak
Csúnya véget.

KÖSZÖNTŐ AZ ÉLETRE

Medve Miklósnak küldöm

Sodridnak hurcás, száz emlékét lökd el,
Széles mosollyal, csillogóan
Ballagj, vén folyó,
Ballagj, életem, csöndes hömpölyöddel.

Túlszökve harag s bitang hír hinárját
Éhkeselyűk–lakta hegyekből
Ért síkra vized
S örvendezésnek tengerei várják.

Békült tengerek s világok előtted,
Békült órák, békült fájdalmak,
Most már mindenek
Csodákká nőttek és megszentelődtek.

Tükrözd a Napot, duzzasszon a hála,
Mert benned van az Élet immár
S megbékült szived
Istennek áldott, terhes szűzleánya.

Élet, óh, Isten pompázó szerelme,
Kinek nem szabad hátranézni,
Most már jó leszek,
Mindig–mindig csak jeleneddel telve.

Ni, hogy futnak az emlékek riadtan,
Óh, örömek öröme, szállj meg,
Verd a szívemet:
Boldog vagyok, mert élni elhivattam.

Boldog folyó, nevető tengereknek
Víg halállal víg várandósa,
Boldog, kis életem:
Köszöntlek, éllek, áldlak és szeretlek.

FÖLKELÉSEK ÉS FELEDKEZÉSEK

Besütése a Tavasz–Napnak,
Oh, vidám gyermek–ébredések,
Víz–pacskolón, gyorsan öltözőn,
Friss szájból kiszabadult ének
S nekiszaladás iskolának
Vagy sárga s kék virágu rétnek
Egész testű, ficánkoló örömnek,
Cseresznyézlett kis pajtásnőm szája,
Óh, Élet igaz hallelujája,
Óh, vidám testü, én szép volt–magam,
Dühtelen és kipihent fölkelések,
Úgy néha–néha visszanézek
S méreg után nyulok: no, menjünk.

S azután gyáván ébred bennünk,
Komiszul, gyáván ébred bennem
Bénaságos, nagy ön–szerelmem,
Hogy bármikép is jobb az Élet,
Mint az utálatos megszünés
S hogy bénán is elérni vélek
Boldogság–képet, szép–hazugat
S hogy beérem most már kevéssel,

Fölkelés helyett lefeküvéssel
S hogy minden, ami bennem támad:
Gyermeki emlék, bú és imádat,
Egy nagyon–nagyon nagy bizonyisten,
Egy nagyon–nagyon nagy kötelesség.
Egy nagyon–nagyon nagy s víg mulatság,
Egy gyönyörű kinálás: tessék.
Élendő vers rímtelenül rímben,
Ifjuságok, mik visszaadják
Még vénen is az ifjuságot,
Sok képzelés és sok ifjuság,
Jóbnak cseréppel enyhült sebe,
Óh, vállalt élet, de mégis konok,
Óh, alkuvás és feledkezés,
Óh, régi–régi szép volt–énmagam,
Aki nem vagyok, de kit akarok,
Fölkelések és feledkezések,
Óh, mindent hitetni tudó Élet.

A MAGUNK SZERELME

Bizonyos Margitának küldöm

Ereklyékért kutatgatok,
Boldog Isten, boldog Isten,
Ha volna még.
S megcsókolok egy arcképet,
Régi képet,
Gyötört színű bánatosat,
A magamét.

Minden, minden hogy elmarad
S hogy elhagyunk mindent, mindent
Előbb–utóbb.
Hogy kinálnók az ajkunkat,
Jó ajkunkat
S mást, mint magunk, nem érdemel
A búcsu–csók.

Oh, ezerszer is csókolom
Az egyetlent, az egyetlent,
Ki megmaradt,
Aki jó volt minden helyett,
Mások helyett,
A derekat roncsokban is,
Hű magamat.

Áldott világ a zátonyon,
Boldog Isten, boldog Isten,
Ki engeded,
Hogy süttessük rá magunkra,
Vén magunkra,
Ifjító és istenítő
Szerelmedet.

RÖPÜLJ, PIROS SÁRKÁNYOM

Futó napok, kik ifjakat növesztnek,
Futó ifjak, napjaikat fogyasztók,
Tudom, hogy engem, furcsán vénülőt,
Megköveznek.

Bolond bensőm egy ős gyermeket hordoz,
Bátran nyulok tüzekbe a kezemmel,
Asszonyhoz, fegyverhez bátran nyulok
S mézes borhoz.

Fölröpítem piros papír–sárkányom,
Harminc év óta nem tudtam megunni,
Pórázáról ezerszer elszakadt
S mégse bánom.

Két, nagy, vaksi szememben szűz magasság
Babonás képe és célja nyilallik:
Ez tart gyermeknek: a szent soha–fény
És a vakság.

Röpülj, piros sárkányom, mindig fennen,
Ha elszaladsz, küldöm másad utánad
S nem születhet gyermek, ki ereget
Lelkesebben.

HOLNAPRA GYÓGYULÓ BÁNAT

Megful a leggyönyörűbb kedv is
Hátán a vén Sors–lépnek,
Melyre ostoba madarakként
Ragasztóan szállat az Élet.

Óh, Végzet véges szörnyűsége,
Óh, Élet, röndes, dőre,
Mért nem figyelsz szemmel, vas–markkal
A gyenge, tétova Időre?

Óh, örökös, zárt határosság,
Dalos húr, mely elpattan.
Hát nem lehet semmikép élni
Tágabban, mindig, szabadabban?

Utálatos, befejező Vég,
Rút pontja az Istennek,
Mért nem tarthat minden örökké
S a dolgok néha mért pihennek?

Hát miért van befejeződés
S szünése délceg vágynak,
Születésekor halált mért hord
Minden dicső, szép megkivánat?

Hát miért nem teljesedünk be
Tengeres folyók módján,
Kacagva tele kacagással
Trombiták buta lefuvóján?

Bús csömöre a Szerelemnek
S feneke a pohárnak,
Óh, miért is van, miért is van
Már–holnapra gyógyuló bánat?

ÉN ERŐSZAKOS IFJÚSÁGOM

Birkózó ember sohse birkóztam
Olyan elszántan, istentelenül
Magammal és maradt erőmmel,
Mint most, hogy súlyos veszedelme ül
Nyakamon a vénségnek.

Minden kétségem: a csak–azért–sem,
Minden gőg–gondom: megmutatom
S rohanok mohó szilajsággal
Illetlenül fiatal utakon
Vissza az ifjuságba.

Áldott kifacsarása a szívnek,
Luciferi megszegülés: mohón,
Akarón, ifjakat alázva,
Frisst–dobogva az Élet–dobogón:
Élet, állok elébed.

Kis elkopók és beletörődők,
Szánjatok engem s irigyeljetek:
Így nem élhetnek hitvallásban
Csak Jézushoz meghívott gyermekek,
Akik nem félnek élni.

Így lép egy Úr sírjának feléje,
Ki szégyenli ranggal a kimulást
S nem sikolhat ki a szívéből
Élete, lelke és az Ifjúság
S ifjan megy a Halálnak.

MÉG MINDIG HÁBORÚ

Ha már csakugyan virághaláltések
S ha megbojtosodtam is kicsit, talán,
Gyertek csak új, szúró üzengetések,
Ti régiek s lankadni nem tudók
S vigyétek csak el utálatomat
Régi bandájú utálatosokhoz:
Tudom, hogy élnek még s óh, hallom őket:
Furcsa ország: haszontalan velőknek
Százszor kell betörni ronda lakhelyük
S minden halottat újból agyonütni.
Hát szálljon a szó messze, mindenütt:
Fekete és piros ma is a lelkem,
A szeretőim számosabbak
S az alku kulcsát még máig se leltem
S az Élet és Utálat oly maró,
Hogy patinás piszkotokat lebírja.
Nem kedvvel áll ám szóba veletek,
Újra–bátorult, rabló ál–lovagok,
Az, ki hitte, hogy hullákat nem öl már
S e sorokat, jaj, magyar siralom,
Anno 1913 írja.

IMÁDSÁG A CSALÁSÉRT

Hatvany Lajosnak, régibb jó barátomnak ajánlom e tétova, de nagy és igaz sirámokat.

NŐ–KERGETŐ, FÉNYES HAZUGSÁG

Kaffka Margitnak,
a nagyon–nagy író–asszonynak küldöm

Sarjadtan buja, szent áhitatom,
Be hurcollak, be nagy kedvvel keverlek,
Be sok némber kontyára készitem
Hős koronám, a bolondos szerelmet,
Be nagy is a magam–veszejtő szándék,
Be száz furcsa sírnivaló les rám még,
Be sok asszony–tévesztőbe tévedek.

Beteg vagyok, szép beteg:
Hihetetlent és nem hitteket várva
Száguldok be friss–újból a világba
S keresem a hágcsót, mely levezet
Mélyetekig, kék, nagy, furcsa szemek,
Honnan magatok elindultok,
Mint lámpás emberek.

Kék szemek, ti bizonytalanok,
Lógassátok szép–táncosan a lámpát,
Mutassátok meg e rózsás ködben
Lelkem lehetetlen, nagy lyányát
Vagy asszonyát, ki ráborulva
Kacagón a szomoruságomra
Vagy sírván a nevetésemre
Enyémtelenül enyém lenne.

Könnyes és riadt horkanással
Veszek máris el már előtted,
Titokzatos, valótlan követje
A Nőnek.
Úgy szeretlek és úgy akarlak,
Mint túlzottan kinőtt, nagy karmak
Kívánják tépni az új zsákmányt.

Mégis: rátok bízom, kék szemek:
Bizonyos, hogy holnap szeretek
S igazítsátok az igazira
A tekintetemet.
Jaj, be űzött vagyok, be árva,
Be nincs senkim, aki úgy várja
Áhitatom, ahogy adom,
Nincs Isten, hit, kedvesség, jóság,
Jámbor és mégis vad nősténység,
Szépség és méltó alkalom.

Oh, nő–kergető, fényes Hazugság,
Küldd el hozzám asszony–hugod,
A csalót, az élet–pusztítót,
A drágát, szűzet, hazugot,
Küldd el hozzám, küldd el hozzám.

ELBOCSÁTÓ, SZÉP ÜZENET

Törjön százegyszer százszor–tört varázs:
Hát elbocsátlak még egyszer, utólszor,
Ha hitted, hogy még mindig tartalak
S hitted, hogy kell még elbocsáttatás.
Százszor–sujtottan dobom, ím, feléd
Feledésemnek gazdag úr–palástját.
Vedd magadra, mert lesz még hidegebb is,
Vedd magadra, mert sajnálom magunkat,
Egyenlőtlen harc nagy szégyeniért,
Alázásodért, nem tudom, miért,
Szóval már téged, csak téged sajnállak.

Milyen régen és titkosan így volt már:
Sorsod szépítni hányszor adatott
Ámító kegyből, szépek szépiért
Forrott és küldött, ékes Léda–zsoltár.
Sohase kaptam, el hát sohse vettem:
Átadtam néked szépen ál–hitét
Csókoknak, kik mással csattantanak
S szerelmeket, kiket mással szerettem:
És köszönök ma annyi ölelést,
Ám köszönök mégis annyi volt–Lédát,
Amennyit férfi megköszönni tud,
Mikor egy unott, régi csókon lép át.

És milyen régen nem kutattalak
Fövényes multban, zavaros jelenben
S már jövőd kicsiny s asszonyos rab–útján
Milyen régen elbúcsúztattalak.
Milyen régen csupán azt keresem,
Hogy szép énemből valamid maradjon,
Én csodás, verses rádfogásaimból
S biztasd magad árván, szerelmesen,
Hogy te is voltál, nemcsak az, aki
Nem bírt magának mindent vallani
S ráaggatott diszeiből egy nőre.

Büszke mellemről, ki nagy, telhetetlen,
Akartam látni szép hullásodat
S nem elhagyott némber kis bosszuját,
Ki áll dühödten bosszu–hímmel lesben.
Nem kevés, szegény magad csúfolását,
Hisz rajtad van krőzusságom nyoma
S hozzámtartozni lehetett hited,
Kinek mulását nem szabad, hogy lássák,
Kinek én úgy adtam az ölelést,
Hogy neki is öröme teljék benne,
Ki előttem kis kérdőjel vala
S csak a jöttömmel lett beteljesedve.

Lezörögsz–e, mint rég–hervadt virág
Rég–pihenő imakönyvből kihullva,
Vagy futkározva rongyig–cipeled
Vett nimbuszod, e zsarnok, bús igát
S, mely végre méltó nőjéért rebeg,
Magamimádó önmagam imáját?
Kérem a Sorsot, sorsod kérje meg,
Csillag–sorsomba ne véljen fonódni
S mindegy, mi nyel el, ár avagy salak:
Általam vagy, mert meg én láttalak
S régen nem vagy, mert már régen nem látlak.

VALAKI ÚTRAVÁLT BELŐLÜNK

Schöpflin Aladárnak küldöm

Unatkozók s halálra–untak,
Bolondosan furcsák vagyunk,
Fájdalmasak és búcsuzók
S milyen furcsán nézzük magunkat
S milyen furcsán néznek most minket.
Csalódás–kő ránk nem zuhant
S mégis sújtódottan, szédülten,
Sustorgó ázott–fák a tűzben,
Panasszal égünk, hangtalan.

Mint elárvult pipere–asztal,
Mint falnak fordított tükör,
Olyan a lelkünk, kér, marasztal
Valakit, ki már nincs velünk,
Ki után ájult búval nézünk.
Egy régi, kényes, édes dámát,
Kegyetlen szépet siratunk,
Bennünk sarjadtat: asszony–részünk.
Valakit, kiért hiúk voltunk,
Apródok s cifra dalnokok
S kit udvarunkban udvaroltunk.

Ingunk s mint rossz tornyok, bedőlünk,
Nagy termeink üresen kongnak,
Kölykösen úszók szemeink:
Valaki útravált belőlünk
S nem veszi észre senki más,
Milyen magános férfi–porta
Lett a szemünk, lett a szivünk,
Szemünknek és szivünknek sorsa,
Mert asszony–részünk elhagyott.

Nem tudjuk szeretni magunkat
És nem hisszük el, hogy szeretnek,
Ákombákomos szépeket
Idegen, váró embereknek
A régi tussal nem irunk.
Mert mi csak magunknak bókoltunk,
Asszony–énünkért, szertelen,
Érte voltunk jók, ha jók voltunk
És kacérok és hűtlenek
És most sírva megözvegyedtünk.

Ezer óh, jaj, baj, ejnye, nyüg
Siránkozik pityergő szánkon
S omladozó, árva szivünk
Ezer fájást talál, hogy fájjon
S ezeregy fájás fáj nekünk.
Kopott az arcunk, kopott minden,
Kopott a világ s a szivünk
S minden világ a szemeinkben:
Mi hírért, sikerért szalasszon,
Ösztönzőnk, igazi valónk,
Kiszakadt belőlünk, az asszony.

KÉRDÉS KÉK SZEMEKHÖZ

Édes kislányom, nyisd ki a szemed,
Tágas, egyetlen kékjét a világnak,
Mert az én vak szemeim ezután
Csak teáltalad látnak.

A vén emlék–gyilkosnak add ide
Varázsát a szent, emlékező méznek
S csettentsd a nyelvem tartón, édesen,
Míg más asszonyra nézek.

Míg az a két apró, barna bogár
Csiklandozván föl s bejárja az arcom,
E más szemekhöz küldd el a tied,
Te várakozott asszony.

Szerelmeket parancsolj most reám,
Úgy kellenek élethez a szerelmek,
Úgy kellenek a te kék szemeid,
Bár barnán feleselnek.

Úgy kellenek a meghagyásaid,
Mert megint bűnbe estem
S kérdem: szeretek, ím, egy új leányt,
Szeressem, ne szeressem?

HŰSÉG ARANYOS KORA

Édes Adának küldöm

Most már megjött az áhitatnak
S hűségnek aranyos kora.
Hivőn s hitetőn borulok le
Előtted,
Jövőmnek kikedvelt asszonya.

Szerelmemnek frigy–követsége
Hűséget, békét visz eléd,
Arany–pirját nyárvégi napnak
S lelkemnek
Forrott nektárját, nyugodt hevét.

Hadd nevezlek téged Adának,
Nevem olvasztván és neved,
E titkos, drága asszony–névvel
Ne tudják
Soha, hogy én kit keresztelek.

Szemednek jó intését hozza
Hozzám már minden alkonyat
S már indulunk lassan egymáshoz,
Álmodva,
Mint nyugodtak, bölcsek, boldogak.

Robajos viharok elültek,
Csöndes, tiszta, derűs az ég
S szemeink bátrak és vidámak,
Nem önti
Könnyel el csókos keserűség.

Vár bennünket minden boldogság,
De őrjöngőn nem rohanunk.
Biztos, hogy megtaláljuk egymást
S kinyujtva
Már távolról ölel a karunk.

Óh, nagyszerű közeledésünk,
Béke és boldog áhitat,
Nagy virág–szemei Adának,
Melyekből
Szent mézzel és halk tűzzel itat.

A KIÜRÍTETT ÁGYASHÁZ

Nyomorodást küldött rám az Idő
S mit összehordtam testben avagy lázban,
Kiürítem víg ágyasházam:
Széledjetek szét, Drágaságaim.

Nyoszolyátok érintetlen marad,
Őrizze nyomát finom testeteknek,
Hó–ágyatokon Szerelemnek
S Dölyfnek láng–pallosu angyala áll.

Óh, jaj, a ti kiűző uratok
Most a tiétek, igazán tiétek,
Szépek vagytok, a túlig szépek
S már nem érdemlem a csókotokat.

Merre széleszt a Sors benneteket,
Kiknek odadtam magam darabokban
S más karokban vajon föllobban
Egyőtökben vérem, a cifra vér?

Vajjon kitör–e majd belőletek,
Kik szépek vagytok, a túlig szépek,
A legszentebb, legúribb vétek:
A vissza–vissza–vágyakozás?

Az Éjbe nézek bús–utánatok
S már látom a mécseket vágyva gyulni
S benneteket új ágyra hullni
S kínjaim közt, íme, megáldalak:

Vigyétek ágyasházam illatát,
Szent muzsikáját bolond lihegésnek
S ágyán majd a külömb legénynek
Sírjatok értem egy pillanatot.

IMÁDSÁG A CSALÁSÉRT

Valamit még szivemben tartok,
Forró, nagy hálát, édesim,
Asszonyaim, leányaim,
Hogy olyan könnyü vállal csaltok
S mégis bennetek úgy hiszek.

Hívő csalások, csalt hitek
S egy semmire örök–vágyóság,
Ezek vagytok s ezek vagyunk.
Elönti szívemet a jóság,
Be jól van így, be jól van így.

Fohászkodok: »Isten, talán nem
Helyesled, amit csináltál,
Mert csak buta és gyönyörű,
De engedd meg, hogy folytassuk
Ezt a csaló játékot. Ámen.«

TALÁLKOZÁS EGY SENKIVEL

Merre viszi posta levelem,
Kinek viszi legelőbb a hírt:
(Asszonynak persze)
Találkozhatsz, ha akarsz, velem?

Merre térek és mit akarok,
Kit akarok és hol lelem föl?
(Ostoba játék)
Vénülő hímhez illő barokk.

Merre keressem most az időt,
Hogy ne felejtsen s itt ne hagyjon?
(Hajh, az a Tegnap)
Óh, áldott, áldott Tegnapelőtt.

Merre keressem az életemet,
Valami szépet hol akarjak?
(Csak hív nősténytől)
Lelkem, Senkim, találkozom Veled.

A TÚLSÓ PART

Itt vetkezik, itt dobja le mezét
S már nem is kell tán.
Bemegyek és megfogom a kezét,
Ablakhoz viszem s megmutatom:
Idevilágol a túlsó part.

Túl a Dunán leányok siklanak
S bánt e forróság,
Ez asszonyság, ez a minden–szabad,
Ez az elérés és ez a jelen:
Idevilágol a túlsó part.

Hallga csak: hajós tülköl s Ő zokog,
Be bolond nászéj
S a vérük, a vérük búgva lobog
Nekik (kislyányok, várakozók):
Idevilágol a túlsó part.

AZ ISMERETLEN ADA

Remegő kézből habzó serleg,
Te vagy ez, ismeretlen Adám,
Kit fájlak, iszlak s nem ismerlek.

Ízedet ízlem édes szájjal
S aztán egyszerre el–tova–tünsz
Csalással, bűnnel és homállyal.

Úgy tünsz, mintha nem lettél volna
Bolond életemnek dáridós,
Ízletes, tegnapi koboldja.

Ki vagy, mi vagy, holnap elválik,
De a halálig Te megmaradsz,
Megmaradsz egész a halálig.

S halál előtt bár egyszer jönnél
S úgy, amiként én képzelem:
Szívembe jóestét köszönnél.

VÉRMUZSIKÁS, CSODÁLATOS HARC

Sűrűjük nincsen még a fáknak,
De milyen sűrű a világ,
Rügyező bokrokban rejtőznek
Csintalan mitológiák.

Még borzongat lehe a Télnek,
De ficánkolva, szabadon,
Hujh, meztelenkedni szeretnénk
Csalogató gyep–pamlagon.

Furcsa csöndre jön riasztó zaj
S minden bokor leple alatt
Negédes álmeneküléssel
A csók a csók után szalad.

Szerelmes álarc minden arcon,
Türelme nincsen senkinek,
Perzsel–fagyaszt és ver mindenkit
A csókos, buja láz–hideg.

Vérmuzsikás, csodálatos harc,
Lihegő, ős melódiák:
Fákról és vérünk borújából
Illatosan hull a virág.

ÓH, NAGYSZERŰ SZERELEM

Oh, lyányok észre nem vett csapatja,
Kihagyott asszonyok,
Meg nem vásárolt drága hetérák,
Óh, minden rendű némberek tömegje,
De nagyon szomoru vagyok,
De nagyon szerelmes.
Mások gyűrölték nyoszolyátokat,
Mások pecsételték le szájatok
S boldog igát
Testetekre mások erőszakoltak,
Mások, mások, nem én.

Óh, induló nők,
Szerelmetes gyanakvók,
Rövid szoknyákban s iskolás könyvekkel,
Kik megálmodjátok
Gyönyörűségét a szabadulásnak,
A Mindennek, Egynek és Egyetlennek
S kik itt nőttök vén szemem előtt
Adó, nagy nőkké,
Kik csak tévedésből lehettek enyéim,
Mert nőnek az ifjú férfiak is
S aki kóstol belétek,
Mások, mások, nem én.

Óh, nagyszerű Szerelem,
Minden nőnek szerelme,
Borzasztó Lehetetlen,
Bolond álom–beszéd,
Nő, minden nő:
Szemem s derekam fázik,
Ha rátok gondolok
S kis uccákon párosan
Járnak a szerelmesek:
Egy nővel minden betelik
S az okos hímek olyan boldogak,
Mások, mások, nem én.

BESZÉLGETÉS A BOSZORKÁNNYAL

I.

(Édes boszorkányom,
Láttál angyalt holtan?)
»Láttam szép magamat,
Mikor még nem voltam.«

(A Holdat a Nappal
Láttad összebujni?)
»Láttam fehér szívet
Pirosra fakulni.«

(Láttál napnyugatról
Napot kelni este?)
»Láttam Újév napját
Szilvesztert keresve.«

(Leszitálni láttál
Égből eső-márványt?)
»Láttam az egeken
Fekete szivárványt.«

(Láttál már busongást
Csali, büszke kedvvel?)
»Láttam már sírgödröt
Tele szerelemmel.«

(Láttál visszafordult
Óra-mutatókat?)
»Láttam perzselését
Sohse-kapott csóknak.«

(Láttál már tengeren
Fogant őserdőket?)
»Láttam, ki sohse lesz,
A holnapi nődet.«

(És bolondot láttál,
Ki szerethet téged?)
»Láttam a szívedet,
Szívemen van s véged.«

II.

(Édes boszorkányom
Szívemre be ráhullsz)
»El foglak árulni,
Mert te is elárulsz.«

(Telve van a kedvem
A te szép valóddal)
»Kedvetlenségemet
Űzöm unott csókkal.«

(Szép asszonyságodban
Megmaradok szépen)
»Megakadt a szemem
Egy külömb legényen.«

(Egek csillagához
Nem hasonlítnálak)
»Jaj, be rossz a Földön,
Jaj, be rossz itt nálad.«

(Légy az én hűséges,
Drága feleségem)
»Feleséged vagyok
S elhagytalak régen.«

HÁT IMÍGYEN SÍROK

Fogadja el tőlem édes szüleimnek legifjabb gyermeke, Lajos, egyetlen és páratlan testvérem, ezeket a verseket.

A MENEKÜLŐ LOVAS

Krúdy Gyulának küldöm

Sóbálványa lettem
Hazám dúlásának,
Szeretett jószágim,
Csűreim, táraim
Bús pusztulásának.

Nagy rámszakadásnak,
A hirtelen vésznek,
Futó, riadt úton
Könnyben megforduló
Visszatekintésnek.

Add, óh, Uramisten,
Hogy némán bolyongjak,
Ajkamat szorító
Dühvel, háborusan
Átkokat ne mondjak.

Adjad, én galambom,
Akit most találtam,
Hogy leljek feledést
Két szép, meleg karod
Jó karolásában.

Adjad, pocsék élet,
Hogy ne legyek dőre,
Kocogjon a lovam
Boros, csárdás uton
Vidáman előre.

Add, én gonosz sorsom,
Futván fütyöréssszek
S nagy erdők aljain,
Bujtató lápokon
Hogy vissza ne nézzek.

A MEGSZÉPÍTŐ FÁTUMA

A „Nyugat“ törzsökös embereinek küldöm

Estéket, ha bennük kószálok,
Beaggatok édes csodákkal
S akik nyomomban járnak bennük,
Nyomasztják édesen az álmok.

Csacska vers ha akad kezembe,
Üres szavaiba ömlesztem
Lelkemnek minden muzsikáját
S hódítva száll titkokat zengve.

Vágyam, mint őrjöngő imádság
Keres föl egy–egy árva asszonyt,
Fölékesíti, kivántatja
S azután százan is kívánják.

Ha akarnám, ujjongva halna
A gyáva is, ha benne laknék
Az én halál–gondolatomnak
Mámorító, boldog hatalma.

Csak önmagam tartom bilincsen,
Önmagam számára nincs lángom,
Színem, reményem, hangulatom,
Erőm, bizalmam, csókom nincsen.

ÉS SEHOGYSE VAGYOK

»...És úgy vagyok, hogy sehogy sem vagyok
És fáj, hogy nem fájnak eléggé
Dalaim, a megdalolt dalok
S kínjaim, a megszenvedett kinok.

Zárt életet ujra elkezdeni,
Fölvenni a daliás lárvát,
Ujjongani, mikor testünk bizserg
Nem fiatalon és vér–duzzadón,
De sztrájkján a sokféle csapott vérnek
És gondolni évek számaira,
Hogy harmincöt és azután harminchat
És kételkedni a kisleányban,
Aki, szegény, pedig nem rossz talán
És mindenben és még több mindenben
Látni vakítóan a Semmit:
Talán öregség, talán már Halál.

Hát jöjjetek, beigért éjszakák,
Hát jöjjetek, nagy megcsúfolások,
Szégyenek, kínok és régi babák.

Kár, hogy néha sokáig élünk
És úgy vagyok, hogy sehogy se vagyok.«

HÁT IMÍGYEN SÍROK

Fájnak az Életnek fájásai, fájnak
S fájnak orv képei torz, képtelen tájnak,
Szemembe csatornás könnyeket ma vájnak:
Szabadulj el, Öröm, szabadulj el, Bánat.

Örömmel, Bánattal s fakó Szerelemmel
Hitványul megbecsült itt–ott néhány ember,
De még amije volt, azt se nézte szemmel,
Mert az Öröm indít és a Bánat rendel.

Tettem életemet én, nyomorult, pőre,
Néha Dózsa Györgyre, néha csak egy nőre,
Istenem, hisz nem volt sok hasznom belőle
S még mindig távol van Arany drága bőre.

(Mivel pedig mindig kétségesek vannak,
Hadd mondjam el titkát ennek az Aranynak,
Nem amaz Aranynak, kitől verset adnak,
Hanem egy kislyánynak, a legszabadabbnak.)

(Áldja meg az Isten látszó lelke részét,
Áldja meg az Isten a szíve verését,
Áldja meg az Isten, akkor is, ha késék,
A lefeküvését és a fölkelését.)

Mivel pedig vagyok ebben a nagy bajban,
Ordítok, ordítok: nagy baj van, nagy baj van,
Hiszen nem fürdettek mindig tejben, vajban,
De látni kell engem elröpült méh–rajban.

Sohse kívánkoztam nagy erdőket nyírni,
Fájásokat fájón, fájlalva lebírni,
De szeretek olykor s manapságig írni
S fájó fájdalmamat imígyen kisírni.

A CSONTVÁZAK KATHEDRÁLISÁBAN

Halál–Úr jó szomszédom volt
Magamat s mást ijjesztgetőnek,
De, jaj, a csontváz–kupolák
Fejem fölé ívelődnek, nőnek.

Ez volt Ő vajjon máskor is,
Mikor nem én körömben vagdalt?
Most megimádom ijjedőn
E csontokkal építő angyalt.

De épít dúlva a Halál
Tetem–téglákkal föl az Égig
S mindig közelebb s közelebb,
Bajtárs s rokon csontjával épít.

Óh, szörnyű csont–kathedrális
S nekrológ–hozó minden reggel,
Nemsokára térdelhetek
Csupa–csupa idegenekkel.

Óh, nagy templom, bús menny–verő,
Bizarr–ékes kupoláidra
Tudom, hogy gyújtón nem jöhet
Soha–soha az élet–szikra.

És Halál–Úr templomában,
Hol tolongva hal föl az Élet,
Rettegve, félve hódolok
S félek, hogy már tán nem is félek.

ZUHANÁS A SEMMIBE

Most szeretnék egy förtelmest zuhanni
A Semmibe
S minden készet nemesen másnak hagyni.

Úgyis halál volna egyetlen szépem
S késlekedik,
Mint vicinális sötét, kis vidéken.

Felkínálom, két nyult karom föltartva,
Életemet,
De az a gúnyos Sors nem akarja.

Hát én legyek magamnak durva őre
És a Halált
Én invitáljam előbb és előre?

Gyönyörködöm ma is az őszi Napban
És örülök,
Hogy, úgyahogy, de élőn megmaradtam.

Gyönyörködöm a földi gyönyörökben
És utamon
Szabad az út, csak jönnének még többen.

Én egyre vágynék: förtelmest zuhanni
S mégis élve
Semmisülni élni, vágyni és kapni.

TÉLI ALKU SZEMEMMEL

Babits Mihálynak küldöm

Sírj egy végsőt, égő nagy, vén szemem,
Bókoljatok ki fölnézett világok,
Hogy újakat már nézni nem kivánok
S megcsalt hazátok int: a Végtelen.

Én vén kutyám, uszított, védtelen,
Ki annyi mindent megkivánva látott,
Csahold el sírva azt az ifjuságot,
Melyben vér pusztul, vér zeng, vér terem.

S fagyjon meg aztán csöppös, vált hited
S nézz zöldbe–kék jég–prizmákon keresztül
S lágy bámulást ne adj már senkinek.

Pillád már késett, friss nődre se rezdül
S úgy csüggnek rólad világok, szivek,
Mint jégcsapok téli kunyhó–ereszrül.

NE HAGYJUK EL MAGUNKAT

Ady Lajosnénak küldöm

Hát adjuk az Álomnak magunkat
S édes anyám, aki megöregedtél
Miattunk gyorsan és sohse vettél
Gyér haj–erdődbe újabb fésűt,
Ez álomban légy ifju delnő.

Egy nagy–nagy dáma, ki egyszer eljő,
Ki soha, soha, sohase untat,
Ki néz bennünket, csókol és üt,
Édes anyám, aki megöregedtél,
Ne hagyjuk el soha magunkat.

A LÓ KÉRDEZ

Nagy Endrének: a magyar Parlamentnek

Lovamra patkót senki nem veret,
Be szerencse, hogy senki sem szeret:
Kocogok, lógok követlen úton
S hogy merre megyek, nem nagyon tudom.

S a rossz úton, mert minden ellovan,
Felüti néha fejét a lovam
És megkérdi, míg szép feje kigyúl:
Hát mi lesz ebből, tekintetes úr?

IFJÚ KAROK KIKÖTŐJÉBEN

Lesznai Annának, ennek a nagyszerű nőnek, de sokkal inkább valakinek és nőnél különb s nagyszerű embernek kezébe helyezem e verseket, melyek egy vagy több fiatal nőhöz búgnak, epekednek, de vétkesek, tehát egy korrekt Lesznai Anna védelmére, bizony, rászorulnak, s ez így van jól.

ÖREG LEGÉNY SZERELME

Tizennyolc évednek csodáját,
Aranyos, szép lyány–ifjuságod,
Titkaid és a várt titkokat
Ajkaiddal miért kinálod?

Fájó fejemet símogatva
Nézz bele nagy, fáradt szemembe,
Ma szeretlek és diákosan
Megfrissült a csókjaim kedve.

Ma megbódulok friss testedtől,
Mint tubarózsa illatától,
Ma szeretlek és fájdalmasan
Rejtenélek el a világtól.

De ha holnap ifjabbat látsz majd,
Erősebbet, szebbet, delibbet,
Te, forró, kedves, kívánkozó,
Megmaradsz–e hűnek, szelídnek?

Én nem hívlak, Te akarsz jönni,
Ma még könnyű, szokott a bánat,
Tán nem ölne meg a búcsúzás,
Ma még irgalommal kívánlak.

Ma még futhatsz s itt hagyhatsz bátran
Imát s átkot összerebegve:
Jaj, a te szép, gyönyörű nyakad
Ne kerüljön fojtó kezembe.

MERT SENKI JOBBAN

Úgy kellene fürkésznem a nyomodban,
Kis életed álságát mintha bánnám,
Mintha egy kicsi, hazug, halavány lyány
Fontossá lett légyen, mert szeme lobban.

S mert annyi ajkról, telt nadály, leválván,
Csőröcskédet kívánom egyre jobban,
Úgy kellene, hogy Vénusz a habokban,
Csilló testtel káprázz, mint forró bálvány.

S bár ájulóan gondolok öledre,
Csábító, hívó tündöklésöd vedd le,
Hadd szabaduljon arcom, szemem, vállam.

S mért kell, hogy ravasz kis buksiddal tudjad
Vágy–tagadásom negédes–hazugnak,
Mert senki jobban nem áhított nálam.

A SZÉPÍTŐ ÖREGSÉG

Kislányom, most a vágyamnak örülj,
Örülj e csodás, öreg repesésnek,
Felejtsd a gyatra fiatalokat,
Kik a csókkal sietnek vagy megkésnek.
Tudod jól, hogy halásra számitok
S amit az Élet elvett,
Tán holnapig mind Veled pótolom:
Halálosan szeretem a szerelmet.

Hetyke, kényes, várható ifjaid
Gerinc–könnyítőn bánnak el a csókkal,
Hogy aztán még könnyebben fussanak.
Én torkig vagyok minden földi jókkal
És helyettük a Minden most Te vagy
És Neked én a Minden,
Itt vagy, bár hűtlen tervet tervezel,
Soha, míg élek, el nem mehetsz innen.

Annyi és annyi feledt csók után
S Halállal küzdve, alkudva, ha est tér
És mindig várni, vágyni Tégedet,
Te Élet, anya, Te gyermek, Te testvér.
Ezt a szerelmet kitől kaphatod,
Ezt az összes szerelmet?
Simogasd meg ritkuló hajamat,
Sírj egy kicsit, kis, zavart Éva–gyermek.

Felejtem a jövő sír–fogadót
S elfelejtem, ami ért a világban,
Mert utoljára van még valamim:
Sárga, vidám, nagy szemeidben láttam.
Ujjongj, kislyányom: Halál–tél havaz
S itt állok fehér hitben,
Vágyban és mindent Neked áldozón:
Öreg vagyok s szebb, mint egy ifju Isten.

HOLNAP IS ÍGY

Hogy tévedtem utat–vesztve,
Mégse bánom:
Hátha jövök nagyon gyorsan
S Te még nem vagy, nem találllak?

Vörös hennás ujjaiddal
Nem intettél:
Azt akartad, érkezzek meg,
Mikor már ölelni–kész vagy.

Ha jó szót szólsz, kicsúfollak
S hogyha bántasz,
Megcsókolom a lelkednek
Minden kicsi porcikáját.

Ajkad tele megvetéssel
S jó csókolni:
Lecsókolom kósza vágyad
S magam is az ajkaidról.

Áldom, hogy vagy s hogy Végzet vagy,
Azt is áldom,
Nem tudom, hogy tudsz jó lenni
S ha csak rossz vagy, így szeretlek.

Holnap talán szöksz riadva
S meggyalázva
Hagyod el hű, öreg párod
És holnap is így szeretlek.

IFJÚ KAROK KIKÖTŐJÉBEN

Aranynak küldöm szégyenkezve

Gyulladj föl karcsu, piros Fároszom,
Fiatal évek büszke toronyrabja,
Lángoló arcod pírban hogy fogadja
Dacos arcú, vén bolyongóját
Földöntúli, titkos, ős tengereknek.

Hol ájult, szent kikötőkben szeretnek
S lecsavarják az Ég rossz lámpáit,
Hol lángolnak Napok gyanánt a csókok,
Onnan jött meg a te bódult hajósod.
Szökött, futott, hogy szent, ellopott Éjben
Mesékkel és csókokkal bújjon el
Friss karjaid meleg kikötőjében.

Aromáját számon mért keresed
Exótikus illatu, messzi nőknek?
Minden más nőt azért csókoltam én,
Hogy buja, nagy virágzásban előtted
Büszkén álljak tudós kertű szívemmel.
Ezer virágot nyit a szerelem
S én összeszedtem valamennyit: vedd el.

Titkon, míg vén arcom simogatod,
Ifjú lyányság–kincseiddel ne kérkedj,
Látod ezt az erős bordás hajót,
Alig születtél, hogy elindult érted
S világokat járt, hogy hozzád térhessen
S nézd vakító, nagy gyémánt–hitemet,
Benne ragyog hozzám–hajlandóságod
S nézd e rabolt, telt aranyserleget,
Felében vér, felében Te jóságod.

Éveink számát ravasz, kis fejed
Mért vonja, tépi, töprengi, bogozza?
Hozzám–vénülőn el kell majd hogy érj,
Bolondságok közt fogyva, okosodva,
De Te leszel legszeretettebb asszony.
Minden más asszonyt megloptam miattad.

Ha csókunk közt titkos jajok riadnak,
Légy büszke, boldog, kacagj föl, örülj:
Urad siratják: engemet siratnak.
S ha kisért a kiváncsi szerte–vágy,
Öld magadba, mert úgyse lehetsz másé.
Kikötőjéből édes szerelemnek,
Csudának, szépnek, mámornak és jónak
Nincs Isten, Erő, Csók, Csoda, Halál,
Mely kivontassa briganti–hajómat.

CSUPÁN MAGAMTÓL BÚCSÚZOM

Aranyom, én kies parti termőfád
Akartam volna lenni.
Zengő tavaszú, őszi mámorú,
Sok virágos, bűbáj–gyümölcs–hozó
S nem lehettem, látod, semmi:
Vén tarkómon a kétség megfogott
S az életem is sietős lett.

Valamikor csupán Tetőled
Akartam volna mindent
S most mindenkitől a semmit
Olyan bolondul akarom,
Minthogyha megint fiatalon
Indulnék a Zavarba,
Mely Életnek neveztetik
S melynek beléndek–magvaiból
Ropogtató, friss fogakkal
Annyit ettem.

Nem szerettem
Soha Náladnál senkit busongóbban,
Vágyóbban és ismerőbben,
Tenger–rosszban és csermelynyi jóban,
Ahogy vagy és aki vagy.
De, nézd, a napom olyan kevés,
Elérni olyan lehetetlen
S csapongni és tévedni százfelé
Olyan gyönyörüség,
Olyan vitézség, olyan hős–tett.

Arany, ne hidd, hogy búcsuzom Tőled,
Csupán magamtól búcsuzom.

MERT TÚLSÁGOSAN AKARLAK

Ki ott állott az útban,
Ellökni mindig tudtam
S ha az útfélre verlek,
Szép arcodat emeld föl,
Nézz reám, ríjj és nevess:
Túlságosan kedvellek.

Ha megszidlak levélben
Vagy pimasz fütyölésben;
Vagy ha másnak kinállak,
Hozd szívemhez a szíved
És sirass, mert hazudok:
Túlságosan kivánlak.

Ha hallod durva átkom,
Halld ki, hogy szánva bánom
Mindet, mi ért, a bántást
S mégis máglyára vetlek:
Szégyenlem, hogy sorsommal
Csipőd ringása bánik:
Túlságosan szeretlek.

S a napok mulnak–mulnak
S beteg szivembe fúlnak
Vágyaim szent Te–érted.
Jönnek a téli varjak
Feketén a hómezőn:
Most már búcsuzok Tőled:
Túlságosan akarlak.

MIKOR SZULAMIT ALSZIK

Kislyányom, elaludt Szulamit,
Friss csőrödet add ide most már,
Pompás, drága, kicsi tiglicem,
Álljunk meg már a Bizonyosnál.
Csönd, jaj, vigyázat,
Add ide, édes, kicsi lyányom,
A szádat.

Hogy tegnap még úgy járék vala
Körülötted, mint öreg bátyád,
Nem baj: hiszen asszonnyá teszen
Egy perc, melyben tested kivánják.
Csönd, jaj, vigyázat,
Add ide, édes, kicsi lyányom,
A szádat.

Asszonyosodó, szent kedvedet
Fizetem nagy megifjodással
S be jó volna, hogyha Szulamit
Épp most álmodnék dúsat mással.
Csönd, jaj, vigyázat,
Add ide édes, kicsi lányom,
A szádat.

A VÁLLAD, A VÁLLAD

Ájultan és káprázón néztelek,
Arany, valóság, kóborlás, itthon
S láttam mindent,
Mitől borongtam s bolondultam titkon.
És ha szivemet százszor döngetem,
Rosszul dobog tovább is ez az állat
S csak a szemeim becsületesek,
Jók és biztosak,
Végigsimítják édes testedet
És azután havasan megmarad,
Havasan, csillogón, de melegen
A vállad, a vállad.

Minden szavad, ígérésed hazug
S háborító, dacos, nagy meztelenséged
Őrjít, lázít,
Dühít s meggyőz, megtör, aláz, csókoltat,
Jaj, szégyenlem, nagyon szeretlek Téged
S a vállad, a vállad.

Ájultan és gyönyörűn néztelek
És ostobául mindig szebbnek látlak:
Láttam mindent
S mindenestül buta–nagyon kivánlak.
És ha százszor lesz világ a világ
S ha ajtómnál asszonyok százan állnak,
Bársonyos síma tested megmarad
Nekem s csak nekem,
Mert imádom mindenekfölött
Bárkámnak fehér Ararátjait,
A vállad, a vállad.

A BOZÓT LEÁNYA

Egy lyány bujt ki a Bozótból
Fázós, őszi délelőttön,
Bekacagott az arcomba
S meleg mosolyt s őszi rózsát dobott reám.

Nem külömb a többieknél,
De hozták a lelkem sodra,
De hozták a váratlanság
S friss vállait megrángató idegei.

Mikor eltünt, lecsüggedtem,
Hogy újra jött, fölaléltam,
Szégyeneltem, ha hiányzik
És dühöngtem, mikor újra megérkezett.

S úgy mondtam el doktoromnak,
Mint éjenti köhögésem,
Mint szivem halál–zörgését,
Mint valami közönséges kór–tünetet.

Úgy mondtam el: Bozótból jött,
Honnan jött már néhány asszony
S hogy nekem már nem is illik
Nőt fájlalni, nőt kivánni, nem is szabad.

S úgy mondtam el önmagamnak
A lyányt, ki jött a Bozótból,
Mint az én hős életemnek
Lyány–találó, drága, fájó szimbólumát.

AZ ANGYALOKNÁL BECSÜLETESEBBEN

Homlokomra várom puha kezét
És a szivem tájára, hogy itt fekszem.
(Mondd csak, hogy a Te nagy várásodat,
Édes Senkim, sírták–e már szebben?)

Ha befutkosná ajka arcomat
S ha lezuhanna fojtódott nyakamra.
(Bíztak–e már ennyi igéretet
A te kényes, forró ajakadra?)

Ha testének közeles bársonyát
Össze–vissza zilálná durva vágyam.
(Mondd, kislányom, fertőnek tartanád
Az én süppedt, beteg, búsladt ágyam?)

Ha elpihenvén szállna ránk a csönd
S csak úgy álmomban sírnék föl jajongva.
(Ugye, rájuk rántnád lángostorod
Az ablakon betévedt angyalokra?)

HOLNAP TALÁN ELKÜLDÖM

Holnap elküldöm, vagy holnap belehalok.

Együgyű, éhes, kis, pesti leány,
De első és legszebb, midőn kigyúl
Lelkemnek asszony–olajos mécsese
És egyszerre űzöm és hivom:
Coki, gyere, te szent, te imádságos,
Senki és semmi, Budapest leánya,
Te, árvetette és partonmaradt,
Különös lénye az Ördögnek,
Ki miatt néha–néha újból
Már zsoltárosan megint Istent hiszek.
Csak a tied még az a napom is,
Amit hetyke, kis tested megtagad
S elbúsulok én szörnyü sorsomon:
Hát annyi asszony–lutri után
Ez lett az én főnyereményem?
Kell és nem kell, de poklosan tudom,
Hogy van s gyönyörködik kinomban,
Mint szivárvány a jégverés után.
Hasonlítom a többiekhez
És szánva–szánom vén–magamat,
Ki sorsát érte, de ilyen sorsot.
Minden nőt benne szeretgetek
S egy kicsi–kicsi női érdem
Sincs talán benne, avagy benne van
Minden nő az életben és világban:
Együgyű, éhes, kis, pesti leány.

Holnap elküldöm, vagy belehalok.

AZUTÁN VÉGE VOLNA

Csak szaladnál már ifjaid után,
Kezdenéd már soruk fiataloknak
S diadaloknak,
Kik ostorozva megvágyatnak hozzám:
Én elébed kárörvendésemet
Finom gúnyú, negédes arcon hoznám
S azután vége volna ennek is.

Szepegve, amíg mind elzokogod
Szerelmeidnek sok fuserált óhját,
Sok légióját,
Sovány szivem hogyan meghízna tőle
S elpityergett csalódásaid
Volnának az én életem tetője
S azután vége volna ennek is.

Talán majd még boldogságot hazudsz,
Ifjuságodnak illik a gonoszság
És illik hozzád
És illik nekem csömörült nézéssel
Nézni pattogó bokáidat:
Vajjon kivel és vajjon merre mész el?
Azután vége volna ennek is.

FEKETE VIRÁGOT LÁTTÁL

Fekete virágot láttál,
Különös volt, tehát letépted,
Bocsásson meg neked a ledér Isten,
Hogyha ez vétek.

Szívet láttál mészárszékes,
Hajnali, nagy, vásárló útban:
Az én szívem volt, szeretted és ízlett,
Csak én nem tudtam.

S most itt volnék követelve,
Én, szegény, gyarló és kijátszott
S kijáró vérdíjad viszed el tőlem:
Az ifjuságod.

SZENT LÉLEK KARAVÁNJA

Szeresse e verseket, ha tudja és szereti, másoknál jobban Jászi Oszkár, vezérem és testvérem.

IGAZ, UCCAI ÁLMOK

Révész Bélának küldöm

Igaz uccák a köves uccák,
Hol nyílnak a halál–növények,
Virágokként nyílnak a kövek
S ha jönnek a hóhér–legények,
Mellüket virággal dobálják.

Igaz szerszám a vad gép–szerszám
S ha szíve csordul ezereknek,
Duzzad a gép és romba röpül
S mértföldekre is megremegnek,
Kik élnek mások életéből.

Igaz ima a szitkozódás,
Veszekedett és átkos átok,
Amikor épülnek dühösen
Kövekből, kínnal, barrikádok:
Trónjai az igázottaknak.

Igaz élet a szörnyű Város
Halálnak s élet–kultúrának,
Ahol készül a bosszús Jövő,
Átok, szeretet és bocsánat
S ahol minden harcos egy Krisztus.

Igaz álom a merész álom,
Hol megnő az álom mezője
S ahol minden ember, ki igaz,
Másiknak dacos szeretője
S ahova majd vérhajók visznek.

HOGY MA VAGYUNK

Kardok, puskák és lópaták,
Tobzódjatok csak összevissza,
Várja a föld és boldog is,
Mikor izgult vérünket issza.
Boldogak vagyunk, hogy ma vagyunk
És boldogak, hogy sokat érünk.
A mi vérünk, a mi vérünk
Ma minden, ma minden.
Boldogak vagyunk, hogy ma vagyunk.

Élet, mely rossz láz és nyomor,
Groteszk semmijében mit adhat?
Te, szent, föllázadt indulat,
Halálodig maradj meg önmagadnak
S csúf életnél szép kirohanás
Mennyivel élőbb, jobb és szentebb:
Ma elszántságok kedvesebbek
S ha élünk, nem élünk,
Boldogak Vagyunk, hogy ma vagyunk.

ÉNEK ARATÁS ELŐTT

Bölöni Györgynek küldöm

Hamu alatt parázsló harag,
Ökölbe szorult, rázó kezek,
Irgalmatlan, dühös kiáltás,
Közeleg az ünnepetek.

Aratásra készülő mezők,
Torkon–akadt, gyűlölő szavak,
Kaszák, mik kiegyenesedtek,
Ünnep készül, piros, szabad.

Indul a vén, magyar tespedés,
Pattan a feszült, ostoba húr,
Nagy gőgök félve összebújnak
S a tisztes, nagy csönd meglapul.

Magyar ünnep lesz az aratás,
Aratni búzát, vért, fejet:
Nő a dühösök szent szektája,
Aratás lesz, ne féljetek.

SZENT LÉLEK KARAVÁNJA

Egy Szent Lélek nevű kereskedő
Egykor sürgős, nagy rendelést adott.
Jövünk száz sarkából a világnak
Villámmal, gőzzel, szekérrel, gyalog.

Tevékkel vágtuk át a Szaharát,
Drága portékánk részben megavult.
De Szent Lélek már ezt így kivánta:
Egy kicsi Jövő, egy kicsi Mult.

Buddha, Mózes, Jézus éltek velünk:
Igemálhákkal rakott az agyunk.
Miként igérted, vedd át az árut,
Fizess, Szent Lélek, éhesek vagyunk.

Oh, mi, szegény, szomoru kupecek,
Eszmék vivői, büszke Szolonok.
Krőzusok élnek víg dőzsöléssel
S a mi kincsünk és sorsunk: a homok.

Hosszú tíz nap volt: sok ezer éves.
Hazudtak minden Pünkösd hajnalán.
Tüzes nyelvekre, meleg aranyakra
Rászolgált immár ez a karaván.

Becsületes, részeg, okos fejünk
Mindig másért fáj. Megejti a Szó
S úgy futunk el ön–boldogságunknál,
Mint szép tájnál bamba kéjutazó.

Elherdáljuk a vérünk és inunk,
Minket kezdettől jégeső mosott,
Földet szereznek, bankót csinálnak
Sok ezer év óta az okosok.

Hajh, Szent Lélek, nem vár a karaván,
Éppen elég volt az eszme–evés.
Viharverten és sakáltépetten
Várjuk: jöjjön hát a kitöltetés.

Fizess, Szent Lélek. Sok volt egy kicsit
Ez a bús, bolond, ingyen–szerelem.
Ím, megérkeztünk s véres árnyékok
Cikkáznak rózsás Pünkösd–reggelen.

RENGJ CSAK, FÖLD

Tisza Istvánnak küldöm

Az úr–Hunnia dőzsölt hát megint
Tornyaiból bátran lekönyökölve
S csak pribék–hadát intve uszitón,
Bús lázadóit hogy ölje, hadd ölje:
Régi dal, régi dal.

Rázta csöngőjét alkov–ágy–csucsán
(— S lent vad őrjöngéssel ölték a népet,
Ezt a csúffá–tett, örök hajadont —)
A bujtó, új, kan Báthori Erzsébet:
Régi dal, régi dal.

Szorgos munkának magva hulldozott,
Zendült búnk zaja száz országig zendül
S ülnek atyáik példái szerint,
Mert ő népetlen pusztáikon rend ül:
Régi dal, régi dal.

Orrlikaik már így tágultanak
Ezer éve, vagy több idővel óta.
Járta a bárd és a négyeltetés
S földrengésre lezúgó, úri nóta:
Régi dal, régi dal.

De rengj csak, Föld, mert elvégeztetett,
Ős, buta tornyok bábelien esnek
S, hajhó, majd véres, szép uccák során
Bősz torony–lakók romok alá esnek:
Régi dal, régi dal.

MI KACAGUNK UTOLJÁRA

Csitt, kuss, mert háboru lesz,
Így szólanak a belül–háborgóknak
S félek, hogy nyilt tengeren
Megáll a hős, rakétás, büszke csónak,
Mely armadákat elsüllyesztne.

Hát hozzák a háborút,
Hát vigyék el mészárszékre a testünk.
És mégis csak mink vagyunk,
Kik megdöglünk, de kik semmit se vesztünk
S csónakunk dagad Albatrosszá.

Mi parancsolók vagyunk,
Lelkünk redőnye néha leeresztve,
Hős csónakunk néha áll,
De mink fogjuk váratlanul keresztbe
Döntni nagyurak számitását.

Csináljanak háborút,
A mi örök háborunk sokkal készebb.
Nekünk öntik a csodát
Emberei a büszke ember–észnek.
És mi kacagunk utoljára.

BARANGOLÁS AZ ORSZÁGBAN

Csönd van és csöndben barangolok én
E kis Guignol–országocskán keresztül,
Hol fürészt mindent piszkos, őszi ár
S ömlik a könny nádas kunyhó–ereszbül.
S e nagy halkságnak ül dombtetején
Bizakodón s hencegvén, mint a páva,
Gazemberek vadászó, nemtelen,
Puskás, bitorló, úri társasága.

Egy–egy városból gyárkémény s torony
Bús–viaskodón a szemembe tűnnek:
Mennyi rokkant sírója s koldusa
Szolgál és hallgat itt körül a Bűnnek.
S mint veszekedett, ős–barbár toron,
Díszes leventék ember–szívet falnak
S a régi, lázadt jobbágyok sehol,
Ma is élnek, ha eddig meg nem haltak.

Ma is élnek, de most lelkük: a Csönd.
Csönd van, igaz, de soha ilyen csöndet:
Fél–ország nehéz melleiből
Fekete és vörös bosszuk hörögnek.
Falura város csönd–jellel köszönt
S szörnyű szava lappang e néma jelnek:
A titkos átkok halk tárnáiban
Sohse hallott pokolgépek hevernek.

A Csönd fog itt mindent megváltani,
Süket ölén alusznak robbanások
S ez a kicsi, ezerszer lekötött
Ország robban. Mikor télbe beásott
Bitorlói meg fogják áldani
Meleg sarcát e hideg, csöndes rögnek,
Váratlanul, taposón, hirtelen
A titkos ágyuk dühvel földörögnek.

ROHANUNK A FORRADALOMBA

Garami Ernőnek küldöm

Utólszor raktak katonákat,
Pandurt s vérebeket nyakunkba:
Végig–kacag vidám testünkön
Győzedelmes tervünk: a Munka.
Mi megmunkáltuk, hajh, jól a lelkek,
Rabságok, sebek, búk és keservek
Izzadtságos, rossz magyar földjét
S ha most támadunk, le nem vernek.

A csúf Halált itt vetették el
Soha–soha ki–nem–kelésre
És ma mégis a Duna–tájon
Legbujább a harag vetése
S itt liheg a Halál virradatban,
Mint szabadulás hite a rabban,
Ez a legkülömb élet–sejtő
Ma nálunk jár–kél legvigabban.

Néztek bármerre, sorsot láttok
És isteni robbantó kedvet,
Élettel–kínáltak aggódnak
S buta haldoklók lelkesednek:
Nép készül az ó selejtes bűnre
S mielőtt a régi mód letűnne,
Már összefogva az új itt áll
Glóriásan és fölkészülve.

Minden a Sorsé, szeressétek,
Őt is, a vad, geszti bolondot,
A gyujtogató, csóvás embert,
Úrnak, magyarnak egyként rongyot.
Mert ő is az Idők kiküldöttje
S gyujtogat, hogy hadd hamvadjon össze
Hunnia úri trágyadombja,
Ez a világnak nem közösse.

Bécs, babona, gróf–gőg, irigység,
Keletiség, zsandár, alázat,
Egy Isten se tudná lefogni
Ereinkben ma már a lázat.
Ma még tán egymást összetévesztjük,
Holnap egy leszünk, észre se vesszük,
Ölés s tisztítás vágya gyult itt,
Tegyünk a tűzre, ébresztgessük.

Hallgassátok az esték zümjét
S friss sóhaját a reggeleknek:
Budapestnek futós utcáin
S falvak csöndjén dühök remegnek.
Süpped a föld, ha súlyosat hágunk,
Olyat látunk, amit sohse láttunk:
Oldódik a nyári melegben
Fagyos, keserves magyar átkunk.

Eljött hát végre a pusztánkba
Isten szent küldöttje: a Sátán.
Szűzek voltunk a forradalmak
Magas, piros, hős nászi–ágyán.
De bőrünk alól kisüt lobogva
Már vérünk, e bús, mindeddig lomha.
Csönd van, mintha nem is rezzennénk
S rohanunk a forradalomba.

ÚJ TAVASZI SEREG–SZEMLE

A Galilei–körnek küldöm

Robogj föl, Láznak ifju serege,
Villogj, tekintet, világbíró kardunk,
Künn, a mezőkön, harsog a Tavasz
S mi harcból harcba csapat–szemlét tartunk.

Mi szétáradtunk űzhetetlenül
S hol élet zeng, ott vívódva mi élünk.
Kis, romlott ország vén kadáverét
Fűti élettel a vér, a mi vérünk.

Száguldva jártunk s most megpihenünk,
Hol friss szivek, szomjas szemek fogadnak:
Vérbe vágyódunk, mink is vér vagyunk,
Piros kedvű, új ütemű lovaghad.

Kik voltunk tegnap ködrongy–fantomok,
Csatákat gyűrünk megemberesedve,
Tegnap még buták tréfája valánk
S ma vagy holnap már Isten legjobb kedve.

Futótűz volt a sárkány–paripánk,
Bevett vár minden óvhatatlan szándék,
Ölünkben szabad, új és romboló
Garmadával a megváltó ajándék.

Mise, tömjénfüst, dicső babonák
Dőlhetnek ránk már bús, keserű tűzbe,
Hálózva fűtjük mink az ereket
Új élet–műként, űzetve és űzve.

Szétcsörtetett a Láznak csapata,
Betűt, vonalt, színt és hitet kiváltott,
Hályogot tépett a magyar szemen
S mink nézhetjük most vele a világot.

S hiába: a vakság már nem magyar,
Nincs magyar glóbus és a magyar észnek
Meg kell tanulni a mi ütemünk
S nem magyar sors az ábrándos enyészet.

Átváltódik, kit lázunk megkerül,
Mélyül s tornyosul gondolat és álom,
Megrázkódik újat lesve a szív
S minden szokottság fojtogat, mint járom.

Igy lettünk mi az új–látó szemek,
Új rezdülés és ünnep az idegben,
Hit, vágy, cél, csók mind–mind azóta más,
Mióta mi lüktetünk a szivekben.

Ki minket üldöz, szívét vágja ki,
Ki minket nem ért, önmagát gyalázza,
Mert ott vagyunk mi immár mindenütt:
Új a világ nálunk is már, hozsánna.

Tűz, vér, láz, újság, boldog változás,
Csupa teremtés lángol a szemekben,
Örök tavasz, örök forradalom,
Óh, ékeskedjél mindig ékesebben.

Robogj föl, Láznak ifju serege,
Villogj, tekintet, világbiró kardunk,
Künn, a mezőkön, harsog a Tavasz,
Harsogó Tavasz, kiférd el a harcunk.

A TŰZ CSIHOLÓJA

Csak akkor születtek nagy dolgok,
Ha bátrak voltak, akik mertek
S ha százszor tudtak bátrak lenni,
Százszor bátrak és viharvertek.

Az első emberi bátorság
Áldassék: a Tűz csiholója,
Aki az ismeretlen lángra
Úgy nézett, mint jogos adóra.

Mint egy Isten, hóban vacogva
Fogadta szent munkája bérét:
Még ma is minden bátor ember
Csörgedezteti az ő vérét.

Ez a világ nem testálódott
Tegnaphoz húzó, rongy pulyáknak:
Legkülömb ember, aki bátor
S csak egy külömb van, aki: bátrabb.

S aki mást akar, mint mi most van,
Kényes bőrét gyáván nem óvja:
Mint ős–ősére ütött Isten:
A fölséges Tűz csiholója.

ENYHE, ÚJÉVI ÁTOK

Hogy ragya verjen, marjon mindenütt,
Hogy jőjjön a döghullák varja
Mindenkire, aki vén, savanyú
Akaratát most piszkosan akarja
Lelkünkön és a szennyes Hunnián.

Hogy tébolyodva lelje meg eszét,
Hogy lásson egy rövidke órát,
Melyben halkulnak a gondolatok,
De hozzák már a vétkek megszabóját:
Fráter, gyermekeidben bűnhödöl.

Kilángol ez a sokszor lecsöpült
Ország: vegyes, vad bánatával
És hogyha volna Isten, számító,
Ki kicsiny bosszút állani nem átall,
Latrainkra tűzzel lesujtana.

Hogy fussanak rá minden nyavalyák,
Hogy a törés jó kedvvel törje,
Akarásunkat durván az, aki
Bánatokig és átkokig gyötörte:
Ez a gazember még lakolni fog.

DAL A HAZUGSÁG–HÁZRÓL

Pavlik úrnak küldöm

Bécs felől sodrott, ősz Duna–habok
Titkukat s hozott parancsukat zúgják:
Zsibongj föl újból, szép zsiványtanya,
Ékes kövekbe fölburkolt Hazugság.
Száz zsandárunk és katonánk vigyáz
Minden vásárolt, zsoldos úri bőrre:
Paprika Jancsik, Pintye Gligorok,
Forverc, előre.

Bánatok, kínok, mint vad keselyűk,
Falánkoznak a milliók szívébül
S mulasztott étek, öröm és gyerek
Helyén a Burg szuronyhalma épül.
Megfojtódik Európa közepén
Egy szép népség, már álomban is pőre,
De élnek a kufárok s vett urak,
Forverc, előre.

És nézd, világ, e rongy komédiát,
Hol csüggedt nézők a legnemesebbek,
Hol eladnak sok munkás–milliót
Cudar, eladó, úri keveseknek,
Ahol az Élet ellen összefog
Cézári gőgös s magyar úri dőre,
Ahol régi dal már a becsület,
Forverc, előre.

De egyszer majd meging a Palota,
Fölindulóbban, minél jobban késik
S meghallhatja a közönyös világ
Halottaknak hitt lelkek ébredésit,
A Hazugság–ház kap új lobogót
Majd a Dunára lenéző tetőre
S addig, urak, tűzre az olajat,
Forverc, előre.

A MEZŐHEGYESI HÁBORÚ

Vezérkarunk főnökének küldöm

Drága istállókban kényes paripák,
Tíznek vagy húsznak millió az ára,
De piszkos csatakban, éjszakán, ködön,
Hurcolják gyilkoló próba–csatára
A fiainkat Mezőhegyesen.

Világ bámulja a hős komédiát
(Nérók új cirkuszt mindig csak kilelnek)
S a kényes, becézett, drága fajlovak
A puska–robra horkanva figyelnek:
Durvult a világ Mezőhegyesen.

Egy nagyúri, hideg szemöldök–vonás
S tizenként hullnak síri, hideg földre
Örvendő halál–sóhajjal a fiuk,
A többi marsol bután, összetörve:
Most nincsen pardon Mezőhegyesen.

S hogy százezreknek a szivén már dobol
Nagy, világgyúró harcnak a dobossa,
Hogy komoly játékot akar a világ,
Mely rablott hitét, javát visszahozza,
Mit is sejtik azt Mezőhegyesen?

Ideges urak s ideges paripák,
Ma az övék a lelkünk–testünk, minden,
De veri a dobos az új riadót,
Szívről szívre adva a szíveinken.
Titkon zúg már tán Mezőhegyesen.

RÉGI ÉNEKEK EKHÓJA

Ne kötődj velem, Sátán, ne kötődj,
Fáj még a seb és nem hegged hamar,
Hát igenis, igenis, igenis,
Azért éltem tragikusan, bután,
Mert a sorsom magyar.

Lám, miért kergetted el mosolyom,
E szépen betanultat,
Hát igenis, igenis, igenis,
Most már megint ezerszer átkozom
A multat, a multat.

És bánom is én, bánom is én,
Hogy sírni újra merek
S hogy kitört ősi barbárságom,
Megvasaltságom kinevetik
A vasalt emberek.

Rejtegettem magamban, mint Halál
Csúnya, gyáva gondolatát,
Utálatos mentséget
S mint erdő a csenevész,
Legutolsó vadát.

De most szökell belőlem
Fekete Égig futva:
Hát igenis, igenis, igenis,
Életem magyar átkok
Fröccsölő szégyen–kútja.

Ne kötődj velem, Sátán, ne kötődj,
Láng–villád mindent fölkavar,
Hát igenis, igenis, igenis,
Csúf és borus csak az az életemben,
Ami magyar.

A GYÁVA HATALMASOK

Parancsolnak, de gyönge hittel,
De elbánnak a komisz szeliddel.

S ha vár a népség szépet tőlük,
Van nekik mindig jó fagyos téljük.

S ha jár a Sors és Sorsot járnak,
Ők gajdolnak elébe a Nyárnak.

Óh, nagy dolga a dolgosoknak
Milyen kevés a hatalmasoknak.

Nagy pulyaságban milyen gyávák
S mégis a mi erőnket kivánják.

MEGÁLLT A SORS

Ha voltatok valamikor, most gyertek,
Legendák, őrültek, Jézusok
S Jézus–kori, kávé–szín fejedelmek,
Csodálatosak, ajándékosak,
Hajbókolók jászol–bölcső előtt,
Hol születik örök–újból a Gyermek,
Hol születik s mindig mi születünk,
Okvetetlen, didergő Jézusok
S talán egy a többinél Jézusabb:
Gyertek már, legendák, őrületek.

Józan, szabályos eszünkben elhunynak
Józan szabályok, mert lángol a Föld,
Mert vér–szekérnyoma van a Tejútnak,
Mert lángol az Ember, lángol az Ég,
Mert látjuk a futóknak seregét,
De nem tudjuk, avajjon merre futnak,
Óh, hogy olyan titkosak a futók
S hogy néha úgy látszik: a Sors megáll
S talán megfagy mindannyiunk szive,
De mégse, hajrá, mert lángol a Föld.

Iszonyatban születnek ma a kölykök
S a most haló: dühödt, vígasztalan:
Minden rém–lávát a hitünkre öntött
A Nap, ez a mindig tréfálkozó,
Ki Jézust és néger királyokat
Ugyanazon dölyffel köszöntött
S ki úgy adja ma a derék hitet,
Mint holnap az esztelen tagadást
S ki által ma nagy Isten a szivünk
S holnap talán dühödt, vigasztalan.

Ma áll a Sors és nyilallnak a gondok
S vén Sors meddig állsz véres gát előtt,
Meddig járathat véled bús–bolondot
Ember–kinunk őstanuja, a Nap
S a bölcs királyok s bölcs őrületek
Eltépik a Jézus–legenda–rongyot?
Vagy lehúzzuk Egéről a Napot
S az Ember istenként talpára áll
S szitokkal szól a véres gát előtt:
Átugorlak s jöjjön a többi is.

KI LÁTOTT ENGEM? – 1914

Ignotusnak, az én fejedelmi Ignotusomnak küldöm és adom ezt a könyvet,
Neki, aki talán már régen lát és meglát engem.

KI LÁTOTT ENGEM?

Volt nálamnál már haragosabb Élet?
S haragudtam–e, vagy csak hitem tévedt?

Szívem vajon nem szent harang verője?
Vagyok csakugyan dühök keverője?

Kit mutatok s mit kutató szemeknek?
Nem csalom–e azokat, kik szeretnek?

Szeretem–e azokat, kiknek mondom?
Méltán gerjeszt haragot büszke gondom?

Ennen dühöm nem csak piros káprázat?
S azok forrók, kik közelemben fáznak?

Bolond tüzem alágyujt–e sziveknek?
Szeretnek–e, kik szerelmet lihegnek?

Csókos szám miért tör szitokba rögtön?
Nem tenyeremet rejti csak az öklöm?

Pótolnak–e életet élet–morzsák?
Érdemlem–e szánásnak csúnya sorsát?

Szabad–e engem hidegen megértni?
Szabad közönnyel előlem kitérni?

Gerjedt lelkemnek ki látta valóját?
Ki lát, szivem, sebes és örök jóság?

Istenülő vágyaimba ki látott?
Oh, vak szivű, hideg szemű barátok.

KÉNYSZERŰSÉG FÁJA

Hatvany Lajosnak, akit bármikor, bárhogyan is a régi barátságommal szeretek s fogok szeretni.

MEGINT NAGY VIZEKRE

Kedves, jó Földesi Gyulámnak, az Ady–versek
poéta–adminisztrátorának

Be szikkadt szájjal mosolygok megint,
Száraz bölcseség vén aszálya bennem:
El kell már megint nagy vizekre mennem.

Hajh, nagy vizek és sírós örömök
Örök felhőző, szent párás tájéka,
Vársz–e reám még kísértettel néha?

Visz–e csónakom, a szenvedni–vágy,
Olvadó és bús üdvösségü ködben
S villámos zápor zuhog–e köröttem?

S piros csónakkal indulok megint,
Szívem a lapát az evező rúdján,
Félelem nélkül félős bajok útján.

Dacos, jaj–záró ajkat akarok,
Szivet, mely örvényt paskol újra bátran
S mindig több veszélyt, mint amennyit vártam.

Piros a csónak, bátor a lapát
S ha aggul, gyöngül egykori hajósa,
Tengeren pusztul, mintha ifju volna.

A PERC–EMBERKÉK UTÁN

Otthon bolondját járja a világ,
Majmos, zavaros, perces, hittelen,
Nagy, súlyos álmok kiterítve lenn,
Fenn zűrös, olcsó, kis komédiák.

Magyar Bábelnek ostoba kora,
Ments, Atyaisten, hogy benne legyek:
Engemet kötnek égbeli jegyek
S el kell hogy jöjjön nászaink sora.

Most perc–emberkék dáridója tart,
De épitésre készen a kövünk,
Nagyot végezni mégis mi jövünk,
Nagyot és szépet, emberit s magyart.

Robogok honról rejtett vonaton,
Ebek hazája ma, nem az enyém
S ha marad csak egy hivom, szent legény,
Még a holttestem is ellopatom.

Ez a ricsaj majd dallá simul át,
Addig halottan avagy éberen
Pihenjen a szent láz s az értelem,
Míg eltünnek a mai figurák.

Magyar leszek majd, hogyha akarom,
Ha nem sutáké lesz itt a világ
S fölcsap minden szent és igazi láng
Rejtekből avagy ravatalon.

MEGINT SOKAN NÉZNEK

Jó Zubolynak küldöm

Megnézem magamat:
Megint sokan néznek:
Vagyok érdemeltje,
Vagyok–e valakije
E sokan–nézésnek?

Olyan messze esik
Tőlem már a hívság,
Hogyha megtörténnék,
Más akkor se volna, mint
Szomorú csacsiság.

Vén, léha életem,
Légy tanum e pörhöz,
Lásd, hogy időm örvény
S úgy futnak el napjaim,
Hogy nap napot tördöz.

Óh, milyen szamarak,
Kik úgy szólnak rólam,
Hogy a dolgom rendjén
S hogy csillámlón jól–vagyok
S testem–lelkem jól–van.

Édes barátiság,
Kétkedő barátság,
Édes mégis–tartás,
Be jó, hogy napjaimat
Mégis–mégis tartják.

FÖL, FÖL, URAM

Gebhardt Ferencnek küldöm szeretettel

Kihálom a testem és lelkem,
Kinyargalom rest magamat,
Valami tán marad,
Vagy tán nem is marad,
De nem marad vágytalan órám.

A titkos Élet szívvel szór rám
Fényekkel toldott fényeket,
Csak neked,
Csak neked élek, csak neked,
Vágy és anyádnak, aki: Élet.

Néha–néha úgy–úgy elszéled
Dölyföm, rangom, nevem, hitem
És semmiben,
Már–már semmiben
Sem bízok és szünök valómban.

Föl, föl, Uram, nem mindig jóban
Adódik az elélnivaló.
De élni: ez a jó
S úgy jó, ahogyan aki él
Álmomban, tettben vagy csak szóban.

VÁGYNI HOGY SZERETNÉK

Kaffka Margitnak küldöm, a nagy írónak,
félelmetes barátnak, de derék embernek

Hiszen jó volt magamban,
Magamért és magammal élni,
De ezt a boldogságot
Olyan jó volna fölcserélni.

Valami furcsa kékkel,
Egy ősi s csak holnap jött mával,
Valami kidacolt, nagy,
Kínra–hajló romantikával.

Óh, vágyni hogy szeretnék,
De nem vággyal, aki csak percnyi,
De vággyal, amellyel
Örökig ki lehet telelni.

(Üzenet)

(Margit, egyfajta a fajunk,
Be nagyon nem itthon vagyunk
S be nagyon itt kell nekünk lennünk
S be kár ez a sok furcsaság:
Csak tépik lelkünk, a lazát,
Kit őseink feledtek bennünk.)

HUNN, ÚJ LEGENDA

Hatvany Lajosnak küldöm szeretettel
és hálával azért, mert szeret, bánt és félt

Minek a tanács, jóslat, aggodalmak?:
Gesztusaim élnek, míg meg nem halnak
S életemnek csak nézői a maiak.

Messziről és messzire megy ez élet
S csak: élet ez, summája ezrekének,
Örök, magyar határ–pör, meg nem szakadott.

S életük ez a mérsékelt csodáknak,
Mikben mégis ős állandóság vágtat,
Hunn, új legenda, mely zsarnokin életik.

Másolja ám el életét a gyönge,
Fúrja magát elélten a göröngybe,
Voltom, se végem nem lehet enyhe szabály.

Ha ki király, Sorsának a királya,
Mit bánom én, hogy Goethe hogy csinálja,
Hogy tempóz Arany s Petőfi hogy istenül.

Nekem beszédes költő–példák némák,
Sem a betelt s kikerített poémák,
Sem a mutatványos fátum nem kenyerem.

Bennem a szándék sok százados szándék,
Magyar bevárás, Úrverte ajándék
S lelkem: példázat, dac–fajok úri daca.

Zsinatokat doboltam, hogyha tetszett
S parancsoltam élükre seregeknek
Hangos Dózsát s szapora Jacques Bonhomme–ot.

Százféle bajnok mássá sohse váltan,
Ütő legény, aki az ütést álltam:
Így állva, várva vagyok egészen magyar.

Vagyok egy ágban szabadulás, béklyó,
Protestáló hit s küldetéses vétó:
Eb ura fakó, Ugocsa non coronat.

Ki voltam öreg grammás–diák korban,
Égnek lendülten s százszor megbotoltan,
Külön jussom: vénen is diák lehetek.

Kalapom, szűröm, szivem förgetegben,
Nézik a vihart, hogy ki bírja szebben
S visszapattog róluk jég, vád és szidalom.

Külön alkuja lehet a Halállal,
Akit, amikor milliókat vállal,
Nem bámitott az Élet sok, új kapuja.

A tolakodó Gráciát ellöktem,
Én nem bűvésznek, de mindennek jöttem,
A Minden kellett s megillet a Semmisem.

Én voltam Úr, a Vers csak cifra szolga,
Hulltommal hullni: ez a szolga dolga,
Ha a Nagyúr sírja szolgákat követel.

ERDŐBEN, ESŐS DÉLUTÁNON

Révész Bélának küldöm, a régi Révésznek
a régi Ady

Lanyhán irigylem a
Viadal–évek kapott szitkát, gúnyját:
Megszokják vagy megunják
Az embert az emberek
S az évek és a kedvek úgy szaladnak,
Mint páholt hadsereg
S kolduskénti járok a nyomában
A menekülő, gyáva hadnak.

A fajtám?:
Mindig ritkábban gyujt a harag.
Száz bűnöm?:
A legszebbje mind elmarad
S már alig–alig érdekel
Egykor imádott, furcsa sorsom,
Olyan lett, mint lopott kalap,
Titokban hordom.

Az asszonyom?:
Ha ifjabb lennék, tán szeretne,
Igy csak egy renyhe,
Lassú, kis igéretű
Pillantást küld elvétve,
Én pedig másolt, régi lázaimat
Küldöm cserébe.

Még megbocsátni
Szeretek, ha nagy bűnök akadnak
S másoknak inkább
És néha–néha magamnak.
És szeretem az embereket
Szánva, őszintén:
Egy kicsit valamennyi úgy jár,
Mint én.

AZ EGYEDÜLISÉG VIGASZA

Kabos Edének, atyai barátomnak

Barátok, brávók, hívek, ellenek,
Kiknek tetszettünk és tetszett tetszeni
S evoé, még az asszonyok is
Elmaradoznak.

Így épít a Sors hős életeket
S velük, jaj, bölcsen s ígyen tréfálkozik:
Ne nőjjetek, fák, az egekig
S szívek magasra.

Tudtam a tréfát, azért mentem bele
S áldom a Sorsot: velem tréfálkozott
S lelkemben száz hős élet maradt
Magam maradván.

AZ ÉN INGOVÁNYOM

Kedves kis titkáromnak küldöm

És így járunk az ingoványon:
Valami hősen elesett
Bajnok sorsát nem is kivánom.

S mindig ha ingoványra lépek,
Bajtársam még mindig akad:
Bátor szivű és jó legények.

Hősök sorsát nem is kivánom,
De szeretem, ki tart velem,
Tiszta erdőn vagy ingoványon.

»A XXX–IK SZÁZADBÓL«

(Wojticzky Gyula, ifjú költőtársam ilyen című verseskönyvébe írtam, és nagyon szívesen, prológusként.)

Jó fiam, ma minden magyar elválik,
Ki messze, ki messzebb,
De Magánál, fiam, még az Időbe
Kandibb szemet tán senki sem meresztett:
Be messze él már, jó fiam, mitőlünk.

Szép átálmodni magunkat a másba,
A nincsbe, a szépbe,
De ezer évet sietni s nem élni,
Édes fiam, nem irigylem érte,
Mert jaj annak, aki kihull a Mából.

Szabad készítni arasznyi jövőket,
De élni nem mással,
Mint a nekünk régen parancsolódott
Kínságos és mégis szent, mai Mával.
Ez tán több, mint a XL–ik század.

A KÉNYSZERŰSÉG FÁJA

Schöpflin Aladárnak, jó hittel és szeretettel
„Vajjon szednek–e a tövisről szőlőt vagy a bojtorjánról figét?“
(Máté evangéliuma VII. 16.)

Gyöngülnek ágaim,
Húzza a sok gyümölcs,
Húzza a sok igen
S a megcsúfolt nemek
Rozsdákkal megírvák
A leveleimen.

Szőlő–termő tövis,
Fügélő bojtorján:
Teremni lázadón
Nem lehet, nem lehet
S mint békés jobbágy–fa
Fizetem az adóm.

Nem tudok, nem tudok
Rendet megcsufolni
S nagy másító erőt
Földről kacagni föl.
Bénultan hajlok meg
Tisztes muszáj előtt.

Füge a fügefán,
Szőlőtőkén szőlő,
Hasztalan, hasztalan,
Szabva kegyetlenül
A nagy Élet–kertben
Mindennek sorsa van.

Nem tudtam, mi vagyok,
Vád akartam lenni,
Vád, nem: ijjedelem
S mint szép példaadás
Virágzik, gyümölcslik
Szegény, szelíd fejem.

Csúfoltam az igent
S igeneket rólam
Téphet minden silány
S vétózó tűz helyett
A nagy Háztartásban
Vagyok csak kicsi láng.

Óh, én, kényszerü Rend,
Tagadás fejfája,
Latorból szent szülő,
Óh, én, szegény, szegény
Pártütőből pártos,
Uzsorás zendülő.

NEM SZÁNATOM MAGAM

Bécser Jánosnak küldöm

Szánatni így–úgy nem hagyom magam.

Élnem kellett: nos, én nagyon éltem
Az Isten és Ördög szent nevében,
De arcom mégsem piríthatta el
Bűnös és nagy kisemberi szégyen,
Mert az életem nem volt, mi halaszt.
Mert az életem nem volt hasztalan.
Buzgó vizén szent virágok nőttek

S mindig jutott egy–kettő a Nőnek,
De jutott tán még jobb helyekre is:
Jutott sok–sok semmirekelőnek
S be jó, hogy magam mégse szánatom.

Szánatni így–úgy nem hagyom magam.

AZ ÁRADÁSOK UTÁN

Balázs Bélának, szeretettel

Partom, karom magas, egyenes,
Ölem már mély, csöndes és tiszta.
Gyermekeim, fussatok vissza
Karom közé.

Óh, ti szomjas elkalandozók,
Gyermekeim, kóbor vizecskék,
Idegenbe tavaszos esték
Ne csaljanak.

Már mélyben és hívben törtetünk
S csak áradásnak virtusáért,
Vadvíz–kedvünk még melyre ráért,
Nem áradunk.

Borzasztnak esték és tavaszok,
Bennünk csak célunk sorsa rezdül
S mélykomolyan búgunk keresztül
Sík tájakon.

Mély, csöndes és tiszta, jó vizek,
Erős karok, egyenes partok,
Békés, tele, bús nóták rajtok:
Férfi–dalok.

ÉN FÁRADTAM EL

Bresztovszky Ernőnek küldöm

Nyafogtam már arról, hogy adtam és adtam,
Csak az Idő szállt el mindig többre–várón
S mindig szabadabban.

Kereke ha lendült a lusta Időnek,
Köszönöm Istennek, a Humanitásnak
S köszönöm a Nőnek.

Idő kerekének most már mások álltak
S mosolygós sírással leköszönt feléjük
A szent megbocsánat.

Mert én fáradtam el, én voltam a dőre,
Adjatok még, adók, adjatok, miként én
S előre, előre.

TAVASZ VAN, ÚRFI

Fenyő Miksának, a régi szeretettel

Gyermektelen, diák–fiatlan,
Dallal kell Tavaszban futkosnod,
Diákosan és megriadtan.

Vén láboddal meg ne botoljál,
Szaladj, ha Tavaszra esküdtél,
Minthogyha magad fia volnál.

Vén úrfi, hajh, ki, ki a rétre,
Ott szállnak a lepkék s leányok,
Csúfoló zaj füled ne érje.

Parancsol a szent Tavasz–lárma,
Illat, sirás, dac és esengés,
Minden, mi a fiadra várna.

Biz a könnyek nem jönnek könnyen
S az odaadás sem halálos
S megvakulhatsz a fényözönben.

De fia lettél önmagadnak
S el kell járnod a Tavasz táncát,
Ha az inaid megszakadnak.

Hűség nélkül hűnek kell lenned
És bánat nélkül bánatosnak,
Mikor dámáid elengednek.

Mikor a nóták elbocsátnak,
Fütty–nótára kell csücsörítned
Vén ajkadat, bús, csorba szádat.

Mikor mindenek elmaradnak,
Seregben kell magadat látnod,
Kit ifjui vágyak ragadnak.

Fiad helyett vagy futós, dőre,
Halálig kell élned Tavaszban:
Tavasz van, úrfi, föl, előre.

A BÖLCSESÉG ÁLDOZÁSA

Papp Viktornak, szeretettel

Ím, halld erényim rendjét, Jehova.

Hiszek, habár rég elváltam a hittől.
Bűnhödöm, holott bűntelen vagyok.
Álmélkodom a nem–csodákon.
Hazudtolom az igaz Életet.
Lámpával segítek sütni a Napnak.
Behunyom szemem a sötétnek.
Filléreimet gazdagnak adom.
Mézet csempészek a kasba a méhnek.
Rózsákat kötözök a rózsafára.
Tejjel itatom meg a tehenet.
Borral locsolom meg a szőlőt.
Kacajom van ellenem örömének
S a nem kivánt leányhoz sóhajom
És még ezenfölül is meg fogok halni.

Fogadd el, uram, áldozásomat.

AKIK HELYÉN ÉLTEM

Nyár–naphoz szép, halk Nap–leszállat,
Vert gondolathoz enyhe bánat,
Sokított Sokhoz az Elég
S hozzám a Béke illenék
És béke nékem nem hagyódik.

Minden, mi itt fájdítva rezdül,
Rajtam fut át kasul–keresztül,
Én vagyok fájdalom–kamat,
Én hurcolom meg magamat
S magam életét alig éltem.

Jól megűzött magam a sorsom
S mégis a magyar sorsot hordom
S mégis ez átkozott mezők,
Magyar mezők és könnyezők,
Magamnál százszor jobban fájnak.

Nagy mámorokban és hevülten
Százszor hiába menekültem,
Csók–örvényben, kinok között
Mások jaja megütközött
Az enyémmel és mások győztek.

És csodának így megmaradtam,
Mert száz örvény vészlett alattam
És most a béke–áhitót
Ébren–tartják a riadók
És béke helyett mindig harcok.

És tán lassanként elfelejtem,
Sorsom, életem, magam, lelkem,
S hogy a magamé is vagyok
S úgy halok meg, ha meghalok,
Hogy helyettem meg sokan haltak.

MOST MÁR MEGÁLLHATOK

Csak másért a mást
Sohasem akartam,
Csupán a viharért
Nem jártam viharban.
Becsületes szivem
Becsületes jussát
Kerestem a harcban.

Most már megállhatok:
Már–már minden emlék,
De mégis, ha újra,
Ha százszor születnék:
A jussáért küzdő
Lantos és parittyás,
Csak ugyanaz lennék.

Régi, küzdött harcok
Silány, kis bért hoztak,
Igaztalan szájjal
Sokan megátkoztak.
Hejh, bús évek voltak,
Véresek, lihegők
S mégsem voltak rosszak.

UTÓLSZOR MÉG PÁRISBA

Páris, nyugtató nyugtalanság,
Boldogitóbb a szerelemnél,
Köszönöm, hogy mégis üzentél:
Készül a megvénült nomád
Megülni búcsuzó torát
S uccáidon utolszor járjon.

Páris: nyakamban könnyű járom,
Meleg szivem mindenható,
Öklöm kemény, szemem csillog
S már fűtve a merész hajó
Új–új vizekre szállni–készen.
Páris, jaj, be nagyon emlékszem:
Könnyű kocsi, sima úton,
Csengős, trappoló lovacskával
És én szememet lehunyom
És mintha vinne könnyű szánka
Téli, nagyszerű pusztaságba
S erdődben járok, estelen
S a szép igézet jár velem
S szaladok vissza a karodba.

Soha forróbba, soha jobba
S azóta nem is élek én
S mint elárvult szegény legény
Bús erdők s vén hegyek közt bolygok.

De most átkom alól föloldott
Szerelmed s ime, megifjodtam:
Csupasz, bús erdők, vén hegyek,
Kikhez várostól menekültem,
Kacagjatok ki: elmegyek
A városoknak Városába.

Mosolyogj a régi nomádra,
Páris, hívj, sürgess, csalogass,
Emlékeztess az esküimre,
Melyeket szerelmes–hevülten
Tettem csillagos éjszakádon.

Utólszor még s csöndben megáldom,
Hogy vagy és hogy nekem is voltál
S aztán vissza, szivem, vén oltár,
Őrizvén örök–ifjuságot
Rajta megvidámult kereszttel.
(Ujjhh, hátha Páris nem ereszt el.)

AZ UTOLSÓ SEREG

Sok–sok új vers, kínban fogant szavak,
Óh, életem, be nagyon éltelek,
Óh, életem, be eldaloltalak.

Tán utolsó, űzött, véres sereg,
Sajdítsd meg vén szívemet, a hülőt,
Hogy még egyszer végig–érezzelek.

Ez a harc volt talán a legnagyobb
A csók, a láz, a vágy, a hit után,
Fuss, seregem, magamban maradok.

SÍPJA RÉGI BABONÁNAK

Jászi Oszkárnak, akival annyira egyformán s együtt szenvedjük és sírjuk a mai magyar siratnivalókat.

KÉT KURUC BESZÉLGET

Kedves Bölöni Györgyömnek, fajtámbeli véremnek

Tyukodi pajtásom,
Ne siess strázsára:
Mért siessünk, holott megnőtt
Magunkféle ködmönösnek
Mostanán az ára.

Eddig verekedtünk
S csak mi verekedtünk:
Nemes urak fognak most már
Pártot–ütni, verekedni
Szegény mihelyettünk.

Most már nagyon jó lesz,
Nem pári, nem véres:
Nemes urak értenek jól
A finomabb fringiához
S az egymás fejéhez.

Tollasult szerb hajcsárt,
Tisza–urat bántni,
Ha császárhoz, grófhoz állott,
Paphoz, némethöz, komiszhoz:
El tudtuk találni.

Ám Kártévő úrnak
Hozzánk jönni kellett,
Ördög vigye, pártunk fogni
S vezérkedni a lőcsei
Brigadéros mellett.

És a brigadéros
Zászlót hurcol értünk
S az urak majd kockát dobnak,
Hulljon–e vagy ne hulljon már
A mi dühödt vérünk.

Hallottam, Krajnában
S messze Franciában
Így mulatnak pártoskodva,
Őszkor pórral vadat–űzve
Nagyurak hiában.

Pedig eddig szép volt,
Rákóczi úr tudta,
Hogy és just is, és hogy mégis
Merre van a föld népének
Boldogságos utja.

Tyukodi pajtásom,
Én vérem kilobban,
Jó dolga lesz a császárnak,
Úrék se járnak rosszul, de
Nekünk se lesz jobban.

Ne siess: ital–bor
Ráfér a szegényre,
Tán fölvidul országunkra
Valamikor jobbjainak
Elfecsérlett vére.

Nincs itt nekünk dolgunk,
Ez az urak dolga
S Bécsben s itthon már megszokták:
Úr aratja s elaratja,
Mit vetett a szolga.

ÜLJ TÖRVÉNYT, WERBŐCZI

Szende Pálnak küldöm

Még magasról nézvést
Megvolna az ország,
Werbőczi–utódok
Foldozzák, toldozzák.
A Föld nem tud futni,
Csak a Földnek népe
S ezer Kinizsi sem
Térülhet elébe.

Nagy az idegen Föld,
Sokasul az útja,
Tegnap csatatér volt
S ma puszta a Puszta:
Éhes magyaroknak
Nem futja a kedvük,
Míg az igazukat
Tán kiverekedjük.

Verekedés közben,
Hajh, ürül a korcsma,
Menekül az inség
Szökve, bukdácsolva.
Bécsben a korcsmáros
Tán még nem is sejti,
Vagy ha tán sejti is,
Könnyen elfelejti.

Éles a hajósíp,
Hallja baj–tetőzve
Zselénszky gulyása,
Tisza urak csősze.
Hivogatja a síp,
Nyomor eldobolja:
Úgy elfogy a magyar,
Mintha nem lett volna.

Elmegy a kútágas;
Marad csak a kútja,
Meg híres Werbőczi
Úri pereputtya.
Árvult kastély gondját
Kóbor kutya őrzi,
Hivasd a törvénybe,
Ha tudod, Werbőczi.

BETEG SZÁZADOKÉRT LAKOLVA

Szomory Dezsőnek küldöm

Ha jókedv űz, horkantan állok
Örömöm gyarló célja előtt,
Óh, nagy, komor, hős ideálok,
Fajom, átkom, bús, magyar mezők,
Szabad–e még sírva–vigadnom?

Ha bűneim meg–megtipornak,
Ha vérem iszapjába esem,
Vajjon nem az ős bosszu–bornak
Mámora gyilkol rejtelmesen,
Régi, nagy bűné és keservé?

Minden olyan reménytelenség,
Ami ma a szívünkben magyar,
Minden olyan szomorú törvényt,
Titkot, bűnt és bűnhödést takar,
Minden percünk kis, magyar fátum.

Fejünkre lassan–lassan nőnek
A beteljesedett végzetek
Tegnapján és mostanján az Időnek.
Mindenki mindenkiért beteg,
Beteg századokért lakolva.

AZ HALOTTAS ÜNNEP
(Mikes énekelhette volna)

Kincs Gyula szeretett bátyámnak

Az mi udvarunknak,
Koldus udvarunknak
Vége csak, hajh, velem lesz már
S az mi halottinknak
Dolguk milyen egyenes már.

Be jó volt meghalni,
Vélt dicsben meghalni
Az jó és fő magyaroknak
S be nagy dolog élni,
Kik új rosszat meg nem szoknak.

Otthon, az hazában,
Szomorú hazában
Latrok, hallom, vígan élnek
S fülük mellett átkot
Eresztnek a céda szélnek.

Az halottas ünnep
Bizony magyar ünnep,
Nem maradt ott a javából,
Aki kicsit jobb volt,
Bánatában föld alá bujt.

Én hallom az órát,
Az üzenő órát,
Megyek, de széthörg a lelkem:
Óh, én édes fajtám,
Bűnöd meg nem érdemeltem.

NAGY LOPÁSOK BŰNE

Dante ezt, ha jobban is,
valahogyan így írta volna meg.

Babits Mihálynak

»...Ezek itt honuk fórumát földúlták,
Hulla–csarnok ez, ahol se meghalni,
Se föltámadni nem tudnak a hullák.

Vezérük is csupán rosszul szavalni
Tudott a híres magyar becsületről
S hagyta hazáját förtelmeket falni.

Akkoriban a jó magyar szemekből
Riadottan némult ki az igazság,
Hisz lopták a csillagot az egekről.

Honnak atyái honuk veszni hagyták
S itt maradnak, míg felejtik emlékük,
Unokáik, a koldus istenadták.«

SÍPJA RÉGI BABONÁNAK

(Bujdosó magyar énekli)

Kernstok Károlynak, baráti szeretettel

Csak magamban sírom sorsod,
Vérem népe, magyar népem,
Sátor–sarkon bort nyakalva
Koldus–vásár közepében,
Már menőben bús világgá,
Fáradt lábbal útrakészen.

Körös–körül kavarognak
Béna árnyak, rongyos árnyak,
Nótát sipol a fülembe
Sípja régi babonának,
Édes népem, szól a sípszó,
Sohse lesz jól, sohse látlak.

Szól a sípszó: átkozott nép,
Ne hagyja az Úr veretlen,
Uralkodást magán nem tűr
S szabadságra érdemetlen,
Ha bosszút áll, gyáva, lankadt
S ha kegyet ád, rossz, kegyetlen.

Üzenhettek már utánam
Kézsmárk hegye, Majtény síkja,
Határ–szélén botot vágok,
Vérem többé sohse issza
Veszett népem veszett földje:
Sohse nézek többet vissza.

AZ UNDOR ÓRÁIBAN

Jobb az undor, mint a harag:
Be jó volna fölszabadítnom
Egy nagy, elforduló undorral
Harag–hörgette magamat.

Én, halni térő agg legény,
Napjaimat már csak kihúzom
S gyermekeket nem fogok hagyni
Romlás és pusztulás helyén.

Ha gőgös, dőzsölő hadak
Ültek nyakára romló népnek,
Így van az rendjén bizonyára
S csak aki méltó, az szabad.

Egy–két szegény iródiák
Sohse állított meg még sorsot
És népeket veszejtő, titkos,
Törvényes, nagy tragédiát.

Gőgös undorral volna jó
Nézni, hogyan kerül zátonyra
Kalózok kezén martalékul
Egy gyönge bordás, rossz hajó.

Itt voltunk: voltak vészjelek,
Sopánkodtunk, sírtunk, dühöngtünk,
Bűnös, gyáva hajó, tűrd most már,
Hogy mozi–képként nézzelek.

HÁT EZÉRT BOLONDULTUNK?

Rippl–Rónai Józsefnek, nagy szeretettel

Az Isten is tudja
És mindenki tudja,
Én a magyarságom
Nem viseltem bújva.
Piszkával fogadtam,
Bújával, átkával
Fogadtam
És én a szidáshoz
Nem vagyok jogatlan.

Hogy fölül ki táncol,
Nagyon olykor bántam
Mert hát megokultam
Némi tudományban,
Valahogy csak–lesz–ben,
Mert–valahogy–volt–ban,
Deresben,
Lélek–csodát várva,
De sohase lesben.

Most azonban félek
S bizony okkal félek,
Még a szidáshoz is
Csak tátog a lélek,
Magát is elveszti,
Minden erő–álmát
Elveszti,
Szél fúj bolond lyukból,
De bolond szél: geszti.

Ha mi ezért voltunk,
Ezért bolondultunk
S nagy igazolásra
Vérrel ezért hulltunk,
Ezért nyílt a lelkünk:
Kutya a magyarság
S a lelkünk
S nincs oly komisz sors, mit
Meg nem érdemeltünk.

UTÁLATOS, SZERELMES NÁCIÓM

Pintér Jenőnek s társainak, az én vigasztaló
és szerelmetes tanár–barátaimnak

Ha százszor is elfordulnék
Tőled okkal vagy nem okkal,
Míg birtomban tart az Élet,
Nem mehetek a gazokkal
S melléd kell állnom, csalfa nációm.

Így csalódom s hogy csalódom,
Fájva is köszönök érte
Az Életnek, Sorsnak, Mának:
Fájó bal–hit, de megérte
S cselekedés, szükségünk van reád.

Tenni, ha csak irott szóval
S mégis nyugtalanul tenni,
Dacos és fölhajtott fővel
Szólni, hogy itt nem lesz semmi,
Míg marad egyetlen tiltakozás.

Nyuladoz rám honiságom
S a szivem úgy dalol mégis,
Mintha régen bujtogatnék
Elég jókor s elég rég is,
De nem volt teljes harcos a szivem.

Most pedig jöjj, jó magyarság,
Nomádságnak szabad élte,
Nyugat ellen Nyugatot hozz
S csörtess új erőt a vérbe:
Sokáig nem tarthat ez a zavar.

Ha százszor is elfordulnék,
Csaló tánc ez véges–végig:
Baj van ma Magyarországban
S meg fogom várni a végit,
Utálatos, szerelmes nációm.

NEM NAGY DOLOG

Kuncz Aladárnak küldöm

Nem is nagy dolog ez:
Nincsenen a Nincsen,
Ismert álca hazug arcon,
Bilincs a bilincsen,
Régi nemzet–fojtás.

Sírni rajta lehet
S ezt is megpróbáltam,
De sírni nem nagyon illik
Ilyen veszett bálban:
Gyerünk és mulassunk.

Ha hiszi Tisza úr,
Hogy jókat cselekszik
S ha a magyar már rá–érett,
Tegyen, amit tetszik:
Nem nagy dolog egy nép.

Most zúdul feketén
Néhányunkra bánat
S holnap már mi táborunkban
Szintén jókedv támad:
Ha tor, hát legyen tor.

Akarták istenek:
Történjenek dolgok,
De igaza csak annak van,
Ki mindent megoldott,
Mindennel leszámolt.

Én már kis ideig
Leszek lázító rab
S odaadom Sorsnak, Rossznak
Volt–magyar valómat:
Bécsben jobban tudják.

Nem is nagy dolog ez,
Nem nagy sor nem–hinni:
Bizonyisten, rongy–országot
Lázadásba vinni
Úgyse lehet: mindegy.

ÖRÖKKÖN ÍGY VOLT

Ez Időből maradjon meg az:
Mégis voltunk itt némi jobbak,
Kiket népünknek bűneiért
Nemes túszokként ostoroztak
Nemtelen, kínzó végzetek.

Gyötrött a Ma, mint rút, testi kór
Vagy szöges hordó, amely büntet
S milliók buta révülete
Milliókért vérez bennünket
Gurulón és ártatlanul.

A mi epokhás, szegény szivünk
Vérével, óh, csak csoda esnék,
Fűthetnők majd javult unokák
Égnivágyó és erős testét,
Uj, szent Januáriusok.

Addig pedig várja végzetét
A megrugdalt Ma silány népe
S minden rámért, dühödt fájdalom
Mi bolond életünket érje:
Örökkön így volt s így leszen.

ÜZENET AMERIKAI VÉREIMHÖZ

Én véreim, akiket közös átkunk
Vett el tőlünk s szakított messze–messze,
Tán túl–sokszor jutunk az eszetekbe.

Hajh, pedig a magyar élet rohan már
S özönvizéből csak az, ki kilábol,
Kit rút Közeltől messze–csal a Távol.

Messzi–magyarok, jaj, be irigyellek:
Itthon már minden elvesztve előre
S boldogok vagytok: messze vagytok tőle.

A RÉGI CSAPSZÉKBEN

A régi csapszékbe gyerünk,
Hol a magyar lyány és a fáta
Egyformán kivánta
Tréfánk és furcsa ingerünk.

Tán meghal ez a kicsi dal,
De a dalok oly bőven jönnek,
Jönnek és köszönnek
S mégis mienk a diadal.

Most már helyt–állunk mindenütt,
Mert az a legény, aki állja,
Nem, aki bánja
S nem, aki nem vár s hamar üt.

A TÉL ASZTALÁNÁL

A Télnek fehér asztalánál,
Óriás magyar asztalon
Megindult a lakodalom.

Inség–lakájok hurcolják föl
A jó siralom–étkeket
S millió vendég ténfereg.

Serlegekben a bú sötétlik,
A bú aludt vérű bora:
Szörnyüséges Úrvacsora.

És nem jön kedve Tél–királynak
Asztalt bontani s kérdeni,
Pedig vón válasz, de mennyi.

Csak a vendégek sokasulnak
S a nincsen lakomája foly
S a könnyektől szőkül a bor.

Ha a Tavasz majd egyszer eljön,
Asztalt bont és rendet teremt,
Nem lesz már itt csak csupa rend.

Az asztalnál csontvázak ülnek,
Úri, nagy csönd lesz és pogány,
Mint egy nagy, bécsi lakomán.

A HÓSEÁS ÁTKA

„Adj valamit nékik, Uram, de mit kérjek, hogy adj? Adj gyermek–vesztő méhet nékik és téj nélkül való kebleket...". „Annak okáért olyanná lésznek, mint a reggeli köd, mint a reggel fölkelő harmat, és mint a polyva, melyet a szél elhajt a szérűről és mint a füst, mely a kürtőről kimegyen és eloszol."
Hóseás könyve 9., 13.

Zsivány–vérük utolsót lobban
(Ezért olyan dühös vakok, rohanók).
De megették rablott kenyerük javát
Galád, bűnös, mult századokban
S már tartanak hitvány, zsoldos sereget.

Hóseás átka fogant rajtuk,
Hős vezérük is veszendő, kerge kos,
Vén ajtóiknál hiába állanak
Cifra ruháju szolga–hajduk,
Háló kamrájukba a Sors beoson.

Nemzetségük dölyfös fejérül
Már–már hull is az inogó korona,
Olyanná lesznek, mint a reggeli köd,
Magzatjaiknak sora gyérül
S polyvásan könnyü, melyet elhajt a szél.

S hiába jönnek vér–ebekkel:
Gyáva a zsoldos s azé, ki fizeti,
Veszett zsiványoknak éj a sátoruk,
De tiszta bátraké a reggel,
Az ész, a tűrés, a mag és a Jövő.

Meddő méh, tej–nélküli keblek:
Szik–sorsuk ez, hiába oly tombolók,
Rejtett törvények kibontják titkukat,
Miket érésig rejtegettek.
Tombolj, zsivány–had, az átok fogott.

SZERENCSÉS ESZTENDŐT KÍVÁNOK

(Két kuruc beszélget)

’Szerencsés esztendőt:
Jósorsba menendőt,
György cimborám, kivánok mostan néked,
Napos tábor körül
Lássad futni a plundrás ellenséget.’

»Nem látom, nem látom,
Szívbéli pajtásom,
Nem látom a ködöktől a jövendőt,
Fultak itt a szivek
És éhesek és gonoszak a bendők.«

‚De ilyenkor hinni
S remény–zászlót vinni
Illik a jó, kordiális vitéznek.
Szilveszter éjjelén
Keserü szánk tátítsuk ki a méznek.’

»Óh, jaj, árulások,
Csúf, bajos bukások
Sohase voltak esztendőkhöz kötve,
Az magyar az magyart
Elárulta s elárulja mindörökre.«

’Nézd, fényes az égbolt,
Ami volt, az rég volt
S az szerencsés, mivelhogy új esztendőt,
Ha minden ránk–szakad,
Áldjuk, higgyük, mint jósorsba menendőt.’

AZ IDŐ ROSTÁJÁBAN

Kezében óriás rostával
Áll az Idő és rostál egyre,
Világokat szed és rostál ki
Vidáman és nem keseregve
S búsul csak az, akit kihullat.

S aki kihull, megérdemelte,
Az ocsut az Idő nem szánja.
Aszott nemzetek, hült világok,
Tört életek miazmás vágya
Halálra–valók s nem kár értük.

Szóljak prófféták új szavával:

Nem kik mertek tagadni multat,
De kik nem magvak a Jövőnek,
Mindig azok, akik kihullnak:
Világok, népek, girhes eszmék.

Fonnyadtak s összezsugorodtak,
(Így szól az új próféta–ének)
Az Úr, az Idő áll örökké,
De elmulnak a renyhe népek
S velük együtt a tiszta Lóthok.

Óh, aszottak és be nem teltek
S óh, magam is faj–sorsom osztván,
Be igazság szerint hullunk ki
A kegyetlen óriás rostán,
Kedvét nem töltvén az Időnek.

AZ ELVESZETT CSALÁDOK

Ady Lajosnak, egyetlen, jó és igaz testvéremnek.

AZ ÁRVASÁG KERTJEIBEN

Laczkó Gézának küldöm

Cimboraság s szerelem kertjei,
Csatakos, buja kertek,
Be jó, hogy most vénes útjaikon
Kissé árván tekergek.

Be szép kertek és be szépek a fák,
Tán sohse hittem volna,
Hogy ilyen szép és hivó helyeken
Csábultam a bokorba.

Kedvnek és vérnek szent oltárai
És az adakozásnak,
Be jó, hogy nem lehetnek helyei
Új buzdulásnak, másnak.

Jöhet cimboraság és szerelem,
Virulhatnak a kertek,
De tábort–ütni az én módomon
Már–már sohase mernek.

E kertek a csodáknak kertjei
S reményes árvaságnak
S csodákba tévedhetnek be ide,
Kik új utakat vágnak.

S én árvaságom adom majd oda
Egy–egy áldott ligetben
S vígan nézem minden új frigy után,
Hogy egy régi kilebben.

A GYERMEKSÉG ELÉGIÁJA

Szép Ernőnek, az édes jó poétának

Ráfogott vigasságú,
Szegény Krisztus, te, gyermek,
Kit, jaj, keresztre húznak
Vén, papi fejedelmek.

Korai templom–járás,
Ravasz, bús erkölcs–vermek,
Hajnali diák–biflák,
Iskolás ijjedelmek.

Könyörtelen tudása
Sok tannak, rajznak, szernek,
Éktelen szögek kínja,
Miket a fejbe vernek.

Gyönyörös, ízes álmok,
Kik mukkanni se mernek,
Csak kínnal lent a szívben
Fonnyadnak és hevernek.

Ifjú bánatok s vágyak,
Akik hiába kelnek
S kiket fölnőtt irígység
Őrségei tepernek.

Téged búval és jókor
Minden csapással ver meg,
Te: legszomorúbb ember,
Ezerszer ember: gyermek.

S vallató kamrájában
E nagy, iszonyú pernek
Izzó vas–szűzek állnak:
Korán–jövő szerelmek.

HAL HELYETT KÍGYÓT

„...És ha halat kér, vajjon kígyót ád–e néki.”
(Máté evangéliuma VII. 10.)

Seregüket most fölvonultatom;
Tarkaságos árnyékaikra
Csók–emlékekből csiholódik
Egy–egy íves, szomorú szikra.

Emlék–menetjük néha majd megáll,
Ha lábam dobbant, hangom mordul
S egy–egy fehér arc csúfolódva
Perdül vissza a húzó sorbul:

Zászlókkal lépnek és zászlóikat
Remegő keblükre teritve,
Egynek zászlója a törlő rongy,
Másé illatos, régi csipke.

Hajh, zászlók, mosti jó helyeteken
Hányszor fojtogatott kivánat,
Mindig egyforma áhitattal
Sírván esthajnali imámat.

Esengő, szárnyas tálca volt ölem
S ti néztétek messze tükörbül,
Mintha nem az én szám lett volna,
Mikor bolond sirásra görbült.

Erős, de megadó karjaimat,
Be egyformán hagytátok cserbe,
Be sokszor sírtam öleletlen
S be többször sírtam megölelve.

Vonulj, némber–had, kiimádkozott
Ajkamnak immár nincs parancsa,
Melletekről egyenlő kincsű
Zászlótokkal föl–föl, magasra.

Hajdan tüzes, bolondos két karom
Még megmozdul vágyva, feszítve
S azután mint két fojtott kígyó
Mellemre–kulcsoltan esik le.

MONDJAM EL SZÓBAN?

Mondjam el szóban
Vagy hazug bókban,
Amit a csókban
Valahogyan úgy adtak, hogy jólvan?

Mondjam el dühvel,
Nagy–keserűvel:
E földi hüvely,
Szomorú, amit manapság művel?

Mondjam el sírva,
Hogy nincs, ki bírja,
Ki sírján nyírja
Fáját, kinek még tán nincs is sírja?

Mondjam el talán,
Hogy kripták falán,
Fák Dél–oldalán,
De oda csak kacagni jön a lyány.

KIS NŐI CSUKÁK

Régibb kislányoknak

Most elbocsátlak, kis női csukák.

Falánk szátokkal hogy bánni nem tudtam,
Nem leszek most már továbbat az útban:
Vizek vannak, ússzatok vizeken.

Nehéz halfogás volt ez a pár év itt,
Mert minden asszony
Egy szalasztott leányságnyit vénit
Önmagán és kiszemelt férfián.
Hajh: női csukák, ússzatok, faljatok.

Nekem már mindegy, elbocsátalak,
Te utolsó is, legkisebb szivemnek,
Képzelt arany–hal, kis senki leány.
Várnak a hozzád–méltó halak
S falánk szádon talán megpihennek
Más áldozatok.

Most elbocsátlak, kis női csukák.

AZ ELVESZETT CSALÁDOK

Édes, jó anyámnak – panaszkodón

Vánkosom hűl s a szívemig rántom
Fázósan a bölcseség–takarót:
Be családtalan holnapok futnak rám,
Száz apa s fiú ki egymaga vót.

Színehagyott a multi barátság,
Megszőkültek a szép, fekete nők:
Hogy simogattak még tegnap is engem
S én hogy simogattam tegnapelőtt.

Fia vagy apja a szeretetnek,
Egymaga szívem, száz heves család,
Nem becéznek és becézni már nem tudsz
S fattyui nászok szöknek rajtad át.

Hogy tudtam óvni boldog atyásan
S ölekbe simulni gyermekesen,
Ijedt szemeket hogy tudtam csókolni
S csókra, ha rebbent, hogy húnyt a szemem.

Furcsa családi életem így fut,
Óh, fiui függés s víg apa–kín:
Fiuk már keveseknek tudok lenni
S már nincsenek esküs, jó fiaim.

Friss lyány nem csókol többé anyásan,
Bátor barát se nekem sír, ha fél:
Szivemben az elveszett, szép családok
Tűzhelyeiről pernyét ver a szél.

KÖNYÖRGŐ, MÁJUSI LEVÉL

„... Je sais ton coeur, mon coeur ...”
a csak–egy–Asszonynak küldöm

Szivem ütném rá pirosan e virágos,
Alkonyi kékbe burkolt, de szomorú
S bágyadt írású, májusi napra.

De levelem, mire elérne, virradna
És félénk fakulók a mi betűink.

Titkokat küldenék, küldeném magam,
Ki itt állok, mióta a szemedben
Sorsom villant és százszor szenvedetten
Szenvedem a te oldatlan sorsod,
Titkod és sorsom, sorsod és titkom.

Május diktál és nem tudom, hogy mit mond,
Csak azt tudom, hogy elmentél hamar,
Hogy jó szemeddel oly kicsinyig néztél,
Föl se mentettél, pörbe sem idéztél,
Titkunk titok és a pörünk pihen
És múltjaink dermedik a Napot.

Ha azt mondom: mégis te vagy a Kezdet,
Látom, ahogy a homlokodon
Ezer gyanú méltó fájdalma reszket
S hogy a szemed távolban is bezárod.

S én künnrekesztve dideregve várok
És félek is, hogy a szemedbe fogadsz.

Nagyon látsz majd és kegyelem nélkül látsz
És könnyeiddel vegyülve megtudom,
Hogy kit siratsz, mit siratsz, meddig
Félsz még és miért kell neked félned.

Jaj, az a május, ez az Élet,
Jaj, mi két ember, akik félünk,
Holott titkunk miénk s a bátraké a Sors.

Olyan csodásan kezesek a titkok,
Fogózzon a szívembe a szíved
S ne átkozz semmit, ami elmúlt
S úgy várd a késő üdvösséget.

Az elfáradt szívek is szépek
S áldottak az ölelő zokogások.

És meg ne ríkasson a levelem
S a május: ne sírj, mert sírok én.

A CIGÁNY VONÓJÁVAL

Móricz Zsigmondnak, akit már
nem is tudok jobban szeretni

Vadászgatnak múltamban a gondok:
Ki szoknyákért futkostam bolondot?
Megérte vagy meg nem érte?:
Késő van már, mit bágyasszak érte.

Minden elmult bolondságom drága,
Magam csúfja, magam bolondsága:
Nem maradtam szeretetlen
S ha szerettem, magamat szerettem.

Most vagyok csak szomorúan, furcsán
Régi–régi bolondságok múltán:
Szép eszem ha mostan elmén,
Istenem, be meg nem érdemelném.

Sötét szirma az én violámnak
S csillog az est, engem sokan látnak
S vén vagyok bár s nem érdemlem:
Piros legyen a bokrétás mellem.

Bús violám, akarsz lenni rózsa?
Rózsa kell most, nem tehetek róla:
Hogyha eddig nem engedtem;
Ne kacagjon ki a világ engem.

Felednélek, ha nagyon akarnám,
Eléldelnék a magam hatalmán
Boros szívvel kihevülve.
S, jaj, mi lenne, hogyha sikerülne?

»Lement a Nap a maga járásán,
Sárgarigó szól a Tisza partján,
Sárgarigó, fülemile,
Szép a rózsám, hogy váljak meg tőle?«

NŐ VAN MELLETTEM

Leszámolok, fullasztó nőim,
Kedves, jó kedvvel veletek:
Mert valakit magamnál is tán jobban,
Gyalázatosan szeretek.

Drága szép simulásai a Szépnek,
Hogy körül–fogtok, buzdulok
S aztán jönnek, mik mindig jókor jönnek:
Nő, szép, szeret, de megfulok.

ÖREGSZÜNK, ÖREGSZÜNK, ÖREGSZÜNK

Krúdy Gyulának küldöm

Most tán állnánk meg,
Nem cél, nem pálya:
Ez a világ leghülyébb
Komédiája,
Jaj; öregszünk, öregszünk, öregszünk.

Óh, voltak jók is
Erényben, bűnben,
Kedves, jó kis, asszonyok
Az életünkben,
De öregszünk, öregszünk, öregszünk.

ÓH, FURCSA ÉLET

Sándor Lászlóéknak, szeretettel

Óh, furcsa Élet,
Hogy fáj minden sokod
S mégis, hogy sietek
Ok nélkül,
Jobban, mint valaha, elébed.

Be jó, hogy valaki majdnem kell,
Be rossz, hogy én egy tréfa,
Hiúság, Ady, senki sem vagyok,
Csak egy ötlet,
Egy fogás néha.

Óh, furcsa Élet,
Be jó volna,
Ha a szeretőm,
Ha a barátom
Néha–néha beszélne véled.

JÁTÉK, JÁTÉK, JÁTÉK

Mintha halkan szólnál:
Vigyázz, sokan nézik,
Ne játsszunk csókosdit,
Játsszunk temetésdit.

Játék, játék, játék,
Csak vidámabb volna,
Kergetőbb egymáshoz,
Éhesebb a sorsra.

De csodától félve,
Vidámságtól futva
Föllepi palántánk
Gyilkos árnyu dudva.

Magam kinálása,
Magad kelletése:
Két hamar–vén gyermek
Tréfás temetése.

Sírnivaló tréfa,
Unnivaló vágyság,
Kivánatot űzni
Kivánó kivánság.

Szórakozott játék,
Reményadás félve,
Szomorkás elszánás
Szánó hittetése.

Ölelkező álmunk
Csókokba se csattan:
Föllegek járása
Hideg magasakban.

Hideg magasakban,
Szépben, jóban, télben.
Csak nem engedelmes,
Nagy teljesülésben.

Nem a csoda útján,
Nem a rendnek útján,
De játékot vesztve
Játékot hazudván.

Ám ad a Tél farkast,
Fogakat az éhség,
Vágyakat a közöny,
Foltokat a szépség.

Buzának őrlődést,
Örlődést a vágynak,
Halál–komolyságot
Gyáva élet–táncnak.

Virágot nyilásba,
Valóba a tervet,
Nevekbe a titkot
Örök csoda kerget.

Folyót a tengerbe,
Buzát a malomba,
Életet Halálba
S téged a karomba.

EGY STÁJER DOMBON

Bródy Sándornak, szívére borultan

Stájer városnak éjjelére látok,
Lenn csöndes fényben lobognak a lángok
S fenn őrült lángban fénylik a szivem,
Szeretnék más lenni, mint amilyen.

Óh, ha vágyaim lépést–hajtni tudnám
Völgyi erkölcsök tisztes, sima útján,
Dombon is lassan s lassan a mezőn,
Kocsi–táborban előgyeledőn.

Még a vad éj is milyen szelid itten,
Vígak a sorsok vert bilincseikben,
Okért a jókedv nem kutat sokat
S bennem a bánat is már válogat.

A stájer város felüzenget hozzám:
»Küldd le a lelked, én összefoltoznám,
Fognám a vágyad, óvnám a szemed.«
Most már így is jó, nem kell, nem lehet.

Most már a lángom gyúljon pokolpírba,
Vágyam vágtasson, ameddig csak bírja.
Ne irigykedj, én rendetlen szivem:
Minden szív rendes, mikor elpihen.

A HOSSZÚ HÁRSFA–SOR

Emőd Tamásnak küldöm

Poros a hosszú hársfa–sor,
Holdfényes a püspöki udvar,
Simulnak a városi párok,
Vasúthoz futnak a kocsik.

Egyszer eljöttünk a vasúttal
S szállásozó csapatja járt
Előttem ifju fellegeknek.
Akkor a hársak épp szerettek
S eső után szerelem–szag volt.
A Hold csak később bújt elő,
Nagyon szép és titkos volt akkor
E városban a szerelem.

Lelkem fiúk, jösztök velem
Régi, poros hársak alája:
Régi ember mindig megáldja
A régi, boldog sátrakat
És a világ nem változott.
Cukorra légy, hárson virág
És lesz vasúttal érkező
És csók is lesz, aki várja
És lehettem valamikor
Ölelések, hársak királya
És mintha csak tegnapelőtt.

Poros a hosszu hársfa–sor,
Holdfényes a püspöki udvar,
Simulnak a városi párok,
Vasúthoz futnak a kocsik.

(Nagyvárad)

ÉLET HELYETT ÓRÁK

1. Énekek éneke így énekellek:

*

Nem jött el hozzám soha az én mátkám,
Nem jött el hozzám soha, aki kellett,
Időben–siker, pénz, háboru, béke
S egy teljes asszony szíve szivem mellett,
Legszebb ágyamban szerelmek nem dultak,
Legjobb köntösim selymei fakultak
S legjobb vágyaim a szivembe fultak.

2. Nem jött el az én mátkám, bár de vártam,
Nyolcvan ágyas–szép, számtalan leányzó,
Hatvan királynő termeit lezártam:
Jön az én mátkám, hátha eljön mégis
És íme, árva Libánus–fa ágyam,
Ezüst, erős oszlopai remegnek,
Gyüretlenek a bársony, puha leplek
S homálya van az arany–mennyezetnek.

3. Kinek az innye olyan édességes,
Nem jött el az én mátkám s esteleg már.
A messzi csillag miért olyan fényes?
Miért fut el a csillag és a mátka?
A hervadt ajak miért olyan éhes?
Az én mátkám nem jön, hiába várom,
Fussatok nők, termeitek kitárom,
Ha ő nem jött, nem lesz már senki párom.

4. Játékokat, hogy várjak, várjak, várjak,
Pótlásnak és feledésnek ha kaptam
S eláltatott hőse az akarásnak
Most itt állok akaratlan, dermedtje
Ezer, hazug, játékos mátkaságnak,
Futó csillagok fényüket rám–szórták,
Elkábítottak olcsó mandragórák
S az Élet helyett nem jöttek csak órák.

VÉRES PANORÁMÁK TAVASZÁN

Galilei–körnek, nálamnál ifjabb és tán hívőbb lelkeimnek.

MINDEN RÉM RIOGAT

(Kuruc deák énekli)

Minden rém riogat,
Nagy kisértet–lovak
Száguldnak az Ég boltján.
Mégse törjük fejünk
Szegény, magyar egünk
Ostoba, rossz, mai sorsának
Majd eldőlő mivoltján.

Hát kicsit hallgatunk,
Csuklódjék ajakunk,
Bús szitkokat lenyeljünk
S inkább mint átkaink
Véres düh szárnyain
Szálljanak leső elleninkre,
Harapjuk el a nyelvünk.

Bizony meggyászolunk,
Iró–deák sorunk,
De hallgasson a bánat,
Gyujtó, szent betüink
Holnap gyujtnak megint,
De ha így is nőhet a bosszúnk,
Törjük el a pennánkat.

Hallgatunk, hallgatunk,
Holnapig hallgatunk,
Gyáva játékba ötlünk,
De kész legyen nagyon,
Így–így, hallgatagon:
A szótlan és pennátlan Isten,
Torló erőnk: az öklünk.

AZ IZGÁGA JÉZUSOK

Kegyes hölgy Krisztust egyszer szült, rég
S azóta is hiába várjuk
Rívó anyától s jámbor csemetétől
Hozsánnás idők teljesültét.

Soha bizony nem nőtt ily nagyra
S ilyen gyötrőn feszültre várás:
Mintha virradni utálna az égbolt
S mintha mindig csupán virradna.

Néha ébreszt víg hajnal–ének
S rá nyögve sóhajt vajudó vágy,
Megvadulnak a nászbeli bús párok,
Mintha Krisztust teremtenének.

S az idők mégis állnak, várnak
Régi Krisztus kis bűvkörében,
Síró anyáktól vidám megváltója
Sohse fog jönni a világnak.

Sok–sok Krisztust, de mosolyogva
Küldjetek el, friss anyák, hozzánk,
Pálmák napján nem csöndes szamárhát kell,
De tűzszekér égig robogva.

Sok–sok harcos s diadal–ének,
Sok vakmerőség, vér, tűz és hit,
Ezt hozzátok, elkrisztusodott bús,
Keresztfás, szikkadt anyaméhek.

Vörös Krisztusoknak izgága,
Tavaszi hadja, várunk, várunk,
Mert a világ. megszenvedett, megérett
S jussára méltó: a világra.

Kik immár nemcsak harcot hoznak,
De a harcot végigharcolják,
Tapsolj, Élet, kikkel régen tartoztál,
Millió, jövő Jézusodnak.

VENDÉGSÉG BOTTYÁN VEZÉRNÉL

(Két kuruc beszélget)

Just Gyulának, egy bomlott korszak
bomlasztójának és hősének, a második Bocskaynak

„Bottyán vezérünkhöz
Megy sok cifra vendég,
Tyukodi pajtásom,
Jó vóna most jó urunknak
Ha oldalán lennénk.”

»Öreg, hős apánkat
Nyelved most gyalázza:
Nem tériti félre
Soha a mi Bottyánunkat
Grófok udvarlása.«

„De mégis a grófok
Sima nyelven tudnak,
Hátha hallgat rájuk,
Vén oroszlán is meggyöngül,
Ha frigyet hazudnak.”

»Rohant elül mindig
Halálba és tűzbe,
Ha ellen nem tudta:
Nem lehet, hogy most udvarlás
A láncára fűzze.

Bottyán jó urunkat
Kisértheti grófság,
Marad ő népének
Régi hű vezére, sorsa,
Vitézség és jóság.«

KÉTFÉLE VELSZI BÁRDOK

Azoknak a poéta–társaimnak, akiknak az élet
s a magyar élet több a poézisnál

A fátyol borult, az asztal terült,
Örült az úr–rend a Deáki tettnek,
Fecerunt magnum áldomás s Buda
Filoxerátlan hegyei lihegtek.

Piros borával megint itatott
Vármegye bálján jókedvü alispán,
Mindenki támadt, élt és szabadult,
Csak a plebs maradt egyedül a listán.

Cigány is kellett, nótázó diák,
Dicsbe–üzője aggodalmas gondnak
S a velszi bárdok kézbe–csaptanak
S pihentető, szép énekeket mondtak.

Egy emberöltőn folyt a dáridó
S ékes meséje Toldi hűségének,
Soha egy riasztó, becsületes,
Egy szabaditó vagy keserü ének.

Most már orgia és eszeveszett
Haláltánc már a nemes urak tánca
S dühbe csapott a béres igricek
Vesztük–érző, úr–dicsérő románca.

De künn a dal szabadító s szabad,
Dörgölőzőn nem vágyik úri kegyre,
Most már csakis úgy nem volna remény,
Ha mint tegnap, aljasul elpihenne.

ARAT A MAGYAR

Árkokban s délben kuruttyol a béka
S csüggedt arató,
Prometheusznak paraszt ivadéka,
Meg–meglopja rohanva a Napot.

Félelmes balsors minden faluvégen
S Nap–leső paraszt:
Életet s reményt így aratnak régen
Magyarországon, rothadás között.

Erről s arról is felhők gomolyognak:
Senki sem lesi
És dehogy várja sohasem a jobbat,
Csak gonoszabbul mindjárt ne legyen.

Rothadunk lábon, még leteperetlen,
Üldöz, ver az Ég
S tán jól teszi, ne is hagyjon veretlen,
Mert nemcsak Éggel veretjük magunk.

Veretjük földdel s ránk–táplált haraggal,
Zsiványos, bolond,
Dühös és földes, úri here–haddal:
S mégis Nyár ez s még — ez is az övék.

Be jó békának s be rossz az embernek
S szép mégis a Nap
S learatjuk rothadtan is, mi termett
S tán jön Jövő, mely válogatni fog.

Most áll az ország, kuruttyol a béka
S minden arató,
Prometheusznak magyar ivadéka,
Reszket, búsong, gyűlöl s mégis — arat.

VÉRES PANORÁMÁK TAVASZÁN

Megint Tavasz s én írásom, én lelkem,
Megint távolból csattogsz csak haza,
Soha rosszabbkor, soha így megverten.
Éjesebb gyászba sohse hullt a szikra,
Sohse volt még ily szomorú a világ.
Írásom, lelkem, fitogtasd a derűt
S ragyogd otthon ifjúi társaidra,
Kiknek föl kell szíveinket emelnünk,
Valahányszor a Nap–posta Tavaszt hoz
S kik, ha ez a vén Föld meg is veszett,
Tárt karokkal esengünk a Tavaszhoz,
Mert végtelen s féktelen a szerelmünk.
S egy borzalmak–nyögette kicsi ország
Egyedüli jókedve mi vagyunk:
Szívünk szakad, de mégis vidor orcák.

Kintről: felénk–tátott föld–szakadékok,
Bent: a régi sötétség, förtelem,
Ijedősöknek meghalni elég ok:
Halál kaszál, gazos kertünknek alján,
Úri sírásók s zsebrákok dúlnak itt bent,
Kövér papok árusítják az Istent
S döglevegő leng a Tavasz fuvalmán
S nekünk, ha végitélet jönne is,
Ugy kell állnunk, mintha hinnők, hogy győzünk:
Minden magyar, ki ifju, döng s dühöng,
Száz harctérinél nekünk különb hősünk.

Szép szemben állni ezernyi pokolnak
S kis itthonunkban harcolni ki rendet,
Mikor körültünk véresen loholnak
Nép–óriások, századok, világok
És trónok és ősi álmok remegnek,
Keresni egy bús kis országnak álmát,
Mikor az Ég piros sátra alatt
Játszódnak le hóhéros panorámák
S mikor olyan kis gondja a világnak,
Hogy nem tisztul Hunnia piszkos ólja.
E tavaszon, én ifju társaim,
Százszor szentebb minden máskorinál
Lelkünk erős, tavaszi riadója.

A História talán ránk taposhat,
De mi itt bent tápláljuk a tüzet
És égetünk mindent, mi régi, poshadt.
Jöhet akármi romlás, összeomlás,
Nekünk mindegy: ide nem jöhet rosszabb.
A Föld mozog, én ifju feleim
S mi rátesszük lábunk a magyar rögre
És esküszünk: mozdulni fog ez is
S minden mostanit jobbal pótolunk,
Vagy minden vész itt, ámen, mindörökre.

A HŐKÖLÉS NÉPE

Bíró Lajosnak, akivel szerencsés volt régi
találkozásom s örök a barátságom

Ez a hőkölő harcok népe
S mosti lapulása is rávall,
Hogy az úri kiméletlenség
Rásuhintott szíjostorával.

Mindig ilyen volt: apró khánok
Révén minden igának barma,
Sohse harcolt még harcot végig,
Csak léhán és gyáván kavarta.

Erőt mutattak, erőt látott,
Vertnek született, nem verőnek.
Önerejét feledte mindig,
Sohse szegzett erőt erőnek.

Betyár urai így nevelték,
Nem rúg vissza, csak búsan átkoz
S ki egyszer rugott a magyarba,
Szinte kedvet kap a rugáshoz.

Ma is itt ül lomhán, petyhüdten,
Fejét, jussát, szívét kobozzák
S ha néhányan nem kiáltoznánk,
Azt se tudná, hogy őt pofozzák.

Csak a Csodák–Ura meglátná
Végre ezt a szánalmas népet,
Adna neki csak egy dárdányi,
Úri, kis kíméletlenséget.

Hogy néhány maradt sereghajtó
Törötten, fogyva azt ne vallja:
Ezért a népért ugyis is mindegy,
Ebsorsot akar, hát — akarja.

VÁLASZ BAJNOKI HÍVÁSOKRA

Gerő Ödönnek küldöm

Csüggedt unszolók, vert, öreg fiúk,
Tépett hitű szentek,
Hívásotokat sírva köszönöm:
Nyakunkon tartja lábát még bakónk
S ti hörögve is háborut üzentek.

Jön a levél innen is, onnan is:
A száz szinű őszön:
Mégiscsak a legszebb szín vón a vér,
Mégse hagyjuk, hogy a bomlott szemű
S a bomlott fejű kaján játszva győzzön.

Új Csaba–nép, új, bajnoki mezők,
Én értem a titkot:
Hívogatjátok önlelkeitek,
A dacot, az istent és a halált,
Mikor másokat háborúba hívtok.

Hát ott leszek, ha jő gyülekezés,
Ha törten, ha bénán.
Ki közénk áll, nem kap finnyás kezet
S harcolunk, mint egybevert mártirok
Fenevadakkal cézári arénán.

S ne legyen majd köztünk arc rebbenő,
Tartsa titkát, tartsa,
Hogy ez már csak a kétségbeesés,
A Jövőnek szóló megmutatás
S a kínpadra vont becsületnek harca.

CSILLAGOS, VÉN CSATALOVAK

Üzenet Nagy Endrének

Seregtelen vezérek honába
Ha üzenek, jaj, hazaüzenek
S ez üzenet
Érjen utól még, mint az a sors,
Mely éppen nem volt bánkbáni óra
S mégis összehozott bennünket
Megbeszéletlen konspirációra
Váradon.

Ez is Váradon, no, az is mindegy,
Hímet
Jó Váradon ebből is varrjanak.
Szent salak
Volt az akkor (és talán ma is),
Hogy tétovázva útrakeltünk.
S beteltünk,
Mert igéretek valánk.

Ma sem tudom, hogy mit gondolt a kas,
Mert akkor rajzott
S mit gondoltunk mi?
Még akkor nem volt hősi bajnok
Se Ferencváros, se Makó
És egyikünk sem odavaló,
De sehovavaló sem.

Hát úgy kellett, hogy nekikeljünk
Keresni a csapatainkat,
Varrók és várók (itt illik a szó–vicc),
De harcolók (s ez több a viccnél).
És amit el se hinnél,
(Persze én se hiszek),
Valaminek
Mégis mintha jöttünk volna,
Csak éppen seregünk nincs nekünk sem,
Csak éppen hogy elfanyarodtunk
S megártott a kevés
Kevélykedés.

Ismered a fiatalokat?
Én sokat
Várok kedves pietásból tőlük,
Csak sokan és csapatban legyenek
És seregek
Nőjjenek e seregtelen honban.

Úgy gondolom, a többit elmondtam
Máskor és jelesebbül,
Ebbül
Csak a köszöntés csengjen ki
S egy igéret:
Ha nem kerül jobb senki
S ha új vezérek is hiába keresnek
E keserves honban csapatokat,
Mi fölhorkanunk, ha élünk
S visszatérünk
Szép átkú s csillagos, vén
Csatalovak.

(Grác)

KÍN ÉS DAC

Eötvös József emlékének
Imre Sándornak, a nagy tanítónak
s nemes barátnak küldöm

Hogy indult végre egyszer a magyar
Kivált és bátor férfiaival,
Szédülten szállt előle a sötétség
S az emberek egymást oly hittel nézték
Ez országban, mint soha az–előtte.
Mindegy:
Vidámuljunk, ha a bánat
Fülünk közé vág is néha,
Kín volt mindig itt a dacnak
Legízesebb tápláléka.

Selmáskodnak már az igazak is,
Tréfa kis dolog, tréfa a nagy is,
Úgy romlunk, mint az esős nyári körte,
Volt egy–két hitünk, azt is összetörte
Alkus úr–had és vert, futó parasztság.
Mindegy:
Vidámuljunk, ha a bánat
Fülünk közé vág is néha,
Kín volt mindig itt a dacnak
Legízesebb tápláléka.

Bécs jó süketfajd s mi jómadarak,
Szabad minden nép, üdvéért szabad,
Csak nálunk rothad minden bárgyu kínban.
Be másként hittük ifju álmainkban,
Új honszerző vágy mikor tombolt bennünk.

Mindegy:
Vidámuljunk, ha a bánat
Fülünk közé vág is néha,
Kín volt mindig itt a dacnak
Legízesebb tápláléka.

Paraszt leromlott s régi a nagyúr,
A többi vállat–vonva igazul,
Kín van már csak itt s egy–két ember, távol
Kitekint daccal s új dacot kovácsol,
Hogy hátha mégis csoda esik vélünk.
Mindegy:
Vidámuljunk, ha a bánat
Fülünk közé vág is néha,
Kín volt mindig itt a dacnak —
Legízesebb tápláléka.

LESZ MÁS LAKODALOM

(Kuruc deák levele)

Kis húgomnak küldöm

Talján kisasszonyom,
Nem mehetek hozzád,
Idegen lovasok
Portámat tapossák.

Régi vitéz–ruhát
Öltnöm kell magamra,
Rá kell fanyalodnom
A régi haragra.

De ha bitangékat
Kertemből elűzöm,
Kertem százszorszépjét
Kebeledre tűzöm.

Lakodalom lesz itt,
Piros lesz a kertem
S lesz más lakodalom,
Várj egy kicsit, lelkem.

A miket is írok
Szegény magyar honban,
Régi szerelemben
S új–új siralomban.

AD AZ ISTEN

Medve Miklósnak, a régi szeretettel

Csordulj, kedvem,
Ezt a kutya, másért síró,
Szú–megrágta, táblabíró,
Magyar sorsot nem érdemlem.

Mordulj, kedvem,
Mert ha százszor módját múlta,
Dühbe, dacba, borba fulva
Ez a fajtám: nem szégyenlem.

Fordulj, kedvem,
Ad az Isten jót is holnap
Minden sírvavigadónak,
Verd a dobod, verd a mellem.

Fordulj, kedvem
És ha leszakad az Ég is,
Marad magyar mégis–mégis
Ősi, szép és rémületlen.

ELVESZETT HIT: ELVESZÍTLEK

Nagy magyar hite a Hitnek,
Eötvösé és Kemény Zsigmondé
S több csodáké, akiket vártam,
Be jó, hogy már elveszitlek.

Így élni még csak pár évet,
Alkudni s halkul keseredni,
Befulni magyar zagyvaságba:
Talán tovább ne is éljek.

Hiszen csúfolnak a multak,
Ha a hitem túlságos volna,
De ereim becsületéért
Mégis a multak fakulnak.

Idejében mért nem mondták,
Hogy a mi kuruc–leses éltünk
S a védekezés magunk ellen
Bécsből rántott vész–mulatság.

Nagy magyar hite a Hitnek,
Szilágyi Dezsőé, Grünwaldé,
Mienké, sokaké és másé,
Elveszett Hit: elveszitlek.

A SZEMEINK UTÓDJAI

Be titkosak ma a gyerek–szemek,
Mintha nem látnák a bünös, magyar Mát,
Vagy mintha takarnák,
Húnyón takarnák a magyar Jövőt,
Mely csöndes szárnnyal eléjük lebeg.

A mi szemeink búsak, bágyadók,
Düh vérében mind gyérebben fürödnek,
Alig várva többet,
Alig várva s csak a becsületért
Fenyegetők és föl–föllázadók.

Gyermekeink szemébe titkokat,
El nem döntött harcainkkal, mi adtunk
És sírni miattunk
Fognak, sírni, ha a Jövő jajos
S helyettünk lesznek talán boldogak.

Gyerek–szemek, édes utódjai
Sokat látott, fájó, vén szemeinknek,
Óh, vajjon mit intnek,
Mit intnek a jövendő lusztrumok:
Érdemes volt lelkünket ontani?

Szemetekben rejtőzik a titok:
Mi lesz a Tisza–Duna táján majdan,
Ha mi könnyes jajban,
Jajban és könnyben hunytuk le szemünk
S a Föld megindul s háborogni fog.

Rejtő, titkos, mai gyerek–szemek,
Emlékeztek majd szem–apáitokra?
Égjetek majd lobogva
S lobogjatok százszor több kínban is:
Csókunk, átkunk s harcunk ég bennetek.

ÜZENET EGYKORI ISKOLÁMBA

Június volt s ujjongtunk, nincs tovább,
Most gyertek szabad mellű örömök
S pusztuljatok bilincses iskolák.

De elcsitult a jókedv–förgeteg
S helyére ült a döbbent némaság:
Köröttünk már az Élet csörtetett.

Óh, ifjui, szent megjózanodás,
Komoly, nagy fény, hős férfiú–szerep,
Emléketek ma is milyen csodás.

Hős harc az Élet és megélni szép,
Ha hozzáedzik tüzes szív–kohók
Ifjú vitézlők lengeteg szivét.

Ha élet zengi be az iskolát,
Az élet is derűs iskola lesz.
S szent frigyüket így folytatják tovább.

Én iskolám, köszönöm most neked,
Hogy az eljött élet–csaták között
Volt mindig hozzám víg üzeneted.

Tápláltad tovább bennem az erőt,
Szeretni az embert és küzdeni
S hűn állni meg Isten s ember előtt.

Június van s nagyon magam vagyok
S kisértenek élt éltem árnyai
S az elbocsátó iskola–padok.

S én, vén diák, szívem fölemelem
S így üdvözlöm a mindig újakat:
Föl, föl, fiúk, csak semmi félelem.

Bár zord a harc, megéri a világ,
Ha az ember az marad, ami volt:
Nemes, küzdő, szabadlelkű diák.

GYŰLÖLET ÉS HARC

Ének karácsony ünnepén

Ma a bilincses millióknak
Éhnyavalyás, kínos élete gyászol
S újra megátkoz téged,
Csalárd legenda, betlehemi jászol,
Hazug fölkentség, ál szeretet.

Ma sem hiszünk a pásztoroknak,
Sem a prémbundás, víg örvendezőknek,
Sem a vezér–csillagnak,
Csupán mi saját, szomorú erőnknek,
Mely megfeszíttetett igazán.

Ma a sírokat bontogatjuk
S minden léptünknél átok–sírok nyílnak,
Melyekbe, hajh, becsalta
Hazug fénnyel a betlehemi csillag
A Szeretet hiszékenyeit.

Ma hóhéraink Jézusához
Hallelujázni nem vihetnek minket,
Megmutatjuk egymásnak
Gyűlölet–szító, nehéz sebeinket
S bosszura hívjuk a szíveink.

Ma bús fejünk álomra hajtván,
Enyhet álmodunk: piros bosszú népe
Kél iszonyú rajban
S lép a Krisztus–hydra ezer fejére,
Megfizetni vad századokért.

Ma is Gyülöletet ünneplünk,
Miként tegnap, holnap és újra–újra,
Gyülöletet és Harcot,
Míg új Karácsony jelét ki nem gyujtja
Az egész Földön a mi szivünk.

ŐSZI, PIROS VIRÁGOK

Mylittának, a legpogányabb nőnek és istennőnek s annak a Mylittának, aki éppen a legszeretőbb és legszerettetőbb.

TÜZES TRÓNOD KÖRÜL

Ne parancsold, hogy egy széthullott,
Levirradt és múlt lángu Élet
Emlékeit gyújtsam elébed.

Kegyelmezz meg a holt tüzeknek,
Csókoknak, kik ajkakat fogtak
S vágyaknak, akik ellobogtak.

Vedd trónodat ez üszkös–ékes,
Királyi–bús csillag–romokra,
Tüzet–szórón és mosolyogva.

Épits föl, hogy halomra gyujthass
Uj száz vágyat, várost és éket,
Száz, új gyulandó üdvösséget.

Hogy az új Vész mindent befödjön
S tüzes trónod körül ne lássák
Csak a te órád pusztitását.

NEM HAGYOM ABBAN

Tündér–Ilonám, most választott álmom,
Be sokféle vagy aranyalma–fámon
S be másképpen fáj minden ébredésem
És mégsem és mégsem,
Alvó királyfi nem leszek én mégsem;
Nem hagyom abban utánad–menésem.

Megyek elébed és megyek utánad,
Vágy köt lábamhoz óriás falábat
S mérföldekkel érlek el újra–újra
És tán összebujva
Egyszer leszünk csak éhesen fakulva
Álmok és aranyalma–fa mulva.

Tündér–Ilonám, már mennek a mentek
S az álmaink egyre szentetlenebbek,
Talán beérlek hajnali időre,
Hiszen olyan pőre
A Szerelem s a jelszava: előre.
S az aranyalma pókhálóval szőve.

És most csináljuk a csodált csodákat:
Utánad viszem aranyalma–fámat
S utánad viszem minden ébredésem
És mégsem és mégsem,
Alvó királyfi nem leszek én mégsem:
Nem hagyom abban utánad–menésem.

IFJÚ SIRÁLYI KEDVEK

Kisértnek az ifju királyi kedvek,
Mióta hallom: Tenger ver riadót
Nyár nyugtalan, boldog alkonyatain
Szomjas, szenderek–ülte szivednek.

Tenger ha megmarad vajjon–e jónak?
Nagyon szerette néhány nyár idején
Szívemet, aki nagy fényben, pazaron
Libegett, mint biboros doge–csónak.

Szereted–e, a csillagok ha hullnak?
Járj ott a partokon multakra–lesőn:
Nagyon elevenek voltak valaha
A csillagok ott, a csókok és a multak.

S kódor, követő lelkemet majd intsd be,
Mikor tengert nézel az ablakodon;
A szerelmetes, a csillag–hullató
Régi, áldott tömlöcbe és bilincsbe.

Ifju királyi kedvek babonáznak,
Óh, Tenger, óh, multak, óh, Kedves, te ott,
Óh, drága s örökös Venézia, én,
Óh, veszthetetlen vér–hona a násznak.

MOST KÖVETELLEK MAGAMNAK

Ereimben boldog tüzek szaladnak,
Harsány szívvel követellek magamnak,
Mint régen–régen:
Az egy–igaz Fiatalság nevében.

Már nincs joga állott, tegnapi könnynek,
Sorsunk fölött csak sorsunk, aki dönthet
S már nem rivallnak
Halál–sikolyos félszek és tilalmak.

Kedved ha másult, már hiába másult,
Tartom szived úgy, ahogyan reám hullt
Vérbe–vesződve,
Sorsához nőve és sorsába nőve.

Vágynak bűn volt, de itt vagy s ez valóság
S a valóság mindig a legfőbb jóság,
Se bűn, se szégyen:
Az egy–igaz Fiatalság nevében.

ÉS MÉGIS KIKIÁLTOM

Ha maradt volna nagy akaratom,
Megint verses sorokba törném össze,
Hogy lépjen ki hökkentőn a szivemből
Utolsó, szép titkom is szabadon.

Szűk lelkü Élet, kibe belefférnem
Alázatos meghajlással se tudtam,
Hajolj reám, csóváld meg csúf fejed
S hallgasd meg én szépséges szív–verésem.

Vers–leső kandik, szokottság családja,
Száz volt asszonyra hiába gondoltok:
Most jön elém csak az egyetlenegy
S ez az egy a más, ez az egy a drága.

Csöndes Asszony, kit fázó, puha lépted
Én avaromba rejtően bezavart,
Ki vén lelkemen keresztül–méláztál,
Most fényt zudít rád titok–rontó vétek.

Grác mellől, melyben Pázmány tanitott
S hova most magyar, eretnek poétát
Gyógyulni küldött féltő szeretet,
Szállj, tarthatatlan, szerelmi titok.

Óh, el kellene most harapnom nyelvem
S ceruza–tartó ujjamat letörnöm,
De, jaj, nekem valló Sors adatott
S íme, nyílnod kell legszebb földi börtön.

Dagadt szívem, te szegény meggyülemlett,
Tüzelő, forró, meghurcolt, igás,
Hintsd szét minden fényességét magadból
Az üdvös és szerelmes feszületnek.

A csak–egy–Asszonyt a szivemben hordom,
Ki minden volt verset, asszonyt legyőzött,
Óh, én köteles versbe–életem,
Oh, én boldog–bús, kikiáltó sorsom.

De zuhogj reám némber–hahota,
Szalass el sorsom, szabadúlj el vágyam
S ha ölve aláz is a mindent–vallás,
Valld be: szebb titkod nem volt még soha.

FELESELÉS EGY ASSZONY–VERSSEL

„Sudár fa állott, óriási,
Tavasz delén a napsütésben...”

Nézd, virágzom, nézd, hogy süt a Nap,
Virágaimmal érted késtem.

„Szeszély–asszony hanyag keze, szél
Belekapott kopott galyba, virágba...”

Királynét várt s csak most érkeztél,
Ez a fa az erdők királya.

„Volt két virág más másik ágról,
De egy volt szirmuk s kelyhük színe...”

Van egy víg, rózsás csók–ravatal
S két élő–vágyó kiterítve.

„Két fáradt virág más–más ágról,
Pihegve egymás mellé hulltak...”

Most kezdődik csak a történet,
Királynőm, felejtsük a Multat.

„Tudjátok jól, hogy röpül az Idő
S övék csupán egy pillanatja...”

Mienk a Nap és mi megállást
Parancsolunk a nyári Napra.

„És szomorúság volt a nászuk,
Tiszta, édes, bánattal telve...”

Ez lesz a világ legbékültebb
És legfejedelmibb szerelme.

HA VÉRHARMAT KELL

Vonogatod egy kicsit csoda–vállad,
Oly büszke és oly renyhe vállaid,
Hogy nem igértél
S nem igértél, hogy ígéretet várjak?

S igéretek régi, bénult betegje,
Igéretet, melyet meg se kapott,
Én, beváltatlan,
Hányhatok–e fátylas, csaló szemedre?

Kivánhatom–e meddő elszánásod
S mit adhatsz fázón és kedvetlenül
S amit két karral
Kinálgatnak meguntatóan mások?

Nem hallod–e, amikor minden hallgat,
Hogy bűnösen égháborúskodik
Csöndedt éltemben
Szerelmes, szép, vitézkedő hatalmad?

Aláztatásom kell tán valakidnek
S én zsúfolt vérem jó harmat talán?

Virágzástokhoz
Akkor e bolond vérharmatot vidd meg.

AKARLAK, HÁT HAZUDJUNK

Adás, igéret, tilalom,
Parancsolat avagy alázat,
Ki leszel, mikor újra látlak?
Szined elé hadd készülhessek.

Ez volt asszonyos életem,
Harapós szájjal igaz útban
Utálatot is így hazudtam,
Ha így kinálták a szerelmet.

Hát sorsom a komédia:
Mért kérdjem, hogy neked is mért kell?
Bemázolom arcomat vérrel
Vagy krétaporral, mint kivánod.

Fölöttünk csak úgy kél, bukik
A Nap s a napok is úgy múlnak,
Szivek bénulnak s megujulnak
S csak mi nem látjuk egymás arcát.

Csak finita commédia
Akarsz te is majd a szemembe
Nézni ájultan és meredve?
Jól van: akarlak, hát hazudjunk.

ÚJ TAVASZ EZ

Kis Senkimnek küldöm

Az Ősz, melybe ellátogattál
Kíváncsian és vágytalanul,
Késő s még sem a régi kopár Ősz,
Melyre már csak a Tél hava kell:
Melyre Tavasz és új ígéret ez.

Bízd rá hittel fehér hóságod,
Add hozzá lángját drága melegednek
S aztán tekints szét: az őszi kopár fák
Virágosan megelevenednek
S szívemen nyílsz, Te, szép, nagy virág.

Harsonázik a Tavasz bennünk
S ha simulásoddal akarod,
Az őszi felhők fölébe emelnek
A megujhodt és boldog karok,
Karjaim, kik ölelve tartanak.

Oly kicsi vagy s oly nagy vagy bennem,
Zok–szó minden, ami utánad késztet,
Jajong, biztat, űz és futtat utánad:
Ma Te vagy az életem és az Élet:
Óh, új Tavasz, be nagyon téli vagy.

HAJNALLAL A HAJNALNAK

A Hajnal, aki szeretőm volt
S egyetlen, akit el nem én hagytam,
Tegnap megállott cicomáson
Én miattam.
Ideges vállain a felhők
Patyolatai remegtek.
Így néznek vissza a volt szeretők,
Akik már nem szeretnek.

Ébredt a város, nyiló ablakok
Tátogtak, mint friss éhü szájak
S valahova gondoltam búsan,
Hol a Hajnalra várnak.
Óh, volt szeretőm, ha rózsás lábad
A svájci hegyeket tapossa,
Legyél bűnbánó asszony egy kicsit,
Szerelmi posta.
Az a másik is el akar hagyni
Az a másik is Hajnal–asszony,
Mondd, hogy szabadítson meg a gonosztól,
Nem is szeretett még, el ne hagyjon.

ŐSZI, PIROS VIRÁGOK

Lesznai Anna asszony, aki olyan jóságos, drága barátom, szeretni fogja talán ezt a verset, s megvédi bántói ellen.

Az Ősz piros virágait
Ismeritek, kis lyányok, akik jöttök
S félős, nevető vágyakkal köszöntök.

Az Ősz piros virágait,
Pirosaknak a leg–legpirosabbját
Mosti napjaim és nótáim adják.

Az Ősz piros virágait
Küldöm hozzátok ingyen vagy cserébe,
Hogy kegyetlen, kis kezetek letépje.

Az Ősz piros virágait,
Óh, drága, véres élve–virágok:
Így temetkeznek a büszke királyok.

KIS, KÉK DEREGLYE

Kicsim, holnap már elmész s itt marad
A Halálból egy oly kicsiny darab,
Amennyi voltál nékem:
Cirogató, édes asszonyfiók
S csókoló ellenségem.

Kis, kék dereglyém, várnak a vizek.
Csókokat adtál s nem tudtad, kinek
Adod majd igaz párját.
Vasút–kocsidban megigazítom
Siratón, hajh, a párnád.

Suta és tarka emberek között
Be jó volt itt a te kék köntösöd,
Kis, fitos, kék dereglye,
Majd a nagy–nagy örvényes vizeken
Jussak tán az eszedbe.

Most multam falják éhes, bús habok
S jelenemet eljövő pillanatok.
Megcsókolom kis orcád,
Hogy új csókok s új pírok azután
Irigyen bitorolják.

Jaj, csak kis szerelem az, ami öl,
Készülj, kicsim, a gőzös már fütyöl
S haldoklik szívünk kedve:
Csókos és boldog álmokat vigyél,
Édes, kis, kék dereglye.

AKI MAGÁNAK ÉL

Úgy suttogok mostan az éjnek,
Mely sorsodat és sorsom rejti,
Mint egy bibliai
Ének,
Kit Dávid király talán énekelt.

Ugy imádlak, kis Senkim, Semmim,
Mint ahogyan ez régen már volt,
Mert aki régi
Élet,
Sok régi éjben élt s világolt.

Megyünk most már koldusok útján,
Kevés vigasztaló ötlik elébünk,
De egymásnak és csak magunknak,
Furcsán és csak magunknak élünk
S olyan jó, ha ki csak magának él.

BE SZÉPRE–NŐTTÉL BENNEM

Be nagyra–nőttél,
Be szépre–nőttél bennem,
Én kidacolt, drága szerelmem.

Elfojtanálak,
Ha enyhe volna multam,
De bűnöztem, de nem tanultam.

Sorsom fokára
Szerelmes ibisz–pelyhek
Most már fészket–kérőn cipelnek.

Be jó dacolni,
Be jó a cifra bánat,
Be jó bolondulni utánad.

ELTEMETEM SZEMEM LÁTOTTJAIT

Hajh, volna még olyan sok látnivalóm
Uccán, arcokon és csillagos Égen,
De eltemetem szemem látottjait
Boglyas hajadnak rózsás erdőjében.

Úgy búvok el élet–lopó szememmel,
Mint remete–hősei Máriának,
Pedig várják még a nézésemet.
Multak, jelenek és jövendők várnak.

Óh, szemeimnek rejtő lefogója,
Óh, rózsás erdő, hajadnak erdője,
Illatos moszat, óh, kis senki, semmi,
Óh, életemnek kis hunyósdi nője.

Be jó hajadba világokat zárni,
Tekintetimet, kiket lesve–lesnek,
Be jó temetni vélt örömöket
S lesz–örömöket, kik tán nem is lesznek.

NAGYON KÖZELBE KERÜLTÜNK

Kezdetben tán nem is hevültünk
S mégis:
Szép, ócska, vágykódó, jó szivek,
Be nagyon közelbe kerültünk.

Szánón simulunk, hogyha fázunk
S mégis,
Ha nem is adott még sok derüt,
Áldott a mi találkozásunk.

Első titkunk fű rég benőtte
S mégis
Minden titkoknál bátrabbakat
Küld nekünk a titkok mezője.

Soká lesz a célságból cél már
S mégis
Néha úgy hajtom le a fejem,
Mint boldog, győztes bajnok a célnál.

MEGKÖSZÖNÖM, HOGY VAGY

Ime, megköszönöm neked, hogy vagy,
Hogy hallottál valaha rólam
S ha csak egy kicsit is mulattat szeszélyem:
Jól van.

Ime, menekülni vágynék tőled,
Csak evezőm nincs készen a hajóban
És ha nem fogsz vesztemen mosolyogni:
Jól van.

KESERŰ IMÁDSÁGOK MYLITTÁHOZ

I. Prológus

A dolgaim tán megmaradnak,
S én is megmaradok magamnak,
Mindig így jártam,
De meghalok avagy öregszem,
Mindenképpen vallom e vesztem:
Ez tán igaz
És valósággal így csináltam.

II. Óh, pesti uccák

Óh, Pest, óh, ismert,
Csúnya, heves, szomorú vackok,
Óh, uccák, uccák,
Be szépek és be újak vagytok.

Be megragyogtok
Az ő napos, nagy, mély szemében
S de elgyászultok,
Ha kifelejt belőlük éppen.

Ha letörlődik
Arcából, ami lelketek mondja
S ha bárgyu szívvel
Vagyok bolonditott bolondja.

Kis mulatságok,
Óh, hirtelen be csúfra nőttök,
Ha elmarad tán
Egyetlen és időn–jött nőtök.

Be szépek vagytok,
Egykor gyülölt, rút, pesti uccák:
Lábaim hogyha
Ő finom, rossz útjait futják.

III. Fölemelem a szívemet

És fölemelem
Szívemet, ezt a sötét bolygót,
Mert ismét a Határtalanság
Világai fényeskednek nekem.

Szerelmi csodák
Legendái hullnak az Égről,
Hitek táltosai röpítnek
A Nap magas atyjánál is tovább.

Ami Szép, Gyerek,
Isten és Jó csak bennem élt már,
Ami gügyögős vágy és álom,
Ma mind szentült véremben bizsereg.

Már–már hamvadók:
Dölyföm, szemem, álmom tüzelnek,
Mert eljött ős Mylitta lyánya,
Mylitta ő is: a siratta Csók.

Úgy csapdos velem
A nagy Madár isteni szárnya
S úgy visz világokon keresztül
A részeg, ifjú, hazárd Szerelem.

IV. Bűn, ha kiburkollak

Tudom, hogy bűn, ha kiburkollak,
(Magamnak bűn),
De cserepzett, fájó ajkam szeretné,
Ha szép estjén a cinkos Holdnak
Befuthatná áhított tested –:
Szeretlek.

Jaj neked, ha kiváncsiság űz,
Ha csak vágyaimat akarnád
Kigyujtani
S azután a szőkék és a barnák
Könnyű hadához űznél,
Ahova űznek
Mindenkit, kik olcsón örülnek
S ahova bátor, szíves akarók is
Juthatnak.
Ha így járnék, olcsó Arany–féle rímek
Avagy Lédai zsolozsmák
Majd erről is tudatnak.)

De drága vagy s tán nekem drága
S tán nekem csak:
Nézz olykor a világra,
Hiszen oly nézők a szemeid
Néha
S hiszen olyan ismerős tarjak
Ezek, amiket most mutatok.
De ha akarod, ezerszer
Mondom ki még
S hallgass meg ezeregyedikszer:
Akarlak.

V. Ne fájassuk egymást

Fájdalmat kinálsz és fájdalmat szánok,
Így mulnának el az ifju talányok,
Ha nagy titkukat meg nem védem én,
De az enyém a kínok adománya
S a kínzatások kincse is az enyém.

Fájatni egymást: darabokra törne
S kár volna egymást megkapni gyötörve,
Oly szép az Élet s olyan kicsiség.
Vércsékként bűn vón egymás szívét vájni,
Szivét egymásnak s ki nem hevert szivét.
De itt vagyok s konok bűnösként védem
Az üdvöket és az én üdvösségem
S az ifju, őrült, szép talányokat:
Ölem s öled játszhat kacér játékot,
De dől, nem kínoz, él és nem válogat.

VI. Epilógus

Úgy gondolom, vagy csak úgy vélem,
Sokan pörbe–szállnának vélem,
Ha életem csak préda volna.
De bár életem zúdul versbe,
Ez életnek a fejedelme
Én vagyok.
S én vagyok dolgaim legszebb dolga
S kinek e verses meredék–Élet
És életes vers idegen,
Ne lépjen utánam a pokolba.

ŐSZÜLŐ ERDŐK RETTEGÉSE

Őszülő erdők rettegése,
Gyásza van a szívemben, Mylitta,
És szépsége és elszántsága,
Legdúsabb színeit most virítja
A Szerelem, az igazi,
Oly szomszédos a komor Halállal.

Nyarat lelkem már nem is fájlal,
Száz szinű, pazar, szomoru kedve
Szórja sugarát kifogytáig
Őszt–borongató, szőke fejedre,
A te macskás, ifjú fejed
Lelkemből vert új koronájára.

Az Ősz nap–órája megállva
Figyeli szánk gyáva közeledtét,
Néha a köd hó–szagot érzet,
Agyaink színes avarra vetvék
S őszi erdőkből kidalol
Szerelmünk gyász–hitű–rettegése.

A LEGFŐBB VÁRTA

Délnek röpülve vándorló madárnak
Tenger–sziklája, lihegő röpke, vas–ágy.

Meggyező gyermekek eggyének őrzött,
Szép, maradt meggye, veszekséges, irigyes.

Pehely, amelyet oly örömmel hordoz
Muló fészkébe kicsi királyka–madár.

Mosoly, amelyet már csak lemosolygunk
Szánón, szivesen a mások ajkairól.

Doktorunknak be nem vallott betegség,
Szép szemeinket véresitő vizió.

Rejtett kitalálásuk a zseniknek,
Kórházi ággyal fizetendő gondolat.

Gyermekem, aki nem tőlem vagy nemzett
S gyermekem mégis és én a tied talán.

Óh, asszony, őrség tűz — jeles, vén halmon,
Ki az ellennek áruló szót gyujtogatsz.

Haszontalan s bolondságnak utolsó,
De legfőbb várta mégis az én szívemen.

BECÉZŐ, SIMOGATÓ KEZED

Andrea asszonynak küldöm

Simogass csak, olyan jó a kezed,
Megint búcsuzom, megint elveszett
A gőgös Ady minden dacos gőgje.

Életemen fél–versek szemfedője,
Hazug csókok emléke ajkamon.

Simogass csak, olyan jó a kezed,
Úgy bánom már sok ölő, makacs harcom,
Simogasd meg ráncos, vén gyermek–arcom.

Feddj meg búsan, hogy én rossz, elveszett
Szegény ördög csak későn találtam meg
Te becéző, simogató kezed.

Mikor talán már minden elveszett,
Sok jóságomból nem maradt meg semmi
És nem tudom már magamat szeretni.

De itt van és olyan jó a kezed.

ÉLETBÉREM SÍRVA PANASZLOM

Életbérem sírva panaszlom,
Be csúfolós, kicsi:
Kétes dicsőség, kétes asszony,
Nagy harcok helyett aggos várás,
Akarat helyett tétovázás
S morzsái a dukált aranynak.

Pedig most kellene lobognom,
Úgy szalad az időm,
Szabadult vágyak, finom otthon;
Utak, csókok most kellenének,
Kevés vers és nagyon sok élet
Káros multamat engesztelni.

Nem maradok ez élet–bérnél,
Sovány és megaláz:
Mylitta, ha tán visszatérnél
Kegyesen a kegyetlenségre,
Talán nem volna soha vége
Annak, amit nagy–gyáván kezdtünk.

De fogjon meg akármi rontás,
Csak életes legyen,
S ne jöjjön a magamba–omlás,
De életem a vágy megűzze:
Fut az időm és én a tűzbe
Vágyom, ki éltetett, hivott, ki megcsalt.

A HALOTTAK ÉLÉN – 1918

HÁT AHOGYAN A CSODÁK JÖNNEK ...

Hát ahogyan a csodák jönnek,
Úgy írtam megint ezt a könyvet.

Se nem magamnak és se másnak:
Talán egy szép föltámadásnak.

Se nem harcnak, se nem békének:
Édes anyám halott nénjének.

Ő tudta, látta, vélte, hitte,
Hogy ez a világ legszebbikje.

És úgy halt meg, hogy azt se tudta:
Mi lesz itt az okosság útja.

S ha késlekedik az okosság,
Nem poéta fajták okozzák.

Jönnek rendjei a csodáknak,
Kiket eddig tán meg se láttak.

Jönnek mindenek, jönnek, jönnek,
De a hiteim elköszönnek.

EMBER AZ EMBERTELENSÉGBEN

EMLÉKEZÉS EGY NYÁR–ÉJSZAKÁRA

Az Égből dühödt angyal dobolt
Riadót a szomoru Földre,
Legalább száz ifjú bomolt,
Legalább száz csillag lehullott,
Legalább száz párta omolt:
Különös,
Különös nyár–éjszaka volt,
Kigyúladt öreg méhesünk,
Legszebb csikónk a lábát törte,
Álmomban élő volt a holt,
Jó kutyánk, Burkus, elveszett
S Mári szolgálónk, a néma,
Hirtelen hars nótákat dalolt:
Különös,
Különös nyár–éjszaka volt.
Csörtettek bátran a senkik
És meglapult az igaz ember
S a kényes rabló is rabolt:
Különös,
Különös nyár–éjszaka volt.
Tudtuk, hogy az ember esendő
S nagyon adós a szeretettel:
Hiába, mégis furcsa volt
Fordulása élt s volt világnak.
Csúfolódóbb sohse volt a Hold:
Sohse volt még kisebb az ember,
Mint azon az éjszaka volt:
Különös,
Különös nyár–éjszaka volt.
Az iszonyúság a lelkekre
Kaján örömmel ráhajolt,
Minden emberbe beköltözött
Minden ősének titkos sorsa,
Véres, szörnyű lakodalomba
Részegen indult a Gondolat,
Az Ember büszke legénye,
Ki, íme, senki béna volt:
Különös,
Különös nyár–éjszaka volt.
Azt hittem, akkor azt hittem,
Valamely elhanyagolt Isten
Életre kap s halálba visz
S, íme, mindmostanig itt élek

Akként, amaz éjszaka kivé tett
S Isten–várón emlékezem
Egy világot elsülyesztő
Rettenetes éjszakára:
Különös,
Különös nyár–éjszaka volt.

AZ AKARAT CSELÉDJEI

Cselédjei az Akaratnak
Most a századok között,
Mikor így kiütközött
Lelke a szép ember–fenevadnak:
Mi vagyunk cselédjei,
Cselédjei.

Az akarat — és bús cselédek:
Istenem, én Istenem,
Lehunyom felhős szemem
S talán átkozódni nem rút vétek,
Mégis fáj az átkozás,
Az átkozás.

Cselédjei az Akaratnak,
Titkon fájunk most magunk
S csak titkon, hogy siratunk —:
Kiket akartunk szépnek, szabadnak:
Másnak a cselédjei,
Cselédjei.

A FEKETE HÚSVÉT

Beteg szívem most be tele–nagy,
Milyen jó volna máskor élni,
Máskor s tán máshol:
Láz, virágzás, gyönyörű Husvét,
Jaj, itt nálunk, be fekete vagy.

Mikor halt meg itt a büszkeség
S volt jó itt élni nagy szivekkel,
Tele szivekkel?
Utat készít itt most a Fátum
S letépi Husvét minden zöld diszét.

Hol a magyar százfelé dacolt,
Szívós és bolond erejével,
Szép erejével,
Mely szabadra tört, ágált mégis
S kinek dolga Isten dolga volt?

Rongy, züllöttség, bomlás és boru,
Csoda, hogy még vannak néhányan,
Szegény néhányan,
Kiknek kell még ilyen országban
Szabadságért a harc–háború.

Beteg szívem most be tele–nagy,
Milyen jó volna máskor élni,
Máskor s tán máshol,
Mert itt mindent letép a Fátum:
Fényes Husvét, be fekete vagy.

1914

CSAK ROSSZABB VOLNÉK

Ha valaha még megállott,
Soha így még meg nem állott
Ember–elme
S lehetnék a fejedelme:
Egy kicsit csak rosszabb volnék.

Nyilatkozik össze–vissza,
(A Föld a vért issza, issza,
Mint a hó–lét)
Csak egy kicsit rosszabb volnék,
Jól–telt szájam be nevetne.

Jól–telt szájam be nevetne
S be gyönyörű bosszu lenne
Várva s zárva
Nevetni le a világra,
Ha egy kicsit rosszabb volnék.

Mert ha néha meg–megállott,
Soha így még meg nem állott
Ember–elme
S ha lehetnék fejedelme,
Talán sokkal rosszabb volnék.

NÓTÁZÓ, VÉN BAKÁK

Hogy zúg, zuhog, árad a nóta
Valamennyi vén fiú torkán
S hogy ölte órákig az orkán
Künn őket a próba–mezőkön.

Magyarok, öregek, nótásak,
Bakák, búsak: dacosan, hősön.
Puskaport még alig szagoltak,
De hősök már, mint hősön–holtak.

Igy járnak a Végezés ormán
Ezer és ezer évek óta,
Mindig a Halálba loholtak
S el nem hagyta őket a nóta.

Miért? kiért? mikor?: erősön
Állták, mert így rendelteték el
S be szép ilyen végzetes néppel
Ugyanaznak tudni magunkat.

Ez a regéknek ősi népe
S hősi népe túl minden hősön,
Rosszkor jőve s rossz helyre téve
Átugrik Sorsot, Jelent, Voltat.

Fátum és dal népe, ha voltak
Sirok: te megbirtál a véggel,
Búsultál, ütöttél, nótáztál
S halsz és élsz: így rendelteték el.

EMBER AZ EMBERTELENSÉGBEN

Szívemet a puskatus zúzta,
Szememet ezer rémség nyúzta,
Néma dzsin ült büszke torkomon
S agyamat a Téboly ütötte.

És most mégis, indulj föl, erőm,
Indulj föl megintlen a Földről.
Hajnal van–e, vagy pokol éjfél?
Mindegy, indulj csak vakmerőn,
Mint régen–régen cselekedted.

Ékes magyarnak soha szebbet
Száz menny és pokol sem adhatott:
Ember az embertelenségben,
Magyar az űzött magyarságban,
Újból–élő és makacs halott.

Borzalmak tiport országútján,
Tetőn, ahogy mindég akartam,
Révedtem által a szörnyüket:
Milyen baj esett a magyarban
S az Isten néha milyen gyenge.

És élni kell ma oly halottnak,
Olyan igazán szenvedőnek,
Ki beteg szívvel tengve–lengve,
Nagy kincseket, akiket lopnak,
Bekvártélyoz béna szivébe
S vél őrizni egy szebb tegnapot.

Óh, minden gyászok, be értelek,
Oh, minden Jövő, be féltelek,
(Bár föltámadt holthoz nem illik)
S hogy szánom menekülő fajtám.

Aztán rossz szívemből szakajtván
Eszembe jut és eszembe jut:
Szivemet a puskatus zúzta,
Szememet ezer rémség nyúzta,
Néma dzsin ült büszke torkomon
S agyamat a Téboly ütötte.

S megint élek, kiáltok másért:
Ember az embertelenségben.

1916. szeptember

A FÖLD ÉBRESZTÉSE

Nyujtózz meg és riadj föl,
Szegény, vonagló álmu gyermek:
Alvó, vén, emberes Föld.
Valami rontó csoda vert meg,
Valami álom–babona
S arcodon gyilkosan tepernek
Révületeknek katonái,
Rémületeknek gyilkát
Fájatni a szivedben s fájni.

Csak nyujtózz és riadj föl,
Homlokod hideg verejtékét
Töröld le néma–hökkenőn
S aztán szemeid nézve–nézzék
Az Istent s egyéb találásid,
En–szépséged s a boldog békék
Csodálatos és tarka útját
S ha majd emlékezned kell:
Ne emlékezz, mert vonaglásod
Csak álmaid hazudták.

VÉRESRE ZÚZOTT HOMLOKKAL

A Mában élni a Jövőért,
Az Újnak tenni hitet:
Valamikor csináltam én ezt?
Mintha valami baj ért volna,
Dobása valakinek,
Homlokomon éles, nagy kő ért.

Harcos valómból kiszakadtam?
Véres–e a homlokom?
Igaz–e csúf menekülésem,
Vagy csak véres ésszel, homlokkal
Álmodom és gondolom?
Jaj, be szörnyüen megriadtam.

S mégis most már váltott a kedvem:
Régieket keresek.
Pedig, ugy–e, nem történt nagy baj?
Tán egy kicsit megzavarodtam
És a szavam kevesebb
S csak még hitből van kevesebbem.

Ugye, azért tartnak a harcok
S nem változott a világ?
Csak az én vén homlokom vérzik?
A Jövőt is el csak én dobtam
S tagadom a mai Mát?
Én, jaj, a régiekkel tartok.

Drága Tegnap, sebetlen homlok,
Hajh, nagyon szeressetek,
Nagyon szeress, éltem leéltje,
Hátha mégis baj van a Földön
És igazak a sebek
S minden Leendő összeomlott.

A RÉMNEK HANGJA

Bús gőzösök nyínak s kutyáim
Üvöltnek: ez az éjjel rendje,
Sokasodott hadak és vadak
Hozzák őket gerjedelembe:
Mert a hadak megsokasodtak,
Mert a vadak elsokasodtak.

Ritkított, vén erdők jajjongnak,
Mindörökre hantolt emlékek
Cincognak föl megsüketitőn
S száz kába, rossz szava az éjnek,
Mert az éjnek megnőtt a hangja,
Mert a Rémnek ezer a hangja.

Oh, éjszakák, kutyák és élet,
Hadak, vadak és mai sorsunk:
Akkor voltunk mi derekak,
Mikor még így együtt nem voltunk.
De végig–vágott a világon
Valaki, nagyon, a világon.

Minden Külön össze–zsibolygott
S mégis mindenek szét–szakadtak:
Gőzösök, kutyák, hadak, vadak,
De erdők, éjek megmaradtak,
Nagy riadások megmaradtak,
S a kisértetek megmaradtak.

TEGNAPI TEGNAP SIRATÁSA

Kezem szomorú áldását hinti:
Óh, tegnapi halott mozdulatok,
Óh, érintések halott kéje,
Óh, tegnapi kis bánataink, ti,
Óh, tegnapi bizakodásaink,
Óh, tegnapi–tegnap igéje:
Noli tangere.

Néztük: az Ember
Különbje magas szivárvány–hidon
Istenülésnek amint neki–vág
És gazdagodik mind–gazdagodó
Kényességekkel, új ingerekkel
S hogy mégis–mégis szép e hivalgó
Jószág, az Ember: maga a világ.

Ön–imádatunk kelyhe kicsordult
S mindenkiket megitatni akart
Nehéz kedvéből, e drága borbul.

S a ma: didergő, gyászos büszkeség:
»Ne félj«, »Ne osztozz« — kis biztatások
Lemészárolt, dicső tervek felett,
Kik élet voltak és többek voltak,
Mint dobott, hulló, apró emberek.

Óh, tegnapi cirkulusok, halott,
Szent ábrák, gyilkos árkokba fúltak.
Kezem szomorú áldását hinti:
Óh, tegnapi halott mozdulatok,
Óh, érintések halott kéje,
Óh, tegnapi kis bánataink, ti,
Óh, tegnapi bizakodásaink,
Óh, tegnapi Tegnap igéje:
Noli tangere.

Óh, hóhér Idő,
Óh, tegnapi Tegnap igéje,
Megrontásoddal megszépült varázs.

E NAGY TIVORNYÁN

Terítve a Föld: lakni tessék,
Tombolj, Világ, most szabadult el
Pokloknak minden pokla rajtad,
Ha akartad vagy nem akartad,
Hollókkal és kóbor kutyákkal
Kész a lakoma, kész az egység.

Véres bor koponya–pohárban,
Hajtsd föl, Világ, idd ki fenékig,
Idd ki hősiesen és bátran:
Most már mindegy, most rohanj végig,
Végig a Téboly zöld–vér–útján.

S Téboly, most már ne szemérmeskedj,
Szakadnak a vásznak, szakadnak,
Eljött az álmodt minden–mindegy,
Esküdjünk a mindent–szabadnak,
Bőrünk úgyis ördögök bőre:
Lakomázzunk s aztán — előre.

Ha tivornya, legyen tivornya,
Olyan mindegy, élni, nem élni
S gyáva–e az ember vagy hérosz,
Olyan mindegy: van–e tán még rossz
S van–e még tán megbecsülendő?

Herold–csizmám egy kicsit sáros,
De jövök vígság–hirdetéssel:
Ordíts, kapu és kiálts, város,
Kárhozzatok, most van a napja
S akinek van még virradatja,
Ne haljon meg kárhozás nélkül.

Egész világ szőttje kibomlott,
S én egy nyomorék fonál hurkán
Még mindig csak bénán zsibongok?
Mit törődjünk elmultak voltján?
Terítve a Föld, lakni tessék:
Éljünk dögig e nagy tivornyán.

MAI PRÓFÉTA ÁTKA

„...A föld rakva vérnek ételeteivel és a város rakva álnoksággal... Békességet keresnek, de nem lészen. Egy romlás a másikra jő...”
(Ezékiel próféta, 7.)

Alázottnál jobban alázva
Vizsgálom szívem, izmom, kedvem:
Hol a próféta őrült láza,
Mely fölőrjöng, tombol az Égre?
Hát már az átkoknak is vége?

Úgy szakadtunk be a Pokolba,
Mintha korbácsra s téritésre
Dühünk, hangunk sohse lett volna?
Öldöklő angyalai az Úrnak
Soha így meg nem öltek Multat.

Már nem tudjuk, mit veszítettünk,
Nem gyilkol új vesztések gondja,
Dermedett álom minden tettünk
S minden álmunk egy dermedett tett:
S vagyunk ördögnél esettebbek.

Már csúfja minden állatoknak
Isten híres sarja, az Ember
S a prófétáik is csak makognak.
Még mélyebb Pokol, még több Nincsen: —
Ezt add, Híres, ezt add, Te Isten.

MAG HÓ ALATT

A SIRATÓ SIRALMA

(Mit adhatnék?) Porlandó szégyen
Vagyok már csak, ki idejében
Érzi szégyenes voltát.
Kivert bikának sorsa biz ez,
Ki elveszti a csordát.

(Mit tehetnék?) Egy kis halállal,
Kit lelkem oly örömmel vállal,
Csúnyákat letörölnék?
Borzasztóan sok a csúnyaság
S mindegy: halnék vagy ölnék.

(Mit futhatnék?) Egy–két határt tán
S aztán csalódottan megállván
Szidnék föl az egekre
S mégis torpannék hasztalanul,
Mint egy csúf, rühes medve.

(Mit sírhatnék?) Amit szabad volt,
Már elsírtam, ekkor és akkor
S ne is beszéljünk róla:
Én vagyok a magyar bánatok
Legbutább siratója.

INTÉS AZ ŐRZŐKHÖZ

Őrzők, vigyázzatok a strázsán,
Csillag–szórók az éjszakák
Szent–János–bogarak a kertben,
Emlékek elmúlt nyarakon,
Flórenc nyarán s összekeverten
Búcsúztató őszi Lidónak
Emlékei a hajnali
Párás, dísz–kócos tánci termen,
Történt szépek, éltek és voltak,
Kik meg nem halhatnak soha,
Őrzött elevenek és holtak,
Szivek távoli mosolya,
Reátok néz, aggódva, árván,
Őrzők: vigyázzatok a strázsán.

Őrzők, vigyázzatok a strázsán,
Az Élet él és élni akar,
Nem azért adott annyi szépet,
Hogy átvádoljanak most rajta
Véres s ostoba feneségek.
Oly szomorú embernek lenni
S szörnyűek az állat–hős igék
S a csillag–szóró éjszakák
Ma sem engedik feledtetni
Az ember Szépbe–szőtt hitét
S akik még vagytok, őrzőn, árván,
Őrzők: vigyázzatok a strázsán.

VÁRNAK A TÁBOROZÓK

(Emlékezés párisi nyarakra)

Elém most régi nyarak vonulnak,
Páris keblén amikor számüzötten
Rejtettem el bús, dühös arcom
S esküdöztem:
Tatár–dulta földem sohse lát.

Kedveim mint váltogatták egymást,
Hányszor nőttem és buktam a hitben,
Hogy jók haragja s épülése
Soha itten
Vért új vérrel se moshat el már.

Óh, párisi, dacos bujdosások,
Ti őriztetek meg fiatalnak,
Ki, ím, beérte és bevárta,
Míg akarnak
És mernek is az én társaim.

Új nyár érleli régi vetésünk
S a sok, régi, fúlt párisi nyárra
Úgy gondolok, mint áldott, lelki
Barrikádra,
Ki megvédett az új harcokig.

Tüzelj, Nap, csapkodj, vad, nyári zápor,
Hitek s dult mezők már kinyíltak
S kardot verve vas–keresztjéből
Régi sírnak,
Megyek: várnak a táborozók.

1914. június

A TÁBOR–TŰZ MELLETT

„Sok a fenyő–rud, magas a máglya.”
»Ne félj, cimborám, csak az Isten látja.

Hol járnak óta császár vitézi?:
Az mi lángunkat csak az Isten nézi.«

‚Régibb üdőkben vitézkedésnek
Más becsülete volt és a vitéznek.’

»Most áruk csupán van zsoldosoknak,
Az bús harcoson kik csak somolyognak.

Romló országban virtus rongy jószág:
Tegnap vitézek, ma vagyunk csak kószák.«

‚Rakjam hát lángra bús, redves kedvünk?’
»Ne bántsd, azért csak tovább vitézkedjünk.

Szétszórt máglyáink míg ki nem hunynak,
Álmodjunk harcot szegényi magunknak.

Sötét a világ, kell tűz, ha lobnyi,
Kell a gyujtáshoz mindég ujból fogni.«

‚Jó éjszakát, ni, virrad a lápon.’
»Jó reggelt mégis, hajh, bajtárs barátom.«

1914. május

LEVÉL A VÉGEKRŐL

(Érmindszent, 1914. június)

Be jó lehet, hol a fegyver ragyog,
Be jó csatára kelni,
Ifjú, bízó seregek élén.
Hiszen rég szórtam én is a magot,
Börtön–mult is díszlik mögöttem,
Mégis úgy kínoz, úgy fáj,
Hogy régi dühvel, karddal
Nem ott az élek élén,
De buta ködű Végeken vagyok.
S hogy ami merészséget
Ezer harcos szívbe beloptam,
Távol a derék–hadtól,
Tétlen, itt belőlem kilobban

S hogy jómagamért helyt nem állok,
Bár nem kívánja senki jobban
Alkalmát a vallás–tevésnek.
Be jó lehet, hol a fegyver ragyog.
Lássanak fakó paripámon
Rohanni elől a fiatalok:
Ott vagyok hittel, multtal,
Árnnyal és merészséggel
S talán holnap ott termek
S a végbeli vitézzel
Megint szembe–állhatnak
A régi, agg, vásott ellenfelek.
Testvéreim, bajtársak,
Feledni nem szabad és nem lehet
A régi, kezdő társat
S milyen szép lesz, ha fiatalodott
Izmaimmal nem vénhedt másnak,
De a régi vitéznek látotok:
Reátok segítségre
S ellenségre csapásnak.

ELHANYAGOLT, VÉRES SZÍVÜNK

Sebeink megújulhattak százszor,
Úgy adta az Élet:
Támadtak a magyar sebeknél
Mindig tüzesebb kelevények
S mi árván, porban üszkösödtünk.

En–sirásunkat végigsírnunk
Hangosabb sirások
Nekünk soha meg nem engedték:
Úgy licitált reánk, mint vásott,
Kegyetlen uzsorás: a más sors.

Ha harcaink parázsa lobbant,
Világok gyúltak ki,
Sohse tudott az igazsághoz
Igazunk minket eljuttatni:
Hamupipőke a magyar kín.

Mégis és újra: föl a szívvel
Mi véres szivünkért,
Mi kinunkért, mi bánatunkért,
Mi szegény, meggyötört hitünkért,
Ha orkánzik a Mindenség is.

Harcunk a magyar Pokollal van,
Mindent erre tettünk,
Ennek a kapuit döngetjük,
Ezé a harcé lelkünk, testünk,
Ez vesztünk vagy győzelmünk: sorsunk.

MAG HÓ ALATT

Gyötrött és tépett magamat
Régi hiteiben fürösztve
Vérből, jajból és lángból
Szedegetem össze
S elteszem mint életes holtat.

Kell még Tegnapról hív tanu
S kell talán az én hadi–sarcom,
Hogy drága mementóként
Fölemeljem arcom
Egy új emberű új világra.

Vád nélkül széttekintgetek
Majd vertségek és diadalmak
Földjén, hogy a kaoszból
Harsos igét halljak,
Vagy harsos igét én hallassak.

Hős emberségem, várakozz,
Szép álmokat aludj, lefénylett
Jós és jó magyarságom,
Hívni fog az élet
S föltámadások örök Rendje.

Most tél van s szegény mag–magam
Megnémítva és behavazva
Rendeltetés hitével
Őrzöm meg tavaszra,
Igazimnak sarjadásáig.

KURUCOK ÍGY BESZÉLNEK

Nekem, pajtás, úgyis mindegy,
Farkas esz meg, ördög esz meg,
De megesznek bennünket.

Medve esz meg, az is mindegy,
Az a szomorú és régi:
Véletlen, ki esz minket.

S az a szomorú és mindegy,
Hogy jó időben bennünket
Sorsunkra mi se intett.

Nekem, pajtás, úgyis mindegy,
Bánja fene, hogy ki fal föl
Buta, bús mindegy–minket.

1915 április

AZ IGAZI SZÓ

Hogy telik erőből
Ugy adta az Isten,
Megértem és kibirom,
Ami vérlik itten
S lesz utána szóm.

Kosarazott szájjal,
Lefojtott tüdővel
Mégis, most is azt hiszem:
Elmondok idővel
Kegyetleneket.

Valamikor jó lesz,
Jó lesz megszólalni,
Csúf, nagy özön–vér után
Jön sok galamb, talmi
S jó lesz jó galamb.

Jó lesz szenvedéssel,
Jó lesz majd nagy kínnal
Sok mindent elmondani,
Mit most a Rém hízlal:
Az igazi szót.

1915 április

A MOSTI MÁRCIUS

Szeretett és dalolt márciusok
Hervadt bokrétáját bedobom
Űzetve és, hajh, már nem űzve,
Ebbe, a ma mindent beharapó,
Rettenetes, fekete tűzbe
S így üdvözöllek, mosti március.

Sokszoroztam nagy emlékeidet,
Álomjáró és csoda–hivő
Szívvel tapostam sugarakban,
Harcoltam az örömös Jövőt
És most, miként te, úgy maradtam:
Üszkös–bénán, szép, mosti március.

Mi lesz, ha a hívőség megszakad?
S az emberek nagyon keserűn
Néznek a márciusi napra?
Zászlózott, híres, nagy céljait
Az Ember gúnnyal megtagadja?
Rettenetes a mosti március.

Ejh, legyen a sugár mégis a Napé
S tapossanak benne víg fiúk
Olyan hittel, mint én tapostam
S, ó Sors, hittetni tovább is akarj
Vidámitóbb, más márciusban
S én elbocsátlak, mosti március.

1916

AZ ÜTÉSEK ALATT

Csatát vesztvén alig csatázva:
Homlokunkat nem ékesíti
Hős, szent bukás vér–glóriája
S daccal nem nézhetünk az Égre:
Kevesen voltunk, buktunk s vége.

S mégis — be különös egy ország —
Megint dacosodnak a szemek,
Keményre száradnak az orcák
S ijesztő, síri némaságban
Megint fölszánt, magyar világ van.

Így volt ez itt századok óta:
Ezt a zúzott, vert fejű magyart
Mindig ütés tartotta, óvta,
Vert hencegések, törött álmok
Után: még konokabban állott.

Gyér seregünket széjjel–verték
S ránk rakta a cudar uriság
Az élhetésnek minden terhét.
S mert ránkszabadult minden vétek,
Azért lesz itt újból is élet.

1914 január

EGYSZER VOLT CSAK

Dózsa György emlékének

Egyszer volt itt lakodalom,
Nagy, igazi lakodalom,
Mikor ez ország vőlegénye
Dózsa György volt
S egy–egy hős tavasz–hajnalon
Ezer helyütt lángolt öröm–tűz.

Egyszer volt vulkán ez a föld,
Erő és láva ez a föld,
Mikor a harag, bosszú és cél
Összeállott
S itéletes viharba tört
S Dózsák, nem császárkák, üzentek.

Egyszer volt itt a Hit merő,
Moldvától Rómáig merő,
Mikor becsülettel és irtva
Támadt, végzett
Minden becsületes erő,
Hurkot tépve, csóvákat vetve.

Egyszer volt itt a Sors kegyes,
Bukásban is nagy és kegyes,
Mert azt üzentük a világnak,
Mit ma kéne
S mit azóta nem érdemes,
Mert holt vulkán a régi vulkán.

Egyszer volt itt forradalom,
Hites, igaz forradalom,
Rendet, igazságot csináló,
De Dózsákkal
S azon a hősi hajnalon,
Mikor gőgösen nem alkudtunk.

Egyszer volt itt egy kis remény,
De véres és tüzes remény.
Jönnie kell új Dózsa Györgynek
S fog is jönni.
Jaj, félek, meg nem érem én
S ti se, drága, csüggedt bajtársak.

1914 május

AZ ELTÉVEDT LOVAS

HÁZ JEGENYÉK KÖZÖTT

Hol sűrülnek a jegenyefák
S hol babonásak a vidékek,
Sok folyosójú, szép kriptákban
Reggelnek korán
Álmos, hideg, vén és árnyas az Élet.

Kövült arcokra süt be a Nap
S a puha szőnyeg: síró márvány
S előttük halk háló–termeknek
A lyány–had vacog,
Riszálni felejt, holtak között járván.

Dél múlik: hideg és hidegebb
Egyre az alkonyatig minden:
S lámpáskor minden összecsöndül
Valami meleg,
Ébresztő, fogó és fölséges rímben.

Lidérc üli meg a jegenyét
S benn, babonás házban kigyúlnak
Termektől a cseléd–ajtókig
A Nap–riadott
Csókok, esték, vágyak, eskük és multak.

Mikor szikráznak a jegenyék
S jön az alkonyat sunyi csendben
És kigyul a nagy–nagy kripta–ház,
Olvad és kigyul
Legmindenfélébb, bolond szerelemben.

Az alkonynak ős órája üt,
Mikor már–már jönnek a lázak,
Jegenye lesz a ciprusokból
S hős jegenyék
Körülálljuk s befödjük ezt a házat.

A FAJTÁM SORSA

Mert gyáva volt és szolga volt
S életét élni sohse merte,
A Sors, a sorsa,
Hajh, be megverte, be megverte.

Most itt várhatja a Pokolt
Szórva, megtépetten, ritkulva
S a Sors, a sorsa,
A sorsa búsabb, mint a multja.

És most a multja bünteti
Fekete korbáccsal, keményen,
A Sors, a sorsa:
Hogy éljen? vagy hogy már ne éljen?

Rossz, drága fajta, ki felé
Kerekedtek mindig a latrok,
A Sors, a sorsa,
Bűnben, vészben és bennem harsog.

Jaj, vajjon mit akar vele
Ezredek bűne, súlya, átka,
A Sors, a sorsa:
A sorsom nagy tragédiája?

ELMENNI TÁVOLRA, PUSZTULNI

Öreg Szilágyság, öreg a fiad,
Nagy pusztulásod hiába hivat,
Pusztul itt minden, nem Te egyedül
S én elmegyek Távolra pusztulni
Fiadul, kezesül.

Méla szépséged hol nevelgetett,
Nem mehet el beteghez a beteg
S nem ámulhat el híres tájakon,
Hisz szomoruságra változtál el,
Seb lettél: fáj nagyon.

Fáj a közelség: messzire megyek
S az ősi, Tuhutum–hágta hegyek
Felejtődjenek, halványodjanak
S minden az itthoni pusztulásból:
Nekem elég marad.

Be furcsa, mikor mellünkben sirunk,
Be furcsa, hogy ilyeneket irunk
Ma, amikor úgy röpül a világ
S csak a magyar lantos nyög és kérdez,
Mint egy régi diák.

1914 február 1

FÁRADTAN BIZTATJUK EGYMÁST

Zászlónk lehanyatlik untan,
Fáradtan biztatjuk egymást,
Bízunk még, de nem magunkban,
Be gazdátlan, be keserves bizodalom.

Szívünk is már olyan terhes,
Fölemelni hogy nem tudjuk,
Csak hazudjuk, hogy szerelmes:
Parazsai feketedő tegnapiak.

Babonáink megfakultak,
Csodáink elesteledtek,
Jövőink eleve multak,
Csak szégyeljük ezt a vén gyászt bevallani.

Öreg vitézink ühmögnek,
Ifjú bajtársak lázadnak
S így megy a had, megy a ködnek:
Siker útját kedvetlenül keresgeti.

Valahol utat vesztettünk,
Várat, tüzet, bizodalmat,
Valamiben késlegettünk
S most harcolunk kedvet vallva kedvetlenül.

Zászlónk lehanyatlik untan,
Fáradtan biztatjuk egymást,
Bízunk még, de nem magunkban,
Be gazdátlan, be keserves bizodalom.

1913 november

A MESEBELI JÁNOS

Bajban van a messze város,
Gyürkőzni kell a Halállal:
Gyürkőzz, János, s rohanj, János.

Királyfiak s nagy leventék,
Ha palástjukat ott–hagyták:
Rohanj, ha rongy is a mentéd.

Mesebeli király–lyánnyal
Hogyha akarsz találkozni:
Hadakozzál a Sárkánnyal.

Csak a mese s csak az átok
Tartott eddig így–úgy is még
S jók e csakok s e csalások.

Igy csináltad ezt már régen,
Van egy kis tapasztalásod
Csalatásban és fenében.

De csinálod, mert csinálod,
De csináld, mert erre lettél
S ha már álltad, hát kiállod.

Vagy nem állod s megbénultan
Gunnyasztani fogsz, ha merhetsz,
Öreg bűnödön, a Multon.

Kellesz a nagy arénára
Akkor is, ha életednek
Életed lesz majd az ára.

Ha már egyszer idegenbe,
Valamikor ide bujtál,
Rohanj jól kimelegedve.

A király–lyány: mese, János,
De nincs élőbb a mesénél
S mese ellen minden káros.

Bajban van a messze város,
Gyürkőzni kell a Halállal:
Gyürkőzz, János, rohanj, János.

AZ ELTÉVEDT LOVAS

Vak ügetését hallani
Eltévedt, hajdani lovasnak,
Volt erdők és ó–nádasok
Láncolt lelkei riadoznak.

Hol foltokban imitt–amott
Ős sűrűből bozót rekedt meg,
Most hirtelen téli mesék
Rémei kielevenednek.

Itt van a sűrű, a bozót,
Itt van a régi, tompa nóta,
Mely a süket ködben lapult
Vitéz, bús nagyapáink óta.

Kísértetes nálunk az Ősz
S fogyatkozott számú az ember:
S a dombkerítéses sikon
Köd–gubában jár a November.

Erdővel, náddal pőre sík
Benőtteti hirtelen, újra
Novemberes, ködös magát
Mult századok ködébe bújva.

Csupa vérzés, csupa titok,
Csupa nyomások, csupa ősök,
Csupa erdők és nádasok,
Csupa hajdani eszelősök.

Hajdani, eltévedt utas
Vág neki új hináru utnak,
De nincsen fény, nincs lámpa–láng
És hírük sincsen a faluknak.

Alusznak némán a faluk,
Multat álmodván dideregve
S a köd–bozótból kirohan
Ordas, bölény s nagymérgü medve.

Vak ügetését hallani
Hajdani, eltévedt lovasnak,
Volt erdők és ó–nádasok
Láncolt lelkei riadoznak.

A RÉGI SEREGLÉSEK

»Mária, Jézus« — így seregeltek
Kósza legény, asszony és gyermek
S liliom–lyányok drága csapatai.

Nem tudták: miért, hová, merre futnak,
Neki–vágtak a Halál–útnak
Büszkén, tébolyosan és énekelőn.

Istenes tébolyok szentelték őket
S küldte Dögbe szegény hivőket
S miért és miért nem? ők elindultanak.

Előttük szállt szent, csalogató mámor,
Előttük gajdolt hangos kántor
S utánuk e bolond és szép seregek.

Elbódultan talán ma is még mennek,
Neki Pokolnak, neki Mennynek:
Drága, jó magyarok, szép–zavarosak.

»Mária, Jézus« — ti megcsináljátok:
Egy csöppnyit lanyhuljon az átok
Kicsi fajtámnak vérző csapatain.

A HARCOK KÉNYSZERÜLTJE

Nem kivánta lelke–teste,
De harcolni mégis harcolt,
Kereste vagy nem kereste,
De harcolni kelletett.

Embereit úgy prédálta,
Mint nációk legelsője
S nem volt soha olyan drága,
Mit vérként nem hullatott.

Hajh, vajon mi lesz belőle,
Ennyi sok, ostoba vérzés
Elvette az erőt tőle,
Avagy új erőt adott?

ÉLÜNK VAGY NEM?

I.

Élünk? –– úgye, nem élünk?
Valakinek rossz álma
Lidérc–seregre válva –:
Csak rossz álom vagyunk mink?

Vagy élünk? –– mégis élünk?
S a megdühödött poklok
Népe, e véres, bomlott:
Valósággal mink volnánk?

Mért tudjuk azt, hogy élünk?
Mért nem bátrabb a téboly
S minden értést, mi még volt,
Mért nem söpör világgá?

II.

Mocsok a szivünk és agyunk,
Sirván siratjuk, hogy vagyunk
S hogy van, még van, az Élet
S hogy tudunk, mit se tudva
S utunk a latrok utja,
Holott Jézusokként kezdtük.

Véres a szívünk, a kezünk,
Születésünkkel vétkezünk
S most vétkeink tobzódnak.
Mért hivtak meg bennünket?
S a Vak–Sors miért büntet?
Nem elég, hogy (tán) élünk?

A NAGY HINTA–JÁTÉK

Nagyot lökött rajta pár csalafinta
S messziről milyen pompás volna bámulni:
Nini, a hinta!
Hogy lóg az az öreg, sötét Föld,
Hinta, palinta.

Talán–talán, nagyon messziről, mintha
Pénztelen gyermekként a vásárban
Hívna a hinta
S talán, messziről, sóvárognánk:
Hinta, palinta.

TÖBB BIZODALOM VÁGYA

I.

Vállalom fél–kimaradásom
Minden átkát
S kényszeres, tompa énekemet,
Mint megcsalt mátkát
Küldöm el, hogy szánjátok.

Vállalom az én magyar gyászom
S azt a vétket,
Hogy eljövendő bánásokat
Előre élek
S jajgatok, hogy ti bíztok.

II.

Csak egy kicsit több bizodalommal
Volnék és két karommal
Emelném föl a krisztusi keresztet,
De lelkem bús és veszteg.

Mint ragyogna az én jó magyarságom
S tagadnám minden átkom,
Minden csúnya Jövő–gondot kivetnék:
Csak egy kicsit hihetnék.

1915 augusztus

ELFÁRASZT A VÁRÁS

Siratom, hogy sokat szóltam,
Biztattam és eligértem,
Mert járnom kell
Most bénán is, csúszva térden.

Járni, tenni, igazolni
Hiveknek tett hűség–esküt,
Fölemelni
Minden elém–dobott kesztyűt.

Élni, mintha kedvem volna,
Igérgetni úgy, mint régen
És gyűlölni,
Ki már nem is ellenségem.

Már békülnék, megbocsátnék,
Hogyha nékem megbocsátnak,
De tett eskük
Unszolnak és nem bocsátnak.

Lázat, mely meghalni sem hagy,
Csillogást, mely lankad, restül,
Be itt hagynék,
Ha szabadna, mindenestül.

De ki kérdez, választ várjon,
Ha nem is kell már a válasz.
Választ várok
S ez a várás úgy elfáraszt.

1913

KÉTKEDŐ, MAGYAR LELKEM

Én seregem és én népem,
Szeretlek én mindenképpen.

Hogyha szaladsz üzőn s üzten,
Megrajonglak buta tüzben.

Fájsz, hogy így vagy, fáj, hogy látlak
A Sors bús uszitottjának.

Fáj, hogy az én éles torkom
Ma hurokkal, bénán hordom.

Disznók állnak most elébem
Röfögően és negéden.

S orditó és intő vágyam
Belepusztul a muszájban.

Szeretnék sereget szedni,
Sok–sok mindent vissza–venni.

Bár csalódna holtát–lelten
Én kétkedő, magyar lelkem.

1915 szeptember

KÉT KURUC BESZÉLGET

I.

‚Nagy tüzet csináltunk,
Ugye, Józsa testvér,
Hogyha most szalonnád volna,
Bizony hogy süthetnél.’

»Komám, eltévedtünk.
Nagy ez a sötétség,
Fölgyujtottuk a világot
S nem látunk egy lépést.«

‚Ordasokkal élünk
Nádban, gazban, sárban,
Mi a célunk, mi a célunk
E nagy bujdosásban?’

»Hadd el, komám, hadd el,
Hadd el, komám, mindegy.
A Mennybéli régen–régen
Erre küldött minket.

»Majd eligazítja,
Hogyha jónak látja.
Addig pedig kóborogjunk
Tovább a világba.«

II.

‚Tegnap ott, máma itt győzelem–tort ülnek.'
»Nem leszünk ott, pajtás, mikor megbékülnek.«

‚Hallom, pajtás, holnap nagy csatába visznek.'
»Minket, még ha győzünk, úgyis kisemmiznek.«

‚Ez a gyászos világ viseli a láncot.'
»Ejh, ahol nincsen tűz, ropják ott a táncot.

»Csak vén kurucoknak keserű az élet,
Otthon cifrálkodnak gyönge fehérnépek.«

»Itt is elárulnak, ott is elárulnak,
Nem való ez nékünk, csupán csak nagy úrnak.«

‚No, meg zsebrákoknak, úgy–e, koldus társam?'
»Bár az otthonomat soha már ne lássam.

»Nincsen is már otthon, nincsen is már semmi,
Jó lesz, pajtás, holnap a csatába menni.«

‚Pedig be sok kedvvel jöttünk a halálba.'
»Verje meg az Isten, aki kitalálta.«

III.

‚Deres füvet eszik
Jó lovunk s lelkünk, Cseke pajtás.'
»Mindegy már, cimbora,
Majtény innen csak egy jó hajtás.«

‚S ha Majtényban leszünk,
Mondd csak, pajtás, végre mit értünk?'
»A szent szűz Mária,
Pátronánk: imádkozik értünk.«

‚Hátha majd a sikon
Urak titkai fölborítnak?'
»Legalább, legalább
Híre lesz a majtényi síknak.«

‚Ilyen kevés magyar
És ilyen sok–sok régi ellen.'
»Hát maradjunk, cimborám,
Hitben, hűségben, szeretetben.«

»Ha senki sem marad
Becsületesnek, hűnek, jónak,
Vigyázz, mert akkor is
Nagy barátaid fognak, óvnak.«

KRÓNIKÁS ÉNEK 1918–BÓL

Iszonyú dolgok mostan történűlnek,
Népek népekkel egymás ellen gyűlnek,
Bűnösök és jók egyként keserűlnek
S ember hitei kivált meggyöngűlnek.

Ember hajléki már rég nem épűlnek,
Szívek, tűzhelyek, agyak de sérűlnek,
Kik olvasandják ezt, majd elképűlnek,
Ha ő szivükben hív érzések fűlnek.

Jaj, hogy szép álmok ígyen elszörnyűlnek,
Jaj, hogy mindenek igába görnyűlnek,
Jaj, hogy itt most már nem is lelkesűlnek
S mégis idegen pokol lángján sűlnek.

Itt most vér–folyók partból kitérűlnek,
Itt most már minden leendők gyérűlnek,
Itt régi átkok mélyesre mélyűlnek:
Jaj, mik készűlnek, jaj, mik is készűlnek?

Hegedűs fickók többet hegedűlnek,
Olcsó cécókon ezerek vegyűlnek,
Rút zsivány–arcok ékesre derűlnek
S ijjedt szelidek szökve menekűlnek.

Lámpás, szép fejek után megszédűlnek,
Emberségesek igen megréműlnek,
Ifjak kik voltak, hoppra megvénűlnek
S a Föld lakói dög–halmokba dűlnek.

Bús kedvű anyák keservesen szűlnek,
Labdázó fiúk halálba merűlnek,
Ős, szép kemencék sorjukba elhűlnek
S kedvelt szűzeink uccára kerűlnek.

S szegény emberek még sem csömörűlnek,
Buták, fáradtak és néha örűlnek,
Szegény emberek mindent kitörűlnek
Emlékeikből, mert csak ölnek, ölnek.

Szegény emberek ölnek és csak ölnek
S láz–álmaikban boldogan békűlnek.
S reggelre kelvén megint megdühűlnek,
Kárhoznak, halnak, vadakká törpűlnek.

Halál–mezőkön bitófák épűlnek,
Nagy tetejükre kövér varjak űlnek,
Unják a hullát, el– s vissza–röpűlnek,
De az emberek meg nem csömörűlnek.

A HALOTTAK ÉLÉN

OBSITOT SE KAPOK

Élt és írt élet, szerelem s dalok,
Mámorotoktól lassan ballagok.

Be sokat adtam oda értetek
S nekem be kurta kézzel mértetek.

Vagyonom vékony, koldus szemfedők:
Kis áltatás és még kevesebb gőg.

S ha ez se lesz, mi lesz hát majd velem?
Kap obsitot nóta és szerelem?

Életemet, túl a silány derűn,
Nem fogom–e meginni keserűn?

Óh, szerelem s kevéske kis mivem,
Életetek, félek, hogy semmi sem.

S az életem, félek, hogy megunom
Hazugság–fogytán és fele–uton.

Obsitom sem lesz bölcs emlékezés,
Áltatás és gőg elfogy e kevés.

Futó homok lepi be a nyomom
S az asszonyom sem az én asszonyom.

ÚJ ARATÓ–ÉNEK

Keresztek ülnek a tarlón,
Keresztek a temetőben,
Keresztek a vállon, szivünkön,
Keresztek messze mezőkben
S csak a Kereszt gazdája nincs sehol.

Keresztek az egész földön,
Keresztek tornyon és mellen,
Keresztek a földi jóságon
S égi szózat: »Megérdemlem,
Keresztet mért vállaltam ezekért?«

1915

HULLA A BÚZA–FÖLDÖN

Ott feledték a havas sikon,
Ásatlan sírján sohasem nő
Szekfű, Isten–fa, bazsalikom.

Elitatódik nagy csendesen,
S növendékeit veri rajta át
A győzedelmes búza–szem.

S a nyáron majd porhadtan lapul,
Mint megcsúfolt madár–ijesztő
Arany–tengerben fövenynek, alul.

Letipró sorsa már távolba zúg
S belőle és fölötte díszlik
Az Élet, a reményes és hazug.

AZ ŐSZ MUZSIKÁJA

Most is együtt a Csönd s a Lárma,
Az Ősz csak bennünk változott,
Ódon és nemes muzsikája,
Ha van szép szív, ma is megleli.

Színe, könnye, búja a régi,
Nótái is a régiek,
Tud altató szépet mesélni,
De fölváj régi sebeket is.

Szépek, akik ma élni mernek,
Egy–egy feledő mosolyuk:
Drága, élet–folytató gyermek
S minden könnyük felébredt halott.

1915

A HALOTTAK ÉLÉN

Most a Mezőn mindenki veszt
S vér–felhők futnak szabadon
S hű csapatomat most leltem meg,
Most leltem meg a csapatom,
Az Életből kikényszerültet.

Életes, drága jó fiúk,
Óh, halottakként ébredők,
Be szeretőn rántom ki kardom
Árnyas, szent rangotok előtt
S benneteket meg most talállak.

Nem voltak hősibb társaim
Soha, mint a mostaniak,
Fejükön az éjféli holdfény
Eget–verő, fényes sisak,
S fejüket friss sírból hozták föl.

Be sokáig várakozék
Én, árvult, társtalan Kain
S ím, hirtelen érkeztek hozzám
A társaim, a társaim,
Levitézlettjei a kedvnek.

Mit néztek, hajh, ők valaha,
Mint járták velem a Mezőt,
Szegény hozzám–testvérisültek,
Jámbor élet–levetkezők
S ím, meredt szemmel mosolyognak.

Mert mind az Életé valánk
S ha lelkünk meg–megütközött:
Csak az Élet áradt túl bennünk
S ugye, most a sirok fölött
Szeretjük egymás tarka célját?

Be szép, kisértetes világ,
Be jó nekem, be szép nekem:
Most az igazi halaványak
Táborában vezérkedem,
Hogy az Életre mosolyogjunk.

TORONY AZ ÉJSZAKÁBAN

Faluja nyár–éji csöndjéből
Fehéren, aggódva kibámul
A torony
S vér–hireket vár a lángoló,
Vénhedt világbul.

Harangjait állatja némán
S az Istenének, kinek háza,
Nem üzen,
Áll, remeg és bámul a torony
Megbabonázva.

Az Ég csodálatos felhői
A Holdat rejtegetve úsznak
S a torony
A Holdnak köszön, e mennyei,
Bölcs omnibusznak.

A Hold sokféle tornyot látott,
Sohse sietett, sohse késett
S nem riad,
Ha telnek e kis Föld–csillagon
Elrendelések.

Tán holnap már vérrel meszelten
Fog csillogni istenes őrünk,
A torony,
S a harcos multnak igéje zúg:
Halunk vagy győzünk.

Tán holnap már a torony hősibb
Vallását vallja vércse–multnak
S fiai,
A harangok, a még álmodók,
Össze–kondulnak.

Csak a Hold fog tovább döcögni,
Mint majd a Föld is, ember nélkül
S a világ
Holdfényes torony–romok fölött
Mégis megbékül.

1914 július derekán

HALOTTAN ÉS IDEGENEN

Át nem léphető, gyorsan vert hidon
Tulról hozott és túlos az életem,
Olvadt csillag, zuhogó fényű,
De megfagyasztom, hogyha tetszik
S egy dölyfös éjen elhajítom,
Ha rátok ömlő fényessége untat.

Harcok, unom fáradt diadalunkat,
A mindig–fénylés s vallás terheit,
Mi még mindig talán magyarul
Legtöbb, legbúsabb erre itt
És mégis–mégis olyan elhagyott:
Életemet, ez olvadt csillagot.

Okos, fényszóró rendem nincs nekem
S olyan irígy, olyan áldástalan
Mindegyik és mindegyik Istenem
S olyan nehéz és kedvetlen a mámor
Lábamnak és fejemnek és szivemnek
S úgy nem tudnak engem méltón szeretni.

Tulról hozott és túlos drága semmi,
Életem, már beléd–káprázni
Úgysem tud, mint régen, a szemem
S én, rokona egész világnak,
Szeretője, vágyója, buzditója,
Futok halottan és idegenen.

1914 május

SZOMORÚ HITVALLÁS MAGAMHOZ

Pók, pók, kerge pók, én,
Ki nem tudom befonni magam
S ki nem tudhatok kiszállni sem
Szilajan.

Mint magamat, úgy sajnálni,
Csak mást volna szép,
Üres fazék
A lelkem s nem elég a könnyem.

Sohse voltak a pillanatok
Ilyen szörnyü évek
S hogy vagyok:
E bűnöm még így nem utáltam.

És sohse volt e rettenet,
Hogy utált magamat kell becéznem
S így biztatnom:
Hiszek neked.

EMLÉKEZÉS NAGY HALOTTRA

(Jean Jaures emlékének)

Gyertek, akik igazán fájtok,
Hadd hallassam nektek a szívemet,
Ezt a némán dobogó átkot,
Ki gyilkolt–hőst próbál pótolni most.

Szaggassuk szét azt, ki ma ember
S számítsuk ki rab, bús mivoltait
S legyünk ostoba szerelemmel
Hozzá, ostoba vétkein felül.

Száznál több oka a magyarnak,
Hogy jó testvérnek vallják mindenütt
S száznál több gyász annak a karnak,
Melynek békéért kellett hullnia.

Fáj a szivem s nehéz üzennem
És mindeneket meg nem mondhatok,
De nagy, halott, ölt testvérem bennem
Úgy él, mint a Gondolat igaza.

Nehéz idők a jókat irtják
Gyönge bajtársak lágy szíveiből,
De maradnak, akik kibírják
Az időket, igazságot vevén.

Gyertek, akik igazán fájtok,
Hadd hallassam nektek a szívemet,
Ezt a némán dobogó átkot,
Figyeljetek és jól átkozzatok.

AZ UTOLSÓ HÍDFŐ

(Justh Gyula emlékének)

Kevély, szabad magyar, királyi gőgű,
De fajod, néped és a fényes álmok
Hódoló, harcos, hős alázatossa:
Nagy temetések idején mentél el.

Vajjon a Halál békült sziven ütött?
S nem azt mondtad–e: Nincsen itt mit keresnem,
Világok csúf mulását nézni meguntam
S új világokra új kínokért lessek?

Fajod és néped rogyadozó lábbal
Az Ur csodáiért már nem is szitkozódik,
Nem imádkozik: önvére e vad partján
Tartja az utolsó hídfőt.

Jaj, hátha azért mentél,
Mert megindulván a Föld, Tenger és az Ég,
Megindulunk mi is mind teutánad
Magyar harcokat más csillagon keverni?

SZEGÉNY ZUBOLY EMLÉKÉRE

Ha elmentél,
Okod volt rá s minden tettnél
Mondottál egy jónagyobbat:
A Halált.

Csak hadd fájjon
Szívem e bolond hiányon,
Hogy nem látom bölcs–hunyorgó
Szemedet.

Százegy éjnek
Virrasztója, éber Lélek,
Most is bizton és Neked van
Igazad.

KINCS GYULA EMLÉKÉNEK

Fájt, hogy az arcod
Nagyon síma volt a ravatalon:
Hogy törölhette
Arcodról le a drága indulatokat
A Halál, ez a durva Hatalom?

Bús tünődésed,
Gondod, búd, békéd és bölcs mosolyod
Hogy törölhette
Arcodról le egy bolond, semmi, hirtelen,
Egy ostoba, leső, percnyi dolgod?

Fáj, hogy elhinni
Síma arcu búcsúd ma sem tudom
S ha rossz szememmel
Téged, hasonlítatlan, összetévesztelek
És sírok a havas országuton.

NÓTÁK PIROS ŐSSZEL

I.

Piros Ősz, piros Föld, piros Ég.
De a gondolatok ma: kormok,
De a gondolatok feketék.

A gondolatok, a gondolatok.
Piros volt a Gondolat régen,
Ma pedig üszkös, sötét s halott.

Piros volt egykor a szerelem,
Piros volt a husvéti zálog,
Piros a rózsa e kebelen.

Piros a Nyár és a Nyár–utó,
Piros volt minden kis szerelem,
Mely lyány után volt nagyon futó.

A vér is piros akkor talán
S most tengerekben is olyan csak,
Mint bor–folt kis korcsma asztalán.

II.

Piros volt az Úr és a hóhér
S angyalok jártak le a Földre
Egy kicsi–kicsi, piros bókért.

És piros volt a magyar álma,
Mert a kenyér régen kenyér volt
S nem mennyekből ledobott málna.

Piros volt mi nagy törekvésünk:
Siessünk nagyon a magyarral,
Megkéstünk kissé, el ne késsünk.

Nagy, magyar bánatunk piros volt,
Igazán igazunkban voltunk
S nem mi csináltuk, ami rossz volt.

Piros magyarság, be elkéstél,
Be rosszabbul mén most a dolgod
Minden régi semmit–tevésnél.

Piros szív, piros agy, piros bor,
Rosszul érkeztünk e világba:
Piros világ és mégis rosszkor.

Piros csók, hit és piros álom,
Sokadik Ősz fordított most meg
Keresztül milliom halálon.

III.

Piros Ősz, piros Föld, piros Ég,
De a gondolatok ma kormok,
De a gondolatok feketék.

A »DIES IRAE«

Szakítni minden földi jókkal,
Kiabálni: le a bírókkal,
Le a Halállal, ki a csókkal,
Nem birkózni a birkozókkal,
El a tettekkel, csitt a szókkal,
De vitatkozni a valókkal
S fölhördülni egy sunyi bókkal.

Ha mégis csak megtart az Élet,
De szép volna ez néha szépnek.
De én már mégis így maradtam,
Fél–élő, de egy szakadatlan
S megférhetetlen síri katlan.
Sokan sírnak majd még miattam
S elsiratják, amit sirattam.
Alkonyulnak, mire virradtam
S igazaimat majd riadtan
Érzik majd egy véres piacban,
Hova befutottak inatlan:
Sokan sírnak majd még miattam.

S akkor szabad csak nekem menni.

ÁSÍT A TÜKÖR

Ásít a tükör,
Hogy gyáván belenézek:
Régi hitvesek búcsuzása,
Késések,
Unott ellenfelek vagyunk mi.

Ásít a tükör:
Egykor mint jó barátok
Bámultuk bámulóan egymást
S az átok
Közénk most fagyasztóan állott.

Ásít a tükör:
Egymást tán elfeledtük?
Milyen furcsák vagyunk, bámultak
Mi együtt,
Egymást nem lelő ismerősök.

BÓBISKOLVÁN LEHAJTOTT KARDOMON

Mint a piros vér a fehér havon,
Visszáját úgy virítná szerte
Énem, e legnagyobb nagy–hatalom.

Úgy sorakoztatná, vértezve itt,
Ha lehetne, kemény attakban
Hős, régi szavait, vitézeit.

De most másé a vér, másé a hó,
És holnapig céltalanul fut
Betyár–ló, hős–ló, szép pej vagy fakó.

S ha lovamat mégis megnyergelem,
Ne ülj mögöttem, óh, sötét Gond,
Nálam mégis kisebb fejedelem.

Bóbiskolván lehajtott kardomon,
Engedem a világot futni
S visszafutni kérőn, hallgatagon.

S akkor megint világ lesz a világ
S mi, az igazi nagy–hatalmak,
Kirójjuk rá a penitenciát.

A MEGNŐTT ÉLET

IFJÚ SZÍVEKBEN ÉLEK

Ifjú szivekben élek s mindig tovább,
Hiába törnek életemre
Vén huncutok és gonosz ostobák,
Mert életem millió gyökerű.

Szent lázadások, vágyak s ifju hitek
Örökös urának maradni:
Nem adatik meg ez mindenkinek,
Csak aki véres, igaz életű.

Igen, én élni s hóditani fogok
Egy fájdalmas, nagy élet jussán,
Nem ér föl már szitkozódás, piszok:
Lyányok s ifjak szivei védenek.

Örök virágzás sorsa már az enyém,
Hiába törnek életemre,
Szent, mint szent sír s mint koporsó, kemény,
De virágzás, de Élet és örök.

A HIVALKODÓ EMBER

Csak az a fontos, ami: Én
S minden csak ezért történik
A Föld alatt s a Föld szinén:
Be nagy a hivalkodó ember.

Csak az a fontos: ki vagyok?
S itathatják a világot
Üres, ostoba vér–habok:
Be nagy a hivalkodó ember.

Csak az a fontos ami: Én,
Halállal és Halál nélkül,
Holott mindenki halni mén:
Marad a hivalkodó ember.

Mikor a világ megveszett
S a minden–jók dögbe hullnak,
Tudom, hogy a legnemesebb:
Szegény, hű hivalkodó ember.

1916

AZ ÖREG ÁRVASÁG

I.

Fiatalon indult s féktelenül
S büszkén, hogy egyedül és fiatalon,
Ifjú, szép magzatom, az Árvaság.
Árvaságom volt első diadalom,
Az Árvaság, mely megöregedett.

Milyen furcsa az ifju Árvaság
S hogy szereti magát akkoriban,
Milyen búsan szereti magát.

Néha–néha ok nélkül fölrian,
De nagy–bölcsen s erővel suhan át
A hittelenség áradt vizein
Az Árvaság, az ifju Árvaság.

II.

Azután a múlások jöttek,
Az Árvaság kezdett megöregedni
S kezdett szívemnek lenni fájó semmi.

S hogy kerestem az asszonyt, aki fájva
Virítson az üres szomoruságra
S az Árvaságra fájdalmat derítsen.
De egyszerre csak: nincsen Isten
És aki van, nem nekem–való Isten.

És mégis–mégis, öreg Árvaságom,
Lesz talán még valami, ami fájjon,
S büszkén fájjon, mint ifjúi korodban
S könyörögve, de jobban
S nem gúnyjára az olcsó valakiknek.

S akik egy csöppet hittek
E nagy, szerelmes Árvaságnak,
Öreg Árvaságom, megáldnak.

III.

S megint jön a fájdalom és a sok.
S az asszony, aki úgy megváltozott
S jöttök, mindenkit pótló valakik:
Diadal, Nő és gőgös Árvaság.
S az Árvaság, mely megöregedett,
Emelt fejjel verdesi az eget,
Részegen issza az Élet borát
S újra–álmodja ifjukorát.

LÁTTAM REJTETT TÖRVÉNYED

Rejtett törvényed, Uram, akkor láttam,
Mikor megint vígan szedtem a lábam
S megint nevetett a szemem
S az Élet teljes kórusa
Megint csak énbennem dalolt
S úgy buktam föl, mint buta holt,
Megfagyottan a teljességes nyárban
S fölöttem minden kórusok kórusa:
A Tied, a kegyetlen, zúgva zengett.

Kis Földeden, Uram, úgy dermedett meg
A Nyár s kivált az én nyaram,
Miként Könyvedben írva van,
Szíve te sok nazareus szentednek.
Engem rohanó gőz–szekér
Vitt halottan holt reményhez Keletnek:
Megfagytam s lángolt a világ,
Megfagyott az én új ajándék–nyaram
S egy vad zápor a gőzösünkre paskolt.

Szép volt, Uram, szörnyű és tán igaz volt,
Dörögtek a fellegeid
S menny–köved százszor is üzent
Útszéli, tünő fáknak a magasból.
Egy–egy köved nagyon talált
És sohasem válogatott,
Melyik fa pusztul, melyik marad épnek.

Láttam, Uram, akkor rejtett törvényed:
Hogy mit csinálsz: azt Te tudod.

HIMNUSZ A TAVASZNAK

Hiszen harsogás a dolga,
Éhes, ékes nagy legény,
De sohse volt ilyen torka,
Ilyen harsány sohasem.

Óh, Tavasz, én úgy szeretlek,
Te nagy, zengő rosszaság,
Zsarolója pajzán kedvnek
S kongó jóság sohasem.

Himnuszod ritkán daloltam,
Mert hogy nagyon te vagyok,
Életem eltavaszoltam
S nem leszek más sohasem.

Óh, életeket fogyasztó,
(Most jobban, mint máskoron)
Életeket lelohasztó
Nem tudsz lenni sohasem.

A MEGNŐTT ÉLET

Hatalmas, hős, sudaras Multnak
Ágai, gyönyörű éveim,
E véres idő–mosolyok,
Igazi lombba most borulnak.

Méltó, nagy tavasza most ért meg
(Túl rémületeken s vágyakon,
Tavalyi kisértéseken)
Az én istenemnek: a Vérnek.

Az Élet szörnyüséges, gazdag
S az én kicsufolt, szent sebeim,
Mint rózsák piros májuson,
Egy világ testén fölszakadnak.

Most, íme, itt az életemnek
Átkos és bús magyarázata,
Sejtő kínja, szédülete,
Dölyfe, — íme, honnan erednek.

De e tavaszt lombosan állom
S megért mindent e megért tavasz.
S olyan nagy most az életem,
Mint óriás grimászu álom.

1915

A SZÉP HÚSVÉT

Odukat és kriptákat pattant
S bús árkokig leér a szava:
Ilyen a Husvét szent tavasza
S ilyen marad.

Miért tudjon Ő az embervérről,
Mikor künn, a Tavaszban
Minden csoda csodát csinál
S minden drága fizetség megtérül?

Óh, Tavasz, óh, Husvét,
Emberek ősi biztatója,
Csak azt szórd szét köztünk:
Állandó a tavaszi óra
S ilyen marad.

Krisztus támad és eszmél,
Odukat és kriptákat pattant.
Van–e gyönyörűbb ennél?

A RABBISÁG SORSA

Pétere is ennen–magamnak,
Kakas–szó szólhat már ezerszer,
Dédelgetett énem, vén Mester,
Zsidótalan és szegény rabbi,
Soha–soha meg nem tagadlak.

Soha–soha nem állok rabnak
Őrjöngő népek közepébe.
Nem állhat az, kinek a vágya
A népek és az Isten népe
S a minden vágyak legszebb vágya:

Ez a világ legyen világja,
Ékes, vidám, aki, jaj, ésszel
Embernek mert jönni s meréssel
Szántja, gondolja el e Bolygót.

Nem mondom én, hogy tegnap jól vót
S mindig úgy lesz, hogy egy–két ember
Érdemlődik, kit szerelemmel
Vesz körül a krisztusi dőre.

De már ezért az egy párért is
És magunkért, rabbiságunkért,
Előre az igazságunkért:
Csalatni, csalódni, előre.

1915 június

A HOLD MEGBOCSÁJT

Savanyun, csonkán, nagy mezők fölött,
Talán tizedszer ílyképp, megrabolt,
Balog utasként ballag át a Hold.

Arcán vén kópék fáradt mosolya
S alant szörnyedt, bús sóhajba vesző
Kínjaival mered föl a mező.

Forradásos mező, fukar, kopár,
Rothasztó testét gúnyos, halk, hideg
Fényével a Hold öntözgeti meg.

S fagyos fényben e nagy hulla terül,
De messze szélén félénk vándorul
Egy lyány csókos férfiára borul.

Mintha sohse járt volna itt Halál,
Az Élet, ez az eltörött derék,
Kígyós örömmel üti föl fejét.

S mert Földre nézni csókért küldetett,
A Hold ujjongva, bízón kiragyog
S száz halál–bűnért küld bocsánatot.

DAL A BOLDOGTALANSÁGRÓL

Minden, amiben hittünk,
Oda–van, oda–van, oda–van
És szerencsés
És boldog, ki csak önmagáért
Boldogtalan.

Mert minden oda–van,
Minden, amiben hittünk,
Zászlók, kiket ormokra vittünk,
Ma minden oda–van
S boldog, aki boldogtalan.

Boldog, aki boldogtalan,
Mert minden oda–van,
Oda–van, oda–van, oda–van.

AZ ŐSZ DICSÉRETE

I.

Evoé, Élet, be gyönyörű ősz jött,
Talán legszebbik ősze a világnak,
Ma mosoly–csokrát szórom szét a számnak,
(Megint virul e búra görbedett):
Evoé, Nap, nincsen baj égen–földön.
Evoé, Vágy, a Mind igazolója:
Él az Élet s az Élet nem beteg.
Csuklástól csókon–megistenülésig,
Élet, ma hallom csengőn a szavad:
Nem milliónyi ilyen–olyan ember,
De Ember az Isten igérete
S míg ember él, minden győzve halad
Teljesülésig, mit csak ember élt
S a legkülömbek szent vágy–zászlait
Továbbviszik a legkülömb maradtak
S Halál nincs a legfurcsább vágyra itt.
Evoé, Élet, be gyönyörű ősz jött.

II.

Ma belül és hősön élnek a hősök,
Igaz romlása nincsen semminek,
Az ősz megint csiklandós–szomorú,
Ragyogásos, nagy szivek a mezők
S ragyogásos, nagy mezők a szivek.
S ha fájtak a tikkadt, ősi legendák,
Hát új legenda kerül, ami lázaszt.
Talál a Vágy új legyűrnivalót,
Rettegő bút és aggodalmat százat
S a vígságos, hatalmas Úr előtt
Az Élet mit örömföldbe vetett
Ma is drága és ma is szeretett,
Bár egy magyarul is megkötött sorsra
Minden egyéb ezerszer könnyebb volna,
De él az Élet s be gyönyörű Ősz jött.

III.

Támadjatok föl, jólfigyelő ősök:
Én tömeg–Mának nem adtam magam,
Nekem az Ember egy folytonos ember
S nekem semmi ma sem vigasztalan.
Most épitem vulkánokra a fészkem,
De fajtámra is mostan figyelek
S most hiszem el, hogy elhinni szabad,
Hogy milliókért élhet egy–nehány.
Dajka–nóták és tanító szavak
Fölzuhognak biborban egybeforrva:
Sohse vághat rosszat az Ember sorsa:
Ím, tábor vagyok gőgben, egyedül,
(Be jól van — vélem — minden, ami van)
Szívem napos, víg rétként elterül
(Hallom, hogy az egész föld dübörög
És átkozódnak, kik máskor imáznak):
Ma mosoly–csokrát szórom szét a számnak,
Evoé, Élet, be gyönyörű ősz jött.

1914 szeptember 11

A KRASZNA VÖLGYÉN

A Kraszna völgyén, hol a faluk
Így tavasszal bokréták,
Csináltunk rövid sétát
Boszorkányos, bolond kocsival:
Szép és különös volt az ut.

Varsolcot, e vidám falut
Átgázoltuk vidáman
S hozzám illően bátran:
Be szép az Élet és a vidék
Szívnek és szemnek hogyha fut.

KÉSZÜLÉS TAVASZI UTAZÁSRA

(Élek–e én? — éltem–e én?)
Tavasz jön, nagy útra kelek,
Most minden ár elsöpri gátját,
Készítsétek az úti ládát.
Szabad vagyok, szomjas vagyok
S most indultok ti is ragyogva,
Az Élet füttyét túl–zajongva,
Gyors, finom, szobás vonatok,
Télből Tavaszba ébresztők, tik.

Rómába is most készülődik,
Yachtját fűtteti a nagyúr
S Cook–nál jegyeztet a szegény.
(Élek–e én? — éltem–e én?)

A Halleluják már előre
»Föltámadt Jézus«–t berzenkednek,
Drága nedvek és drága kedvek
Kapnak csiráztató erőre
S a tenger álmos, szép, nyugodt.
Az Élet indul mindenütt
És titkos, bűvös hegedük
Mindenféle nótákat pengnek
S a szonáták tréfásan lengnek
Hopszaszák és nóták között.
Bécsi valcer, gondola–dal,
Nigger tánc és francia dalka,
Kóló, csárdás ölelkezik
S minden más ének szent zsivajba
A Tél megmaradott telén.
(Élek–e én? — éltem–e én?)

Egy japán kert költözött hozzánk
S az illatot illatok hozzák.
Tavaszi széltől megzavarva
Ibolyás, nótás Nizza is,
De ibolyás s nótás nagyon
Magyar síkok sok fehér falva,
Népük künn sürög a mezőn.
S az Élet édes szomjusága
Tikkaszt, kerget dalokba vágyva
És mindenki újakra készül
Mámoros, megváltó vitézül.
S ha van baj is, segít a Nap,
Jó szó, szép hit, szánt akarat
S régi bajtársunk, a Remény.
Csatangolnak gyönyörű dámák,
Készítsétek az úti ládát,
Tavasz jön, nagy útra kelek.
(Élek–e én? — éltem–e én?)

1917

ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA

ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA

1. Seirből kiált énhozzám is az Úr: »Vigyázó, mit mondasz az éjszakáról, vigyázó, mit mondasz az éjszakáról?« Ilyen hiábavalóság hát az ember isteni elméjének fényessége, hogy egy fuvalom által éjszaka lesz?

2. Hányszor kell még sírnia a szeretet és géniusz doboló vigasságának szünésével a Földnek, megromolnia s megerőtlenedniök a Föld népe nagyjainak?

3. Miért, hogy a föl–fölemelkedett Embert mindig visszarántja Valaki, kit Úrnak is neveznek, Jehovának is, Rendelésnek is, Sorsnak is? Az Ember már–már készül jónak és Istennek változni, de Perazim hegyén fölkél az Úr.

4. Mi jókedvet csinál az Úrnak, hogy csak mutogatja az Embernek nagyszerű célját, az Élet egyenlő kibékülését mindnyájunkkal s a békének szivárvány–hídját?
Miért keresi meg bennünk, mint a Gibeon
völgyében megharagvásában, a mi ősi vadságunkat,
hogy gonoszságainkat egymásra tüzelje?

5. Bizony a »kegyetlen, hosszu Léviátán kígyót és a tekergő Léviátán kígyót« kemény, nagy és erős fegyverével nem látogatja meg senki És a »veres boru szőlőt« vérrel öntözi most megint az Úr. Óh, miért olyan szeretetlen és boldogtalan az Ember, ki úgy kívánja a szeretetet és boldogságot? Vigyázók, hiába vigyáztok, óh, jaj, vigyázók, hiába vigyázunk, mert újra és újra leesik a sárba az Embernek arca.

HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK

Mindig volt titkos, valamis
Názárethje az emberi Jónak,
Honnan elindult könnyesen,
Dagadón, szánva bús milliókat
És soha nem ölt meg iszap
Bátor, nagy vizü s tiszta folyókat.

Folyók, szivek, ne féljetek
S bénult szivem se, te, ki eddig
Nem merted elég könnyesen
Mélyítni szent folyóknak a medrit.
Az emberek a siratást
A Jó álmáért is megérdemlik.

Dagadjatok meg, szent folyók,
Szívek, kik még hajléki a Jónak,
Sírjátok ki könnyeitek,
Hozsánna ma a bízó síróknak,
Hozsánna, bízó Tegnapunk
S hozsánna neked, szent árú Holnap.

MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ

Be szép a régi kép, a tiszta,
Be szép volt a világon élni,
Be szép volt az a lázadó,
Mégis uras, szent Össze–Vissza.

Imádkozni is tudtunk néha,
De mindenképp Istené voltunk,
Nem–akartan és nem–tudón
Legbőszebb óránk se volt léha.

Be szépeket elhittünk akkor
És a Poklot hogy elfeledtük
És most a Pokol muzsikál:
Fülünkben száz és szörnyű akkord.

Megszakadt szép imádkozásunk,
Pedig valahogyan: van Isten,
Nem nagyon törődik velünk,
De betakar, ha nagyon fázunk.

Imádkozzunk, hogy higyve higyjünk:
Van Isten, de vigyáz Magára,
Van Isten s tán éppen olyas,
Kilyenekben valaha hittünk.

Adjuk Neki hittel magunkat,
Ő mégiscsak legjobb Kisértet,
Nincs már semmi hinnivaló,
Higyjünk hát a van–vagy–nincs Urnak.

Mert ő mégis legjobb Kisértet
S mert szörnyüséges, lehetetlen,
Hogy senkié vagy emberé
Az Élet, az Élet, az Élet.

ADJA AZ ISTEN

Adja meg az Isten,
Mit adni nem szokott,
Száz bús vasárnap helyett
Sok, víg hétköznapot,
Adja meg az Isten.

Adja meg az Isten
Sírásaink végét,
Lelkünknek teljességes
S vágyott békességét,
Adja meg az Isten.

Adja meg az Isten,
Bár furcsa a világ,
Ne játsszak ölő, gyilkos,
Cudar komédiát,
Adja meg az Isten.

Adja meg az Isten,
Mit adni nem szokott,
Száz bús vasárnap helyett
Sok, víg hétköznapot,
Adja meg az Isten.

»TE ELŐTTED VOLT«

„Jaj a pásztoroknak, kik elvesztik és elszaggatják az
én mezőmnek juhait, azt mondja az Úr” .....
„Én uram... én pedig nem utáltam meg a te utánad
való pásztorságot és a háborúságnak napjait
nem kívántam, te tudod: ami az én számból kijött,
te előtted volt...”
Jeremiás siralmai

»Te előtted volt« mindig szálló,
Sokszor síró s néha riszáló
Szegény szava az embereknek:
Ha sohse szerettél: szeress meg.

Tudod, Uram, hogy mostanában
Ólom–tüzek égtek a számban,
Kiálthatnék, hallgattam mégis,
Tudok mindent, hallgattam mégis.

Hatalmat, Te, másoknak mértél,
Túl az aranynál s túl a vérnél.
Egekig a fák sohse nőnek:
Viszed már számadásra őket.

Nekem, együgyübb pásztorodnak,
Azt add csak, hogy ne legyek rosszabb.
Ne hazudjak s az igazról is,
Óh, kevés szót az igazról is.

Tréfál a kezed? Játszik? Büntet?
Nem utáltalak meg – bennünket:
»Te előtted volt«, Te csináltad
S én úgy teszek, ahogy kívántad.

Nem untam meg pásztorod lenni,
Nézni, hallgatni vagy szeretni
S éltem csak akkor csapnám hozzád,
Ha nem orcám volna az orcád.

A NAGY HITETŐ

(Elolvasandó Máté apostol evangéliuma)

Költők költője, gyermek halálig,
Ha körülfogtak bitóbánatok,
Drága, isteni Együgyüséged
Csak ennyit szólalt fojtott sírással:
Harmadnap föltámadok.

Néped nem volt s papi–fejedelmek
Mégis aggódtak, hogy majd mit mivel
Egy zavaros beszéded visszhangja
Már gyülő–seregével Igédnek
S nagyra–nőtt sziveivel.

Megint a jó Pilátust keresték
Sápadtan minden farizeusok:
Adjon a sírhoz több katonát még,
Mert bolondok, csalók és varázslók
Az eféle krisztusok.

És pénzt vevének a katonák föl,
Koporsód száját akik őrizék,
Mert hátha mégiscsak föltámadnál
S amit vértajtékos, szép szád mondott:
Égi s ezernyi igék.

Minden költők közül te kaptad
Keresztek és bitók legjobbikát,
Mert minden költők költője voltál,
Kiben istenien oldódtak meg
Legemberibb, legalázóbb igák.

Óh, be szép a te neved, szép Krisztus
S így árulkodtak: »a nagy Hitető«,
Így árulkodták Pilátusnak
Ma is nagyszerű példaságod:
Isten, Torony és Tető.

Nagy Hitető, sokan veled tartunk,
Nagy Elárult, úgy fáj, hogy itt vagyunk,
Úgy vágyjuk jég–ajkunkra az ajkad
S mondani te Együgyűségeddel:
Harmadnap föltámadunk.

KICSODA BÜNTET BENNÜNKET?

Halottak–e már a halottak
Bennem és künn–künn, szerte–széjjel
S volt–e Élet, vagy csak megloptak
Bennünket
S a Sors csak meglopottat büntet?

Nézem most már förtelmes kéjjel:
Mik az élők, mik a halottak,
Mit hoz a nappal és az éjjel
S bennünket
Milyen ellógott Isten büntet?

Mik a jelenek s mik a voltak,
Mik jönnek az északi széllel,
Mit üt ránk ma és mi lesz holnap
S bennünket
Szülőnk gerjedelme mért büntet?

Bennem és künn–künn, szerte–széjjel
Halottak–e már a halottak
S alusznak–e nagy gödrű méllyel
S bennünket,
Igazakat, ki a Gaz büntet?

A TITOK ARAT

„Láték egy asszonyt ülni egy veres fenevadon, ...
melynek hét feje és tíz szarva vala, ... és az ő
homlokán ilyen név vala megírva: Titok ...
(János jelenései, 17.)

Aratja a Földet a Végzet:
Nagy aratás van, sokasodik
Kereszt és tarló
S aki eddig az égre nézett,
Hűlt orcával ma sárba hajló.

S ki a szentek véréből ivott,
Szilajul, veres fenevadján
Nyargal részegen
A szörnyű asszony, a Titok
S minden ugrásra száz tetem.

Vörös bársonyban és skárlátban
Nyargal és dermesztően kacag
S meghal a lélek
S így rosszabb, mint holtan a sárban
S ez rosszabb halál, mint az élet.

Mind őrülünk, arat a Titok,
Halott lélekkel botorkálunk
S az asszony kacag,
Ki a szentek véréből ivott:
Fúl az ember s ő arat, arat.

VIRÁGOS KARÁCSONYI ÉNEK

Óhajtozom el a Magasságba,
Nagy a csúfság idelenn,
De van Karácsony, Karácsony,
Istenem, én Istenem
S ember–vágy küldte Krisztusunkat.

Két gerlicét vagy galamb–fiókát,
Két szívet adnék oda,
Hogyha megint vissza–jönne
A Léleknek mosolya
S szeretettel járnánk jászolhoz.

Krisztus kivánata, Megtartóé,
Lázong át a szívemen,
Mert Karácsony lesz, Karácsony,
Istenem, én Istenem,
Valaha be szebbeket tudtál.

Óhajtozom el a Magasságba
Gyermekségemben kötött
Minden szűzséges jussommal,
Mert az emberek között
Nem így igértetett, hogy éljek.

Követelem a bódító álmot,
Karácsonyt, Krisztus–javat,
Amivel csak hitegettek,
Amit csak hinni szabad,
Csúfság helyett a Magasságot.

Lábainknak eligazitását
Kérem én szerelmesen,
Karácsony jöjjön, Karácsony
És száz jézusi seben
Nyiladozzék ékes bokréta.

A CSODÁK FÖNTJÉN

„...Mikor a harmadik angyal trombitált volna, leesék az égről egy nagy csillag... a csillagnak neve pedig üröm... És mikor az ötödik angyal megfuvallotta trombitáját... csillag esék le az égről, melynek adaték a mélységes kutnak kulcsa... Annak okáért az napokban keresik az emberek a halált, de nem találják meg azt és kívánnak meghalni, de a halál elmegyen előlük...”
(János jelenései, 9., 10.)

Csillag–zuhító angyal–trombiták
Piros hangjára addig–addig lestem,
Míg megérkeztek a káprázatok
S csodáit küldi, pirítva a testem,
A nyolcadik angyal: a Láz.

Minden rendestől eltéptem magam,
Szemem prédáit mind összezilálom,
Életem száz mással elegyítem,
Csapdoshasson vitézül föl az álom
S száz szinű álom–rettenet.

Csodálatos, képes rettenetek
Szent zavaros kora, íme, szakadt rám,
Ülnek bennem viziók és valók
Szerelmesen, fájón összetapadván,
Hogy minden: ugyanegy legyen.

Igy, az üröm és halál–vágy után,
Teljességessé, fantomossá válok,
Reggelt, oldást, bizonyt nem keresek
S leráztam a csak–ez és csak–egy jármot:
Már minden mindent vállalok.

A Láz és én vagyunk ma a világ,
Nem sietek, mert már el ugyseések,
Csillag–zuhító angyal–trombiták,
Száz élettel fölérő jelenések
Visznek csodák föntjére föl.

1914 május

VOLT EGY JÉZUS

Szent elgondolás: volt egy Jézus,
Ki Krisztus volt és lehetett
És szerette az embereket.

Ő mondta: fegyvert a fegyverrel
Győzni s legyőzni nem szabad:
Jézus volt, Krisztus: legigazabb.

Az emberek úgy elrosszultak
(Hiszen nem voltak soha jók):
Most Krisztus–hitünket csufolók.

Pedig ma is élhet. Föltámadt,
Ki Krisztus és nagyon nagy úr,
De él másképpen és igazul.

Járj köztünk, drága Isten–Ember,
Tavasz van, nőnek a gazok
S kevesek az igaz igazok.

Ugy látlak, ahogy kigondoltak:
Egy kicsit véres a szived,
De én–szivem egészen tied.

NEM CSINÁLSZ HÁZAT

„...Fölálla azért Dávid király az ő lábaira, és monda: Halljátok meg szómat, atyámfiai és én népem! Én magamban elvégeztem nagy szívem szerint, hogy az Úr szövetsége ládájának nyugodalmas házat csináltatnék, és a mi Istenünk lábainak zsámolyt; hozzá is készítettem vala mindent, valami szükség volna. De az Isten engemet megszólíta és mondá: Nem csinálsz te házat az én nevemnek; mert hadakozó ember vagy, sok vért is ontottál immár...”
Krónika I. könyve, 28.

Szabadulás fény–sáva olyan vékony
S a Halálig sem jutottam el,
Azután meg nincsen hajlékom
S hajlékot az Urnak sem épitettem
És itt állok hitetlen.

Harcaimnak emléke sem remegtet,
Tán helyettem járt itt valaki,
Aki bűnös csodákat kezdett:
Nézem és nem ismerem meg az arcom:
Ez az én hires harcom.

Csetepatáztam örökkön az Úrral
S pár zsoltárát megírtam talán,
S beszélik, hogy jöttem sok újjal,
Beszélik, hogy megbántottam sok régit,
Beszélik, így beszélik.

Nem férfi az Élet, de léha asszony
S még hogyha az Úr is int felé,
Nincs, amit lelkére aggasson
Az Úrnak s az urának sohse épít
S nem csinál semmit végig.

Óh, Élet, Asszony s előtte Halálnak,
Te rangos, ősi, nagy Félelem,
Hol van jó küszöbe a háznak,
Melyet az én Uramnak építettem,
Magamnak építettem?

Ha harcért jár ez, hajh, miért harcoltam
S miért volt a kiontotta vér?
Vagy átkozott vagy bolond voltam:
Házam nincs és idegen az én arcom:
Ez az én hires harcom.

1914 február 16

A SZÉTSZÓRÓDÁS ELŐTT

„És áll (az előbbieknek) helyébe egy utálatos... és békességnek színe alatt csalárdul cselekszik azzal, és elmenvén győzedelmet vészen kevés néppel. Elfoglalja az országnak gazdag részét... zsákmányt, prédát és gazdagságot oszt az ő vitézeinek, és gondolataival forgolódik az erősségeknek megvételek felől, de azt ideig eltitkolja.”

Dániel könyve,
11.

Hát népét Hadur is szétszórja:
Szigoruabb istenek ezt így szokták,
Miként egy régi, bánatos, erdélyi
Prédikátor írásba rótta
Keresvén zsidókkal atyafiságunk.

Jöttünk rossz erkölccsel rossz helyre,
Volt utonállók új utbanállóknak
S míg úrfajtánk egymást s a népet falta;
Tunya álmainkat jég verte
S még a Templomot se épitettük föl.

Helyünkön meg nem tudtunk állni
S ide kerültünk, ez kezdeti átkunk,
Ma már nem mienk paráznás vérünk sem,
Jöhet a helyünkre akármi:
Megöltük és kibűnöztük magunkat.

És mi nem leszünk majd szétszórva
Árvult, de mégis győzedelmes fajta:
Minket korszakok tűz–dühe nem edzett
S fölolvaszt a világ kohója
S elveszünk, mert elvesztettük magunkat.

1914 január

ÉS MOST MÁR

És most és most már
Nincs bennem avas ijjedelem,
Rosszabb már nem jöhet a rossznál:
Elfelejtem s tán kiheverem
Lódítván magam ölből ölbe.

Kik fajuk óvták,
Óh, mindig így cselekedtenek:
Csalódott s fáradt pátrióták,
Hajszolták maguk sok–sok beteg
Mámorba, feledésbe, csókba.

Törő, sok szirtnak
Nem kinálom immár a fejem,
Bús csodák és sorsok lebírtak,
Ilyenkor legszebb a szerelem
S igaza volt Antoniusznak.

Elvész az ország,
Ha elfogytak az aszkéta szivek
S fájdalmaim testem mért rontsák,
Mikor nincsen minek és kinek
S zsongító asszony–ölek várnak.

Biblia mondja:
Pusztuló nép vezérei
Mind–mind a bujaság bolondja,
Ha már nem tud szépen vérzeni
S pusztulás hív paráznaságot.

Hős fajom döglik,
Hiába harc, hiába fájdalom,
Hiába gőg, hagyjuk a többit:
Kötél szakadt és én vén hátamon
Bizsergő vágyak poklát érzem.

CERUZA–SOROK PETRARCA KÖNYVÉN

A NAGY HÍD

Nagy Hídnak szép, támos hajói,
Ti, Életen ringva átvivők,
Ma nektek fogok gyónva gyónni,
Tegnapi és mai nők
És talán holnapiak.

Távozó léptű férfi–ember
Nem tud átalmenni a folyón,
Csak kapcsolódó szerelmekkel
S hazugul is ragyogón
S igazán is hazugul.

Vertem a nagy Hidat ragyogva
S mint a régi, ős szerelmesek,
Ugy gondolok az asszonyokra:
Egyik se volt kevesebb
És többet egyik sem ért.

Ring a nagy Híd s a másik partot
Mikor érem el már, nem tudom,
De hálásan emelek arcot
Itt is, ott is az uton,
Édes, ringó átvivők.

VÖRÖS TELE–HOLD EMLÉKE

Hegy mögül mikor vörös tele–Hold
Ébredt,
Az alkonyon (már három éve lesz)
Elébed
Csöndesen beteg szivem lehullott.

Mennyi minden száguldozott közénk
S üzte
Vörös Holdkor, sok tévedt alkonyon
A tüzbe:
Hamvadunk még, vagy már elhamvadtunk?

CERUZA–SOROK PETRARCA KÖNYVÉN

Itt az írás: nem legényes sorok,
Régi epedések, régi torok
Búgása bőgött így ezelőtt,
Igy írtak a hajdani nem szeretettek,
Igy írtak a régi, bús szeretők.

Nem azért írok, hogy fordítsd felém
Fehér orcád. Óh, már beérem én,
Ha torkomon buknak a szavak.
S szám kérdeni, kérni se, mást sohse merne,
Mint a sirást és sírni talán szabad.

Boldog vagyok, mert nagyon szenvedek,
Boldog vagyok: érted vagyok beteg.
Halálra szánt, mint rég ezelőtt,
Mint régen a hajdani nem szeretettek,
Mint régen a régi, bús szeretők.

MÉG FÁJOBB KÖNNYEK

Síró szerelmek gyötrő útja,
Nem látom még mindig a véged,
Pedig már nagyon maradoznak
Boldog és tavaszos vidékek
S az út is már egyre sötétebb.

Valahol meg kellett vón' állnom
Egy elhagyott, víg leány–arcnál,
De nekem a könnyek kellettek,
Mindig a könnyek minden harcnál
S most már a megállás sem használ.

Most már járom kálváriámat,
Volt arcok utánam köszönnek
S vén szívemre, míg botorkálok,
Kegyetlenül, gúnyosan jönnek
Új szerelmek s még fájóbb könnyek.

KI VÁRNI TUD

(Küldöm, ki érti)

Tartsd magad,
Sors, Élet és Idő szabad
S ki várni érez, várni tud.

Várni tud,
Kinek ön–énje nem hazug
S nem hord össze hetet s havat.

Tartsd magad,
Mert most az a leggazdagabb,
Ki várni érez, várni tud.

UZSORÁS KÖLCSÖNÖK VÁLTÓJA

Szerelem, óh, uzsorás kölcsön,
Föl–fölesdeklő napjaimnak
Rosszkor érkezett drága rossza,
Mégis –– mégiscsak visszahozza
Nagy fizetségeit a kínnak
Egy–egy boldog, hitető napod.

Tudom, hogy vénülőn adózni
Kicsit szégyen a szerelemnek,
De a szégyen szerelmes lángja
Festi vénségem ifjuságra
S boldog napokon elpihennek
Boldogtalanok zavarai.

Engem megillet, mit küzdésben
Ifjúságom balgán mulasztott,
Parázsos, hívő, csókos órák,
Könyörületek, nagy adósság
S mámorok, melyekbe fulasztok
Üres, fekete emlékeket.

A FOGYÓ HOLD

Merre jár most a fogyó Hold
S boldog töltjén hogyha nézte,
Megállott a szívverése
Valakinek egy pillanatra?

Merre jár most a fogyó Hold,
Merre járhat most az Élet,
Tengert bámul, hegynek téved,
Vagy csöndes erkélyre int el?

Merre jár most a fogyó Hold,
Meredt szemmel most is nézték
Az Ég e rokkant vitézét,
Kit olyan ó s jó ketten nézni?

Merre jár most a fogyó Hold?
Ifju hitek, vén emlékek,
Bűnös üdvök, üdvös vétkek
Fogyó, rokkant, hű katonája?

KÁR VOLNA ÉRTED

Futó sorból rontva kidőlten,
Nem is vagyok talán már,
Nem is lehetek az Időben.

Jóság rohamaim is fogytán
S úgy nézek messzeségbe,
Mint vén juhász hajolva botján.

Igen: bot, egy kicsit koldusbot,
Hideg és fáradt nézés
S otthagyott, szegény ősi jussok.

Ki társam lenne, nekem nem kell
S vágyottam nem vágy társul
S aggulok éhes szerelemmel.

Se jó, se rossz, se bús, se víg már:
Becsületes válasz megy:
Kár volna érted, hogyha bíznál.

Engem kinullázott az Élet,
Én már dacból se adnék
Bárkinek is meleg hűséget.

Csoda–percnek kellene jönni
S mert nem bízok csodákban:
Csókollak, de el kell köszönni.

ÉN BÚS IBOLYA–VETÉSEM

Tévedt, egyetlen szónak villáma
Nem csapott rád, óh, nagyon érzem
S itt búsulok a jégverésen,
Holott csak egy szó nem talált meg,
Én asszonyom, ibolya–vetésem,
Egy szó, kit más nem mondhat senki.

Pedig a neved sem menthetted ki
Szavaim nyári viharából
S messzi villámokként cikkáztak
Mégis a szavaim és fáztak
Egy szóba állni s csapni elébed.

Ez az egyetlen villám a vétek,
Minden és minden–rontó semmi:
Féltem, hogy valaha is tudjad,
Milyen egy és jó tudnék lenni
Túl a nyáron és jégverésen
S jaj, ez az egy szó nem csapott le,
Én asszonyom, bús ibolya–vetésem.

A TAVASZI SZÍV

Kalimpál és kalimpál és
Kalimpál kicsit bután
Esős, áprilisi hajnalt,
De még jobban délután,
De még jobban későn, éjjel:
Ilyen a tavaszi szív.

Nem bíznék rá egy garasnyit,
Nem bíznék rá egy garast,
Mert az áprilisi hajnal,
Rég kipróbáltam, ravasz
S szívünk viszi ravaszságba:
Ilyen a tavaszi szív.

Amit írok, az se hűség,
Április van, szív oson,
Minden háborúnál vénebb,
Hadakozik okoson,
Szerelem jön holt–testekre:
Ilyen a tavaszi szív.

ÖSSZEBÚVÓ FÉLELEM ÓRÁI

Bennünk pogány, víg násza van
Esztelenül szép gyermek–hitnek,
De néha–néha ezt a nászt
Az összebúvó félelem
Isten–órái szentelik meg.

Szerelmetes szomoruság
Foszlott felhőjü leple hull ránk
Szorongatón és gyászosan
S ha kétfelé szakaszt a Föld
Bennünket: mégis összebujnánk.

Ekkor nincs senki —: mink vagyunk,
Két–eggyek és egymásra leltek,
Két búsitottak, búsitók,
Két tapadó, két üldözött,
Két legéhesebb, árva gyermek.

Ezek az órák feketék,
De a gyémántnál ragyogóbbak,
A mosoly–nász csillagai,
Halhattlan untság–kergetők,
Szent emlői a boldog Jónak.

Mézként pereg szorongatott
Szivünkből könnye terhes kedvnek
És tart a nász és tart megint,
Szemeink öröm–hitesen
Megint–megint összenevetnek.

Óh, összebuvó félelem,
Óh, öröm–féltő, gyászos órák,
Fényes, fekete csillagok,
Kik reánk a nagy edzülés
Babonás új s új hitét szórják.

TALÁN HELLÁSZ KÜLDÖTT

Asszony, szépséges és rontó,
Köszönöm, hogy fölébredtél nekem
S néhány boldog hetem
Úgy élhettem, mint egy szerelmes és bölcs.

Hellászi bölcsek és költők
Nagy életét élhettem egy kicsit,
Kinek szivét viszik
Magasba: finom és rózsás hetérák.

Öledbe szent ájulásim,
Vagy Életről és Szépről dús viták,
Vagy csók–komédiák?
Nem tudom ma már, melyik volt több és szebb.

Mintha Hellász küldött volna,
Hogy hadd beszéljen egyszerre velem
A Nő, a Szerelem
S mannás ajkai a bölcseségnek.

Mindenkit el kell temetnem,
De Téged, az asszony–előkelőt,
Ha lesznek temetők,
Nem tudom, hogy kiként temesselek el.

VÁNDOR, TÉLI HOLD

Este volt, idegenben, távol,
Tarka, rossz népek jártak és szerettek
S mi búcsuztunk, szólván így:
Ölelkezniök kell a jobb embereknek,
Hiszen olyan ritkán lelik meg egymást.

Én őriztelek s őriztél–e engem,
Két jobb embernek őrizted–e sorsát?
Nagyon kis boldogság
Permetezett a mi fejünkre.

Talán te voltál, aki megbántad
Találkozásunk és bátor vágyad,
A cél–vevésünk s a botor hitünk.
Tudsz–e még hinni?
Próbáld meg s jól lesz: hiszünk.

Nekem a tele Holdak,
Az együtt–nézettek,
Szépek lesznek, mert szépek voltak
S a fogadásunk
Nekem ma sem egy útált, ócska folt:
Megbolondulnál, ha tudnád,
Miket juttat eszembe
A vándor, téli tele Hold.

TOVÁBB A HAJÓVAL

MÉGSEM, MÉGSEM, MÉGSEM

Fölgyujtogattam minden hevülésem
S hideg szemmel is megvizsgáltam magam:
Hitem, harcaim, bús kétkedéseim.
Jaj, hogy nem szabad mégsem, mégsem, mégsem
Beléd oldódnom, szent, gyötrött Sokaság.

Nem csillapítnak könnyes vigaszaid
Csillapító, nagy együtt–szenvedésben,
Vérző, egyszerű meghajlásra a Sors
Nem tud rábirni mégsem, mégsem, mégsem —
Külön szenvedek emberként, magyarként.

Százszor próbáltam elűzni sejtésem
S megharagvásom sötét démonait
S úszni az áradt, együttes vizeken.
Jaj, hogy nem szabad mégsem, mégsem, mégsem —
Külön utálok s külön nem enyhülök.

Bár teljesednék jámbor bizakodók
Golgotás hite nagy teljesedésben,
Bár megszépülne, jobbulna a világ.
Úgy fáj ez a Most s mégsem, mégsem, mégsem
Szabad beállnom hívőnek hitetlen.

ÁLDOZÁS PIROS KEDVVEL

Most, mikor a nagy inogások
Sápadt képe rezeg a Földön,
Szív–serlegem kiteszem, Uram
S piros kedvét, íme, kitöltöm.

Szamár űzőimre nem nézek,
Rongyos életemre vigyázok,
Tudom én jól, én jó Istenem,
Mi ilyenkor az óhajtásod.

Élni, élni hiteket osztva,
Élni, élni s éltetni tudni,
Hogy teremtő s tartó, nagy eszed
Ne fogjon az Emberben bukni.

Éljünk, éljünk vígan, szilárdul
S ha elhullnak milliók, mások,
Vegyük át vigság–örököket
S most, mikor a nagy inogások,

Alkuvások, eligérések
Sápadt képe rezeg a Földön,
Szív–serlegem kiteszem, Uram
S piros kedvét, íme, kitöltöm.

MÁR ELŐRE RENDELTETTEM

Álom–mázsát hordok magamban
S mint ragyogó, súlyos kisértet
Nézegetem a maiakat
És imádkozva látok, mérek.

Ha mikor én álomba botlok
(Nehéz az álom mostanában),
Mindig aféléket képzelek,
Hogy az Élet ízlik a számban.

Hogy az Élet ízlik a számban
S szivem vérétől messze–messze
Csörgedeznek kicsi patakok
Én szivemnek vérével festve.

Valahol mintha fönt–fönt volnék,
Érc–oszlopok s gránit–bálványok
Szilárd talpazatát érezem:
Valamely Isten–fejen állok.

Állok, várok, nézek riadtan,
Sehogysem bízok az Időben
S a fájdalmaim kiömlenek
Áradt tavasz–vizekként bőven.

Valamely Isten–fejen állok,
Mert így birom a bírhatatlant,
Mert így birom el a szívemet,
Ezt a jó és mégis rossz katlant.

Testem, ez a szent, kényes szerszám,
Mint valami ördöngős posta,
A Most–Idők rémületeit
Előre és magával hozta.

SAJNÁLOM SZEGÉNY FIÚKAT

Szegény fiúk, kiknek hallanotok
Csak megvénült könyveinkből lehet,
Mit súgnak az éji Szajna–habok.

Évezred halt meg, nemcsak ezredek
S tőletek egy szent világ elmaradt
S benne Szépért–kóborló emberek.

Az élet él, újúl, győz és szalad
És nektek hát tudhatni sem lehet:
Milyen szép volt, milyen tágas, szabad.

Csak megvénült könyveinkből lehet,
Csak őrködő emlékünkből szabad
Kisejteni a volt szebb éveket.

A SZENVEDÉSNÉL TÖBBET

Mikor az átkok átka zúg,
Milyen hazug
A szenvedés:
S a szenvedés milyen kevés.

Oh, többre és sokabbra vár,
Mint a Halál,
Öreg hivünk: —
Sokabbra vár beteg szivünk.

Mert most a Szó olyan legyen,
Mint a Hegyen
Krisztus Szava:
Évezredek hője, hava.

Ki jót beszél, Krisztust beszél,
Szörnyű a szél
S vitorla nincs:
Krisztus kell, ajtó és kilincs.

S Halálnál többet adjatok,
Égi Nagyok: —
Mert szenvedés,
A szenvedés bután kevés.

A BŰNÖK KERTJÉBEN

Bűneit egy csupa–vágyás, vén csontnak,
Szeresd, sajnáld a bűneimet,
Csak azt szeretem s annak hiszek,
Ki a bűnöket sírva szereti.

Nagy bűnökben virágzik el az Élet
És Jézus is szerette, szegény,
Kezét tartni a bűnös fején,
Mert illatos a bűn, mint a virág.

Hiszen a bűn mindig egy jajkiáltás
A Sors felé, hogy mért nem marad
Az ember mindig tiszta s szabad,
Vadba beoltott, nemes rózsa–szem.

Óh, bűneim, bár csak megtartanátok
Annak, aki megbocsátni tud,
Ki csöndesen bízó, nem hazug
S bűneim kertjét mélán járja be.

NYÖGÖK S MIND TERHEMMEL

Nyögök s mind terhemmel
S aztán nagy, visszatért
Élet–szerelemmel
Kívánkozok a tegnapba.

Valami nagyságos
Az emberben lehet,
Szörnyű bogos–ágos,
De Nap–nyila is van annak.

Óh, határtalanság:
Nincs Mult, Jelen, Jövő:
Egymásnak átadják
Ó üzenetüket az évek.

BÁTOR JAJ NÉLKÜL

Büntetem magam egy kacagásért,
Egy feledt óráért kínzom magam:
Minden, amiért illett örülnöm,
Odavan.

Emberségek s a javuló Holnap
Hitébe ömlött nagy szerelem
Tört–szédülten zuhant a mélységbe
Le velem.

Együtt–fájok zúzott hitekkel,
Reménytelenül roncsok alatt,
Egy bátor jajjal tán megkönnyülnék
S nem szabad.

UGRANI MÁR: SOHA

Megállok pihegve, űzetve,
Ugrani nem fogok tüzekbe,
Ugrani már: soha már.

Megállok s úgy állok, úgy állok,
Miként a három szent királyok,
Kik Krisztustól jöttenek.

Pokoltokból semmit se hoztam.
S amim csak volt: szét–elosztoztam.
S nem kell nekem semmi sem.

Állok egy kifosztott lélekkel,
Drága, megrabolt emlékekkel,
De siváran, savanyun.

Adjatok egy jobbik világot
S akkor talán másképpen látok,
De adjatok: de hamar.

És külömben mindennek vége,
Megállni: sorsom tisztessége
S ugrani már – soha már.

TÁVOLRÓL A MOSTBA

Úgy ötven évről nézhetni a Mostra.
Be boldog lesz, ki majd megmosolyogja
Vergődő, zűrös, mai életünket
S úgy látja, ahogy látni kellene:

Feltörni indult, tébolyos zene,
Lelkek nagy csődje, jövők szomjusága.
Be boldog lesz, ki majd messziről látja
S szól majd felőlük bölcsen, hidegen.

De ma szenvedünk mind–mind idelenn,
Magyarul pláne még különösebben,
Ki több jóságban, ki több őrületben,
De élni semmiképpen sem vidám.

Hát eloldalak, béklyós paripám,
Szaladj bele a meg nem ért Jövőbe:
Úgy fáj a Most és én úgy fájok tőle.
Be jó volna visszatekinteni,

Úgy ötven évről nézhetni a Mostba.

1914 március

A SZAMARAS EMBER

Be szép, ha nem is igaz, hogy ment:
Virágosan, szamárháton és sírva.
A Biblia írja,
Hogy Nagypéntekre nem is gondolt,
Csak ment, ment és a szíve szomj volt.

Ilyen szomjas szívekkel járják
Azóta is és pálmák nélkül
Gyorsult kálváriáját
Az Életnek s mit tőle kapni,
Szamárháton annyi, de annyi
Vitéze a Jónak.

Be szép: pálmák napja holnap
S e vén legenda megderül:
Tán kerül
Ezután is szamaras ember
Másokért küzdő szerelemmel.
Hiszen úgy kell, kell a szamárság.

Jézus, Tavasz és Jeruzsálem:
Be régi–régi történet ez,
Ámen, ámen.

A MINDEGY ÁTKA

Sorakoznak s elfutnak a hetek,
Mintha kórház–szagtól futnának.
Talán nem volt soha ilyen beteg
Az Élet, mely szennyesen bukdos
S nem tud eljutni tiszta kuthoz.

Máskor se volt itt élni jó dolog,
De viharok sürübben jöttek
És többen voltak zúgó bátorok.
Most már a reménytelen Mindegy
Túlságosan meggyőzött minket.

A Mindegy, mi ma mindent összetör,
A lágy ujjakat összefonja,
Hogy nem szorul össze az ököl.
S hogy itt még valami teremjen,
Gyertek, menjünk a Mindegy ellen.

Igenis: kell a bátor lobbanás
S nem élet, hogyha nem kiáltjuk,
Hogy minden vannál mindig jobb a más.
Gyujtsuk ki jól a sziveinket:
Csak azért se győzhet a Mindegy.

1913

MEGMARADOK VIRÁGOS MEZŐKÖN

Virágosak bár ma is a mezők,
Elmaradtak a híg gerjedezők
S csak a gyűlölők dühe gyűlt meg.

Lelkendezők hangos hadja szaladt
Utánam a nevető Nap alatt,
Jó voltam nekik: dicses és bátor.

S mégis és mégis ma vagyok: Magam:
Olcsó szegődtek hadja odavan
S gyönyörüen és sokan üldöznek.

Ez a királyi: a számüzetés,
Ez a királyi: büszke megvetés,
Mikor eliszkol az olcsó gárda.

Szeretem, hogy így majdnem egyedül,
Bolond szivem még egyre hegedül
S megsokasodtak vad üldözőim.

Igy jár az ember, aki valaki,
Igy kell bátoran, szépen vallani:
Egy ál–barátnál száz dühödt inkább.

Életem: vallás, gőg és szerelem
S az üvöltőket jobban szeretem
Hizelkedő s divatra jötteknél.

Barátok múltak s én megmaradok,
Régi hibám és mégis csak adok:
Van miből és az üldözés: áldás.

Királyi, dús és mindig ugyanaz,
Megmaradtál s megmaradsz, vén kamasz:
Barát sem kell s nem ijjeszt ellenség.

Amit adtam: örökség s nem divat
S addig is, mig a Halál elhivat,
Magam vagyok: adó, jó s virágos.

A PIROS RÓZSA

Piros rózsa, piros rózsa,
Be másképpen
Énekeltem volt én róla,
Amikor még kertekben nyilt
S gyönge szívekre hajbókolt.

Piros rózsa, piros rózsa,
Be más lettél,
Húnyó Napnak véres csókja,
Vad dühöknek vad szerelme,
Föld árnyéka fenn az Égen.

Piros rózsa, piros rózsa,
Volt sziveknek
Együgyű, szép takarója,
Hol most virítsz, ott viríts el,
Hol most pusztítsz, ott pusztulj el.

TOVÁBB A HAJÓVAL

Sirjunk, mert csaltuk magunkat balul,
Átkozzunk rettenetes jogunkban,
De bizonyos, hogy mosolyog az Úr.

Jóbot s Nérót is látott eleget,
Niobét s Phrynét: ismeri fajtánk
Az Úr, ki Úr egész világ felett.

Sorsa övé, lehetne boldog is,
De egymás ellen él csak egymás közt:
Szomorú faj, de utálatos is.

Ember–faj és gyász ígyen igazul,
Mégis sirjunk mi szörnyű jogunkban,
De bizonyos, hogy mosolyog az Úr.

Ismeri Ö ezt a rossz gyermeket,
Az Embert, az ős javíthatatlant,
Ki holnapra már mindent elfeled.

Átkát ma még az égre szórja Jób,
De szomszédi s gyermeki körülte
Már fűttetik a vidámság–hajót.

Röpül, esik, föllendül és zuhan
Kezébe tett sorsával az Ember
Örömben is vérben–háboruban.

Sírjunk azért, de átkaink vadul
Őrülő, nagy rohamában értsük meg,
Ha mosolyog s csak mosolyog az Úr.

S ha elmulnak az elmulnivalók,
Holnap, Idő, örök élet–tenger,
Táncoltasd majd csak tovább a hajót —

Szegény, csodás, véres Élethajód.

VALLOMÁS A SZERELEMRŐL

A KALOTA PARTJÁN

Pompás magyarok, templomból jövet,
Mentek át a Kalota folyón
S a hidat fényben majdnem fölemelte
Az ölelő, júniusi nap.
Mennyi szín, mennyi szín, mennyi kedves
És tarkaságban annyi nyugalom
És fehér és piros és viritó–sárga,
Izgató kék és harcos barna szín
S micsoda nyugodt, nagyságos arcok,
Ékes párták, leesni áhitók.
Papi–beszéd kemény fejükből csöndben
Száll el s nyári illattal vegyül.
Mily pompás vonulásuk a dombon.
Óh, tempós vonulás, állandóság,
Biztosság, nyár, szépség és nyugalom.

S reám nyilaz a nyugtalanság:
Leány–szemek, Sorsom szemei,
Szemek, melyekben rózsás, húsz éves,
Vidám kamasznak látom magam,
Szebb szemek minden volt szemeknél
S bennük végképp megpecsételtetett
Az én örök–bús ifjuságom:
Vonzódás, drága üzetés,
Csapongás a végső csapásig
S imádkozva nézni e nagy szemekben
Magamat és mint vagyok bennük.
Csönd, június van a szivemben,
Átalvonult templomi népség
Belém költözött áhitata
S e percben a Kalota partján
Biztosság, nyár, szépség és nyugalom.

1914

ÉS MÉGIS MEGVÁRTALAK

Te még nem indultál el útnak
S engem űzött az unalom,
Sok–biroknak e dühös láza,
Száz iramú, vad utamon.

Szeretők és cimborák hulltak,
Vesztek mellőlem sorba ki,
De nem tudtak eloltani
Száz életet oltó fuvalmak.
Lendületek és szünetek,
Tivornyák, villámlások, lármák
Vakok voltak és süketek.
Nem volt soha oda–adásom,
Valaki féltően fogott:
Nem indultál, nem jöhettél még
S valójában nem lobogott
Életem még a poklokban sem
És eltemettek százszor is
És száz életből vígan tör ki
Egy teljes élet, mámor is.
Újságos ízével a vágynak
Pirulón és reszketegen
Hajtom megérkezett, megérett,
Drága öledbe a fejem.

És mégis megvártalak.

AZ ELHAGYOTT KALÓZ–HAJÓK

Hajnalodik s végre: az én hajómon,
Az igazin, szállok virág–fedetten.
Nem ismerek a vén, elszánt kalózra,
Hurrák, vágyak pompás legénye lettem
S boldog hajóm fátyollal lobogózva
Olyan, mint kék fátylas ég–darab.
Tűz–szememen bekacag a Nap:
Sohse látott csodábbat e hajónál,
Sohse látott hajóst még hajnalibbat.
Tengereket zudít elénk a vágyunk,
Még Óceánunk is az enyém.
Karunk ölelő ritmusára ringat,
Himnuszt kürtöl a babonás hajó–kürt
S zeng a csók a hajó fedelén.
Árbócom: a váró diadal,
Bódító és szűz–lyány adta csók
S üldözőim a kalóz–hajók,
Kikkel rabolva, hajh, annyit bolyongtam
Olcsó siker– s csók–portékára lesve.

Hát mégis hasztalan hajszolt az Este,
Nem az ő ölébe jött vagyok,
Hajnalok küldöttek, hajnalok
S mégis eljött értem a hajóm.

Óh, volt hajók, be elárnyultatok már,

Óh, volt prédák, be nincs ízetek.
Szabadabb vagyok minden szabadoknál,
Olyan teljesen nem magamé.
Szemem melyik volt hajót vágyja vissza?
Gyötrelmes, kérdő, kinzó ifjuságnak
Zöld lobogóju, éhes kis hajóját?
Vihar–hajómat, mely az ósdi nóták
Kopott, kis bárdjait hagyta el?
Avagy a száz–szoknya lobogót
Lengető, unt, céda csók–hajót?
Névnek, hírnek, mámornak, bölcseségnek
Csúnya kalóz–hajóit talán?
Ím, itt van a szívemen a lyány,
Itt van a szívemben a tenger–élet,
Felörvendem, fölélem s boldog órák:
Most vagyok Én és büszkén viszem
Szent és ifjuságos, bolond viharokba
Az egyetlen ölelnivalót:

S Életem új, legsorsosabb hajóját.

VÁGTATÁS A HOLDNAK

Holdnak, mint minden jó vitéz,
Holdnak vágok és nyargalok tele Holdnak,
Mögöttem ott–hagyott, vén,
Unott és lusta éveim gyalogolnak.

Rabolón s vidáman viszem
Utólért mámoros Jövőm bizodalmát,
A minden percre szebb perc
S minden kérdésre felelet szent hatalmát.

Arany–haja s gyöngy–szeme van,
Pihegő, simuló Csoda az én lelkem,
Azért viszem oly büszkén,
Istent és Időt megcsalón, érdemelten.

A Hold váró és biztató
S mi ketten sokkal több vagyunk, mint az Élet,
Sokkal hivőbb a lelkünk,
Sokkal kacagóbb, remegőbb, sokkal mélyebb.

És félnek a kisértetek
S hogy egyre jobban vágtatunk, elmaradnak
S mi csodákként csodákba
S a szabadságból rohanunk föl szabadnak.

Holdnak, mint minden jó vitéz,
Holdnak vágok és nyargalok tele Holdnak,
Mögöttem ott–hagyott, vén,
Unott és lusta éveim gyalogolnak.

ÓH, FAJTÁM VÉRE

Egyazon fajtánk, ősi viharok
Harca és ölelése
Váratta rám két, fiatal karod.

Sok idegen, vad, csókos perzselés
Csufítja el az arcom:
Szépíts, csókolj, az élet már kevés.

Bolond, új kor: minden megváltozik,
De mi feledt nászunkban
Szép úr–fajtánk megint találkozik.

Kiket edzettek százados kohók,
Ím, egymás ajkán késtünk:
Egymást karolók és nem loholók.

Idegen utak s asszonyok hona
Oly hűs–halványan kisért,
Mintha nem jártam volna ott soha.

Mintha régi, bús–szerelmes titok
Nyillott volna ki bennünk,
Mely most már újra burkolódzni fog.

Óh, véremből véredzett büszke vér,
Bora közös hitünknek,
Lyánykóm, testem, urasztali kenyér.

Nagy szemed én nagy szememre terül,
Pilláink multat ásnak
S megindul szemem, mint rég, gyermekül.

VALLOMÁS A SZERELEMRŐL

Hetedhét országban
Nem találtam mását:
Szeretem szép, beteg,
Csengő kacagását,
De nagyon szeretem.

Szeretem, hogy elbujt
Erős, nagy voltomban,
Szeretem hibáit
Jóságánál jobban,
De nagyon szeretem.

Szeretem fölséges
Voltomat e nászban
S fényes biztonságom
Valakiben, másban,
De nagyon szeretem.

MINDEN NAGY MEGÚJHODOTTSÁGOM

Megvonom szépen büszke vállam
És lehull rólam minden, ami volt
S feléd sikolt
Minden nagy megujhodottságom.

Minden asszonyom visszahoztad
És te vagy a szép, fényes ráadás
S az áradás
Kicsap a virágos rétekre.

Kis csillagom, be jól szeretlek,
Be megszerettem érted a Jövőt,
Nagyra–törőt,
Úgy szeretem most már magunkat.

Úgy szeretem, hogy benned élek
S hogy te bennem vagy, úgy szeretem:
Óh, szerelem,
Be virágos vagy s véghetetlen.

Óh, szerelem, voltam és multam,
Óh, szerelem, óh, jövendő idők,
Kényszeritők,
Hálát bókol ős ifjuságom.

CIFRA SZŰRÖMMEL BETAKARVA

Szerettem volna, hogyha untat
Bolondulása a Földnek,
Ez a nagy vér–lakodalom,
Cifra szűrömmel betakarni
Vihar elől magunkat.

Be jónak indult ez a játék,
De közben szinte mi kedvünkért
Kitört az égi háború,
Fájva, sivítva és cikkázva:
Átok ez, vagy ajándék?

Küldöm a szívemet szivedre
Óráiban borzalomnak,
Hátha mégis odatalál,
Ahol egyetlen helyet kaphat,
Hol tán mégis pihenne.

Be nagyon rettent ez a várás,
Be méltatlan is a mi sorsunk:
Tépett és véres milliók,
Két szép ember, kiket rosszkor vett
Elő a megkivánás.

AZ IDŐK KEDVELTJEI

Mi nem fogunk unásba húnyni,
Mert riasztón szépek az Idők
S az Idők kedveltjei vagyunk mi.

Szivemben minden százszor ujhodt,
Mert vakitóbb örömtüzeket
Még másnak a Sors sohase gyujtott.

Mi parádénk e szörnyű Minden
S kéjes Vitus–táncuk az Idők
Itt ropják most a mi szíveinkben.

Fölséges a háboruzásunk,
Fölséges a világ kórusa:
Mi–kettőnknek nem lesz soha másunk.

A Halál szent parfüme terjeng
Forró, zaklatott ölünk körül:
Nincs oly isten, ki ellenünk merjen.

Óh, mi, boldog kiválasztottak,
Kik magunkban minden életet
Cipelünk elébe a Gonosznak.

Óh, Gonosz, ki legnagyobb lettél,
Két szép embert összekeritő
Nagyobb híddal a kis szerelemnél.

Mi nem fogunk unásba húnyni,
Mert riasztón szépek az Idők
S az Idők kedveltjei vagyunk mi.

ŐRIZEM A SZEMED

Már vénülő kezemmel
Fogom meg a kezedet,
Már vénülő szememmel
Őrizem a szemedet.

Világok pusztulásán
Ősi vad, kit rettenet
Űz, érkeztem meg hozzád
S várok riadtan veled.

Már vénülő kezemmel
Fogom meg a kezedet,
Már vénülő szememmel
Őrizem a szemedet.

Nem tudom, miért, meddig
Maradok meg még neked,
De a kezedet fogom
S őrizem a szemedet.

BETEG SZÍVEMET HALLGATOD

Téged keresve útján, harcán,
Milyen bátor, erős szivem volt,
Milyen muzsikás, milyen harsány.

Milyen beteg most, milyen vásott:
Dobbanását nem tartja más, csak
Te nagy, szerelmes akarásod.

Ha még egyszer vadul fölzengne,
Himnusza a kíné s a kéjé,
Himnusza a himnuszod lenne.

Himnusz, hogy mégis rád találtam,
Nagy vétkekkel, nagy kerülőkkel,
De élve és nem a halálban.

S mindent megér, ha csak egy óra
Dalolta el dalát melletted
S nem nyílhat a szám átok–szóra.

Beteg szívvel, istenes ember,
Vallok neked, ím, kicsi párom,
Áhitatos, bús szerelemmel:

Ne hallgasd rossz, beteg zenéjét,
Jó a szivem, mert benne vagy te
S sziveink az órákat éljék.

DE HA MÉGIS?

Gondoltam: drága, kicsi társam,
Próbáljunk mégis megmaradni
Ebben a gyilkos, vad dulásban.

Mikor mindenek vesznek, tűnnek,
Tarts meg tegnapnak, tanuságnak,
Tarts meg csodának avagy bűnnek.

Mikor mindenek futnak, hullnak,
Gondoltam: drága, kicsi társam
Tarts meg engem igérő Multnak.

Tarts meg engem, míg szögek vernek,
Véres szívemmel, megbénultan,
Mégis csak tegnapi embernek.

Karolsz még, drága, kicsi társam?
Jaj nekem, jaj, ezerszer is jaj,
Ebben a véres ájulásban.

De ha megyek, sorsom te vedd el,
Kinek az orkán oda–adta,
A te tűrő, igaz kezeddel.

NÉZZ, DRÁGÁM, KINCSEIMRE

Nézz, Drágám, kincseimre,
Lázáros, szomorú nincseimre,
Nézz egy hű, igaz élet sorsára
S őszülő tincseimre.

Nem mentem erre–arra,
Búsan büszke voltam a magyarra
S ezért is, hajh, sokszor kerültem
Sok hajhra, jajra, bajra.

Jó voltam szerelemben:
Egy Isten sem gondolhatná szebben,
Ahogy én gyermekül elgondoltam
S nézz lázban, vérben, sebben.

Ha te nem jöttél vóna,
Ma már tán panaszló szám se szólna
S gunyolói hivő életeknek
Raknak a koporsóba.

Nézz, Drágám, rám szeretve,
Téged találtalak menekedve
S ha van még kedv ez aljas világban:
Te vagy a szívem kedve.

Nézz, Drágám, kincseimre,
Lázáros, szomorú nincseimre
S legyenek neked sötétek, ifjak:
Őszülő tincseimre.

AKKOR SINCSEN VÉGE

Te vagy ma mámnak legjobb kedve
És olyan gazdag ez a ma,
Hogy, ha egy életet akarsz,
Ma nézz jól a szemembe.

Végig–nézhetsz a vágyak boltján,
Láthatsz ezer kirakatot,
Neked én vagyok egyedül
Gazdagon és mogorván.

Neked én vagyok neked–szántan
És hogyha nincsen örömöd
És hogyha nem érted a mát,
Mindegy: én meg nem bántam.

Az adhatás gyönyörüsége
És a ma öröme telít
És hogyha véget mondanál,
Hát — akkor sincsen vége.

AZ UTOLSÓ HAJÓK – 1923

NINCS ITT ORSZÁG

„Ami megmaradott vala a sáskától, megevé a cserebogár, és ami a cserebogártól megmaradott vala, megevé a hernyó, és ami a hernyótól megmaradott vala, elsüté a ragya.”
(Jóel próféta könyve, I., 4.)

Petuel fia, Jóel jóslata:
Városok, mezők elpusztulnak itten
S lélekbéli s való vetéseinken
Zsebrák–láb vagy a kozák ló–pata
Taposnivalót egyként nem talál majd.

Bús föld, hogy »mentő«–d olyan eszelős:
Kötődik Gesztért duhajul a Sorssal
S Bécsért és Gesztért ő akkor erős,
Mikor maradék magyar mit se forral,
Ritkult, romlott s neki már minden más: jobb.

Már nincs, kit leverjenek az urak,
Már csak vonaglás a mi lázadásunk,
Hálát nem adott s már nem is mutat
Bécs. Késő a mi úr–virtuskodásunk,
Hős uraink Majtényt is elaludták.

Harcra készítni elő a magyart,
Védő–bástyául megintelen Bécsnek?
Az én népem már rút halálba tart
És németet majd csak talál a német,
Régen és másként lett volna itt: ország.

1914 január

HOGY DÉLRE JUSSUNK

(Valahonnan, hideg földekről)

Leszúrtunk egy–két vezetőt
Ott a bányás, északi hegyekben.
Mary ott maradt
S a többit, pajtás, biz elfeledtem.
Hajh, merre menjünk, hogy Délre jussunk?

Hallod, hogy Mary ott maradt,
Valaki megszánta s ő megingott.
Most már vér se kell
S ha még teszem, magamnak sikongok.
Hajh, merre menjünk, hogy Délre jussunk?

Sokat adóztam Maryért,
Most öltem és látom, jól öltem:
Mary ott maradt,
Hideg az Észak és Mary ölben.
Hajh, merre menjünk, hogy Délre jussunk?

Most vezess, pajtás, Dél felé,
Mert öltem s Mary nem jött utánam
És Észak felől
Fagyos zivarként jön rám a vágyam:
Hajh, merre menjünk, hogy Délre jussunk?

HŰVÖSVÖLGYEMBŐL SEBTEN, ROHANÓN

Miklós Jenőnek szeretettel

Tavasz–nap: megint megcsillogtatok,
Havukat a hegyek csobolták
S úgy léptetek, mint tarka csillagok,
Mint színes angyal–csordák.

Hüvösvölgyemből sebten, rohanón
Tüntetek elébem,
Tarkán, asszonyosan, széditőn,
Rejtetten Tavasz blúzaiba,
Nyugtalanul s negéden.

Szoknyásak, megint megcsillogtatok,
Hajh, hány tavaszkor csillogtatok meg már?
S hajh, hány tavaszkor csillogtok ti meg még?

Ilyenkor mindig mintha legény lennék
Ujra és újra,
Előttem egy sereg öreg szatir
Tavaszi sípját fujja.

Kocsim röpül, új és új asszonyok,
Süt a februári Nap:
Oh, asszonyok, be megcsillogtatok.

ALSZIK A MAGYAR

Most alszik a magyar a magyarban.
Minden nációnak van terve.
A magyar azt mondja, ha tönkrejut:
Igy akartam.

Élet–e ez? lássuk meg végre egyszer:
Egyszerüen magyarnak lenni,
Pláne ilyen tagadott, tiltott, érzett
Szerelemmel?

Nagy dolgok folynak, fujnak, keserednek,
De — holott láttam egyet és mást —
Nem láttam még fajtám rosszaságait
Kerekebben.

Minden fajtát szeretek s áldva áldok,
De ha fölébresztik a magyart,
Ha bennem is ébresztik a bestiát:
Ütök és vágok.

1914 március 1

HA MESSZEBBRŐL NÉZEM

Hogy csak már félig eljöhettem,
Gyuladoznak a lámpa–lángok:
Nem vagyok otthon s még nem messze
És máris majdnem látva–látok.

Szép sorssá és törvénnyé válik
Minden, hogyha messziről nézik.
A Halál is borzalmasan szép
S minden, miben a Halál érzik.

Óh, hazai Halál, ki bennem
Úgy járkálsz, mint földemen, otthon,
Már hall szivem és külön nótát
Nem kell, hogy léptedre dobogjon.

Nem kell (tán), hogy eztán is fájjon
A fájdalommal védhetetlen
S hogy remény nélkül viaskodjak
A fajtám ellen, magam ellen.

Az Élet a maga dülőit
Haláltól távol válogatja
És a Halál jár közelünkben.
Béke és nyugovás fogadja.

1914 március

ÜNNEP A DOMBON

(Agg maradék gyülemlett,
Hirmondói a valaha soknak,
A régi sasoknak,
Kik itt a Dombon várták
Lengyel határ felől
Ez napon a kigyúladt fáklyát,
Tán több, mint negyven éve.
Sziveket és sarukat
Reszketve és mormogva oldtak:
Libertás–zászló lobogott itt,
Midőn gyermekek voltak
S győzőn vert a verőfény
Ott fönt, a Domb merész tetőjén,
Hova roskatag lábbal
Most ünnepelni kéne menni,
Öregesen emlékezni.
Még a Domb aljáig sem érnek
S fönt fáklya gyúl és fáklya alszik
S bús, erős, ifju torkokból
Így veri le őket az ének:)

——

Utánunk ne jöjjön,
Egyszer aki látta,
Hogy ezen a Dombon
Mint gyúladt a fáklya.

Kik nagy lobbanásnak
Hamvadását látták,
Azok halálára
Oltunk most mi fáklyát.

Szép Libertás–zászlót
Kik óvni nem tudtak,
Most halón, sír szélén
Ünnepet hazudnak.

Ünnepetek nem kell,
Nem kell semmi emlék,
Mi mindent másképpen,
Kurucabban tennénk.

Ha Rákóczitoknak
Tiszte már nem vót itt,
Mért nem hoztatok volt
Egy külömb Rákóczit?

Ha most a magyar Föld
Tele búval, gyásszal,
Mi jót csinálhattok
Egy vén búsulással?

Mi majd másként kezdjük,
Bizony másként kezdjük,
De nem az aggokkal
S túlélőkkel együtt.

Ez a siralmas Hon
Fog még kapni észbe.
De nem fog befulni
Az emlékezésbe.

Lakodalom lesz még,
De azt mi csináljuk
S alkudó úrékat
Nem Majténynál várjuk.

Öregek Domb alján,
Fiatalok Dombon,
Öregek emléken
S fiatalok gondon.

De a gond megváltás
És irtó a példa
S ha a Ma bilincses,
De sohse lesz léha.

Mink megöregedni,
Hogyha karunk ráért,
Emlék–ünnepeknek
Nem fogunk okáért.

Vagy törünk, csinálunk,
Vagy nem lesz itt semmi,
De nem fogunk titkon,
Vénen ünnepelni.

A Domb még mindig szűz
S új ének az ének,
Most már a sor rajtunk,
Pusztuljatok, vének.

Öregek Domb alján,
Fiatalok Dombon,
Öregek emléken
S fiatalok gondon.

1914 március 15

KÖLTŐK TAVASZKOR ÉNEKELNEK

Ha ki érzi, hogy most Tavasz van,
Álljon az ostorhegy élére
S ne álljon félre.
Üttesse magát,
Ha hisz, ha él s hal a Tavaszban.

Csüggedni szoktam magam is,
De csüggedésem megutálom:
Nem álom
Az Élet, de csuda–fejtés,
Emlékezés és nem felejtés
És sohase csüggeteg
A Tavaszban
Nem lehet más,
Csak az Élet ellenmondása:
A beteg.

Hajh, Tavasz, akit Helsingfors
Másképpen kap,
Mint például
Ravenna, Irkuck avagy Várad,
Be hunyászkodom,
Ha vendégelsz nálad.

Most már sok volt a szomoruság
És mezeinken
(Én is bűnös vagyok)
Sokat rikoltott
A mindegy minden.

Szedjük ki a Tavaszból
És magunkból, ami drága
És nézzünk mi egyformák,
Lelkesen egymásra.

Tavasz van, hajh, ujjé, Tavasz van
S kik szomoruak magyar honban,
Nagy, keserű, cukros szorgalomban,
Búsan és bátran tartsák a fejük,
Ha nincs is ez mindenütt,
De mi vagyunk.

LEVÉL IFJÚ TÁRSAKHOZ

I.

Indultok? jó, ideje már bizony,
(Tartok veletek váltig, holtig, persze)
Bizom egy kicsit és mégse bizom,
Fut a magyar harcosnak mersze,
Fut a magyar harcosnak mersze.

De hova, merre tenném és kikbe
Hitem, lelkem és a nem várt jövendőt,
A Jövendőt, ki nem nyílik Hitbe,
Ha nem bonttok ki ékes kendőt,
Ha nem bonttok ki ékes kendőt?

Indultok? jó, ideje már, bizony,
De kendőtök legyen ékes szép zászló
S hadd féljenek rongy kis ormaikon
Lovas, gyalog s törtető gázló,
Lovas, gyalog s törtető gázló.

II.

Óh, fiatalság, büszke mellek,
Be szeretettel ünnepellek,
Lelkem kevélyi, jó utódok,
Kik már tudjátok jól a módot,
Hogy Bécs ellen és Minden ellen
E kis ország még remekeljen,
Vagy úgy haljon meg, ahogy érdem:
Szabadság–vívás szent nevében.

III.

Talán holnap
Valahol deszkákba pakolnak,
De ti, fiatal Magyarország,
Akárhogy osszák
Méltán szét földedet,
Mutasd meg, hogy
Nem te vagy beteg
S vagy több lesz, mint a mai bánat,
Vagy éljen a régi Magyarország
Magának s a kutyáknak.

1914 március

PIROS GYÁSZ ÜNNEPÉN

(A Galilei–kör ünnepére írtam)

Nincs Tavasz–zengés, úr a némaság
S alázata vert és fojtott dühöknek,
Ágyúk, idők, koporsók és erők
E földön már régtől nem dübörögnek.
És sohse volt itt még süketebb Március.

Lám, régi, hű, dühös dalosotok,
Én lelkeim, most is így kezdi a nótát,
Megfúladtak még sikolyaim is,
Sűrüsödnek a nem–kivánom órák.
Nem magam féltem: ifju benneteket.

De ti vagytok még gyászban is vigak
S ti, gyermek–arcú papjai szivemnek,
Ha gyáva volnék, ne ekhózzatok
Csak volt versimre, kik várón pihegnek
Tavaszos, drága, szent álmaitokon.

Mely bűnökről tudhatnék szólani
S rántani le sorsos kezekkel fátyolt?
Az tudja, ki mostanság igazán
Nagyon sokért és nagyon–nagyon gyászolt
S ki mégis tépni hiteket nem akart.

Hiteket tépni? nem, ezt az Adyt
Nem fogja látni se barát, sem ellen,
Itt, lelkeim, itt ti előttetek,
Szívetekben, e bátorságos helyen,
Nem lehetek, míg élek, bátortalan.

Ha gyász, piros gyász, úgy van, úgy legyen,
Mert ha ezerszer próbálják, akarják,
Letaposni nem tudták még soha
Tavasznak s Vérnek örök forradalmát
S keresztfáról a sóhaj is lázítás.

Lázíts, keresztrevonszolt Március,
Lázíts, szörnyű szava a némaságnak,
Üzenj harcot, fojtott, gyászos dühünk,
A tomboló, a hajrázó brigádnak:
Még magyar Tavasz sem préda latroké.

Még itt a gyász, még itt a ravatal,
Még élünk itt, táborok néma dacban
S ha megállunk a ravatal körül,
Néma éltünk sikoltoz szabadabban,
Mint ezernyi bérelt és gonosz torok.

Piros gyásszal ünneplők, lelkeim,
A vért, a kínt, a gyászt tartogassátok.
Ki fog csordulni a magyar kehely
És negyvennyolc óta is fog az átok:
Jól átkozzatok és jól készüljetek.

CSÓKOK ÉS SZABADÍTÁSOK

Csókok, akiket, csókok,
Mindhalálig, akárhogyan megtartok,
Sohse tenném le miattatok, soha
Azt a gyönyörünél szebb kardot,
Mely csókok előtt jár s csókokat szerezhet.

Szeretlek,
Másokat szabaditó küzdés,
Szeretlek, igazított, szent pózom.
S ha kinyújtózom,
Szerelemmel egykorra jut eszembe
Mindenkinek letiport szabadsága,
Szerelme.

Mert ott van benne
Nagy hitem és nagy hitetlenségem,
Sorsom és végem
És végig az Életen,
Még a szerelmen is, ha a szerelem
Minden lenne,
Ha mindent tudna adni.

Csak szerelemben vigadni
Nem fogok, míg más gondom is jön:
Csókokkal haljon meg a szívem,
De az elnyomottaknak sírva köszönjön.

A NAGY POSVÁNYON ÁT

Szaladjunk hát a nagy posványon át,
Vannak lyányok és vannak még csodák.

Hiúk is vannak és vannak szegények
És vannak még túl–ifjasan legények.

Vagyunk még mindég dölyfös vénhedők,
Kik nem hajolnak az Idő előtt.

Kik hajlottan, posványon is úgy járunk:
Egy–egy leány a lépésünk, az álmunk.

Magyar honunkban sok–sok a csoda,
Életünk: fölfalt életek soka.

De világot okozunk a világnak:
S mégis hozzánk jönnek mind, akik látnak.

PAPP VIKTOR VALCERÉHÖZ

Fussatok el, eskük és imák,
Ugyis elmulik már a világ,
Kopott kocsin siet el velem
Az eldobott, szegény Szerelem.

Kék hajnalok és esti pirok,
Csókokat már rátok nem bizok,
Fut a kocsi, űzve fut velem,
Ködbe–veszőn fut a Szerelem.

Ha futva is futunk,
Piroslik az utunk,
Csöndesen hull a vér,
Szaladj, kopott szekér.

Szép, kialudt lángok,
Gyönyörű hajnali álmok,
Köddel ölelő, vén esték
Lesik a szekeret rég.

Fussatok el, eskük és imák,
Ugyis elmulik már a világ,
Kopott kocsin siet el velem
Az eldobott, szegény Szerelem.

SÍRVA GONDOLOK RÁ

(Öreg kuruc meséli)

Sirva gondolok rá,
Mikor a kevélység volt uram,
Sirva és szomoruan.

Bécsnek szállt a tábor
S a sok vidám, vad kalandozót,
Ím, elnyelte a bozót.

Bécs és minden ellen
Nem támadhat egyszerre magyar,
Ha száz harcot nem kavar.

Jó vagyunk egy harcra,
De először mindig itt belül
Üssünk szét kegyetlenül.

Az egész világgal
Rendünk egyszerre úgyse leszen.
De itthon: félelmesen.

Minden árulókkal
Számoltunk volna itthon előbb,
Mi, a híres kérkedők.

Lopó, nagy urakkal,
Kik nyakunkon tartják jármokat,
Beszéltünk volna sokat.

Bécs megmaradt volna,
Előkelőn, ravaszul, bután,
Porciónak azután.

Az itthoni Béccsel
Kellett volna végezni előbb,
Vitéz, kuruc tervelők.

Előbb itthon rendet
Csinálnának kuruc csapatok,
Ütvén grófot s nagy papot.

Azután, tudom már,
Mindennek eljön az ő sora,
Minden bűnnek ostora.

Mi másképp csináltuk,
Szép öcsém — mi kevélyek valánk
S kár, ha a magyar falánk.

Sirva gondolok rá,
Mikor a kevélység volt uram,
Sirva és szomoruan.

A CSALÓ VITORLÁS

(Befutok, hajh, vén vitorlás:
Hosszu tenger után béke,
Tenger kékje
Boldogabb így csöndes révből
Nyujtózkodva és csodálva
––––––––––––––––––––––––)

Nem, jó urak, ígyen lenni
Tán egy kicsit sok találna,
Ha beválna:
Pipaszóval tengert nézni
És nyugodni botorkodva.

Sohse kivántam megállni:
Rév és nyugvás aprók dolga.
Pompás volna
Bizony, tudom, kisdedeknek,
Kiknél minden: kimért, órás.

Gyönyörüen halatnának
S itt még lesz egy nagy csalódás:
Nem kell foldás,
Nem kell rév, ép a vitorla,
Mintha indult volna tegnap.

(Mintha tegnap látt vón tengert,
Mintha a ma tegnap volna.
Oly dobolva
Szól a szívem és parancsol,
Hív a tenger: menjünk, menjünk
––––––––––––––––––––––––)

VAJJON MILYENNEK LÁTTÁL?

Nagy és derűs kópéságom
Véletlen, napos mezében
Jobb szerettél volna látni?

Csupán egyszer látni engem:
Gondolod, hogy mindent láttál
S hitted–e, hogy szívig–láthatsz?

Minden vagyok, amit vártál,
Minden vagyok, amit nem sejtsz,
Minden vagyok, mi lehetnék.

S minden vagy, mi lehetséges,
Minden lehetsz, mire vágyok,
Talán semmi, talán Minden.

A MÁJUS: SZABAD

Örüljön ma minden bilincses többi,
Van még, aki magyar földön szabad,
Mert a Tavaszt nem tudták megkötözni
S a Május mégis ír, izgat, beszél.

A Május ír. »Itt nyugszik«–ját most írja
Sírjukra tán, kik oly bizakodók,
Erre a legutálatosabb sírra,
Kit őrizni nem akad porkoláb.

A Május izgat csupa verőfénnyel
S úgy ágyazza, készíti a Jövőt,
Száz hazugság száz hazug törvénnyel
Hogy utána hasztalanul jöhet.

Május beszél és nekünk most amit mond,
Rendőrileg, ím, meg nem tiltható:
Virágozz, fa és nőjj hegynyire, kis domb
S dolgok, ti, igazságot tegyetek.

Szabad Május szabad és szánt tömegje,
Virágok alatt csókolózzatok,
Reátok vár ez ország Hiszekegyje,
Szabadítsatok s bölcsen higgyetek.

Bölcsen higgyetek, de kemény ököllel
S tömlöcök mellett uti kőtörők,
Úgy törjetek, hogy aki követ tördel,
Törhet gonosz fejet és korszakot.

Örüljön ma minden bilincses többi,
Van még, aki magyar földön szabad,
Mert a Tavaszt nem tudták megkötözni
S a Május mégis ír, izgat, beszél.

1914. május

MÉG EGYSZER JÖNNE

Csak a királynak, nagy papoknak,
Csak nagy nemeseknek
Küldötte el öket ellenük
A többi, a többi.
S nem fog még egyszer, többször jönni,
Mert a varok elsebesednek
S a sebek hivatalból titkolják:
Dózsa György, Dózsa György.
Csak Dózsa Györgynek
Vörös, póri szekerét tolják
Ma minden vallott nagy motólák,
Vallások, ritusok, hitek.

Az volt a szép, hogy senkinek
Nem adtak akkorin kegyelmet.
Tán a gyermek
Volt egy kicsit jó kíméletre.
Jó istenünk, ma már mi lenne,
Ha a gyermek sem kapott volna
Századok gyermekeire kegyelmet
És ahol az apja, most ott volna.
Csak egyszer
Jönne Dózsa György, Dózsa György
Koronával, később–előbb keresztel
S nem fog még egyszer, többször jönni.

1914 május

A TŰZ ÜNNEPÉN

Jászi Oszkárnak küldöm

Most úgy szeretnék naiv áhitatot
Forró bajtársak tűzhelyére vinni,
Mikor a tűz már őrséget is kapott
S nehéz esztendők lobja végre süttet.

Mert Pesten is magyar mezők a mezők,
Nemes tüzünkből ápolt gesztenyénket
Kikaparták a hazug lelkendezők,
Gyászünnepeknek éhes siratói.

Milyen nehéz volt fanyarak, szennyesek,
Untak, szokottak gunyját elviselni
S páran titkolnunk, hogy igazi sebek,
Kik ez ország pestisétől ragasztvák.

Milyen titokban nézdeltük–hamvadón
Új–új fúlását ennek a bús földnek
S egy–egy szerelmes, szép, harci riadón
Csak jól titkolt reménytelenségünk szállt.

Évek jártak, csaltak s tüzünk nem lohadt,
Pedig a győri, híres inzurgensek
Újból és újból nyergelték a lovat,
Minket tiporva, hogy tessenek Bécsnek.

Óh, be szeretnék úgy sírni gyermekül
Egy–két baráttal, mint annyiszor tettem,
De zászló leng már s a titok menekül:
Éljen a tűz, a tábor s harci nyiltság.

1914 május

SZENT LÉLEK ÜNNEPÉRE

Mikor a basa–rózsák voltak itt
Fejedelmi virágok,
Loptunk idegen kertekből is
A templomért,
Hogy a templomban virágosan
Lássuk egymást,
Leányok, fiuk, nyugtalanok,
Mert csak a templomban
Ének, ima és beszéd mellett
Láttuk igazán egymást.

Hajh, Szent Lélek,
Be ifjú lehettél akkor
S az ákácok is ifjak lehettek:
Micsoda Pünkösdök voltak akkor.

Dehogy, a mai Pünkösdök
A szépek és igaziak.
Nem kell templom, minden templom
S ugy kiván a pünkösdi király,
Hogy tudja, mire vágyik,
Hogy tudja, zavarosból
Gyönyörűen kibontva,
Ki az, akit meztelenítve
Ujféle virágokkal
Tele és teleszór.
És sokkal szebb azóta
Az élet, a vágy és a lemondás is,
Mióta templom minden

S nem a pöf basa–rózsák,
Akácok, rózsák, semmik
Az igazi virágok,
Fejedelmi virágok.

Minden, minden és minden,
Templom, templom és templom,
Lyányok, lyányok és lyányok,
Szeretlek és szeretlek és szeretlek.

ITTHON AZ ÚRFI

Óh, csak itthon urfi az urfi:
Törött, paraszti pajtásokkal
Búsan–vidáman foly a beszéd:
Jó a feleség s nincs feleség.

Jön szurtos hadja a kicsiknek
S régi apjukat nézem bennük:
Roncs máris mind s vénségre szakadt.
Szólok csöndben: el ne hagyd magad.

Iszonya az öregedésnek,
Feleségtelen csintalanság,
Áve, akitől csoda ered.
Gyerek, aki gyerekért gyerek.

Hisz harminc éve így csatangol
Szegény fejem s bölcsen csinálja:
Túl az igás és malmos körön
Néha mégis elfog az öröm.

Néha mégis urfi az urfi,
Öreg cimborákat sajnálhat
S tán sokat sír, de hogyha lehet,
Gyermekül old szivet és nevet.

ÉHES A FÖLD

Be nagy szomorúság,
Be szép szomorúság,
Be–bekalandozni
Egy–egy zug–traktusát
Ennek az országnak
Nyár–tavaszi időben.

Be nagy kietlenség,
Be szép kietlenség,
Várja itt a késő́t,
Várja a szerencsét,
Várja itt a váltást
S azt se tudja, hogy várja.

Vánnyadt domb–oldalon,
Régi domb–oldalon,
Kapák dühösködnek
S a föld, ős oltalom,
Rég nem ad oltalmat,
Föl–fölnevet mélyéből.

Itt tiporni fognak,
Hamarosan fognak,
Éhes a magyar Föld,
Éhese csókoknak.
Vagy mi adjuk néki,
Vagy megy idegenekhöz.

A Nap meg lekacag,
Földdel összekacag,
Ilyen kis sáv–földet
Nem éltethet a dac,
Élet akar élni
És a Halál is Élet.

Ni, fellegek jönnek,
Nagy fellegek jönnek,
Kis magyar zugokra
Záporral köszönnek,
Hajh, jaj a kapáknak,
Ha dühösek s fáradtak.

Csupa csók a világ
És nem vár a világ
Kis darab helyéről
Hősi históriát:
Csókot vár és csókot
S pusztuljunk, ha nem élünk.

1914 június 14

VIHAR ÉS FA

Kóbor gyermekem hazajött:
Kicsi Békességem
S a fák és a záporos vihar
Nagy egyességét nézem,
Csókos csatáját bámulom.

Hogy kelleti magát a fa,
Hajlong erre–arra
S hogy bízza rá magát odadón
Mégiscsak a viharra,
Ki zordan leplez vágyakat.

Békesség, kicsi gyermekem,
Maradjunk mi eggyütt:
Bomoljon a fa meg a vihar,
Mi csöndben leselkedjünk,
Hátha betoppan valaki.

Hátha vihart hoz valaki
Viharnál is jobban,
Lombosnak érzem a lelkemet
S az Élet szíve dobban
Ott künn és a szivemben is.

S ha elfutsz, kóbor gyermekem,
Ujból visszavárlak,
Addig viharral ölelkezem
S nem árt ez igazi fának
S aztán itt maradsz: gyermekem.

HARCOS ÉS HARC

Életét, magáét, éli néha
A harcos ember:
Megtelik szerelemmel
S valahogyan kifordul a sorbul.

De nem csorbul
Ilyenkor sem a lelke:
Kitelelte
A bánatát
S csak azért él néha magának,
Mert így lehet az övéivé,
Jövőt–küzdő fia a Mának,
Ön–boldogságért másnak jó legény.

Szeretem most, életem tetején,
Amikor minden úgy rohad,
A nagyszerű,
Kettős, szép gesztusokat.

Örömöm a szenvedőké
S mindenkié a szenvedésem:
Mégsem
Hamar támad ilyen valaki.

Ki úgy szeretek vallani
S gyermekesült szájammal itten
Beszél hozzátok,
Ha bármilyen káromkodás is:
A Harc,
Az Isten.

A MINDENT HURCOLVA

Búsulásának ő haragját
Velem mindig kínlatta a Minden,
Kényes, szegény, kész idegeimben
Véreznek föl a háboruk
S lelkemben a Minden csatázva
Szünetlen riadót rivall
S örökös forradalmival
Kell hurcolnom magamban a Mindent.

Bennem próbálja ki csatáit
Nagy és kis bujtása a Titoknak,
Ős kisértetek bennem vihognak,
Míg szétszabadulnak, előbb,
Éltemben, dús–bús dolgaimban,
Hűs éjszakán, hős nappalon,
Örökös a lakodalom
S jelentnem kell mindennek a Mindent.

Játsznak velem nagy rendelések,
Miként áprilisok a virággal
S világlok ezer kis élet–lánggal
Gyulandó, nagy lángok előtt —
A mindig nyugtalan Mindennek
Bolond, kicsi heroldja, én,
A Nap korán–kelt Holdja, én,
Ki holtáig borzonja a Mindent.

ÉN JÓ HISZEKEGYEM

Nagy vagyok az igazomban,
Fölöntes bizodalomban,
Mindig jobban, mindig jobban:
Ez az én jó Hiszekegyem.

Hiszek abban, hogy nem jöttem
Örökös új s új kölyökben:
Kinél jöhetnének többen:
Ilyen nem volt s ilyen nem lesz.

Lesz erényes, külömb nálam,
Lesz mosolygóbb, mint a szájam,
Lesz eredmény több, mint vártam,
De legszebben én gondoltam.

Nagy vagyok a szerelmemben,
Nem szeretett senki szebben,
Se jobban, se hitesebben:
Nagyobb vagyok magamnál is.

Nagy vagyok az igazomban,
Fölöntes bizodalomban,
Mindig jobban, mindig jobban
Ez az én jó Hiszekegyem.

A MI HÁBORÚNK

Fölsírásaidnak könnyeit
Fölissza az én tudós ajkam
S dacodat, mely a Mindenség daca,
Csak törd meg rajtam
S meg fogsz lágyulni szeliden.

Mennyi Igen
Van annyi Nem fölött
S ha összeütközök
Bolondos, édes, kis fejeddel,
Nem baj az, kislyányom:
Megcsókolom a homlokodat
S feledd el,
Mert a Nemnél több az Igen.

Lüktető fejem térdeiden
Áldja a sorsát:
Talán már sok is
Ez a boldogság
S te bántásod, mely félő imádat,

A Vér rakonca, csoda–szép:
Fogadd el szomjas, nagy hivét
A szádnak: a számat,
Ki szádon őrjöngve pihen.

S kivételes berkeiben
E háborús, dús, cifra napoknak,
Háboruink egymáshoz szoknak
Csókosan.
S óh harcos, fájó szerelem:
Veled én és te én velem
Éljük az örök háborút.

SZERELEM ÉS RAVATAL

Ha durcás kis arcod
Egészen az arcomra
Fekteted, Te, én kicsi lyányom:
Nem bánom:
Csak a könnyeink folyjanak össze.

Ha egy kicsit sírsz tán,
Ha sírnál, miként tudsz jól:
Két, nagy szemed mocskolva egyre:
Eszedbe
Mégis én jutok akkor és mindig.

Ha a nevetésed
Tőlem messze célozna,
Ha akarlak, vissza–célozlak
S elhozlak
Biróságom elé kis bűnösként.

Ha az örömöddel,
E kis tarka madárral,
Földalolod szívem, kalitkád,
A titkát,
Mint a hű temető őrizem meg.

Ha kicsit elfordulsz
S ha nagyon eltávoznál,
Már rajtad a fekete leplek:
Szeretlek
S ravatal–jussu az én szerelmem.

A CSILLAG–LOVAS SZEKÉRBŐL

Uram, ki hajtod csillag lovaidat
S meg–megsuhintod, űzöd némelyiket,
Hadd nézzek bizodalommal
Borzasztó dübörgésű szekeredre.

Állandóságnak gyönyörű titkait
Hadd nyelje lelkem némán és hitesen,
Hogy így kell lenni, hadd higyjem
Véres, meleg szivével hitvallóknak.

Add, hogy hadd higgye kiki maga hitét
S a millióknak is legyen igazuk
S kis számu kedvenceidnek
Se rémitsd meg életük vagy haláluk.

Hadd dübörögjön végtelen szekered,
Hadd illatozzon fölvert pora, a hit
S ne vigye soha irtózat
Övény–szélére gondolkozó fattyad.

Szekered fusson, gyí, gyí, csillag–lovak
S mi, szegény lelkek, kerekeid pora,
Zápor vert bizodalommal
Örök humusszá iszapodjunk össze.

ÚJ S ÚJ LOVAT

Segítsd meg, Isten, új lovaddal
A régi, hű útra–kelőt,
Hogy só–bálvánnyá ne meredjek
Mai csodák előtt.

Az Irgalmatlant küldd társamnak,
A rohanó, büszke hevet
S az emberségem ezután már
Legyen kegyetlenebb.

Ne rendeld romló nyájaidnak
Sorsa alá a sorsomat,
Az embered, ha nem ma–ember,
Kapjon új s új lovat.

A nagy Nyil kilövi alóla
Kegyelmed egy–egy szép lovát,
De ültesd szebb lóra az embert,
Hadd vágtasson tovább.

A végesség: halhatatlanság
S csak a Máé a rettenet,
Az Embernek, mig csak van ember,
Megállni nem lehet.

A nagy Nyil az útját kiszabta,
Teljes és nyugodt mámorok
Célját áhittatja süvöltve,
Míg a Föld háborog.

Változat és Halál adódtak
Belül egy–egy gyarló körön,
De várja az Embert víg célja:
Piros, tartós öröm.

Élet s Halál együtt–mérendők
S akit a nagy Nyil útja bánt,
Hadd, óh, Uram, szépülten futni,
Megérkezett gyanánt.

Boldogíts, hogy a nagy Nyíl útján
Megállás nélkül az Öröm
Álmát álmodhassam magamba
Minden mértföld–kövön.

Riadó, szennyes, kerge nyájak
Ne állítsák meg új lovát
Emberednek, hogy hadd nyargaljon
Előbbre és tovább.

A nagy Nyil útján, meg nem állva,
Hitesen és szerelmesen,
Förtelmeit egy rövid Mának
Nézze túl a szemem.

ÉLET, ÉLET, ÉLET

Élet, Élet, Élet,
Mindig növekvő menedékek,
Tudom én jól, hogy vétek,
Mégis olyan jó
Szárnyalni felétek.

Szárnyalni felétek,
Óh, sokféle, gyönyörű étek,
Kis, gyarló üdvösségek,
Taposhatatlan
Kigyói az éjnek.

Kígyói az éjnek,
Gyümölcsei bűnbe–esésnek,
Óh, vétek, vétek, vétek,
Óh, istenes jó,
Élet, Élet, Élet.

A JELEN MUZSIKÁJA

(Kicsi Csinszkámnak küldöm)

Nyavalyg, miként a húr
Rossz kézben, az életem sorja
S elsodorja
Muzsikáját a Jelen.

Ha kérdik, itt vagyok
S ha kérdik, itt tanyázok,
Tán megázok,
De fényben, szárazon.

Úgy csurog az eső,
Mint máskor a köznapi gondok
S én lemondok,
Mert szép a lemondás.

Egy kislyányt szeretek
S oly mindegy minden, a többi,
Elköszönni
Talán még rá–érek.

NAGY FURDALÁSÁRA LELKEMNEK

(Kicsi Csinszkámnak küldöm)

Nagy furdalására
Lelkemnek sohse riadtam,
Sohse fájt az élet
Miattam.

Tágas szemeidből
Hasztalan jött bús nézésed,
Nem voltam rossz másnak,
Se néked.

Mindig jó úr lenni
Akartam és jó úr voltam,
Néha jártam s néha
Botoltam.

Vállaltalak szívvel,
De ha vállam kemény lenne,
Szívem megmaradna:
Szeretne.

BOLDOG ÚJ ÉVET

Ezúttal sírva, szépen
Forgok meg lelkemnek régi
Gyermekes életében:
Boldog új évet kivánok.

Boldog új évet kivánok,
Mindenki tovább bírja
E rettenetet,
E szamárságot,
Mint szegény, mint bírom én, én,
Gyönyörködve,
Óh, én szegény
Lelki kémény.
Boldog új évet kivánok.

Ontom a füstjét
A szavaimnak,
Pólyálva és idegesen,
Be messze ringnak
Az én régi terveim,
Az én régi társaim is
De messze vannak,
Boldog új évet kivánok.

Új év Istene, tarts meg
Magamnak
S tarts meg mindenkit
A réginek,
Ha lehet:
Boldog új évet kivánok.

VÉR: ŐS ÁLDOZAT

Vér, íme, az ős áldozat:
Vért fröccsenteni a tűzbe
S leszúrni a fehér lovat.

Nagy céljaiért veszetten
Rohanok rég tudatlanul
Vérért, vérrel, véresebben.

A Vérnek jobbágya vagyok
Még özönlése előtte,
Mikor a Vér sok és fagyott.

Vér élet alól nem adja
S már rég vagyok a nemese,
A bolondja vagy lovagja.

S téboly szélén egyenesen
A réginek megmaradni
Be hű voltál, drága eszem.

S most, hogy a vér szerte–árad
S a világ félőn kuncorog:
Arcomon riadt csodálat.

Kitől féltek, kitől, mitől?
A Vér: útjait csinálja
S minek dőlni kell, dőlni dől.

Hisz mi a Vérből tán százszor
Többet adtunk egy nap alatt,
Mint most köz–fölfortyanáskor.

Az élet szép bazsalikom,
De hol éri Halál, mindegy:
Sáncban, hegyen, völgyben, sikon.

Csupán folyókat cserélnek,
De együvé iramlanak
Minden céljai a vérnek.

A Vér tudja ő útjait,
Céljait, titkait tudja:
Éljen az Ember, Vér s a Hit.

URAM, SEGÍTS BENNÜNKET

Be szép: a jó:
Tavaly a Hűvös–völgyben
Szakadt a hó
S olyan szép volt
A jóval nem törődni.

S olyan jó volt,
Mert jó a szép,
Az Életnek szent Gangeszét
Mese–virágokkal
Fájón benyiladozni.

Be szép: a jó,
Hahó, hahó,
Valahol, hiba történt,
Valahol a nyiladozó
Virágokkal.

Olyan jó volt
S most, hogy milyen, mindegy,
Olyan szép volt.
Imádkozzunk:
Uram, segíts bennünket.

KÖVETELEM A HOLNAPOT

Gyermekként a mélység fölött
Úgy játszadozok kínjaimmal,
Mint egy még meg nem ütközött,
Váró brigád.

Mindenki új fészket kutat,
Vihar–üzte madarak módján
Keresi a fedő utat
S én nyilt vagyok.

Adj, Isten, ha félve keres,
Jobb időket szegény szivemnek,
Mert így, bizony, nem érdemes
Élet, se más.

Adj, Isten, biztos üstököt
És hogy minden fölfordulásban
Lehessek az elsők között,
Ha baj is ér.

Velem már minden megesett,
Tán önmagam is lealkudtam,
De sohse leszek kevesebb
És dacosabb.

És én a másé nem leszek,
Aki annyit, méltán dacoltam
Követelem, mi lesz a Holnap
S az Azután?

A GYÁVASÁG ISTENESSÉGE

Istenem, nem arra születtem,
Hogy srapnelek zúgjanak a fülemben
Nem erre tanitottak.

Híve vagyok minden titoknak,
De ez egy–kicsit mégiscsak sok,
Akár fátumnak, akár oknak.

Régi, vérző mezők fölött nézek föl,
Hol vérző tetemek mozognak
Sok századból összefonódvák.

Sohse védtem a Régi módját,
Én, védő ember s valaki,
De életemnek megszabóját
Szeretem forró párázással
S most szeretem csak igazán.

Óh, hőségek kincse, nagy Isten,
Milyen drága lettél most nekem,
Mert másféle bizony most nincsen
S mi lenne kivüled?

És szeretlek a rettegésnek
Soha még nem volt gyönyörében váltig
És szeretlek a gyávaságig
És ha szeretlek, hát szeretlek
És ha szeretlek, hát szeretlek.

MINDEN AZ ÉLETÉRT

(Nándor fiamnak küldöm)

Ádám fia talán rossz volt?
S most kínzatja Sátánjával
A bosszuálló Úristen?

Nem volt olyan rossz az Ember,
Hogy most gőggel rágázoljon
Rossz ideálja, a Sátán.

Nem lehet, hogy odaadjuk
Életek drága termését,
Gyöngyeit az ember–kínnak.

Nem lehet, hogy ez a fajta
Vadabb legyen mindeneknél
S falja a maga szépségét.

Nem lehet, hogy meg ne álljon
Véres, vetett, bolond útján
Mindakettő: Ember s Sátán.

Mindakettő: Ember, Sátán
Egy céllal futtat világot:
Hogy éljen, éljen az Élet.

RÉGI NEGÉDESSÉGEM MEGHALT

Nem akartam megadni, amit nem kell
S most nem tudok megbirkózni,
Kéretlen muszájokkal s elemekkel
S régi negédességem elhunyt.

Merre menjek, hogy leljek kibúvóra
S hogy hűvösen tudjak látni,
Ha szirokkó jön, vagy jönne bóra,
A megfagyasztó bizonyosság.

Merre menjek, hogy mégis tisztán véljek,
Merre van a meggyőződés,
Merre van a győzelmes Élet,
Merre van a nagyhős igazodás?

Igen, régi negédességem meghalt
S a pillanatok megölnek,
Mert, jaj, mi lesz a jövő pillanattal,
Óh, szörnyűségek csúf világa?

VIGASZTALÓ BESZÉD ÁLMAIMBAN

Halott bácsik, halott nénik
Félig–álom álmaimban
Mostanában gyakran jönnek
Kérdezgetni valamit.

Még életet le nem éltek,
S a születni meggátoltak,
Elmaradtak, sőt jövők is,
Úgyszintén kiváncsiak.

Éberen én úgyse tudnék
Kérdésükre választ adni,
Viszem őket hát keresztül
Rossz alvásom álmain.

Ha kérdik, hogy hogyan birjuk,
Döngő szívem válaszol rá
S bár fájdalmát nagyon érzi,
Mindig nagyon szívesen.

És elmondom: az embernek
Megeszűlni rossz is, jó is,
Miként mult s jövő időkben,
Épp–úgy ez–idő–szerint.

Egyik embert arra rántja,
A másikat meg emerre
Szabott sorsa és idője,
Mindakettő megszabott.

Ha ki ma él, miért bánja?
Emberként jön, emberként megy
S aki marad utolsónak,
Az tegye be a kaput.

INTÉS SZEGÉNY LEGÉNYEKNEK

Most, a gyáva szemérmetlenség
Kurjongató, rossz éjjelén,
Böcsületére jól vigyázzon
Minden nemes szegény legény.

Egy életünk és egy halálunk
S a régi, hős idők alatt
Élet s Halál peremén jártunk,
Nekünk nem új e gondolat.

Kit elsodor e zagyva éjjel,
Ki megmarad fészek–rakón,
De mi közülünk játsszék csinján
Mindenki a tárogatón.

Mi másoknál messzebbről jöttünk
És örök, amit akarunk,
Ha úgy akarja a muszájság,
Jól van, jól van, hát meghalunk.

De az a mi gyönyörüségünk,
Hogy, ha minden reped, szakad,
Böcsületes szegény legények
Pihennek a romok alatt.

Megállott, de lehet folytatni
A jó szemek, a szép szemek
Érdemes, őrült látomását,
Az Életet, az Életet.

1915. március

BETEG EMBER FOHÁSZA

Beteg vagyok, nagyon beteg,
Én Istenem, légy igazságos
S úgy áldj meg, ahogy szenvedek.

Szeretem havas tavaszod
S még szeretem ama döntésed,
Hogy szenvedtetsz és hogy vagyok.

Szeretem, hogy Színed előtt
Ma zavarosan és egyformán
Forrnak az emberi velők.

Szeretem szent döntésidet:
Embereknek teste egyenlő,
Akár forró, akár hideg.

Kisségünkre gondolsz talán,
De lehet, hogy nincs is ott aktánk
Fölségednek az asztalán.

Beteg vagyok, nagyon beteg,
Talán neked rejtett betegség,
Fényed van sok s ragyogja meg.

EMLÉKEZÉS MÁRCIUS IDUSÁRA

Óh, bennem lobogott el
Ama szinte már savós,
Tüzetlen és makacs,
De jó nedvű ifjuság.

Március Idusára
Voltak mindig szavaim,
Olcsók és rímesek,
De akkor az volt igaz.

Hadd lássam, óh, hadd lássam
Azt a régi Márciust,
Midőn az ifju bárd
Őszintén s jól hazudott.

Óh, Napja Márciusnak,
Óh, megroppanó havak,
Be jó emlékezés,
Ki mostanában esik.

Be jó ma ez az Élet,
Mikor a Holnap sunyi,
Be jó épp ma élni,
Mikor Halál s Élet: egy.

A LEGHASZTALANABB ÁLDOZAT

Sohasem volt annyi vérem
S olyan bőven, szinte–szinte
Süketen és szótlanul
Sohasem hullt, mint ma hull,
Bugyborékol, kiált, árad.

Sohse voltam ilyen fáradt,
Néha zsibbadt a kezem
S egy kezemből minden harcos
Ember vérét vérezem
S a szememmel sírva nézem.

Éri szivem, én jó vitézem,
Nem fogsz halni hős halált
És te, zsibbadó karom,
Te százszor halálra vált
És te, híres, bús szemem,
Kínlódhattok mindig, váltig.

Mikor a Minden villámlik
S csapdos az Isten keze,
Egy szem, egy szív, egy kar, egy vér,
Ha minden érdemese.

Ha mindennek a szeme,
Ha mindennek a keze,
Ha mindennek vérese,
Kárhozatot el nem hárít.

JÖN A SZABADULÁS

Lelkemet, e nagy tévesztőt,
Téveszteni ha szabad,
Most örömmel elbocsátnám,
Mint egy finom, nyomot–vesztett,
Drága agarat.

A Nihilbe hadd repüljön,
Nyulat és bút űzni is,
Látni akarnám a véget,
Hajsza végét s a végén túl:
Tán remélni is.

Be mély az én zárottságom,
Hogy dulhat ezer dulás,
Mégis azt kell fönt hirdetnem,
Hogy jön, bárhogyan is jöjjön,
A szabadulás.

DAL A BOLDOGSÁGRÓL

Üzen a szomoruság,
Valómnak ez az ódon haditársa:
Gondoljatok mindig másra,
Ti, gyanitók,
Boldogság–gyanitók.

Másokra lesett
Éhes, irigy órák
Vetették ki a boldogság adóját
Szegény ártatlanokra,
Boldogtalan ártatlanokra.

Jó, mert süt a Nap,
Felhőzik a felhő
S tán kicsi, furcsa szerencsével eljő
A Holnap.
A Mánál mindig külömb Holnap.

Jó, hogy jó a Jó
S van íze a szomoruságnak.
Ám a boldogság mindig másnak
Rettenetese, gyanu–vád,
Gyanú, vád.

JÖNNEK JOBB NAPOK

Jönnek majd jobb napok is
S egyszer
(Be jó lesz, ki megéri)
Torkig a förtelemmel
S emlékezve
Megállítjuk
A gonosz széditőket,
A tegnapi időket.

És csöndesen megkérdjük:
Milyen halált akartok,
Buta és elnyűtt
Régi, ostoba kardok?
Egyszer,
Tele emlékezettel
Még kérdezni is merünk:
Jönnek még jobb napok is.

ÍGY VAN MAGYARUL

Nem adta nekünk az Isten,
Hogy ki szeret, az segítsen,
Sohasem.

Magunk is ritkán szerettük,
Kikért szálltunk hősen, együtt,
Valaha.

Valahogyan bajok voltak,
Lelkünknek, e toldott foltnak
Bajai.

Egyformán raktuk a szépet
Barátnak és ellenségnek,
Mert muszáj.

Egyformán s mindig csalódtunk,
De hát ez már a mi dolgunk
S jól van ez.

S szebb dolog így meg nem halni
S kínoztatván is akarni:
Magyarul.

TEGNAPI, VÉN RIADÓ

Kinlódtam s nem hagyom abba
S úgy nézek bele a Napba:
Cseresznye–fák fehér virág–tüze,
Nem hagyom abba
S tavaszosan nézek a Napba.

Sőt, sok is az, hogy most élek,
De élet vagyok s itélet,
Nagy, örök és bárgyú–szép tavaszi,
De mégis élek
S minden pillantásom itélet.

Tudom, nem vezethet jóra
Ez a tisztán–látó óra,
Ez a most–már túlosan tegnapi,
Vén riadója,
Életünket száz isten ójja.

A VÉRES ZAVAROK

Jók ezek a véres zavarok,
Szépek és megbolonditók:
Ha akarom, élek
S ha akarom: meghalok,
Jók ezek a véres zavarok.

Minden napon elszánjuk magunk,
Minden tettünk egy sors–kihivó:
Ha akarom, élek,
Ha akarom, meghalunk,
Minden napon elszánjuk magunk.

Éppen úgy, mint sok száz év előtt,
Törnek föl a halálos zokok:
Ha akarom, élek
S ha akarom, meghalok:
Éppen úgy, mint sok száz év előtt.

ÉLETESNEK LÁTOM MAGAMAT

Én édes semmiségem,
Ficánkja bús magamnak,
De nézem s szívvel nézem:
Merre ragadnak
Világ–veszettség dühei.

Úgy látom magam, látom
Helynélküli szegénynek,
De kinek a világon
Mégis az Élet
Mindeneken fölül–való.

A SZENT LOB

(Hatvany Lajosnak küldöm)

Ha kinek Isten úgy tartotta,
Hogy élnie kell,
Hogy félnie kell,
Álljon minden ároknál jobba
S álljon minden rossz hitnél jobba.

Álljon egy isteni sarokba,
Mert élnie kell,
Mert félnie kell
S lángoljon az élete lobba,
Tisztító és mentő szent lobba.

FÁJLALOM A FAJTÁM

Öreg, talyigásom, Szent–Lélek,
Be félek, félek,
Be visszament megint az Élet,
Öreg talyigásom.

Be csődületes minden város,
Mérges és záros,
Milyen félős, milyen halálos,
Be csődületesen rossz.

Be jó vón, ha magunkat vernők,
Örök tekergők.
Nem látom a bujtató erdőt
S fájlalom a fajtám.

A »NEM TUDOM«

Ím, itt van a hónyom alján
Orosz, francia, rác és talján
S itt van az életem balján
Minden tévedésem.

De huncut nem leszek mégsem,
Mert szép és jó a szív–verésem
S a »nem tudom«–t szívvel vérzem
Legjobbat akarván.

»Nem tudom«–nak nekiállván
Borzasztó. Én, te, nehéz bálvány:
Be jó a szív, hogyha márvány,
Be jó: »nem tudom« — s vége.

1915. május

NINCSEN, SEMMI SINCS

Nincsen a világon, semmi sincs,
Hazudunk, belül boszorkányos,
Kicsi körön,
Még bús öröm sincs a tanyánkon,
Nincsen öröm.

Gyászaink sem gyönyörüek, jók,
Nem zsoltározók, régi teltek
S kiket sziveltek
Tegnap még a szivek,
Ma úgy temetik el fásan,
Mint temetendőt.

Urak még a jól–lakott bendők,
A tegnapi urak,
A tegnapi öröm.
Kényes, fájó életem inkább
Összetöröm,
Mint fajzatom undorát lássam.

Emberség és jóság csak szavak
S a meghatott,
A megrémült világ nincs sehol
S fáj, hogy vagyok
S fáj, hogy nem lehetek büszke arra,
Hogy ember vagyok.

SZENT ANTAL TISZTELETE

Mikor tudom, hogy
Vagyok az, aki voltam
S mikor az Ember
Jól be– és kibomoltan
Fetreng és őrjöng,
Száguld és szenved,
Hadd imádjam meg,
Én, a kálvinista,
A páduai Antalt,
A szentet.

Óh, drága szent, Te,
Ki megholtál,
Mielőtt baj lett volna
S aki oly okos voltál,
Hogy még mái butáknak
Is te adsz okosságot,
Nézz rám:
Íme, rajtam az átok.

Voltam Szent Antalja
Szép, gondtalan időknek,
Voltam valaki–kijük
A nőknek.
Voltam apostol
És próféta is,
Szent Antal, ősöm,
Kár, kár, ami történik,
Kár, kár és hamis,
Ma minden hamis.
Tán az is, amit mondtam.

HOGY KEVESEN VAGYUNK

Nincsen visszafordulás,
Mert vénül ám az ember, vénül
S rettenetes kihullni
Rómából és Velencébül
S rettenetes, hogy kevesen vagyunk.

Régi édelgéseim
Ott vannak és mégis ott vannak
S most a legszebb vágyaim
Mégis és oda–rohannak
S rettenetes, hogy kevesen vagyunk.

A NÉMULÁS BOSSZÚJA

(Egy régi legenda)

Nyelvét kivágták
S halálra epedtek azok,
Akik igazitó szavát
Szerették és vágyva kivánták.

Úgy élt a Pusztán
Az elnémitott remete,
Mint hő–nyári melódiák
Süket délutánokban uszván.

S aztán, hogy csönd lett,
Minden fájás és szenvedés,
Részvét és hallgatás kitört,
Ami a némában gyülemlett.

Soha még harsogásnak
Harsogása nem volt ilyen
S bőségesen a remete
Igéit zengve szórta másnak.

S együgyüeknek
Dühe és gyásza meglapult
S a kivágott nyelv úgy beszélt,
Mint egy isten, ki rendez s büntet.

AZ ÍTÉLET ELŐTT

(Hatvany Lajosnak küldöm)

Kik most büszkén és bizonyosra
Mentek,
Öreg legények s drága fiuk,
Szentek, be kár,
Hogy balgaságra avagy halálra
Titeket el nem készitettek.

Mi, néhányan, szépen vergődtünk
Rosszban,
Mielőtt eljött mind az, ami
Most van. Be kár,
Hogy a halálra–menendők
Sohse fogják tudni, hogy hogy van.

Valami mégis megmarad tán:
Élet,
Megmaradtak termő élete,
S félek, be kár,
Hogy ezután rosszabb lesz élni
S ezután jön még csak Itélet.

A SZEMEIM SORSA

Szemeim, kik látatlanokra vágytak,
Keserü könnyesek a szemeim
S nem kivánják látni, amit kivántak.

Látni most már óhajtanák a biztost
S be megvertek s csaltak a szemeim,
Még a látottakat sem látni itt most.

Szemek helyett most a dolgok, kik néznek,
Óh, szent, nézve–harcoló szemeim,
Harc nélkül is megvakitott vitézek.

A FAJTÁM TAKARÓJA

Mi nagy szépségünknek
Sohase volt ismerője
És merője,
Mert a magyar mindig dőre.

Voltunk páriái
Nagy és pénzes oknak,
Gazdagoknak
S befogó hatalmasoknak.

Most már úgyis mindegy,
Az Isten talán megóvja,
Leszek jó, bús siratója,
Leszek fajtám takarója.

A KÍSÉRŐ HÁZAK

Nem könnyen törődők a házak
S ha csöndes, jó éjszaka van,
Sírnak, fájnak, indulnak, másznak
Az eltávozottak után.

S mikor a házak megindulnak,
Nagyon nagy a szomoruság,
Keresik a dülöngő Multnak
Jövendő, szép rejtéseit.

Olykor csak halottakat lelnek,
Olykor hiába volt az út,
De a házak sírnak és kelnek
S a házak jó látogatók.

Hogy érjék el a távozókat
(Neked mindegy, add, Istenem)
S add, Istenem, mind ama jókat,
Mik nekünk járnak és dukál.

SZEGÉNY LEGÉNY BOTJA

A szegény legénynek
Furcsa az ő botja,
Nem oda üt vele,
Ahova gondolja,
Szegény az ő dolga.

A szegény legénynek
Benn a kalodában
Nótaságos, nagy dühe jön.
De minden hiában:
Dühe, botja kárban.

UTÁLNI S NEM TÖRŐDNI

Csak még egyet szeretnék.
Mert már sokat megláttam:
Utálni s nem törődni
Szeretném látni már magamat.

Feje van és két lába
S hirtelenül hasonló,
De tudni, hogy nem ember
És fölrúgni őket gyönyörün.

Elharapnám a nyelvem,
Ha még egyszer kimondnám,
Hogy hecces csőcselékkel
Van tán valamelyes közöm is.

Él még a harc szivemben
S vagyok a régi harcos,
De annyin elmaradtak,
Kik úgy mutatták, hogy emberek.

Hajh, ti igazi harcok,
Szent harcai Istennek,
Istenülő embernek,
Be megcsufolt az utált tömeg.

ÚJ MARQUIS–K NYAK–TILÓJA

Talán megérte, hogy megértem
És megértem szomoru titkát:
Ember–Idő ez. Szép ezt látni,
Szépek a föltámadott szittyák,
Szépek,
Minden daliás és gyönyörü,
Csak a szegény, gőgös Hegyi Beszédet
Sajnálom és szegény magamat.

Pörzsölt virág–kerteknek alján
Fut árkán az életem vére,
Nem a mosti, de ez a vér volt
Hősi, ki indult csatatérre,
Hősi:
Más és szebb csatákról álmodott
(Legalább: istenekkel) s megelőzi
Sok hasztalan, szolga, zagyva vér.

Talán nem baj, szebb ez így végnek:
Kéjjel fölérő nagy utálat,
Sötét planéták holtas sorsa,
Szépek, akik riadtan állnak,
Szépek
S szépekkel töltött szemek,
Fogadjátok büszkén e buta véget:
Új marquis–k ezt az új nyak–tilót.

SZÉP A SZÉP

(Ignotusnak elfogyhatatlan szeretettel)

Jaj, be szép, hogy vagyok,
Jaj, be szép, hogy vagynak.
Jaj, be szép, hogy minden Való szép,
Jaj, be szép a Szép.

S az ember gyönyörű,
Ha nem olyan, mint más,
Jaj, be szép, hogy külön ember van.
Jaj, be szép a Szép.

Jaj, be szép ma a Ma
És szebb, hogy nekem csak,
Jaj, be szép, hogy Szép a Csúf anyja,
Jaj, be szép a Szép.

LEGYETEK EMLÉKEZÉSSEL HOZZÁM

Hegyek s távoli barátok
S távoli nők,
Életem s akarásaim,
Messze–tünők,
Legyetek emlékezéssel hozzám.

Meleg szavak, hazárd csókok
S pillanatok,
Kikért volt élni érdemes,
Amíg vagyok,
Legyetek emlékezéssel hozzám.

S te, (most) legbomlottabb Élet,
Véletlenem,
Legyetek mind rajt–suhanóm
S mindig velem,
Legyetek emlékezéssel hozzám.

ÁLDOZÁS ATILLA SÍRJÁN
(Ádáz magyar sírása)

Nem tudom én, nem tudom én,
Kiket is küldjek el hozzád,
De itt az oltár ideje
S néhány titkosak megáldozzák
Oltárodat, a véreset.

Óh, nagy király, óh, nagy király,
Megyünk most már és megyünk Bécsbe
S e furcsa város úgy marad
Mögöttünk, mint életünk mécse,
Ki olthat és olthatni tud.

Atilla, hires bajnokunk,
Valahogy mégis úgy csináljad,
Hogy hozzád menjen a menőnk
S te légy az az igaz kivánat,
Ki butául föltántorul.

SZÉP AZ ÉLET

Vállat–vető minden vállal,
Kis halállal, nagy halállal,
Sok igazzal és sok állal, —:
Szürke Sorsom mindig vállal.

Mindig vállal: egyszer élek,
Sohasem leszek cseléded,
Nem–kért Élet, bolond Élet
És nem leszek ellenzésed.

Szép az Élet, ha sugárzik,
Szép az Élet, hogyha másik,
Szép az Élet, ha hibázik,
S szép a Halál, ha sírt ás itt.

Szép, hogyha vén, léha kedvem
Elfut szerte–növekednem
S hogyha utam már belengem
S hogyha már nem látnak engem.

KOLDUS HÍVÉSNEK ÁTKA

Ha az adódott, hogy megérjem
Lakodalom multjának tompa,
Síri és szörnyű csömör–napját,
Nem hiszem, hogy lelkem ujjongna.

Nem hiszem, hogy épitő vágyam
Hivő lángjával újra égjen,
Egész magyar– és ember–voltom
Lángja, égése lesz a szégyen.

Hazátlanoknak kis darab föld
Maradt még mindig. S valahonnan
Lehet még hazamosolyogni,
Uj oltárok fénye mint lobban.

Mint próbálják megint feledni
Gondolat, Szépség csúnya vesztét,
Hogy legyen megint, mi pusztuljon
S a koldus hivést újra–kezdjék.

KEVÉS BESZÉLGETÉS MAGAMMAL

Kendnek pedig hallgatnia kell,
Mert miért a lárma?
Ha csak egy kicsi segitéssel
Járna.
De a világnak arculatja,
Kutatván őket okosok,
Most végre megmutatkozott.

Így vagyon és másként nem vagyon
És hallgasson el, Kend,
Ki úgyse kivánt Krisztus lenni,
Felkent
És fenngázolt dúlt vizek sodrán
S partokra szórt csirás szemet,
Vágyat, csókot, szerelmeket.

Kendnek talántán igaza volt,
De inkább volt többnek
S azoknak, akik majd utánunk
Jönnek.

Kend biztatott, Kend lázitott,
Hát jöjjön most már a Titok.

KÉT SÍR MELLETT

Két messzi sírt fölbontatott
S rothadt, két, egyforma halott
Bámult,
Hogy mit akarnak még tőlük
Az elfelejtett világbul.

S két sír körül az Anya járt
S mint Élet fölött a Hazárd,
Nézte,
Nézte őket és mindegy volt,
Melyiket öntötte vére.
A Föld már elkészült velük
S fiatal kárpáti telük
Álom,
Új Anya régi nyomában
S ébredés buta halálon.

LAKODALMI KÖSZÖNTŐ TÁVOLBÓL

(Kabos Ilonkának táviratoztam)

Virág–kezeid diszítsék föl
Választott tiednek a lelkét
S kertetek boldog muzsikáját
Égen és földön irigyeljék.

Mert nagyon kell ma a boldogság,
Zengő kertnek mese–zenéje,
Nagyon kell a friss, boldog párok
Virágos és muzsikás éje.

Minden, mi szűkös nappaloknál,
Mindennél többet hoz eszünkbe,
Futó és elért Végtelenség
Szent bódultságában sohse szünve.

Virágozzatok s mit kis élet
Nagy álmoknak meg tudhat adni,
Adja meg nektek olyan bőven,
Alig bírjátok elfogadni.

AZ IGAZI MESSIÁSODÁS

Késő maradéknak a lelkét
Kérem: vegye lelkem magához,
Hogy egymást sírva megöleljék,
Mikor igazunk teljesül.

Életemnek csak mája fázott
S most úgy gondolok holnapokra,
Mint régi kóbor messiások,
Kikből egy Krisztus is leve.

Most együgyű és tehetetlen,
A Jövőért mindent odadnék,
Amit eddig nagyon szerettem,
Csak magamnak, csak magamért.

AZ ÖREG HÁZ

Öreg, dús ház, átkos, rémes,
Kisértetes, bús–regényes
S csodálatos: laknak benne
S hogyha az ablaka lángol,
Millióknak döglik kedve.

Szememet az öreg háznak,
Emlékemet sok év–száznak
Feszítem és nagy–bámulva
Kérdem: volt Kálmán királyunk
S boszorkányok hány év mulva

Hagyják el az öreg házat.

LEVÉL A SORSOMHOZ

Gyűlöllek, vágylak
S hévvel kivánlak
Sorsom: hogy: teljesedj be végre
S mert csupa bánat,
Ha durcásan nézek az Égre.

Az Eget, várón,
Vissza–csinálón,
Sorsom, hogy teljesedj, be várlak,
Kicsit megállón,
De jöjj, már jöjj, mert híven várlak.

VAGY MEGÖLNI VALAKIT

Szebb ilyenkor
(S régen mondták):
Vagy meghalni,
Vagy valakit bűnös tűzzel szeretni,
Vagy megölni valakit.

Szebb ilyenkor
(S ezt én mondom):
Szebb ilyenkor
Üdvözülni mások szegény tetemén,
Vagy megölni valakit.

Szebb ilyenkor
(És ma mondják):
Lenni sokszor,
Vagy valakit bűnös tűzzel szeretni,
Vagy megölni valakit.

HADD SZENVEDNÉK ÉRTE

Záporosan hadd vágjak a szemébe,
Hogy: semmi
S hogy lenni:
Ez volna tán, ha volna tán, magyarság.

Hadd vágyjak a majd kialudt szemébe,
Hogy okkal,
Fokosokkal
Szenvedhessek csak egy kicsit is érte.

Csodálatos, babonás, bús magyarság,
Szeretlek
S te–benned
Vagyok, mert vesztedet sokan akarják.

TÉVEDTEM ÉS TÉVEDVE

Tévedtem és tévedve
Láttalak,
Te, legkivántatóbb, Te.

Tévedtél s jól akarva
Eshetel
Két nagyon forró karba.

Gyönyörű, amit látok
S jól vigyázz:
El ne rontsák féltés és átok.

A FÖLDI KUNYHÓBAN

Be hideg ez a földi kunyhó.
Be hős az ember,
Perzselt hitekkel és tervekkel
Ha halni ma se akar.

Be sok veszett el,
Hogy makacsul várja:
Álom volt, rossz volt az álma
S megmenti egy csoda.

Gondolónak halálra
Nem gondolni, óh, drága jóság,
Holott a valóság: valóság
S már minden sivatag.

Az élet ma szörnyű adóság,
Tervelőnek ma nincsen terve,
Hitek szalmája nyirkos pernye,
De mégis élni kell.

Emlékekkel átkozva, verve
Itt a hideg kunyhóban
Hinni, hogy minden jól van,
Be istenes, be bús.

Pernyében s piros hóban
Vér–jégcsapok fagynak ereszre,
Be messze van a Messze,
Be közel van a Közel.

Be messze van a Messze,
Be távol van a Távol,
S mint Isten, úgy világol
Az Ember, ki meghalni nem akar.

BERCSÉNYI MARSAL HUSZÁRJA

Holnap nyakam töröm,
A holnapba hát hadd nézzek:
Pejkó lóról hull egy magyar,
Halott, levitézlett.

Tudta valamikor
Fényes okát haragjának,
De régóta csak dúl, robog,
Mint a buta bánat.

Elsötétült szíve,
Mihelyst másért, mihelyst messze
Sarkantyuzta meg a lovát
Pokolnak eresztve.

Sajnálom szép időm
S haragomnak régi jussát,
Be sajnállak, ősi, magyar,
Árva szomorúság.

Holnap nyakam töröm,
Magyar sorsa, huszár sorsa,
Ha nem volna ilyen bolond,
Talán nem is volna.

Holnap nyakam töröm,
A holnapba hát hadd nézzek:
Prédák, szegények, jók vagyunk,
Magyarok s vitézek.

IFJUSÁG BABONÁS HITÉVEL

Szépen és bölcsen, (bevalljam?) koldusul,
Makacs húzással húzom az életet
S vajjon szabad volna–e halnom
És most meghalni szabadna éppen?

Látom a fajtám bárgyúl, emberül
S én ráütöttem és féltem magamat:
Mégis talán hátha külömbnek
Lehet az egy s elszántabb — a soknál.

S mégis talán ha nehéz béklyók alatt
Jó megmondani, amit ma csak lehet:
Magam s fajtám jobban szerettem
Száz hazafias vigadozónál.

Száz tromffal jöhet ez a veszett világ,
Veszhet s nevethet vén szemeim előtt,
Ifjuság babonás hitével
Hinni fogok, mégis hinni — bennünk.

A JELEN HAJÓJÁN

Be szép ilyenkor a szép,
Be szép, hogy a hajómon viszlek,
Be szép, hogy szépnek hiszlek.

Talán te nem is tudod,
Hogy mindenek már megfakultak
S nincsenek már: csak multak.

Csak nekünk van még hajónk,
Árbocán a zászlós Jelennel.
Ím, itt a szivem, vedd el.

Távolból nyújtsd a kezed,
Édes kezek, szent elitéltek,
Most minden a tiétek.

Ne legyenek evezők
S hajónk örömmel, szertelennel
Futhasson a Jelennel.

Halálba vigan futók
Örömével vinném a szépet,
Lelkem, vinnélek téged.

Vinnélek és viszlek is,
Régi hajós vett a hajóra,
De szép és új az óra.

Be igaz is a Jelen,
Be jó, hogy mi benne maradtunk
S szabad vizekre csaptunk.

Be szép ilyenkor a szép,
Be szép, hogy a hajómon viszlek,
Be szép, hogy szépnek hiszlek.

BALZSAM TÜNDÉR POSTÁJA

Mióta csak gyerekek vannak,
(Hallgassatok ide, gyerekek.)
Aranyos, tele tarisnyával
Este elindul Balzsam tündér,
Hogy tik boldogok legyetek.
Hozza nektek a nagyszerü jókat,
Az enni– meg örülnivalókat.
Oh, be jó tündér ez a tündér.

De van egy nagy átka szegénynek:
Sokan vannak a haragosak,
Gonosz tündérek sötét szárnnyal.
(Rosszak voltak, elcsapták őket)
Ezek leskődnek csúful sokat
S mit nektek hozna, gyerekek, nektek,
Tarisnyájából kiszedegetnek
Sok édeset, vígat, bölcset, jót.

Minden este
Jön a posta,
Posta–kürt nincs,
Csöndben hozza
Tarisnyáját
Balzsam tündér,
Mert gonosz kéz
Megmotozza.

Néha–néha
Mindent elszed
S elkobozza,
Mit csak hoz a
Tündér–posta.
De a posta
Mégis posta,
Sokszor jön meg
Megrakodva
S Balzsam tündér
Mosolyogva
Sok holmiját
Gyerekek közt
Szerte–osztja.
Ilyen posta
Ez a posta,
Ezt a verset
Is az hozta.

Hoz játékot,
Hoz meséket,
Édes álmot,
Csoda szépet.
Virgácsot is
Aki vétett
Kaphat tőle.

Néha–néha
Nincs csak félig,
Sok holmiját
Kicserélik.
Rossz tündérek
Akkor bátrak,
Hogyha Balzsam
Belefáradt
Rossz gyermeket
Jóvá tenni,
Hazugokkal
Veszekedni.
Ilyenkor a
Posta mást hoz,
Jeles helyett
Szekundát hoz.
Sok bánatot,
Kevés kedvet,
Sírást hoz a
Jókedv helyett.

Szegény–szegény, jó Balzsam tündér,
Mint kell értetek harcolnia
Aranyos tarisnyáját védve,
Hogy a nektek szánt szépet és jót
El ne rabolja senki fia.
Hozza nektek a tréfa rakását,
Szülőtök csókját, simogatását.
(Minden szépet Balzsam tündér hoz.)

Ha jók vagytok, Balzsam tündér győz,
Legyőzi az ellenségeit,
Vakációt, mese–délutánt hoz
S jót csak a rossznak nem tud hozni.
(De ugye, hogy nincs rossz senki itt?)
Segítsetek a szegény Balzsamnak,
A rossz tündérek sokan vannak
S a jó tündért meg kell becsülni.

A LEGOKTALANABB SZERELEM

Mikor most szinte minden nemzet temet,
Sirathassam meg mégis csudálatos,
Dacos, kicsi, árva én nemzetemet.

Békételen, bűnös, büszke, bánatos:
Jaj, mióta csak sorsát éli szegény,
Az öregebbik Sors mindig rá–tapos.

Mindig kicsi volt, hős, bús, ám megmaradt,
Elválasztott és kiválasztott derék,
Igaz s mártir hazug századok alatt.

Poétát: — nem bölcs, nem friss eszü: — okos,
Ki ha fecsérel kicsijéből sokat,
Kezében élet és áldás a fokos.

Csak magát ne bántaná vad szilajul
És csak ne volnának buta urai:
Megnőne, szépül, igazulna, javul.

Mit tagadjam? — siratom és szeretem,
Mit tagadjam? — talán ez az igazi
S ez is oktalan, de legszebb szerelem.

ÓH, BÚJNI BARLANGOKBA

Óh, bujni barlangokba,
Mélybe, lágyba és sokba,
Csak életünk kedvének
Ne legyen soha fogyta.

Most vagyok nagyon gyermek,
Jöjjenek a szerelmek
Ingermetlen és rosszul:
Gyermeket hogyha vernek.

Bujtass el, drága sorsom,
Én szép vállamon hordom
A Mának szörnyüségét
S játszok félő akkordon.

NEM FELELTEM MAGAMNAK

(A feleségemnek küldöm)

Bizony, lelkem,
Csak magamnak nem feleltem:
De hát választ nem is leltem.

Elfelejtem
Sok örömöm, sok szerelmem:
Szép elmenni: ez az »elvem«.

Ez az »elvem«,
Csúf szó, de csak így feleltem:
Elvvel, szívvel s be nem telten.

Így feleltem,
Bátor hangon énekeltem
S néha nyáron harcra keltem.

Bizony lelkem,
Én az Életet elejtem,
Én magamat már elrejtem.

Ki nem »fejtem«:
Megint rossz szó. Elfelejtem.
Ezt és mindent. Nem feleltem
Magamnak.

ÖREG ÖCSÉM MONDJA

(Ady Lajosnak küldöm)

Öreg öcsém mondja,
Hogy azt mondtuk valamikor,
Ha tévedt kártya vagy kocka:
Tévesztés: nagy vesztés:
Öreg öcsém mondja.

Öreg öcsém mondja:
Vígabb voltam valamikor
S ma búsabb az ember dolga.
Tévesztés: nagy vesztés:
Öreg öcsém mondja.

Öreg öcsém mondja,
Hogy lelkeltünk valamikor,
Mint a falú bús bolondja.
Tévesztés: nagy vesztés:
Öreg öcsém mondja.

VULKÁNOK ÉS SZÍVEK

Tűzokádó, haragos hegyek,
Most értem meg talán–talán,
Mért keresi olykor dühös, mély szátok
Káromkodó lánggal az Eget.

Ilyenkor a Föld szive dobog
S kérdi a vélt Hatalmasat:
Hát fiai Isten–arccal és hittel
Nem lehetnek soha boldogok?

Áldott lázadtak, tüzes hegyek
S szivek, kiket kétség facsar,
Biztatóim mégiscsak tik maradtok,
Hogy legyek — és: jó ember legyek.

A Föld szive őrülten dobog,
Embernek lenni ma nehéz,
De vulkánok s szivek lenti dühére
Az ostromolt Ég csak mosolyog.

Mindent megkapott a Föld fia,
Szivet, fájást, halált, hitet,
(Csittuljatok, égő szivek s vulkánok)
Meg kell mégis majd javulnia.

Most fog kapni az ember valamit,
Csodásat, szépet és nagyot
Vagy semmit. Vagy az Ég igaz jutalmát:
Legyen olykor víg, míg lent lakik.

BABITS MIHÁLY KÖNYVE

(Kritika helyett vers)

Öntött szavak, kik egyre olvadóbbak,
Barátom és én lelkem szavai,
Be jó lenni és rejtve lenni jónak
S nem gyilkos ágyut hízlaló vad ércnek,
De a sümpölygő aljak fölött: bércnek.

Ily bércnek lenni: ez a szent magyarság,
Táplálkozott a tájak mindivel
S ha persze sokszor rátámad a balság
S ha lentről bárkik rá rút fertőt kennek:
Megmarad fölső, magyar szerelemnek.

Ez a kis fajta, még nem biztos lélek:
Ez a magyar, azért oly bizonyos,
Hogy van joga élni, forrni és élhet:
Mert ércek s bércek iszapja fölötte
Ércek és bércek állnak odakötve.

Szép könyv, talán ha csak a keveseknek
Tetszenél ma: dicsőséged s bajod,
De sorsot ennél mégse hiszek szebbet:
Öntött szavak, kik egyre olvadóbbak,
Szálljatok szét jóságokként a jóknak.

A RÉGI ISTEN

(Hatvany Lajosnak szeretettel)

Ha egy kicsinyt is megmaradnék,
Maradékok vén maradéka,
Ördögök mai színjátéka
Nehogy kiforgasson magamból.

Nehogy holnap vánszorgó léha
Legyek az Ember bolondultán.
Legyek csak az, mindenek multán,
Aki voltam.

Olyan hitek, bűnök, szerelmek útján
Járjak az utolsó jaj–percig,
Miként eddig küszködve jártam,
De egy gyönyörű Nyárban.

Nyárban és hitben
Legyen velem a régi Isten,
Ha egy kicsinyt is megmaradnék,
Legyen velem a régi Isten.

A KEZDET SIRATÁSA

Dehogy maradnék veszteg,
Mihol minden napomon
Drágaságokat vesztek
És nincs mit féltenem.

Búza–földön keresztek
S más keresztek itt s amott,
Nincsen Vég és nincs Kezdet:
A Kezdet halála fáj.

Ez fáj mégis: a Kezdet,
Ez a szent, ős Valami,
Akit most már megesznek
A Vég halott szájai.

Micsoda–szép gerezdek
Kinálgatták magukat
S milyen szép volt a Kezdet,
Akit most megöl a Vég.

Milyen búsak, esettek,
Kik most kezdnek kezdeni,
Oh, fiatal keresztek,
Látlak ifjú vállakon.

Siratlak, drága Kezdet,
Ki hozzám kegyes valál
S mert Vég sincs, hát meresztek
Kisírt szemeket feléd.

Lelkem immár megedzett.
Élni? — halni? —: ugyanaz,
De siratlak, szent Kezdet —:
Most nem vagy sehol–sehol.

TEGNAPBA ÉLNI BELÉ

Delelő s fűtő búsongásnak
Rég kicövekelt határai,
Itt hagylak, lám, titeket is már
S adom szavaim nagy fájásnak,
Nagynál is mérhetetlenebbnek,
Mert nem tehetnék úgyse szebbet.

Mert nem tehetnék úgyse jobbat,
Mint a Tegnapba élni belé
S átkozni silány emberségünk,
Kit éltettünk és mégse jobbad
S ki ha lobbad: rosszabbra készül
S kényje szerint pusztul vitézül.

Óh, drága, véres szerűségek,
Be sokra is rá taníttatok:
Embernek lenni szégyen és csúf.
De mégis a régi Hit éget:
Marad Ember, a Régit vallva
S szavát egy Isten tán meghallja.

EGY HÁBORÚS VIRÁGÉNEK

Ím, hogy sűrűbb az átok,
Szárazabb szemmel látok:
Ni–ni, ez itt menyegző,
Födele régi násznak
S világ–násznép közt néz szét
A Halál és a Szépség.

Halál és Szépség násza
Soha íly óriásra,
Ily szörnyüre nem nőtt még:
Valami katedrálist
Keres a nagy vér–szőnyeg
S ők átlejtik a Földet.

E nagy nász, ki volt semmi,
Most akar teljesedni:
Eddig csábitott s csábult
S most bánattal társultan
Szárnyal szárnyas szerelmen,
Vágtat át minden lelken.

Tört szívek orgonálnak
S a csillagok megállnak
S emberek maguk vesztik
Ünnepi reszketésben
S mégis kik megmaradnak,
Megint szivükhöz kapnak.

Kínunk ha marva váj is,
Ha még mindig kiált is,
De e rém–nász korában
Kezd magára gondolni,
Hogy sorsa: külön szándék
S az élete: ajándék.

Mert együtt–éltek: nóta,
Vágy, álom és csók óta
A két örök jegyespár:
A Halál és a Szépség
S törvényt bont az az élő,
Aki másként beszélő.

Oh, mert szépek a szépek
S búsult, együgyü ének
Száján vágyakozóknak
Ma is úgy szól, mint mindha:
»A csók meghal, ha fáradt
S én meghalok utánad.«

»A csók meghal, ha fáradt
S én meghalok utánad«:
Rettenetben is óvott
Örök dala a szívnek,
Embernek hitet adtál,
Be jó, hogy megmaradtál.

KÁR A VOLTÉRT

Átkozódtunk, pedig a táltosok
Gyönyörű kora volt
S Leibniz világa:
Legjobb és leglehetőbb.
Miért kellett egy másat érnünk?

Jaj a tántoríthatatlanoknak,
Jaj nekünk,
Jaj érzéseinknek, kiket már
Alig birunk,
Jaj nekünk.

Jaj a megszokás,
Jaj az embernek utálása
S jaj utálása önmagunknak,
Jaj a Ma,
A Tegnap és a Holnap.

Be kár a Voltért,
Mennyi mindent adnánk ma érte,
Be kár a jobb emberekért:
Talán mindenkiért
S rettenetes ma élni.

NAGY SZÁRAZSÁG IDEJÉN

Megfogyott az Ég esője,
Mint a régi magyar virtus
S olyan száraz a világ,
Hogy nem olthat már ezen
Még ezer akónyi bús vér.

Olyan száraz a szívünk is,
Hogy a lucskos förtelmeknek,
Miként egy szomjas szivacs,
Álmosan és szomjasan,
Telhetetlen hull elébük.

Száraz az itt–maradt lárma,
Szerelem, bűn, jóság, minden,
Száraz a rettenetes,
Száraz a jámbor, fehér,
Száraz bennünk a jó Isten.

És az eszünk nagyon száraz,
Kire olyan büszkék voltunk,
Ide–oda nézeget
S mint sok kölykű hős halott,
Olyan árván hagy bennünket.

A MEGCSÚFOLT EMBER

Megcsúfolt ember, ember, Ember,
Már mi régen nem voltunk jóban,
De szántalak, sajnáltalak
S néha–néha csinosítóbban
Néztem reád s kedveltelek.

Óh, álmok, kedvek és kegyek
S minden, mit az Embernek adtam,
Be örökre elmultatok.
Ezt a hitványt én megsirattam?
Most érte el igazi sorsa
S most szentelem meg magamat,
Ki nem törődtem ember–sorba
S akinek mindig idegen
Volt ez a hiú, éhes csorda.

Magafűtötte vad pokolba
Veszett ebként belerohant,
Megcsúfolt ember, ember, Ember,
Ma már nem tudok kegyelemmel,
Ugy mint régen, nézni reád,
Vesszél, botor, pusztulj, botor.

Szívem félősen haldokol,
Hogy ne legyen közös ezekkel,
Mert sohse volt aljas és ember
S megérdemel egy más halált.

SZENT LIBER ATYÁM

Szent Liber atyám, már te se gyujtogatsz
Bennem, mint tegnap, gyehenna–tüzeket:
Egész világ gyehenna
S meghalt minden külön pokol.

Meghalt az ember kicsi drámáival,
Mámoraival, kedves bűneivel.
Meghalt a furcsa Tegnap
S elküldte ezt a szörnyü Mát.

Szent Liber atyám s áldott rokonaid
Nem fognak többé segíteni azon;
Kinek feledés, álom
Kell s vidám téboly és remény?

Meghalt az ember, óh, szent Liber atyám,
Nincsenek itt már farsangi hajnalok,
Egész világ gyehenna
S meghalt minden külön pokol.

Aki tegnap élt, mit keres az ma itt?
Ki tegnap látott, a mába nem vakul?
Liber atyám, borodból
Adj szivemnek bátoritót.

BESZÉLGETÉS A SZÍVEMMEL

Bongása óta a Földnek: nem éltem:
Minden bánatom, kínom, szörnyedésem
Sötét szobákban, vörös mámorokban
Gyalázattal, megbúvón elhenyéltem.
Megvoltam én, de nem igazi magam,
Pedig nem féltem én, pedig nem féltem,
Csak éppen hogy nem féltem és nem éltem.

Hát emberségünk érte szörnyű csufság,
Mégis az Élet követeli jussát
S a meggyötört szivet föl kell emelni,
Kell hogy még lelkem régi hitek gyujtsák
Vagy egészen elbocsátom magam.
S borzalmaikat aztán tovább nyujtsák
Gyalázat, szégyen s minden háborússág.

STRÓFÁK MÁJUS ELSEJÉRE

Május, lyány, virág, muzsika
(Hol a hiba, hol a hiba?)
Így volt régen.
Gyuri primás jött el kevélyen
Bandájával
És nótákkal tisztelt tíz percig
És néhol még Május–fával
(Friss diák voltam akkor)
Tudatták Május éjjelén:
Van Május, lyány, virág, muzsika,
Nincsen agg kor,
Csak lyány és legény.
(Hol a hiba, hol a hiba?)

Azután a vörös Május jött.
Be nagy dolog volt:
A szivem tombolt
S agyam amit kigondolt,
Mind eskü volt, forradalmas,
A vörös lobogóra.
Óh, hány óra telt így malaszttal,
Dühvel, harcolón, betegen.
Ezt már nekem,
Ezt a Májust
(Hittel hiszem)
Sohase adják vissza,
Mert elgyöngültek a valók,
Mert az a hit,

Nem olyan nagy hit,
Mint aki volt
És a szívem valami újért sikolt.

Óh, mostani Május,
Szörnyű és szörnyű,
Véres vagy és vörös:
Gyalázataidat nem fogom
Lelkemre nagyon venni,
Haljon meg, aki halni való,
De éljen az öreg cseresznyefa,
Milyen virágos és szép
S nem vétett senkinek,
Háborút sem izent.
Kegyelmezz meg neki.

KISZAKADT, BÚS NÓTA

Fejük a kezükben,
Tempósan lépnek, hiszen katonák,
Csontváz–légiók az én álmaim,
Mégis menetelnek búsan tovább.

Néha, amiként most,
Kilép a sorból egy makacs legény,
De úgy sajog, úgy fáj, mért nem maradt
S megy ki nem dalolt, szép, régi helyén.

Minek e sok álom?
Minek egy–egy elbusult katona?
Miért lótnak e csontváz–légiók?
Mikor majdnem biztos már a Soha.

Hát ez a vad Élet
Ilyen szörnyetegül nagy Akarat?
Halál–légióim élnek ma is
S egy–egy közülük néha kiszakad.

Kiszakadt, bús nóta,
Külön álmokból hitvány szökevény,
Tram–tram, menetelnek a többiek
S hogy sajnállak, te bánatos szegény.

De sajnálom mindet,
Siratom ezt a szép álom–hadat
S ki nem ilyen szörnyű Mát érdemel,
Siratom: én felséges Magamat.

KÉT KURUC BESZÉLGET

„Merre, Balázs testvér, de merre, de merre?”
»Azt mondom én, testvér, jobb lesz ha semerre.
Sorsunknak sorsával már régen számoltak,
Már nem a mi dolgunk, hogy mi lesz a Holnap.«

„Hát várjuk pipogyán legcsúfosabb végünk?”
»Öreg Balog testvér, ez nem a mi vétkünk.
Itt régik a bűnök, itt régik az átkok
S itt újak a bűnök s itt újak az átkok.«

„De hogyha az ember mégiscsak dacolna?”
»Igen, ha az ember igen erős volna.
Így a szegény ember megmaradhat veszteg,
Se nem nagyon hajráz, se nem nagyon reszket.«

„Oh, jó kurucoknak ilyen rút, rossz végük,
Ennen–szíveikben lakik ellenségük.”
»Hurcolj engem, testvér, az Isten trónjáig,
Ott is csak ezt mondom halálig, halálig.

Ha az Isten látna, látná az én gondom,
Látná, hogy ezeket keservesen mondom.«
„Hát így lakik benned a jóságos Isten?”
»Hát hogyha jóságos, jöjjön és segítsen.

Addig pedig, testvér, amíg álljuk, álljuk,
Kuruc életünket megállván csináljuk,
Lehet, hogy az Isten nem engedi vesztünk,
De már ne rohanjunk és ne lelkendezzünk.«

ELÉGEDETLEN IFJÚ PANASZA
(Hadköteles évszázadunk elején)

Páris, Peking... London vagy Róma?
Be unalmas város ez a Föld,
Egyazon város és falu: semmi.
Már menni
Sehova se érdemes:
Valami más,
Valami nagy riadal vóna.

Ki bírja még e szürkeséget,
Ki hazugokat tündököl?
Már jöjj, Ököl:
Boruljon föl e nem jó Élet
S jöjjön a Halál, e nagy orvos

S a Halál után ébredések,
Borzalmak
S jöjjön valami más,
Óh, forradalmak, miért késtek?

Vér, vér, vér,
Be meg fog szépülni az Ember,
Ha vérben jól megmosdik egyszer
S be megjavul.
Óh, jöjj, trombitás angyaloddal,
Föltámadás,
Óh, jöjj, milliónyi hadaddal
S ifjítsd meg ezt az unalmas
Golyóbist,
Jöjjön a megváltó fegyver,
Ámen.

KÖVETELŐ ÍRÁS SORSUNKÉRT

Sok bajom nem volt Istenemmel,
Ő hitt bennem és kiválasztott
S kérdéseire válaszoltam
Mindig egy mámoros igennel.

Az Isten a szivemben vagyon,
Csak néha–néha el–kisétál
S szeretem a szívemet nagyon:
Sorsokat bízott rá az Isten.

Istenem, uram, elvégeztem
Sorsaidat és rendelésed,
De a szivemben nem találom
En–sorsom, aki mindig késett.

Add ide, Isten, a sorsomat,
Enyémet is add valahára,
Együtt–laktok s ha szívem rohad,
Hagyd reám már szívem és sorsom.

Beteg sors, szív, de lakó–házad.
Szívem, ha öli szent szeszélyed,
Eggyek voltatok a sorsokkal:
Isteni szív ez s mégsem lázad.

Szivemben élsz, sétálgatsz, uram,
De tartozol is a szivemnek,
Alázatosan, nyomoruan
Kérlek: add nekünk a mi sorsunk.

Mi: jó társad, jó gazdád voltunk,
Ne lázíts föl íly hív szolgákat,
Hallod, uram, hallod–e, hallod?!
Mi magunkat kérjük, a sorsunk.

S ha sorsunkat ide nem adod,
Majd megkeressük ezt a sorsot,
Sorsunkat a büszkét s nem vakot,
Amilyen a tied: bocsáss meg.

KÉT KURUC BESZÉLGET

„Most már nagyon jó, mert nem lehet rosszabb,
Szivünk jó borát gonosz ittasoknak
Mivelhogy úgyis odaadtuk: mindegy,
Majd elvezérel az Ördög már minket."

»Tudom, pajtásom, szívbéli pajtásom,
Nem is magunkat, a holtakat bánom,
Kik meg nem érték ezen igaz jókat,
Őket sajnálom, síri bujdosókat.«

„Ha volt vón szükség emberre, magyarra,
Lett volna, aki másképpen akarja.
Nem akaródott, hát nem akaródott."
»Gyerünk pajtásom, a strázsa már szólott.«

„Menjünk hát, menjünk, cudar temetőkön,
Adj' Isten, holtak, mi még más mezőkön
Taposunk rongyos, vén, piros csizmánkkal,
Vérben pirulni egy véres világgal."

AZ UTOLSÓ HAJÓK

Szabad, hű tenger volt a lelkem,
Nem érdemeltem,
Hogy most legyen fáradt, hullámtalan, holt,
Mert igazam volt, igazam volt.

Szabad volt minden lobogónak
S a mentő csónak
Tengeremen mindig meglelte partját.
Gaz fátumok másként akarják.

De két hajó szeli még küzdve,
Lesve és űzve
Egymást tépett lobogókkal: a fáradt
Félelem s a hetyke utálat.

De mit utáljak, mitől féljek,
És miért éljek?
Elsülyesztem még ezt a két hajómat,
Lelkem adom a Titkolónak.

A Titkoló, a Sors, az Isten,
Ez a sok Nincsen,
Ne bántsanak: meghalt ez a hű tenger
S ásít sós, hideg, únott szemmel.

ÜDVÖZLET A GYŐZŐNEK

Ne tapossatok rajta nagyon,
Ne tiporjatok rajta nagyon,
Vér–vesztes, szegény, szép szivünkön,
Ki, ime, száguldani akar.

Baljóslatú, bús nép a magyar,
Forradalomban élt s ránk–hozták
Gyógyitónak a Háborút, a Rémet
Sírjukban is megátkozott gazok.

Tompán zúgnak a kaszárnyáink,
Óh, mennyi vérrel emlékezők,
Óh, szörnyű, gyászoló kripták,
Ravatal előttetek, ravatal.

Mi voltunk a földnek bolondja,
Elhasznált, szegény magyarok,
És most jöjjetek, győztesek.
Üdvözlet a győzőnek.

VERSEK

Édesanyámnak, hálám, tiszteletem és szeretetem jeléül.

SIRASSON MEG

Rossz útra tévedtem, világ csúfja lettem.
Szép út állt előttem, de nem azt követtem;
Nem adok, nem hajtok semmit a világra,
Bolond célok után rohanok zihálva,
Bolond célok után álmodozva, balgán –
Így beszélnek rólam minden utca sarkán,
– Édes anyám, lelkem,
Sirasson meg engem.

Sirasson meg engem, szerencsétlen lettem,
Azok tettek azzá, akiket szerettem.
Üres lett a szivem, üres lett utánok,
Betöltötték kínzó, messze űző álmok.
Álmok rabja lettem, csak álmokért élek,
Egy mámoros álom lett nékem az élet,
– Édes anyám, lelkem,
Sirasson meg engem.

Tudom, hogy szeretett, tudom, hogy szeret még,
Pedig én dúltam fel nyugodalmát, csendjét,
Énbennem csalódott, értem fáj a lelke,
Én pedig rohanok balga küzdelembe
Diadalt aratni. Milyen dőre álom,
Pedig hozzá kötve életem, halálom!
– Édes anyám, lelkem,
Sirasson meg engem.

Igazságért küzdök, tudom, hogy hiába;
De ha harcba szólít szívem minden vágya,
Mit tehetek róla? Tán az örök végzet
Rótta rám e kínos, bús kötelességet
S én csak mint vak eszköz teljesítem s várom,
Mig kidülök s lesz más, ki helyembe álljon,
– Édes anyám, lelkem,
Sirasson meg engem.

Eladtam már magam, nem magamnak élek,
Nyugalmat, pihenést már nem is remélek,
Lelkem lett a küzdés, szívem lett az álmom,
Szívemet keresem, amíg megtalálom,
Egy új Ahasvérként bolyongok örökre,
Míg lerogyom holtan egy útszéli rögre,
– Édes anyám, lelkem,
Sirasson meg engem.

E NÉHÁNY DALBAN...

E néhány dalban ifjuságom,
Minden szép álmom eltemetve.
Csak a könny van még a szemembe',
Elszállt sok édes, balga álmom.

De mégis, míg az örök este
Reám borultát félve várom,
Dalokba olvadt ifjuságom
Hadd jusson még egyszer eszembe.

Még egyszer... s aztán durva lábon
Taposni a hervadt virágon
Jöjjön el hát, jöjjön az élet.

E néhány dal megőriz téged,
Ezerszer szent édes emléked,
Hervadt virágom: ifjuságom!...

A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA

A Rákóczi vén harangja,
Ha megkondul,
Panaszosan sír a hangja
Meg nem értett fájdalomtul.

Síró szava elzúg, elszáll
Messze, messze –
Mintha minden kondulása
Egy hatalmas sóhaj lenne...

Nem így szólott, nem ily búsan
Messze régen:
Lelkesítő honfi–tűz volt
Hivogató érc–nyelvében.

Zúgó szaván fölcsendült a
Hála–ének,
Szive dobbant győzedelmes
Labanc–verő hajdu–népnek.

Ő még látta a régen mult
Nagy időket,
Még látta a szabadságot,
Hősiesen kiküzdőket.

Még a magyar dicsőségnek
Látta fényét,
Visszaverte egy hatalmas
Szabad népnek szívverését...

... Síró hangon szól Rákóczi
Vén harangja,
Jaj, de kevés szívet talál,
Ki panaszát visszaadja.

A szabadság, mely fölemelt
Egy világot,
Megtagadva egy harangnak
Érckeblébe visszaszállott.

S a hideg érc úgy megérti
Bús fájdalmát,
Siratja a szabadságnak
Elveszitett birodalmát...

A Rákóczi vén harangja,
Ha megkondul,
Panaszosan szól a hangja
Elfelejtett hősi korrul...

Debrecen

DIVINA COMOEDIA

Uram! Szinházad rég felépitéd,
Immár látott az sok, sok ezred évet,
De darabod nem újult semmiképp,
A neve egy, a célja egy: az élet.
Rossz a darab, bocsáss meg, óh, uram!
A díszlet régi, színtelen, kopott,
A morál: jaj a jóknak, nagyoknak,
A hitványak csupán a boldogok.

Uram! Mi játsszuk híven szerepünket,
Sírunk, nyomorgunk, mert így rendeléd el,
Tűrjük, hogy kifütyölnek bennünket,
Pedig mi játszánk lelkesedve, hévvel,
De már a játék elég volt... elég...
A szívnek egyszer meg kell nyílnia:
Darabod hitvány, nem hozzád méltó,
Lelket mészárló, rossz comoedia!...

KARÁCSONY

I.

Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének,
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.

Minden ember
Szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az én kedves kis falumba
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.

A templomba
Hosszú sorba
Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kis falumban
Hálát adnak
A magasság Istenének.

Mintha itt lenn
A nagy Isten
Szent kegyelme sugna, szállna,
Az én kedves, kis falumban
Minden szívben
Csak szeretet lakik máma.

II.

Bántja lelkem a nagy város
Durva zaja,
De jó volna ünnepelni
Odahaza.

De jó volna tiszta szívből
– Úgy mint régen –
Fohászkodni,
De jó volna megnyugodni.

De jó volna mindent, mindent
Elfeledni,
De jó volna játszadozó
Gyermek lenni.
Igaz hittel, gyermek szívvel

A világgal
Kibékülni,
Szeretetben üdvözülni.

III.

Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Óh, de nagy boldogság
Szállna a világra.
És a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánja lenne
A szomoru útra.
Golgota nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget,
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni...
Karácsonyi rege
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra...

NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB...

Nem élek én tovább,
Csupán addig élek,
Amíg a szívemből
Felfakad az ének;
Amíg a lelkemet
Sírhatom a dalba,
Amíg lángra gerjeszt
Ihletés hatalma;
Amíg titkos órán
Reám száll a bánat,
Feketén, komoran,
Mintha a világnak
Végzetszerű átkát
Csakis én érezném,
Tépődve annyi bús,
Megfejtetlen eszmén.

Nem élek én tovább,
Csupán addig élek,
Míg vérező szívvel
Ezernyi kétség közt
Még mindig remélek.
Míg az örök eszmét,
Míg az örök szépet
Keresem, imádom,
Míg egy ábrándvilág
Lesz az én világom,
Melyet én kormányzok,
Melyet én teremtek,
Amelyről dalaim
Annyi szépet zengnek.

Nem élek én tovább,
Csupán addig élek,
Amíg szerelmemért
Szerelmet remélek;
Amíg mint eszménykép
Ragyog le szívemnek
Szentelt oltárára
A nő, a teremtés
Legszebb koronája.

Nem élek én tovább,
Nem élek csak addig,
Amíg a szívemen
Ezer kínos kérdés
Keresztül nyilallik;
Amíg nyugodalmat
Egy percre se leltem,
Amíg egy világért
Gyötrődik a lelkem.

...De ha az életnek
Piszkos, jeges árja
Magával ragadna
S kialudnék tőle
Szivem régi lángja;
Hogyha örök hitem,
Hogyha minden vágyam
Örökre elszállna
S annyi tépő kétség,
Siratott reménység
Fás közönnyé válna;
Na titkos órákon
Nem szállna szívemből,
Nem zengne ajkamon
Biztatón az ének —

Ne éljek én tovább,
Mit adhat már akkor
Énnekem az élet?!...

VÁLASZÚTON

Durva lárma zúg körültem,
Küzdelemre vár az élet.
Megállok a sorompónál,
De nem tudom, mit csináljak:
Harcba szálljak, visszatérjek?

Sáros a tér, undok a harc,
Oly silány a harci pálma:
Olcsó hírnév, darab kenyér
És érettük odaveszne
Ifjuságom minden álma!

Még csak nézem ezt a harcot
S hány szép álmom omlott porba!
Mért rohannék, hogy lelkemet
Az életnek piszkos harca
Minden kincstől megrabolja!...

Visszatérjek?... az a világ,
Ahol álom volt az élet,
Bezárult már rég mögöttem...
A szép világ, ifjuságom
Soha többé föl nem éled.

Oh, szép világ, álomvilág,
Milyen sokszor elsiratlak,
Az életnek rút harcáért
— Ezer fátum törjön is rám! —
Soha, soha el nem adlak.

Csak egy rövid, múló óra
Boldogságod gyönyörébül
S aztán... elég volt az élet...
Bármi jön a válópercig,
Véle lelkem csak kibékül...

Mert erőm nincs küzdelemre,
Harcra nem csábít az élet,
A sorompót át nem lépem,
Szép világom rég bezárult
S nincs, ahova visszatérjek!...

SORSUNK

Van az életben egy–egy pillanat,
Erősnek hisszük szerfelett magunkat.
Lelkünk repül, száll, magával ragad,
Bús aggodalmak mindhiába húznak.
Csalóka álmok léghajóján
A vihar szépen fellegekbe tüntet,
Míg lenn a földön károrvendő,
Gúnyos kacajjal röhögnek bennünket.

Van az életben egy–egy pillanat,
Hogy nem várunk már semmit a világtól,
Leroskadunk bánat terhe alatt,
Szívünk mindenkit megátkozva vádol.
Míg porba hullva megsiratjuk,
Mi porba döntött — sok keserü álmunk,
Nincs egy szem, amely könnyet ejtsen,
Míg testet öltött fájdalmakká válunk.

*

Ez a mi sorsunk, mindörökre ez,
Szivünk a vágyak tengerén evez,
Hajónkat szélvész, vihar összetépi,
De egy zord erő küzdelemre készti.
Bolyongunk, égünk, lelkesedve, vágyva,
Nincs egy reményünk, mely valóra válna,
Míg sírba visz az önvád néma átka.

ŐSZ FELÉ

Sivár, őszt jósló, nyári nap.
Tarlóból fújdogál a szél,
Egy–egy lehulló falevél
Szállongva széltől szárnyra kap.

Sivár, őszt jósló, nyári nap.
A mult bús romjai közül,
Emlékek szálldosnak körül
S lelkem borzadva felriad.

Sivár, őszt jósló, nyári nap.
Emlékezés, hulló levél,
Temetőből a kósza szél,
Felébredés kripták alatt.

Sivár, őszt jósló, nyári nap.
Enyészet közelg, jön a tél,
Szállong az emlék, falevél
S reszketve széltől szárnyra kap.

Sivár, őszt jósló, nyári nap.
Romok közűl a szellemek
Alvó szivet ébresztenek.
Ébredés a kripták alatt...

SZÍNHÁZBAN

Nincs egy tűrhető szereplő,
Unalmas, rossz mind a hány,
Ha hiányzik páholyából
Az az édes, barna lány.

De ha ott van, oly elnéző,
Engedékeny, jó vagyok:
Kritikát a barna kislány
Szép szeméből olvasok.

VAN OLYAN PERC...

Van olyan perc, mikor szivünkben
Az élet lángja fellobog,
Van olyan perc, mikor azt hisszük,
Hogy lehetünk még boldogok.
Szép asszonyarcok hosszú sorban
Reánk ragyognak, intenek,
Velünk vannak a csókban, borban
Ámor és Bacchus istenek.

De oly muló a mámor üdve,
Elszáll az ámító remény,
Nem igér édes boldogságot,
Miként a mámor éjjelén.
S míg ránk tolúl a végzet átka,
A mely lelkünkre visszajár —
Szívünk olyan, olyan üres lesz,
Mint a mámort adó pohár.

ÉRTED

Csodálom a gyönge embert,
Kiről mondák, regék beszélnek,
Ki nagy merészen égbe szállt
És elorzá kincsét az égnek,
Hogy tűz, meleg és láng sugára
Mindent hevítsen, hasson át
S áldást hintsen a nagy világra.

Lelkem kibontja szárnyait,
Égig tör fel gyors repüléssel,
A fényt, sugárt, mit ott talál,
Magába szívja szomjú hévvel
És ennyi fényt – a földre szállva –
Pazar kezekkel hint reá
Egy édes–kedves kisleányra.

ÉN SZÉP VILÁGOM...

Én szép világom,
Boldogságom.
Arcod borúsnak
Miért látom?
Sóhaj tör elé
Kis szívedből,
Ragyogó könnycsepp
Szép szemedből.

...Ha hű sziveddel
Érzed, érzed,
Hogy el fog veszni
Üdvösséged,
Csókolj meg forrón
Utoljára,
Haljunk meg most a
Boldogságba!...

EGY CSÓKODÉRT

Elmúlt a régi, tiszta vágy,
Amellyel egykor környezélek,
Epesztő, forró, balga láz
Égető lángja sorvaszt érted,
Egy csókodért mindent od'adnék
Egy csókodért nem kell az élet!

Egy forró csók, egy ölelés...
Lázas szivünk összedobogna...
Aztán jöhet, mit bánom én,
A kárhozatnak égő pokla!
... Nincs kárhozat, mely ily gyönyörre
Eléggé gyötrő, kínos volna!

VÁLASZ

Azt írod a leveledben:
Menjek haza, jobb lesz otthon;
Meggyógyulok, nem lesz annyi
Kínos álmom, kínzó gondom.
Ott éltem át ifjuságom,
Jól tudod, hogy visszavágyom,
Menjek haza. Így hivogatsz
Legkedvesebb jó barátom.

Mért hivogatsz? Ismered jól
Szívem minden álmát, kínját,
Eltévesztett életemnek
Integető, sötét sírját.
Míg ott voltam, addig éltem,
Volt szép álmom, volt reményem, —
Kiüldözött a valóság,
Tudod jól, hogy mi lett vélem.

Nem az vagyok, aki voltam,
A réginek váza, romja,
Amit eddig nem ismertem,
Összetört az élet gondja.
Az a világ, amit éltem
Ifjúkori tündérfényben,
Reménytelen, bús lelkemnek
Rég bezárult édes éden.

Közeleg a végső óra...
Minek is hívsz haza engem?
Könnyebb lesz a végső búcsú,
Hogyha addig elfelejtem
Mennyországom, boldogságom,
Tört reményem, édes álmom,
Mit gyülöltem, mit szerettem,
Ami tartott a világon.

Ne hivogass, de te jöjj el,
Mikor én már nem hívhatlak.
Vigy magaddal oda vissza,
Ahol ábrándjaim laktak...
... Hol a szív szép álmát szőtte,
Ott legyen a pihenője,
Hova mindig vágyott: ott, a
Diákdombi temetőbe'...

TEMETETLENÜL

Érzem: a mámor csöndes éjjelében
Háborgó lelkem már pihenni kezd
És lassan, lassan, csaknem észrevétlen
Reám borul a virradatlan est.
Hideg szívvel, közönnyel nézek mindent,
Ami még nemrég lelkemig hatott;
Mi lett belőlem? Emberek közt járó,
El nem siratott, bús élő halott.

Még kacagok, ha rám borul a mámor,
De ez a kacaj már nem az enyém:
Kísértő hang halottak országából,
Melynek itt feledt tagja vagyok én.
Tán ajkamon víg nóta is megcsendül
S hallgat a régi méla, keserű —
Szívem megrezdül ismerős hangokra,
Mint egy eldobott, rozzant hegedű.

Olykor meg mintha visszaemlékezném
Egy szép életre, mely el, tovaszállt,
Melyben még volt hatalmas, izzó eszmém
Megostromolni magát a halált
S aztán... megtörve, éjjeltől borítva
Járom tovább a kiszabott utat;
Mi lett belőlem? Temetői fejfa,
Mely a világnak egy nevet mutat...

ELTAGADOM

Eltagadom, hogyha kérdik:
»Elmult minden, nem szeretlek!«
Úgy fáj ez a képmutatás,
Úgy fáj ez az én szivemnek.

De mit tegyek? Hivalkodjam
Bánatommal a világnak?
Vagy lenézve, kinevetve
Siránkozzam még utánad?...

Rejtegetem szivem mélyén,
Féltve, fájón a nagy titkot:
Hogy feledni el nem tudlak,
Hogy nem leszek soha boldog!

LÁTTALAK...

Láttalak a multkor,
Mosolyogva néztél,
Éppen úgy, mint akkor,
Mikor megigéztél.
Vérpiros ajkaid
Mosolyogni kezdtek;
Olyan bájos voltál,
Mint mikor azt sugtad:
»Édesem, szeretlek!«

Láttalak a multkor,
Mosolyogva néztél,
Gyönyörű vagy most is,
De meg nem igéztél.

Vérpiros ajkaid
Mosolyogni kezdtek;
Olyan bájos voltál,
Mint mikor hazudtad
Ezt a szót: »Szeretlek!«

EGY SZÉP LEÁNYHOZ

Hajnalsugár csókolta bimbó,
Egészen gyermek, kis leány.
Ki–kipirul szép, gyermekarca,
Majd gyorsan ismét halovány.
Ragyogó szeme vágyva fürkész,
Majd ábrándozva megpihen:
— Mennyi báj kedves gyermekarcán,
Mennyi vágy fénylő szemiben!

Elnézem ezt az édes arcot,
Elnézem némán, hosszasan.
Szívemben kínos emlék ébred,
Amely a multon átrohan...
— Ilyen volt Ő is: rózsabimbó,
Ilyen volt Ő is: szép leány,
Ki öntudatlan bűbájával
Rabjául tartott oldalán...

Elnézem ezt az édes arcot,
Valósággá lett lelkemet
És, míg a mult ismét kitárul,
A szívem úgy sejt, úgy remeg:
— Ha olyan lesz, ha elragadja
Magával őt is a világ!...
Óh, látom sorsod — jó előre —
Szegény, korán hervadt virág.

A teremtés legszebb gyöngyéről
Úgy rendelték az istenek,
Hogy egektől kölcsönzött báját
Ne léha ajkról hallja meg.
Egy férfinak nemes szerelme
Legyen az égi, tiszta út,
Amelyen az asszonyi szépség
Fenséges öntudatra jut!

MILYEN AZ ŐSZ?...

A felhő sem olyan, mint nálunk
És milyen más az őszi fény!
Nem csókol oly megejtő csókkal,
Mint ifjuságom szép helyén.
— Milyen az ősz? Olyan bűbájos
Álomba ringat most is ott?...
Megkérdeném, de messze vagytok
Százszor irigyelt boldogok.

Megkérdezem magától, édes:
Milyen az ősz? Oly szép talán,
Mint mikor egymásról álmodtunk
Sok fényes tündér–éjszakán?
— Milyen az ősz? Az őszi rózsa
Nem hervadt, szép, mint egykoron,
Amikor együtt nézegettük
Elábrándozva boldogon.

Az őszi rózsa olyan szép volt
Akkor; most is emlékezem,
Hogy féltünk a korai dértől,
Ha nézegettük kettesen.
Az őszi rózsa s mi szerelmünk
Milyen hamar elhervadott...
— Milyen az ősz maguknál, édes?
A nap még most is úgy ragyog?

Hogy ragyogott! Hogy szórta fényét
Magára, édes és reám,
Az az ősz volt a legszebb s maga
A legszeretettebb leány.
Ha eszembe jut, oly fájdalom
Égeti most is lelkemet...
— Milyen az ősz maguknál, édes?
Annál szebb — érzem — nem lehet!

Itt hűvös ősz van. Lehullott már
Az első, hideg őszi dér,
Lemondani tanít a hulló,
Búcsúzó, sárgult falevél...
Az én szívem is rideg, fásult,
Csak néha sóvárg és beteg...
— Milyen az ősz maguknál, édes?
Óh írja meg! Óh írja meg!...

DAL A RÓZSÁRÓL

A szép leány a búcsuzáskor
Egy rózsát tűzött fel nekem.
Piros volt lágyan feslő szirma,
Jelképed, égő szerelem!
Könnyű csókot lehelt reája
S mint álomkép már messze szálla
S én fájó szívvel, könnyes szemmel
Sokáig néztem még utána.

Elhervadt már a rózsabimbó,
Amit a szép leány adott.
Hervadtan őrzöm, hisz' a multból
A sors csupán ennyit hagyott...
Pedig a lányka könnyü csókját
Könnyeim már régen lemosták,
De most tudom, hogy ez a csók volt
Sejtelmes, végső »Isten hozzád!«

A szép leány a rózsabimbót
Most más legénynek tépi le,
Most más legényért dobog, lángol
Szerelmes, forró, kis szive;
Más csókolja kicsiny — kacsóját,
De megőrzöm a hervadt rózsát:
Én kaptam annak a kis lánynak
Legelső, tiszta, szűzi csókját!

MUTAMUR

Emlékszik az arany napokra,
Ugy–e, emlékszik, édesem?
A lugas árnya enyhén fedett be
S ott üldögéltünk kettesen
Irtózatos szerelmesen.

Szerelemről suttogott minden,
Csiripoltak a verebek,
És mi nem mondottunk egymásnak
Sablonon kívül egyebet —
Mért voltunk olyan gyerekek?

A mama is megnézett néha,
Nyugodtan ment ismét odább:
»Hadd játsszanak szegény gyerekek,
Játéknál nem mennek tovább,
Hisz' ők még olyan ostobák.«

És mi csak ültünk, üldögéltünk
Traccsolva sok mihaszna szót,
Pedig szerettünk volna szólni
Egymásnak szépet, lángolót
De — mersze egyiknek se vót.

No, aztán, ha egyedül voltunk,
Volt elég önvád s gyötrelem.
Majd szétvetett bennünket olykor
A sok hevítő érzelem,
Ugy–e, hogy így volt, édesem?

A multkor aztán nagy sokára
Ismét találkoztam veled,
Azaz magával. Hosszú ruhát
Öltött azóta már kegyed,
Nem kurta szoknyás kisgyerek.

Alig vártunk az együtt–létre,
Sóhajtoztunk a mult felett,
Elmondtuk, amit elhallgattunk
Nem oly régen, mint gyermekek,
Vágván ábrándos képeket...

De mikor aztán úgy magunkban
Gondolkoztunk az eseten,
Rájöttünk, hogy bizony a multból
Kinőttünk szépen, csendesen
Maga is, én is, kedvesem...

Maga egy dandyt kívánt látni,
Ki úgy szórja a bókokat,
S talált egy száraz ifju embert,
Aki tanult ugyan sokat,
De — nem mulattat lányokat.

Én a régi lányért epedtem,
Ki szende volt és angyali,
Nem bomlott az egyenruháért,
Szerelmet nem mert vallani,
De maga — nem a hajdani.

Emlékszik e históriára
És nem mereng el e felett?
Nem mondja, mint én — könnyes szemmel,
Hogy: Boldogok a gyerekek,
Mert tudják, mi a szeretet!

EPILÓGOK

I.

Vége!
Nem reszket a kezem,
Míg leírom e szót,
Úgy áldom az órát,
A szép találkozót,
Mint most a búcsuzót.

Álom,
Gyönyörű álom volt,
A Te kezed szőtte,
Áldjon meg az Isten
Százezerszer érte,
Milliószor érte!...

II.

Ha fölcsendül egy hang a multból:
A Te ezüst hangod repül felém
S én úgy foglak áldani újból,
Mint szerelmünknek édes reggelén;
Ha epedő dal száll föl szivemből,
Teneked legyen szentelve dalom,
Hiszen Te voltál, aki szeretni,
Aki dalolni
Megtanitottál, édes angyalom!

III.

Majd, ha a »Hymen« rovatában
Olvasni fogom a neved,
Még egyszer fog a szívem fájni
S aztán végképpen elfeled!...

Előszedek egy csomó verset,
Mind szépen a tűzbe dobom
S megírom — a gratulációt
Egy négyszögű papiroson.

HAJH, GYEREKEK!...

Hajh, gyerekek, hogyha néha
Pohár mellett elmerengek,
Mind ott vagytok oldalamnál,
Kiket lelkem úgy melenget.
Fölkapom a poharamat,
Koccintanék szépen, sorba, —
Magam vagyok, akkor látom
S égő könnyem hull a borba.

Nagyon szép kis társaság volt.
Egyik léhább, mint a másik.
Átgondolok minden órát
A keserű búcsuzásig...
Mennyi kacaj, mennyi tréfa
Hangzott el a kis szobában,
Nem búsultunk, fülig úsztunk
Borban, sörben, adósságban.

»Ha nincsen pénz, ád az Isten!...«
— És ilyen volt minden elvünk,
Nem gondoltunk soha arra,
Hogy a sorssal harcra keljünk.
Gazdag szívvel, víg kedéllyel
Fittyet hánytunk a világnak,
Ölelkező lelkeink tán
Nem is itt a földön jártak.

Hajh, gyerekek, jó barátok,
Oda szívem reménysége.
Tudom jól: a szép napoknak
Mindörökre vége, vége...
A baráti kedves körből
El kell szállnom, messze szállnom,
Mi marad a drága multból?
— Fájó szív és kínos álom...

De hagyjuk ezt. Nem miközénk
Való ez a méla nóta.
Csakis azért írtam, hogy rám
Emlékezzetek meg róla.
— »Szegény Bandi« — mondjátok majd
»Vajjon merre van az árva« —
— Fujjátok el a nótámat:
»Meghalok én nemsokára...«

HERVADÁSKOR

Hervadáskor, pusztuláskor,
Novemberi dérhulláskor
Tinálatok, lent a kertben
Ránk hullott a falevél.
Az öreg fa hervadt lombja
Mintha nékünk szólott volna,
Mintha minket intett volna:
Vigyázzatok, jön a tél!

Hervadáskor, pusztuláskor,
Novemberi dérhulláskor,
Visszasír a lelkem hozzád,
Szép szerelmem, kedvesem.
Mintha ott a kertben lennék.
Száll a levél, száll az emlék,
Szálló levél, szálló emlék
Körülrepdes csendesen...

Hervadáskor, pusztuláskor,
Novemberi dérhulláskor,
Tinálatok, lent a kertben
Most is hull a falevél.
Most is hervadt a fa lombja,
De most mintha sírva szólna:
Úgy–e, úgy–e nem hittétek,
Rövid a nyár, itt a tél...

BÚCSÚ

Emlékednek végső foszlányát,
Ledöntött bálvány, eldobom,
Egy sóhaj és Isten hozzátok
Szerelmes, lázas, balga álmok,
Lelkem továbbszáll szabadon.

A szerelem szép világától
Megtörve, fájón búcsuzom.
Elrablá tőlem ifjuságom,
De elhagyott tündér–világom
Búcsuzva meg nem átkozom.

Búcsuzom. — A szerelem lángja
Addig tart, míg az ifjuság.
Sírján a meghalt ifjuságnak
Letörtem egy édes leánynak
Meghalt szerelmünk ciprusát.

E ciprusság utolsó dalom,
Elzengem ezt is még neked,
Benne sír lelkem régi álma
S drágán megváltott szabadsága
Bezárult édenkert felett.

Lelkem szabad. Fakó világban
Repülhet, szállhat szabadon.
Nem kötik már a régi vágyak,
Romjain egy letűnt világnak
Elzengtem utolsó dalom.

Lelkem szabad. Feloldva minden,
Mi szárnyait leszegezé.
Repülhet már a magas égig
Vagy egy kopár temetőn végig —
Most ásott, néma sír felé...

Emlékednek végső foszlányát,
Ledöntött bálvány, eldobom,
Egy sóhaj... óh, bár véle szállna
Egy üres élet végső lángja,
Míg elcseng utolsó dalom!...

EGYEDÜL

Hideg, sötét éj van: itt ülök szobámban
Kihűlt, fásult szívvel, búsan, egyedül...
Odakint a hűvös, őszi éjszakában
Hervasztó, hideg szél egy dalt hegedűl.
Hervasztó, hideg szél miről is dalolhat,
Mint az elmulásról?... Ismerem e dalt...
Édes reményekről, amelyek csak voltak,
Melyeknek emléke őrületbe hajt!...

Virágot dermesztő, novemberi szellő
Ne zúgd e siralmas, síró éneket,
Ami régen elmult, ami vissza nem jő,
Sirjokból ne ébressz tört reményeket!
Hiszen e bolond szív, hogyha már nem érez,
Szép reménye, vágya mind, mind tova szállt,
Nyugodt, de ha egyszer öntudatra ébred,
Kéri a megváltást, kéri a halált!...

Elmulás zenéje, bús őszi, hideg szél,
Feledni akartam, altatni szivem,
Dacolni a múlttal, úgy–e, mily rideg cél?
De ez, amin lelkem megnyugszik, pihen...
Novemberi szellő, jobb lesz, ha kioltod
Az emlékezésnek régi lángjait,
Engedd, hogy feledjek, hiszen az a boldog,
Kinek nincsen semmi, semmi vágya itt!...

MI KÖT IDE?...

Mi köt ide engem,
Hol nem szeret senki?
Ez idegen helyen
Mit tudok szeretni?
Ha elmegyek innen,
Minek vágyom vissza?
Lefekvő órámban,
Felkelő órámban
Mért fakadok sírva?

Mért szebb itt a virág
S illatosb, mint bárhol,
Hangosabb az erdő
Madárdalolástól?
Dalos kedvű szívem
Mért tud csak itt lenni?
— Itt érez igazán,
Itt tud csak igazán
Gyűlölni, szeretni...

Ragyogó, sugáros
Énnekem itt minden,
Pedig, ki szeressen,
Tudom jól, hogy nincsen...
Ide köt, ide fűz
Lelkem régi álma:
— Bearanyoz mindent
Legelső szerelmem
Leszálló napjának
Aranyos sugára,
Búcsúzó sugára...

ITTHON

Áldott kezeddel símogatsz meg,
Anyám.
Intő szavad még mintha hallanám,
Míg rám borulsz
S áldott kezeddel símogatsz meg.

A régi intést elfeledtem,
Anyám.
Azért zúdult annyi vihar reám;
Úgy összetört...
A régi intést elfeledtem.

Beteg vagyok, az élet megtört,
Anyám.
Hol az a vágy, mely hajszolt hajdanán?
Már nincs vágyam,
Beteg vagyok, az élet megtört.

De fáj nekem, hogy úgy szeretsz Te,
Anyám.
Mondd, miért sírsz? Engem siratsz talán?...
Nem érdemlem...
De fáj nekem, hogy úgy szeretsz Te.

Már hallom a harangszó hangját,
Anyám.
De jó is itt, e csendes kis tanyán –
Leroskadni...
Már hallom a harangszó hangját...

FUIMUS

Nem voltam én mindig
Ilyen csendes ember,
Sokszor talált ébren
A pirkadó reggel.
Sokszor ráragyogott
A hajnal sugára
Egy–egy nekibúsult
Jó kompániára.

Eltemetni való
Mindig akad bánat.
Hejh! volt akkor dolga
A boros pohárnak!
Szomoru szíveknek
Szép szomorú nóta
És gyöngyöző bor volt
A meggyógyitója.

Könnyen jött még akkor
S könnyű volt a bánat,
Könnyű volt elűzni
A boros pohárnak.
Talán a bánat is
Könnyen indult útra,
Mikor az indulót
Gyurka cigány húzta.

Mintha más törvénye
Volna a világnak,
Nem olyan, mint régen.
Nehezebb a bánat...
Mint egy titkos erő
Uralkodik rajtam,
Elnémítja, mikor
Panaszra nyíl ajkam.

Hiába fojtanám
Tivornyába, borba;
Nem válik el tőlem,
Hozzám van láncolva!
Hejh, most a szivemről
Nem száll el a bánat,
Ha megiszom borát.
Az egész világnak!...

A MULTAK ÁLMÁN

A multak álmán, balgaságán
Nevetni hogy tudsz, édesem?...
Feledheted a régi álmot,
De ne gúnyold ki sohasem,
Azt az édes, szerelmes álmot,
Melyből az élet felriaszt,
Ne hidd, hogy a szemedre hányják,
Hiszen csak álmodtuk mi azt!...

Lásd, gyötrelmes, nehéz az élet,
Ha hitünk mind a sárba hullt.
A keresztet miért viseljük,
Ha elfeledve már a mult?!...
Ha elfogytak emlékeink is,
Az életnek nincs terhe sem,
A multak álmát, balgaságát
Mért gúnyolod ki, édesem?...

JÉGPÁLYÁN

A pálya partján álldogáltam,
Ott lenn játszott a víg sereg.
Úgy volt, vagy nem, de legvígabbnak
Én, lányka, téged néztelek.
Szép arcod égett, kipirulva
Csak úgy repültél, szép leány...
Nem csoda, hogy a jégre vittél
Engem is egykor, hajdanán.

Vidám kacaj csengett közelben,
Előttem siklottál tovább.
Lehet, hogy nem engem nevettél,
Tán leesett a korcsolyád
S nevetted, hogy annyi gavallér
Ajánl mohón segéd–kezet,
Kiket úgy fogsz a jégre vinni,
Mint jégre vittél engemet.

Csak azt nem értem semmiképpen,
Hogy még nagyon sok lány van ott,
De nevetését mindeniknek
Túlcsengi a te kacajod.
Hogy feltünést kivánsz te keltni —
Rólad feltenni nem lehet
Másnak — de én tudom, mióta
A jégre vittél engemet.

Ismerlek jégen, bálteremben,
Szalonban, utcán, mindenütt,
Tudom, hogy üres szíved, lelked,
Fagyod egy vulkánt is lehűt.
Te mindig csak ragyogni vágyol
S örülsz a hóditás felett...
Sajnos! csak akkor tudtam mindezt,
Hogy jégre vittél engemet.

Te csak repülj, repülj tovább is,
Repülj egy hosszú életen,
Ne ismerd meg azt a fájdalmat,
Melyet szereztél énnekem...
De — talán — majd egyszer csalódva
Fel fog zokogni jégszived
S meg fogod bánni, nagyon bánni,
Hogy jégre vittél engemet!...

ISMERETLEN ÁTOK

Az én útaimon
Nem nyílnak virágok,
Sötétség vesz körül,
Csillagot nem látok...
Virágokat tépnek,
Napsugárban élnek
Milyen sokan, mások!...
        Engem megfogott egy
        Ismeretlen átok.

Nem adott az élet
Nyugodalmat, békét,
Feldúlta lelkemnek
Végső menedékét;
Nincs már egy reményem,
Szivemből már régen
Eltüntek az álmok...
        Megfogott, megölt egy
        Ismeretlen átok!

MESÉT MONDOK

Ott künn hüvös van kikeletkor,
Szívünkben tavasz, szerelem.
Ott reszket a korán nyilt virág,
Itt elhalt már a gyötrelem.
Még nem oly régen nyári napnak
Lángjától sem hevült szivünk,
Most csodás meleg fűzi egybe:
Tavasz van, remélünk s hiszünk!

Künn hűs szellő tép le virágot,
Jer! hajtsd vállamra kis fejed.
Télről regél a kósza szellő,
Mesét mondok én is neked.
Sivár életről, hosszú télről,
Enyészetről beszél regém...
De ne reszkess hát, drága kincsem:
Tavasszal, csókkal végzem én!

... Bohó gyermek volt; álmodozva,
Vágyón kezdé az életet,
Szívében vágyak lángja égett...
— Róla mesélek most neked.
Ha láttad volna, mint ölelte
Karjával a világot át,
Megszántad vón' szegény rajongót,
Ki semmiért mindent od'ád!

Mindent! Hiszen szívének kincse
Volt gazdagsága, mindene!
Dobogott, vágyott, égett e szív,
Százhangu dallal volt tele.
Óh! de a dal elhangzott árván,
A vágy sóhaj lett nemsoká:
Szeretet szárnyán merre szálljon?
Nincsen rokonszív, nincs hová!

S eljött a tél. Didergő lelke
Úgy reszketett, mint kis madár,
Melynek lehullott pelyhes fészke,
Ha elhervadt az enyhe nyár.
Ajkán elhalt már rég' az ének,
Reménye eltünt, el... tova...
S ha visszaszállt egy pillanatra,
Egy sejtés űzte el: soha!

Tovább bolyongott fázva, némán,
Nem ejtett ajka egy panaszt,
De bánat ült a sáppadt arcon,
Ki látta meg? Ki látta azt!
Egy szép leány volt. Olyan lágyan,
Epedve kérdé bánatát...
Egy fénysugár tört át az éjen:
Van még a földön jó barát?!

Van még. Az ifju hitte, hogy van.
Szíve megnyílt. Ajkán a dal
Felcsendült ismét; forró vágyba
Olvadt belé a bús sohaj.
A sebzett szív újult reménye
Általragyogta új dalát:
Vihar után a nap pazarlóbb,
Ragyogva szórja sugarát...

Délibáb volt a lány szerelme,
Mely kopár pusztát szánva–szán,
Csalóka fényét önti rája,
Hogy így enyhítsen bánatán.
Elszáll, midőn a nap is tűnik,
Ha közeleg az éjszaka,
— Elszállt a lány, elűzte tőle
Az élet egy kis vihara.

Szegény fiú! Nem sírt. Miért is?
A sors kegyetlen zsarnokunk,
Haragja akkor sújt le mindig,
Amikor boldogok vagyunk.
Amikor szerelmet sovárgunk,
Egy csontváz karja nyúl felénk...
... Ez a sorsunk... De te miért sírsz,
Édes szerelmem? Fáj mesém?

Ne sírj, ne sírj! Nem mondom tovább,
Ölelő karod fogjon át.
Ajkad zárja mesélő ajkam,
Mely a te csókodért sovárg.
Ujjá teremt, égig emel föl,
Felejtet mindent ez a csók...
E csók az én bús mesém vége
S lehet–e vég, mely csattanóbb?

ÖRÖK VÁGY

Ha ellobog majd ifju lángom,
Ha majd zokogni sem tudok
S a sok, rommá verődött álmon
Dermedten összeroskadok,
Vajon a nyugvás tompa kínját
Érezni nem lesz oly nehéz?
Vagy vágyón fogom visszasírni
Az örök, kínos szenvedést?

Ha ellobog majd ifju lángom
S örök megnyugvás int felém,
Milyen szellem fog felkeresni
Testemnek porladó helyén?...
Az örök vágy lángszellemének
Árnya kisért majd engemet,
Mert, hogy vágy nélkül elhamvadjak,
Érzem, tudom, hogy nem lehet!

AZ ÉLET

Az élet a zsibárusok világa,
Egy hangos vásár, melynek vége nincs.
Nincs semmi tán, melynek ne volna ára,
Megvehető akármi ritka kincs.
Nincs oly érzés, amelyből nem csinálnak
Kufár lélekkel hasznot, üzletet;
Itt alkusznak, amott már áll a vásár,
A jelszó mindig: eladok, veszek!...

Raktárra hordják mindenik portékát,
Eladó minden, hogyha van vevő:
Hírnév, dicsőség, hevülés, barátság,
Rajongás, hit, eszmény és szerető.
Aki bolond, holmiját olcsón adja,
Az okos mindig többet nyer vele,
A jelszó: egymást túl kell licitálni,
Ádáz versennyel egymást verve le!

A szív az üzlet leghitványabb tárgya
S eladják mégis minden szent hevét.
Akad vevő rá, egymást licitálja,
Hogy a holmit atomként szedje szét.
Folyik a vásár harsogó zsivajban,
Az egyik kinál, másik meg veszen,
Csak néhol egy–egy végképen kiárult,
Kifosztott lélek zokog csendesen.

Egy–két bolond jár–kél a nagy tömegben,
Bolondok bizton, balgák szerfelett,
Eddig az ő példájukat követtem,
Ezután én is másképpen teszek,
Lelkem, szívem kitárom a piacra,
Túladok én is minden kincsemen...
... De nincs erőm ily nyomorulttá válni,
Óh, nincs erőm, én édes Istenem!...

VÁLASZ

Azt, amit más őrülten hajszol
Egy hosszú, kínos életen,
A kétség átkos órájában
A sors megadta én nekem.
Nem a nyugalmat. Az én lelkem
Megölné a csend, nyugalom,
Csak egy intést, biztatást vártam,
Ha zokogásba fúl dalom,
Szívemből ömlő, bús dalom.

Áldott a kéz, amely megadta
Ez áldott, édes biztatást,
Áldott a szív, mely némán szenved
S mégis tud vigasztalni mást.
Hát más is érzi azt az átkot,
Melytől zokog minden dalom?
Óh! akkor nem fog porba sujtni
Bús végzetem, a fájdalom,
A dalba ömlő fájdalom...

Azt, amit más őrülten hajszol
Egy hosszú, hosszú életen,
A megértő, biztató hangot
A sors megadta én nekem.
Tudom, hogy múló pillanatra
Enyhült a régi fájdalom,
De azért légy ezerszer áldott
Te, aki átérzed dalom,
Szívemből ömlő, bús dalom.

HAMVAZÓSZERDÁN

Meghajtom bűnbánón fejem
S mit rég' tevék, imádkozom.
Általnyilallik lelkemen
Egy rég' nem érzett fájdalom.
Egy rég' nem érzett fájdalom
Imára szólit engemet,
Hisz' örömtől imádkoznom
Oly régen–régen nem lehet.

*

Ez a nap már rég' az én napom,
Ez a bánat régi, régi kincsem,
Nem a bűnbánásra alkalom,
De örök lelkiharc, örök Isten!
Nem az örömnapoknak álmát
Siratom némán, könnytelen szemekkel,
Hanem lelkem borongó árnyát,
Kisértő, rémes szellemekkel...

*

Ejh! hagyjuk a sirást,
Sírjon, kit bűne sírni késztet,
Pohár csendüljön, ébredjen a szív:
Ma ünnepel halál, enyészet...
Ma zokogástól hangos a templom,
Könny a szemekben, hamu a fejen, —
Dalra fel, míg mások zokognak,
Ez a nap az én régi ünnepem!...

KOSSUTH HALÁLÁNAK ÉVFORDULÓJÁN

Virág borít ma csöndes sírhelyet,
Körötte áll nagy gyászoló sereg.
Élővirágok tarka kelyhein
Mennyi tündöklő, drága gyöngy ragyog! —
Ne szívd magadhoz őket, napsugár:
Egy nemzet hulló könnyei azok!

A gondolat, mely messze elbolyong,
Az érzés mind, mi szivünkben zsibong,
Megtér, megáll a néma sír körül.
E néma sír sok álmot visszahoz,
Mert benne a mi vérző, hű szivünk:
Kossuth Lajos nagy szíve porladoz.

Kossuth Lajos... mennyit jelent e név!
Szeretetet, bízó, honfi reményt,
Szabadságot, mely világot megvált,
Bosszút, melynek órája ütni fog!...
Kijelentés, ezerszer szent e név,
Egy nép szivében élő nagy titok!...

Mely ég küldött, Te szent Apostolunk,
Midőn meghalni készült szép honunk?
Elállott már e nemzet szívverése,
Az égtől várt csak megváltó csodát:
S Te megjelentél, testté lett vágyunk;
Kivívtad a nép igazát, jogát!

Te izentél — így mondta azt a dal.
És követett reménnyel a magyar!
Te fényesebbé tetted hírnevét,
Mint a küzdelmes, zordon századok;
Te szabadságot adtál hazádnak!
... És az neked csak egy sírt adhatott...

Nem! Néked adta reményét, hitét,
Te érted égő, szerető szivét!
Téged minden magyar szivébe zárt,
A síri hant csak tested fedte el:
Téged szívünknek vágya teremtett,
Szívünkben van Néked szentelve hely!

A nap heve nem vész el. Hiába
A langy eső sem ömlik a tájra:
Ha lesz oly kor, hogy a népek előtt
A nemzet és haza összeomolt
S nem lesz hon, csak világ, — a magyarnak
Lesz hazája, mert Kossuthja volt!...

Nyugodj békén, hazánk Apostola!
Nem fog feledni hű néped soha!
A szeretet örök cél és erő,
El nem veszti sem a jövő, se' mult, — — —
Ki szeretett úgy, mint Te szerettél,
Akkor is él, ha már a sírba hullt!...

... S ha mégis lenne kor vagy nemzedék,
Mely elfeledné a Kossuth nevét —
Ne éljen akkor igaz hazafi,
Vagy hogyha él, tagadja meg hitét
S átkozza meg — bár szíve szakad meg —
Szentségtörő, hálátlan nemzetét!...

ÜDVÖZLET

Behúnyt szemekkel újra látlak,
Kedves, szép hely, köszöntelek!
Májusi szellő, virág–illat
Elhozta hozzám képedet.
Görbe utcáid újra járom,
Rabjául ejt sok régi álom
S álmomban látlak tégedet.

Erdőd, hegyed már lombot öltött,
Kertedben nyílik a virág,
Az áldott nap meleg sugárit
Fényes kévékben szórja rád.
Fény és illat a szívbe tódul,
Mely mámoros ez égi csóktól,
Fellángol és szeretni vágy.

A te napod, a te virágod
Ejté meg egykor lelkemet;
Azt a napot, azt a virágot
Feledni nékem nem lehet!
Ébredő szív első szerelme,
Van–e ki téged elfeledne?...
Van–e ki téged eltemet?...

Köszöntelek, tündéri, szép hely,
Köszöntelek, szép barna lány,
Fényes sugárba öltözött nap
Első szerelmem hajnalán.
Elmúlt szívem sok régi álma,
De május fénye, illatárja
Virágot és fényt szór reám —
Jöhetsz hát, élet éjszakája!...

ÁLMOK UTÁN

Gyermek vagyok. Temetőben
Tarka szárnyú pillangókat kergetek,
Átrohanok könnyű szívvel
Sok besüppedt, elfelejtett sír felett.

Gyermek vagyok. Megfürösztöm
A ragyogó napsugárban lelkemet,
Nem látom a hervasztó őszt,
Csak a fényes, napsugáros életet.

Gyermek vagyok, kinek lelkén
Minden napfény, minden sugár átragyog,
Eltemetek, elfelejtek
Minden sebet, minden régi bánatot.

Gyermek–szívvel elfelejtem,
Hogy csalóka, ámító az őszi fény
És hogy engem megcsalt eddig
Minden álom, minden tündöklő remény.

Gyermek vagyok: temetőben
Tarka szárnyu pillangókat kergetek
S álmaimnak temetőjén
Csalogató álmok után sietek...

KÁVÉHÁZBAN

(Ajánlva Ódry Árpád barátomnak)

Kávéházi sarok–asztal,
Körülüljük szépen.
Így szoktuk azt minden este,
Így szoktuk azt négyen.
Diskurálunk, elpletykázunk
Egyről–másról, sorba –––
Másképen a téli este
Rém–unalmas volna.

Egyik színész, másik költő...
Összeillik szépen.
Valamennyi bohém fiú,
Van miről beszéljen.
A hír és név, a dicsőség
Valamennyi célja...
Mégis, mégis úgy elborong
A négy fiú néha...

És ilyenkor biztatgatjuk,
Vigasztaljuk egymást.
Másra visszük a beszédet:
— Lesz–e holnap telt ház?
— A szép Lili kap–e csokrot?
— Írt a hadnagyának?
... Addig, addig beszélgetünk,
Míg elfut a bánat.

Olykor–olykor kijelöljük,
Hogy ki beszél máma,
Mindeniknek van valami
Jó históriája.
Elsiratott ábránd éled
Mindenik mesébe',
Visszaint az ifjuságnak
Messze bolygó fénye.

Egyik este véletlenül
Én jöttem a sorba,
Mesélni a féltett multról
Nekem kellett volna.
Amit talizmánná tesznek
Hosszú, kínos évek:
A legelső szerelemről
Szóljon hát az ének!...

Belekezdtem... De egyszerre
Megbénult a lelkem,
Feltárult a mult előttem
Emlékekkel telten...
Egy kis város, ahol egykor
Olyan boldog voltam,
Egy szép leány, kiről egykor
Annyiszor daloltam...

Elszédített ennyi emlék,
Szemem könnybe lábadt...
— Mért is kérdeztétek az én
Bús históriámat?...
Bánat ült a fiuk arcán,
Elhallgattak szépen...
Ott csillogott az a könnycsepp
Mindnyájunk szemében...

VALLOMÁS

Te, akinek annyi szived van,
Ahányat lelked megteremt,
Aki színes kaméleonként
Varázsolsz multat és jelent,
Kinek a szín fényes világod,
Melyet lánglelked áthevít —
Ki tudnád–e vajon nevetni
Egy bús poéta könnyeit?...

Ki tudnád–e vajon nevetni,
Mert úgy imád, mert úgy szeret,
Ahogy nem a színpadon szoktak,
Vagy az életben — emberek;
Hogy szép lelked teremtő lángját
Úgy nem áhítja senki más;
Hogy szerelmét el nem rabolná
Sem távolság, sem megszokás.

Te, aki már ezer élet közt
Osztottad szét a lelkedet,
Elképzeled, hogy egy egész szív
Mást nem, csak tégedet szeret.
Hogy azt, ki a festett világban
Elvesztette önnönmagát —
Egy bús poéta úgy imádja,
Mint az igazság angyalát...

Elhiszed–e egy ismeretlen,
Álmot szövő költő szavát?
Elolvasod szívéből vérző,
Szerelmes, bánatos dalát?
Meg fogod–e szíved kérdezni,
Vajon szeretni tud–e még,
Vagy trubadurod megsajnálni
Lelkednek kegy gyanánt elég?...

Szívem szorul a félelemtől
S megrendül a kétség alatt,
Hogy szeretni csak színpadon tudsz
S magadnak élned nem szabad.
Hogy szíved e rajongó álmon
Csak gúnyolódik, csak nevet...
— Még nem érzéd szivem szerelmét,
Már itt a vég... Isten veled!...

ŐSZI ÉJSZAKÁN

A szél ha hűvös éjszakákon
Lehűti mámoros fejem,
A te hideg, utolsó csókod,
Az jut eszembe én nekem.

Hiába száll agyamra mámor
S virrasztok annyi éjszakát,
Mindig érzem annak a csóknak
Halálos, dermesztő fagyát.

Ajkad akkor tapadt ajkamra
Utólszor... aztán vége volt...
Talán tavasz sem volt azóta,
Az egész világ néma, holt...

Mikor a szél fülembe sugja,
Hogy csóknak, üdvnek vége van,
A sírból is életre kelnék:
Zokognék, sírnék hangosan!...

OKTÓBERBEN

I.

Úgy vártalak, virághullásnak,
Bús hervadásnak ünnepei!
Úgy vártalak, örök enyészet
Édes gondjának fellege...
Úgy vártalak... és itt vagy végre,
Van ami fásult lelkem tépje,
Hozsánna néked, elmulás!...

Az őszi fényt láttam először.
Bölcsőmre bús mosolyt vetett,
Akkor zizegtek halkan búcsut
A sárgult, hulló levelek,
Amikor még örök törvényed
Nem ismertem, változó élet...
Hozsánna néked, elmulás!...

Az örök halált ismerem csak.
Oly édes bánat ez nekem.
Én csak lemondani tanultam,
Mióta rovom életem.
S ha elér a létezők vége,
Bús, őszi szél édes zenéje
Csengjen fülembe csendesen —
Hozsánna néked, elmulás!...

II.

Itt is olyan, olyan a nap sugára,
Mint messze, otthon: fényes, ragyogó.
Hogy itt a vég — jól tudja — nemsokára
És mégis vigan táncol a bohó.
Itt is olyan, olyan az én szivem még:
Hiú reménnyel mély sebet takar
S bár érzi jól az elmulás keservét,
Lemondani még nem bír, nem akar!...

HA SZERETLEK...

Ha szeretlek, akkor hazugság,
Amit igaznak hittem én.
Hazugság a sírás, a bánat
S az összetörtnek hitt remény.
Hazugság akkor minden, minden,
Egy átálmodott kárhozat,
Amely még szebbé fogja tenni
Az eljövendő álmokat.

Ha szeretlek, akkor vergődve
A halált nem hívom soha,
Eltűröm még a szenvedést is,
Nem lesz az élet Golgotha.
Mikor álmomból fölébredtem,
A percet meg nem átkozom —
A lelkedhez kapcsolom lelkem
S mint régen, ismét álmodom.

Ha szeretlek... Ne adja Isten,
Hogy hazug legyen ez a hit!...
De mért?... Legyen hitvány hazugság,
Elég, hogy engem boldogít.
Ha úgy érzem, hogy most szeretlek,
Haljak meg most, ez üdv alatt, —
Többet ér egy hosszu életnél
Egy álmot nyujtó pillanat!...

NEM...

Nem, nem hiszek! Mért űzzem én a lelkem
Epedő vággyal bolygó fény után?...
Minden reményem megtört a keserven,
Hisz balga, őrült ábránd volt csupán.

Ne hívj, ne csalj, szerelem szép világa!
Az én világom irdatlan, sötét,
Ezer tavasz s ezer tavasz virága
El nem zavarja fullasztó ködét.

Ne hívj, ne csalj, én nem tudok szeretni,
Lelkem kifosztott, nyomorult, szegény.
Elkárhozástól meg nem váltja semmi
S a te sugárod: őrjöngő remény.

Tűnt ifjuságnak visszajáró árnya, —
Az lettem én... a mult után futok...
Isten hozzád, szerelem szép világa!
Ne hívj, ne csalj, szeretni nem tudok...

RÁD EMLÉKEZTEM...

Fájdalmas arcú, tettető Madonnám,
Kiről epedve annyiszor daloltam,
S akitől csókot sohasem raboltam;
A te emléked elszállott ma hozzám.

Füstös kávéház asztalánál ültem,
Valami fojtó mámor szállt agyamra,
Dehogy hallgattam víg hegedűhangra,
Hallgattam némán, búsan, elmerűlten...

Amíg rikoltva, vígan szólt a nóta,
Sűrű, nehéz köd fogta át a lelkem,
Szívemre lelni nem tudok azóta!

De mikor vád lett a cigány vonója
S vádolva, sírva zokogott a nóta, —
Rád emlékeztem s a szívemre leltem...

A NAGY SZERELEMBŐL...

A nagy szerelemből
Nem maradt meg semmi.
A multat olyan jól
El tudtam feledni:
Nem emlékszem másra,
Csak a búcsuzásra.

Megfogtam kis kezed
Hűséget fogadva,
Kacagás volt nézni,
Hogy meg voltunk hatva
S míg ott álltunk ketten,
Majdnem sírni kezdtem.

Engem a tömegbe
Vitt az élet árja,
Itt meg hamar elszáll
Az ifjukor álma...
Vissza ugyse kapnám,
Minek is siratnám?...

... Megszeretik egymást
Ifjú és leányka.
Tündér–álmot szőnek,
Sírnak is utána, –
Megszeretik egymást
S elfeledik egymást!

Ne búsuljunk rajta,
Nem segítünk rajta.
Józannak kell lenni,
A világ azt tartja.
Régi mese, régi...
Kár róla beszélni!

Tudom, hogy hű hozzám
Jómagad se lettél,
Álmodozó szívvel
Minek is szeretnél?
Az álmoknak vége,
Nem adnak pénzt érte.

Kalmár szívvel járjuk
Tovább a világot,
Kacagjuk a multat,
Kacagjuk az álmot
S hogyha találkoznánk,
De jól is mulatnánk!...

A nagy szerelemből
Nem maradt meg semmi,
Álmaim olyan jól
El tudtam temetni,
Nem emlékszem másra:
Csak a búcsuzásra...

JÁZMIN NYITOTT...

Jázmin nyitott a kertetekben,
Kissé regényes, de nyitott.
Talán akkor támadt lelkünkben
Az elválasztó mély titok.
Talán akkor jutott eszembe,
Hogy ámítom csak önmagam
S talán te is másra gondoltál,
Míg rám borultál szótalan...

Eszünkbe jutott mindkettőnknek
Az édes, kínos pillanat,
Mikor szívünk először nyílt meg
A nyíló jázmin lomb alatt,
Mikor nem vágy volt a szerelmünk,
Csak titkos, bűvös sejtelem:
Talán akkor jutott eszünkbe,
Hogy ez már nem a szerelem!...

A MULTÉRT

Amikor én rajongó vággyal
Követlek, várlak tégedet,
A multnak álma száll meg akkor,
A mult és az emlékezet.
Nem a tied az a rajongás,
Óh, nem a tied az a vágy, —
Csak pillanatnyi édes álom:
A visszatévedt ifjuság.

Zavart, beteg, megtört a lelkem,
Ezer fájó sebet kapott,
Lázas hittel úgy érzem néha,
Hogy tőled várhat balzsamot.
Várlak, követlek, szomjuhozlak,
Te vagy a célom életem...
... Pedig tudom, hogy már a multat
Nem adod vissza énnekem.

Szerelmi vágy, szerelmi álom
Emléke, fénye űz feléd,
Keresem az elvesztett édent,
Remények, álmok édenét...
Amikor én rajongó vággyal
Követlek, várlak tégedet,
A multnak álma száll meg akkor:
A mult és az emlékezet...

ÁLMODOM...

Álmodom néha
Szilaj, merész, fájó,
De mégis édes álmokat.
Vihar tör rám
Rémes, talán a mindenséget
Fenyegető vad erővel
S én e viharral
Egyedül, mint egy megkövült szobor,
Szembeállok!...

Álmodom néha,
Hogy minden teremtett
Éltemre tör, haragos átkot
Ordít reám
S én mosolyogva,
Kimondhatatlan büszkeséggel
Várom a harcot,
Melyet egy világ,
Egy egész világ
Esküdt ellenem
S melyet úgy fogadok,
Mint egy aljas lelkű koronás fő
Az udvaroncok porba hulló,
Gyalázatos hizelgéseit!...

... S álmodom néha
A legmerészebb, legszebb álmot,
Dalaim egy világ fülébe zengnek
S hangoztatják a megváltásnak
Szent, égi szózatát
Egy megtévedt nagy világ előtt.
Hangjára hangos, bús zuhanással
Omlik a porba hazug bálványok
Százezere
S avult, buta korlátok,
Melyek elzárták a világot
Egy világtól,
Recsegve dőlnek össze.
S én, míg a pusztulás közt
Jós szemekkel látom,
Mint áll elő egy jobb,
Tisztább világnak
Zöld hajtása a romok közül,
Szívem megnyíl
S fenséges érzés hatja át dalom,
Melynek refrainje
Messze, messze száll
S mint a megváltásnak
Új evangéliuma
Áthatja a világot
E szózat:
Diadal! Diadal!...

... S álmaimból
Otromba zaj riaszt fel.
Köröttem régi minden s undorit.
A megváltásról, a diadalról
Lázas álomban álmodtam csupán...
Szívem teli ugyan,
De mi belőle felsír, felszakad,

Nem egy világot
Ujjáteremtő diadal–ének,
Hanem a lebilincselt erő
Tehetetlen, bús zokogása...

AZUBA

Kigyúlt az égen esti csillag,
Szállong az éjben rózsa–illat.
Valami édes, halk zene
Távolról mintha zengene...
Szerelmes, fájó, bús a nóta:
»Sirászi kertben nincs már rózsa,
Vérpezsditő, szerelmes éjen,
Olajfa erdőn, hímes réten
Merengve várok, mindhiába...
Ölelni készen, csókra vágyva,
Szomjas szívvel itt kell epednem...
Nem jön; nem jön az én szerelmem,
Hogy szép fejét ölembe hajtsa,
Míg csókra vágy és szomjaz ajka,
Hogy üdvünktől a bűvös éjjel
Megreszkessen szerelmi kéjjel
S az erdő fojtó illatárja,
Míg lágy szellőkön messze szállna,
Mint egy csapongó, égi mámor
Susogna üdvről, boldogságról
Leroskadva egy rózsakerten...
De nem jön, nem... az én szerelmem.
Ez a világ már nem a régi,
Szerelmi tűztől lángban égni,
Hallgatni bűvös éj szavára
Csókért epedve, csókra vágyva
Vonaglani kínos gyönyörbe',
Szeretni mindig, mindörökre —
Nem, nem lehet már... vége... vége!
Szerelmünk ádáz ellensége,
Hideg szívű, kegyetlen férfi
Mért jöttél hozzánk üdvöt tépni?
Szeretni csábít mézes ajkad,
Szerelmi szóra mégsem hallgatsz.
Mért csábítád el hű szerelmem,
Mért kell hiába esdekelnem?
Elepedek egy csókra várva
Magános, csendes éjszakába'...
Mit várok én a régi csókra?
Sirászi kertben nincs már rózsa...«

*

Ott lenn, a tenger méla partján
Fanatikus beszéd kél ajkán
— Míg szavára buzgón vigyáznak —
Az idegennek, a Messiásnak.
Szól. Hangja a varázsos éjben
Majd csengve száll, majd súgva, mélyen.
Arcán ragyog a hitnek pírja,
Minden szava a szívnek írja,
Minden igéje hitet épít
S úgy hallgatják lelkes beszédit
Szép ifjai Palesztinának...
S egy közülök a régi lángnak,
Sok bűvös éjnek áldozatja,
Szép homlokát végigsimítja.
Leborul a Mester lábához,
Poros saruját könnye mossa,
Jövőbe hisz és multat átkoz...
Egy dal sirámát szellő hozza,
A partnál sír, zokog a nóta:
»Sirász kertben nincs már rózsa«.

*

Elhal a dal utolsó jajja,
Közelg a hajnal, száll az éj.
Nem dalt hoz a szellő fuvalma,
Melyből epedve sír a kéj, —
Egy őrjöngő, szerelmes asszony
Sír, átkozódik fúló hangon,
Hogy szép teste belevonaglik...
Vad átka lent, a partra hallik:

»Átkozott légy, Galileai!
Átkozottak, kik benned hisznek!
Szíved kihűlt, szeretni lángtalan
s irigyled a mások gyönyörét.
Hideg ésszel, számítón, kajánul
tőrt vetsz szívére ifjainknak
s balga, hitvány, vad tanaiddal
elcsábitod
Palesztinának legszebb ifjait.
Legyen átkozott őrjöngő tanod!
Nevedben ölje ember embertársát,
tagadja meg szívének vágyait,
sanyargassa testét, lelkét, szivét.
Bilincse légyen mindenik tanod,
sötétben járjon ezredévekig!
Legyen nyomorult!...
Mint amilyenné engemet tevél
s velem annyi rajongó szivet.

Legyen átkozott az a nemzedék,
melyet a te vallásod felnevelt,
hirdesse balgán szeretet szavát,
de szeretni ne tudjon soha!
Vér, szenvedés jelölje lépteit,
annak, aki téged meg nem tagad
s csak akkor legyen boldog az ember,
mikor vallása ismét szíve lesz
s megátkozza a te emlékedet
Galileai!
Légy átkozott!...«

... A nap feltünt az égen,
Beragyogott egy új, csodás világot,
Sok század mult azóta s most sem tudjuk:
Hogy fogott–e, vagy nem fogott az átok?!...

FÉLHOMÁLYBAN

I.

Ott ültünk némán, édes félhomályban,
Te elmerengve s égő vágyban én.
Álmod hová szállt s kié volt a vágyam,
Titok maradt az, szívünk rejtekén.
Talán a mult viharzott át előtted
S előttem halkan tűnt fel a jelen...
... Neked talán már bántó, kínos álom
S nekem már kínos vágy a szerelem...

Hidd el, mi csupán csaljuk a világot,
Arcunkon is hazug az ifjuság,
Én nem török le illatos virágot
S neked sem kell már soha mirtusz–ág.
Én az álmod szeretném visszahozni,
Te tán szivembe vágyat oltanál —
Küzdünk egymásért hasztalan, hiába:
Köztünk a multnak tiltó romja áll!...

II.

A szívedből egy–egy sóhaj
Átnyilallik a szivembe...
Egyedüli kincs tetőled:
— Amit adhatsz még nekem —
A szivedből egy–egy sóhaj...

A szívemből egy–egy sóhaj
Átnyilallik a szívedbe...
Oly kevés maradt a multból...
Amit néked adhatok:
A szívemből egy–egy sóhaj...

III.

Ne vádoljunk senkit a multért,
A vád már úgyis hasztalan.
Talán másképp lehetett volna, —
Most már... mindennek vége van!...
Úgy szeretnék zokogni, sírni
A sírra ébredt vágy felett, —
De ránézek fehér arcodra
S elfojtom, némán, könnyemet.

Várunk a csendes félhomályban
Valami csodás balzsamot,
Mely elfeledtet mindent, mindent
S meggyógyit minden bánatot...
Leolvasom sáppadt arcodról
A rád erőszakolt hitet
És megdöbbenve sejtem, látom,
Hogy nem hiszel már senkinek!...

IV.

Nekünk is volt még fiatalos lelkünk,
Mi is tudtunk még hinni valaha.
Ami hevünk volt, mind elfecséreltük
S ami hajnal volt, az most éjszaka.
Te ott a deszkán ki nem oltott vággyal
Hamvadsz el lassan, némán, egyedül,
Én meg, szakítva emberrel, világgal,
Bolyongok árván, temetetlenül.

Nekünk is volt még fiatalos lelkünk,
Magasba vont és így — a porba vitt.
Megnyugvás útját epedve se leltük,
Szivünkből végképp elszállott a hit...
... Olyan a színpad, mint a lant világa,
Kifosztja lelkünk s lelket mégsem ad —
A boldogságért küzdtünk, mindhiába:
Boldognak lenni nekünk nem szabad!

V.

Nem jó kép itt az »őszi napsugár«,
Mit mi érzünk, nem késő szerelem.
A szerelem nem szánalomra vár
S te szánalomból érzel csak velem.
Én reszketek egyedül elkárhozni,
Magammal vinném beteg lelkedet...
De végzetünkkel mindhiába küzdünk:
*Nekünk **együtt** még halni sem lehet!...*

SOK SIKERT ÉRJEN!...

A multkor, hallom, rólam beszélt, édes,
— Szép magától, hogy emlékszik reám —
S megkérdezé (igazán mily kedélyes!)
Ki »érdekel« most, melyik szép leány?
Sajnálom azt, hogy itt kell adni választ
És azt, hogy én még mindig verselek —
De levelet csak nem írok magához?
Személyesen meg nem beszélhetek.

Nos, köszönöm hát aranyos figyelmét,
Valahogy csendben én is megvagyok.
Húzom az élet sok prózai terhét
S nem félek már, hogy »búmban meghalok«.
Az öreg Plátót megtagadtam végképp,
Az ő tanában nincs más, csak üröm —
Egyszóval, édes: én kijózanodtam
S az új szerelmet szörnyen kerülöm...

De hogy figyelmét én is viszonozzam:
Hát maga hogy van?... Gondja nem lehet,
Van már új csillag (zavarba ne hozzam!),
Aki jó párti s nem ír verseket.
Jó, hogy a dráma ilyen vígra fordult
S egy kis házasság lesz a vég talán —
Én a szerepem most már befejeztem:
Sok sikert érjen, édes szép leány!...

FINITA...

Vége van. A függöny legördült,
Komisz darab volt, megbukott.
Hogy maga jobban játszott, mint én?...
... Magának jobb szerep jutott!
Én egy bolond poétát játsztam,
Ki lángra gyúl, remél, szeret –
Maga becsapja a poétát,
Kell ennél hálásabb szerep?!...

Kár, hogy kevés volt a közönség.
Nem kapott illő tapsokat,
Pedig ilyen derék játékért
Máskor kap rengeteg sokat.
Mert e szerep nem most először
Hozott magának nagy sikert:
Volt már olyan bolond poéta,
Aki magának hinni mert...

Én magam e csúfos bukásért
Vádolni nem fogom soha,
Ez volt az utolsó csalódás,
A szív utolsó mámora.
Egy percig újra fellángoltam,
Álom volt, balga, játszi fény;
Megtört egy kegyetlen játékon,
Leáldozott egy lány szivén...

Vége van. A függöny legördült,
Végső akkordot rezg a húr,
Elszállt a hitem, ifjuságom,
Utolszor voltam troubadour...
Eddig a vágy hevéért vágytam,
Most már a hitben sincs hitem,
Ártatlanság, szűzi fehérség
Bolond meséjét nem hiszem.

Vége van. A függöny legördült,
Komisz darab volt, megbukott,
Rám tán halálos volt a játék,
Magának érte taps jutott.
Így osztják a babért a földön,
Hol a szív sorsa siralom...
... Hány ily darab játszódott már le
Ezen a monstre–színpadon?!

HAZA...

Én Istenem, de szomorú utazás lesz.
Úgy reszketek, félek tőle,
Mintha nem is hazamennék,
Hanem messze idegenbe,
Egy szomorú temetőbe...

Abban a kis fehér házban, tudom én jól,
Csak nagyobb lesz majd a bánat.
Hogyha tudnák, mivé lettem,
Gyöngéd szóval nem hívnának,
Előre elsiratnának.

Szegény anyám zokogott a búcsuzáskor.
Sáppadt arcát most is látom...
Nem maradtam. A világba
Kergetett sok büszke álmom...
S eltemettem ifjuságom...

Én Istenem, de szomorú utazás lesz.
Úgy reszketek, félek tőle...
Miért nékem hazamenni?...
Az én utam nem hazavisz, —
Egy szomorú temetőbe...

ELVÁLUNK

I.

Elválunk most már. Te is elmégy, én is.
Hogy összeforrott a mi sorsunk mégis.
Engem egy halvány arc űz messze, messze
S neked másutt is én jutok eszedbe...
Elválunk most már, te is elmégy, én is,
Felednél mindent s emlékezel mégis!...

Eszedbe jut majd, eszedbe jut néha
Egy szegény bolond, rajongó poéta,
Ki meg sem csókolt, csókodra se vágyott,
Csak bolond szívvel szeretett, imádott...
Elválunk most már. Te is elmégy, én is,
Felednél mindent s emlékezel mégis!...

II.

Gondolkozom úgy néha, éjszakákon:
Ami történt, egy kész modern regény.
A hősnő már régen túl van az álmon,
A hős pedig — tán nem is hős szegény.
S miként az öreg Dumas rég megírta:
Kaméliára pénz is kell elég,
Szükség volt a Deus ex machinára
S megjött a Mentor, gazdag és derék.

Enyém aztán a regény többi része,
A tragikum komikummal vegyes...
De ez már csak egy balga szív regénye,
Foglalkozni evvel nem érdemes.
A mámorban akartam elfeledni
Egy mámoros, bolondos, bús regét —
Ugy–e, jó tárgy vón' egy modern regénynek?
Perverzitás, mi lenne más egyéb?!...

III.

De majd, ha egyszer — valami csodából —
A régi lángot visszanyerhetem,
Megéneklem e szomoru szerelmet,
Akkor tán nem fáj, ha emlékezem...

És szólni fog majd egy lányról a nóta,
Kiről egy balga trubadur dalolt,
Ki eltiport egy dallal telt világot
S ki — mint a többi — gyenge, léha volt.

IV.

Elválunk most már. Eladtad a lelked...
Hisz' én mi voltam?... Álmodozó koldus,
Szívvel fizettem csupán a szerelmed!...

Te fényre vágytál. Meglelted a fényt is,
De majd a fényben keresed a lelket —
Felednél mindent, emlékezel mégis!...

A MŰHELYBEN

I.

Kifáradtam...
Nincs erőm a küzdelemre.
Ide vágytam
S itt vagyok én eltemetve.
Ide vonszolt
Valami rossz, nehéz álom —
Szegény anyám!...
Könnyes arcát most is látom!...

Kifáradtam...
Nem ezt hittem, nem ezt vártam.
Csalatkoztam —
Úgy, mint minden ideálban...
Lélek nélkül
Vonszolom a nehéz jármot...
A műhelyben
Így hullnak szét mind az álmok..

II.

Beteljesült. Nem hittem akkor
És most megtörve elhiszem.
Hiába küzdtem lelkesedve!
Itt meg nem értett senki sem.
Küzdöttem balga küzdelemmel,
Szétosztva minden szent hevet;
Ólombetűkbe tördeltem szét
Rajongó, égő lelkemet.

A nótám sem olyan, mint régen,
Kesernyés, fáradt, színtelen,
A műhely nem múzsák tanyája,
Igazi dal itt nem terem.
A régi dal egy–egy akkordja
Úgy néha–néha visszacseng,
Lelkem nem ad választ szavára,
Szívemben kínos, néma csend...

III.

Fáradt vagyok, pihenni vágyom,
Mámoros, lázas éjszakákon
Megöltem lelkem, testemet.
És roskadozva, összetörve
Tovább vonszol valami mégis:
Pihenni nékem nem lehet!...

Egy szikra tán maradt a lángból?...
Valami mégis ide láncol,
Mitől megválnom nem szabad:
Édes méreg, mely testet rombol
S melynek lassan ölő cseppjében
Felolvad minden akarat!...

EGY KOPORSÓ FELETT

A nóta tán virágról szólott,
Mely elfonnyadva hullt a porba...
A rongy–falakra ráborultál,
Zokogtál, sírtál fuldokolva...
A nagy tudat akkor szállott meg,
Hogy, míg meg nem fojt, el ne hagyjon,
A halál akkor jegyzett volt el,
Szegény, rajongó gyermek–asszony!...

A rongy–falakra ráborultál...
Köztük vesztéd el ifjuságod,
A színpadon mosolygó arccal
Temetted a sok fényes álmot;
Kacagtál és daloltál mindig,
Nehogy a szíved megszakadjon —
Oh, be nyugodt, be boldog lettél,
Szegény, rajongó gyermek–asszony!...

JOBB NEM VAGYOK...

Jobb nem vagyok, mint annyi sok más,
Egy beteg kornak dalosa.
Vergődöm az ellentétek közt,
De irányt nem lelek soha.
Magas, dicső eszmék hevítnek,
De elkap a tömegnek árja:
Bennem van a kornak erénye
S bennem van minden léhasága...

De néha, lázas éjszakákon
Lehull előttem a lepel,
Eszembe jut, hány édes álmot,
Hány ideált temettem el;
Reám szakad lelket zaklatva
Egy eltévesztett élet vádja
S egy–egy megtisztult dalba ömlik
Lelkem felújult ifjusága...

MÉG EGYSZER

ÉG EGYSZER...

Még egyszer meghajolni késztet
A lelkem régi, színes álma,
Még egyszer, ím, tárva elétek,
Ami az enyém, ami drága:
Piacra vont az ifju évek
Álmodni vágyó ifjusága...

Mikor először szőttem álmot,
Beteg, de szűzi volt a lelkem,
Nem volt, mit el ne hittem volna,
Nem volt, mit meg nem érdemeltem,
Volt istenem, volt szépről álmom
S volt kurta szoknyás lány szerelmem...

Volt... volt. Ez a másodvirágzás,
Ez már csak az álmoknak álma
A cél nem cél, a babér nem zöld,
Nem pálma már többé a pálma.
Rövid szoknyás lány mit sem adhat,
Nekem sincs már semmim, csak lázam,
Ilyen olcsó lelket nem kapnak:
Csak egy forint, kérem alássan!...

Csak egy forint... Piacon volnánk!...
Mit szégyenkezzem, ez a vásár,
Eladom még a megvetést is,
Az én lelkem már úgyis lázár,
A piacról hulljon még rá sár!
Ím, bevallom, hogy nyomorultan,
Mit sem remélve, mit se várva,
Még mindig van az én lelkemnek
Szárnyakat adó büszke álma.
És bár előttem vak sötétség
És bár előttem mit se látok:
Még mindig meg tudok én vetni
Egy nálam is bénább világot!
Ím, bevallom, hogy nem hiában
Vergődtem, nyögtem, vártam, éltem,
Megleltem az igaz világot,
Megleltem az én dölyfös énem,
Megleltem, ami visszaadja,
Amit az élet elragadt:
Annyi szenny közt a legtisztábbat:
Ím, megtaláltam magamat!...
Ím, megtaláltam s a piacra
Kivonszoltam, hol áll a vásár:
Ez én vagyok, hitvány és büszke,
Érints, vevő és hullj reám, sár!

... Még egyszer meghajolni késztet
A lelkem régi, színes álma,
Még egyszer, ím, tárva elétek,
Ami az enyém, ami drága,
Piacra vont az ifju évek
Bénán is büszke ifjusága...

ÉJIMÁDÓ

I.

Leplét bár váltva öltse, vesse:
Az én világom nincs már messze.
Az én világom el fog jönni:
Hajnaltalan csodás világ lesz,
Az éj sohsem fog elköszönni...
Egére nem lesz csillag hintve,
Én leszek minden gyöngye, kincse,
Én leszek célja, üdve, átka
És mégis ez lesz legjobb, legszebb:
Minden világoknak világa...

Akkor már nem lesz semmi multam,
Feltámadok, bár el se multam,
Reménykedem, bár mit se várok,
Elzúghatnak mögöttem békén
A többi napderűs világok...
Nem törtetek célra, titokra,
Nem lesz szükségem asszonyokra,
Nem keresem, aki megértett,
Én leszek a szent különélet,
A hazug fények megvetője,
A nagy sötétség, szent sötétség
Tapadó, bárgyu szeretője.
Köröttem nem lesz semmi kétség,
Csak nagy sötétség, szent sötétség...
... Az éjszakában állva, fázva
Várlak, szerelmetes világom,
Minden világoknak világa...

II.

... Fény ad színt a darabka kőnek,
Fény ad színt minden agyvelőnek.
A fény teremtett, fény teremt
Fejet zsibbasztó végtelent
S egyetlen egy kis, balga órát,
Amelyben nyíló tubarózsák
Vad illatába olvadunk...
A fénytől élünk s fény vagyunk...

... Hejh, temető! Valamikor még
Nap volt a lelkem, fény az álma
S íme, most a nagy világosság
Kerget belé az éjszakába...
... Légy áldott, legvalóbb legenda
S a szent fény, mely most visszahoz;
Az... az! A sötét volt az első,
Fényt sohse látott szent kaosz.
A nincs volt az első igazság,
Önmagátszülte szent erény,
A tagadás az első isten
S első hazugság volt a fény.
Színben pompázik, hazug álmok,
Gyötrődő gondok gondozója,
Hogy káprázón agyamba szállott:
Elkárhozás volt az az óra...
Azóta nincs már semmi új fény,
Nem érzek semmi meleget,
Sóvárgom a nagy éjszakákba,
Várom a barna felleget,
Multát a színnek, fénynek, vágynak,
Borultát a nagy éjszakának...

III.

Hullj, hullj az asztalomra,
Nyárnak hulló virága,
Vadgesztenyék virága...
Ott a bokroknak alján
Csiklandott lány kacajja,
Párzó, bujálkodó vágy
Gyalázza meg az estét,
Az édes nyári estét...
Majd lesz est még sötétebb,
Lehull a nyár virága,
A gesztenyék virága.
Köd fekszi meg a bokrot,
Hideg lesz majd az este
S elmulnak a szerelmek...
Hullj, hullj az asztalomra:
Szeretem a virágot,
Az elmuló virágot.
Ilyen szép nyári estén
Nagy oktondin kiporzik
S lehull az asztalomra...
Az a ficánkoló lány,
Ott a bokroknak alján
Fázódva jár a ködbe',
Ha jön sötétebb este
S elmulnak a szerelmek...

Nem hull majd asztalomra
Vadgesztenyék virága
S az őszi csöndes esten
Én maradok meg itt csak...
Begázolok a ködbe,
A sötét, lomha ködbe,
Átgázolom a bokrot,
A száraz, árva bokrot
S bekiáltom a csöndbe:
Az édes, szörnyű csöndbe:
Elmultak a virágok,
Elmultak a leányok:
Én itt vagyok, maradtam
És úr vagyok a csönden.

CSÓKOK

Lásd »A csókok átka« címen az »Új versek« kötetben

MESÉK

Ne csókolj, Miriám. Ártalmas éj ez,
Én ismerem rég. Vissza–vissza tér
Szomorú, bús, igaz mesékkel.
Ne csókolj, Miriám, csúf ez éjjel
És csókot adni vissza nem tudok,
Nem csörtet, álmos testemben a vér.
Mesélni kell ilyenkor, Miriám,
Árnyak kerengnek, rémülök, futok,
Fogj át, öledbe hajtom a fejem,
Jaj, jaj, az a sok kínos szerelem,
Amely űz, hajt olyan régóta már.
Ne csókolj, Miriám, Margit és Erzsi vár.

Akkoriban mondatott én rólam sok dicséret és gáncsoló szó. Mondatott, hogy nagytehetségű ifjú lennék, de szörnyűképen semmisem leszek, mivelhogy szertelenségről adtam tanúbizonyságot.

Nem adtam én ellenben e beszédekre semmit. Hajszolt, űzött a rosszba kergető démon, s úgy hitték, hogy megöl az éjszakázás, mivel éjszakánként a mámort kerestem, s nappal álmos voltam és buta.

Mámor–árus helyeken pedig csak rossz leányokkal beszéltem én, és néha undorodtam magamtól, mert eszembe jutott, hogy e rossz leányok bemocskítanak.

Május volt, és a kertben ismertem meg Erzsit és Margitot.

Ők tiszta lányok voltak, és én nem tudtam ennek folytán velük beszélni.

Hogy ott ültek a rózsák bokra alatt, csak néztem őket. Tudtam, hogy ők tiszták, és áhitottam fehér kezüket megcsókolni...

... Akkor éjjelen még nagyobb volt fejemben és szívemben a mámor...
És szomjas voltam tiszta kezek csókolására, és reszketve gondoltam Erzsire és Margitra.

Égett az ajkam, szorult a torkom. Szerettem volna belekiáltani az éjszakába, hogy én egy tiszta leányt szeretek.: Erzsit vagy Margitot...

Így jött előmbe boros pohárral az ifjú, ki szintén ott ült velünk a padon; a rózsák bokra alatt. Lázasan, susogva kérdeztem tőle:

— Te is szeretsz?

— Igen...

— Tiszta lányt?

Súgva szólt:

— Erzsit...

S én leborultam az ifjú vállára... Lázban égve nyögtem:
Szeretem én is! Én is!... A tisztát, a szentet, Margitot...

Margit és Erzsi... Jaj, Melanie is jön,
Ne csókolj, Miriám, hallod: ugat,
Beszélek véle, beszélek róla,
Ne csókolj, Miriám, hallod: ugat,
Ő volt az én királynőm...

Hogy unottan köszöngetek nektek az utcán, ismerős idegenek, mit gondoltok rólam?...

Sápadt vagyok, nehéz járású, alázatos... Mit gondoltok rólam?...

Kacagtok, fitymáltok, míg mellettetek elbotorkálok... Honnan is tudnátok, hogy ez a sápadt, lomha, vézna ifjú egy száműzött királyfi?...

... Az voltam én! Rongyos cipőjű, foltozott könyökű, hatalmas királyfi. Rózsás volt az arcom, ragyogó fekete a két nagy szemem, hullámmal csapódott fehér homlokomra fekete hajam... S a trón, a trón!
Hatalmas aranytrón ragyogott felém. Nagy volt birodalmam, csodásan mesés nagy. A szívem, a szívem...

Az volt a legtelibb szív minden szívek között... Királynője is volt! Megálljatok.

... Hogy ott tanítottam a kis szobában, aztán bealkonyult, szomorú voltam volt nagyon. Künn kigyúltak, a lámpák s az én nagy szemeim belemeredtek az emberes utcába. Mellettem a leckéjét darálta a fiú, kiért négy forintot fizettek nekem... Aztán nagyon keserűnek éreztem a szívemet....

Sohase fognak az én szemeim úgy eltévedni, mint akkor. Sohase fog az szívem olyan keserű lenni, mint akkor. Sohase látom meg én többé Melaniet, ki nénje azon fiúnak, kiért négy forintot fizettek nekem...

És nem tudom őt elbeszélni nektek. Szőke volt a haja, és könny volt a szemében, és én nem láttam őt csak messziről...

És hogy nagy szemeimmel néztem a setétet, és hogy keserű volt az én szegény szívem, azt nem tudhatta Melanie, mert hogy nem ő fizette ki nékem a négy forintokat...

Én ott a setétben láttam a trónt. Aranyból való trónt, mely vár reám, királyfiára... Csakhogy nekem a víz még bemegyen a cipőmbe, és négy forintból nem csinálnak új ruhát. De végre is királyfi vagyok, és majd meglát engem Melanie, és virág lesz a hajában, s könnytelen lesz a szeme...

Így gondolám, míg nagy szemeim belemeredtek a setétbe, de kiszakadt a lárma a közelső szobából. Mintha ugatott volna szűkölő kutya, mintha a szívembe harapott volna valaki, és ijedten rántogattam a leckehadaró fiú karját.

— Ki az?...

Szólt a fiú:

— Melanie sír. A néma...

... És akkor éjszaka lidérc ült reám, s egy kutya harapta a szívemet. Aranyból való trónon láttam magamat. Jobbomon ült Melanie, a néma, és igen–igen sírt...

Most csókolj, Miriám!
Óh, gonosz éjjel,
Bús éjjele bús, való meséknek,
Miriám, gyújtsd fel a vérem,
Jaj, jönnek a mesék, Miriám, Miriám...

ÓDA A BETŰKRŐL

Lázas napok emléki egyre tünnek,
Az utcákon zászló nem lengedez:
Tudjátok–e, hogy nem piros betüs ünnep:
Fekete betük ünnepe ez...
Tudjátok–e, hogy zajban ünnepelni
Nincsen jogunk s nekünk nem is lehet:
Mi éjben, félve gyujtjuk a világot
S jégtengerből csaljuk a meleget.
Mi féltve őrzünk minden kis parázst is,
Oh, mert nékünk kihűlni nem szabad,
Száz istenük lehet a lármázóknak —
Nekünk egy: a megváltó gondolat...
... A bálványok vajjon miből kapnának
Szent gerjedést, vad honfiharagot,
Jelszavakat, hahogyha nem volnának
Apró, kiformált ólomdarabok.
Tömjént nem kaphat egyetlenegy bálvány,
Bölccsé, bolonddá válni nem lehet —
Mi ünnepeltetjük a világot:
ólombetűk és éji emberek:
Mienk az ország, hatalom, dicsőség,
Mienk a küzdés, bénaság, nyomor,
Mienk a zsongó dalos; szerető szív
S a romlást kérő, éhező gyomor.
Minden mienk és semmink a világon,
Mienk az élet legmaróbb sora,
Nincs több joga senkinek a munkára,
De ünnepelni sincsen több joga!...
... Légy üdvözölve szent, termékeny éjjel,
Mikor világot gyújtunk a világnak,
Mikor az eszmék szállnak szerte–széjjel,
Mikor a betűk megváltást csinálnak,
Mikor cseppenként szikkad ki a vérünk,
Tüdőnk fullad, égő pokol agyunk,
Légy áldva, nagy nap!... Nyomorultak
És dicsőek te általad vagyunk!...
Mi vagyunk isten kiválasztott népe,
Kik, íme, most fennen büszkélkedünk,
Akiknek szívük csupa tiszta béke,
De harcolunk és megfeszíttetünk...
... Rendelteték... Betöltjük rendelésünk,

Leszünk a megváltásért áldozat
S krisztusi szívvel megimádjuk,
Mi reánk sujt: a súlyos átkokat.
S a fórumon mikor elült a lárma,
A szíveinkben gyúlnak szent tüzek
S megáldjuk üdvünk, kárhozásunk,
Megáldjuk a fekete betüket!...

A LÁPON

Lásd Vízió a lápon *címen az* Új versek *kötetben*

KRISZTUSOK MÁRTIRJA

Lásd A krisztusok mártirja *címen az* Új versek *kötetben*

VÉN FAUN DALA

Pogányok üdve: érlelő nyár,
Nyüzsgő világ, por és salak —
Én, bús faun, karom kitárom
És áldalak, megáldalak.
Sugáros útjaid bejárom,
Ha sugár nincsen is velem:
Én vagyok a legvígabb koldus
Aki dalol — az útfelen...
Pán ébred. E fáradt világra

Egy új világ reszketve készül,
Egy új világ karját kitárja
S mi meghalunk ez öleléstül.
Jön új világ: Jön a szilajság,
Jön a gyönyörök új világa,
Örök nyara lesz majd a vérnek
S júniusnak örök virága.
Óh, szent pogányság, jövel, jövel már,
Várnak a bénák és az épek,
Én legjobban, ki nem tudom, csak:
Hiszem azt, hogy szép az élet...

HIDEG MÁJUS

Nem tudom én, hisz május volna most is,
Van most is asszony, fény, illat, meleg,
Elvétve tán nyit orgonavirág is,
Vannak tán most is ifjú emberek,
Józan eszét tán most is elhajítja
Mámoros éjjel egy–egy szeladon: —
De mégis, mégis, nem lángolunk, mint régen,
Olyan ész nélkül, olyan szabadon...

Virágos ágyon nincs kedvünk pihenni,
Ha est közelg s a vén nap búcsuzik,
Csillagsugáros éjjel nem zokog fel
A naiv, balga, édes naktmuzik...
Más a virág, nem bódít most az illat,
Ki álmodoz most május éjjelén?.
Egy csöppnyi flirt s haza sétál az ifjú,
Mert május van, de ő fáradt, szegény...

Járom a korzót, kergetem az álmot...
Mennyi szép asszony, nyíló szép leány!...
Borulj rám, álom, borulj a szívemre,
Tégy eszelőssé, úgy, mint hajdanán!...
— Mily édes arc!... Milyen termet!... Utána,
Májusnak ifja lettem újra én!...
... Ej, mért fárasszuk halálra magunkat,
Aludjunk inkább május éjjelén...

AZ UTOLSÓ RÉSZLET

Részletekben halok meg: érzem.
Talán egy kissé gyorsan éltem,
Vagy a szívem volt kissé nagy tán
És hogyha megtelt néha adtán,
Csupán az élet pillanatján,
A perc üdvén csüggött a lelkem...

Mindegy. Sorsom megérdemeltem...
Csalóka álmok léha bábja
Nyűgként minek jön a világra?...
Kinek nem kell a tucat–élet,
Egész szépen aludni térhet,
Ha elhamvasztja önnön lángja,
Ha nincs tüdője s nincs több álma...

... Ablakomon beárad fojtón
A ködös ősz hűs levegője...
Kinézek: egy szemetes udvar,
Középen egy pár cserje nőve.

A lomb, levél lehullott régen...
Egy pár hervadt, fonnyadt levélen
Mégsem adott túl még a cserje,
A többi már a sárba verve...

Azt mondják, hogy így ősszel olvad
A lélek át az elmulásba,
Az elfonnyadt ifjú arcokból
Ilyenkor lesz halotti lárva,
Ilyenkor lesz múlttá az élet...

Engem nem köt semmi igéret,
A nagy mindegyre esküszöm már,
Óh, de az az utolsó részlet:
Attól, csupán csak attól félek...

Ha feltámadnak mind az álmok,
Ha fölkeresnek mind az árnyak –
Óh, e rémes elszámolásnak
Órájától reszketve félek!

De, hajh, az örök csendes éjet
Nagy kínnal kell megérdemelni:
És én meg fogom érdemelni!...

A HALOTTAK

Akik lakoznak csendben valahol,
Szomorú fűz akikre ráhajol,
Akiknek sírján halvány mécs lobog,
A gyötrődést azok már rég feledték:
Mi sírva élünk, ők meg boldogok...

Nádas, fehér ház szűk kis ablakán
Néznétek csak az én édes anyám!...
Pedig előtte mécses sem lobog...
Óh, de akik csak halottat siratnak,
Mellette mégis százszor boldogok...

TOVÁBB...

Tarlott, összeégett mezőkön
El–messzeszáll a gépdübörgés,
Megáll a messzi tanya–ember:
Sóhajtás ez vagy lassú hörgés?...
Tán kárhozott lelkek siratják
Az összeégett föld porát?...
A kattogó tengelyt mi érte?...
Tovább!... Tovább!...

A pihenésre nincsen óra,
A könnyülésre nincsen álom,
Útjelző a nagy ismeretlen
S kherub–poroszló a határon.
Árnyék, patak hiába csábít
Lemosni hosszú út porát,
Hívó ajk nincs... Csak futni, szállni
Tovább!... Tovább!...

Alant a kék tenger morajlik,
Fent végtelenség kékje int,
Az elhagyott, messze tanyákról
Átok a szél is, mely legyint,
Elől a szörnyű rejtelmesség
Rajzolja titkos sátorát,
Hátha lesz egy kőpárna benne!...
Tovább!... Tovább!...

LÁZBAN

Kit rég kerülnek a szerelmes álmok:
Szerelmes szívvel, álmodozva járok...
Május sugarát itta bé a lelkem —
Májusi fényben gyógyulásra leltem,
— Még csak kétszer láttam...

A sarkon állok lázban égve. Várva,
Merről villan meg hófehér ruhája,
Várom a régi, ifjú vággyal, kedvvel,
Várom a régi diák–szerelemmel —
— Még csak kétszer láttam...

Kigyúl az arcom, elfog az igézet,
Újjászülettem, megváltott az élet,
Kinek még tegnap nem volt vágya semmi,
Ifjú, szerelmes trubadur fog lenni —
— Még csak kétszer láttam!...

HAZUGSÁG NÉLKÜL

Hogy ámítni nem tudtuk egymást,
Friggyé ez úgy sem válhatott,
Én a nőt nem láttam sehol sem,
Te meg a férfiállatot.
Két sáppadt, fáradt ember üdvét
Egymásra lelve sem leli,
Hejh, édesem, kár volt ily ifjan
Hazudni elfelejteni!...

Csak annyit tudtál volna szólni:
– Én ifjam, szép vagy és deli...
És én bár súgni bírtam volna:
– Enyém légy, tested vágyteli!
Talán egy kéjes pillanatra
Felébred két test, két halott,
Hejh, de mert hazudni nem tudtunk,
Friggyé ez még sem válhatott!...

ÁLDOMÁS

Áldomást tartok.
Künn, vaksötétben zivatar harsog.
Olyan, milyenben kőtáblát kapott
Népösszetartó, nagy eszű Mózes...
Az asztalomon gyilkoló szesz...

Ennek a gyilkos, butító lének
Nagy szerepet szánt a balga élet,
Öntudatrabló egyedül itt lenn,
Ami felséges, uralja minden,
Az alkohol a romboló isten!...

A földön mindig éltek emberek,
Tudásra vágyók, telhetetlenek,
Nagy agyvelők, ferdült koponyacsontok,
Voltak a földön mindig–mindig
Világmegváltó, balga gondok.

De volt a világon megváltó mámor,
Volt butitó szesz, parányi sátor,
Hol mámoros fej kőpárnát kapott,
Hol elbutultak felséges agyok...

Kik a tömegnek széles vállán ültek,
Kik Pantheonba, Parnasszra kerültek,
Jámbor merengők, hízó testek voltak,
Kik alkudozva írtak és csaholtak.
A nagy tudóktól nem maradtak tettek,
Ők a nagyságnak mártírjai lettek.
Csodás fejük oly rémes lázban égett,
Mihez jeget nem adhatott az élet,
Szemük olyan kegyetlen tisztán látott,
Hogy pokolnak látták meg a világot
S kik rátermettek messiási sorsra:
Belefúltak mámorba, alkoholba.

Züllött nagyok, mártírjai az agynak,
Ez éjszakát ti értetek virrasztom,
Bizsereg már a mámor agyvelőmben:
Én sem hiszem, hogy valaha virradjon.
Ferdült agyaknak mindig egy a sorsa,
Bolondok háza vagy a zsibbadt mámor,
Nőni fog a ti számotok sokáig,
Felejtett, züllött félisteni tábor.

A lázas agy butuljon el örökre,
Nagy gondolatra szükség nincsen itt, —
E gyilkos szeszt tireátok köszöntöm,
Nyugalmatokra: elzüllött zsenik!...

FUIMUS

De jó, ha elszállt minden álmunk,
Ha nem tudunk senkit szeretni,
Ha érzéketlen kővé váltunk,
Ha nincs reményünk s nincs több álmunk.

Hullhatnak forró könnyek értünk:
Nem érezzük terhét a vádnak,
Hitvány ellen nem forr a vérünk,
Csókot, ütést egyként nem érzünk.

Mit sem várva, mitől sem félve
Állunk ez őrült forgatagban
S ha eltipornak összetépve:
Voltunk... aztán... mindennek vége.

MISZTÉRIUM

Csak az a mély és szent igazság,
Amit magába rejt a lélek,
Idétlen semmi, játszi hívság,
Amit leírok, elbeszélek.
Rendelteték, hogy néhány ember.
Tépődjék, sírjon mindhiába
S hogy meg ne értsék... Néhány ember
Ezernyi éve így csinálja...

Rendelteték, hogy dalba sírja
Néhány szegény bolond a lelkét
És hogy úgy sírja mindig dalba,
Hogy soha–soha meg ne fejtsék,
Hogy amíg jár–kél a világon,
Álmodozó bolondnak hívják,
Hogy a lelkét borítsa ködlő,
Dalokban zsongó, játszi hívság.

Óh, én tudom, hogy gyönge szómban
Csak gyáva vágy az, ami vadság,
Hisz lelkem minden pillanatja
Romlást hozó, csodás igazság.
Ködön keresztül, vaksötéten,
Meg nem fejtett titkokba látok
S átkozottként kell rejtegetnem
Ezer csodás, igaz világot.

Nagy éjeken szeretnék szólni:
Nem, nem birok tovább bilincset,
Nem, nem birok tovább titkolni
Ennyi világot, ennyi kincset.
Világrontó nyilatkozásnak
Égből lopott lángjától égek!...
... S miket leírok, elpanaszlok ––
Csak szóba ömlő semmiségek!...

STRÓFÁK

I.

Viaskodik, csatáz a lelkem,
Hogy önnön–gyászát csak hazudja,
Hogy útja a bolondok útja
És én magam még meg se leltem...

Viaskodik, csatáz a felhő,
Hogy ő eget bevenni jött el
S a szomjas földre hull özönnel,
Ha perce, a lehullás, eljő.

A felhő csak úgy sejt az égrül,
Én már vagy kétszer belenéztem
S nem láttam mást a ködnél mégsem.

Lehullani csatázás nélkül:
Ez nagy!... S így szólni a viharban,
Lehullottam, de — így akartam.

II.

Én édes, első asszonyom,
Tudásnak érett almafája:
Te bűnöd az én Gascogne–om!...

Ki asszonycsókot kért s kapott már,
Sem bolond, sem bölcs nem lehet,
Gőggel telt lelke csak sajog, vár...

Én édes, első asszonyom,
Te általad lettem futó bölcs,
Te bűnöd az én Gascogne–om!...

BÉKESSÉG ÜNNEPÉN

Békesség most tinéktek, emberek.
Örvendezzél, derék világ,
Hangozzatok, jámbor legendák,
Zsolozsmák, bibliák, imák.
Kicsi gyertyák, lobogjatok föl,
Bóduljunk tömjénnek szagán!...
Szép dolog ez!... Így kell csinálni
Minden karácsony–éjszakán...
Hejh, szép az istenes legenda,
A csillag, a jászol, az élet,
Ki lehetne még vele húzni
Talán még néhány ezer évet...
Békesség hát néktek, emberek,
Örvendezzék a vak, a béna:
A jászol benne van a legendában
S a jászolban benne a széna...
Különben is az élet csupa vígság,
Útvesztőkből csillag vezet ki,
A pásztorok és bölcs királyok
Szinte futnak –– egymást szeretni

S a betlehemi félhivatalosban
Miként egykor meg vala írva:
Mindenkit jászolánál várja
Az arany, a tömjén, a mirrha...
Örvendezzél, derék világ,
Harsogjatok, jó, égi villik,
Örvendezzél, derék világ,
Te meg vagy váltva tudniillik.
Lobogj, kis gyertya! Meg nem árthat
Ennyi kis fény tán a világnak.
Odakint szörnyű nagy a kétség,
Odakint szörnyű a sötétség.
Odakint szörnyű vaksötétben
Sirály sikoltoz, vércse vijjog,
Bagoly huhog, kóbor eb szűköl...
Odakint valami nagy titkot
Rejteget a sötét világ,
Jó lesz mormolni szaporábban
A szent zsolozsmát, bibliát.
A föld könnyektől terhesült meg
S a terhesült föld ing, remeg,
A vajudó kínnak gyümölcse
Nem lehet más, csak szörnyeteg...
Ami sóhaj, nyögés, kín, szenny volt
És rettentett a földgolyón,
Vad orkánban kitörni készül,
Világot törve, rombolón,
Évezredes tragédiának
Bosszuló vége fenyeget,
Vad–éhesen, vad harcra készen
Állnak iszonyú seregek...
A Messiást nem várják immár,
Nem kell többé a Messiás,
Hazug a megváltás meséje,
Szentségtelen a szentirás,
Hazug minden, amit az ember
Évezredekkel istenné tett,
Csak egy igazság — közös jussú
S egyenlő végű — ez az: élet...
Ám ne nézz ki az éjszakába,
Örvendezzél, derék világ,
Hangozzatok, jámbor legendák,
Zsolozsmák, bibliák, imák,
Ne halljátok a föld–dübörgést,
Menjen tovább a szürke élet,
Közelg a földi végitélet...
Addig lobogj csak, kicsi gyertya,
Harsogjatok csak, égi villik,
Örvendezzél, derék világ,
Te meg vagy váltva tudniillik.

ZSÓKA BÚCSÚZÓJA

Akihez szólott a legelső nóta:
Zsóka menyasszony, férjhez megy a Zsóka...
Még kurta szoknyás lány volt egy pár éve
És nemsokára a más felesége...
Így van megírva pár rövidke sorba,
Mintha ez olyan természetes volna.
Az a reporter mit tudta, hogy ebbe'
Egy kész regény van végleg eltemetve,
Bevégzett regény, be nem végzett álom:
Zsóka volt az én első ideálom...

Megejt varázzsal édes, ifju emlék,
Mintha most ismét az a régi lennék,
Mintha még mindig könnyű vón' a nóta
Mintha még mindig hű lenne a Zsóka,
Mintha még mindig tudnék szőni álmot...
... Pedig meghaltak mind az ideálok...
Ahogy elhangzott az az első nóta;
Édes kis Zsókám, haldoklom azóta,
Reményem, álmom mind, mind semmivé lett,
Meghalt. Magával. Maga volt az Élet...

Maga férjhez megy, édes kicsi Zsóka,
Mást fog ölelni, másé lesz a csókja...
Óh, legyen boldog majd avval a mással,
Ölelje Magát olyan forró vággyal,
Ahogy én egykor átölelni vágytam,
Szerelem–éhes, boldog, ifju vágyban...
Haljon el most már minden emlék, nóta,
Feledjünk mindent: menyasszony a Zsóka...

ÉLES SZEMMEL

A világ az izmos butáké,
Kik hangulatban, hitben élnek,
A magamfajta nyomorékok
Csak vizsgálódnak és henyélnek,
Annyi édes, színes hazugság
Környékezi szegény szívünket,
Mért nem vagyunk hivő buták mind,
Éles szemmel vajjon ki büntet,
Nyomorékokat, bennünket?

Szamár hirben, dús hangulatban
Másoknak lelke, teste épül,
Minket vad kerubok űztek ki
A hazugságok édenéből,
Hitünk nincsen, hogy szebbnek várjuk
A jövő percet, mint a tüntet
S a mult örökre hal meg nékünk...
Éles szemmel vajjon ki büntet,
Nyomorékokat, bennünket?

KIHŰLVE

Rövid a szívnek ifjusága...
Egy erős érzés megvisel már,
Kifáradok hamar a vágyba'
Egy vágyam erős: nyugalom...

Az egek ostromlásán kezdjük,
Óh, mint tudunk égni, szeretni!
És elkopunk, mint a fatengely,
A szívünk egy kiégett katlan,
Nincs benne láng: csak pernye, semmi...

Aki úgy látja a világot,
Mint én — s óh, jaj, magát is benne,
Nincs elmúlás, halál, enyészet,
Amely annak fájdalmas lenne...
Ahogy van: minden úgy van rendbe,
Elég, hogy élünk!... Mért kivánjunk élni?...
Fáradtan oly jó nyugalomra vágyni...

De néha mégis oly jó volna égni!...
Lángolni, mint kölyök–koromban
És miként akkor: bízni és remélni...
Meglegyint késői fuvalma
A lezajlott ifjú viharnak;
Ha látom, hogy vannak még karok
S azok ölelni engem akarnak...

... Ilyenkor szeretnék szeretni,
De nincs már nékem semmi lángom,
Egy erős érzés megvisel már,
Én már csak a nyugvásra vágyom...
S hogy el tudnék akkor pihenni,
Ha mindenki rugna, utálna!...
Rövid a szívnek ifjusága...

A KENYÉR

Mit esdve kért a jámbor názáréthi,
Ma száz és száz átkozva, sírva kéri.
Nem változtunk mi emberek: magunk,
De, jaj, sokan, nagyon sokan vagyunk,
Halk sóhajban ezreknek vádja reszket:
Ma nem egy váll hurcolja a keresztet...

Szent őrület, felséges, bamba, léha,
Embernek lelke, életnek babérja,
Amit lövell gyötrődő ember–elme,
Embernek lángja, vágya, gerjedelme,
Mit a tudat, az eszmélés felér:
Mind testi tűz, mind gerjedés, kenyér!...
Teremtő tűz, versenyre, síkra késztő
Vagy megtörő, siránkozó, emésztő...

Mit esdve kért a jámbor názáréthi,
Ma száz és száz átkozva, sírva kéri...
Ki bámulója földi szépnek, nagynak,
Hivője diadalmas akaratnak
S kenyér–tűztől, teremtő tűztől lángol:
Hallgassa meg, mit ezrek jaja vádol
S a lelkét ossza, vágja ketté néha,
Közös babér az életnek babérja.

FARSANGI DAL

Szép úri nép, didergő itt a fény,
Szükség van itt vidám harangozóra...
Lecsúszott vén napunk az ég ivén:
Szép úri nép, hisz ez farsangi óra,
Édes, pogány, vidám farsangi óra...

Szép úri nép, néhányan itt vagyunk,
A lelkünk vers, a lelkünk csupa ének,
A lelkünk, hej, régibb, mint mink magunk,
Nagy Pán sípjában ez vala az élet
S azóta él a vers és száll az ének...

Szép úri nép, kegyes szívvel fogadd
Az élet ez örök farsangolóit,
Ha tapsra készt', nincs nálunk boldogabb,
Akár borús, akár tréfás bohó itt,
Családjuk egy s még mindig egyre hódít.

Szép úri nép, hej, fordult a világ!...
Kihuny a gáz... Ős Hellász napja éget,
Amerre nézek, fény, dal és virág,
Olimpiának síkja, szines élet,
Virágeső hull s mámort zeng az ének...

Szép úri nép, a vér csodás, nagy úr,
A vérből az életnek titka árad,
Hiába nyit virág s az ég azúr,
Hideg a fény, a vérünk hogyha bágyadt:
A vérből az életnek titka árad...

Szép úri nép, hallatszik a zene!
Szaturnusz hív ünnepre deli népet,
Egy mennyország minden asszony szeme,
Milyen vágyó, milyen erős legények,
Éljen a vér, a kedv, a mámor, ének!...

Szép úri nép, mámorban hinni jó,
Mámorban hinni földi, boldog, édes,
Mámort tanít a tarka hisztrió,
A dal, a hit, a mámor üdvösséges,
A dal örök, csupán az óra véges...

Szép úri nép, arcod megváltozott,
Emlékezünk, mi már régente élünk:
Farsangi nap mikor leáldozott,
Óh, mint gerjedtél vágyra, dalra vélünk,
Emlékezünk, mi már régente élünk.

Szép úri nép, bágyadt a vér s ideg,
Olimpiának szentelt síkja néma,
A lelkünket fagyasztja a hideg,
Szaturnuszhoz hiába hív poéma,
Vidám, pogány, farsangi óra néma.

Szép úri nép, jambus–dal száll feléd,
Szájam sövényén egy–egy szava reszket:
Mikor eldobtad a mámor egét,
Ez a mi népünk ezer édent vesztett,
Mi vonszoljuk, hej, a te bús kereszted!

Szép úri nép, didergő itt a fény,
Szálljon csoda e kis harangozóra,
Frissülj meg, vér, te bágyadt, lomha, vén,
Fakadj ki multból, valamelyik óra,
Édes, pogány, vidám farsangi óra!...

Szép úri nép, néhányan itt vagyunk,
A szó, a dal legyen a régi máma,
Szent mámorral teljék fáradt agyunk,
Ez a világ ma itt a Pán világa,
Mi dédapánk, a nagy Pánnak világa...

Szép úri nép, ez itt egy más világ,
Az időből kitépett ez az óra,
Sirász e hely, hull reánk a virág,
A mult s jövő jöttek találkozóra
S nagy Pán vigyáz e szép találkozóra!...

JELENTÉS

Bús, sáppadó poéta–ember,
Édes, bús nóták dalolója,
Még egy tavaszt várt türelemmel.
S ahogy megjött a fecske, gólya,
Ahogy az élet újra támadt,
Elébe nyargalt a halálnak,
Meghalt, amikor minden éled,
Csak azért, mert hát: szép az élet!

Tele volt a szíve még dallal,
Csak a tüdője volt a fogytán,
Nem harcolt, szegény diadallal,
A fátum ujjong összerogytán.
Bús, sáppadó poéta–ember
Szívében dallal, szerelemmel,
Nagy szomjúsággal sírba lépett
Csak azért, mert hát: szép az élet!

SZÍVEK

Lásd Szívek messze egymástól *címen az* Új versek *kötetben.*

FANTOM

Lásd Az én menyasszonyom *címen az* Új versek *kötetben.*

DANKÓ

Kanyargó Ér mentén fekete, magyar föld
Volt az én testemnek életet adója,
Földből élő ember az édes apám is,
Olyan rég nem szóltam magyar szóval róla.
Magyar ott a síkon, szívig magyar minden,
Magyar a vér is még az én ereimben,
Hej; hogy olyan ritkán emlékszem meg róla,
Hej, hogy messze tőlem az Ér–mosta róna!...
Nem tehetek róla...
Én rólam talán ezt eleve rendelték,
Fáradt volt a lélek, hogy belémlehelték,
Novemberi nap volt, sárgult már a róna,
Nincs bennem elég tűz, nem tehetek róla!

Én bennem csak vágy van, messze–messzeszálló,
Valami névtelen, valami borzalmas,
Valami sóvárgó...
Úgy–úgy agyonhajszol, úgy–úgy kerget innen,
Úgy–úgy húz magához az idegen isten;
Keletről szakadt törzs napnyugatra szállnék,
Fénynek teremtődtem s árnyék lettem... árnyék...
Nincs bennem magyar tűz – mea culpa – nincsen...

*

Magyar Dankó Pista, áldjon meg az isten!...
Kanyargó Ér mentén... Óh, szállj csak rám, álom! —
Lássam meg a multat. Aranyozott szárnyon
Borulj rám: hadd tudjak gyermekmódra sírni,
Szálljon meg oly kéj, mit nem lehet elbírni...

Tele van a szívem... Holdas enyhe éjjel,
Mámorossá tesznek erős vadvirágok,
Kábultan pihenve hallgatok egy nótát,
Gyermek szemeimből a könnyű szivárog,
Egyszerre szakad rám kárhozat és éden,
Leányok nótáznak csendes faluvégen,
Reszket mellettem a vadba oltott rózsa...
Óh, szent, égből lopott, magyar lelkű nóta...

Magyar Dankó Pista, áldjon meg az isten,
Akinek a lelke elvágyódik innen,
Akit kerget, hajszol sóvár, beteg vágya,
Akinek a lelke magyar földön árva,
Megmenti, megtartja a te magyar lelked,
A te nagy bánatod, a te nagy szerelmed,
A te duhajságod, a te kacagásod...
Visszaadtál nekem egy vesztett világot!...

*

Kanyargó Ér mentén fekete, magyar föld
Volt az én testemnek életet adója,
Földből élő ember az édes apám is,
Olyan rég nem szóltam magyar szóval róla.
Visszajött az űzött, agyonhajszolt lélek,
Amit csak álmodtam, amibe' csak hittem!..
Magyar Dankó Pista, áldjon meg az isten,
Hogyne szeretnélek, hogyne szeretnélek...

LÓTUSZ

Lótusz–virág, lótusz–virág,
Szent kelyhedet megcsókolom, lásd,
Aztán felhőzni kezd a lelkem,
Aztán keserű záport hullat,
Lótusz–virág, lótusz–virág...
Én feledésre sohse leltem,
Én siratom az örök romlást,
Én siratom a napkeletet,
Siratom a Gangesz partját,
Honnan romlásra elkerültünk,
Lótusz–virág, lótusz–virág...
A mi hazánk ez sohasem volt,
Mi csak romlásra éltünk itten,
A fény és illat buja álmát
Elvette egy kegyetlen isten
S mi már csak sirattuk az álmot.
E világ nem a mi világunk,
Megöltek a hideg virágok,
Megöltek engem s téged is,
Lótusz–virág, lótusz–virág...
Szent kelyhedet megcsókolom, lásd,
Megsiratom az örök romlást
S veled hal meg szent napkeletre
Vágyódva, sírva, összeesve
Az én idegen lelkem is,
Lótusz–virág, lótusz–virág!

TÉMÁK

Ez még a régi barna éjjel,
Meredten fekszik lomha szárnya,
Nincs kóbor lelke, nincsen árnya...
Ez még a régi barna éjjel...
Csak az én fáradt lelkem tépi
Sötét, nehéz, bús fátyolát.
Hejh, régi útja már ez néki,
Úzi tovább az éjszakába
Egy elromlott, zakatoló szív...
Úzi tovább...

De hajnalok feslését érezem
S szárnyverését jövendő, nagy hiteknek,
Az én hitem fog virágozni, fog még.
Lesz még hitem, pokolgyújtó, merész,
Szent grádusán megáll a gyönge ész:
Az én hitem nem erkölcs, nem szokás,
Az én hitem csodás, nagy álmodás,
Az én hitem több, mint egy kurta óra,
Mely összegyűjt színháztalálkozóra,
Az én hitem új földre nyit kaput,
Az én hitem pusztítni, ölni tud,
Keserű könnyel színig telt kehely...
Az én témáim nem pihentek el...

... Azuba jő... Zsidó leány, szegény,
Leroskadott a tenger fövenyén,
A vére lüktet, harmatteste reszket...
Aki hurcolta a súlyos keresztet,
A Messiás kenetje, szava hője
A szeretőjét rabolták el tőle
S csináltak egy jámbor, papos világot,
Mely megöli a vágyat és az álmot,
Ez a bús lány rekedt hangon kiáltja:
No, szép világ, hát most meg vagy–e váltva?

És a sziget... Óh, milyen régi témám!...
Két jóbarát s két asszony menedéke,
Nem tud róluk a nyüzsgő földnek népe
S ők együtt ülnek epekedve, némán...
Idehozta elgyötrött lelkük álma
S visszavágynak a rossz, lármás világba...
S a többi mind!... Milyen merész, nagy álmok,
Azt hiszem, hogy majd csak egyszer kiállok
S zászlót fogok, ha senki sem követ:
Idenézz! Tömeg!...

*

De most még...
Ez még a régi, barna éjjel,
Meredten fekszik lomha szárnya,
Nincs kóbor lelke, nincsen árnya,
Ez még a régi, barna éjjel...

A KÖNNYEK ASSZONYA

I.

Én, a siratlan fájdalomnak
Szegény, bolond, kopottas hőse,
Hirdetem, íme, mindeneknek:
Nincs más valóság, csak a könny...
Ott hömpölyög holdfényben a folyó,
Tengert keres, rejtett, sötét vizűt,
Két remegő, bús árny úszik azon:
Én, a siratlan fájdalomnak
Szegény, bolond, kopottas hőse
S a könnyek asszonya...

II.

Lásd A könnyek asszonya *címen az* Új versek *kötetben.*

III.

Egy kis világ, egy bús, kis világ széthull,
Fehér, sistergő lángban elég,
Áldott, szent asszony, csodálatos asszony,
E láng nem sérti, bántja szemét?
Mert akkor... Akkor csöndes elmulás lesz,
Sötét órában. Nem lesz fény, zsivaj,
Meg ne rebbenjen két, könnyben úszó szem:
Nincs semmi baj...

IV.

Add a kezed, most induljunk csöndben...
Nem!... Rohanjunk, míg vágyunk nem lohad,
Kocsinkon függöny, a szívünk könnyben,
Míg emberek közt száguld a vonat
S kiszállunk majd egy csodálatos tájon,
Hol semmi sincs, csak illat és meleg:
Fölszikkasztjuk a könnyeinket
S megengeded, hogy szeresselek...

A KÖTETEKBEN MEG NEM JELENT VERSEK

MÁRCIUS 20

Ezeréves létünk ünnepélyén,
Az örömnek víg zaja között
Ismét eljött a gyásznap, amelyen
Kossuth apánk sírba költözött.
Akkor egy bús nemzet zokogása
Kísérte a legnagyobb magyart,
Ki nem halt meg, örökre fog élni,
Míg magyar szív dobogása tart.

Most örömzajt fojt el a gyász napja;
Nem zavarja azért ünnepünk.
Egy ezredév dicső ünnepélyét
Nem zavarja, ha mi könnyezünk.
Hisz ez a könny nem a bánat könnye,
Csak az emlék szent áldozata;
Nem keressük »holtak közt az élőt«,
Mert hisz él Ő; míg él e haza!

E szent napon nagy szelleme előtt
Leborúl az ünneplő magyar,
Megcsókolja a szentelt sírhantot,
Amely testet, múlandót takar;
Könnyeiből új erőt merítve,
Megreszketve szólt kérő szava:
Áldd meg e hon méltó ünnepélyét,
Legyen boldog e szegény haza!

Szilágy, 1896 március 22

»A BÁNAT DALAI«–BÓL

Mikor megláttalak, új életre keltem,
Kínos élet zordon multját elfeledtem,
Megnyílott előttem a bezárult éden,
Újra fellobogott elhamvadt reményem.
— Rózsaszinű felhők úszkáltak az égen.

Ha néha hányt–vetett kétkedés hulláma,
Boldoggá tett szemed bíztató sugára.
Óh, hogy hittem én e csalfa, bolygó fénynek...
... Rabszolgája lettem csapodár szivének...
— Hittem a mosolygó, rózsaszinű égnek.

Amikor elváltunk, szívem fénylő lángja
Kialudt örökre sötét éjszakába'...
Komor bánattá vált tündöklő reményem,
Fojtogató kínná égő szenvedélyem...
— Sötét, bús fellegek nyargaltak az égen.

1896 augusztus 2

KÉT DAL

Mosolygásnak, kacsintásnak
Hittem én még valaha,
Nem jött akkor ajkaimra
Keserűség dallama,
Tündérálom voltál nékem,
Életemnek hajnala!

Oh, de borus, oh, de sötét,
Vígasztalan a jelen...
Ifjúkorom boldogsága
Csak kínzó seb szívemen,
Égő pokol és kárhozat
Az én egész életem!

1897 január 3

A 2. dal megjelent Ady első kötetében, a Versek–*ben* Láttalak *címen.*

HA...

Hogyha tudnád, látnád, mit szenvedek érted,
Oh, de megátkoznád csalfa hűtlenséged!
Koszorút kötöznél, könnyed hullna rája:
Letűnt boldogságom sötét fejfájára.

Oh, ha tudtad volna, mennyire szeretlek,
Nem hurcolna vállam nyomasztó keresztet,
Lihegő ajkaim nem átkot szórnának
Csak örökre Téged, Téged csókolnának.

Oh, ha tudtad volna, mennyi dicsőt, szépet
Dalolnék Terólad, dalolnék Tenéked,
Nem törted vón' össze sóvárgó, bús lantom:
Elmerengnél sokszor annyi édes hangon!

Oh, ha Te éreznéd azt a sötét átkot,
Mely elrabolt tőlem egy tündérvilágot:
Megtörne a szíved, megtörne a lelked,
El nem bírnád soha azt a nagy keservet!

Vándorlok kifosztva mindenből, mi drága,
Fenyeget egy élet sivár éjszakája...
Gyenge rózsatőről hova lett a rózsa?...
— Verje meg az Isten, ki letépte róla!

1897 április 4

KÖNNYCSEPPEK

I.

Hajadnak ékét adtad át:
Nem boldogít már e virág,
Éjszín hajadnak illatárja
Már nem bódít el... mindhiába!

Azt a virágot add nekem,
Mely ott hervad el kebleden,
Én könnyeim öntöm le rája...
Ez a virág a hit virága.

II.

Talán nem is a földön jártam:
A nőkben tiszta angyalt láttam,
Glória volt fejök felett,
Ők hozták földre az eget.

Most sétálok a sétatéren,
Amennyi szép lány, mind megnézem,
De jót egyről sem gondolok —
Hiszen csak gyönge nők azok!

III.

Ne félj, kis lány, nem írok már
Bús–szerelmes verseket,
Már ezután csak a borról,
A mámorról verselek.

Mióta kijózanodtam,
Megszerettem én a bort,
Adieu hát, gyermek–szerelem,
Üljük meg reá a tort!

1897 május 16

DALOK

I.

Kivirított, illatozik
A jázminfa virága,
Nem adok én, mért is adnék
Valamit a világra?
Beszélhetnek énfelőlem
Akármit az emberek:
Vétkezik a gerlemadár,
Ha párjáért kesereg?

Sírok én is, siratgatom
Boldogságom; hiába,
Nem fog az már újra nyílni,
Mint a jázmin virága.
Ha látnátok, mikor könnyem
Az arcomon lepereg,
Tudom, hogy megsajnálnátok,
Gonosz nyelvű emberek.

II.

Nem is olyan rossz az a sors,
Amilyennek mondják,
A csalódott embereknek
Jól viseli gondját:
Ha valakit hűtelenül
Elhagyott a párja,
Vigasztalást mindig talál
Jó borban az árva.

III.

Szerelemről, csalódásról
Mindig szólt az ének,
Amióta szép leányok
És poéták élnek.
Mert hogyha a szép leányok
Hívek lettek volna,
–– Csendes fészek a boldogság ––
Nem lenne most annyi költő
S annyi rossz, bús nóta.

1897. október 10

TEMETÉS

Temetek, gyászom van, lélekölő gyászom,
Temetem elhervadt, boldog ifjuságom,
Amennyi örömet nyújtott hébe–hóba,
Azt mind belezárom sötét koporsóba...
— Szól a harang búsan, végsőt üt az óra.

Nincs ember szivében oly keserű bánat,
Mint az én szivemben. Elnémítja számat...
Itt rebeg ajkamon az utolsó nóta,
Aki nekem dalolt lenn a koporsóba
— Szól a harang búsan, végsőt üt az óra.

Ki fog majd dalolni boldogságról nékem?
Ki ad majd szárnyakat a göröngyös élten?
Ki ad szent álmokat a rideg valóra?...
Minden kincsem ott van, ott a koporsóba
— Szól a harang búsan, végsőt üt az óra.

Sötét koporsó, bár mindenem elzártad,
Szivem szeretni vágy, ne vidd el e vágyat!
Szeretni vágy szívem minden kis atomja,
Szerelmi vágy nélkül az élet mi volna?
— Szól a harang búsan, végsőt üt az óra.

Temetek. Temetem éltem ifjuságát,
Temetem szívemnek minden édes vágyát.
Oh, de megsiratnám — hogyha könnyem volna —
Kedves halottaim, ott a koporsóba...
— Szól a harang búsan, végsőt üt az óra.

1898. június 26

BÉKE

Hágában konferenciáznak,
Párisban helyreállt a csend.
Nálunk csak úgy dühöng a béke,
Csendes, nyugodt a parlament.
A vén világrész vesztét érzi,
Minden lecsendesült, nyugodt,
Ilyen botrányos békességről
A történet még nem tudott.

Észak ködös, fagyos mezőjén
Egy nép rabláncban görnyedez,
A germánok büszke Cezárja
Szabad sziveknek tőrt szegez,
A gall hajó hullámban táncol,
Egy uj Marseillaise hangja cseng,
Kenyeret kér a népek ezre —
S mégis dühöng a béke, csend.

Farkasszemet néznek egymással
Országok, népek, nemzetek,
Ezer törekvés, ezer eszme
Igázza le a szellemet;
Földrészünkön nagy tisztulás kell,
Vihar, mely messze–messzezeng,
Harc kell, mely igaz békét szüljön,
Mert most hazug a béke, csend!...

1899. június 15

PUSKIN

Oroszországban egy vasuti igazgató megtiltotta a tisztviselőknek, hogy Puskin ünnepeltetésében részt vegyenek, mert Puskin nem volt – vasúti tisztviselő.

Dicső poéta, büszke lélek,
Tudsz–e mirólunk valamit?...
Ohajtod–e megtudni vajjon,
E hitvány földön mi van itt?...
Megsajnálsz–e néha bennünket,
Kik küzdünk, bízunk s álmodunk
S a dicsőségről álmodozva
Életet, lelket áldozunk.

Tudod–e, hogy a költő sorsa
— Mi régen volt — még mindig az —
Hiába gyújt fel égi lángot,
Leroskad, elvész az igaz.
Gúny, megvetés az osztaléka,
Lenézi minden kis parány,
Vegetáló, tucat–emberhad
Irígyli rongyát is talán!...

Száz év után még most sem értnek,
Anyégin fennkölt dalnoka!
Emlékedet sárral dobálja
A korlátoltságnak kora.
Lángszellemednek büszke röptét
A kor követni képtelen,
Filiszteri, dohos büróban
Számodra hála nem terem.

Oh, nagy poéta, büszke lélek,
Ki gyűlölted a tömeget,
Ha új bolygódról letekintesz,
Bizonnyal most is megveted...
De nekünk a szívünket tépi
Ez a hálátlan nemzedék,
Mely nyomorultul meggyalázza
A Puskin drága, szent nevét!...

1899. július 17

FINÁLE

I.

Nem vagyok én mesebeli poéta,
Egy–egy nagy mondást nem hiszek vakon...
Bizzak, daloljak?... Gyenge remény a,
Hogy amit írok, magam olvasom...
Nem élek én hazug álom–világot,
Amit én érzek, földi és való:
Nem boldogít az, hogy a földi pálma
Csupán a sírontulra foglaló.

Az élet harca hangol engem dalra,
Az ember–állat marja szívemet;
Közöttük vágyom én a diadalra,
A sír nekem csak nyugvóhely lehet...
Mit ér nekem halál után a pálma,
Ha míg dalolok, nem hallják dalom:
Sivár életért engem nem pótolhat
Majd egy babéros, díszes sírhalom!..

II.

Egészen más, búsabb az én regém,
Bolond fejjel eszményért éltem én
S amig javítni vágytam a világot,
Leköptek üres, bomlott fejü bábok...

A nadrágom nem volt vasalva nap–nap,
Pedig ez kell a világi uraknak.
Egy fej, mely hazug törvényekkel él,
A legeslegjobb ajánló levél.

III.

Le is tört végképp minden büszkeségem,
Jégember lettem, fáradt, elkopott,
Nincs eszmény, mely még tettre lelkesítsen,
Nem bánom, a világ bármint forog.
Még itt vagyok, nyüzsg a világ körültem,
Ember kidőlhet, ember újra kezd
S mi sok szamárnak oktalan boldogság,
Nekem immár elnémító kereszt!...

1899. augusztus 26

TATJÁNA ÍRT...

Tünedező alkonyvilágnál
Olvasgatom a levelet...
Tatjána sír, sirat egy titkot,
Egy vágyat, amely elveszett.
Úgy fáj nekem az, amit ő ír,
Könnye az én szivemre hull...
... És mégis, mégis levelének
Ujjongok mondhatatlanul...

Kis levelét kibontom százszor...
Tatjána sír, gúnytól remeg...
Oh, kinyílott szűz leány–álom,
Mennyivel tartozom neked!...
Tatjána sír... Van még Tatjána,
Rajongó lelkű, hófehér,
Aki szeret félőn, titokban,
Ki szeret – a szerelemért...

Tatjána sír. Siratja titkát,
Egy álmot, amely elveszett,
Egy titkot, melyet most vallott be
S melyet már régen érezek!...
Közel voltam a kárhozathoz,
Mely felé asszony–kéz dobott –
Az ő aggódó lelke volt tán,
Amely a szirten átfogott...

Én nem tudom, rózsás az arca,
Vagy halvány, sápadt, vértelen.
Csak azt tudom, hogy lelke tiszta,
Szivében dal van s szerelem...
Én Tatjánám, ne félj a gúnytól,
Ne sirasd azt a levelet:
Megmentetted az én hitetlen,
Veszendő, bűnös lelkemet!...

1899. augusztus 30

NÁSZUTAZÓK

Ne szóljatok bűnös beszéddel,
Istentelenség itt a gúny.
Mért rágódtok a hervadhatlan,
Az örökké zöld koszorún?...
Magatokhoz mért rántjátok le,
Ki mindnyájunk közt legnagyobb,
Aki felett örök ifjúság,
Örök poézis s fény ragyog...

... Az a lány legyen százszor áldott,
Aki lelkét ejtette meg,
Aki fényes napot varázsolt
A csendes, néma est felett.
Ne érje gúny a nászok nászát,
A sors választott öregét,
Ne sértsétek a legutolsó,
De talán legcsodásb regét!...

1899. szeptember 1

A SÁRBAN

Az első dal egy lányról szólott.
Fehér lány volt, ki félve adta
A könnyfakasztó, szűzi csókot.

Aztán más lányról énekeltem...
Jéghideg volt mindkettőnk ajka,
Fáradtak voltunk mindaketten.

És ismét égtem izzó vágyba'...
Feltámadt szívvel bandukoltam,
De nem találtam egy leányra...

Most már elhagytak mind az álmok,
A dal kihalt, szivem üres lett,
Köröttem bor s festett leányok...

1899. szeptember 5

FELEDJETEK!...

Feledjetek, hisz jól tudtok feledni,
Szivetekben már nem gyúl láng soha,
Stréberkedő, nyomorult gyászmagyarkák
Mit néktek az aradi Golgota?...
Bánjátok is, hogy az a tizenhárom
Bolondul, balgán, könnyen elveszett?...
Borítsátok, borítsátok a fátyolt,
Nyomorult módra csak feledjetek!...

De lesz még itt a bosszú órájáig,
Lesz még itt szív, mely sohasem feled,
Hallunk mi még, hallunk zsoldos nyöszörgést
A vértanúknak sírhelye felett.
Lesz még itt ünnep, melynek órájában
A büntető Igazság karja ver –
És büszkén tűzzük azt a híres fátyolt
A tizenhármak oszlopára fel.

1899. október 4

OKTÓBER

Elnézem az őszi rózsát,
Bús halottját dérnek–fagynak...
Ne higgyetek a mosolygó,
Ködöt bontó őszi napnak!

Október egy szeretkező,
Flastromos, vén, kacér asszony ––
Hazug fénnyel azért csábít,
Hogy fagyával elhervasszon.

1899. október 19

HALOTTAK NAPJÁN

Halottja van mindannyiunknak,
Hisz percről–percre temetünk,
Vesztett remény mindenik percünk
És gyászmenet az életünk.
Sírhantolunk, gyászolunk mindig,
Temetkező szolgák vagyunk!
– Dobjuk el a tettető álcát:
Ma gyásznap van, ma sírhatunk!

Annyi nyomor, annyi szenny, vétek
Undorít meg e sárgolyón...
Hulló levélt hányszor feledtet
A megváltó, a gyilkos ón!...
Óh, hányszor kell a sírra néznünk,
Hogy vigasztaljuk önmagunk –
– Dobjuk el a tettető álcát:
Ma ünnep van, ma sírhatunk!...

1899. november 1

A VÉG UTÁN

Elhitetem magammal olykor,
Hogy sorsom az elődök sorsa.
Ha elromolt tüdőm, gerincem,
Bejutok én is a sorba.
Sok szépet írnak majd felőlem
És kapkodni fogják a könyvem,
Sőt, hogyha lesz egy kis szerencsém:
Síremlékhez juthatok könnyen.

Megtesznek a magyar költészet
Korán lefutott csillagának,
Ki sok reményt cipelt magával
S kiért jogos a könny, a bánat.
»Mi lehetett vón' még belőle?...«
Majd fogja a riporter írni;
Szóval: lesz majd csőstől dicsőség,
Nincs hát okom panaszra, sírni...

... De azután eszembe ötlik:
Pár kurta sor, mit eddig írtam,
Néhány könnycsepp... Milyen kevés ez
És fél lábam immár a sírban.
Nem olvassák, el is felejtik,
Velem együtt hal meg e pár sor;
Az életrajzom ennyi lesz csak:
Született és meghalt a jámbor...

1899. november 23

KARÁCSONY

Ma tán a béke ünnepelne,
A Messiásnak volna napja,
Ma mennyé kén' a földnek válni,
Hogy megváltóját béfogadja.
Ma ugy kén', hogy egymást öleljék
Szivükre mind az emberek –
De nincs itt hála, nincs itt béke:
Beteg a világ, nagy beteg...

Kihült a szív, elszállt a lélek,
A vágy, a láng csupán a testé;
Heródes minden földi nagyság,
S minden igazság a kereszté...
Elvesztette magát az ember,
Mert lencsén nézi az eget,
Megátkozza világra jöttét –
Beteg a világ, nagy beteg...

Ember ember ellen csatázik,
Mi egyesítsen, nincsen eszme,
Rommá dőlt a Messiás háza,
Tanítása, erkölcse veszve...
Oh, de hogy állattá süllyedjen,
Kinek lelke volt, nem lehet!...
Hatalmas Ég, új Messiást küldj:
Beteg a világ, nagy beteg!...

1899. december 23

SZAKÍTS, FELEDJ!

Ha van lelked a szakításhoz,
Ha van erőd a feledéshez:
Szakíts, feledj!...
Úgy sem volt az szerelmi mámor,
Csak egy szeszély, mit szít a távol.
– Isten veled!...

Bolondság volt ez is, mint minden.
Silányság volt ez is, mint minden,
Álom csupán...
S én, aki mindent elvesztettem,
Hogy' rohantam e lehetetlen
Álom után!...

Befejeztük kis regényünket,
Bevégeztem már minden álmom:
– Isten veled!...
Hogy ki vagyok, tudod Te, édes,
S ha van erőd a feledéshez,
Szakíts, feledj!...

1899. december 31

BLAHÁNÉ

Szépséges nagyasszony,
Tündére ennek a csodás kis világnak,
Ahol élünk gyönge, kicsiny hittel, kedvvel,
Birkózunk idegen, dölyfös istenekkel,
Vérrel, igazán, itt, csak Téged imádnak,
Csak Téged imádnak.
E szomorú földből, e vérittas földből,
E fáradt világból Te hoztál ki lelket,
Bátorságos szívvel csak azóta vallunk
Gyermeki szerelmet
E szomorú földnek, e vérittas földnek,
Ahol fiatalon dőlnek ki a tölgyek
S bimbóidejükben hullnak le a rózsák...
Oh, mennyi sok emlék, óh, mennyi valóság,
Szépséges nagyasszony, mennyit sírtál értünk
S mennyit mosolyogtál,
Mintha e fáradt, bús édes kis világnak
A tündére volnál,
Jóságos tündérünk,
A mi magyar vérünk, a mi tisztább vérünk.
Talán soká, egyszer az lesz ez a fajta,
Amivé ez a szent, buja föld akarta

S akarja szent, termő tavaszokkor tenni:
Fogunk mi még hinni, fogunk mi szeretni
S nótás, szent asszonyról fog szólni az ének:
Valánk egy időben bús, fáradt szegények
S jött közénk egy asszony,
– Soha igazabbat, soha jobbat, szebbet! –
Oh, be nagyon kellett,
Oh, be nagyon kellett ez a csoda–asszony,
Hogy ebből a földből életet fakasszon
S magyar legyen értünk,
Szépséges nagyasszony,
Mi szent magyar vérünk, a mi tisztább vérünk:
Ha itt több lesz a vér, ha itt több lesz a hit,
Teáltalad élünk,
Ezer év mulva is Terólad mesélünk!...

1903. március 31

ÚTI NÓTA

Ugy járok az azúr parton,
Mint királyfi... Azaz pardon:
Mint új rangu magyar báró,
Pénzözönben, fényözönben
Nyakig járó.

Meg is ismer tán a tenger:
Sápadt ember, álom ember,
A vagyona néhány nóta
S ez is nyomja egy bizonyos
Idő óta.

Így van, így van... Ezt se költöm...
Odahaza, magyar földön
Kelletlen a régi fajta,
Új tábor van rangra, pénzre,
Könyvre, dalra...

Ki itt jár az azúr parton,
Azt sem tudja, merre tartson,
Nem új magyar s nem is báró:
Régi magyar, ennélfogva
Világ–járó...

1904. október 20

BOLDOG ÖRVÉNY

Valaki (szeme lélekbontó)
Kérdett valamit s így feleltem:
– Ez a pánteon akkor épült,
Mikor örvényben élt a lelkem,
Amikor még deszka–királynők
Koronázták meg minden álmom...
Ne féljen, édes, nem lesz többé
Ilyen bolond véráradásom.
Nem kerüli lelkem az örvényt
Ma sem, ha a vágy odavonja,
Minden csatázó léleknek van
Egy masztiksz–szagu panteonja,
De az enyém nehéz, vasajtós,
Vashomlokára odavésve:
Meg nem nyilik, mert becsapódott
Valamikor, anno: Irénke...

Valaki (szeme könnyet ontó)
Sóhajtva, búsan ennyit mondott:

– Maguk hozzánk akkor kerülnek,
Ha már nem vadak, nem bolondok...
Amíg örvénybe tudnak szállni,
Hiába intünk mi utánuk,
Deszkakirálynők koronáját
Ragyogja be a legszebb álmuk.
Amikor már reánk kerül sor,
Pogány, lázongó vérük lomha,
Mindegyiküknek megtelt immár
A maga kisded panteonja...

... Mért rabolnak ott meg bennünket?
Mért szomjasak ott annyi vérre?
– Oh, boldog örvény!... Maga ott járt
Valamikor... Boldog Irénke...

1904. november 17

A CÁRI ÁGYÚ FILOZOFÁL*

A dolog nagyon egyszerű,
Nekünk egy bölcs úr így beszélte:
»A cári ágyú bús nagyon,
Mert Napkeleten szégyen érte.
Máskor, ha szólt, rengett a Föld,
És gőgösen zúgott a Néva,
Most, ha bömböl, leszegezik
S ki is kacagják néha–néha.
A cári ágyú így dohog:
– Mért visztek engem Napkeletre?
Az orosz ágyúnak ma már
Csak itthon van ereje, kedve,
Gyujtsatok a szívembe itt,
Hol a céltábla nem japáni,
Próbálgassátok sűrüen:
Meglássátok, fogok találni!...

»–y.«

Budapesti Napló, 1905. január 22

NOÉ BÁRKÁJA**

Volt egyszer egy hajó,
Tarka népű bárka,
Szél–bali özönvíz
Omlott, csapott rája –
Mokra s kuruc mennykő
Tüzét mind ráhordta,
Noé bárkájának
Címezte, csufolta.

Hajh, hajh! Hol e hajó?
Tréfás kedvű átok:
Most a bal–vizeken
Keres Ararátot.
A régi bárkának
Férgesét kiszedte
S még tarkább sereggel
Száguld vad vizekre.

** Bizonyosra vehető, hogy e vers Adytól van. A* gőgösen zúgott a Néva *nagyon adysan hangzik s a cím is Ady–gyanús. A célzások az orosz–japán háborúra s az oroszországi belső zavarokra vonatkoznak.*

*** Ez a vers is ugyanazzal a betűjelzéssel jelent meg, mint az előző s minden valószínűség szerint Ady–vers. A célzások a zagyva összetételű elvtelen koalícióra és Kossuth Ferencre vonatkoznak.*

Negyvennyolcas tigris
És disszidens fóka,
Éjszakai bagoly
És nemzeti róka,
Szárnyaló turulok
És csökönyös rákok,
Ilyen Noé–bárkát
Tán Noé se látott.

Rajt' a szőlő–tő is,
Negyvennyolcas tőke,
(Régi, nemes nektárt
Kapunk–e még tőle?)
Kossuth–Noé viszi
Vadvizeken át is,
Hajh, de kár, hogy viszi
A filoxerát is.

»–y.«

Budapesti Napló, 1905. január 25

A MÁRCIUSI VÉNEKHEZ

Nagy, lelketlen hűhótokon
Legyen eggyel több ének:
Ím, itt a dal, ím, itt a dal,
Oh, márciusi vének.

Nos, agg rímek, feszüljetek
Semmiséges magasra:
Ki gondol itt, ki gondol itt
Becsületes tavaszra?

Volt itt tavasz valamikor,
Itt egyszer tüzek égtek,
Nem éltek itt, nem éltek itt
Örökkön bárgyu vének.

Vörös volt itt a büszke szín,
Tüzes, magyar sugárzás,
Forradalom, forradalom,
Bíboros eszme–párzás.

Új mámoroknak tűz–leve
Volt, amit akkor ittak,
Ti pocsolyát, ti pocsolyát,
Vén márciusi ifjak.

A trágyadombon nyit virág,
Korhadt fát gyújt a szikra,
Itt csupa mult, itt csupa mult
A lelkek álma, titka.

Vén, álmos kenyér–bakterek
Kántálnak itt az éjben
És álmosan és álmosan
Zendül a bamba éljen.

Senki sem tudja, mit akar,
Mit akarhat, mit várhat.
Ki érti itt, ki érti itt
A tavaszi csodákat?

Törjetek ránk, vad ifjuság,
Cikkázó csoda–rémek,
Reszkessenek, reszkessenek
A márciusi vének.

Kérődzni lomhán, nyálasan,
Ez tán az ökrök dolga,
Ha nincs magunknak tavaszunk,
Pusztuljunk a pokolba.

1905. március 15

A TARKA BLÚZ

Télen a büszke
Nyári leányok,
Hideg leányok
Nyomába űznek
Engem az álmok.
Hiába hívnak
A forró, csúnya,
Téli leányok.
Csóktalan ajkkal
Egyedül járok,
Muló Májustól,
Nyiló Májusig,
Csókok haváig.
Vágyva, keresve
Egyedül járok.
És jő a Május,
A tarka blúzos,
Világos blúzos
Május jő egyre
És én hiába

Várok a szebbre,
Mert szépek egyig
Májusi blúzban.
Május: a végzet,
A téli leány
Mind nyári leány
S mind, mind Igézet.
És rám se néznek.
Nekem hidegek,
Másoknak forrók,
Másoknak szépek.
(Oh, másoké e
Szép, tarka blúzos,
Kegyetlen Május,
Oh, másoké e
Szép, tarka blúzos
Szerelmes Élet,
Nagyszerü Élet...)

1905. május 7

HENRIK ÚR LOVAGOL

Heine sírjánál ma éjfélkor
Fehér paripa nyihog,
Zörgő csontos gazdáját várja:
Henrik úr lovagolni fog.

Páris felett száll. Csörgő sapkás,
Szent Páris kacag és mulat,
Mint akkor, amikor temették
Vitézlő Henrik urat.

Vágtat némán jó Heine Henrik,
Tetszik neki a dolog,
Rossz gerincével táncokat lejt
És Párisra lemosolyog.

Dalokat hall és könnyeket sejt,
Lány hull ifjú karjaiba
S viszi tovább Henrik úr vázát
A hófehér paripa.

Keserű levében a vén Föld
No, lám, most is úgy forog,
Miként ezelőtt ötven évvel
És Heine Henrik mosolyog.

A nap lemegy és feljön ismét,
A lángész most is nagy szamár,
Ősz után rendszerint a tél jön
És a tavaszra nyár.

Csalnak a nők ma is, mint máskor
S mi férfiak is csalunk
És mégis legnagyobb erényünk,
Hogy szeretünk és meghalunk.

A Rang s a Pénz ma is csak bárgyú
És hinni ma is bajos,
Parfümöt még Nietzsche sem izzadt
S a tömeg ma sem illatos.

Egész világot benyargalja.
Egy óra. Tovább nem mehet.
De Germániát elkerülte
S nem látott németeket.

Leszáll a fehér paripáról,
Fáradt szegény Henrik úr,
Áttekint a Zola sírjára
És hull a könnye, hullva hull.

Se nem pogány, se nem keresztyén,
Ma is csak kerge a világ.
»Szunnyadjunk még vagy ötven évig,
Aludjunk. Jó éjszakát.«

Üreges szemét veti búsan
S átnéz országok felett:
»Milyen szép lehet Németország,
Milyen nagy és nemes lehet.«

»Várnak reám. Hívnak. Szeretnek
És dalolják minden dalom...«
Egy óra. Ásít koszorútlan
És kacag a sírhalom.

Budapesti Napló, 1906. február 16

(MEDVE) MIKLÓSNAK – BANDI

Jó lesz, ugye, hogyha nem írok
E rímes könyvbe még új rímet, sokat?
Ugy–e, mi ketten értjük egymást:
Fáradtak, könnyesek, jók, bolondosak?
Megöltünk ezer bús nótát már.
Megölni való lesz még áldozat?
Sorsunk nézzük, ha egymást nézzük mi:
Fáradtak, könnyesek, jók, bolondosak.
Ugy–e, megtartjuk mi majd egymást,
Ha nem irok s nem ölök már dalt,
Csak alszom mélyen, mosolygón sokat.

Kolozsvár, 1906. március

MEDVE MIKLÓSNÉNAK

Ezek a Halál ritmusára
Készült, nyugtalan dalok:
Magának, Paula, ezeknél
Vígabbakat akarok.
Nagy, eleven, pogány nótákat
Vagy boldogan csendeseket:
Szeretném boldognak látni,
Akiket szeretek.

Kolozsvár, 1906. március

A PÉNZ

I.

ÚJ HELÉNA
Cécile, ballagj csak velem:
Börtön vár és szerelem.

Bús szíved másért eped:
Mindegy. Én megvettelek.

Kalitkád ékes csoda:
Másé nem leszel soha.

Nem csókol meg soha más:
Való leszek s látomás.

Cécile, ballagj csak velem:
Börtön vár és szerelem.

II.

LÁBÁN HÍVÁSA
Óhajt az álmom s eltűr a testem,
Sok juhu Lábán,
Lipótvárosnak leánya Pesten.

Külömb vagyok én sok hiu másnál:
Gyere, rút Lábán,
Melegem ágyán sohase fáznál.

Én megbocsátom csúnya növésed:
Sok juhu Lábán,
Mert sok a juhod, mert sok a pénzed.

Nagy, új szerelmi tüzekkel várlak:
Gyere, rút Lábán,
Sok a te pénzed: nagyon kívánlak.

Budapesti Napló, 1906. március 25

INTERMEZZO

Ezer dalnak szent Viselőse,
Új érzések bolondos hőse:
Megállok. Lehajtom fejem
S rívó kacajjal kérdezem:
Kinek, minek, meddig, mivégre?
Szakadjon itt meg. A Pénz éhe,
Épp ez a nagy kín fojtogat.
Tűrtem, vártam én már sokat.
Nincs ennek semmi büszke célja,
Csak épp, hogy lázas voltam néha.
A nagy láz sok mindent akar
S az ember gyarló és – magyar.
Másoknak nő a kedve, hája.
Enyém: a vágyak gyehennája.
Agg szívem gyötrelemben ég
S amit elért, már – nem elég.
Pénzt, csókot, hírt, semmit sem bírni?
Miért erről még dalt is írni?
Beteg vagyok. Kínok, dalok.
És unom már. Én meghalok.

Budapesti Napló, 1906. április 15

KLEOPÁTRA HÍVÁSA

Rólad álmodom:
Kincses szerelem sátra.
Légy védő asszonyom,
Óh, Kleopátra.

Kösöntyűd arany
S én kiállok a gátra.
Légy védő asszonyom,
Óh, Kleopátra.

Léda elűzne
S nem vagyok bátrak bátra.
Légy védő asszonyom,
Óh, Kleopátra.

Megyek bízóan
S nem nézek soha hátra:
Légy védő asszonyom,
Óh, Kleopátra.

Budapesti Napló, 1906. május 6

FARSANG A DUNA–TÁJON

Brahma, Jézus, Allah, Mózes
S az egész szentséges holmi
Lepotyogtak a Sionról
És eljöttek Hunniába farsangolni.

A Tátra is csörgő sapkát
Csapott, ime, vén fejére
S a külön magyar Teremtő
Pojácának kiöltözve áll az élre.

Minden móka. S egye fene,
Kit búsítnak csalfa gondok.
Igy van ez jól. Hunniában
Farsangolnak az istenek s a bolondok.

Hunniának fáj a tréfa?
Kedves ország, sohse fájjon,
Éljen, éljen a bolondság.
Farsang van most, nagy farsang a Duna–tájon.

Párizs
Budapesti Napló, 1907. január 20

KÖSZVÉNY–ORSZÁG MÁRCIUSA

Március–Isten keresésre
Indít ma minden friss szelet:
Volt egy ország valaha, régen,
Negyvennyolcnak nagy idejében
S ez a szép ország elveszett.

Az élén jártunk a világnak,
Micsoda áldott, nagy tusák,
Föltört a hunn szívből a láva,
Mi voltunk a világ Japánja
Akkor s maga az – Ifjuság.

Nép volt az és nem rongyos horda,
Az márciusban nem aludt:
Sziken nőtt piros csoda–rózsa.
Bámult is a vén Európa.
Rómák lettek a hunn faluk.

Mennyit tudtunk és mennyit mertünk.
Bús egek, hát mi lett velünk?
Barmok, akik mindent megszoknak,
Helótái puhult latroknak:
Ezek vagyunk, ezek leszünk.

Grófok hű nyája, Köszvény–ország,
Pupákok, senkik és vakok,
Új ifjaink bódítva állnak,
Mária–zsoltárt kornyikálnak
S lesik az úri abrakot.

Sodomás bölcs, komisz, vén kasznár,
Pimasz pap, lelketlen cseléd,
Mágnás–úr, zsivány oltja, oltja,
Hogy föl ne csapjon nagy–lobogva,
A régi március hevét.

Bús Hunnia, podagra–nemzet,
Kis Köszvény–ország, baj vagyon:
Ma március van. Csúzod óvjad,
Húzd magadra a takaródat,
Szelek járnak víg hajnalon.

Kossuth népe, Petőfi népe,
Ma március van, ha tudod,
Ha nem tudod, óh, meg ne kérdezd
Urad, bíród, sorsod, köszvényed:
Kegyelmes Franz von Kossuthot.

Budapesti Napló, 1907. március 15

A PAPOK ISTENE

Én véreim, búsak, szegények,
Tudom én azt, hogy kell az ének,
Kell a zsoltár, kell a fohász,
Kell a hit, de ne higyjetek
Soha a papok istenének.

Tőle jött minden kénes átkunk,
Sok meg nem hallott imádságunk,
Földi poklunk, ős kárhozás,
Szolga–voltunk, szegény sorunk
És hogy mi még mindég csak – várunk.

Ne dőljünk a szent Kába–kőre,
Várjon égi csodát a dőre.
Nekünk az élet a malaszt,
A mi üdvünk a változás,
A mi imánk: mindig előre.

Én véreim, búsak, szegények,
Tudom én azt, hogy kell az ének,
Kell a zsoltár, kell a fohász,
Kell a hit, de ne higyjetek
Soha a papok istenének.

Népszava, 1907. április 24

A LEGJOBB CSÓKOK

Nem búsulok én Ilka után,
Utca adta és visszavette.
Emlékezem: csóknál az utcát
Ilka mindig jobban szerette.

Ilka az utca leánya volt,
Aki gyorsan, szívesen hódolt,
De régi, csókos korszakomban
Ilka mégis legjobban csókolt.

Csók és élet nem komoly dolog,
De én fázom mindig miatta.
Csók és élet: mikor pénzem volt,
Legjobb csókjait akkor adta.

Páris, május 3
Budapesti Napló, 1907. május 5

HÁBOROG A SÍR

Háborog az ezeréves sír,
Hunnia, ez a sóhaj–bánya,
Háborog és bús halottjait
Kihányja.

Millió fehér csont meséli,
Mit tettek a párducos ősök,
Hogy itt mennyi kín, bú, mennyi vér
Esőzött.

Ebben a szomorú országban
Minden tisztes gondolat: átok
S hulljon véresen, bűnös urak,
Reátok.

Vakuljatok meg, ne lássátok
A bosszút és a temetőket,
A Dávid szent parittyáival
Jövőket.

Szolgasereget, udvarnépet,
Gyüjtsetek koncra, úri hitben.
Kit ámíttok, az sincs veletek:
Az Isten.

Az Isten, akihez szegődtök
S a levegő: bosszúra válhat.
Sorsotok: epe, vad gyűlölet,
Utálat.

Óra ütött, betelt a mérték,
Most kezdjük az új ezer évet:
Grófok, latrok, már tátong a sír
Felétek.

Népszava, 1907. július 7

ZIKCENE, ZAKCENE, SATÖBBI

Rossz szívem és százszor rossz vérem
Dobog, zuhog, mindig fehéren.

Dobog, zuhog, egy kicsit kába
És vár valamit mindhiába.

Várja a nagy, nagy, nagy időket,
Várja az új, királyi nőket.

Ami szépség van, ami álom,
Azt mind, azt mind náluk találom.

Zikcene, zakcene, félek,
Övék a sors, a nő, az élet.

Budapesti Napló, 1907. augusztus 25

UTAZÁS A MÚLTBAN

Hadd idézgessék ők a Multat,
Mulassanak a nyomorultak.

Ahol a föld mi vérünk issza,
Szekerezzünk a Multba vissza.

Fussunk velük targoncán ülve,
Bús emlékekre felkészülve.

Mióta ők éltek és voltak,
Mindig minket űztek, gyilkoltak.

Csak menjünk, hogyha ők akarják,
Járjuk a Mult vén birodalmát.

Gyalázott pór szüzek holttestén,
Százszor elszántott koldusmesgyén.

Fájdalom–csúcson, bánat–völgyön,
A fölfalatott Dózsa Györgyön.

Jobbágy ifjún vagy banyán által,
Menjünk, urak, minket nem átall.

Fölmutatjuk – sírjukból intnek –
Szomorú mártir–őseinket.

Mióta csak éltünk és lettünk,
Ti éltetek és mi szenvedtünk.

Menjünk, urak, vissza a Multba,
Ti akarjátok újra, újra.

Mi késni a Multban se késünk.
Egy biztos: a mi nagy ütésünk.

Népszava, 1907. szeptember 22

AZ ELŐZÖTT KÖNNY

Dacos arccal, száraz szemekkel
Nézni be a világba könnyebb,
Nékünk volt egy hazug barátunk
S elűztük: a Könnyet.

Ugy–e jó volt, amíg mi sírtunk?
Nyugodt volt a nagyúri asztal.
Minket pedig tápláltak szépen
Pappal és malaszttal.

Bérenc a Könny és mi elűztük
S hogy elűztük, azóta látunk,
Oh, Könny, te emberdüh–sikkasztó,
Áruló barátunk.

Nem akarunk olcsón enyhülni,
Nem akarunk mi elcsittulni,
Könnynél a vér százszor, ezerszer
Szebben tud hullni.

Nagy idők érkeznek, fölöttünk
Készülő, nagy harcok dörögnek.
Nem kell a Könny. Ugy–e, testvérek,
Mi nem sírunk többet?

Népszava, 1907. november 3

EGY MEGTALÁLT KÖNYV

Zsibbadt sokáig olvasatlanul
(Inni, vadászni sokkal könnyebb
Magyar kastélyban) s végül kidobták
Bűnöknek bűnösét: a könyvet.

Jó könyv volt: elmés, szép Voltaire–kötet:
Nagy rombolások szent harctevője.
(Egykoron volt még a magyar úrnak
Tisztessége és agyvelője.)

Ma már a kastély únja a betűt,
Retteg a könyvtől s hunn trágyadombok
Várják Voltairetől egészen máig,
Aki könyvekben nagyot mondott.

S a trágyadombnál elment valaki,
Egy szennyes zubbony, egy éhes elme
S Isten bárányát, Voltaire ó könyvét,
A trágyadombról fölemelte.

Belenézett és megdördült az ég,
Dühtől gyultak föl bús, izzadt orcák,
Hajh, fázni fog még e könyvtől, tűztől
A papos, úri Magyarország.

Népszava, 1907. december 22

RÉVÉSZ BÉLÁNAK

Az éjszakán, nagy hangszerünkön,
Várva, remegve feszül a húr.
Sugdosódnak az éji manók:
Hol a karmester úr?

Bús emberek éji csapatja
Vár... a sok gethes hangulat.
Választ kérünk, meddig várjuk még
A karmester urat?

1906.–1907. évekből

AZ ÉLET VŐLEGÉNYEI

Mi nem vagyunk ifjak, se vének:
Az Élet vőlegényei vagyunk.
Oda se nézünk ezer évnek,
Dacos és keserű vőlegények.

Tudjuk, hogy nem hiába várunk:
Az Élet vőlegényei vagyunk.
Keblet, hitet nyiltan kitárunk:
Mienk lesz a mi szép mátka–párunk.

És ha ezerszer meg kell halnunk?
Az Élet vőlegényei vagyunk.
S ha ezerszer kell hitet vallnunk?
Mégis meglesz a mi lakodalmunk.

Népszava, 1908. 11. sz.

KACAG A FÖLD

Nagyot kacag tavaszkor a Föld,
Ha kitelelt, földetlen gazdák,
Gazdagok gazdái, magyarok,
Ekéiket beleakasztják.

Nagyot kacag tavaszkor a Föld,
Nagyúrtól, paptól így tanulta:
Milyen jó bolond is a paraszt,
Új tavaszkor robotol újra.

Nagyot kacag tavaszkor a Föld:
Ezer úrnak kell a kincs télre
S ezer éve ezért robotol
Sok–sok millió cseléd–féle.

Népszava, 1908. március 8

AZ ÚJ HITVALLÁS

Ahogyan azt kevesen járják,
Én megjártam becsületesen
Tarkult eszmék Kálváriáját.

S már ott tartok, ahol elhagynak
Önző, utas, bolond ideák
S nem kivánok semmit – magamnak.

Már nem súgom, immár kiáltom:
Uj táborok, jőjve jőjjetek.
Győzelmetek hallva: megáldom.

Népszava, 1908. május 10

FÖLDRENGÉS ELŐTT

Testvéreim, reánk most az Időből
Vészes csodák, gyönyörű napok hullnak.
Emeljétek föl az arcotokat,
Most, most, mikor a bajok sokasulnak.

Ingnak a házak, menjünk az utcára,
Ott zúg a Sors s táncos vér–jelek intnek.
Amink van, vigyük az utcára ki:
A rongyainkat és a sebeinket.

A rongyainkat és sebeinket,
Bús szemeink évezred–törte fényét,
Kemény öklünket, igazunk, hitünk,
Forró, varas szánk bosszúlihegését.

Karddal, korbáccsal, ónnal, lópatával
Ha jönnek, álljunk, most végre megálljunk.
Nyög, reng a Föld, rosszabbul nem lehet,
Nekünk semmink sincs, hátunkon a házunk.

Reng a Föld és vadul ölet az úr–had.
Rengjen a föld s a dölyfös had ölessen.
És mégis más lesz a magyar világ,
Az utcákon már a Jövendő lebben.

Testvéreim, megmart, szegény szivünket
Rakjuk rá izzadt, büszke homlokunkra,
Vagy bércet szül vagy mély sírt most a Föld:
Földrengés lesz, legyen talpon az utca!

Népszava, 1908 október. 4

BARNA ÉG ALATT

Nyáron hirtelen barnaság
Jön néha valahonnan.
Csupa nagy gyász a Föld s az Ég
S a szívem félve, reszketőn
Téli tempókra dobban.

Szapulva hull hideg eső,
Csepegő, furcsa árnyak,
Apró, fagyos, téli manók
Redős, forró homlokomon
Nagy próba–táncot járnak.

Ilyenkor mindent jól tudok,
Kegyetlenül, sötéten,
Hidegen látom sorsomat,
Célomat s balga végemet
Ott fönn a felhős Égen.

Barnán, felhősen néz a nyár
Reám, szegény balogra
S itt van már a homlokomon
Korán–kötötten, fagyosan
A tél jégvirág–csokra.

Virágos, szegény homlokom
Mögött mély, barna eszmék
S egy szörnyű gondolat–verem,
Megsiklanak a lábaim
S már mintha esnék, esnék.

Vasárnapi Újság, 1909, 3. sz.

A KÉTSÉGBEESÉS DALA

Mit eddig kaptunk Scythiától,
Halálnak sok, életnek kevés.
Bajtársaink, most jön a java:
A kétségbeesés.

Most már nem kell komédiázni,
Langyos cselekvés, menj tovább,
Csináljuk kissé komolyabban
Ezt a komédiát.

Meg akarnak fojtani minket?
Járjunk a gyilkosok előtt.
Raktáron néha mi is tartunk
Egy kis szívet s velőt.

Csacsik, hogy hozzák ezt a dolgot:
Zsandárt küldnek ránk ittasan.
Coki, nagyúr, az én fajtámnak
Lesz és igaza van.

Népszava, 1909. március 7

BOLDIZSÁRNAK

Úgy szerettél, amilyen voltam,
E nagy Krisztus–hasonlóságod,
Hajh, titkon, sokszor kicsufultam.

Anyák és bölcsek így szeretnek.
S hogy mint az anyám úgy szerettél,
Mondhatnék–e bánóbbat, szebbet?

S mondhatnék többet vallomásnak:
Én gyermeknek, jónak születtem,
Csak az Élet lovalt be másnak.

Páris, 1909. április 25
(Kollányi Boldizsárnak, a Holnap II. szerkesztőjének,
Az Illés szekerén *dedikációja.)*

EMLÉKSOROK A HOLNAP II–BE

Megáldott, kinek asszonya jó,
S az is, kinek rossz asszonya van,
De asszonnyal és asszony nélkül
Asszony–vágyó szegény ember
Bal és boldogtalan.

Budapest, 1909. június 16
[Dedikáció, Erdélyi Hírlap (Arad) 1925. február 1.]
A versnek egy olyan változatát is ismerjük, amelyben a második sor S az is *szavai helyett* Boldog *áll s a negyedik sor* Asszony–vágyó *kezdete helyett* Asszony–váró *van.*

LUKÁCS HUGÓNAK:

Nem illedelmes a mi életünk,
De így indultunk, tehát így megyünk.
Buta másokként élni nem tudunk,
Tehát: hozzájuk nem hasonlitunk.
Békét magunknak s másnak nem hagyunk,
Tehát: sebzettek mindig mi vagyunk.
Jogunk van hinni rangot, istenit,
Tehát: rajtunk már zuhany se segit.
Nagy önszerelmű balga istenek,
Tehát: meghalunk mint kóbor ebek.

Kolozsvár, 1909. június vagy július
Újság, 1932. szeptember 25

PÁRIS MENEKÜL ELŐLEM

Inog minden s én botorkálón
Lépek a ködbe, hóba, fagyba
S valaki menekül előlem
S mintha néha visszakacagna.

Jaj, hiszen ez szent–maga Páris,
Mely most előlem kacagva fut, száll
S amit én kapkodva elérek:
Hideg zsivaj és fagyos utcák.

S a kacagás is egyre halkabb
És én egyre gyávábban lépek:
Előttem nagy sírok tárulnak,
Vörös ölűek, szörnyü mélyek.

Már lábaimnak nincs hol állni,
Már fejemet senki se fogja.
Már nem tudom, hogy melyik percben
Zuhanok le megtántorodva.

Páris, 1910 .január vége
Vörös Lobogó, 1919. január 31

ENGEM FÉLIG SZERETTEK

Még egy kis felednivalóm van
S csak addig fognak tudni rólam,
Míg ezt az egyet is lerázom:
Engem mindig félig szerettek.

Nekem nincs semmi tartozásom,
Könnyű lehet az elmúlásom,
Engem mindig félig szerettek
S ezért nem jár emlék, se hála.

Engem mindig félig szerettek,
Van jogom, hogy gonosz lehessek
S úgy haljak meg, hogy nagyon fájjon,
Kik szivüket úgy óvták tőlem.

Ez az egyetlen tartozásom
S ezt az egyet játszva lerázom.
Engem mindig félig szerettek
S én nem szerettem senkit, senkit.

Páris, 1910. január vége
Vörös Lobogó, 1919. január 31

LÁNYOS ANYA IZENETE

Jöhetsz, siess, leáldozóra botlott
A híres nyári nap,
Holnap, ha akarod, szeretlek
Büszkén egy lány miatt.
Tizenöt évig rejtegettem,
Csúfoltam is a nagy valót,
Nem váltott meg a házasságos,
Férjes és lanyha csók.
Tegnap fojtogatott a nyáréj,
Leskődtem
S a szomszéd szoba,
Kis lányomé,

Könnysóhajos volt.
Álmatlan ostoba
Levelet írt az én kis lányom,
A kis fehér, édes szamár
S egy piros arcú, kis diák úr
Milyen boldog ma már.
Én nem mertem,
Én sohse mertem
S a csók várni nem szokott,
Gyere, mert temet már a lányom
S csókolni nem fogok.
Jöhetsz, siess,
Leáldozóra botlott
A híres nyári nap –
Holnap, ha akarod, szeretlek
Büszkén egy lány miatt.

Híd, 1940. október 18
Medgyaszay Vilma emlékezéseiből.
A vers kabaréversnek készült, de nem került műsorra.

RÉVÉSZ BÉLÁNAK

A Minden–Titkok titka
Talán az Éj, hol itta
Borát a torkunk,
Szépségét a lelkünk,
Hol együtt loholtunk
S hol egymásra leltünk.

Révésznek – Ady, Bpest, 1911. jan. 9.,
dedikáció A Minden titkok versei–*hez*

ITT A NAGY HARC

Tavasz van és a lázadókat
Imádta mindig az élet, a láz.
Jaj annak a magyar hajónak,
Mely olcsón és mindent elmagyaráz:
Jaj százszor a megbocsátónak.

Engesztelhetlenül úgy fusson
Minden bilincselt, bántott, bús magyar
Hajója, hogy büszkén eljusson
Víg partra, melyet tört szíve javall
Perlőinket perlő nagy jusson.

Hiszen ők már úgyis inognak,
Már küldik a kegyes üzenetet,
Nagy harcba fogni úgyse fognak
Ezek a zagyva úri seregek,
Rablói száz elrablott jognak.

Trónjukon már vitázva ülnek
S már nem kacagják gőggel a tavaszt.
Persze hogy meg nem szelídülnek,
Werbőczi fajától ki várja azt?
Eddig csak zsandárokat küldtek.

De vér serked bőrük–alatta,
Itt a tavasz, hol panaszkodnak is,
Jön az úri, bosszús »ebadta«,
Jön a prédikáció, mely hamis
S jön a mi bosszús vágyunk–adta.

No, végre hát, ők védekeznek,
A hóhérok, akiknek lelke sincs,
Adván módját amaznak s eznek,
Lóg hangosan róluk a vén bilincs:
Ok, félők, legtöbbet vétkeznek.

Tavasz van, ezerszer pusztuljon
Minden alkuvás, minden habozás
És ezerszer egymásra hulljon
Minden régiség és minden szokás:
Most már nincs, hogy ki elől bujjon.

Ez a magyar teljesedettség:
Itt a tavasz és itt a diadal,
Minden hitetlenség betegség.
És magyarul sokszor szent az a dal:
Itt a nagy harc, hát tessék, tessék.

Népszava–melléklet, 1911. május 1

»ADÁNAK«

Halkult, rejtő és becéző szavak,
Ti akkor is mellette lesztek,
Midőn gazdátoknak már nem szabad.

Nyugtassátok és ölelgessétek
Érintés nélkül, mint a sóhaj,
De mámoritóan, mint a vétek.

Amikor majd nem is gondol rátok,
Szegény gazdátok fojtott álmát
Álmaiba bemuzsikáljátok.

S a szíve majd riadtan megremeg
És szemeibe kapcsolódnak
Nagy távolból a leghivebb szemek.

Budapest, 1912
Pesti Napló, 1933. december 24

BE GYÖNYÖRŰ TAVASZ–ÉJJEL

Akár erre, akár arra,
(Be gyönyörű tavasz–éjjel)
Csak szívünkben fölkavarva
Mehetünk,
Akár erre, akár arra.

Vagy ezt mondod, vagy azt mondod,
(Be gyönyörű tavasz–éjjel)
Be fájnának most a gondok.
Jól vigyázz.
Vagy ezt mondod, vagy azt mondod.

Ha szeretsz, ha nem szeretsz még,
(Be gyönyörű tavasz–éjjel)
Én szeretni úgy szeretnék
Valakit,
Ha szeretsz, ha nem szeretsz még.

Talán igen, vagy talán nem.
(Be gyönyörű tavasz–éjjel)
Reszketve szólok, hogy: ámen,
Legyen úgy,
Talán igen, vagy talán nem.

1913
Nyugat, 1919. február 16. március 1. sz.

A KURUC HALÁLA

Ha a vitéz megkopik
És ha rongyos rajta a ködmön,
Vitézzé válik legott,
Hogyha megint a régi köd jön.
Be szép ködök, be szép idők
Valának akkor
S a béna aggkor
Milyen vidáman emlékezik.

Ha labanc lesz a kuruc,
Hogy tud mosolyogni magában,
Igy szól: kuruc a karom,
Hát hadd legyen labanc a lábam.
Be szép ködök, be szép idők
Valának akkor
S a béna aggkor
Milyen vidáman emlékezik.

Ha rokkant már a vitéz
S készülget a csúnya halálra,
Megdörzsöli a szemét
S hunyorgat ravaszul a bálra:
Be szép ködök, be szép idők
Valának akkor
S a béna aggkor
Milyen vidáman emlékezik.

1913.
Nyugat, 1919. február 16. március 1. sz.

EGY NAPLÓ KEZDETE
Mondjuk: január huszonkilencedik napján

Rend, félelem, szanatórium,
Elmaradt csókok s duplával ígértek:
Értek–e valamit s mennyit értek?

Ma verseket írtam: kelletett
S így írtam a verseket már régóta,
Mert olcsó a nótás és a nóta.

Bocsánat: jött négy–öt s több levél
S kik írták tegnap, arra nem gondoltak:
Mi volt nekem a Tegnap és Holnap.

Este: hazug, jó és szép szökés.
Barátok, kik jó szóval megadnak
Amit a nők tettként megtagadnak.

Nyugat, 1914. február 1

LEGENDA AZ ÚR–ZSIVÁNYRÓL

Nagy, száraz testét föltaszítja,
Melyben beteg ingerek élnek.
Fajtája és lakája romlott
S hozsánnát zeng neki:
Ez a Férfiú, ez a szittya.

Így találta meg ez a nemzet
Mindig a maga megváltóját,
Így: vesztve önös hóbortokba
Felejtette magát
S élt mindig úgy, mint másnak tetszett.

Kár, kár, de talán kiheverjük:
Kihevertünk sok martalócot:
Van valami ebben a földben,
Mi mégis összeköt
S az úr–zsiványt majd együtt verjük.

Most áll, ágál, prüszköl, parancsol
S táborunk új, szedett és félénk
S hogy ez a Jövő, ő nem látja:
Oh, hályogos szemek,
Kikben a Mult lőréket pancsol.

––––––––––––––––––––––––

Nagy, száraz testét föltaszítja
És ez a gémberedett ország,
Míg a maga erejéhez jut,
Egy csöppet hisz neki
S aztán – hólyag volt – fölhasítja.

Világ, 1914. február 22

FÉNYLIK A TENGER

Sohse hittem, hogy dolgainkat
Rossz szemével igazán látja,
Mégis:
Beszéljen a Gondviseléssel,
Ha a Gondviselés barátja.

A Gondviselés okos isten
S talán őt is gonddal cipelte.
Mégis:
Viseli annak is a gondját,
Aki minden bentről kiverve.

A Gondviselés még hinárzik
Lovas lábainak alatta,
Mégis
Már hangzik az ős–új kiáltás:
Üdvözlégy thalatta, thalatta.

A tenger, a milliók lelke,
Már melegen fénylik előttünk,
Mégis
Ő régi–bután hadonászik
S mosolyogja Dózsa–elődünk.

Őrültje a Gondviselésnek,
Semmit se bír már tisztán látni,
Mégis,
Ha szánjuk is, kímélnünk nem kell:
Rosszabb nem jön nála, akárki.

Hogy fog ő még alkura lépni
Utáltak és féltek hadával,
Mégis
A Gondviselés elpártolni
Tőle, a dühödttől, nem átall.

Keseredten miként bámulhat,
Rossz szemei miként merednek:
Mégis,
Ha tíz életet tízszer élne,
Jön, itt van már tenger eretnek.

Világ, 1914. június 7

ZUBOLY (BÁNYAI ELEMÉR) EMLÉKTÁBLÁJÁRA

Zuboly, nézz bennünket!
Te szabad hajdúságod
S halálos nagypénteked
Él tovább és lüktet
Ereinkben, valónkban
S mikép te mondtad: Jól van.

1915. vagy '16.–ból
Nyugat, 1919 február 16. március 1. sz.

JÁTÉK A SORSSAL

Bekötöttem a szemed
És most találj hát meg, Sors:
Húnyósdi, buvósdi
Másképpen nem lehet,
Nem lehet és nem lehet.

Lenyelem csábos szavad
És hiába beszélsz, Sors,
Kurjongni, kiáltni
Már régen nem szabad,
Nem szabad és nem szabad.

Én tudom és jól tudom,
Hogy engem is célzolsz, Sors,
Kapósdi, futósdi:
Utamat befutom
S állok a kereszt–uton.

(Ha labda is vagyok,
De a játékból
Ki lehet állni.)

Világ, 1916. július 15

ÁTKOZOTT A GONDOLAT

Óh, átkozott a csúf Gondolat,
Szörnyű szépsége az Embernek,
Kit most nagyszerűen levernek
Bűnei.

Óh, Ember, aki senki se vagy,
Mért akarsz még te senkibb lenni,
Rabolni, ölni s enni s enni
Mért akarsz?

Óh, Ember, gondolj csak egy kicsit
Vagy egy nagyot voltodnak vesztén,
Zsidó vagy Alláh–s vagy keresztyén:
Lakolál.

Óh, Ember, jönnek a bajok
És te csupán ostoba voltál
S ledől bizony most minden oltár,
Ami volt.

(Jaj, be baj, jaj, be nagy–nagy kár.)

Világ, 1916. augusztus 6

MINDEN CSAK VOLT

Minden csak volt: ma nincs semmi.
Lenni?
Kell az ördögnek ma: – lenni.
Minden csak volt, ma nincs semmi.

Bilincselten, rabon, zártan,
Vártam
S bús vagyok a mártírságban:
Nem ezt vártam rabon, zártan.
Vártam jó emberesebbet,
Szebbet
S hű életem mindig messzebb,
Hogy kapjon emberesebbet.

Világ, 1916. augusztus 15

DEDIKÁCIÓ:

A Minden–titkok: titkok maradnak –
S minden–titok, és: így van rendjén,
De jó néha titkot ostromolni,
Nagy magunk–ámításba keveredvén.

Milyen titkot ostromlok én most tán?
Avagy nincs a titkoknak titka? –:
Valaki a szívemen átsétált
S ezt a zokszót akarta, hívta, hívta.

1917. november
Vasárnapi Újság, Kolozsvár, 1924. július 20

SZEGÉNY JÓ FIAIM

Hány tavaszon küldtem bárhonnan
Nektek a sok hitető verset,
A Jövőt prédikáltam nektek
S most a jelen be másként lobban,
Másként gondoltam, szebben, jobban.
Jaj, golyózáporba áztattátok
Üstökötöket és fejemet.
Fejem, fejem, bús felelős, te,
Miért adtál ifjaknak hiteket,
Mikor a világ csak hiteget
S én nem láttam, hogy a Föld por és rongy.
Drágáim, árváim, fiaim, Tik,
Kikkel, jaj, hogy most sem lehetek,
Hol jártok vén bolond fejemmel
S ama nagyszerű kegyelemmel,
Hogy a Halált ifjan éritek.
Drágáim, árváim, fiaim, Tik,
Az Élet csakugyan menekül?
Hol jártok, vagytok s kik – éltek – még?

Pesti Napló, 1917. augusztus 12

ÉLETRAJZI ADATOK

1877 — November 22-én született a Szilágy megyei Érmindszenten. Apja Ady Lőrinc, anyja Pásztor Mária.

1883 — Öt éven át az elemi iskolát végzi szülőfalujában.

1888 — Gimnáziumi tanulmányainak kezdete a nagykárolyi piaristáknál, s 1892–ig tanul ott.

1892 — A gimnázium négy felső osztályát végzi, és 1896-ban érettségizik Zilahon, a Wesselényi Kollégiumban.

1896 — Két éven át megszakításokkal joghallgató Debrecenben és Budapesten; közben díjnok a temesvári táblánál és egy zilahi ügyvédi irodában.

1898 — Szeptembertől a következő év decemberéig újságíró Debrecenben több lapnál.

1899 — Június második felében megjelenik első kötete, a Versek.

1900 — Az év elejétől 1903 októberéig újságíró Nagyváradon, előbb a kormánypárti *Szabadság*-nál, majd a *Nagyváradi Napló*-nál.

1903 — Március első felében először megy külföldre: Bécs, Velence. Augusztus második felében megismerkedik Brüll Adéllal (Lédával). Szeptember végén megjelenik a *Még egyszer*.

1904 — Februártól a következő év januárjáig első párizsi útja.

1905 — Januártól 1906 júniusáig a *Budapesti Napló* szerkesztőségében dolgozik.

1906 — Február elején megjelenik az *Új versek* kötete. Júniustól a következő év júniusáig második párizsi útja. Szeptembertől novemberig földközi–tengeri utat tesz Lédával.

1907 — Júniustól 1908 februárjáig a *Budapesti Napló* szerkesztőségében dolgozik.

1907 — December végén megjelenik a *Vér és arany*.

1908 — Január 1-én megindul a *Nyugat*, melynek kezdettől fogva munkatársa. Februártól májusig Érmindszenten és Budapesten tartózkodik. Április elején Nagyváradon részt vesz a Holnap irodalmi társaság megalakításában és egy versantológia előkészítésében. Májustól szeptemberig harmadik párizsi útja. December második felében megjelenik *Az Illés szekerén*.

1909 — Januártól májusig negyedik párizsi útja. Június végétől augusztus elejéig a kolozsvári idegklinikán gyógykezelik. Augusztus 9–étől szeptember közepéig Lédával Rheinfeldenben üdül. Szeptember közepétől decemberig Érmindszenten és Budapesten él. December közepén megjelenik a *Szeretném ha szeretnének*. Decembertől a következő év májusáig ötödik párizsi útja.

1910 — Júniusban Budapesten tartózkodik, júliusban és augusztusban Újtátrafüreden és a Csorba–tónál pihen. Szeptembertől a következő év januárjáig Érmindszenten és Budapesten van. Decembertől a *Világ* munkatársa; a hónap közepén megjelenik *A Minden-Titkok versei*.

1911 — Januártól márciusig hatodik párizsi útja. Májusban hetedik s egyben utolsó párizsi útja. Júniusban Firenzében és Rómában van Lédával. Júniustól augusztusig Érmindszenten él. Szeptember közepén Lédával Prienben és Münchenben. Szeptember végétől a következő év februárjáig Érmindszenten és Budapesten tartózkodik.

1912 Január végén megjelenik *A menekülő Élet*. Február közepétől júliusig a Városmajor Szanatóriumban gyógykezelik. Áprilisban véglegesen szakít Lédával. Júliustól decemberig közli a Nyugat a *Margita élni akar* című elbeszélő költeményét. Ősszel átmenetileg szakít a *Világ*gal, és a *Népszava* munkatársa lesz.

1913 — Márciustól július elejéig a Graz melletti Maria–Grünben gyógykezelik. Március végén megjelenik *A magunk szerelme*. Júniustól októberig Érmindszenten él. Októbertől a következő év márciusáig rövid megszakítással Budapesten él. Előbb a Magyar Király szállodában, majd novembertől a hűvösvölgyi Park Penzióban lakik. Decemberben az Új Szent János kórházban, januárban a városligeti Park Szanatóriumban gyógykezelik.

1914 — Február elején megjelenik a *Ki látott engem?* Márciusban az Adriai–tengerhez utazik. Március végétől április elejéig Budapesten tartózkodik. Április 23-án Csucsán személyesen is megismerkedik Boncza Bertával (Csinszkával), aki már évek óta levelezett vele. Június elején megkéri Csinszka kezét. Június végén részt vesz Nagyváradon a Polgári Radikális Párt gyűlésén; itt éri Ferenc Ferdinánd meggyilkolásának híre. Júliusban és augusztusban menyasszonyával együtt az árvaszék engedélyének megszerzésén fáradozik, mivel Boncza Miklós megtagadta beleegyezését a házassághoz. Szeptember első felében Budapesten van, először a háború kitörése óta.

1915 — Márciusig Érmindszenten és Csucsán tartózkodik. Március 28–án Budapesten tartja eskövőjét Boncza Bertával, miután az árvaszék megadta az engedélyt. A házaspár ettől fogva Csucsán lakik. Az év őszén és telén Rákosi Jenő támadássorozatot indít Ady és a Nyugat többi írója ellen. Decemberben másodszor sorozzák, és a katonai behívás veszélye fenyegeti.

1916 — Márciustól júniusig Budapesten van, április közepétől a Városmajor Szanatóriumban gyógykezelik.

1917 — Január elején meghal apósa, Boncza Miklós. Május közepétől június közepéig Balatonfüreden pihen Csinszkával. Az év őszén feleségével Budapestre költözik. November közepén költöznek be a Veres Pálné utca 4. szám alatti lakásukba.

1918 — Június végétől október végéig Csucsán nyaralnak. Augusztus végén megjelenik *A halottak élén*, négy és fél év óta az első verseskötete. (A kötetből kimaradt versek 1923-ban *Az utolsó hajók* címmel jelennek meg.) Október végén feleségével Budapestre érkezik. November 16-án,

súlyos betegen, jelen van a köztársaság kikiáltásán a parlamentben. Ugyanezen napon jelenik meg az utolsó verse, az *Üdvözlet a győzőnek*. November 18-án a Nemzeti Tanács üdvözli betegágyánál.

1919 — Január közepén beszállítják a városligeti Liget Szanatóriumba, s ott január 27-én reggel meghal. Január 29-én temetik a Nemzeti Múzeum előcsarnokából.

ADY ENDRE ÖSSZES VERSEI,
SZÉPIRODALMI KÖNYVKIADÓ – BUDAPEST – 1977 alapján

Betűrendes mutató

A »DIES IRAE« 591
A »NEM TUDOM« 674
»A BÁNAT DALAI«–BÓL 785
A BEFALAZOTT DIÁK 68
A BÉKÉS ELTÁVOZÁS 339
A BÉLYEGES SEREG 113
A BÖLCSESÉG ÁLDOZÁSA 494
A BOZÓT LEÁNYA 466
A BŰNÖK KERTJÉBEN 623
A CÁRI ÁGYÚ FILOZOFÁL 800
A CIGÁNY VONÓJÁVAL 517
A CIVÓDÓ MAGYAR 298
A CSALÓ VITORLÁS 650
A CSATATÉR HŐSE 163
A CSILLAG–LOVAS SZEKÉRBŐL 660
A CSILLAGOK CSILLAGA 155
A CSODÁK ESZTENDEJE 320
A CSODÁK FÖNTJÉN 608
A CSÓK–CSATATÉR LOVAGJAI 226
A CSÓKOK ÁTKA 37
A CSONTVÁZAK KATHEDRÁLISÁBAN 456
A DÁL-KISASSZONYOK NÁSZA 190
A DÉLIBÁB ÜZENETE 156
A DUNA VALLOMÁSA 71
A FAJOK CIRKUSZÁBAN 302
A FAJTÁM SORSA 571
A FAJTÁM TAKARÓJA 678
A FEHÉR CSÖND 9
A FEHÉR KENDŐ 170
A FEHÉR LÓTUSZOK 174
A FEKETE HÚSVÉT 555
A FEKETE ZONGORA 61
A FIAIM SORSA 57
A FIAM BÖLCSŐJÉNÉL 342
A FOGYÓ HOLD 615
A FÖLD ÉBRESZTÉSE 558
A FÖLDI KUNYHÓBAN 686
A FÖL-FÖLDOBOTT KŐ 195
A FÖLTÁMADÁS SZOMORÚSÁGA 278
A FONTAINEBLEAU–I ERDŐBEN 163

A GARE DE L'EST-EN 32
A GAZDAGSÁG ÁLMA 88
A GRÓFI SZÉRŰN 153
A GYÁVA HATALMASOK 480
A GYÁVASÁG ISTENESSÉGE 666
A GYERMEKSÉG ELÉGIÁJA 512
A GYÜLEKEZET SÁTORÁBAN 271
A HADAK ÚTJA 151
A HÁGÁR OLTÁRA 225
A HAJNALOK MADARA 48
A HALÁL AUTOMOBILJÁN 60
A HALÁL LOVAI 169
A HALÁL PITVARÁBAN 245
A HALÁL ROKONA 55
A HALÁL: PIRKADAT 261
A HALÁL-ÁROK TITKA 74
A HALÁL-TÓ FÖLÖTT 140
A HALOTTAK 768
A HALOTTAK ÉLÉN 584
A HARCOK KÉNYSZERÜLTJE 576
A HARCUNKAT MEGHARCOLTUK 215
A HARMADIK EMELETRE 283
A HARMINCADIK ANDRÁS-NAP 172
A HATALMAS TÉL 242
A HIVALKODÓ EMBER 593
A HŐKÖLÉS NÉPE 528
A HOLD MEGBOCSÁJT 598
A HOLNAP ELÉBE 118
A HOLNAPUTÁNI ASSZONYKÁK 282
A HORTOBÁGY POÉTÁJA 18
A HÓSEÁS ÁTKA 509
A HOSSZÚ HÁRSFA-SOR 521
A HOTEL-SZOBÁK LAKÓJA 53
A HÓVÁR-BÉRCEK ALATT 230
A JÉGCSAP-SZÍVŰ EMBER 173
A JELEN HAJÓJÁN 688
A JELEN MUZSIKÁJA 662
A JÉZUSKA TISZTELETÉRE 248
A JÖVENDŐ FEHÉREI 235
A KALOTA PARTJÁN 629
A KARÁCSONY FÉRFI-ÜNNEP 82
A KÉK TENGER PARTJÁN 48
A KENYÉR 777
A KÉNYSZERŰSÉG FÁJA 490
A KÉTSÉGBEESÉS DALA 816

A KEZDET SIRATÁSA 695
A KEZEK BÁBJA 45
A KIMÉRÁK ISTENÉHEZ 271
A KÍSÉRŐ HÁZAK 678
A KIÜRÍTETT ÁGYASHÁZ 447
A KÖDBE–FÚLT HAJÓK 55
A KÖNNYEK ASSZONYA 6
A KÖNNYEK ASSZONYA 783
A KÖNNYEK HASZNA 233
A KRASZNA VÖLGYÉN 600
A KRISZTUSOK MÁRTÍRJA 21
A KÜRTÖSÖK SZAVA 138
A KURUC HALÁLA 822
A LÁPON 766
A LÉDA ARANY–SZOBRA 106
A LÉDA SZÍVE 14
A LEGFŐBB VÁRTA 549
A LEGHASZTALANABB ÁLDOZAT 670
A LEGJOBB CSÓKOK 809
A LEGJOBB EMBER 181
A LEGOKTALANABB SZERELEM 691
A LEGSZEBB ESTE 348
A LEGSZENTEBB CSÓK 150
A LELKEDDEL HÁLNI 146
A LELKEK TEMETŐJE 22
A LELKEM KÁNAÁN–MAGVAI 370
A LÓ KÉRDEZ 458
A LÓRI CSÓKJA 227
A MA KIEBRUDALTJAI 232
A MAGUNK SZERELME 437
A MAGYAR MESSIÁSOK 67
A MAGYAR TANÍTÓKHOZ 382
A MAGYAR UGARON 25
A MAGYAR VIGASSÁG 137
A MÁJUS: SZABAD 651
A MARADANDÓSÁG VÁROSÁBAN 176
A MÁRCIUSI NAPHOZ 299
A MÁRCIUSI VÉNEKHEZ 801
A MARGITA FIA 414
A MÁSIK KETTŐ 9
A MEGABRONCSOZOTT LÉLEK 333
A MEGÁTKOZOTT EMBER 293
A MEGCSÚFOLT EMBER 698
A MEGHÍVOTT HALÁL 322
A MEGNŐTT ÉLET 596

A MEGŐSZÜLT TENGER 335
A MEGSZÉPÍTŐ FÁTUMA 454
A MEGUNT CSATAZAJ 429
A MENEKÜLŐ ÉLET 354
A MENEKÜLŐ LOVAS 453
A MENTŐ GLÓRIA 216
A MESE MEGHALT 43
A MESEBELI JÁNOS 573
A MEZŐHEGYESI HÁBORÚ 479
A MI GYERMEKÜNK 5
A MI HÁBORÚNK 658
A MI NÁSZNAGYUNK 141
A MINDEGY ÁTKA 625
A MINDENT HURCOLVA 657
A MINDSZENTI TEMETŐBEN 306
A MOSTI MÁRCIUS 568
A MŰHELYBEN 756
A MULTAK ÁLMÁN 730
A MULTÉRT 746
A MUSZÁJ–HERKULES 178
A NAGY ÁLOM 57
A NAGY CETHALHOZ 127
A NAGY HÍD 613
A NAGY HINTA–JÁTÉK 577
A NAGY HITETŐ 605
A NAGY KÉZ TÖRVÉNYE 116
A NAGY PÉNZTÁRNOK 85
A NAGY POSVÁNYON ÁT 647
A NAGY SZERELEMBŐL... 744
A NAGYRANŐTT KRISZTUSOK 356
A NAP RAVASZKODÁSA 289
A NÉMA MADARAK 95
A NÉMULÁS BOSSZÚJA . . . . . .
A NINCSEN HIMNUSZA 171
A NYÁRI DÉLUTÁNOK 76
A PAPOK ISTENE 809
A PARASZT NYÁR 167
A PATYOLAT ÜZENETE 352
A PÉNZ 805
A PERCEK ARATÓJA 53
A PERC–EMBERKÉK UTÁN 484
A PIROS RÓZSA 627
A PLATÁN–FA ÁLMA 58
A PÓCSI MÁRIA 310
A RABBISÁG SORSA 597

A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA 708
A RÉG–HALOTTAK PUSZTÁJÁN 57
A RÉGI CSAPSZÉKBEN 507
A RÉGI ISTEN 694
A RÉGI SEREGLÉSEK 575
A RÉM–MESÉK UHUJA 292
A RÉMNEK HANGJA 560
A RÉMÜLET IMÁJA 358
A ROTHSCHILDÉK PALOTÁJA 182
A SÁRBAN 793
A SÁRGA LÁNG 42
A SÁTÁN KEVÉLYE 338
A SION–HEGY ALATT 125
A SIRATÓ SIRALMA 563
A SORSOM ELLOPÓJA 319
A SZAJNA PARTJÁN 34
A SZAMARAS EMBER 625
A SZEMEIM SORSA 678
A SZEMEINK UTÓDJAI 534
A SZEMEMET CSÓKOLD 106
A SZENT LOB 674
A SZENVEDÉSNÉL TÖBBET 622
A SZÉP HÚSVÉT 597
A SZÉPÍTŐ ÖREGSÉG 460
A SZERELEM EPOSZÁBÓL 285
A SZERELMESEK HOLDJA 143
A SZERELMETLENSÉG ISTENÉHEZ 275
A SZÉTSZÓRÓDÁS ELŐTT 611
A SZÍV KOMÉDIÁJA 161
A SZIVÁRVÁNY HALÁLA 219
A SZŰZ PILÁTUS 332
A TÁBOR–TŰZ MELLETT 565
A TARKA BLÚZ 802
A TAVALYI CSELÉDEKHEZ 372
A TAVASZI SZÍV 617
A TAVASZI VIHARBAN 170
A TAVASZNAK ALKONYATA 360
A TÁVOLI SZEKEREK 336
A TE MELEGSÉGED 141
A TÉL ASZTALÁNÁL 508
A TÉLI MAGYARORSZÁG 136
A TENGER ÁKOMBÁKOMA 213
A TISZA–PARTON 20
A TITOK ARAT 607
A TÍZÉVES ÉVA 224

A TÓ NEVETETT 12
A TÚLSÓ PART 448
A TŰNŐDÉS CSOLNAKJÁN 328
A TÜRELEM BILINCSE 277
A TŰZ CSIHOLÓJA 476
A TŰZ MÁRCIUSA 373
A TŰZ ÜNNEPÉN 652
A VÁLLAD, A VÁLLAD 465
A VÁR FEHÉR ASSZONYA 5
A VÁROS LEÁNYA 347
A VÁR–ÚR SZEMÉREMÖVE 334
A VÉG UTÁN 795
A VÉN CSAVARGÓ 346
A VÉN KOMORNYIK 207
A VÉRES ZAVAROK 673
A VERSELŐ ASSZONYOK 184
A VESZÉLYEK ISTENE 428
A VIDÁM ISTEN 127
A VISSZAHOZOTT ZÁSZLÓ 430
A VISSZAJÁRÓ MÁJUSOK 433
A VÖRÖS NAP 148
»A XXX–IK SZÁZADBÓL« 490
A ZOZÓ LEVELE 93
ABSOLON BOLDOG SZÉGYENE 97
AD AZ ISTEN 533
»ÁDÁM, HOL VAGY?« 122
»ADÁNAK« 820
ADD NEKEM A SZEMEIDET 100
ADJA AZ ISTEN 604
ADJON ISTEN MINDENKINEK 249
AGG NÉRÓ HALÁLA 115
AHOL ÁRGYILUS ALSZIK 111
AKARLAK, HÁT HAZUDJUNK 541
AKÁRMILYEN CSÚNYA ÉLETET 290
AKAROM: TISZTÁN LÁSSATOK 213
AKI HELYEMRE ÁLL 217
AKI MAGÁNAK ÉL 544
AKIK HELYÉN ÉLTEM 494
AKIK MAJD ELKÍSÉRNEK 177
AKIK MINDIG ELKÉSNEK 75
AKIKNEK DAJKÁJA VAGYOK 112
AKIT EGYSZER MEGLÁTTUNK 326
AKIT ÉN CSÓKOLOK 161
AKKOR SINCSEN VÉGE 637
ALÁZATOSSÁG LANGY ESŐJE 245

ÁLCÁS, VÉN VALÓMMAL 185
ÁLDÁSADÁS A VONATON 348
ÁLDASSÁL, EMBERI VEREJTÉK 238
ÁLDOMÁS 770
ÁLDOTT, FALUSI KÖD 240
ÁLDOZÁS ATILLA SÍRJÁN . . . . . .
ÁLDOZÁS PIROS KEDVVEL 620
ÁLMODIK A NYOMOR 236
ÁLMODOM... 746
ÁLMOK UTÁN 738
ÁLMOM: AZ ISTEN 128
ÁLOM ÁLOM HELYETT 79
ÁLOM EGY MÉHESRŐL 116
ALSZIK A MAGYAR 640
ANYA ÉS LEÁNYA 378
APÁMTÓL, ANYÁMTÓL JÖVÉN 239
ARAT A MAGYAR 526
ÁSÍT A TÜKÖR 591
ASSZONY ÉS TEMETŐ 345
ASSZONYOK A PARTON 83
ÁTKOZOTT A GONDOLAT 825
AZ ÁGYAM HÍVOGAT 264
AZ ÁHÍTOTT CSÖMÖR 80
AZ AKARAT CSELÉDJEI 555
AZ ALVÓ CSÓK–PALOTA 82
AZ ALVÓ KIRÁLYLEÁNY 46
AZ ANGYALOKNÁL BECSÜLETESEBBEN 466
AZ ANTI–KRISZTUS ÚTJA 246
AZ ANYÁM ÉS ÉN 51
AZ ÁRADÁSOK UTÁN 492
AZ ÁRULÁS NYARA 324
AZ ÁRVASÁG KERTJEIBEN 512
AZ ASSZONY JUSSA 145
AZ AVAR–DOMB KINCSE 72
AZ EDDIG ÁMENE 358
AZ EGYEDÜLISÉG VIGASZA 489
AZ EGYENES CSILLAG 326
AZ ÉJ ZSOLTÁRA 294
AZ ÉJSZAKAI ISTEN 128
AZ ELÁTKOZOTT VITORLA 216
AZ ELBOCSÁJTOTT LÉGIÓ 111
AZ ÉLET 734
AZ ÉLET BOSSZÚJA 166
AZ ÉLET VŐLEGÉNYEI 813
AZ ÉLETEM KERTJE 325

AZ ELHAGYOTT KALÓZ-HAJÓK 630
AZ ELJÁTSZOTT ÖREGSÉG 367
AZ ELMARADT SZOMORÚSÁG 294
AZ ELREJTETT ARCOK 320
AZ ELSŐ ASSZONY 162
AZ ELSŐSÉG JÓSÁGA 220
AZ ELSÖTÉTÜLT UTCÁN 291
AZ ELSÜLLYEDT UTAK 242
AZ ELTÉVEDT LOVAS 574
AZ ELŰZÖTT KÖNNY 812
AZ ELVESZETT CSALÁDOK 515
AZ ELZÁRT KIRÁLY-LYÁNY 339
AZ ÉN BŰNÖM 177
AZ ÉN HADSEREGEM 315
AZ ÉN INGOVÁNYOM 489
AZ ÉN KÉT ASSZONYOM 111
AZ ÉN KOPORSÓ-PARIPÁM 61
AZ ÉN MAGYARSÁGOM 135
AZ ÉN MENYASSZONYOM 39
AZ ÉN SÍRÁSOM 118
AZ ÉN TESTAMENTUMOM 184
AZ ÉN VIRÁG-HALMOM 293
AZ ÉRTŐL AZ OCEÁNIG 119
AZ HALOTTAS ÜNNEP . . . . . .
AZ IDEGEN ARCOK 324
AZ IDŐ ROSTÁJÁBAN 510
AZ IDŐK KEDVELTJEI 634
AZ IFJÚ RAJNÁNÁL 259
AZ IGAZI MESSIÁSODÁS 684
AZ IGAZI SZÓ 568
AZ ISMERETLEN ADA 449
AZ ISTEN BALJÁN 122
AZ ISTEN HARSONÁJA 129
AZ ISTEN-KERESŐ LÁRMA 274
AZ ISTENNEK VISELŐSE 363
AZ ÍTÉLET ELŐTT 677
AZ IZGÁGA JÉZUSOK 523
AZ ÓPERENCIÁS TENGEREN 340
AZ ÖREG ÁRVASÁG 594
AZ ÖREG HÁZ 684
AZ ÖREG KÚNNÉ 239
AZ ÖREG SZAKÁLAS 309
AZ ÖRÖK GYERMEKSÉG 387
AZ ÖRÖK HALÁL-MENET 222
AZ ÖRÖKKÉ ELVÁLTAK 362

AZ ÖRÖMTELENSÉG ÖRÖME 291
AZ ŐS KAJÁN 77
AZ ŐSZ DICSÉRETE 599
AZ ŐSZ MUZSIKÁJA 584
AZ ŐSZ SZERELMEI 343
AZ ŐSZI LÁRMA 59
AZ ŐSZI RÓZSÁK 155
AZ ÚJ HITVALLÁS 814
AZ ÚJ KÍSÉRTET 377
AZ UNDOR ÓRÁIBAN 503
AZ ÚR ÉRKEZÉSE 123
AZ ÚR ILLÉSKÉNT ELVISZI MIND... 121
AZ URAKNAK URA 253
AZ UTCA ÉNEKE 152
AZ ÜTÉSEK ALATT 569
AZ UTOLSÓ HAJÓK 704
AZ UTOLSÓ HÍDFŐ 588
AZ UTOLSÓ KURUC 304
AZ UTOLSÓ MOSOLY 15
AZ UTOLSÓ REGGELEN 168
AZ UTOLSÓ RÉSZLET 767
AZ UTOLSÓ SEREG 497
ÁZOTT SZÉNA–RENDEK FÖLÖTT 216
AZUBA 748
AZUTÁN VÉGE VOLNA 467

BAJVÍVÁS VOLT ITT 268
BALZSAM TÜNDÉR POSTÁJA 689
BÁNTOTT, DÖFÖLT FOLYTON A PÉNZ IS... 427
BARANGOLÁS AZ ORSZÁGBAN 473
BARNA ÉG ALATT 815
BÁTOR JAJ NÉLKÜL 623
BE GYÖNYÖRŰ TAVASZ–ÉJJEL 821
BE SZÉPRE–NŐTTÉL BENNEM 544
BECÉZŐ, SIMOGATÓ KEZED 550
BÉKE 789
BÉKESSÉG ÜNNEPÉN 773
BERCSÉNYI MARSAL HUSZÁRJA 687
BESZÉLGETÉS A BOSZORKÁNNYAL 451
BESZÉLGETÉS A SZÍVEMMEL 700
BESZÉLGETÉS EGY SZEKFŰVEL 62
BETEG EMBER FOHÁSZA 669
BETEG SZÁZADOKÉRT LAKOLVA 500
BETEG SZÍVEMET HALLGATOD 635
BETEMETIK A TAVAT 204

BIHAR VEZÉR FÖLDJÉN 102
BIZTATÓ A SZERELEMHEZ 197
BLAHÁNÉ 797
BÓBISKOLVÁN LEHAJTOTT KARDOMON 592
BÖLCS MARUN MESÉJE 107
BOLDIZSÁRNAK 816
BOLDOG ÖRVÉNY 799
BOLDOG ÚJ ÉVET 663
BOLDOGOK AZ ÖREGEDŐK 255
BOLOND, HALÁLOS ÉJ 208
BOLYONGÁS AZUR–ORSZÁGBAN 81
BOSSZÚS, HALK VIRÁGÉNEK 351
BÚCSÚ 726
BÚCSÚ SIKER–ASSZONYTÓL 19
BUDAPEST ÉJSZAKÁJA SZÓL 209
BÚGNAK A TÁRNÁK 42
BUJDOSÓ KURUC RIGMUSA 189
BUJKÁLÁS A SZÁNALOMTÚL 314
BUKDOSIK A LELKEM 314
BÚS AHASVÉROK MÁJUSA 234

CATULLUS KÖLTÖ HALÁLA 210
CERUZA–SOROK PETRARCA KÖNYVÉN 614
CIFRA SZŰRÖMMEL BETAKARVA 633

CSABA ÚJ NÉPE 380
CSAK EGY PERC 89
CSAK JÖNNE MÁS 13
CSAK LÁTNI AKARLAK 281
CSÁK MÁTÉ FÖLDJÉN 153
CSAK ROSSZABB VOLNÉK 556
CSENG AZ ÉLET 80
CSÉPEL AZ IDŐ 172
CSILLAGOS, VÉN CSATALOVAK 530
CSÓK AZ ÁJULÁSIG 143
CSÓKOK 762
CSÓKOK ÉS SZABADÍTÁSOK 647
CSÓKOKBAN ÉLŐ CSÓKTALANOK 196
CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY 137
CSOLNAK A HOLT–TENGEREN 97
CSUKOTT SZEMŰ CSÓKOK 144
CSUPÁN MAGAMTÓL BÚCSÚZOM 463

DAL A BOLDOGSÁGRÓL 671
DAL A BOLDOGTALANSÁGRÓL 598

DAL A HAZUGSÁG-HÁZRÓL 478
DAL A RÓZSÁRÓL 721
DALOK 788
DALOK A LABDATÉRRŐL 330
DALOK TÜZES SZEKERÉN 109
DANKÓ 780
DE HA MÉGIS? 636
DEDIKÁCIÓ: 827
DÉLIBÁB-ŐSÖM KÖD-VÁROSBAN 70
DIVINA COMOEDIA 709
DÓZSA GYÖRGY LAKOMÁJÁN 148
DÓZSA GYÖRGY UNOKÁJA 156
DRÁGA, HALOTT NÉZÉSEKKEL 367
DUDORÁSZÓ, RÉGI NÓTA 223
DÜHÖDT, HALÁLOS HARCBAN 350
DURUZSLÁS A JÉGVEREMBŐL 256
DÚS LOVAG NÁSZA 94

E NAGY TIVORNYÁN 561
E NÉHÁNY DALBAN... 708
ÉG EGYSZER... 759
ÉGŐ TŰZBEN DIDEREGVE 215
EGY AVAS KÉRDÉS 252
EGY CSÓKODÉRT 716
EGY CSÚF RONTÁS 67
EGY HÁBORÚS VIRÁGÉNEK 696
EGY HARCI JÉZUS-MÁRIA 132
EGY ISMERŐS KISFIÚ 52
EGY JÖVENDŐ KARÁCSONY 117
EGY JÖVŐ KÖLTŐ 70
EGY KEVÉSNYI JÓSÁGÉRT 274
EGY KOPORSÓ FELETT 757
EGY MEGÍRATLAN NAPLÓBÓL 212
EGY MEGTALÁLT KÖNYV 812
EGY ÓCSKA KONFLISBAN 10
EGY PÁRISI HAJNALON 27
EGY RÉGI KÁLVIN-TEMPLOMBAN 125
EGY RÉGI SZÍNÉSZ-LEÁNY 158
EGY RÉGI-RÉGI FŰZ 239
EGY STÁJER DOMBON 520
EGY SZÉP LEÁNYHOZ 719
EGY TEMPLOM-ALAPÍTÓ ÁLMA 307
EGY UTOLSÓ ÉGI HÁBORÚ 365
EGY VIDÁM TOR 173
EGYEDÜL 727

EGYEDÜL A TENGERREL 103
EGYRE HOSSZABB NAPOK 262
EGYSZER VOLT CSAK 570
ÉHES A FÖLD 654
ÉJIMÁDÓ 760
EL A FALUBÓL 18
ELADÓ A HAJÓ 315
ELBOCSÁTÓ, SZÉP ÜZENET 442
ELDÖNTI A SORS 344
ÉLES SZEMMEL 775
ÉLET HELYETT ÓRÁK 522
ÉLET, ÉLET, ÉLET 661
ÉLETBÉREM SÍRVA PANASZLOM 551
ÉLETEM APADÓ ERE 313
ÉLETESNEK LÁTOM MAGAMAT 673
ELFÁRASZT A VÁRÁS 578
ELFOGYNI AZ ÖLELÉSBEN 197
ELHAGYOTT A FÉLELEM 327
ELHANYAGOLT, VÉRES SZÍVÜNK 566
ELILLANT ÉVEK SZŐLŐHEGYÉN 54
ELINDULT EGY LEÁNY 228
ELMENNI TÁVOLRA, PUSZTULNI 572
ÉLNI, MÍG ÉLÜNK 307
ELSŐ SZERETŐM ÖLÉBEN 256
ELSZÁLLNAK A LEPKÉK 366
ELTAGADOM 718
ELTEMETEM SZEMEM LÁTOTTJAIT 545
ÉLÜNK VAGY NEM? 576
ELŰZÖTT A FÖLDEM 23
ELVÁLUNK 754
ELVESZETT HIT: ELVESZÍTLEK 533
EMBER AZ EMBERTELENSÉGBEN 557
EMLÉKEZÉS EGY NYÁR-ÉJSZAKÁRA 554
EMLÉKEZÉS MÁRCIUS IDUSÁRA 669
EMLÉKEZÉS NAGY HALOTTRA 587
EMLÉKEZÉS TÁNCSICS MIHÁLYRA 149
EMLÉKSOROK A HOLNAP II-BE 817
ÉN BÚS IBOLYA-VETÉSEM 617
ÉN ERŐSZAKOS IFJÚSÁGOM 439
ÉN FÁRADTAM EL 492
ÉN FIATAL MARADOK 179
ÉN JÓ HISZEKEGYEM 658
ÉN KIFELÉ MEGYEK 185
ÉN NEM VAGYOK MAGYAR? 70
ÉN RÉGI MÁTKÁM 147

ÉN SZÉP VILÁGOM... 716
ÉN, SZEGÉNY MAGAM 387
ÉNEK A PORBAN 19
ÉNEK A VISZTULÁN 112
ÉNEK ARATÁS ELŐTT 470
ENGEM FÉLIG SZERETTEK 818
ENYHE, ÚJÉVI ÁTOK 477
EPILÓGOK 723
ERDŐBEN, ESŐS DÉLUTÁNON 488
ÉRTED 716
ÉS MÉGIS KIKIÁLTOM 539
ÉS MÉGIS MEGVÁRTALAK 629
ÉS MOST MÁR 611
ÉS SEHOGYSE VAGYOK 454
ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA 602
ESTE A BOIS-BAN 32
ÉSZAKI EMBER VAGYOK 203
ESZE TAMÁS KOMÁJA 192
EZÜST PATKÓS PARIPÁINKON 362
EZVORÁSZ KIRÁLY SÍRIRATA 204

FÁJDALMAS, BÚS KITÉRŐ 262
FÁJLALOM A FAJTÁM 674
FAJTÁDDAL EGYÜTT ÁTKOZLAK 389
FANTOM 779
FÁRADTAN BIZTATJUK EGYMÁST 573
FARSANG A DUNA-TÁJON 807
FARSANGI DAL 777
FEDJÜK BE A RÓZSÁT 243
FEHÉR ASZTAL BÚCSÚZTATÓJA 313
FEHÉR LYÁNY VIRÁG-KEZEI 224
FEKETE HOLD ÉJSZAKÁJÁN 103
FEKETE VIRÁGOT LÁTTÁL 468
FELEDJETEK!... 794
FELELET AZ ÉLETNEK 332
FELESELÉS EGY ASSZONY-VERSSEL 540
FÉLHOMÁLYBAN 750
FÉLIG CSÓKOLT CSÓK 7
FÉLREVERT HARANGOS NAPOK 388
FÉNYLIK A TENGER 824
FINÁLE 791
FINITA... 753
FOGOLY A VÁRTORONYBAN 366
FÖL, FÖL, URAM 486
FÖLDRENGÉS ELŐTT 814

FÖLKELÉSEK ÉS FELEDKEZÉSEK 436
FÖLSZÁLLOTT A PÁVA 65
FORRÓ SZOMJAKBAN EMLÉK 420
FUIMUS 729
FUIMUS 771
FUTÁS A GOND ELŐL 92

GÁLÁS, VASÁRNAPI NÉP 300
GÉMEK AZ OLIMPUSZ ALATT 64
GÓG ÉS MAGÓG FIA VAGYOK ÉN... 4
GONOSZ CSÓKOK TUDOMÁNYA 159
GONOSZAK A HALOTTAK 180
GŐZÖSRŐL AZ ALFÖLD 297
GYÁVA BARLA DIÁK 65
GYŰLÖLET ÉS HARC 536

HA A SZEMEM LEFOGTÁK 118
HA CSÓKOKAT HALLOK 162
HA FEJEM LEHAJTOM 40
HA HOLTAN TALÁLKOZUNK 143
HA MESSZEBBRŐL NÉZEM 641
HA SZERETLEK... 743
HA TANULTUNK ZSOLTÁROKAT 312
HA TÁVOLRÓL NÉZEK 175
HA VÉRHARMAT KELL 541
HA VISSZAJÖNNE MARGITA 409
HA... 786
HÁBOROG A SÍR 810
HADD SZENVEDNÉK ÉRTE 686
HAJH, ÉLET, HAJH 435
HAJH, GYEREKEK!... 724
HAJH, ŐSZI MAGYARSÁG 298
HAJLONGNI EMERRE, AMARRA 306
HAJNALLAL A HAJNALNAK 542
HAJÓ A KÖDBEN 191
HAL HELYETT KÍGYÓT 513
HALÁL A SÍNEKEN 56
HALÁLBA VIVŐ VONATOK 146
HALÁLVIRÁG: A CSÓK 160
HALK, BÁNATOS SZÖKÉS 282
HALOTTAK NAPJÁN 795
HALOTTAN ÉS IDEGENEN 586
HAMVAZÓSZERDÁN 736
HARC A NAGYÚRRAL 43
HARC ÉS HALÁL 364

HARCOS EMBER SZÍVE 175
HARCOS ÉS HARC 656
HARCOS GYULAI PÁL 194
HÁRMAN A MEZŐN 135
HÁROM BAUDELAIRE-SZONETT 29
HÁROM ŐSZI KÖNNYCSEPP 60
HÁT AHOGYAN A CSODÁK JÖNNEK 553
HÁT EZÉRT BOLONDULTUNK? 504
HÁT IMÍGYEN SÍROK 455
HAVASOK ÉS RIVIÉRA 90
HÁZ JEGENYÉK KÖZÖTT 571
HAZA... 754
HAZAMEGYEK A FALUMBA 108
HAZAVÁGYÁS NAPFÉNY-ORSZÁGBÓL 63
HAZUGSÁG NÉLKÜL 770
HÉJA-NÁSZ AZ AVARON 17
HELÉNA, ELSŐ CSÓKOM 223
HENRIK ÚR LOVAGOL 803
HEPEHUPÁS, VÉN SZILÁGYBAN 64
HERVADÁSKOR 725
HIÁBA HIDEG A HOLD 200
HIÁBA KÍSÉRTSZ HÓFEHÉREN 8
HIDEG KIRÁLY ORSZÁGÁBAN 171
HIDEG MÁJUS 767
HIMNUSZ A TAVASZNAK 596
HISZEK HITETLENÜL ISTENBEN 269
HÍVEN SOHASE SZERETTEM 158
HOGY DÉLRE JUSSUNK 639
HOGY KEVESEN VAGYUNK 676
HOGY MA VAGYUNK 470
HOLNAP IS ÍGY 461
HOLNAP TALÁN ELKÜLDÖM 467
HOLNAPRA GYÓGYULÓ BÁNAT 438
HOSSZÚ AZ ERDŐ 218
HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK 602
HULLA A BÚZA-FÖLDÖN 584
HUNN, ÚJ LEGENDA 487
HUNYHAT A MÁGLYA 7
HŰSÉG ARANYOS KORA 446
HŰVÖSVÖLGYEMBŐL SEBTEN, ROHANÓN 640

IDŐ ELŐTT ELMÚLNI 178
IFJÚ KAROK KIKÖTŐJÉBEN 462
IFJÚ SIRÁLYI KEDVEK 538
IFJÚ SZÍVEKBEN ÉLEK 593

IFJUSÁG BABONÁS HITÉVEL 688
IGAZ, UCCAI ÁLMOK 469
ÍGY SZALADSZ KARJAIMBA 202
ÍGY SZÓLNA A SZÓM 108
ÍGY VAN MAGYARUL 672
IHAR A TÖLGYEK KÖZT 22
ILOSVAI SELYMES PÉTER 139
IMA BAÁL ISTENHEZ 11
IMÁDSÁG A CSALÁSÉRT 447
IMÁDSÁG HÁBORÚ UTÁN 124
IMÁDSÁG ÚRVACSORA ELŐTT 246
INTERMEZZO 806
INTÉS AZ ŐRZŐKHÖZ 563
INTÉS SZEGÉNY LEGÉNYEKNEK 668
ISMERETLEN ÁTOK 731
ISTEN DRÁGA PÉNZE 273
ISTEN, A VIGASZTALAN 130
ISTENHEZ HANYATLÓ ÁRNYÉK 360
ITT A NAGY HARC 819
ITT, A BOZÓTBAN 303
ITTHON 728
ITTHON AZ ÚRFI 654

JÁRTAM MÁR DÉLEN 46
JÁTÉK A SORSSAL 825
JÁTÉK, JÁTÉK, JÁTÉK 519
JÁZMIN NYITOTT... 745
JÉGPÁLYÁN 730
JEHAN RICTUS STRÓFÁIBÓL 30
JELENTÉS 779
JÓ CSÖND–HERCEG ELŐTT 73
JOBB NEM VAGYOK... 757
JÖJJ, LÉDA, MEGÖLELLEK 101
JÖN A SZABADULÁS 671
JÖNNEK JOBB NAPOK 672
JÓSÁG SÍRÓ VÁGYA 296
JÚDÁS ÉS JÉZUS 88

KACAG A FÖLD 814
KACAGÁS ÉS SÍRÁS 166
KAIN MEGÖLTE ÁBELT 276
KÁR A VOLTÉRT 697
KÁR VOLNA ÉRTED 616
KARÁCSONY 710
KARÁCSONY 796

KATÓ A MISÉN 229
KÁVÉHÁZBAN 739
KÉRDÉS KÉK SZEMEKHÖZ 445
KERESZTTEL HAGYLAK ITT 98
KESERŰ IMÁDSÁGOK MYLITTÁHOZ 546
KÉSZÜLÉS TAVASZI UTAZÁSRA 600
KÉT DAL 786
KÉT HAJDANI SZERETŐK 99
KÉT KURUC BESZÉLGET 498
KÉT KURUC BESZÉLGET 579
KÉT KURUC BESZÉLGET 702
KÉT KURUC BESZÉLGET 704
KÉT SÍR MELLETT 683
KÉT SZENT VITORLÁS 199
KÉTFÉLE VELSZI BÁRDOK 525
KÉTKEDŐ, MAGYAR LELKEM 579
KEVÉS BESZÉLGETÉS MAGAMMAL 683
KEZDENEK NYAKUKBA VENNI 265
KI AD TÖBBET ÉRTE? 110
KI ELVESZTI HARCÁT 317
KI LÁTOTT ENGEM? 483
KI VÁRNI TUD 615
KICSODA BÜNTET BENNÜNKET? 606
KIDALOLATLAN MAGYAR NYARAK 376
KIHŰLVE 776
KÍN ÉS DAC 531
KINCS GYULA EMLÉKÉNEK 589
KIS NŐI CSUKÁK 515
KIS, FALUSI HÁZ 140
KIS, KARÁCSONYI ÉNEK 353
KIS, KÉK DEREGLYE 543
KISVÁROSOK ŐSZI VASÁRNAPJAI 211
KISZAKADT, BÚS NÓTA 701
KLEOPÁTRA HÍVÁSA 807
KOCSI–ÚT AZ ÉJSZAKÁBAN 257
KOLDUS HÍVÉSNEK ÁTKA 682
KÖLTŐK TAVASZKOR ÉNEKELNEK 644
KÖLTÖZÉS ÁTOK–VÁROSBÓL 20
KÖNNYCSEPPEK 787
KÖNYÖRGÉS EGY KACAGÁSÉRT 274
KÖNYÖRGÉS VÍG HALÁSÉRT 251
KÖNYÖRGŐ, MÁJUSI LEVÉL 516
KORÁN JÖTTEM IDE 21
KOSSUTH HALÁLÁNAK ÉVFORDULÓJÁN 736
KÖSZÖNET AZ ÉLETÉRT 330

KÖSZÖNÖM, KÖSZÖNÖM, KÖSZÖNÖM 359
KÖSZÖNTŐ AZ ÉLETRE 435
KÖSZVÉNY-ORSZÁG MÁRCIUSA 808
KÖVETELEM A HOLNAPOT 665
KÖVETELŐ ÍRÁS SORSUNKÉRT 703
KÖZEL A TEMETŐHÖZ 54
KRISZTUS-KERESZT AZ ERDŐN 123
KRISZTUSOK MÁRTIRJA 766
KRÓNIKÁS ÉNEK 1918-BÓL 581
KÜLDÖM A FRIGY-LÁDÁT 232
KURUC ÁDÁM TESTVÉREM 194
KURUCOK ÍGY BESZÉLNEK 567

LAKODALMI KÖSZÖNTŐ TÁVOLBÓL 684
LÁNYOS ANYA IZENETE 818
LÁTTALAK... 719
LÁTTAM REJTETT TÖRVÉNYED 595
LÁZÁR A PALOTA ELŐTT 86
LÁZBAN 769
LÉDA A HAJÓN 10
LÉDA A KERTBEN 101
LÉDA AJKAI KÖZÖTT 142
LÉDA PÁRISBA KÉSZÜL 15
LÉDÁVAL A BÁLBAN 100
LÉDÁVAL A TAVASZBAN 142
LEGENDA AZ ÚR-ZSIVÁNYRÓL 823
LEGYETEK EMLÉKEZÉSSEL HOZZÁM 681
LELKEK A PÁNYVÁN 21
LELKEM SZERELMES FATTYAI 263
LENNI KELL, LENNI 180
LESZ MÁS LAKODALOM 532
LEVÉL A SORSOMHOZ 685
LEVÉL A VÉGEKRŐL 565
LEVÉL IFJÚ TÁRSAKHOZ 645
LEVÉL-FÉLE MÓRICZ ZSIGMONDHOZ 383
LÓTUSZ 781
LOVATLAN SZENT GYÖRGY 385
LUKÁCS HUGÓNAK: 817

MAG HÓ ALATT 567
MAGYAR FA SORSA 132
MAGYAR JAKOBINUS DALA 131
MAGYAR VÉTKEK BÍBORBAN 221
MAGYAR-BÁNÓ MAGYAR AGGYAL 385
MAI ASSZONYOK UDVARÁBAN 222

MAI PRÓFÉTA ÁTKA 562
MÁJUSI ZÁPOR UTÁN 165
MAMMON-SZERZETES ZSOLTÁRA 96
MÁR ELŐRE RENDELTETTEM 621
MARADHATSZ ÉS SZERETHETSZ 110
MÁRCIUS 20 785
MARGITA ÉLNI AKAR 394
MARGITA ÉS OTTOKÁR 403
MARGITA ÉS SORSUNK 417
MARGITA PÁRISBA JÖTT 397
MÁRIA ÉS VERONIKA 105
MÁSOKÉRT HALUNK MEG 235
MÁTYÁS BOLOND DIÁKJA 66
MEDVE MIKLÓSNÉNAK 805
MEG AKARLAK TARTANI 13
MÉG EGYSZER JÖNNE 652
MÉG FÁJOBB KÖNNYEK 614
MÉG MINDIG HÁBORÚ 440
MEGÁLLT A SORS 481
MEGÁRADT A TISZA 66
MEGCSÓKOLOM CSÓK-KISASSZONYT 59
MEGINT NAGY VIZEKRE 484
MEGINT PÁRIS FELÉ 206
MEGINT SOKAN NÉZNEK 485
MEGKÖSZÖNÖM, HOGY VAGY 546
MEGMARADOK VIRÁGOS MEZŐKÖN 626
MEGÖLELNÉM A LYÁNYOD 198
MEGÖLTEM EGY PILLANGÓT 47
MÉGSEM, MÉGSEM, MÉGSEM 620
MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ 603
MENEKÜLÉS ÚRI VIHARBÓL 237
MENEKÜLJ, MENEKÜLJ INNEN 63
MERT ENGEM SZERETSZ 6
MÉRT IS TETTEM? 134
MERT MÁSOKÉRT CSATÁZTAM 316
MERT SENKI JOBBAN 459
MERT TÚLSÁGOSAN AKARLAK 464
MESE SZÉP CSÍNY-ORSZÁGBÓL 388
MESÉK 762
MESÉT MONDOK 732
MI KACAGUNK UTOLJÁRA 472
MI KÖT IDE?... 727
MI LESZ HOLNAP? 169
MI URUNK: A PÉNZ 92
MIDÁSZ KIRÁLY SARJA 41

MIKOR MARGITA VISSZAJÖTT 412
MIKOR PÁRISBÓL HAZAJÖTTÜNK 400
MIKOR SZULAMIT ALSZIK 464
MILÁNÓ DÓMJA ELŐTT 196
MILYEN AZ ŐSZ?... 720
MINDEN AZ ÉLETÉRT 666
MINDEN CSAK VOLT 826
MINDEN NAGY MEGÚJHODOTTSÁGOM 633
MINDEN RÉM RIOGAT 523
MINDENT MÁSKÉPPEN SZERETNÉK 323
MISZTÉRIUM 772
MONDJAM EL SZÓBAN? 514
Mondjuk: január huszonkilencedik napján 822
MOROGNAK A VÉNEK 183
MOST KÖVETELLEK MAGAMNAK 538
MOST MÁR MEGÁLLHATOK 495
MOST ÖLELNE VALAKI 285
MOST PEDIG ELNÉMULUNK 265
MOSTOHÁIM A BETŰBEN 75
MUTAMUR 722

NAGY FURDALÁSÁRA LELKEMNEK 662
NAGY LOPÁSOK BŰNE 502
NAGY SÍRKERTET MÉRÜNK 295
NAGY SZÁRAZSÁG IDEJÉN 698
NAGYON KÖZELBE KERÜLTÜNK 545
NÁSZUTAZÓK 793
NE HAGYJUK EL MAGUNKAT 457
NE LÁSSATOK MEG 44
NE SÚJTS BÉNASÁGGAL 252
NÉGY-ÖT MAGYAR ÖSSZEHAJOL 192
NÉHAI VAJDA JÁNOS 136
NEKÜNK MOHÁCS KELL 139
NEM ADOM VISSZA 277
NEM CSINÁLSZ HÁZAT 610
NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB... 711
NEM ELŐSZÖR SÍROK 210
NEM FELELTEM MAGAMNAK 692
NEM HAGYOM ABBAN 537
NEM JÁTSZOM TOVÁBB 258
NEM JÖN SENKI 146
NEM MEHETEK HOZZÁD 101
NEM NAGY DOLOG 506
NEM SZÁNATOM MAGAM 491
NEM... 743

NÉZNI FOGUNK, HEJHAJH 231
NÉZZ, DRÁGÁM, KINCSEIMRE 636
NINCS ITT ORSZÁG 639
NINCSEN, SEMMI SINCS 675
NŐ VAN MELLETTEM 518
NOÉ BÁRKÁJA 800
NŐ–KERGETŐ, FÉNYES HAZUGSÁG 441
NÓTA A HALOTT SZŰZRŐL 51
NÓTÁK PIROS ŐSSZEL 589
NÓTÁZÓ, VÉN BAKÁK 557
NYÁRDÉLUTÁNI HOLD RÓMÁBAN 337
NYÖGÖK S MIND TERHEMMEL 623

OBSITOS VITÉZ NÓTÁJA 305
OBSITOT SE KAPOK 583
ÓDA A BETŰKRŐL 765
ÓH, BÚJNI BARLANGOKBA 692
ÓH, ÉLETEK ÉLETE 392
ÓH, FAJTÁM VÉRE 632
ÓH, FURCSA ÉLET 518
ÓH, NAGYSZERŰ SZERELEM 450
OKTÓBER 794
OKTÓBERBEN 742
OND VEZÉR UNOKÁJA 189
ÖREG LEGÉNY SZERELME 459
ÖREG ÖCSÉM MONDJA 693
ÖREG SUHANC VÁGYAKOZÁSA 281
ÖREGSZÜNK, ÖREGSZÜNK, ÖREGSZÜNK 518
ŐRIZEM A SZEMED 635
ÖRÖK HARC ÉS NÁSZ 98
ÖRÖK VÁGY 734
ÖRÖKKÖN ÍGY VOLT 507
ÖRÖM–VÁROS VOLT A HAZÁM 85
»ÖRVENDEZZ, IFJÚ, IFJÚSÁGODBAN« 270
ÖSSZEBÚVÓ FÉLELEM ÓRÁI 618
ŐSZ FELÉ 714
ŐSZBEN A SZIGET 199
ŐSZI ÉJSZAKÁN 741
ŐSZI, FORRÓ VIRÁG–HALMON 241
ŐSZI, PIROS VIRÁGOK 543
ŐSZÜLŐ ERDŐK RETTEGÉSE 549
ÖZVEGY LEGÉNYEK TÁNCA 73

PANNONIA GRÓFNŐ SZEKERE 154
PAP VAGYOK ÉN 114

PAPP VIKTOR VALCERÉHÖZ 648
PÁRIS MENEKÜL ELŐLEM 817
PÁRIS, AZ ÉN BAKONYOM 69
PÁRISBAN JÁRT AZ ŐSZ 52
PAUL VERLAINE ÁLMA 34
PÉNZ A REMETESÉGBEN 91
PÉNZ ÉS KARNEVÁL 94
PIMASZ, SZÉP ARCCAL 303
PIROS GYÁSZ ÜNNEPÉN 646
PROLETÁR FIÚ VERSE 237
PUSKIN 790

RÁD EMLÉKEZTEM... 744
RÁZD MEG SZÍVEDET 391
RÉGI ÉNEKEK EKHÓJA 479
RÉGI NEGÉDESSÉGEM MEGHALT 667
RENDBEN VAN, ÚRISTEN 247
RENGJ CSAK, FÖLD 472
RETTEGEK AZ ÉLETTŐL 40
RETTEGÉSBEN A FALU 240
RÉVÉSZ BÉLÁNAK 813
RÉVÉSZ BÉLÁNAK 819
ROHANUNK A FORRADALOMBA 474
RÖPÜLJ, PIROS SÁRKÁNYOM 438
RÖVID, KIS BÚCSÚZÓ 424
RÓZSALIGET A PUSZTÁN 77
RUTH ÉS DELILA 145

SZAKÍTS, FELEDJ! 797
SZÁZ HŰSÉGŰ HŰSÉG 432
SZEGÉNY JÓ FIAIM 827
SZEGÉNY LEGÉNY BOTJA 679
SZEGÉNY ZUBOLY EMLÉKÉRE 589
SZEGÉNY, ÁRVA RIGÓIM 318
SZELÍD, ESTI IMÁDSÁG 250
SZENT ANTAL TISZTELETE 676
SZENT JÚNIUS HÍVÁSA 102
SZENT LEHETETLENSÉG ZSOLTÁRJA 434
SZENT LÉLEK KARAVÁNJA 471
SZENT LÉLEK ÜNNEPÉRE 653
SZENT LIBER ATYÁM 699
SZENT MARGIT LEGENDÁJA 68
SZÉP A SZÉP 680
SZÉP AZ ÉLET 682
SZÉP VOLTÁL VOLNA 390

SZÉP, MAGYAR SORS 381
SZERELEM ÉS RAVATAL 659
SZERELMEK AZ ŐSZBEN 406
SZERENCSÉS ESZTENDŐT KÍVÁNOK 510
SZERESS ENGEM, ISTENEM 126
SZÉTVEREK MAJD KÖZTETEK 214
SZÍNHÁZBAN 715
SZÍVEDET ISTEN SEGÍTSE 342
SZÍVEK 779
SZÍVEK MESSZE EGYMÁSTÓL 36
SZOMORÚ HITVALLÁS MAGAMHOZ 587
SZÜRET AZ ATHOSZHEGYEN 164

SAJNÁLOM SZEGÉNY FIÚKAT 622
SAPPHO SZERELMES ÉNEKE 231
SÁRBAN VESZETT HÓ 76
SEM UTÓDJA, SEM BOLDOG ŐSE... 188
SENKI ÉLŐNEK ELLENSÉGE 289
SEREGÉLY ÉS GALAMB 181
SEREGESEN SENKIK JÖNNEK 369
SÉTA BÖLCSŐ–HELYEM KÖRÜL 201
SÍPJA RÉGI BABONÁNAK 502
SÍRÁS AZ ÉLET–FA ALATT 84
SIRASSON MEG 707
SIRATÓ EMBER DALA 258
SÍRNI, SÍRNI, SÍRNI 58
SÍRVA GONDOLOK RÁ 648
SÓHAJTÁS A HAJNALBAN 36
SOK SIKERT ÉRJEN!... 752
SORSUNK 714
SÖTÉT VIZEK PARTJÁN 74
STRÓFÁK 772
STRÓFÁK MÁJUS ELSEJÉRE 700

TALÁLKOZÁS EGY GÉPKOCSIVAL 283
TALÁLKOZÁS EGY SENKIVEL 448
TALÁLKOZÁS GINA KÖLTŐJÉVEL 24
TALÁN HELLÁSZ KÜLDÖTT 618
TARARRAROM, HAJH, TARARRAROM 260
TATJÁNA ÍRT... 792
TAVASZ A FALUBAN 168
TAVASZ VAN, ÚRFI 493
TÁVOLRÓL A MOSTBA 624
»TE ELŐTTED VOLT« 604
TEGNAPBA ÉLNI BELÉ 696

TEGNAPI TEGNAP SIRATÁSA 560
TEGNAPI, VÉN RIADÓ 673
TÉLBE–HULLÓ EMBER VÁGYA 336
TÉLI ALKU SZEMEMMEL 457
TÉMÁK 782
TEMETÉS 789
TEMETÉS A TENGEREN 49
TEMETETLENÜL 718
TESTEM, VITÉZ PAJTÁSOM 321
TÉVEDTEM ÉS TÉVEDVE 686
TEVELED AZ ISTEN 390
THAISZOK TAVASZI ÜNNEPE 95
TILTAKOZNI ÉS AKARNI 433
TÖBB BIZODALOM VÁGYA 577
TORONY AZ ÉJSZAKÁBAN 585
TÖRTÉNELMI LECKE FIÚKNAK 379
TOVÁBB A HAJÓVAL 627
TOVÁBB... 769
TŰNNEK A LYÁNYOK 349
TÜRELMETLEN, JÓ BARÁTAIMHOZ 369
TÜZES SEB VAGYOK 8
TÜZES TRÓNOD KÖRÜL 537
ÜDVÖZLET 738
ÜDVÖZLET A GYŐZŐNEK 705

UGRANI MÁR: SOHA 624
ÚJ ARATÓ–ÉNEK 583
ÚJ KÖNYVEM FEDELÉRE 176
ÚJ MAGYAR BUKOLIKA 373
ÚJ MARQUIS–K NYAK–TILÓJA 680
ÚJ S ÚJ LOVAT 660
ÚJ TAVASZ EZ 542
ÚJ TAVASZI SEREG–SZEMLE 475
ÚJ VÁRAK ÉPÜLTEK 156
ÚJ VIZEKEN JÁROK 49
ÚJ, VIRÁGOS IFJÚSÁGGAL 429
UJJAK A SZAJNÁBAN 205
ÜLJ TÖRVÉNYT, WERBŐCZI 499
ÜLÖK AZ ASZTAL–TRÓNON 84
ÜNNEP A DOMBON 642
URAM, OSTOROZZ MEG 128
URAM, SEGÍTS BENNÜNKET 664
ÚRI SZŰZ DICSÉRETE 160
UTÁLATOS, SZERELMES NÁCIÓM 505
UTÁLNAK, DE CSODÁLNAK 310

UTÁLNI S NEM TÖRŐDNI 679
UTAZÁS A MÚLTBAN 811
ÚTI NÓTA 798
UTÓLSZOR MÉG PÁRISBA 496
ÜZENET AMERIKAI VÉREIMHÖZ 507
ÜZENET EGYKORI ISKOLÁMBA 535
ÜZENET KÖLTŐCSKE MIHÁLYNAK 368
UZSORÁS KHIRON KERTJE 90
UZSORÁS KÖLCSÖNÖK VÁLTÓJA 615

VAD SZIRTTETŐN ÁLLUNK 8
VÁGTATÁS A HOLDNAK 631
VAGY MEGÖLNI VALAKIT 685
VÁGYNI HOGY SZERETNÉK 486
VAJJON MILYENNEK LÁTTÁL? 650
VALAKI UTÁNAM KIÁLT 255
VALAKI ÚTRAVÁLT BELŐLÜNK 444
VALAKI, VALAKI EMLEGET 284
VALAMI MÉG KÉSZÜL 212
VALAMIKOR LÁNYOM VOLTÁL 99
VÁLASZ 717
VÁLASZ 735
VÁLASZ BAJNOKI HÍVÁSOKRA 529
VÁLASZÚTON 713
VALLOMÁS 740
VALLOMÁS A SZERELEMRŐL 632
VÁLOGATÁS A TEMETŐBEN 363
VAN OLYAN PERC... 715
VÁNDOR, TÉLI HOLD 619
VÁRÁS A TAVASZ-KUNYHÓBAN 81
VARJAK, SZENT MADARAK 233
VÁRNAK A TÁBOROZÓK 564
VÁRNAK REÁNK DÉLEN 16
VÁROM A MÁSIKAT 144
VÁROS MEGVÉTELE UTÁN 431
VÉN DIÁK ÜDVÖZLETE 133
VÉN FAUN DALA 766
VÉN FAUN ÜZENETE 16
VÉN, BOLOND ÚR 391
VENDÉGSÉG BOTTYÁN VEZÉRNÉL 524
VÉR ÉS ARANY 91
VÉR: ŐS ÁLDOZAT 663
VÉRES PANORÁMÁK TAVASZÁN 527
VÉRESRE ZÚZOTT HOMLOKKAL 559
VÉRMUZSIKÁS, CSODÁLATOS HARC 449

VEZEKLŐ VIGADOZÁS ZSOLTÁRA 250
VIDÁM TEMETÉS ÉNEKE 432
VÍG ÚRFIAK BORA 113
VIGASZTALÓ BESZÉD ÁLMAIMBAN 667
VIHAR ÉS FA 656
VIRÁG–FOHÁSZ VIRÁGOK URÁHOZ 248
VIRÁGOS KARÁCSONYI ÉNEK 607
VITÉZ MIHÁLY ÉBRESZTÉSE 374
VÍZIÓ A LÁPON 38
VOLT EGY JÉZUS 609
VÖRÖS SZEKÉR A TENGEREN 45
VÖRÖS TELE–HOLD EMLÉKE 613
VULKÁNOK ÉS SZÍVEK 693

ZENDÜLÉS VÁRAM ALJÁN 371
ZIKCENE, ZAKCENE, SATÖBBI 810
ZILAHI EMBER NÓTÁJA 193
ZUBOLY (BÁNYAI ELEMÉR) EMLÉKTÁBLÁJÁRA 825
ZÚG–ZENG A JÉGCIMBALOM 205
ZUHANÁS A SEMMIBE 456
ZSÓKA BÚCSÚZÓJA 775

Tartalom

ÚJ VERSEK – 1906

GÓG ÉS MAGÓG FIA VAGYOK ÉN... 4

LÉDA ASSZONY ZSOLTÁRAI

A MI GYERMEKÜNK 5
A VÁR FEHÉR ASSZONYA 5
MERT ENGEM SZERETSZ 6
A KÖNNYEK ASSZONYA 6
FÉLIG CSÓKOLT CSÓK 7
HUNYHAT A MÁGLYA 7
HIÁBA KÍSÉRTSZ HÓFEHÉREN 8
VAD SZIRTTETŐN ÁLLUNK 8
TÜZES SEB VAGYOK 8
A FEHÉR CSÖND 9
A MÁSIK KETTŐ 9
EGY ÓCSKA KONFLISBAN 10
LÉDA A HAJÓN 10
IMA BAÁL ISTENHEZ 11
A TÓ NEVETETT 12
MEG AKARLAK TARTANI 13
CSAK JÖNNE MÁS 13
A LÉDA SZÍVE 14
LÉDA PÁRISBA KÉSZÜL 15
AZ UTOLSÓ MOSOLY 15
VÉN FAUN ÜZENETE 16
VÁRNAK REÁNK DÉLEN 16
HÉJA-NÁSZ AZ AVARON 17

A MAGYAR UGARON

A HORTOBÁGY POÉTÁJA 18
EL A FALUBÓL 18
BÚCSÚ SIKER-ASSZONYTÓL 19
ÉNEK A PORBAN 19
A TISZA-PARTON 20
KÖLTÖZÉS ÁTOK-VÁROSBÓL 20
LELKEK A PÁNYVÁN 21
KORÁN JÖTTEM IDE 21
A KRISZTUSOK MÁRTÍRJA 21
A LELKEK TEMETŐJE 22

IHAR A TÖLGYEK KÖZT 22
ELŐZÖTT A FÖLDEM 23
TALÁLKOZÁS GINA KÖLTŐJÉVEL 24
A MAGYAR UGARON 25

A DALOLÓ PÁRIS

EGY PÁRISI HAJNALON 27
HÁROM BAUDELAIRE-SZONETT 29
JEHAN RICTUS STRÓFÁIBÓL 30
ESTE A BOIS-BAN 32
A GARE DE L'EST-EN 32
PAUL VERLAINE ÁLMA 34
A SZAJNA PARTJÁN 34

SZŰZ ORMOK VÁNDORA

SÓHAJTÁS A HAJNALBAN 36
SZÍVEK MESSZE EGYMÁSTÓL 36
A CSÓKOK ÁTKA 37
VÍZIÓ A LÁPON 38
AZ ÉN MENYASSZONYOM 39
HA FEJEM LEHAJTOM 40
RETTEGEK AZ ÉLETTŐL 40
MIDÁSZ KIRÁLY SARJA 41
BÚGNAK A TÁRNÁK 42
A SÁRGA LÁNG 42
A MESE MEGHALT 43
HARC A NAGYÚRRAL 43
NE LÁSSATOK MEG 44
A KEZEK BÁBJA 45
VÖRÖS SZEKÉR A TENGEREN 45
AZ ALVÓ KIRÁLYLEÁNY 46
JÁRTAM MÁR DÉLEN 46
MEGÖLTEM EGY PILLANGÓT 47
A KÉK TENGER PARTJÁN 48
A HAJNALOK MADARA 48
TEMETÉS A TENGEREN 49
ÚJ VIZEKEN JÁROK 49

VÉR ÉS ARANY

A HALÁL ROKONA

AZ ANYÁM ÉS ÉN 51
NÓTA A HALOTT SZŰZRŐL 51

PÁRISBAN JÁRT AZ ŐSZ 52
EGY ISMERŐS KISFIÚ 52
A HOTEL-SZOBÁK LAKÓJA 53
A PERCEK ARATÓJA 53
ELILLANT ÉVEK SZŐLŐHEGYÉN 54
KÖZEL A TEMETŐHÖZ 54
A HALÁL ROKONA 55
A KÖDBE-FÚLT HAJÓK 55
HALÁL A SÍNEKEN 56
A NAGY ÁLOM 57
A RÉG-HALOTTAK PUSZTÁJÁN 57
A FIAIM SORSA 57
A PLATÁN-FA ÁLMA 58
SÍRNI, SÍRNI, SÍRNI 58
AZ ŐSZI LÁRMA 59
MEGCSÓKOLOM CSÓK-KISASSZONYT 59
A HALÁL AUTOMOBILJÁN 60
HÁROM ŐSZI KÖNNYCSEPP 60
AZ ÉN KOPORSÓ-PARIPÁM 61
A FEKETE ZONGORA 61

A MAGYAR MESSIÁSOK

BESZÉLGETÉS EGY SZEKFŰVEL 62
HAZAVÁGYÁS NAPFÉNY-ORSZÁGBÓL 63
MENEKÜLJ, MENEKÜLJ INNEN 63
HEPEHUPÁS, VÉN SZILÁGYBAN 64
GÉMEK AZ OLIMPUSZ ALATT 64
GYÁVA BARLA DIÁK 65
FÖLSZÁLLOTT A PÁVA 65
MÁTYÁS BOLOND DIÁKJA 66
MEGÁRADT A TISZA 66
A MAGYAR MESSIÁSOK 67
EGY CSÚF RONTÁS 67
SZENT MARGIT LEGENDÁJA 68
A BEFALAZOTT DIÁK 68
PÁRIS, AZ ÉN BAKONYOM 69
EGY JÖVŐ KÖLTŐ 70
DÉLIBÁB-ŐSÖM KÖD-VÁROSBAN 70
ÉN NEM VAGYOK MAGYAR? 70
A DUNA VALLOMÁSA 71
AZ AVAR-DOMB KINCSE 72

AZ ŐS KAJÁN

ÖZVEGY LEGÉNYEK TÁNCA 73
JÓ CSÖND-HERCEG ELŐTT 73

A HALÁL-ÁROK TITKA 74
SÖTÉT VIZEK PARTJÁN 74
MOSTOHÁIM A BETŰBEN 75
AKIK MINDIG ELKÉSNEK 75
A NYÁRI DÉLUTÁNOK 76
SÁRBAN VESZETT HÓ 76
RÓZSALIGET A PUSZTÁN 77
AZ ŐS KAJÁN 77
ÁLOM ÁLOM HELYETT 79
AZ ÁHÍTOTT CSÖMÖR 80
CSENG AZ ÉLET 80
VÁRÁS A TAVASZ-KUNYHÓBAN 81
BOLYONGÁS AZUR-ORSZÁGBAN 81
A KARÁCSONY FÉRFI-ÜNNEP 82
AZ ALVÓ CSÓK-PALOTA 82
ASSZONYOK A PARTON 83

MI URUNK: A PÉNZ

SÍRÁS AZ ÉLET-FA ALATT 84
ÜLÖK AZ ASZTAL-TRÓNON 84
A NAGY PÉNZTÁRNOK 85
ÖRÖM-VÁROS VOLT A HAZÁM 85
LÁZÁR A PALOTA ELŐTT 86
A GAZDAGSÁG ÁLMA 88
JÚDÁS ÉS JÉZUS 88
CSAK EGY PERC 89
HAVASOK ÉS RIVIÉRA 90
UZSORÁS KHIRON KERTJE 90
PÉNZ A REMETESÉGBEN 91
VÉR ÉS ARANY 91
MI URUNK: A PÉNZ 92
FUTÁS A GOND ELŐL 92
A ZOZÓ LEVELE 93
PÉNZ ÉS KARNEVÁL 94
DÚS LOVAG NÁSZA 94
A NÉMA MADARAK 95
THAISZOK TAVASZI ÜNNEPE 95
MAMMON-SZERZETES ZSOLTÁRA 96

A LÉDA ARANY-SZOBRA

CSOLNAK A HOLT-TENGEREN 97
ABSOLON BOLDOG SZÉGYENE 97
KERESZTTEL HAGYLAK ITT 98
ÖRÖK HARC ÉS NÁSZ 98

VALAMIKOR LÁNYOM VOLTÁL 99
KÉT HAJDANI SZERETŐK 99
ADD NEKEM A SZEMEIDET 100
LÉDÁVAL A BÁLBAN 100
JÖJJ, LÉDA, MEGÖLELLEK 101
NEM MEHETEK HOZZÁD 101
LÉDA A KERTBEN 101
SZENT JÚNIUS HÍVÁSA 102
BIHAR VEZÉR FÖLDJÉN 102
EGYEDÜL A TENGERREL 103
FEKETE HOLD ÉJSZAKÁJÁN 103
MÁRIA ÉS VERONIKA 105
A LÉDA ARANY-SZOBRA 106
A SZEMEMET CSÓKOLD 106
BÖLCS MARUN MESÉJE 107

A HOLNAP ELÉBE

HAZAMEGYEK A FALUMBA 108
ÍGY SZÓLNA A SZÓM 108
DALOK TÜZES SZEKERÉN 109
KI AD TÖBBET ÉRTE? 110
MARADHATSZ ÉS SZERETHETSZ 110
AZ ÉN KÉT ASSZONYOM 111
AZ ELBOCSÁJTOTT LÉGIÓ 111
AHOL ÁRGYILUS ALSZIK 111
AKIKNEK DAJKÁJA VAGYOK 112
ÉNEK A VISZTULÁN 112
VÍG ÚRFIAK BORA 113
A BÉLYEGES SEREG 113
PAP VAGYOK ÉN 114
AGG NÉRÓ HALÁLA 115
ÁLOM EGY MÉHESRŐL 116
A NAGY KÉZ TÖRVÉNYE 116
EGY JÖVENDŐ KARÁCSONY 117
AZ ÉN SÍRÁSOM 118
A HOLNAP ELÉBE 118
HA A SZEMEM LEFOGTÁK 118
AZ ÉRTŐL AZ OCEÁNIG 119

AZ ILLÉS SZEKERÉN – 1908

AZ ÚR ILLÉSKÉNT ELVISZI MIND... 121

A SION-HEGY ALATT

»ÁDÁM, HOL VAGY?« 122
AZ ISTEN BALJÁN 122
KRISZTUS-KERESZT AZ ERDŐN 123
AZ ÚR ÉRKEZÉSE 123
IMÁDSÁG HÁBORÚ UTÁN 124
EGY RÉGI KÁLVIN-TEMPLOMBAN 125
A SION-HEGY ALATT 125
SZERESS ENGEM, ISTENEM 126
A NAGY CETHALHOZ 127
A VIDÁM ISTEN 127
ÁLMOM: AZ ISTEN 128
URAM, OSTOROZZ MEG 128
AZ ÉJSZAKAI ISTEN 128
AZ ISTEN HARSONÁJA 129
ISTEN, A VIGASZTALAN 130

TÉLI MAGYARORSZÁG

MAGYAR JAKOBINUS DALA 131
EGY HARCI JÉZUS-MÁRIA 132
MAGYAR FA SORSA 132
VÉN DIÁK ÜDVÖZLETE 133
MÉRT IS TETTEM? 134
HÁRMAN A MEZŐN 135
AZ ÉN MAGYARSÁGOM 135
NÉHAI VAJDA JÁNOS 136
A TÉLI MAGYARORSZÁG 136
A MAGYAR VIGASSÁG 137
CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY 137
A KÜRTÖSÖK SZAVA 138
NEKÜNK MOHÁCS KELL 139
ILOSVAI SELYMES PÉTER 139
KIS, FALUSI HÁZ 140
A HALÁL-TÓ FÖLÖTT 140

LÉDA AJKAI KÖZÖTT

A TE MELEGSÉGED 141
A MI NÁSZNAGYUNK 141
LÉDÁVAL A TAVASZBAN 142
LÉDA AJKAI KÖZÖTT 142

HA HOLTAN TALÁLKOZUNK 143
CSÓK AZ ÁJULÁSIG 143
A SZERELMESEK HOLDJA 143
VÁROM A MÁSIKAT 144
CSUKOTT SZEMŰ CSÓKOK 144
RUTH ÉS DELILA 145
AZ ASSZONY JUSSA 145
HALÁLBA VIVŐ VONATOK 146
NEM JÖN SENKI 146
A LELKEDDEL HÁLNI 146
ÉN RÉGI MÁTKÁM 147

AZ UTCA ÉNEKE

DÓZSA GYÖRGY LAKOMÁJÁN 148
A VÖRÖS NAP 148
EMLÉKEZÉS TÁNCSICS MIHÁLYRA 149
A LEGSZENTEBB CSÓK 150
A HADAK ÚTJA 151
AZ UTCA ÉNEKE 152
CSÁK MÁTÉ FÖLDJÉN 153
A GRÓFI SZÉRŰN 153
PANNONIA GRÓFNŐ SZEKERE 154
AZ ŐSZI RÓZSÁK 155
A CSILLAGOK CSILLAGA 155
ÚJ VÁRAK ÉPÜLTEK 156
A DÉLIBÁB ÜZENETE 156
DÓZSA GYÖRGY UNOKÁJA 156

HALÁLVIRÁG: A CSÓK

HÍVEN SOHASE SZERETTEM 158
EGY RÉGI SZÍNÉSZ–LEÁNY 158
GONOSZ CSÓKOK TUDOMÁNYA 159
HALÁLVIRÁG: A CSÓK 160
ÚRI SZŰZ DICSÉRETE 160
AKIT ÉN CSÓKOLOK 161
A SZÍV KOMÉDIÁJA 161
AZ ELSŐ ASSZONY 162
HA CSÓKOKAT HALLOK 162
A CSATATÉR HŐSE 163
A FONTAINEBLEAU–I ERDŐBEN 163
SZÜRET AZ ATHOSZHEGYEN 164
MÁJUSI ZÁPOR UTÁN 165

HIDEG KIRÁLY ORSZÁGÁBAN

AZ ÉLET BOSSZÚJA 166
KACAGÁS ÉS SÍRÁS 166
A PARASZT NYÁR 167
TAVASZ A FALUBAN 168
AZ UTOLSÓ REGGELEN 168
MI LESZ HOLNAP? 169
A HALÁL LOVAI 169
A FEHÉR KENDŐ 170
A TAVASZI VIHARBAN 170
HIDEG KIRÁLY ORSZÁGÁBAN 171
A NINCSEN HIMNUSZA 171
CSÉPEL AZ IDŐ 172
A HARMINCADIK ANDRÁS-NAP 172
A JÉGCSAP-SZÍVŰ EMBER 173
EGY VIDÁM TOR 173
A FEHÉR LÓTUSZOK 174

A MUSZÁJ-HERKULES

HARCOS EMBER SZÍVE 175
HA TÁVOLRÓL NÉZEK 175
ÚJ KÖNYVEM FEDELÉRE 176
A MARADANDÓSÁG VÁROSÁBAN 176
AKIK MAJD ELKÍSÉRNEK 177
AZ ÉN BŰNÖM 177
A MUSZÁJ-HERKULES 178
IDŐ ELŐTT ELMÚLNI 178
ÉN FIATAL MARADOK 179
GONOSZAK A HALOTTAK 180
LENNI KELL, LENNI 180
A LEGJOBB EMBER 181
SEREGÉLY ÉS GALAMB 181
A ROTHSCHILDÉK PALOTÁJA 182
MOROGNAK A VÉNEK 183
A VERSELŐ ASSZONYOK 184
AZ ÉN TESTAMENTUMOM 184
ÁLCÁS, VÉN VALÓMMAL 185
ÉN KIFELÉ MEGYEK 185

SZERETNÉM, HA SZERETNÉNEK – 1909

SEM UTÓDJA, SEM BOLDOG ŐSE... 188

ESZE TAMÁS KOMÁJA

OND VEZÉR UNOKÁJA 189
BUJDOSÓ KURUC RIGMUSA 189
A DÁL-KISASSZONYOK NÁSZA 190
HAJÓ A KÖDBEN 191
NÉGY-ÖT MAGYAR ÖSSZEHAJOL. 192
ESZE TAMÁS KOMÁJA 192
ZILAHI EMBER NÓTÁJA 193
KURUC ÁDÁM TESTVÉREM 194
HARCOS GYULAI PÁL 194
A FÖL-FÖLDOBOTT KŐ 195

KÉT SZENT VITORLÁS

CSÓKOKBAN ÉLŐ CSÓKTALANOK 196
MILÁNÓ DÓMJA ELŐTT 196
BIZTATÓ A SZERELEMHEZ 197
ELFOGYNI AZ ÖLELÉSBEN 197
MEGÖLELNÉM A LYÁNYOD 198
ŐSZBEN A SZIGET 199
KÉT SZENT VITORLÁS 199
HIÁBA HIDEG A HOLD 200
SÉTA BÖLCSŐ–HELYEM KÖRÜL 201
ÍGY SZALADSZ KARJAIMBA 202

A VÉN KOMORNYIK

ÉSZAKI EMBER VAGYOK 203
EZVORÁSZ KIRÁLY SÍRIRATA 204
BETEMETIK A TAVAT 204
UJJAK A SZAJNÁBAN 205
ZÚG–ZENG A JÉGCIMBALOM 205
MEGINT PÁRIS FELÉ 206
A VÉN KOMORNYIK 207
BOLOND, HALÁLOS ÉJ 208
BUDAPEST ÉJSZAKÁJA SZÓL. 209
CATULLUS KÖLTÖ HALÁLA 210
NEM ELŐSZÖR SÍROK 210
KISVÁROSOK ŐSZI VASÁRNAPJAI 211

A HARCUNKAT MEGHARCOLTUK

VALAMI MÉG KÉSZÜL 212
EGY MEGÍRATLAN NAPLÓBÓL 212
AKAROM: TISZTÁN LÁSSATOK 213
A TENGER ÁKOMBÁKOMA 213
SZÉTVEREK MAJD KÖZTETEK 214
A HARCUNKAT MEGHARCOLTUK 215
ÉGŐ TŰZBEN DIDEREGVE 215
AZ ELÁTKOZOTT VITORLA 216
ÁZOTT SZÉNA-RENDEK FÖLÖTT 216
A MENTŐ GLÓRIA 216
AKI HELYEMRE ÁLL 217
HOSSZÚ AZ ERDŐ 218
A SZIVÁRVÁNY HALÁLA 219
AZ ELSŐSÉG JÓSÁGA 220
MAGYAR VÉTKEK BÍBORBAN 221

A HÁGÁR OLTÁRA

AZ ÖRÖK HALÁL-MENET 222
MAI ASSZONYOK UDVARÁBAN 222
DUDORÁSZÓ, RÉGI NÓTA 223
HELÉNA, ELSŐ CSÓKOM 223
FEHÉR LYÁNY VIRÁG-KEZEI 224
A TÍZÉVES ÉVA 224
A HÁGÁR OLTÁRA 225
A CSÓK-CSATATÉR LOVAGJAI 226
A LÓRI CSÓKJA 227
ELINDULT EGY LEÁNY 228
KATÓ A MISÉN 229
A HÓVÁR-BÉRCEK ALATT 230
NÉZNI FOGUNK, HEJHAJH 231
SAPPHO SZERELMES ÉNEKE 231

A JÖVENDŐ FEHÉREI

KÜLDÖM A FRIGY-LÁDÁT 232
A MA KIEBRUDALTJAI 232
A KÖNNYEK HASZNA 233
VARJAK, SZENT MADARAK 233
BÚS AHASVÉROK MÁJUSA 234
A JÖVENDŐ FEHÉREI 235
MÁSOKÉRT HALUNK MEG 235
ÁLMODIK A NYOMOR 236
PROLETÁR FIÚ VERSE 237
MENEKÜLÉS ÚRI VIHARBÓL 237
ÁLDASSÁL, EMBERI VEREJTÉK 238

ÁLDOTT, FALUSI KÖD

APÁMTÓL, ANYÁMTÓL JÖVÉN 239
EGY RÉGI-RÉGI FŰZ 239
AZ ÖREG KÚNNÉ 239
RETTEGÉSBEN A FALU 240
ÁLDOTT, FALUSI KÖD 240
ŐSZI, FORRÓ VIRÁG-HALMON 241
AZ ELSÜLLYEDT UTAK 242
A HATALMAS TÉL 242
FEDJÜK BE A RÓZSÁT 243

RENDBEN VAN, ÚRISTEN

A HALÁL PITVARÁBAN 245
ALÁZATOSSÁG LANGY ESŐJE 245
IMÁDSÁG ÚRVACSORA ELŐTT 246
AZ ANTI-KRISZTUS ÚTJA 246
RENDBEN VAN, ÚRISTEN 247
VIRÁG-FOHÁSZ VIRÁGOK URÁHOZ 248
A JÉZUSKA TISZTELETÉRE 248
ADJON ISTEN MINDENKINEK 249
VEZEKLŐ VIGADOZÁS ZSOLTÁRA 250
SZELÍD, ESTI IMÁDSÁG 250
KÖNYÖRGÉS VÍG HALÁSÉRT 251
NE SÚJTS BÉNASÁGGAL 252
EGY AVAS KÉRDÉS 252
AZ URAKNAK URA 253

EGYRE HOSSZABB NAPOK

VALAKI UTÁNAM KIÁLT 255
BOLDOGOK AZ ÖREGEDŐK 255
ELSŐ SZERETŐM ÖLÉBEN 256
DURUZSLÁS A JÉGVEREMBŐL 256
KOCSI-ÚT AZ ÉJSZAKÁBAN 257
NEM JÁTSZOM TOVÁBB 258
SIRATÓ EMBER DALA 258
AZ IFJÚ RAJNÁNÁL 259
TARARRAROM, HAJH, TARARRAROM 260
A HALÁL: PIRKADAT 261
EGYRE HOSSZABB NAPOK 262
FÁJDALMAS, BÚS KITÉRŐ 262
LELKEM SZERELMES FATTYAI 263
AZ ÁGYAM HÍVOGAT 264
KEZDENEK NYAKUKBA VENNI 265
MOST PEDIG ELNÉMULUNK 265

A MINDEN-TITKOK VERSEI – 1910

BAJVÍVÁS VOLT ITT 268

AZ ISTEN TITKAI

HISZEK HITETLENÜL ISTENBEN 269
»ÖRVENDEZZ, IFJÚ, IFJÚSÁGODBAN« 270
A GYÜLEKEZET SÁTORÁBAN 271
A KIMÉRÁK ISTENÉHEZ 271
ISTEN DRÁGA PÉNZE 273
KÖNYÖRGÉS EGY KACAGÁSÉRT 274
AZ ISTEN-KERESŐ LÁRMA 274
EGY KEVÉSNYI JÓSÁGÉRT 274
A SZERELMETLENSÉG ISTENÉHEZ 275
KAIN MEGÖLTE ÁBELT 276

A SZERELEM TITKAI

A TÜRELEM BILINCSE 277
NEM ADOM VISSZA 277
A FÖLTÁMADÁS SZOMORÚSÁGA 278
ÖREG SUHANC VÁGYAKOZÁSA 281
CSAK LÁTNI AKARLAK 281
HALK, BÁNATOS SZÖKÉS 282
A HOLNAPUTÁNI ASSZONYKÁK 282
TALÁLKOZÁS EGY GÉPKOCSIVAL 283
A HARMADIK EMELETRE 283
VALAKI, VALAKI EMLEGET 284
MOST ÖLELNE VALAKI 285
A SZERELEM EPOSZÁBÓL 285

A SZOMORÚSÁG TITKAI

A NAP RAVASZKODÁSA 289
SENKI ÉLŐNEK ELLENSÉGE 289
AKÁRMILYEN CSÚNYA ÉLETET 290
AZ ÖRÖMTELENSÉG ÖRÖME 291
AZ ELSÖTÉTÜLT UTCÁN 291
A RÉM-MESÉK UHUJA 292
A MEGÁTKOZOTT EMBER 293
AZ ÉN VIRÁG-HALMOM 293
AZ ELMARADT SZOMORÚSÁG 294
AZ ÉJ ZSOLTÁRA 294
NAGY SÍRKERTET MÉRÜNK 295
JÓSÁG SÍRÓ VÁGYA 296

A MAGYARSÁG TITKAI

GŐZÖSRŐL AZ ALFÖLD 297
HAJH, ŐSZI MAGYARSÁG 298
A CIVÓDÓ MAGYAR 298
A MÁRCIUSI NAPHOZ 299
GÁLÁS, VASÁRNAPI NÉP 300
A FAJOK CIRKUSZÁBAN 302
ITT, A BOZÓTBAN 303
PIMASZ, SZÉP ARCCAL 303
AZ UTOLSÓ KURUC 304
OBSITOS VITÉZ NÓTÁJA 305
HAJLONGNI EMERRE, AMARRA 306
A MINDSZENTI TEMETŐBEN 306
ÉLNI, MÍG ÉLÜNK 307
EGY TEMPLOM–ALAPÍTÓ ÁLMA 307

A DICSŐSÉG TITKAI

AZ ÖREG SZAKÁLAS 309
UTÁLNAK, DE CSODÁLNAK 310
A PÓCSI MÁRIA 310
HA TANULTUNK ZSOLTÁROKAT 312
ÉLETEM APADÓ ERE 313
FEHÉR ASZTAL BÚCSÚZTATÓJA 313
BUJKÁLÁS A SZÁNALOMTÚL 314
BUKDOSIK A LELKEM 314
ELADÓ A HAJÓ 315
AZ ÉN HADSEREGEM 315
MERT MÁSOKÉRT CSATÁZTAM 316
KI ELVESZTI HARCÁT 317
SZEGÉNY, ÁRVA RIGÓIM 318

AZ ÉLET–HALÁL TITKAI

A SORSOM ELLOPÓJA 319
AZ ELREJTETT ARCOK 320
A CSODÁK ESZTENDEJE 320
TESTEM, VITÉZ PAJTÁSOM 321
A MEGHÍVOTT HALÁL 322
MINDENT MÁSKÉPPEN SZERETNÉK 323
AZ ÁRULÁS NYARA 324
AZ IDEGEN ARCOK 324
AZ ÉLETEM KERTJE 325
AKIT EGYSZER MEGLÁTTUNK 326
AZ EGYENES CSILLAG 326
ELHAGYOTT A FÉLELEM 327
A TŰNŐDÉS CSOLNAKJÁN 328

A MENEKÜLŐ ÉLET – 1912

A SZŰZ PILÁTUS

KÖSZÖNET AZ ÉLETÉRT 330
DALOK A LABDATÉRRŐL 330
FELELET AZ ÉLETNEK 332
A SZŰZ PILÁTUS 332
A MEGABRONCSOZOTT LÉLEK 333
A VÁR-ÚR SZEMÉREMÖVE 334
A MEGŐSZÜLT TENGER 335
TÉLBE-HULLÓ EMBER VÁGYA 336
A TÁVOLI SZEKEREK 336
NYÁRDÉLUTÁNI HOLD RÓMÁBAN 337
A SÁTÁN KEVÉLYE 338
AZ ELZÁRT KIRÁLY-LYÁNY 339
A BÉKÉS ELTÁVOZÁS 339
AZ ÓPERENCIÁS TENGEREN 340

ASSZONY ÉS TEMETŐ

SZÍVEDET ISTEN SEGÍTSE 342
A FIAM BÖLCSŐJÉNÉL 342
AZ ŐSZ SZERELMEI 343
ELDÖNTI A SORS 344
ASSZONY ÉS TEMETŐ 345
A VÉN CSAVARGÓ 346
A VÁROS LEÁNYA 347
A LEGSZEBB ESTE 348
ÁLDÁSADÁS A VONATON 348
TŰNNEK A LYÁNYOK 349

ISTENHEZ HANYATLÓ ÁRNYÉK

DÜHÖDT, HALÁLOS HARCBAN 350
BOSSZÚS, HALK VIRÁGÉNEK 351
A PATYOLAT ÜZENETE 352
KIS, KARÁCSONYI ÉNEK 353
A MENEKÜLŐ ÉLET 354
A NAGYRANŐTT KRISZTUSOK 356
A RÉMÜLET IMÁJA 358
AZ EDDIG ÁMENE 358
KÖSZÖNÖM, KÖSZÖNÖM, KÖSZÖNÖM 359
ISTENHEZ HANYATLÓ ÁRNYÉK 360
A TAVASZNAK ALKONYATA 360

HARC ÉS HALÁL

EZÜST PATKÓS PARIPÁINKON 362
AZ ÖRÖKKÉ ELVÁLTAK 362
AZ ISTENNEK VISELŐSE 363
VÁLOGATÁS A TEMETŐBEN 363
HARC ÉS HALÁL 364
EGY UTOLSÓ ÉGI HÁBORÚ 365
ELSZÁLLNAK A LEPKÉK 366
FOGOLY A VÁRTORONYBAN 366
DRÁGA, HALOTT NÉZÉSEKKEL 367
AZ ELJÁTSZOTT ÖREGSÉG 367
ÜZENET KÖLTŐCSKE MIHÁLYNAK 368
TÜRELMETLEN, JÓ BARÁTAIMHOZ 369
SEREGESEN SENKIK JÖNNEK 369
A LELKEM KÁNAÁN-MAGVAI 370
ZENDÜLÉS VÁRAM ALJÁN 371

SZÉP, MAGYAR SORS

A TAVALYI CSELÉDEKHEZ 372
ÚJ MAGYAR BUKOLIKA 373
A TŰZ MÁRCIUSA 373
VITÉZ MIHÁLY ÉBRESZTÉSE 374
KIDALOLATLAN MAGYAR NYARAK 376
AZ ÚJ KÍSÉRTET 377
ANYA ÉS LEÁNYA 378
TÖRTÉNELMI LECKE FIÚKNAK 379
CSABA ÚJ NÉPE 380
SZÉP, MAGYAR SORS 381
A MAGYAR TANÍTÓKHOZ 382
LEVÉL-FÉLE MÓRICZ ZSIGMONDHOZ 383
MAGYAR-BÁNÓ MAGYAR AGGYAL 385
LOVATLAN SZENT GYÖRGY 385

SZOMORÚ ÓDÁK VALAKIHEZ

ÉN, SZEGÉNY MAGAM 387
AZ ÖRÖK GYERMEKSÉG 387
FÉLREVERT HARANGOS NAPOK 388
MESE SZÉP CSÍNY-ORSZÁGBÓL 388
FAJTÁDDAL EGYÜTT ÁTKOZLAK 389
TEVELED AZ ISTEN 390
SZÉP VOLTÁL VOLNA 390
VÉN, BOLOND ÚR 391
RÁZD MEG SZÍVEDET 391
ÓH, ÉLETEK ÉLETE 392

MARGITA ÉLNI AKAR – 1912

MARGITA ÉLNI AKAR 394
MARGITA PÁRISBA JÖTT 397
MIKOR PÁRISBÓL HAZAJÖTTÜNK 400
MARGITA ÉS OTTOKÁR 403
SZERELMEK AZ ŐSZBEN 406
HA VISSZAJÖNNE MARGITA 409
MIKOR MARGITA VISSZAJÖTT 412
A MARGITA FIA 414
MARGITA ÉS SORSUNK 417
FORRÓ SZOMJAKBAN EMLÉK 420
RÖVID, KIS BÚCSÚZÓ 424

A MAGUNK SZERELME – 1913

BÁNTOTT, DÖFÖLT FOLYTON A PÉNZ IS... 427

A VISSZAHOZOTT ZÁSZLÓ

A VESZÉLYEK ISTENE 428
A MEGUNT CSATAZAJ 429
ÚJ, VIRÁGOS IFJÚSÁGGAL 429
A VISSZAHOZOTT ZÁSZLÓ 430
VÁROS MEGVÉTELE UTÁN 431
SZÁZ HŰSÉGŰ HŰSÉG 432
VIDÁM TEMETÉS ÉNEKE 432
A VISSZAJÁRÓ MÁJUSOK 433
TILTAKOZNI ÉS AKARNI 433
SZENT LEHETETLENSÉG ZSOLTÁRJA 434
HAJH, ÉLET, HAJH 435
KÖSZÖNTŐ AZ ÉLETRE 435
FÖLKELÉSEK ÉS FELEDKEZÉSEK 436
A MAGUNK SZERELME 437
RÖPÜLJ, PIROS SÁRKÁNYOM 438
HOLNAPRA GYÓGYULÓ BÁNAT 438
ÉN ERŐSZAKOS IFJÚSÁGOM 439
MÉG MINDIG HÁBORÚ 440

IMÁDSÁG A CSALÁSÉRT

NŐ–KERGETŐ, FÉNYES HAZUGSÁG 441
ELBOCSÁTÓ, SZÉP ÜZENET 442
VALAKI ÚTRAVÁLT BELŐLÜNK 444
KÉRDÉS KÉK SZEMEKHÖZ 445

HŰSÉG ARANYOS KORA 446
A KIÜRÍTETT ÁGYASHÁZ 447
IMÁDSÁG A CSALÁSÉRT 447
TALÁLKOZÁS EGY SENKIVEL 448
A TÚLSÓ PART 448
AZ ISMERETLEN ADA 449
VÉRMUZSIKÁS, CSODÁLATOS HARC 449
ÓH, NAGYSZERŰ SZERELEM 450
BESZÉLGETÉS A BOSZORKÁNNYAL 451

HÁT IMÍGYEN SÍROK

A MENEKÜLŐ LOVAS 453
A MEGSZÉPÍTŐ FÁTUMA 454
ÉS SEHOGYSE VAGYOK 454
HÁT IMÍGYEN SÍROK 455
A CSONTVÁZAK KATHEDRÁLISÁBAN 456
ZUHANÁS A SEMMIBE 456
TÉLI ALKU SZEMEMMEL 457
NE HAGYJUK EL MAGUNKAT 457
A LÓ KÉRDEZ 458

IFJÚ KAROK KIKÖTŐJÉBEN

ÖREG LEGÉNY SZERELME 459
MERT SENKI JOBBAN 459
A SZÉPÍTŐ ÖREGSÉG 460
HOLNAP IS ÍGY 461
IFJÚ KAROK KIKÖTŐJÉBEN 462
CSUPÁN MAGAMTÓL BÚCSÚZOM 463
MERT TÚLSÁGOSAN AKARLAK 464
MIKOR SZULAMIT ALSZIK 464
A VÁLLAD, A VÁLLAD 465
A BOZÓT LEÁNYA 466
AZ ANGYALOKNÁL BECSÜLETESEBBEN 466
HOLNAP TALÁN ELKÜLDÖM 467
AZUTÁN VÉGE VOLNA 467
FEKETE VIRÁGOT LÁTTÁL 468

SZENT LÉLEK KARAVÁNJA

IGAZ, UCCAI ÁLMOK 469
HOGY MA VAGYUNK 470
ÉNEK ARATÁS ELŐTT 470
SZENT LÉLEK KARAVÁNJA 471
RENGJ CSAK, FÖLD 472
MI KACAGUNK UTOLJÁRA 472

BARANGOLÁS AZ ORSZÁGBAN 473
ROHANUNK A FORRADALOMBA 474
ÚJ TAVASZI SEREG–SZEMLE 475
A TŰZ CSIHOLÓJA 476
ENYHE, ÚJÉVI ÁTOK 477
DAL A HAZUGSÁG–HÁZRÓL 478
A MEZŐHEGYESI HÁBORÚ 479
RÉGI ÉNEKEK EKHÓJA 479
A GYÁVA HATALMASOK 480
MEGÁLLT A SORS 481

KI LÁTOTT ENGEM? – 1914

KI LÁTOTT ENGEM? 483

KÉNYSZERŰSÉG FÁJA

MEGINT NAGY VIZEKRE 484
A PERC–EMBERKÉK UTÁN 484
MEGINT SOKAN NÉZNEK 485
FÖL, FÖL, URAM 486
VÁGYNI HOGY SZERETNÉK 486
HUNN, ÚJ LEGENDA 487
ERDŐBEN, ESŐS DÉLUTÁNON 488
AZ EGYEDÜLISÉG VIGASZA 489
AZ ÉN INGOVÁNYOM 489
»A XXX–IK SZÁZADBÓL« 490
A KÉNYSZERŰSÉG FÁJA 490
NEM SZÁNATOM MAGAM 491
AZ ÁRADÁSOK UTÁN 492
ÉN FÁRADTAM EL 492
TAVASZ VAN, ÚRFI 493
A BÖLCSESÉG ÁLDOZÁSA 494
AKIK HELYÉN ÉLTEM 494
MOST MÁR MEGÁLLHATOK 495
UTÓLSZOR MÉG PÁRISBA 496
AZ UTOLSÓ SEREG 497

SÍPJA RÉGI BABONÁNAK

KÉT KURUC BESZÉLGET 498
ÜLJ TÖRVÉNYT, WERBŐCZI 499
BETEG SZÁZADOKÉRT LAKOLVA 500
AZ HALOTTAS ÜNNEP
(Mikes énekelhette volna) 501

NAGY LOPÁSOK BŰNE 502
SÍPJA RÉGI BABONÁNAK 502
AZ UNDOR ÓRÁIBAN 503
HÁT EZÉRT BOLONDULTUNK? 504
UTÁLATOS, SZERELMES NÁCIÓM 505
NEM NAGY DOLOG 506
ÖRÖKKÖN ÍGY VOLT 507
ÜZENET AMERIKAI VÉREIMHÖZ 507
A RÉGI CSAPSZÉKBEN 507
A TÉL ASZTALÁNÁL 508
A HÓSEÁS ÁTKA 509
SZERENCSÉS ESZTENDŐT KÍVÁNOK 510
AZ IDŐ ROSTÁJÁBAN 510

AZ ELVESZETT CSALÁDOK

AZ ÁRVASÁG KERTJEIBEN 512
A GYERMEKSÉG ELÉGIÁJA 512
HAL HELYETT KÍGYÓT 513
MONDJAM EL SZÓBAN? 514
KIS NŐI CSUKÁK 515
AZ ELVESZETT CSALÁDOK 515
KÖNYÖRGŐ, MÁJUSI LEVÉL 516
A CIGÁNY VONÓJÁVAL 517
NŐ VAN MELLETTEM 518
ÖREGSZÜNK, ÖREGSZÜNK, ÖREGSZÜNK 518
ÓH, FURCSA ÉLET 518
JÁTÉK, JÁTÉK, JÁTÉK 519
EGY STÁJER DOMBON 520
A HOSSZÚ HÁRSFA-SOR 521
ÉLET HELYETT ÓRÁK 522

VÉRES PANORÁMÁK TAVASZÁN

MINDEN RÉM RIOGAT 523
AZ IZGÁGA JÉZUSOK 523
VENDÉGSÉG BOTTYÁN VEZÉRNÉL 524
KÉTFÉLE VELSZI BÁRDOK 525
ARAT A MAGYAR 526
VÉRES PANORÁMÁK TAVASZÁN 527
A HŐKÖLÉS NÉPE 528
VÁLASZ BAJNOKI HÍVÁSOKRA 529
CSILLAGOS, VÉN CSATALOVAK 530
KÍN ÉS DAC 531
LESZ MÁS LAKODALOM 532
AD AZ ISTEN 533

ELVESZETT HIT: ELVESZÍTLEK 533
A SZEMEINK UTÓDJAI 534
ÜZENET EGYKORI ISKOLÁMBA 535
GYŰLÖLET ÉS HARC 536

ŐSZI, PIROS VIRÁGOK

TÜZES TRÓNOD KÖRÜL 537
NEM HAGYOM ABBAN 537
IFJÚ SIRÁLYI KEDVEK 538
MOST KÖVETELLEK MAGAMNAK 538
ÉS MÉGIS KIKIÁLTOM 539
FELESELÉS EGY ASSZONY–VERSSEL 540
HA VÉRHARMAT KELL 541
AKARLAK, HÁT HAZUDJUNK 541
ÚJ TAVASZ EZ 542
HAJNALLAL A HAJNALNAK 542
ŐSZI, PIROS VIRÁGOK 543
KIS, KÉK DEREGLYE 543
AKI MAGÁNAK ÉL 544
BE SZÉPRE–NŐTTÉL BENNEM 544
ELTEMETEM SZEMEM LÁTOTTJAIT 545
NAGYON KÖZELBE KERÜLTÜNK 545
MEGKÖSZÖNÖM, HOGY VAGY 546
KESERŰ IMÁDSÁGOK MYLITTÁHOZ 546
ŐSZÜLŐ ERDŐK RETTEGÉSE 549
A LEGFŐBB VÁRTA 549
BECÉZŐ, SIMOGATÓ KEZED 550
ÉLETBÉREM SÍRVA PANASZLOM 551

A HALOTTAK ÉLÉN – 1918

HÁT AHOGYAN A CSODÁK JÖNNEK 553

EMBER AZ EMBERTELENSÉGBEN

EMLÉKEZÉS EGY NYÁR–ÉJSZAKÁRA 554
AZ AKARAT CSELÉDJEI 555
A FEKETE HÚSVÉT 555
CSAK ROSSZABB VOLNÉK 556
NÓTÁZÓ, VÉN BAKÁK 557
EMBER AZ EMBERTELENSÉGBEN 557
A FÖLD ÉBRESZTÉSE 558
VÉRESRE ZÚZOTT HOMLOKKAL 559
A RÉMNEK HANGJA 560

TEGNAPI TEGNAP SIRATÁSA 560
E NAGY TIVORNYÁN 561
MAI PRÓFÉTA ÁTKA 562

MAG HÓ ALATT

A SIRATÓ SIRALMA 563
INTÉS AZ ŐRZŐKHÖZ 563
VÁRNAK A TÁBOROZÓK 564
A TÁBOR–TŰZ MELLETT 565
LEVÉL A VÉGEKRŐL 565
ELHANYAGOLT, VÉRES SZÍVÜNK 566
MAG HÓ ALATT 567
KURUCOK ÍGY BESZÉLNEK 567
AZ IGAZI SZÓ 568
A MOSTI MÁRCIUS 568
AZ ÜTÉSEK ALATT 569
EGYSZER VOLT CSAK 570

AZ ELTÉVEDT LOVAS

HÁZ JEGENYÉK KÖZÖTT 571
A FAJTÁM SORSA 571
ELMENNI TÁVOLRA, PUSZTULNI 572
FÁRADTAN BIZTATJUK EGYMÁST 573
A MESEBELI JÁNOS 573
AZ ELTÉVEDT LOVAS 574
A RÉGI SEREGLÉSEK 575
A HARCOK KÉNYSZERÜLTJE 576
ÉLÜNK VAGY NEM? 576
A NAGY HINTA–JÁTÉK 577
TÖBB BIZODALOM VÁGYA 577
ELFÁRASZT A VÁRÁS 578
KÉTKEDŐ, MAGYAR LELKEM 579
KÉT KURUC BESZÉLGET 579
KRÓNIKÁS ÉNEK 1918–BÓL 581

A HALOTTAK ÉLÉN

OBSITOT SE KAPOK 583
ÚJ ARATÓ–ÉNEK 583
HULLA A BÚZA–FÖLDÖN 584
AZ ŐSZ MUZSIKÁJA 584
A HALOTTAK ÉLÉN 584
TORONY AZ ÉJSZAKÁBAN 585
HALOTTAN ÉS IDEGENEN 586
SZOMORÚ HITVALLÁS MAGAMHOZ 587

EMLÉKEZÉS NAGY HALOTTRA 587
AZ UTOLSÓ HÍDFŐ 588
SZEGÉNY ZUBOLY EMLÉKÉRE 589
KINCS GYULA EMLÉKÉNEK 589
NÓTÁK PIROS ŐSSZEL 589
A »DIES IRAE« 591
ÁSÍT A TÜKÖR 591
BÓBISKOLVÁN LEHAJTOTT KARDOMON 592

A MEGNŐTT ÉLET

IFJÚ SZÍVEKBEN ÉLEK 593
A HIVALKODÓ EMBER 593
AZ ÖREG ÁRVASÁG 594
LÁTTAM REJTETT TÖRVÉNYED 595
HIMNUSZ A TAVASZNAK 596
A MEGNŐTT ÉLET 596
A SZÉP HÚSVÉT 597
A RABBISÁG SORSA 597
A HOLD MEGBOCSÁJT 598
DAL A BOLDOGTALANSÁGRÓL 598
AZ ŐSZ DICSÉRETE 599
A KRASZNA VÖLGYÉN 600
KÉSZÜLÉS TAVASZI UTAZÁSRA 600

ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA

ÉSAIÁS KÖNYVÉNEK MARGÓJÁRA 602
HOZSÁNNA BÍZÓ SÍRÓKNAK 602
MENEKÜLÉS AZ ÚRHOZ 603
ADJA AZ ISTEN 604
»TE ELŐTTED VOLT« 604
A NAGY HITETŐ 605
KICSODA BÜNTET BENNÜNKET? 606
A TITOK ARAT 607
VIRÁGOS KARÁCSONYI ÉNEK 607
A CSODÁK FÖNTJÉN 608
VOLT EGY JÉZUS 609
NEM CSINÁLSZ HÁZAT 610
A SZÉTSZÓRÓDÁS ELŐTT 611
ÉS MOST MÁR 611

CERUZA–SOROK PETRARCA KÖNYVÉN

A NAGY HÍD 613
VÖRÖS TELE–HOLD EMLÉKE 613

CERUZA-SOROK PETRARCA KÖNYVÉN 614
MÉG FÁJOBB KÖNNYEK 614
KI VÁRNI TUD 615
UZSORÁS KÖLCSÖNÖK VÁLTÓJA 615
A FOGYÓ HOLD 615
KÁR VOLNA ÉRTED 616
ÉN BÚS IBOLYA-VETÉSEM 617
A TAVASZI SZÍV 617
ÖSSZEBÚVÓ FÉLELEM ÓRÁI 618
TALÁN HELLÁSZ KÜLDÖTT 618
VÁNDOR, TÉLI HOLD 619

TOVÁBB A HAJÓVAL

MÉGSEM, MÉGSEM, MÉGSEM 620
ÁLDOZÁS PIROS KEDVVEL 620
MÁR ELŐRE RENDELTETTEM 621
SAJNÁLOM SZEGÉNY FIÚKAT 622
A SZENVEDÉSNÉL TÖBBET 622
A BŰNÖK KERTJÉBEN 623
NYÖGÖK S MIND TERHEMMEL 623
BÁTOR JAJ NÉLKÜL 623
UGRANI MÁR: SOHA 624
TÁVOLRÓL A MOSTBA 624
A SZAMARAS EMBER 625
A MINDEGY ÁTKA 625
MEGMARADOK VIRÁGOS MEZŐKÖN 626
A PIROS RÓZSA 627
TOVÁBB A HAJÓVAL 627

VALLOMÁS A SZERELEMRŐL

A KALOTA PARTJÁN 629
ÉS MÉGIS MEGVÁRTALAK 629
AZ ELHAGYOTT KALÓZ-HAJÓK 630
VÁGTATÁS A HOLDNAK 631
ÓH, FAJTÁM VÉRE 632
VALLOMÁS A SZERELEMRŐL 632
MINDEN NAGY MEGÚJHODOTTSÁGOM 633
CIFRA SZŰRÖMMEL BETAKARVA 633
AZ IDŐK KEDVELTJEI 634
ŐRIZEM A SZEMED 635
BETEG SZÍVEMET HALLGATOD 635
DE HA MÉGIS? 636
NÉZZ, DRÁGÁM, KINCSEIMRE 636
AKKOR SINCSEN VÉGE 637

AZ UTOLSÓ HAJÓK – 1923

NINCS ITT ORSZÁG 639
HOGY DÉLRE JUSSUNK 639
HŰVÖSVÖLGYEMBŐL SEBTEN, ROHANÓN 640
ALSZIK A MAGYAR 640
HA MESSZEBBRŐL NÉZEM 641
ÜNNEP A DOMBON 642
KÖLTŐK TAVASZKOR ÉNEKELNEK 644
LEVÉL IFJÚ TÁRSAKHOZ 645
PIROS GYÁSZ ÜNNEPÉN 646
CSÓKOK ÉS SZABADÍTÁSOK 647
A NAGY POSVÁNYON ÁT 647
PAPP VIKTOR VALCERÉHÖZ 648
SÍRVA GONDOLOK RÁ 648
A CSALÓ VITORLÁS 650
VAJJON MILYENNEK LÁTTÁL? 650
A MÁJUS: SZABAD 651
MÉG EGYSZER JÖNNE 652
A TŰZ ÜNNEPÉN 652
SZENT LÉLEK ÜNNEPÉRE 653
ITTHON AZ ÚRFI 654
ÉHES A FÖLD 654
VIHAR ÉS FA 656
HARCOS ÉS HARC 656
A MINDENT HURCOLVA 657
ÉN JÓ HISZEKEGYEM 658
A MI HÁBORÚNK 658
SZERELEM ÉS RAVATAL 659
A CSILLAG–LOVAS SZEKÉRBŐL 660
ÚJ S ÚJ LOVAT 660
ÉLET, ÉLET, ÉLET 661
A JELEN MUZSIKÁJA 662
NAGY FURDALÁSÁRA LELKEMNEK 662
BOLDOG ÚJ ÉVET 663
VÉR: ŐS ÁLDOZAT 663
URAM, SEGÍTS BENNÜNKET 664
KÖVETELEM A HOLNAPOT 665
A GYÁVASÁG ISTENESSÉGE 666
MINDEN AZ ÉLETÉRT 666
RÉGI NEGÉDESSÉGEM MEGHALT 667
VIGASZTALÓ BESZÉD ÁLMAIMBAN 667
INTÉS SZEGÉNY LEGÉNYEKNEK 668
BETEG EMBER FOHÁSZA 669
EMLÉKEZÉS MÁRCIUS IDUSÁRA 669

A LEGHASZTALANABB ÁLDOZAT 670
JÖN A SZABADULÁS 671
DAL A BOLDOGSÁGRÓL 671
JÖNNEK JOBB NAPOK 672
ÍGY VAN MAGYARUL 672
TEGNAPI, VÉN RIADÓ 673
A VÉRES ZAVAROK 673
ÉLETESNEK LÁTOM MAGAMAT 673
A SZENT LOB 674
FÁJLALOM A FAJTÁM 674
A »NEM TUDOM« 674
NINCSEN, SEMMI SINCS 675
SZENT ANTAL TISZTELETE 676
HOGY KEVESEN VAGYUNK 676
A NÉMULÁS BOSSZÚJA 677
AZ ÍTÉLET ELŐTT 677
A SZEMEIM SORSA 678
A FAJTÁM TAKARÓJA 678
A KÍSÉRŐ HÁZAK 678
SZEGÉNY LEGÉNY BOTJA 679
UTÁLNI S NEM TÖRŐDNI 679
ÚJ MARQUIS–K NYAK–TILÓJA 680
SZÉP A SZÉP 680
LEGYETEK EMLÉKEZÉSSEL HOZZÁM 681
ÁLDOZÁS ATILLA SÍRJÁN 681
SZÉP AZ ÉLET 682
KOLDUS HÍVÉSNEK ÁTKA 682
KEVÉS BESZÉLGETÉS MAGAMMAL 683
KÉT SÍR MELLETT 683
LAKODALMI KÖSZÖNTŐ TÁVOLBÓL 684
AZ IGAZI MESSIÁSODÁS 684
AZ ÖREG HÁZ 684
LEVÉL A SORSOMHOZ 685
VAGY MEGÖLNI VALAKIT 685
HADD SZENVEDNÉK ÉRTE 686
TÉVEDTEM ÉS TÉVEDVE 686
A FÖLDI KUNYHÓBAN 686
BERCSÉNYI MARSAL HUSZÁRJA 687
IFJUSÁG BABONÁS HITÉVEL 688
A JELEN HAJÓJÁN 688
BALZSAM TÜNDÉR POSTÁJA 689
A LEGOKTALANABB SZERELEM 691
ÓH, BÚJNI BARLANGOKBA 692
NEM FELELTEM MAGAMNAK 692
ÖREG ÖCSÉM MONDJA 693

VULKÁNOK ÉS SZÍVEK 693
BABITS MIHÁLY KÖNYVE 694
A RÉGI ISTEN 694
A KEZDET SIRATÁSA 695
TEGNAPBA ÉLNI BELÉ 696
EGY HÁBORÚS VIRÁGÉNEK 696
KÁR A VOLTÉRT 697
NAGY SZÁRAZSÁG IDEJÉN 698
A MEGCSÚFOLT EMBER 698
SZENT LIBER ATYÁM 699
BESZÉLGETÉS A SZÍVEMMEL 700
STRÓFÁK MÁJUS ELSEJÉRE 700
KISZAKADT, BÚS NÓTA 701
KÉT KURUC BESZÉLGET 702
ELÉGEDETLEN IFJÚ PANASZA 702
KÖVETELŐ ÍRÁS SORSUNKÉRT 703
KÉT KURUC BESZÉLGET 704
AZ UTOLSÓ HAJÓK 704
ÜDVÖZLET A GYŐZŐNEK 705

VERSEK

SIRASSON MEG 707
E NÉHÁNY DALBAN... 708
A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA 708
DIVINA COMOEDIA 709
KARÁCSONY 710
NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB... 711
VÁLASZÚTON 713
SORSUNK 714
ŐSZ FELÉ 714
SZÍNHÁZBAN 715
VAN OLYAN PERC... 715
ÉRTED 716
ÉN SZÉP VILÁGOM... 716
EGY CSÓKODÉRT 716
VÁLASZ 717
TEMETETLENÜL 718
ELTAGADOM 718
LÁTTALAK... 719
EGY SZÉP LEÁNYHOZ 719
MILYEN AZ ŐSZ?... 720
DAL A RÓZSÁRÓL 721

MUTAMUR 722
EPILÓGOK 723
HAJH, GYEREKEK!... 724
HERVADÁSKOR 725
BÚCSÚ 726
EGYEDÜL 727
MI KÖT IDE?... 727
ITTHON 728
FUIMUS 729
A MULTAK ÁLMÁN 730
JÉGPÁLYÁN 730
ISMERETLEN ÁTOK 731
MESÉT MONDOK 732
ÖRÖK VÁGY 734
AZ ÉLET 734
VÁLASZ 735
HAMVAZÓSZERDÁN 736
KOSSUTH HALÁLÁNAK ÉVFORDULÓJÁN 736
ÜDVÖZLET 738
ÁLMOK UTÁN 738
KÁVÉHÁZBAN 739
VALLOMÁS 740
ŐSZI ÉJSZAKÁN 741
OKTÓBERBEN 742
HA SZERETLEK... 743
NEM... 743
RÁD EMLÉKEZTEM... 744
A NAGY SZERELEMBŐL... 744
JÁZMIN NYITOTT... 745
A MULTÉRT 746
ÁLMODOM... 746
AZUBA 748
FÉLHOMÁLYBAN 750
SOK SIKERT ÉRJEN!... 752
FINITA... 753
HAZA... 754
ELVÁLUNK 754
A MŰHELYBEN 756
EGY KOPORSÓ FELETT 757
JOBB NEM VAGYOK... 757

MÉG EGYSZER

ÉG EGYSZER... 759
ÉJIMÁDÓ 760
CSÓKOK 762
MESÉK 762
ÓDA A BETŰKRŐL 765
A LÁPON 766
KRISZTUSOK MÁRTIRJA 766
VÉN FAUN DALA 766
HIDEG MÁJUS 767
AZ UTOLSÓ RÉSZLET 767
A HALOTTAK 768
TOVÁBB... 769
LÁZBAN 769
HAZUGSÁG NÉLKÜL 770
ÁLDOMÁS 770
FUIMUS 771
MISZTÉRIUM 772
STRÓFÁK 772
BÉKESSÉG ÜNNEPÉN 773
ZSÓKA BÚCSÚZÓJA 775
ÉLES SZEMMEL 775
KIHŰLVE 776
A KENYÉR 777
FARSANGI DAL 777
JELENTÉS 779
SZÍVEK 779
FANTOM 779
DANKÓ 780
LÓTUSZ 781
TÉMÁK 782
A KÖNNYEK ASSZONYA 783

A KÖTETEKBEN MEG NEM JELENT VERSEK

MÁRCIUS 20 785
»A BÁNAT DALAI«–BÓL 785
KÉT DAL 786
HA... 786
KÖNNYCSEPPEK 787
DALOK 788

TEMETÉS 789
BÉKE 789
PUSKIN 790
FINÁLE 791
TATJÁNA ÍRT... 792
NÁSZUTAZÓK 793
A SÁRBAN 793
FELEDJETEK!... 794
OKTÓBER 794
HALOTTAK NAPJÁN 795
A VÉG UTÁN 795
KARÁCSONY 796
SZAKÍTS, FELEDJ! 797
BLAHÁNÉ 797
ÚTI NÓTA 798
BOLDOG ÖRVÉNY 799
A CÁRI ÁGYÚ FILOZOFÁL* 800
NOÉ BÁRKÁJA** 800
A MÁRCIUSI VÉNEKHEZ 801
A TARKA BLÚZ 802
HENRIK ÚR LOVAGOL 803
(MEDVE) MIKLÓSNAK – BANDI 805
MEDVE MIKLÓSNÉNAK 805
A PÉNZ 805
INTERMEZZO 806
KLEOPÁTRA HÍVÁSA 807
FARSANG A DUNA–TÁJON 807
KÖSZVÉNY–ORSZÁG MÁRCIUSA 808
A PAPOK ISTENE 809
A LEGJOBB CSÓKOK 809
HÁBOROG A SÍR 810
ZIKCENE, ZAKCENE, SATÖBBI 810
UTAZÁS A MÚLTBAN 811
AZ ELŰZÖTT KÖNNY 812
EGY MEGTALÁLT KÖNYV 812
RÉVÉSZ BÉLÁNAK 813
AZ ÉLET VŐLEGÉNYEI 813
KACAG A FÖLD 814
AZ ÚJ HITVALLÁS 814
FÖLDRENGÉS ELŐTT 814
BARNA ÉG ALATT 815
A KÉTSÉGBEESÉS DALA 816
BOLDIZSÁRNAK 816
EMLÉKSOROK A HOLNAP II–BE 817
LUKÁCS HUGÓNAK: 817

PÁRIS MENEKÜL ELŐLEM 817
ENGEM FÉLIG SZERETTEK 818
LÁNYOS ANYA IZENETE 818
RÉVÉSZ BÉLÁNAK 819
ITT A NAGY HARC 819
»ADÁNAK« 820
BE GYÖNYÖRŰ TAVASZ–ÉJJEL 821
A KURUC HALÁLA 822
EGY NAPLÓ KEZDETE 822
LEGENDA AZ ÚR–ZSIVÁNYRÓL 823
FÉNYLIK A TENGER 824
ZUBOLY (BÁNYAI ELEMÉR) EMLÉKTÁBLÁJÁRA 825
JÁTÉK A SORSSAL 825
ÁTKOZOTT A GONDOLAT 825
MINDEN CSAK VOLT 826
DEDIKÁCIÓ: 827
SZEGÉNY JÓ FIAIM 827

Életrajzi adatok 828

Betűrendes mutató 831